

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

Redogörelse

för de beslut Stadsfullmäktige i Västerås under år 1901 fattat med uppgift å dag, då beslutet fattades.

Stadsfullmäktige hafva beslutat:

Dag.	
31/1	ang. <i>ersättning till lokomotivföraren P. A. Rosborg</i> att till Rosborg utbetala 500 kronor med skyldighet för honom att afträda hvad af tomten N:o 5 Vasaföreningen erfordrades till Floragatan, så snart nya stadsplanen blifvit fastställd, samt med rätt för honom att då erhålla återstoden af lösesumman, beräknad efter 2 kr. 50 pr kvadratmeter;
28/2	ang. <i>ändring i stadens byggnadsordning</i> att § 4 i den för Västerås stad gällande byggnadsordning skulle erhålla denna lydelse: "Tillsyn af gator, torg och andra dylika allmänna platser inom staden utöfvas af drätselkammaren. Gata, torg och annan dylik allmän plats skall stensättas, der ej stadsfullmäktige för särskilda omständigheter besluta begagnande af andra tjänliga gatulägningsämnen";
28/2	ang. <i>garanti från stadens sida</i> att lämna Sala—Gysinge Gäfle järnvägsaktiebolag garanti för riktiga gäldandet af ränta och amortering å ett belopp af 20,000 kronor utaf det lån, som af järnvägsaktiebolaget komme att upptagas mot säkerhet af inteckning i dess järnväg med förmånsrätt efter inteckningen till säkerhet för bolaget lämnadt statslån;
28/2	ang. <i>inköp af fastigheter</i> att bemyndiga drätselkammaren att med domkyrkokommissionen afsluta köp angående den i norra kvarteret belägna gården N:o 18 samt den till samma kvarter hörande s. k. probætomten eller planteringslandet N:o 23 äfvensom att med kommissionen uppgöra köpeaftal om den del af den till biskopsgården utlagda trädgård, som skall användas för utläggning af esplanadens södra körbanor med därtill hörande gångbanor;
28/2	ang. <i>inlösen af tomt</i> , att inköpa bagaren K. J. Sjögren tillhöriga gården och tomten N:o 17 i norra kvarteret för 32,000 kronor;

Acc. 1420:196

Odc 2
Västerås

Dag.	
28/3	ang. <i>uppgörelse med Riksbanken i och för förvärfvande af mark</i> , att be- myndiga drätselkammaren att genom byte eller köp eller på annat sätt träffa uppgörelse med riksbanken i syfte att den del af dess tomt, som komme att utläggas till Stenläggaregatan, ej blefve be- byggd;
28/3	ang. <i>inlösen af å Elba befintliga hus och byggnader</i> , att inlösa hotell- värden G. A. Möller tillhöriga, å Elba befintliga hus, byggnader och inventarier till ett pris af 4,000 kronor;
28/3	ang. <i>inköp af fastigheter</i> , att för stadens räkning inköpa i norra kvart. befintliga gårdarne och tomterna N:ris 19 för 25,000 kronor, N:o 20 för 17,000 kronor och N:o 21 för 30,000 kronor;
28/3	ang. <i>ersättning till Byggmästaren A. Hansson för verkställda öfverarbeten</i> , att till Byggmästaren A. Hansson utbetala 1,000 kronor för af ho- nom verkställda öfverarbeten vid uppförande af polis- och brand- stationen härstädes;
28/3	ang. <i>inköp af desinfektionsugn</i> , att anslå 4,000 kronor till inköp af en ny större desinfektionsugn med ångpanna till härvarande epidemisjuk- hus;
28/3	ang. val af illiterat rådman härstädes;
25/4	ang. <i>förhyrning af rum i f. d. Gaggeska gården</i> , att åt elementarläro- verket för flickor här i staden uthyra de fyra sydvästra rummen med två tamburer i det staden tillhöriga f. d. Gaggeska huset mot en hyra af 550 kronor pr år;
25/4	ang. <i>ifrågasatt inlösen af lotterna c. d. e. af tomten N:o 119 S. kv.</i> , att ej väcka anspråk på inlösen af ifrågavarande tomt för kommunens behof;
25/4	ang. <i>förbättradt utrymme vid härvarande högre allmänna läroverk</i> , att för erhållande af sådant utrymme bevilja ett hyresbidrag af 300 kronor för tiden från den 1 okt. 1901 till samma tid 1902 åt läroverkets vaktmästare;
25/4	ang. <i>nybyggnad vid epidemiska sjukhuset</i> , att uppföra en nybyggnad vid epidemiska sjukhuset för en kostnad af 40,000 kronor;
30/5	ang. <i>anslag åt brandchefen m. m.</i> , att för beredande af tillfälle åt brand- chefen och en ledamot af brandnämnden att bevista brandchefsmö- tet i Gefle bevilja ett anslag af 150 kronor;
30/5	ang. <i>anslag till ett offentligt bibliotek</i> , att för anordnande af folkbibliotek med läselokal bevilja Västerås Arbetareinstitut för innevarande år 500 kronor och för år 1902 ett belopp af 1,500 kronor;
21/6	ang. <i>anordnande af gångbanor å vägarne vid stadens tullar</i> , att bevilja ett förslagsanslag å 1,894 kronor i och för anordnande af gångbanor å vägarne vid stadens tullar samt å Slottsvretsgatan;

Dag.	
21/6	ang. <i>vatten- och afloppsledning</i> , att framdraga dylik ledning till lägenheter, belägna å Herrgårdet utom stadsplanen;
21/6	ang. <i>beredande af ökad utrymme för härvarande högre allmänna läroverk</i> , att anskaffa och för framtiden underhålla de för utsträckningen af undervisningen vid läroverket till och med sjunde klassen å real-linien och för upprättandet af nödiga parallellafdelningar tillräckliga och ändamålsenliga lokaler;
21/6	ang. <i>inrättandet af en kolkällare vid epid.sjukhuset</i> , att bevilja ett anslag af 2,700 kronor för anordnande af kolkällare vid epidemiska sjukhuset och den förra kolbodens inredning till stall;
21/6	ang. <i>förflyttning hit af Kungl. Västmanlands regemente</i> , att tillsätta en kommitté af fem personer för att upptaga frågan om förläggande hit af Västmanlands regementes öfningsplats samt föreslå de åtgärder, som för ändamålet kunde finnas lämpliga;
29/8	ang. <i>anordnande af en gaslykta vid korsningen af Västman- och Mariagatorna</i> , att bevilja ett förslagsanslag å 400 kronor för en gaslyktas anbringande å ofvan omförmälta plats;
29/8	ang. <i>inlösen af tomterna N:ris 59 och 129 i Norra kvarteret</i> , att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga erforderliga åtgärder för att åt staden med iakttagande af dess lösningsrätt förvärfva hela gården och tomterna N:ris 59 och 120 i Norra kvarteret;
29/8	ang. <i>Västerås stads donationsjordar</i> , att bemyndiga drätselkammaren att beträffande sådan donationsjord, som vore afsedd för tomter till bebyggande, för framtida utvidgning af stadsplanen, för industriella etablissemang och dylikt efter innehafvarnes hörande inkomma med förslag till ansökan hos Kungl. Maj:t om bemyndigande för staden att afyttra sådan jord eller ock bekräfta redan gjorda upplåtelser däraf, äfvensom uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar föra talan mot innehafvarne af de delar af Västerås stads donationsjord, hvarå lagfart beviljats under tiden från den 1 Januari 1876 till och med utgången af år 1881.
29/8	ang. <i>ny stadsplan</i> , att godkänna af kommitterade upprättadt förslag till ny stadsplan för Västerås;
26/9	ang. <i>inlösen af jord</i> , att bemyndiga drätselkammaren att, därest godvil-lig uppgörelse om förvärfvande af lotten litt A. U. af tomten N:o 119 i stadens norra kvarter ej kunde träffas, i laga ordning anställa och utföra talan om lösningsrätt till ifrågavarande tomtedel;
26/9	ang. <i>anslag för anordnande af föreläsningskurser för arbetsklassen</i> , att för år 1902 bevilja Västerås arbetareinstitut 500 kronor för anordnande af dylika kurser;

Dag.	
20/9	ang. <i>inskränkning i försäljning af spirituösa drycker</i> , att tillsätta en kommitté med uppdrag att inkomma med förslag rörande frågan om stängningstiden samt att beträffande andra till frågan hörande förhållanden ang. bättre lokaler och ordningsföreskrifter såväl för utskänkning af spirituosa i kröglokalerna som maldrycker i ölstugorna afgifva utlåtande så snart omständigheterna så medgäfvö;
31/10	ang. <i>förfärfvande af gården och tomten N:o 33 N. kv.</i> , att bemyndiga drätselkammaren att i afseende å förfärfvande för stadens räkning af tomten N:o 33 Norra kv. vidtaga de åtgärder, hvartill omständigheterna kunde föranleda;
31/10	ang. <i>nybyggnad vid härvarande högre allmänna läroverk</i> , att för en kostnad af 105,000 kronor låta uppföra en byggnad i öfverensstämmelse med arkitekten Dahlanders ritningar utan rektorsbostad och förse byggnaden med nödig inredning samt därefter tillhandahålla byggnaden åt läroverket till begagnande vid den allmänna undervisningen och för framtiden underhålla densamma, äfvensom att uppdraga åt drätselkammaren att bringa ifrågavarande beslut till verkställighet samt vidtaga de mindre ändringar i förslaget, som kunde finnas påkallade och anskaffa nödiga medel till byggnadens uppförande;
31/10	ang. <i>ändring å tiden för utskänkning af spirituösa drycker</i> , att hos Konungens Befallningshafvande göra framställning om åtskilliga ändringar uti den af Konungens Befallningshafvande den 19 April 1892 utfärdade stadga angående tiden för utskänkning af spirituösa drycker samt af vin och maldrycker inom Västerås stad och å dess område;
28/11	ang. <i>nedsättning i hamnafgifter för inkommande träkol</i> , att med bibehållande af full afgift enligt taxan för kvantitet intill 4,000 kub. meter, afgift skulle från 1902 års början erläggas för kvantitet från och med 4,000 kub. meter till 20,000 kub. meter med 10 procents rabatt och för kvantitet af 20,000 kub. meter och därför med 25 procents rabatt;
28/11	ang. <i>nedsättning i hamnafgifter för varor, som lossas och lastas vid härvarande hyttas hamn</i> , att bevilja en nedsättning af 50 procent tillsvidare i hamnafgifterna för de hyttans egna produkter och råmateriel för tillverkning, som fraktas till och från hyttans egen hamn;
28/11	ang. <i>uppsättande af en minnessten</i> , att uppsätta i Vasaparken en minnessten öfver afidne Öfverstelöjtnanten Wolffram;
28/11	ang. <i>uppgörelse med Disponenten Th. Sundeman</i> , i fråga om den bebyggda delen af Vallhallaområdet;
28/11	ang. <i>Kungl. Västmanlands regementes hitflyttning</i> , att vidtaga åtgärder för regementets hitflyttning;
19/12	ang. <i>stadsläkaretjänstens tillsättande</i> , att tillsätta stadsläkaretjänsten härstädes tillsvidare;

Dag.	
19/12	ang. <i>inköp af tomter</i> , att för stadens räkning inlösa domkyrkan tillhöriga tomterna N:ris 31 och 32 samt hälften af tomten N:o 118 Norra kvarteret;
19/12	ang. <i>inköp af tomter</i> , att till Kungl. Maj:t ingå med und. hemställan om att till staden måtte med äganderätt upplåtas komministern å lön anslagna ägilotterna Litt. N och O af tomten N:o 119 N. kv.;
19/12	ang. <i>inköp af tomter</i> , att inköpa gården och tomterna N:ris 59 och 120 i Norra kvarteret;
19/12	ang. <i>användande af Sundinska fondens ränteöfverskott</i> , att för år 1902 anvisa till arbetsstugan 1,800 kr., till barnhemmet 500 kr., till barnkrubban 500 kr., till nattherberget 300 kr., till församlingsdiakonissan 900 kr., till nämndens disposition för församlingsdiakonissans räkning 200 kr., samt att reservera för framtida behof 6,834 kr. 28 öre;
19/12	ang. <i>utgifts- och inkomst-stat för år 1902</i> , att med några mindre förändringar antaga Magistratens förslag med en uttaxering af 5 kronor pr bevilningskrona.

Västerås i Januari 1902.

Enligt uppdrag
Gustaf Qvarfott.

Västerås.
A. F. Berghs Boktryckeri,
1906.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomst-stat för Vesterås stad år 1902.

Utgifter:

A. Stadens allmänna drätsel:

Ränta och amortering å Obligationslån:

(Bilaga litt. A.)

För 1872 års lån: sista årets amortering	13,500: —	
„ 1892 d:o	14,056: —	
„ 1896 d:o	45,248: 68	72,804: 68

Räntor

å tillfälliga lån	30,000: —	
å Wallöfska donationen	1,100: —	31,100: —

Aflöningar m. m.:

a) för *Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjänstemän och betjente:*

Borgmästaren: Lön	4,000: —	
1:ste Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —	
Personligt lönetillägg	500: —	2,500: —
2:dre Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —	
Vilkorligt lönetillägg	500: —	
Anslag till skrifbiträde	200: —	2,700: —
Illiterate Rådmannen: Lön	750: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden enligt Kongl. Brefvet den 27 Februari 1868	200: —	
Anslag till vikarier under semester för Borgmästaren och Litterate Rådsmännen under en månad för dem hvar- dera årligen	400: —	
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten	500: —	

Transport 11,050: — 103,904: 68

	Transport	11,050: —	103,904: 68
Stadsfogden: Lön	1,000: —		
Personligt lönetillägg	250: —	1,250: —	
Kronouppbörds-kassören: Lön	900: —		
Tjenstgöringspenningar	650: —	1,550: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjenstgöringspenningar	800: —		
Bostad, värme och belysning i polisstationen 750: —		1,800: —	
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning, kont.	100: —		
Hyres- och vedbrandser- sättning	200: —	1,200: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren		15: —	
Exekutionsbetjenten: Lön i likhet med de två äldre polis- kostaplarne		1,000: —	17,865: —

b) för särskilda Poliskåren:

Öfverkonstapeln: Lön	1,500: —		
Dyrtidstillägg för år 1902	100: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,700: —	
Detektivkonstapeln: Lön	1,200: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
Två konstaplar med lön à 1,000 kr.		2,000: —	
Två konstaplar med lön à 900 kr.	1,800: —		
Dyrtidstillägg à 50 kr.	100: —	1,900: —	
Beklädnad in natura för fyra konstaplar med nyanskaffning åt tvenne		500: —	
Olycksfallsförsäkring för sex polismän		100: —	
Telegram och telefonsamtal		100: —	
Förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen		250: —	
Oförutsedda utgifter samt nyanskaffning af vapen och kaskar m. m.		500: —	8,350: —

c) vid Drätselkammaren m. m.:

Stadskamreraren: Lön	3,000: —		
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —	
Drätselkammarens bokförare		1,500: —	
Stadens arbetschef		3,000: —	
Stadstimmerman (arbetsförman)		1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige		800: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom fattigvården)		400: —	10,400: —

Pensioner:

F. d. Borgmästaren E. W. Abenius	5,000: —		
Stadsläkaren P. O. Lind	2,000: —		
F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —		
F. Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —		
Transport	9,700: —	140,519: 68	

	Transport	9,700: —	140,519: 68
F. Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —		
D:o E. A. Westén	300: —		
F. Tornväktaren J. E. Norén	150: —		
D:o C. E. Eriksson	75: —		
F. Städerskan å f. polisvaktkontoret Johanna Söderlund . .	60: —		
F. Barnmorskan Carolina Närström	400: —		
Anslag till Magistratens Embets- och Tjenstemäns reservfond, enligt Kongl. Brefven ¹¹ / ₁ 1850 och den ²¹ / ₂ 1868:			
1 ¹ / ₅ -dels Rådmanslön efter äldre stat	360: —		11,545: —

Brandväsendet med gemensamma brand- och poliskåren:

Årskostnader enligt Brandnämndens förslag (Bilaga litt. B.) . .	27,500: —		
Derifrån afgå enligt Drätselkammarens förslag följande belopp, neml.:			
Å begärda anslaget 500 kr. för underhåll af polis- och brandstation	100: —		
Golf i ångspruthuset af tuktad sten	434: 80		
Inledning af vatten i ångspruthuset	134: —	668: 80	26,831: 20
Naturaförmåner i beräknat värde:			
Brandchefen: Bostad med uppvärmning	1,200: —		
Stadssegeanten: D:o d:o samt lyse	400: —		
Brandkorpralen: D:o d:o d:o	250: —		

Byggnads-Nämnden:

Stadsingeniören: Lön	1,200: —		
Tjenstgöringspengar	800: —	2,000: —	
Arvode till Sekreteraren		200: —	
D:o för tillsyn derom att stadfästade ritningar följas vid pågående arbeten		200: —	2,400: —

Sundhetsvården:

a) Allmänna helsovården:

Aflöningar:			
Stadsläkaren: Lön	2,000: —		
Tjenstgöringspengar	1,000: —	3,000: —	
Stadsfältskären: Lön	150: —		
1:sta Barnmorskan: Lön	400: —		
2:dra d:o d:o	300: —		
Arvode till Sekreteraren	200: —		
D:o Veterinär för undersökning af torgfördt kött . .	200: —		
Helsovårdspolis: Lön	900: —		
Ålderstillägg för nuvarande tjensteinnehavaren	300: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
Transport	5,550: —		181,295: 88

	Transport	5,550: —	181,295: 88
Trichinbyrån: Hyra	200: —		
Ved och lyse	30: —	230: —	
Animalvaccin för skyddsköppymning		100: —	
Diverse utgifter		500: —	6,380: —
b) <i>Epidemiska sjukhuset:</i>			
Aflöningar:			
Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500: —		
3 ordinarie, sjuksköterskor	1,500: —		
Gårdsdrängen vid sjukhuset	500: —	2,500: —	
Extra sjuksköterskor, förslagsvis		200: —	
Matvaror och medicin		3,000: —	
Ved, kol, lyse		2,000: —	
Diverse utgifter		1,200: —	8,900: —

Gatubelysningen:

a) Gasbelysning med 191 gaslågor, i jemnt tal förslagsvis 325,000 timmar, inberäknadt överbelysning å 4 öre pr timma	13,000: —		
Derifrån afgår kostnaden för belysning å hamnen med 12 lyktor cirka	400: —		
Återstår för 179 gaslågor		12,600: —	
b) Elektrisk belysning med 12 lampor i jemnt tal, förslagsvis 18,000 timmar å 3:75		675: —	
c) Stadens andel i kostnad för uppsättning af en ny gaslykta å Norra Ägatan midt för Vestmannia cirka	153: —		13,428: —

Gatuläggningen:

3:dj årets uttaxering för Köpmangatan: $\frac{1}{3}$ -del af 7,100 kr.	2,366: 66		
Kostnader för gatuarbeten år 1902:			
Smedjegatan mellan Vasagatan och Sturegatan: nubbstenssättning	5,000: —		
Reparationer och grusning å gatorna samt afgäld för grus-tag och nubbstensbrott	4,133: 34		
Makadamslagning	4,000: —		
Brist från år 1901	1,500: —		17,000: —

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar	2,100: —
--	----------

Hamnen:

Beräknad bruttoinkomst af hamnafgifter, förslagsvis 19,500: —	
deraf ingår till stadskassan:	
se "Inkomster", rubrik "Hamnen"	9,045: 25
Återstår kr. 10,454: 75	
Tillkommer: Hyra för 1 rum i tullhuset	150: —
Summa kr. 10,604: 75	

Transport 229,103: 88

UTGIFTER 1902

5

Transport 229,103: 88

som användes till bestridande af hamnens öfriga
utgifter och ändamål, nemligen:

Aflöningar m. m.:

Hamnuppbördsman: Äldre årslön	1,200: —	
Lönetillökning	300: —	
Arvode 6 % å beräknade intradet	1,170: —	
Hamnfogdens (Hamnordningsman) lön	190: —	
Skrifmateriel för kontoret	50: —	2,820: —
Öfverskottet öfverföres till Hamnens underhålls- och reparations- fond, hvarifrån bestrides alla utgifter för tullhuset, jernvägen, hamnen och alla kostnader för öfrigt, som afse handelns och sjöfartens nytta		
	7,784: 75	10,604: 75

Vattenledningen:

Bilaga litt. C.)

Aflöningar:

Föreståndaren	1,200: —	
Maskinisten	1,200: —	
Eldaren: Äldre lön	650: —	
Lönetillägg	100: —	750: —
Rörnätsförman: Äldre lön	900: —	
Lönetillägg	100: —	
Hysesersättning	100: —	1,100: —
Materiel för driften m. m., förslagsvis	8,650: —	
Diverse utgifter, d:o	700: —	
Underhåll d:o	2,350: —	15,950: —
Naturaförmåner i beräknadt värde:		
Föreståndaren och Maskinisten, bostad med upp- värmning	400: —	
Eldaren, bostad med uppvärmning	100: —	

Vattenledningsarbeten,

som skola gäldas genom uttaxering på fem år:

a) Nya filtret. (Efter amortering år 1901 återstår kr. 6,406: 99)		
5:te årets amortering år 1902	6,406: 99	
b) Vatten- och Afloppsledning å Vestermalm. (Efter amortering år 1901 återstår kr. 5,037: 93)		
5:te årets amortering år 1902	5,037: 93	11,444: 92
Nya servis och gårdsaflopp	1,500: —	12,944: 92

Renhållningsverket:

Aflöningar:

Föreståndaren: Lön	1,350: —	
Ersättning för kontorslokal och kontorsbiträde	300: —	1,650: —
Transport	1,650: —	268,603: 55

		Transport	1,650: —	268,603: 55
Ordinarie arbetare:	1 man lön	722: —		
	1 ” d:o	672: —		
	6 ” d:o å 642 kr.	3,852: —		
	Hyresersättning för 2 man å 150 kr.	300: —	5,546: —	
Extra arbetare			1,000: —	
Extra körsior m. m.			500: —	
Inköp af torfmull cirka 3,500 balar			3,500: —	
Stallet: Utfodring för 6 hästar. Kostnad utöfver be- hållne afkomsten af renhållningsverkets jordbruk		425: —		
Diverse utgifter, hästskoning m. m.		475: —	900: —	
Diverse utgifter, förslagsvis:				
Olycksfallförsäkring		60: —		
Trycksaker och räkenskapsböcker		30: —		
Vattenafgifter		50: —		
Sotning		22: —		
Upphemtning af sopor söndagsmorgnar		171: —		
Brandstodsafgifter		49: —		
Reparationer i bostaden och fabriken		100: —		
Oförutsedda utgifter		318: —	800: —	
Arrenden och afgälder:				
Andel i kronoarrendet för Kungsängen		658: —		
Afgäld för upplagsplats å Hammarbygårdet		30: —	688: —	
Komplettering och underhåll af latrinkärl, förslagsvis			250: —	
Anskaffning af en diskapparat enligt kostnadsförslag hvar till finnas reserverade		400: — 200: —	200: —	
Reparation och underhåll af fordon, förslagsvis			500: —	
Beklädnadskostnader, förslagsvis			250: —	
Telefonafgift			100: —	
Elektriska aktiebolaget: för drifkraft till renhållnings- verkets blandmaskin, cirka		785: —		
Mätarehyra		15: —	800: —	16,684: —

Stadens Parker och Planteringar:

(Enligt Trädplanterings-Sällskapets förslag.)

Aflöningar:

Trädgårdsdirektören	1,200: —	
D:o eleven	540: —	1,740: —
För skötsel och underhåll:		
Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar		1,200: —
Stadsparken		600: —
Planteringar utmed Hamngatan, söder om jernvägen och vid turbinhuset		350: —
Södra esplanaden		250: —
Domkyrkoesplanaden		100: —
Planteringar vid Elementarskolan och vid Vesterlånggatan		100: —
Planteringen å Norra och Södra Ågatorna samt Östra Esplanaden		200: —
	Transport	4,540: —
		285,287: 55

	Transport	4,540: —	285,287: 55
Stallhagen		300: —	
Djeknebergets vård och underhåll	750: —		
D:o reparation å tempel och flaggstänger	300: —	1,050: —	
Sand till alla planteringarna		450: —	
Nyanskaffning: 10 st. soffor å 17 kr.		170: —	6,510: —

Skogarne:

Östra utmarken och Viksäng:

Aflöningar:

Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	100: —		
Skogvaktaren	500: —	600: —	
Diverse skogsarbeten		900: —	1,500: —

Rådhuset:

Björkved, förslagsvis	750: —		
Barved, d:o	50: —	800: —	
Vedsågning och uppbärning af ved		200: —	
Antracitkol och coces, förslagsvis		100: —	
Skötsel af uren		40: —	
Belysning, förslagsvis		600: —	
Diverse utgifter, d:o		300: —	
Brandstodsafgifter		90: —	
Städningspengar		600: —	
Till inköp af div. möbler och reparation af gamla möbler		1,000: —	3,730: —

Stadens gårdar m. m.:

(Beräknade Inkomster och Utgifter för 1902 för diverse mark och gårdar, som staden inköpt i och för stadsplanens genomförande m. m., upptages icke i budgetförslaget.

Skilnaden mellan inkomster och utgifter, eller behållningen härutinnan, ingår till reserverade köpeskillingsmedel, att användas såsom bidrag till afbetalning å tillfälliga lån, eller ock till likvider och ytterligare inköp för samma ändamål.)

Stallet:

(Två hästar i och för körsior i stadens arbeten.)

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,000: —		
Diverse utgifter för stallet	200: —		
Aflöningar:			
till 2 karlar som skola verkställa körsior i stadens arbeten		1,456: —	
Olycksfallsförsäkring för 2 karlar	22: —	2,678: —	
		Transport	299,705: 55

Transport 299,705: 55

Diverse renhållning:

Rensning af ogräs och renhållning å diverse gator och allmänna platser	250: —	
Renhållning af gatan, mellan kyrkogårdarne vid Qvarntullen	50: —	
S. k. kapittelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 qvinspersoner å 75 kr.	1,050: —	1,350: —

Arrenden och Afgälder:

a) Afrad för s. k. "Gästgifvarejorden" i gamla och nya Stohagsjorden, efter medelmarkegång cirka	11: —	
Arrende för den s. k. Falkenbergsska tomten vid Qvarntullen	75: —	
Afgäld efter medelmarkegång för till staden upplåten mark:		
Af Länslasarettets område, cirka	18: —	
„ Länsceffängelsets d:o, „	10: —	28: —
Af Länsceffängelsets jorområde afsöndrad mark för järnvägen, enl. Kongl. Brefvet den $21/11$ 1873	100: —	
Afgäld för Vasaparken:		
Lösen för 53,4 hl. (= 204 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	414: —	628: —
b) <i>Kronolägenheten Kungsängen:</i>		
Enligt kontrakt den $27/10$ 1893 är Kungsängen upplåten på arrende till staden för 20 år, från den $14/3$ 1894— $14/3$ 1914.		
8:de årets arrende $14/3$ 1901— $14/3$ 1902	1,500: —	
8:de årets nybyggnadsersättning, enligt 2:dra punkten i arrendekontraktet	100: —	1,600: —
c) <i>Biskopslönelägenheten Klockartorp och Talltorp:</i>		
Enligt Stadsfullmäktiges beslut den $26/3$ 1901, har staden öfvertagit arrendet af Klockartorp och Talltorp för återstående arrendetid till $1/5$ 1906:		
Ett års arrende från $1/5$ 1902— $1/5$ 1903 = 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris, cirka	650: —	
Kontant	50: —	700: —
d) Ersättning enligt Kongl. Brefvet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:		
1:o) Stadskommisterns förut anslagna löningsjor dar i Kopparbergsvreten, Ångsgärdet och Herrgärdet: Lösen för 20 hl. 9,1 liter spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —	
2:o) Domkyrkosysslomannen förut å lön anslagen löningsjord å Trådarön:		
Lösen för 97,2 liter spanmål d:o d:o	7: 50	162: 50
	Transport	304,146: 05

Transport 304,146: 05

Årliga utgifter:

Båtmansvakansafgift	205: —	
Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka	200: —	

Krono- och Kommunal-utskylder:

för den af staden exproprierade delen af Kungs- ängen, cirka	50: —	
„ Östra Utmarken, cirka	270: —	
„ Viksäng	20: —	
„ diverse jordeggor och annan fastighet, cirka	300: —	640: —

Brandstodsafgifter:

Materialboden vid Sjöhattnen: för fastighet, årsafgift	38: —	
„ inventarier d:o	16: 80	

Materialer:

förvarade i N:o 1 Norra qvart., årsafgift	8: 40	
„ i N:o 3	1: 68	
För 1 Magasin å tomten N:o 75 Södra kvarteret, årsafgift	2: —	
För Skogvaktarebostället, årsafgift	1: 99	68: 87

Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:

till Magistraten	75: —	
„ Borgmästaren	20: —	
„ Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
„ Drätselkammarens ordförande	50: —	
„ Drätselkammarekontoret	75: —	270: —

Stadens andel i lön till Skarprättaren ¹²/₃₂-delar af
200 kr. . . . .

75: —

Vågboden vid Stora torget, hyra . . . . . 125: —

Paviljongen i Stadsparken:

Diverse: såsom brandstod och utskylder m. m. . . . . 250: —

Klapphuset:

Tillsyn deraf	100: —	
Diverse afgifter	100: —	200: —

Anslag till Sockenbiblioteket	100: —	
för vård och skötsel deraf	75: —	175: —

Trycknings- och annonskostnader, cirka . . . . . 1,500: — 3,708: 87

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:

till Slöjdskolan och Tekniska skolan	2,000: —	
„ Vesterås högre Elementarläroverk för flickor: 3:dje året af treårsperioden 1900, 1901, 1902	2,000: —	
„ Arbetareinstitutets bibliotek för år 1902	1,500: —	
„ föreläsningskurser för arbetsklassen	500: —	
För upptagande af gångar m. m. å Elba	400: —	6,400: —

Förslagsanslag:

Till div. utgifter och oförutsedda behof	14,389: 27	
Transport 328,644: 19		

Transport 328,644: 19

B. Fattigvården.

Enligt bilaga litt. D. 27,654: 55

C. Kyrkliga ändamål.

Enligt kyrkostämmans beslut den 30 Oktober 1901 . . . . . 17,610: 83

D. Folkskolorna.

Enligt kyrkostämmans beslut den 30 Oktober 1901 . . . . . 54,238: 57

Afkortningar.

För debiterade, men ej ingående utskylder . . . . . 2,000: —

Tillkommer:För anställande af en stadens ombudsman föreslås, enligt Drätselkammarens
beslut . . . . . 1,100: —S:a kronor 431,248: 14

Inkomster:

Stadens allmänna drätsel.

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården, som upplåtits till Nr:is 113, 114 och 115 i Södra kvarteret och till varmbadhuset	180: 89	
För magasinier vid sjön	664: 90	845: 79

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra Utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —	
” Gustafsslätt (J. A. Lundqvist)	250: —	
” Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —	
” Gården Utmarken (A. P. Pettersson)	699: 30	
” Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —	
” Grönbo (E. Gezelius)	410: —	
Sundinska utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson)	200: —	
Utmarksjord invid Nordenby (R. Drotty)	450: —	
” cirka 1 ¹ / ₂ tnd vid Malmaberg (Thedéns enka)	25: —	2,984: 30

Vestra Utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Kåringberget	30: —	
” jemte en jordremsa af vestra esplanaden (Er. Andersson)	5: —	
1 byggnadsplats å s. k. Kåringberget (Doktor Holm)	50: —	
1 d:o d:o (G. V. Johansson)	50: —	
1 d:o d:o (C. G. Ahfeldt)	25: —	
1 d:o d:o (Rich. Blohm)	30: —	
1 d:o d:o (Jenny Blohm)	25: —	
1 mindre område intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —	
Ett mindre område af Kåringberget (C. G. Wretman)	25: —	
En del af s. k. Kåringbrinken (C. J. Andersson)	8: —	
Ett till ridbana använt område (Grefve Lewenhaupt)	10: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (Oskar Eriksson)	10: —	
1 d:o d:o (A. R. Andersson)	10: —	
1 d:o d:o (J. O. Larsson)	5: —	
1 d:o d:o (P. A. Gustafsson)	15: —	301: —

Transport 4,131: 09

	Transport	
Viksäng:		4,131: 09
Lotterna N:ris 1 och 2 (Norén)	650: —	
Lotten N:o 3 (J. A. Andersson)	600: —	
Ätta villatomter, utarrenderade på 50 år (7:de året)	240: —	
Två för ett år utarrenderade villatomter	25: —	
Odlade marken å villatomterna N:ris 23—28 och 30—34	36: —	1,551: —
Diverse arrenden:		
Persbohagen (Kristiansborgs gård)	30: —	
Gamla begravningsplatsen vid Klockarbackarne (A. Norén)	75: —	
S. k. Ljussaxen invid Rönnerberga (L. Blomqvist)	20: —	
Östra holmen (Arv. Andersson)	150: —	
S. k. Gästgivarjordens i gamla Stohagsjorden:		
egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50: —	
” ” 546 d:o (C. F. Wetter)	30: —	
” ” 512 (C. A. Stenson)	50: —	
i nya Stohagsjorden:		
egofig. N:ris 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson)	60: —	190: —
F. d. Stadskassörsjorden:		
i Iggebygdet (Kristiansborgs gård)	35: —	
i Rigärdet (Nord. Metall-A.-B.)	18: —	
i Herrgårdet (Professor Bergstrand)	25: —	
å Trådarön (A. W. Utterström)	30: —	
Stadskommisstrernas f. d. lönejord:		
i Kopparbergsvreten	50: —	
i Ångsgärdet	30: —	
i Herrgårdet	75: —	155: —
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön	7: —	
Planteringslandet litt. B. i N:o 119 Norra kvarteret (Johanna Danielsson)	3: —	
Ett jordområde, upplåtet till Masugnsaktiebolaget på 50 år	25: —	
Ett mindre område utom Gåsmyretullen	5: —	
Mark af Persbohagen, upplåten till Trångfors Kraft-Akt.-bolag	6: 90	
Byggnadskvarteret Ottar, upplåtet till Allm. Sv. Elektr. Akt.-bolaget	600: —	
En backbrink utom kvarntullen (J. E. Jansson)	5: —	1,379: 90
Kronolägenheten Kungsängen: (Till staden upplåten på arrende under 20 år från d. 14/3 1894.)		
En del af lägenheten är utarrenderad till A. Norén från den 14/3 1902:		
Ett års arrende	842: —	
D:o nybyggnadsersättning	100: —	942: —
Öfriga delen brukas af Renhållningsverket, som därför skall betala	658: —	1,600: —
Biskopslönelägenheterna Klockartorp och Talltorp: Lägenheterna, som af staden arrenderas till den 1/5 1906, äro utarrenderade till A. Norén för ett år mot årligt arrende af:		
Lösen för 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	650: —	
Kontant	50: —	700: —
(Se Utgifter, rubrik: Arrenden och afgälder.)		
	Transport	9,361: 99

Transport 9,361: 99

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i vestra Vesteråsfjärden från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50: —	
” från och med Gustafsvik till Stallhagen	25: —	
” från och med Stallhagen till Lillån	150: —	
” från Lillån till Viksäng	40: —	
” vid Viksäng	15: —	
” vid Hästholmarne, inberäknadt fiskarstugan med jord å Elba	175: —	455: —

Arrende af vattenfall:

Af Allm. Sv. Elektr. bolaget för vattenfall i Svartån	6,000: —
---	----------

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,600: —
Elbaholmen:	

för restaurationsbyggnaden . . . . . 500: —

” en villatomt . . . . . 10: — 510: —

Platshyra:

för en källare invid Loviseberg . . . . . 10: —

” ett magasin å södra Skallberget . . . . . 10: — 20: —

Remontstallarne:

Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka . . . 600: —

Marknadsafgifter:

Bordshyror, cirka . . . . . 450: —

Ståndhyror, ” . . . . . 500: —

Marknadsfgifter, ” . . . . . 600: —

= 1,550: —

hvarifrån afgår kostnad för bordens och
ståndens uppsättning och nedtagning,
extra polis, brandförsäkring af stånd
och bord m. m., cirka . . . . . 450: —

återstår nettobehållning 1,100: —

Rådhuskällaren . . . . . 100: —

Vågboden vid Stora torget . . . . . 55: —

Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg . 500: —

Plats för Vattenkiosken i Vasaparken . . . . . 10: —

Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:

9 platser à 25 kr. . . . . 225: —

1 plats . . . . . 50: — 275: —

Afgäld för upplåten mark:

till tomten N:o 4 i Södra qvart. . . . . 10: —

” ” ” 133 i Vestra ” . . . . . 10: —

” ” ” 104 i Södra ” . . . . . 4: —

” ” ” 113 & 114 i Vestra ” . . . . . 10: —

34: — 4,804

Transport 20,62

Transport 20,620: 99

Epidemiska sjukhuset:

Fast årsafgift från Landstinget	2,775: —	
För (approx.) 3,000 underhållsdagar från Landstinget	<u>3,000: —</u>	5,775: —

Skogarne:

Östra Utmarken, Viksäng och Hästholmarne:

Barrved, cirka 60 stafrum à 7: —	420: —	
Pinnved „ 200 kub.-meter à 1: 25	250: —	
Ekvirke	100: —	
Hasselskog	<u>50: —</u>	820: —

Gräs- och sjöslog:

Å Munkängen	150: —	
Å Viksäng	75: —	
Å Krutkällarbacken	15: —	
Å diverse ställen	<u>150: —</u>	390: —

Hamnen:

Bruttoinkomsten för år 1902 beräknas förslagsvis till 19,500 kr.

Enligt af Stadsfullmäktige den ²¹/₁₂ 1900 godkänd "plan för ränta och amortering af kostnaden för hamnbyggnaden", ingår af hamnintraden till stadskassan:

a) 1 års ränta å ingående balans

den ¹/₁ 1902 kr. 85,905: —

à 5 % 4,295: 25

b) Amortering för året . . . . . 3,000: — 7,295: 25

13:de årets amortering å kostnaden för tullhusbyggnaden, enligt af Stadsfullmäktige den ¹⁹/₁₂ 1890 § 5 fastställd plan:

Annuitet för året . . . . . 1,750: —

Af hamnintraden ingår sålunda till stadskassan . . . 9,045: 25

Återstoden af hamnintraden ingår till hamnens underhålls- och reparationsfond, att användas för hamnens öfriga utgifter och ändamål . . . 10,454: 75

Hyra för ett rum i tullhuset . . . . . 150: — 19,500: — 19,650: —

Vattenledningen:

Beräknade inkomster af cirka 490 ledningar . . . . . 23,000: —

Renhållningsverket:

Inkomst af torfmuil, pudrett och komposter m. m., förslagsvis . . . 11,700: —

Transport 81,955: 99

Transport 81,955: 99

Utdelning å aktier:

Å stadens 487 aktier i gasverket, 48,700 kr., förslagsvis å 6 % .	2,922: —	
Å jernvägsaktier:		
a) i Sala—Tillberga jernväg: 206,000 kr., å 8 % . . .	16,480: —	
b) i Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg: 600,000 kronor, å 6 %	36,000: —	55,402: —

Bränvinsmedel:

⁵ / ₁₀ -delar af utminuterings- och utskänkingsafgifter för försäljningsåret ¹ / ₁₀ 1901— ¹ / ₁₀ 1902:		
Vesterås Spritbolag	2,250: —	
Angfartygen Aros och Vesterås	281: 25	2,531: 25
⁵ / ₁₀ -delar af beräknad vinst å utminuterings- och utskänkningen under försäljningsåret ¹ / ₁₀ 1900— ¹ / ₁₀ 1901	99,500: —	102,031: 25

Förskjutna medel:

Från Kyrkokassan för nya orgelfasaden. (Nominelt 4,380 kr.)		
Sista årets uttaxering	1,095: —	
Af Fattigvården:		
Ränta å kostnaden, 25,318: 79 kr., för nybyggnad vid Karlslund	1,265: —	2,360: --

Diverse inkomster:

Källarefrihetsmedel	349: 05	
Bötesmedel	200: —	
Hundskattemedel	1,900: —	
Auktionsprovision	100: —	
Behållning af influtne registreringsafgifter af handelsfirmor	10: —	2,559: 05
Att genom uttaxering fyllas		186,939: 85
		<u>S:a kronor 431,248: 14</u>

Vesterås den 18 November 1901.

På Drätselkammarens vägnar:

CLAES UGGLA.*Bernhard Carlson.*

Ränta och Amortering å Obligationslån.

1:o Till Stockholms Stads Sparbank:

för 1872 års lån:
(Nominelt 200,000 kr.)

Sista årets amortering ..... 13,500: —

2:o Till Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget:

för 1892 års lån:
(Nominelt 400,000: —.)

Kapitalskuld den 1 Jan. 1902 355,000: —

deraf:

för stadens div. bestämda ändamål $\frac{14}{20}$ -delar 248,500: —
” Fattiggården Carlslund $\frac{1}{20}$ -del ..... 17,750: —
” Nya Folkskolebyggnaden $\frac{1}{20}$ -delar ..... 88,750: —

Ränta och amortering:

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 355,000: — å 4 proc.	7,100: —	
2:dra d:o å 349,000: — å 4 proc.	6,980: —	
Amortering enl. plan	6,000: —	20,080: —

Deraf belöper sig	Ränta:	Amortering:
för Kapitalåterstod 248,500: —	9,856: —	4,200: —
” d:o 17,750: —	704: —	300: —
” d:o 88,750: —	3,520: —	1,500: —

Afgår ränta och amortering:

a) af Fattiggården för fattiggården Carlslund:

(Nominelt 20,000: —)

Kapitalåterstod d. $\frac{1}{4}$ 1902 17,750: —	
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 17,750: — å 4 proc.	355: —
2:dra d:o å 17,450: — å 4 proc.	349: —
Amortering	300: —
	1,004: —

b) af Folkskolans medel för nya Folkskolebyggnaden:

(Nominelt 100,000: —)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{4}$ 1902 88,750: —	
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 88,750: — å 4 proc.	1,775: —
2:dra d:o å 88,250: — å 4 proc.	1,745: —
Amortering	1,500: —
	5,020: —
	6,024: —
	14,056: —

3:o 1896 års lån å 1,000,000: —.

Deraf är försäldt obligationer:

dels till Aktiebolaget Stockholms Handelsbank,
dels till Fonder och Fromma Stiftelser, som stå under

Drätselkammarens förvaltning,

dels till Mälareprovinsernas Enskilda Bank,

Tillsammans kapital	895,000: —
Efter amortering åren 1897—1901	74,000: —
Återstår kapitalskuld den 1 Januari 1092	821,000: —
Deraf för diverse ändamål ...	802,460: —
För nya orgeln i Domkyrkan	18,540: —

Ränta och amortering:

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 821,000: — å 3,6 proc.	14,778: —
2:dra d:o å 804,000: — å 3,6 proc.	14,472: —
Amortering 6:te året enligt plan	17,000: —
	46,250: —
	Transport 46,250: —
	27,556: —

Transport 46,250: — 27,556: —

	Ränta:	Amortering:
Deraf belöper sig för kapitalåterstod	802,460: —	28,588: 68
" do "	18,540: —	16,660: —
		661: 32
		340: —

Afgår ränta och amortering:

Af Kyrkokassan, för nya Orgeln:
(Nominelt 20,000: —)

Kapitalåterstod den 1/1 1902 18,540: —.

Ränta 1:sta 1/2-året å 18,540: — å 3,6 proc.	333: 72
---	---------

2:dra d:o à 18,200: — à 3,6 proc.	327 60
--	--------

Amortering 6:te året.....	340: —	1,001: 32	45,248: 68
		Kronor	72,804: 68

Utdrag af protokoll, hållet vid Brandnämndens sammanträde den 5 Nov. 1901.

§ 5.

Då under innevarande år anslaget till kol, ved och lyse visat sig otillräckligt och då härefter äfven skall utgå ved och lyse till Stadsfiskalsvåningen, beslöt Brandnämnden att föreslå en höjning af detta anslag till *kr. 300*.

§ 6.

På grund af stegrade priser å hö och hafre ansåg Nämnden att anslaget till Stallet, "för utfodring, skoning och försäkring af 2 hästar" bör höjas från 850 till *1,000 kr.*

§ 7.

Anslaget till skrif- och trycksaker äfvensom till underhåll af inventarier i polis- och brandstation, hvilka förut utgått med respektive 500 kr. ansåg Nämnden kunna ned sättas till *400 kr.* för hvardera.

§ 8.

Nytt anslag för underhåll af polis- och brandstation (för omtapetsering af rum, reparation af spiltor i stallet m. m.) å *kr. 500* ansåg Nämnden böra uppföras.

§ 9.

Som golfvet i ångspruthuset, stensatt med s. k. kullersten, blifvit betydligt gro- pigt och ojemnt samt ligger lägre än den utanför varande marken, hvarigenom vatten rinner in genom portöppningen och bildar pölar på golfvet samt medförande slam och grus söker sig väg genom sugrörets kanal, ansåg Brandnämnden att golfvet borde om- läggas med tuktad sten.

Kostnaden härför tillsammans med kostnad för inledande af vatten samt uppsättande af 1 elektrisk lampa inuti och 1 utanpå spruthuset beräknas i enlighet med ingifna kostnadsförslag till *kr. 637: 63*.

§ 10.

Uppgjordes följande förslag till utgiftsstat för Brandväsendet i Vesterås för år 1902

Aflöningar:

Brandchefen		1,000: —
Stadssergeanten: lön	1,500: —	
beklädnad	100: —	
dyrtidstillägg	100: —	1,700: —
Brandkorporalen		900: —
Vice Brandkorporalen		420: —
15 stycken konstaplar å 25 kronor i månaden		4,500: —
4 reserv-konstaplar å 40 kronor		160: —
Löneförhöjning vid rekapitulation		400: —
Reservanslag för sjukdomsfall		300: —
Hushållerskan		250: —
Biträde till hushållerskan		100: —
Skorstensfejaren		25: —
		9,755
	Transport	9,755

Beklädnad:

Transport 9,755: —

17 stycken konstaplar, beklädnad in natura å kronor 120..... 2,040: —

Kosthåll:

16 man å 365 kronor ..... 5,840: —

Kol, ved och lyse (deraf 300 kr. till stadsfiskalsvåningen) ..... 3,000: —

Stallet:

Utfodring, skoning och försäkring af 2 hästar ..... 1,000: —

Diverse utgifter:

Kollektiv olycksfallsförsäkring af 17 man	195: 50	
Trycksaker (och skrifmaterialier)	400: —	
Tvätt, skurning och städning	450: —	
Underhåll af brandtelegrafan	200: —	
d:o af brandredskapen	500: —	
d:o af inventarier i Polis- och Brandstationen	400: —	
Telefonafgifter, samtal och telegram	200: —	
Brandstodspremier	200: —	
Fältskärsarvode och medicin	50: —	
Underhåll af Polis- och Brandstation	500: —	
Förutsedda utgifter	356: 87	3,452: 37

Brandkårens reserv:

Ångsprutan: 1:a maskinisten i lön	75: —	
2:a d:o	50: —	
Kol och talj	100: —	
Tomthyra	50: —	275: —
Öfningar med reserven	450: —	725: —

Allmänna brandstyrkan:

Hyra för spruthus	300: —	
Gratifikation vid sprutmönstring	300: —	
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter för brandsyn	150: —	1,050: —

Nyanskaffning:

Golf i ångspruthuset af tuktrad sten	434: 80	
Uppsättning af 2 elektriska lampor i och utanpå ångspruthuset	68: 83	
Inledning af vatten i ångspruthuset	134: —	637: 63
Summa kronor	27,500: —	

Vesterås som ofvan.

In fidem

L. A. Nauckhoff.

Inkomst- och Utgiftsstat för Vesterås stads Vatten- och Afloppsledning för år 1902.

Inkomster:

Beräknad inkomst af cirka 490 inledningar ..... Kronor 23,000: —

Utgifter:

Aflöningar:

Föreståndaren	1,200: —	
Maskinisten	1,200: —	
Eldaren	750: —	
Rörnätsförmannen (inclusive hyresbidrag)	1,100: —	4,250: —

Materiel för driften m. m.:

Ångkol och ved	4,850: —	
Oljor, putsmedel, packningar m. m.	600: —	
Tvättning af sand, filter, reservoir och regleringskammare	2,500: —	
Rensning, spolning, snöskottning, pumpning och tillsyn af kranar m. m.	700: —	8,650: —

Diverse utgifter:

Telefonavgifter	110: —	
Brandstod, cirka	47: —	
Skrifmateriel, utskylder m. m., förslagsvis	93: —	
Ändringar för gatuomläggningar, förslagsvis	400: —	
Kollektiv olycksfallsförsäkring	50: —	700: —

Underhåll:

Pumpverken, byggnader, vägar, stängsel m. m.	700: —	
Sugbrunnar, sug- och tryckledningen	100: —	
Vattenledningen, brandposter, trummor, spolposter, luckor m. m.	700: —	
Afloppsledningen och spolbrunnar	100: —	
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och undersökningar	600: —	
Rännstens- och rensbrunnar	150: —	2,350: —
		Kronor 15,950: —

Vesterås i Okt. 1901.

F. G. Lönnquist.

		Transport	2,827: —	25,354: —
Margarinsmör	450 kg. à 1: 10	.....	495: —	
Sill	13 tunnor à 24 kr.	.....	312: —	
Kåbiljo	230 kg. à 36 öre	.....	82: 80	
Sirup	100 " à 31 "	.....	31: —	
Salt	6 hektol. à 2 kr.	.....	12: —	
Snus	10 fjerding. à 15 kr.	.....	150: —	
Fotogén	450 liter à 14 öre	.....	63: —	
Barrved	140 famnar à 11 kr.	.....	1,540: —	
Koks	125 hektol. à 1: 90	.....	237: 50	
Svinkreatur	5 st. à 25 kr.	.....	125: —	
Sjukvård och medikamenter	.....		200: —	
Beklädnadskostnader	.....		300: —	
Begravningskostnader	.....		100: —	
Diverse utgifter	.....		500: —	
Afföningar: Sysslomannen	.....	950: —		
Förestånderskan	.....	400: —		
Portvakten	.....	700: —		
Sköterskan	.....	300: —		
Tjenstepigan	.....	180: —		
Gratifikation till Enkan Albertina Schöldmark, 2:dra året	.....	100: —	2,630: —	9,605: 30
			<u>Kronor</u>	<u>34,959: 30</u>

Vesterås den 7 November 1901.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.

Protokoll hållet vid Drätselkammarens i Vesterås sammanträde följande dagar år 1901 nemligen:

Den 9 November.

§ 1.

Med ledning af Drätselkammarens räkenskap och de genom Magistraten inkomna specialförslag företogs till behandling Vesterås stads budget för år 1902, dervid följande beslut fattades och till protokollet antecknades, nemligen:

Utgifter:

1:o) Uti innev. års budget har härför uttaxerats ett belopp af 25,000 kr., hvilket visat sig i det närmaste vara tillräckligt till årets räntebetalningar. Då emellertid stadens sväfvande skuld, som f. n. uppginge till något mer än 500,000 kr., torde, i anseende till redan beslutade och förestående gårdsköp m. m. och intill dess staden erhöle nådigt tillstånd till upptagande af ett nytt amorteringslån, behöfva ökas med ytterligare 100,000 kr., beslöt Drätselkammaren att för bestridande af utgifter för räntor å tillfälliga lån föreslå ett belopp af 30,000 kronor.

Räntor å tillfälliga lån.

2:o) Af de af magistraten föreslagna förhöjningar i aflöningsstaten för "Magistraten och Rådstufvurätten med underlydande tjänstemän och betjente" beslöt Drätselkammaren tillstyrka jemte de deri i likhet med innev. år uppförda lönebelopp, anslag till vikarie under semester för borgmästaren och litterate rådmännen kr. 400, kronouppbörds-kassörens aflöning från förut 1,300 till 1,550 kr., deraf lön 900 kr. och tjänstgöringspengar 650 kr., samt exekutionsbetjentens lön från 900 till 1,000 kr., hvaremot Drätselkammaren ansåg sig böra afstyrka begärdt anslag 150 kr. åt stadsfogden till kontorshyra med uppvärmning och belysning. Härförutom beslöt Drätselkammaren att uppföra ett belopp af 15 kr. för olycksfallsförsäkring af stadsvaktmästaren, hvilken förut varit olycksfallsförsäkrad.

Aflöningar.

Beträffande Magistratens förslag till aflöning för "särskilda poliskåren" beslöt Drätselkammaren tillstyrka, jemte de deri i likhet med detta år uppförda lönebelopp, jemväl lön och beklädnadsersättning, 1,300 kr., till en detektivkonstapel samt lön till två konstaplar med 2,000 kr. och lön och dyrtidstillägg till likaledes två konstaplar med 1,900 kr.

Dessutom fann Drätselkammaren lämpligt att öfverkonstapelns aflöning, som af Magistraten uppdelats i lön 1,600 kr. och beklädnadsersättning 100 kr., upptoges i likhet med innevarande år eller så att lönen beräknades till 1,500 kr., hvartill komme beklädnadsersättning 100 kr. och dyrtidstillägg för år 1902 kr. 100.

Uti Drätselkammarens aflöningsstat skulle ej annan ändring föreslås än att det under rubrik: "Diverse årliga utgifter" förut upptagna arvudet för sif-

ferreversion af stadens räkenskaper (ej fattigvårdens) finge med hänsyn till det stora arbete, som derpå måste nedläggas, höjas från 250 kr. till 400 kr.

Pensioner.

3:o Sedan Magistraten anmält att den ämnade hos Stadsfullmäktige föreslå pension åt Stadsläkaren doktor P. O. Lind med 2,000 kr. och ökad pension från 200 till 300 kr. åt f. poliskonstapeln E. A. Westén, beslöt Drätselkammaren biträda samma förslag. Med iakttagande såväl häraf som att pensionen 150 kr. åt n. m. aflidne tornväktaren C. A. Lindblad upphörde, uppgjorde Drätselkammaren förslaget till pensionsstat.

*Brandväsendet
med gemensamma
brand- och polis-
kåren.*

4:o På de af brandnämnden i dess förslag anförda skäl beslöt Drätselkammaren tillstyrka dels förhöjning af anslagen till kol, ved och lyse från 2,400 kr. till 3,000 kr. samt till stallet från 850 kr. till 1,000 kr., dels ock den för uppsättning af 2 elektriska lampor i och utanpå ångspruthuset, föreslagna posten 68 kr. 83 öre.

Beträffande begärda anslaget å 500 kr. för underhåll af polis- och brandstation (omtapetsering af rum, reparation af spiltor i stallet m. m.) beslöt Drätselkammaren, som ansåg att några utgifter för omtapetsering af rum i brandstation ännu ej borde ifrågakomma, föreslå att nyss nämnde anslag skulle sänkas med 100 kr. till 400 kr.

Vidare ansåg Drätselkammaren att anordnandet af nytt golf af tuktad sten i ångspruthuset och inledning af vatten derstädes borde, då ej trängande behof dertill föreläge, anstå tills vidare, hvadan Drätselkammaren beslöt föreslå att beräknade kostnaderna härför, tillhopa 568 kr. 80 öre, skulle ur brandnämndens förslag utgå.

Byggnadsnämnden.

5:o Mot dess aflöningsförslag å tillhopa 2,400 kr., hade Drätselkammaren ej något att erinra.

Sundhetsvården.

6:o Den i Helsovårdsnämndens förslag upptagna posten, 2,500 kr., för inventarieutredning till nya Epidemisjukhuset ansåg Drätselkammaren böra gäldas af lånemedel likasom ock att beräknade kostnaden för sjelfva nybyggnaden 40,000 kr. och redan beviljade anslag 4,000 kr. till inköp af en ny större desinfektionsugn med ångpanna samt 2,700 kronor för anordnande af kolkällare vid sjukhuset och den förra kolbodens inredning till stall äfven borde gäldas genom lån. I öfrigt skulle utgifterna för Sundhetsvården uppföras i enlighet med Helsovårdsnämndens förslag.

Gatubelysningen.

7:o Uti ett genom Magistraten inlemnadt kostnadsförslag föreslås uppsättande af två nya gaslykter under år 1902, en å norra Agatan midt för Vestman-
nia och en å Hamngatan nedanför jernvägsgrindarne. Härtill beslöt Drätselkammaren tillstyrka bifall och skulle, då sistnämnde lykta komme att tillhöra hamnområdet och således kostnaden därför gäldas af hamnens inkomster, endast stadens andel i beräknade kostnader för föreslagna lyktan å norra Agatan i budgeten upptagas med i jemnt tal 153 kronor.

Med ledning af likaledes genom Magistraten inkommen uppgift från Gaslysningsaktiebolaget å antalet lykter och lystimmar beräknades med tillägg af ofvan nämnde två lykter kostnaden för gatubelysningen på sätt Drätselkammarens förslag närmare utvisade.

Gatuläggningen.

8:o Säsom nödvändiga gatuarbeten att under den närmaste tiden utföras hade Drätselkammaren tänkt sig omsättning af Smedjegatan, Stora gatan och Hamngatan med tuktad sten, Som emellertid kostnaderna härför vore för betydliga

att kunna genom uttaxering på ett eller några få år gäldas beslöt Drätselkammaren föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta, att i framställningen om upptagande af nytt amorteringslån äfven intaga en post å t. e. 100,000 kr. för åtskilliga större gatuarbeten, deribland nubbstenssättning å Stora gatan och Hamngatan.

Beträffande deremot Smedjegatan, hvilken innev. år omsatts med nubbsten mellan Torget och Vasagatan, ansåg Drätselkammaren nubbstenssättningen derå borde under nästa år fortsättas till Sturegatan och kostnaden därför, som beräknades till omkring 5,000 kronor, gäldas genom uttaxering på en gång.

Då Magistraten med tanke på att arbetsbrist under stundande vinter antagligen blefve rådande hemställt att Drätselkammaren ville begära ett jemföreis stort anslag för slagning af makadam, beslöts att i budgeten för ändamålet uppföra ett belopp å 4,000 kr.

I öfrigt beräknades, att för reparationer å gatorna erfordrades cirka 4,000 kr., och upptogs för jemnhetens skull för ändamålet ett belopp af 4,133 kr. 34 öre.

9:o) Kostnaderna för vägunderhåll beräknades till 2,100 kr., deri jemväl ingående kostnaden för underhåll af Viksängsvägen med 100 kr., hvilket belopp förut varit upptaget under rubrik: Östra Utmarken och Viksäng.

Vägunderhåll.

10:o) Hamnstyrelsens framställning till Stadsfullmäktige om förhöjning af den i hamnuppbördsmanen V. Isacssons aflöning ingående provision från 4 proc. till 6 proc. af hamnens bruttoinkomster, hvarigenom en tillökning af omkring 400 kr. uppstode, beslöt Drätselkammaren tillstyrka på de af hamnstyrelsen anförda skäl.

Hamnen

11:o) Utom de af Vattenledningsföreståndaren beräknade årskostnaderna för driften beslöt Drätselkammaren upptaga 1,500 kr. för nya servis och gårdsaflopp under särskild rubrik: Vattenledningsarbeten, hvilken post äfven förut funnits men då varit upptagen bland driftkostnaderna.

Vattenledningen.

I anledning af Rörnätsförmannens muntligen gjorda begäran om ett hyresbidrag beslöt Drätselkammaren föreslå ett belopp i likhet med beräknade värdet å eldarens bostadsförmån eller 100 kronor.

12:o) Utgifterna härför beräknades blifva 241 kr. mindre än för detta år, be-
roende hufvudsakligen derpå att i årets budget varit upptagen en post å 300 kronor utöfver reserverade medel till inköp af en häst.

*Renhållnings-
verket.*

13:o) Trädplanteringssällskapet förslag upptog för inköp af 10 st. soffor 170 kr. och för reparation af templen och flaggstängerna å Djekneberget samt för anskaffning af tre nya flaggstänger 300 kr. Dessa utgiftsposter äfvensom alla öfriga af Trädplanteringssällskapet beräknade utgifter fann Drätselkam-
maren skäl tillstyrka.

*Parker och
planteringar.*

I sammanhang med öfverlemnade af omförmälda förslag hade Magistraten gjort erinran derom att ett anslag för ordnande af förra afstjelningsplatsen mellan gamla Kyrkogården och ån vore erforderligt. För sin del ansåg Drätselkammaren ej nödigt att något särskildt anslag härför upptoges, då kostnaden torde kunna betäckas af anslag för oförutsedda behof.

14:o) De under Östra utmarken och Viksäng förut upptagna utgiftsposterna för utskylder och brandstod ansåg Drätselkammaren lämpligast böra uppföras under rubriken: Ärliga utgifter, hvarjemte underhållskostnaden 100 kr. för Viks-

Skogarne.

ängsvägen beräknades ingå i anslaget för vägunderhåll, och skulle här alltså endast uppföras aflöningar med 600 kr. och utgifter för diverse skogsarbeten med 900 kronor.

Rådhuset.

15:o) Enär, till följd af den förändring med Magistratens och Rådstufvurättens samt Drätselkammarens och Stadsingenjörens expeditionslokaler i Rådhuset, som i början af innev. år företagits, arbetet med dagliga städningen och renhållningen i öfrigt af dessa lokaler, som nu upptogs flera rum än förut, betydligt ökats, beslöt Drätselkammaren, jemväl med hänsyn dertill att de extra inkomster, städerskan kunnat påräkna för uppässning vid baler och andra tillställningar, som förut hållits å Rådhuset men som genom omförmälde förändrade anordningar icke vidare kunde der ega rum, hädanefter komme att frångå henne, föreslå en förhöjning i städningsarvodet från 435 till 600 kr.

Vidare beslöts efter hemställan af Magistraten att tillstyrka ett anslag för nyanskaffning af en del möbler uti embetslokalerna och för reparation af äldre begagnade möbler, hvilket anslag af Drätselkammaren upptogs till 1,000 kronor.

Stallet.

16:o) Utgifterna för utfodring, hästskoning och hästförsäkring skulle föreslås till 1,000 kr. i stället för såsom förut 850 kr. på grund af stegrade priser å hö och halm.

Diverse renhållning.

17:o) I fråga härom hade Magistraten hemställt att Drätselkammaren ville begära nödiga anslag för anskaffande dels af en ny urinkur i närheten af det utaf spritbolaget påtänkta nykterhetsvårdshus i hörnet af Vasagatan och Norra Ågatan dels ock af en eller två gatuspolningsvagnar.

Då för innevarande år varit uttaxerad för nya urinkurar ett belopp af 1,500 kr. och för nya gatuspolningskärror 2,000 kr. och förstnämnda anslag i det närmaste åtgått men å sistnämnda anslag finnes en behållning af 1,255 kr. 25 öre, beslöt Drätselkammaren hemställa, att med anskaffande af föreslagna urinkur finge anstå och att ifrågavarande behållning finge användas till inköp af en ny större gatuspolningsvagn, i hvilket fall något nytt anslag ej skulle vara behöfligt.

I afseende å Magistratens förslag om vidtagande af åtgärder för anordnande i närheten af salutorget af ett afträdeshus till allmänhetens begagnande, ansåg Drätselkammaren något särskildt anslag för ändamålet ej vara behöfligt, då kostnaderna därför ej blefve större än att de kunde gäldas af anslaget till oförutsedda behof.

Arrenden och afgälder.

18:o) Sedan staden på grund af Stadsfullmäktiges beslut den 26/9 1901 från G. Asplunds konkursmassa öfvertagit arrendet af de biskopen öfver Vesterås stift å lön anslagna lägenheterna Klockartorp och Tälltorp i S:t Ilians socken för återstående arrendetiden till den 1 Maj 1906, samt Drätselkammaren åter tills vidare och intill dess frågan, huruvida K. Vestmanlands regementes mötesplats komme att hit förläggas, utarrenderat lägenheterna till annan person mot samma arrendeavgift, som staden sjelf betalade eller lösen för 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris, hvilken lösen kunde beräknas till omkring 650 kr., jemte kontant 50 kr., beslöts att i budgeten bland såväl utgifter som inkomster uppföra nämnda belopp.

I fråga åter om den beslutade ersättningen 1,000 kr. till Asplunds konkursmassa för afträdande af omförmälda arrende till staden ansåg Drätselkammaren, att denna ersättning, likasom alla andra kostnader, som komme att drabba staden i och med regementets hitflyttning, skulle gäldas af låne-medel.

19:o) För bestridande af utgifter för oförutsedda behof erfordrades 15,000 kr., *Förslagsanslaget*. men för att uttaxeringen ej skulle komma att öfverstiga 5 kr. för bevillningskrona upptogs förslagsanslaget till diverse utgifter och oförutsedda behof endast till 14,389 kr. 27 öre.

20:o) Uti de af Konungens Befallningshafvande i länet den 2 Juli 1888 fastställda reglementet för Drätselkammaren i Vesterås funnes stadgadt, att protokollen vid kammarens sammanträden skulle föras af stadens ombudsman. Att Stadsfullmäktige redan då insågo behofvet af en sådan tjänsteman framginge af fullmäktiges den 26 April nämnda år fattade beslut att i princip godkänna den af Drätselkammaren uttalade och af särskilda komitérade tillstyrkta framtida föreningen af sekreterarebefattningarna hos Stadsfullmäktige, Fattigvårdsstyrelsen, Byggnads-, Helsovårds- och Brandnämnderna äfvensom Drätselkammaren till en enda tjänst. Denna förändring skulle dock, med hänsyn till dåvarande innehafvarne af sekreterarebefattningarna, icke bringas till verkställighet annorlunda än i mån af deras afgang.

Stadens ombudsman.

Rätta tidpunkten för tillsättande af en stadens ombudsman syntes Drätselkammaren nu vara inne. På grund af den stora omfattning, arbetet med stadens förvaltning under de senare åren tagit, måste ofta en kommunens förtroendeman mer än skäligen tillsätta tid och arbete med uppsättande af utlåtanden i de ärenden, myndigheterna hade att bereda och der juridiska insigter erfordrades. Kändt vore och huru mycket arbete särskilda af Stadsfullmäktige tillsatta komitéer hade med utredningar och förslag, dervid mesta arbetet med utlåtandenas författande måste läggas å komitéordföranden, då något biträde ej stode till komitéernas förfogande.

Af sådan anledning beslöt Drätselkammaren hemställa hos Stadsfullmäktige om tillsättande från och med nästkommande år af en juridiskt utbildad stadens ombudsman, hvilkens aflöning ej torde kunna anslås till lägre belopp än 3,500 kronor.

Skulle detta förslag vinna Stadsfullmäktiges bifall och de särskilda sekreteraretjänsterna äfvensom kamreraretjensten i fattigvården, hvilken i så fall lämpligen kunde skötas af Drätselkammarens tjänstemän, sålunda komme att indragas, funnes för Ombudsmannens aflöning redan till förfogande följande belopp, nemligen:

Lön till Stadsfullmäktiges sekreterare	800: —
” Byggnadsnämndens ”	200: —
” Helsovårdsnämndens ”	200: —
” Fattigvårdens ”	500: —
” ” kamrerare	700: —
tillhopa kr. 2,400: —	

hvidan för ändamålet behöfde uttaxeras endast 1,100 kronor.

Den 13 November.

§ 1.

Vid fortsatt behandling af stadens utgifts- och inkomststat för år 1902 förekom följande, som skulle till protokollet antecknas, nemligen:

Inkomster:

Tomtören.

1:o) Härunder upptogs endast de verkliga tomtören för åtskilliga tomter å stadens grund och för sjöbodas till belopp af 845 kr. 79 öre enligt tomtöreslängd. De förut såsom tomtören uppförda hyrorna eller arrendena för en del mark, som upplåtits till vissa tomter för begagnande tillhopa 34 kr återfunnes under rubrik: Hyresmedel.

Arrenden för iv. jordlängheter.

2:o) Här skulle uteslutande jordarrenden upptagas, hvadan arrendet för fiskvattnet vid Viksäng samt inkomsterna af skogarne och grässlogen uppfördes under särskilda rubriker, hvarjemte de hittills utgående arrendena för jagträttigheten å Utmarksskogen samt inkomster för mulbeten skulle föreslås att upphöra af skäl, som nedan under rubrik: Skogarne komme att anföras.

Beträffande arrendeinkomsten för biskopslönelägenheterna Klockartorp och Talltorp hänvisas till hvad derom i protokollet under utgifter, punkt 18:o) anförts.

Arrenden för fiskvatten.

3:o) Under denna rubrik skulle sammanföras alla förut i budgeten under särskilda rubriker upptagna fiskvatten-arrenden.

Hyresmedel.

4:o) Drätselkammaren, som hade för afsigt att hos Stadsfullmäktige föreslå uppförande å Elba af en ny serveringspaviljong och att kostnaden därför finge tagas af lånemedel, beräknade för nästa år en inkomst i hyra för paviljongen af 500 kronor. Öfriga inkomster för Elba utgjordes af hyra för en till Enkefru Anna Andersson tills vidare upplåten villatomt 10 kr. samt arrende för fiskvattnet med fiskarstugan och den odlade marken å Elba 175 kr., hvilket belopp återfunnes under rubrik: Arrende för fiskvatten.

Enär staden f. n. ej hade någon lämplig plats att upplåta till menagerier, karuseller, skjutbanor eller dylikt och då, i händelse en sådan plats skulle kunna anskaffas, möjligen blifvande inkomst deraf under nästa år torde åtgä för platsens ordnande beräknades ej någon inkomst härför för nästa år.

Epidemiska sjukhuset.

5:o) Inkomsterna för intagna sjuka från landsbygden upptogos enligt Helsevårdsnämndens förslag.

Skogarne.

6:o) På förslag af Jägmästaren, som förklarar att betning vore till synnerligt mén för skogens återväxt, beslöts föreslå att utsläppande af kreatur å skogen hädaneftir finge upphöra, hvarigenom all inkomst af mulbeten komme att försvinna.

Jagträttigheten å utmarksskogen, hvilken varit utarrenderad för 50 kr., ansåg Drätselkammaren lämpligast böra tillkomma den jägmästare, som hade tillsyn öfver skogen, och beslöts därför föreslå att jagträttigheten skulle upplåtas till Jägmästaren Fähræus såsom en tillökning i hans arvode i form af naturaförmån.

7:o) All förut å skilda ställen i budgeten upptagen inkomst af grässlog *Gräs och sjöskog*, skulle sammanföras under ofvanstående rubrik.

Inkomsterna för

- 8:o) *Vattenledningen,*
- 9:o) *Renhållningsverket,*
- 10:o) *Utdelning å aktier och*
- 11:o) *Bränvinsmedel,*

beräknades på sätt förslaget närmare utvisade.

12:o) Under rubrik "*Förskjutna medel*" skulle upptagas följande i kyrkans och fattigvårdens stater för uttaxering upptagna belopp, hvilka skola till Drätselkammaren återbetalas, nemligen:

Återstoden af förskotterade kostnaden för nya orgelfasaden i domkyrkan 1,095 kronor samt ränta 1,265 kr. å likaledes förskotterade kostnaden för nybyggnad vid Carlslund, hvilken kostnad skall genom lån gäldas.

13:o) Nettobehållning af inflytande badavgifter under sistförfl. sommar hade uppgått till 638 kr. 85 öre, hvilken jämförelsevis höga siffra uppkommit till följd af den ovanligt varma sommaren samt derigenom att kostnaden för underhåll af badhuset, som nyligen undergått en grundligare reparation, detta år varit obetydliga. I fråga om behållningen af badavgifter beslöt Drätselkammaren att ej i budgeten uppföra någon sådan utan i stället föreslå att densamma med hänsyn dertill att badhuset snart nog åter komme att fordra en större reparation eller kanske ombyggnad, finge reserveras för bildande af en underhålls- och reparationsfond.

Diverse inkomster.

14:o) Enligt Drätselkammarens förslag uppgingo

Uttaxeringen.

utgifterna till	kr. 431,248: 14
och inkomsterna till	„ 244,308: 29
hvadan skulle återstå att genom uttaxering fylla en brist af	kr. 186,939: 85
utgörande en utdebitering af fem kronor för hvarje bevillningskrona af den fastställda bevillningssumman för år 1901	kr. 37,387: 97.

In fidem

Bernhard Carlson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Vesterås.

Under återopande af 60 § Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 Mars 1862 får Magistraten härhos öfverlemna bilagda af Drätselkammaren uppgjorda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1902 med dertill hörande bilagor samt Drätselkammarens protokoll i ämnet, till hvilket förslag magistraten dock anser sig böra göra följande förklaringar, ändringar och tillägg:

Vidkommande först *utgiftsförslaget* får Magistraten anföra följande:

Anslag till aflönning af vikarier under semester för Borgmästaren och Litterate Rådmännen.

Enär Borgmästaren och Litterate Rådmännen, hvilka hafva daglig tjenstgöring i stadens angelägenheter uti deras embets- och tjenstelokaler å Rådhuset, väl äro i behof af någon tids tjenstledighet, utan att därför nödgas afstå från sina löneförmåner för aflönande af vikarie, har Magistraten ansett skäligt, att förmånen af semester med anslag till aflönande af vikarier måtte dem beredas och får Magistraten därför föreslå:

att anslag till aflönande af vikarier under semester för Borgmästaren och Litterate Rådmännen, under en månad för dem hvardera årligen, måtte af Stadsfullmäktige beviljas med kronor 400.

Anslag till kontorshyra åt stadsfogden.

I skrifvelse till Drätselkammaren har Magistraten, med anmodan att uppgöra utgifts- och inkomstförslag för nästkommande år, förmålt sig ämna hos Stadsfullmäktige begära anslag af 150 kronor årligen åt stadsfogden till kontorshyra med uppvärmning och belysning, tills stadsfogdekontor kan å Rådhuset beredas.

Drätselkammaren har emellertid, enligt hvad dess utgifts- och inkomstförslag och dertill hörande protokoll gifva vid handen, afstyrkt bifall till ett sådant anslag.

Enär Stadsfogden Hennichs, efter det nya polis- och brandstationen blifvit uppförd, under den tid, han tjenstgjorde såsom stadsfiskal, hade förmånen af att få använda Stadsfiskalens tjensterum äfven såsom stadsfogdekontor, hvilket numera ej låter sig göra, får Magistraten härmed hos Stadsfullmäktige anhålla:

att anslag till kontorshyra åt Stadsfogden, tills stadsfogdekontor kan i Rådhuset beredas, beviljas med kronor 150.

Löneförhöjning åt Kronouppbörds-kassören.

Af Kronouppbörds-kassören Axel Eklundh har till Magistraten ingifvits ansökning om löneförhöjning.

I anledning deraf och under åberopande af hvad Magistraten i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 December 1900 i ämnet anført, får Magistraten anhålla:

att anslaget till Kronouppbördskassörstjens uppehållande måtte ökas med kronor 250 samt

att Kronouppbördskassörens löneförmåner måtte af Stadsfullmäktige bestämmas till 1,550 kronor, deraf lön kronor 900 och tjenstgöringspenningar kronor 650.

Uti ansökning till Magistraten har Stadsvaktmästaren W. Clefberg an- *Anslag till Stads-*
hållit, att det anslag af 100 kronor, som för uniformsbeklädnad åt honom be- *vaktmästaren.*
räknats, måtte få af honom kontant uppbäras för anskaffande af civila kläder, samt att jemväl ett dyrtidstillägg af 100 kronor måtte honom beviljas.

Med tillkännagifvande att Stadsvaktmästaren, i händelse det af Magistra-
ten begärda anslag till ökad antal polisbetjenter vinner bifall, ej kommer att
tjenstgöra såsom polisman och att i följd deraf någon uniformsbeklädnad ej
vidare blifver för honom behöflig, får Magistraten dock, för att Stadsvakt-
mästaren ej måtte beröfvas hittills åtnjuten förmån af delvis fri beklädnad,
anhålla:

*att ett anslag för beklädnad måtte bevil-
jas Stadsvaktmästaren med kronor 100,*

hvaremot Magistraten af skäl, dess skrifvelse den 12 December 1900 inne-
håller, afstyrker bifall till Clefbergs begäran om dyrtidstillägg.

Under förutsättning det Stadsvaktmästaren ej kommer att vidare tjenst-
göra såsom polisman, har Magistraten icke beräknat något belopp för olycks-
fallsförsäkring af denne, för hvilket ändamål Drätselkammaren deremot före-
slagit ett anslag af 15 kronor.

Enär Magistraten anser, att Exekutionsbetjenten bör ega samma kontanta *Förhöjd lön för*
lön som de äldste polismännen, hemställer magistraten: *Exekutionsbetjenten.*

*att Stadsfullmäktige måtte besluta att från
och med år 1902 aflöning skall utgå till exeku-
tionsbetjenten med 1,000 kronor och anslaget
derför förty höjas med 100 kronor.*

Den särskilda poliskåren har, sedan nuvarande organisationen af stadens *Särskilda Polis-*
polisväsende blifvit genomförd, bestått af en öfverkonstapel och trenne polis- *kåren.*
konstaplar; hvarjemte Stadsvaktmästaren och Helsovårdspolisen varit indelade
till tjenstgöring å polisvaktkontoret under söndagar samt för inspektion af
patrullerande poliskonstaplarna.

Till följd af ökade göromål för såväl Stadsvaktmästaren som Helsovårds-
polisen kan emellertid af dem ej vidare begäras, att de utöfver sina egentliga
göromål skola utöfva tjenst vid ordningspolisen. Och Helsovårdsnämnden har
äfvén, enligt bifogadt protokollsutdrag, förklarat, det vara nödvändigt att Hel-
sovårdspolismannen befriades från tjenstgöring vid ordningspolisen.

För efterspanande af brottslingar samt öfva uppsigt å misstänkta perso-
ner har det blifvit nödvändigt att låta en af de ordinarie poliskonstaplarna
under större delen af året tjenstgöra såsom detektiv och har derigenom såsom
särskilda ordningspoliser, utöfver brand- och poliskonstaplarna, endast varit att
tillgå tvenne män.

Detta förhållandena har föranlett, att anslaget till förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen måst betydligt överskridas; och då med ökningen af området för polisbevakningen och stadens folkmängd det är af vikt, att antalet särskildt skolade polismän jemväl ökas, får Magistraten, med förutskickande af den upplysningen att, derest stadens folkmängd ytterligare stegras, det torde blifva nödigt att antaga ännu en öfverkonstapel, för närvarande anhålla:

att Stadsfullmäktige ville för en sådan organisation och aflöningsstat för särskilda poliskåren, som i Drätselkammarens förslag omförmales, för år 1902 bevilja ett anslag af 8,350 kronor, utgörande en ökning i hittills utgående anslag med kronor 2,150.

hemställande dock Magistraten:

att, med bifall till Öfverkonstapeln Malmborgs ansökning åt honom utgående dyrtidstilllägg måtte öfverföras å ordinarie stat.

*Pension åt Stads-
läkaren P. O. Lind.*

Enär åtskilliga olägenheter äro förenade dermed, att Stadsläkaretjensten ej uppehålles af ordinarie tjensteman, och då Stadsläkaren Doktor P. O. Lind gjort framställning om att blifva stald på indragningsstat och om beviljande åt honom af en årlig pension af 2,000 kronor, motsvarande den fasta Stadsläkarelönen, får Magistraten med återopande jemväl af Helsovårdsnämndens yttrande i ämnet hemställa:

att Stadsfullmäktige ville från och med år 1902 bevilja Stadsläkaren Doktor P. O. Lind en årlig pension af 2,000 kronor.

*Ökad pension åt
förra poliskonstapeln
Westén.*

Uppå framställning af förra Poliskonstapeln E. A. Westén, får Magistraten anhålla:

att Stadsfullmäktige vilja bevilja honom en förhöjd pension af 300 kronor årligen under hans återstående lifstid; ökningen i detta anslag kommer, i händelse af bifall till denna framställning, att utgöra 100 kronor.

*Brandväsendet med
gemensamma
Brand- och Polis-
kåren.*

I de af Brandnämnden begärda anslag för *dels* underhåll af polis- och brandstationsbyggnaden, *dels* ock vissa anordningar uti ångspruthuset har Drätselkammaren föreslagit nedsättningar, i förra hänseendet med 100 kronor och i det senare tillsammans 568 kronor 80 öre.

Enär vid upplåtande af den åt Stadsfiskalen afsedda bostadslägenhet i stationen, hvilken förut varit åt annan uthyrd, det dock varit nödigt ej mindre att omtapetsera en del rum, än äfven, då i Stadsfiskalens löneförmåner ingår fritt lyse, i bostadslägenheten införa fullständig elektrisk belysning, och anslag dertill saknats, samt då, på sätt Brandnämndens protokoll gifver vid handen, golfvet i ångspruthuset måste iständsättas och för en hastig fyllning af ångsprutan vid tillfällen, då brunnen i ångspruthuset till följd af vattenbrist i ån står tom, en gifven fördel är att hafva vattenledning inuti ångspruthuset, hemställer Magistraten:

att Stadsfullmäktige måtte bevilja de af Brandnämnden för nämnda arbeten begärda anslag kronor 668: 80.

Från Helsovårdsnämnden har till Magistraten inlemnats bilagda protokollsutdrag angående begärdt anslag af 100 kronor till beklädnadsersättning åt Helsovårdspolisen; och får Magistraten af samma skäl, som för ett dylikt anslag åt Stadsvaktmästaren anförts, tillstyrka bifall till Helsovårdsnämndens ifrågavarande framställning.

Beklädnadsersättning åt Helsovårdspolisen.

Emot Drätselkammarens förslag att bestrida kostnaden för inventarietredning vid nya Epidemisjukhuset af lånemedel har Magistraten icke något att erinra, men fästes uppmärksamheten å, att enligt Helsovårdsnämndens bilagda protokollsutdrag för en fullständig utredning fordras ett belopp af cirka 5,000 kronor.

Inventarietredning vid Nya Epidemisjukhuset.

Till Drätselkammarens förslag att för gatuläggningsarbeten och makadamslagning måtte för nästkommande år beviljas ett anslag af 17,000 kronor tillstyrker Magistraten bifall, men anser att, i händelse Stadsfullmäktige af lånemedel bevilja anslag för anläggning medelst nubbsten af en del hufvudgator, med omläggningen med dylik sten af Smedjegatan mellan Vasa- och Sturegatorna kan anstå, till dess lånefrågan blifvit afgjord. Det begärda anslaget torde i alla fall blifva synnerligt behöfligt för ordnande af Vestgötegatan samt anskaffande af kant- och sidsten till en del trottoarer å de nybyggda stadsdelarne inom västra kvarteret; och hemställer förty Magistraten:

Gatuläggningen.

att Stadsfullmäktige ville för gatuläggningsarbeten samt makadamslagning under år 1902 bevilja ett anslag af tillsammans 17,000 kronor, men återremittera ärendet i denna del till Drätselkammaren med anmodan att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag, angående hvilka gatuläggningsarbeten böra under år 1902 inom det beviljade anslaget utföras.

Från Hamnstyrelsen till Magistraten insändt förslag till Utgifts- och Inkomststat för år 1902 jemte en profilkarta, får Magistraten öfverlemna samt tillstyrka bifall till de begärda anslagen af hamn- och bromedlen:

Hamnen.

dels för underhåll af tullhuset, efter afdrag för inkomst af hyror, 100 kronor,

dels för underhåll å kajer och belysning 650 kronor,

dels för muddringsarbeten under år 1902 ett belopp af 10,990 kronor 85 öre, och

dels för komplettering af hamnplanen samt diverse reparationer 1,488 kronor.

Beträffande åter det begärda anslaget af 675 kronor, för ytterligare planteringar å hamnplanen, hvarmed torde afses att erhålla en planterad plats mellan körbanorna å västra sidan af hamnplanen och utefter östligaste jernvägsspåret så, ehuru en sådan planterad plats skulle bidraga till hamnplanens förskönande, hyser Magistraten dock tvekan, om det kan vara lämpligt att ytterligare inskränka upplagsplatserna å hamnplanen.

Magistraten, som antager att, derest ej af staden uppsättes en urinkur i hörnet af Norra Ågatan och Vasagatan, i närheten af det nykterhetsvårdshus, som spritbolaget förmått sig ämnä derstädes inrätta, spritbolaget kommer att därför vidtaga erforderliga anordningar —, anser i likhet med Drätselkammaren att för närvarande kan anstå med beslut om uppsättande af en dylik kur på stadens bekostnad.

Diverse renhållning.

Stadens ombudsman

Till hvad Drättselkammaren anført beträffande antagande af en stadens Ombudsman får Magistraten tillstyrka bifall, men, hemställer att Stadsfullmäktige ville besluta:

att en dylik tjensteman endast på viss tids uppsägning skall antagas afvensom, innan ärendet slutligen afgöres, uppdraga åt Drättselkammaren att utarbета och till stadsfullmäktige inkomma med förslag till instruktion för Ombudsmannen.

Beträffande härefter *inkomsiförslaget* har Magistraten icke något att tillägga.

Vesterås Rådhus den 2 December 1901.

John Karlsson.

E. Flodin.

J. V. Ödman,

F. C. Hennichs.

Till Stadsfullmäktige i Vesterås.

Berednings-Utskottet har, vid företagen granskning af det upprättade förslaget till Utgifts- och Inkomststat för år 1902, funnit anledning afgifva följande utlåtande:

Utgifterna:

Beträffande Magistratens, af Drätselkammaren tillstyrkta, framställning om beviljande af ett anslag till aflönande af vikarier under semester för Borgmästaren och Litterate Rådmännen under en månad för dem hvardera årligen till belopp af 400 kronor får Utskottet, då förste och andre Rådmännen nyligen erhållit förhöjning i sina löner samt, i betraktande af att Rådstufvu-Rätten är domför, äfven om endast tre af dess ledamöter äro närvarande, och att med lätthet vikarie torde kunna utan särskild aflöning erhållas på grund af de meriter, som följa af förordnande i Rådstufvu-Rätten, afstyrka ifrågasvarande framställning.

Anslag till aflönande af vikarier under semester för Borgmästaren och Litterate Rådmännen.

Magistratens framställning om beviljande af ett anslag till kontorshyra åt Stadsfogden till belopp af 150 kronor, tills stadsfogdekontor kan i rådhuset beredas, får Utskottet, som förmenar, att Stadsfogden kan dela kontor i rådhuset med Kronouppbörds-kassören, i likhet med Drätselkammaren afstyrka.

Anslag till kontorshyra för Stadsfogden.

Likaledes afstyrker Utskottet Magistratens af Drätselkammaren afstyrkta förslag om förhöjning i Kronouppbörds-kassörens aflöning från förut 1,300 till 1,550 kr., deraf lön 900 kr. och tjänstgöringspengar 650 kr., enär bemälda tjänsteman endast ett år innehaft ifrågasvarande befattning samt, i egenskap af Kamrerare i Fattigvården och vice värd för stadens gårdar blifvit satt i tillfälle erhålla extra inkomster.

Vidkommande Magistratens framställning, om en ökning i hittills utgående anslag för särskilda poliskåren till belopp af 2,150 kronor, hemställer Utskottet, att anslag må af Stadsfullmäktige beviljas till endast en ny poliskonstapel, enär såväl Exekutionsbetjenten som Detektivkonstapeln synes Utskottet kunna användas till tjänstgöring vid ordningspolisen.

Särskilda poliskåren.

Hvad Drätselkammaren föreslagit i fråga om Öfverkonstapelns aflöning får Utskottet tillstyrka.

Utskottet hemställer vidare, att Stadsfullmäktige må besluta, att ett anslag af 200 kronor uppföres på särskilda poliskårens stat för anskaffande af fordon för forsling af för fylleri anhållna personer.

För den händelse Stadsfullmäktige godkänna Utskottets förslag rörande särskilda poliskåren, komma från det af Drätselkammaren till uttaxering för nämnde kår upptagna belopp 8,350 kronor att afgå dels lön och dyrtidstillägg för en konstapel med 950 kronor, dels ock 125 kronor för beklädnad in natura åt en konstapel, hvaremot tillkommer 200 kronor för anskaffande af öförmälda fordon, då således sagde stat kommer att sluta å ett belopp af 7,475 kronor.

Pensioner.

I anledning af derom från Magistraten gjord framställning tillstyrker Utskottet, att bland utgifterna i nästkommande års stat må åt Stadsläkaren, Doktor P. O. Lind, uppföras ett pensionsbelopp af 2,000 kronor.

Likaså tillstyrker Utskottet, i likhet med Drätselkammaren, att, på sätt Magistraten hemställt, förre Poliskonstapeln E. A. Westéns pension höjes med 100 kronor.

Brandväsendet.

Hvad Drätselkammaren föreslagit beträffande anslaget till brandväsendet vill Utskottet likaledes tillstyrka; och anser Utskottet, att reparation af golfvet i ängspruthuset kan utföras af medel, som äro föreslagna till Brandnämndens disposition för oförutsedda utgifter.

Helsovårdsnämnden.

Helsovårdsnämndens hemställan om ett anslag af 100 kronor till beklädnadsersättning åt Helsovårdspolisen får Utskottet tillstyrka.

Mot Drätselkammarens förslag, att kostnaden för inventarieutredning vid nya Epidemisjukhuset gäldas af lånemedel, har Utskottet icke något att erinra, men vill i likhet med Magistraten påpeka, att nämnda kostnad af Helsovårdsnämnden beräknats till 5,000 kronor.

Gatubelysningen.

I afseende å gatubelysningen tillstyrker Utskottet Magistratens härutinnan afgifna förslag.

Gatuläggningen.

Med tillstyrkande af bifall till Magistratens afgifna förslag om beviljande af ett anslag af tillhoppa 17,000 kronor för gatulägningsarbeten samt makadamslagning under nästkommande år biträder Utskottet jemväl Magistratens hemställan om återremiss till Drätselkammaren för utredning, hvilka gatulägningsarbeten böra med det beviljade anslaget utföras, sedan derifrån afdragits, hvad som anses behöfvas för makadamslagning och betäckande af bristen från innevarande år.

Hamnen.

I enlighet med hamnstyrelsens gjorda framställning får Utskottet tillstyrka bifall till dels den föreslagna förhöjningen af Hamnuppbördsmannen V. Isacssons provision, dels ock det begärda anslaget af 675 kronor för ytterligare planteringar å hamnplanen.

Rådhuset.

Då Utskottet tillstyrker det begärda anslaget af 1,000 kronor till "inköp af div. möbler och reparation af gamla möbler", uttalar Utskottet den förhoppningen, att ifrågavarande anslag äfven måtte räcka till anskaffandet af enkla, men ändamålsenliga bord till användning vid Stadsfullmäktiges sammanträden.

Diverse renhållning.

Hvad Drätselkammaren hemställt beträffande Magistratens förslag angående diverse renhållning biträder Utskottet.

Vidkommande under rubriken "årliga utgifter" upptagna posterna "anslag till Sockenbiblioteket" 100 kr., "för vård och skötsel deraf" 75 kr. hemställer Utskottet, att Stadsfullmäktige ville, i samband med beviljandet af förenämnda anslag besluta att inhemta skolrådets yttrande, huruvida icke ifrågavarande Sockenbibliotek skulle kunna förenas med Arbetareinstitutets bibliotek.

Årliga utgifter.

Under rubriken "diverse särskilda ändamål" upptagne posten "för upptagande af gångar m. m. å Elba" 400 kr., föreslår Utskottet måtte ur utgiftsstaten afföras, till dess utredning och förslag om Elbas användning föreligger.

Diverse särskilda ändamål.

Beträffande Drätselkammarens framställning om tillsättande från och med nästkommande år af en stadens Ombudsman, och att för ändamålet i utgiftsförslaget måtte uppföras ett belopp af 1,100 kronor, anser Utskottet, att en fullständigare utredning, än hvad Drätselkammaren företett, i frågan kräfvades, innan definitivt beslut bör i saken fattas.

Stadens Ombudsman.

I likhet med Magistraten anser nemligen Utskottet, att en instruktion för denne tjänsteman bör före besluts fattande i ärendet uppgöras och af Stadsfullmäktige godkännas, hvarjemte det synes Utskottet behöfligt att upplysning från städer, i storlek och folkmängd jemförliga med Vesterås, der dylik tjänsteman är anställd, inhemtas, hvilka fördelar denna institution skulle kunna påräknas tillföra staden.

Utskottet, som dessutom finner det begärda anslaget för ifrågavarande befattning vara alldeles otillräckligt, i det att, om en stadens ombudsman antages, denne bör hafva särskild tjänstelokal, hvartill utrymme ej synes kunna beredas i rådhuset, får därför, då behovet af dylik tjänstems ej torde vara så trängande, att frågan härom ej bör kunna tillsvidare anstå, hos Stadsfullmäktige hemställa att det härför uppförda beloppet 1,100 kronor antingen må ur budgetsförslaget utgå, eller, för den händelse de i Utgiftsförslaget under rubriken "Aflöningar vid Drätselkammaren" upptagna belopp icke kunna anses tillfyllas, särskildt med hänsyn till det Kammaren af Stadsfullmäktige lemnade uppdraget att för stadens räkning utföra rättegångar angående donationsjordsfrågan, under ofvannämnda rubrik öfverflyttas.

Öfriga af Drätselkammaren och Magistraten föreslagna utgiftsbelopp, som här ej särskildt nämnts, tillstyrkas af Utskottet.

Inkomster:

Efter granskning af Drätselkammarens förslag rörande beräknade inkomster från Vestra Utmarken vill Utskottet fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på att något åtgöres för beredande af vägar mellan de särskilda villa-platserna derstädes.

Vestra Utmarken.

Öfriga Inkomstposter hafva ej föranledt något yttrande af Utskottet, som tillstyrker deras godkännande.

Uttaxeringen:

Med iakttagande af de ändringar Utskottet föreslagit skulle 1902 års stat erhålla följande utseende:

Till i Drätselkammarens förslag upptagne <i>utgifterna</i>	431,248: 14
skall läggas:	
till inköp af fordon för polisens behof	200: —
Summa Kronor	431,448: 14

hvarifrån afgå

anslag till vikarier under semester för Borgmästaren och Litterate Rådmännen	400: —
anslag till Kronouppbördskassören	250: —
lön till en poliskonstapel jemte dyrtidstillägg	950: —
beklädnad in natura för en poliskonstapel	125: —
upptagande af gångar m. m. å Elva	400: —
beräknad uttaxering för stadens Ombudsman	1,100: —
hvad an <i>Utgifterna</i> skulle utgöra	3,225: —
Dragas härifrån Inkomsterna	428,223: 14
återstår ett belopp af	244,308: 29
	183,914: 85

eller, om anslaget till Drätselkammaren anses böra ökas med
1,100 kronor, 185,014: 85 kronor,

hvilken summa Utskottet hemställer måtte i vanlig ordning ut-
taxeras.

Vesterås den 10 December 1901.

J. O. Bergstrand.

O. F. Wijkman.

H. Larsson.

B. Fjellman.

Frans Johansson.

Utgifts- och Inkomst-stat för Vesterås stad

år 1902.

(Faststæld af Stadsfullmægtige den 19 December 1901.)

Utgifter:

A. Stadens allmänna drätsel:

Ränta och amortering å Obligationslån:

(Bilaga litt. A.)

För 1872 års lån: sista årets amortering	13,500: —	
„ 1892 d:o	14,056: —	
„ 1896 d:o	45,248: 68	72,804: 68

Räntor

å tillfälliga lån	30,000: —	
å Wallöfska donationen	1,100: —	31,100: —

Aflöningar m. m.:

a) för Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjenstemän och betjente:

Borgmästaren: Lön	4,000: —	
1:ste Litt. Rådmanden: Lön	2,000: —	
Personligt lönetillägg	500: —	2,500: —
2:dre Litt. Rådmanden: Lön	2,000: —	
Vilkorligt lönetillägg	500: —	
Anslag till skrifbiträde	200: —	2,700: —
Illiterate Rådmanden: Lön	750: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden enligt Kongl. Brevet den 27 Februari 1868	200: —	
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderiärbeten för Magistraten och Rådhusrätten	500: —	

Transport 10,650: — 103,904: 68

	Transport	10,650: —	103,904: 68
Stadsfogden: Lön	1,000: —		
Personligt lönetillägg	250: —	1,250: —	
Kronouppbördskassören: Lön	1,000: —		
Anslag till skrifbiträde	300: —	1,300: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjenstgöringspenningar	800: —		
Bostad, värme och belysning i polisstationen	750: —	1,800: —	
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning, kont.	100: —		
Hyres- och vedbrandser- sättning	200: —	1,200: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren	15: —		
Exekutionsbetjenten: Lön i likhet med de två äldre polis- kostaplarna	1,000: —	17,215: —	

b) för särskilda Poliskåren:

Öfverkonstapeln: Lön	1,500: —		
Personligt lönetillägg	100: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,700: —	
Detektivkonstapeln: Lön	1,200: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
Två konstaplar med lön à 1,000 kr.		2,000: —	
Två konstaplar med lön à 900 kr.	1,800: —		
Dyrtidstillägg à 50 kr.	100: —	1,900: —	
Beklädnad in natura för fyra konstaplar med nyanskaffning åt tvenne		500: —	
Olycksfallsförsäkring för sex polismän	100: —		
Telegram och telefonsamtal	100: —		
Förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen	250: —		
Oförutsedda utgifter samt nyanskaffning af vapen och kaskar m. m.	500: —	8,350: —	

c) vid Drätselkammaren m. m.:

Stadskamreraren: Lön	3,000: —		
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —	
Drätselkammarens bokförare		1,500: —	
Stadens arbetschef		3,000: —	
Stadstimmerman (arbetsförman)		1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige		800: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom fattigvården)		400: —	
Arvode för juridiskt biträde under år 1902	1,100: —	11,500: —	

Pensioner:

F. d. Borgmästaren E. W. Abenius	5,000: —		
Stadsläkaren P. O. Lind	2,000: —		
F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —		
F. Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —		
Transport	9,700: —	140,969: 6	

	Transport	9,700: —	140,969: 68
F. Poliskonstapeln J. F. Asplund		500: —	
D:o E. A. Westén		300: —	
F. Tornväktaren J. E. Norén		150: —	
D:o C. E. Eriksson		75: —	
F. Städerskan å f. polisvätkkontoret Johanna Söderlund		60: —	
F. Barnmorskan Carolina Närström		400: —	
Anslag till Magistratens Embets- och Tjenstemäns reservfond, enligt Kongl. Brefven ¹¹ / ₁ 1850 och den ²¹ / ₂ 1868:			
1 ¹ / ₅ -dels Rådmanslön efter äldre stat		360: —	11,545: —

Brandväsendet med gemensamma brand- och poliskåren:

Årskostnader (Se Bilaga litt. B.)		26,831: 20
Naturaförmåner i beräknadt värde:		
Brandchefen: Bostad med uppvärmning	1,200: —	
Stads sergeanten: D:o d:o samt lyse	400: —	
Brandkorpralen: D:o d:o d:o	250: —	

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören: Lön	1,200: —	
Tjenstgöringspengar	800: —	2,000: —
Arvode till Sekreteraren		200: —
D:o för tillsyn derom att stadfästade ritningar följas vid pågående arbeten		200: —
		2,400: —

Sundhetsvården:

a) Allmänna helsovården:

Aflöningar:		
Stadsläkaren: Lön	2,000: —	
Tjenstgöringspengar	1,000: —	3,000: —
Stadsfältskären: Lön	150: —	
1:sta Barnmorskan: Lön	400: —	
2:dra d:o d:o	300: —	
Arvode till Sekreteraren	200: —	
D:o Veterinär för undersökning af torgfördt kött	200: —	
Helsovårdspolis: Lön	900: —	
Älderstillägg	300: —	
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —
	Transport	5,550: —
		181,745: 88

Trichinbyrån: Hyra	Transport	5,550: —	181,745: 88
Ved och lyse	200: —		
Animalvaccin för skyddskoppymning	30: —	230: —	
Diverse utgifter		100: —	
		500: —	6,380: —

b) *Epidemiska sjukhuset:*

Aflöningar:

Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500: —		
3 ordinarie sjuksköterskor	1,500: —		
Gårdsdrängen vid sjukhuset	500: —	2,500: —	
Extra sjuksköterskor, förslagsvis		200: —	
Matvaror och medicin		3,000: —	
Ved, kol, lyse		2,000: —	
Diverse utgifter		1,200: —	8,900: —

Gatubelysningen:

a) Gasbelysning med 191 gaslågor, i jemnt tal förslagsvis 325,000 timmar, inberäknadt öfverbelysning å 4 öre pr timma	13,000: —		
Derifrån afgår kostnaden för belysning å hamnen med 12 lyktor cirka	400: —		
Återstår för 179 gaslågor		12,600: —	
b) Elektrisk belysning med 12 lampor i jemnt tal, förslagsvis 18,000 timmar å 3: 75		675: —	
c) Stadens andel i kostnad för uppsättning af en ny gaslykta å Norra Ågatan midt för Vestmannia cirka	153: —		13,428: —

Gatuläggningen:

3:dje årets uttaxering för Köpmangatan: $\frac{1}{3}$ -del af 7,100 kr.	2,366: 66		
Kostnader för gatuarbeten år 1902 samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	5,133: 34		
Makadamslagning	4,000: —		
Brist från år 1901	1,500: —		13,000: —

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar	2,100: —
--	----------

Hamnen:

Beräknad bruttoinkomst af hamnafgifter, förslagsvis 19,500: —
deraf ingår till stadskassan:

se "Inkomster", rubrik "Hamnen" 9,045: 25

Återstår kr. 10,454: 75

Tillkommer: Hyra för 1 rum i tullhuset . . . . . 150: —

Summa kr. 10,604: 75

Transport 225,553: 88

som användes till bestridande af hamnens öfriga
utgifter och ändamål, nemligen:

Transport 225,553: 88

Aflöningar m. m.:

Hamnuppbördsman: Äldre årslön	1,200: —
Lönetillökning	300: —
Arvode 6 % å beräknade intradn	1,170: —
Hamnfogdens (Hamnordningsman) lön	100: —
Skrifmateriel för kontoret	50: —

2,820: —

Öfverskottet öfverföres till Hamnens underhålls- och reparations-
fond, hvarifrån bestrides alla utgifter för tullhuset,
jernvägen, hamnen och alla kostnader för öfrigt, som
afse handelns och sjöfartens nytta . . . . .

7,784: 75

10,604: 75

Vattenledningen:

Bilaga litt. C.)

Aflöningar:

Föreståndaren	1,200: —
Maskinisten	1,200: —
Eldaren: Äldre lön	650: —
Lönetillägg	100: —
Rörnätsförman: Äldre lön	900: —
Lönetillägg	100: —
Hyresersättning	100: —
Materiel för driften m. m., förslagsvis	8,650: —
Diverse utgifter, d:o	700: —
Underhåll d:o	2,350: —

15,950: —

Naturaförmåner i beräknadt värde:

Föreståndaren och Maskinisten, bostad med upp- värmning	400: —
Eldaren, bostad med uppvärmning	100: —

Vattenledningsarbeten,

som skola gäldas genom uttaxering på fem år:

a) Nya filtret.	
5:te årets amortering år 1902	6,406: 99
b) Vatten- och Afloppsledning å Vestermalm.	
5:te årets amortering år 1902	5,037: 93
Nya servis och gårdsaflopp	1,500: —
	12,944: 92

Renhållningsverket:

Aflöningar:

Föreståndaren: Lön	1,350: —
Ersättning för kontorslokal och kontorsbiträde	300: —
	1,650: —

Transport 1,650: — 265,053: 55

		Transport	1,650: —	265,053: 55
Ordinarie arbetare:	1 man lön	722: —		
	1 „ d:o	672: —		
	6 „ d:o à 642 kr.	3,852: —		
	Hyresersättning för 2 man			
	à 150 kr.	300: —	5,546: —	
Extra arbetare			1,000: —	
Extra körslor m. m.			500: —	
Inköp af torfmull cirka 3,500 balar			3,500: —	
Stallet: Utfodring för 6 hästar. (Kostnad utöfver be-				
hållne afkomsten af renhållningsverkets				
jordbruk		425: —		
Diverse utgifter, hästskonung m. m.		475: —	900: —	
Diverse utgifter, förslagsvis:				
Olycksfallförsäkring		60: —		
Trycksaker och räkenskapsböcker		30: —		
Vattenafgifter		50: —		
Sotning		22: —		
Upphemtning af sopor söndagsmorgnar		171: —		
Brandstodsafgifter		49: —		
Reparationer i bostaden och fabriken		100: —		
Oförutsedda utgifter		318: —	800: —	
Arrenden och afgälder:				
Andel i kronoarrendet för Kungsängen		658: —		
Afgäld för upplagsplats å Hammarbygärdet		30: —	688: —	
Komplettering och underhåll af latrinkärl, förslagsvis			250: —	
Anskaffning af en diskapparat enligt kostnadsförslag		400: —		
hvertill finnas reserverade		200: —	200: —	
Reparation och underhåll af fordon, förslagsvis			500: —	
Beklädnadskostnader, förslagsvis			250: —	
Telefonafgift			100: —	
Elektriska aktiebolaget: för drifkraft till renhållnings-				
verkets blandmaskin, cirka		785: —		
Mätarehyra		15: —	800: —	16,684: —

Stadens Parker och Planteringar:

(Enligt Trädplanterings-Sällskapets förslag.)

Aflöningar:

Trädgårdsdirektören	1,200: —		
D:o eleven	540: —	1,740: —	
För skötsel och underhåll:			
Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar	1,200: —		
Stadsparken	600: —		
Planteringar utmed Hamngatan, söder om järnvägen och			
vid turbinhuset	350: —		
Södra esplanaden	250: —		
Domkyrkoesplanaden	100: —		
Planteringar vid Elementarskolan och vid Vesterlånggatan	100: —		
Planteringen å Norra och Södra Ågatorna samt Östra			
Esplanaden	200: —		
Transport		4,540: —	281,737: 55

	Transport	4,540: —	281,737: 55
Stallhagen	300: —		
Djeknebergets vård och underhåll	750: —		
D:o reparation å tempel och flaggstänger	300: —	1,050: —	
Sand till alla planteringarna	450: —		
Nyanskaffning: 10 st. soffor à 17 kr.	170: —	6,510: —	

Skogarne:

Östra utmarken och Viksäng:

Aflöningar:

Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	100: —		
Skogvaktaren	500: —	600: —	
Diverse skogsarbeten	900: —	1,500: —	

Rådhuset:

Björkved, förslagsvis	750: —		
Barrved, d:o	50: —	800: —	
Vedsågning och uppbärning af ved		200: —	
Antracitkol och coces, förslagsvis		100: —	
Skötsel af uren		40: —	
Belysning, förslagsvis		600: —	
Diverse utgifter, d:o		300: —	
Brandstodsafgifter		90: —	
Städningspengar		600: —	
Till inköp af div. möbler och reparation af gamla möbler	1,000: —	3,730: —	

Stadens gårdar m. m.:

(Beräknade Inkomster och Utgifter för 1902 för diverse mark och gårdar, som staden inköpt i och för stadsplanens genomförande m. m., upptages icke i budgetförslaget.)

Skilnaden mellan inkomster och utgifter, eller behållningen härutinnan, ingår till reserverade köpeskillingsmedel, att användas såsom bidrag till afbetalning å tillfälliga lån, eller ock till liqvider och ytterligare inköp för samma ändamål.)

Stallet:

(Två hästar i och för körsior i stadens arbeten.)

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,000: —		
Diverse utgifter för stallet	200: —		
Aflöningar:			
till 2 karlar som skola verkställa körsior i stadens arbeten	1,456: —		
Olycksfallsförsäkring för 2 karlar	22: —	2,678: —	
	Transport	296,155: 55	

Transport 296,155: 55

Diverse renhållning:

Rensning af ogräs och renhållning å diverse gator och allmänna platser	250: —	
Renhållning af gatan, mellan kyrkogårdarne vid Qvarntullen . .	50: —	
S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 qvinspersoner à 75 kr.	1,050: —	1,350: —

Arrenden och Afgälder:

a)	Afrad för s. k. "Gästgifvarejorden" i gamla och nya Stohagsjorden, efter medelmarkegång cirka	11: —	
	Arrende för den s. k. Falkenbergsska tomten vid Qvarntullen	75: —	
	Afgäld efter medelmarkegång för till staden upplåten mark:		
	Af Länslasarettets område, cirka	18: —	
	" Länscellfängelsets d:o, "	10: —	28: —
	Af Länscellfängelsets jorderområde afsöndrad mark för järnvägen, enl. Kongl. Brefvet den ²¹ / ₁₁ 1873	100: —	
	Afgäld för Vasaparken:		
	Lösen för 53,4 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	414: —	628: —
b)	<i>Kronolägenheten Kungsängen:</i>		
	Enligt kontrakt den ²⁷ / ₁₀ 1893 är Kungsängen upplåten på arrende till staden för 20 år, från den ¹⁴ / ₃ 1894— ¹⁴ / ₃ 1914.		
	8:de årets arrende ¹⁴ / ₃ 1901— ¹⁴ / ₃ 1902	1,500: —	
	8:de årets nybyggnadsersättning, enligt 2:dra punkten i arrendekontraktet	100: —	1,600: —
c)	<i>Biskopslönelägenheten Klockartorp och Talltorp:</i>		
	Enligt Stadsfullmäktiges beslut den ²⁶ / ₉ 1901, har staden öfvertagit arrendet af Klockartorp och Talltorp för återstående arrendetid till ¹ / ₅ 1906:		
	Ett års arrende från ¹ / ₅ 1902— ¹ / ₅ 1903 = 315 k.fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris, cirka	650: —	
	Kontant	50: —	700: —
d)	Ersättning enligt Kongl. Brefvet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:		
	1:o) Stadskommisterns förut anslagna löningsjorðar i Kopparbergsvreten, Ångsgårdet och Herrgårdet:		
	Lösen för 20 hl. 9,1 liter spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —	
	2:o) Domkyrkosysslomannen förut å lön anslagen löningsjord å Trådarön:		
	Lösen för 97,2 liter spanmål d:o d:o	7: 50	162: 50
		Transport	300,596: 05

Transport 300,596: 05

Årliga utgifter:

Båtmansvakansafgift	205: —	
Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka	200: —	
Krono- och Kommunal-utskylder:		
för den af staden exproprierade delen af Kungs- ängen, cirka	50: —	
„ Östra Utmarken, cirka	270: —	
„ Viksäng	20: —	
„ diverse jordegor och annan fastighet, cirka	300: —	640: —
Brandstodsafgifter:		
Materialboden vid Sjöhattnen:		
för fastighet, årsafgift	38: —	
„ inventarier d:o	16: 80	
Materialer:		
förvarade i N:o 1 Norra qvart., årsafgift	8: 40	
„ i N:o 3	1: 68	
För 1 Magasin å tomten N:o 75 Södra qvarteret, årsafgift	2: —	
För Skogvaktarebostället, årsafgift	1: 99	68: 87
Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:		
till Magistraten	75: —	
„ Borgmästaren	20: —	
„ Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
„ Drätselkammarens ordförande	50: —	
„ Drätselkammarekontoret	75: —	270: —
Stadens andel i lön till Skarprättaren ¹² / ₃₂ -delar af 200 kr.		75: —
Vågboden vid Stora torget, hyra		125: —
Paviljongen i Stadsparken:		
Diverse: såsom brandstod och utskylder m. m.		250: —
Klapphuset:		
Tillsyn deraf	100: —	
Diverse afgifter	100: —	200: —
Anslag till Sockenbiblioteket	100: —	
för vård och skötsel deraf	75: —	175: —
Trycknings- och annonskostnader, cirka	1,500: —	3,708: 87

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:		
till Slöjdskolan och Tekniska skolan	2,000: —	
„ Vesterås högre Elementarläroverk för flickor:		
3:dje året af treårsperioden 1900, 1901, 1902	2,000: —	
„ Arbetareinstitutets bibliotek för år 1902	1,500: —	
„ föreläsningskurser för arbetsklassen	500: —	6,000: —

Förslagsanslag:

Till div. utgifter och oförutsedda behof.	13,486: 08
Transport	323,791: —

Transport 323,791: —

B. Fattigvården.

Enligt bilaga litt. D. 27,654: 55

C. Kyrkliga ändamål.

Enligt kyrkostämmans beslut den 30 Oktober 1901 (se Bilaga litt. E). . . . 17,610: 83

D. Folkskolorna.

Enligt kyrkostämmans beslut den 30 Oktober 1901 (se Bilaga litt. F). . . . 54,238: 57

Afkortningar.

För debiterade, men ej ingående utskylder . . . . . 2,000: —

S:a kronor 425,294: 95

Inkomster:

Stadens allmänna drätsel.

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården, som upplåtits till N:ris 113, 114 och 115 i Södra kvarteret och till varmbadhuset	180: 89	
För magasinier vid sjön	664: 90	845: 79

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra Utmärken:

Lägenheten Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —	
„ Gustafsslätt (J. A. Lundqvist)	250: —	
„ Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —	
„ Gården Utmärken (A. P. Pettersson)	699: 30	
„ Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —	
„ Grönbo (E. Gezelius)	410: —	
Sundinska utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson)	200: —	
Utmärksjord invid Nordenby (R. Drotty)	450: —	
„ cirka 1½ tnd vid Malmaberg (Thedéns enka)	25: —	2,984: 30

Vestra Utmärken:

1 byggnadsplats å s. k. Karingberget	30: —	
jemte en jordremsa af vestra esplanaden (Er. Andersson)	5: —	
1 byggnadsplats å s. k. Karingberget (Doktor Holm)	50: —	
1 d:o d:o (G. V. Johansson)	50: —	
1 d:o d:o (C. G. Ahfeldt)	25: —	
1 d:o d:o (Rich. Blohm)	30: —	
1 d:o d:o (Jenny Blohm)	25: —	
1 mindre område intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —	
Ett mindre område af Karingberget (C. G. Wretman)	25: —	
En del af s. k. Karingbrinken (C. J. Andersson)	8: —	
Ett till ridbana användt område (Grefve Lewenhaupt)	10: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (Oskar Eriksson)	10: —	
1 d:o d:o (A. R. Andersson)	10: —	
1 d:o d:o (J. O. Larsson)	5: —	
1 d:o d:o (P. A. Gustafsson)	15: —	301: —
Transport		4,131: 09

		Transport	4,131: 09
Viksäng:			
Lotterna N:ris 1 och 2 (Norén)	650: —		
Lotten N:o 3 (J. A. Andersson)	600: —		
Atta villatomter, utarrenderade på 50 år (7:de året)	240: —		
Två för ett år utarrenderade villatomter	25: —		
Odlade marken å villatomterna N:ris 23—28 och 30—34	36: —		1,551: —
Diverse arrenden:			
Persbohagen (Kristiansborgs gård)	30: —		
Gamla begravningsplatsen vid Klockarbackarne (A. Norén)	75: —		
S. k. Ljussaxen invid Rönnerberga (L. Blomqvist)	20: —		
Östra holmen (Arv. Andersson)	150: —		
S. k. Gästgifvarejorden i gamla Stohagsjorden:			
egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50: —		
” ” 546 d:o (C. F. Wetter)	30: —		
” ” 512 (C. A. Stenson)	50: —		
i nya Stohagsjorden:			
egofig. N:ris 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson)	60: —	190: —	
F. d. Stadskassörsjorden:			
i Iggebygdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
i Rigärdet (Nord. Metall-A.-B.)	18: —		
i Herrgårdet (Professor Bergstrand)	25: —		
å Trådarön (A. W. Utterström)	30: —		
Stadskommunens f. d. lönejord:			
i Kopparbergsvreten	50: —		
i Änggårdet	30: —		
i Herrgårdet	75: —	155: —	
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön		7: —	
Planteringslandet litt. B. i N:o 119 Norra kvarteret (Johanna Danielsson)	3: —		
Ett jordområde, upplåtet till Masugnsaktiebolaget på 50 år	25: —		
Ett mindre område utom Gåsmyretullen	5: —		
Mark af Persbohagen, upplåten till Trångfors Kraft-Akt.-bolag	6: 90		
Byggnadskvarteret Ottar, upplåtet till Allm. Sv. Elektr. Akt.-bolaget	600: —		
En backbrink utom kvarntullen (J. E. Jansson)	5: —		1,379: 90
<i>Kronolägenheten Kungsängen:</i> (Till staden upplåten på arrende under 20 år från d. 14/3 1894.)			
En del af lägenheten är utarrenderad till A. Norén från den 14/3 1902:			
Ett års arrende	842: —		
D:o nybyggnadsersättning	100: —	942: —	
Öfriga delen brukas af Renhållningsverket, som därför skall betala	658: —		1,600: —
<i>Biskopslönelägenheterna Klockartorp och Talltorp:</i> Lägenheterna, som af staden arrenderas till den 1/5 1906, äro utarrenderade till A. Norén för ett år mot årligt arrende af:			
Lösen för 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	650: —		
Kontant	50: —		700: —
(Se Utgifter, rubrik: Arrenden och afgälder.)			
		Transport	9,361: 99

Transport 9,361: 99

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i vestra Vesteråsfjärden från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50: —	
" från och med Gustafsvik till Stallhagen	25: —	
" från och med Stallhagen till Lillån	150: —	
" från Lillån till Viksäng	40: —	
" vid Viksäng	15: —	
" vid Hästholmarne, inberäknadt fiskarstugan med jord å Elba	175: —	455: —

Arrende af vattenfall:

Af Allm. Sv. Elektr. bolaget för vattenfall i Svartån	6,000: —
---	----------

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,600: —	
Elbaholmen:		
för restaurationsbyggnaden	500: —	
" en villatomt	10: —	510: —
Platshyra:		
för en källare invid Loviseberg	10: —	
" ett magasin å södra Skallberget	10: —	20: —
Remontstallarne:		
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka	600: —	
Marknadsavgifter:		
Bordshyror, cirka	450: —	
Ståndhyror, "	500: —	
Marknadsavgifter, "	600: —	
	= 1,550: —	
hvarifrån afgår kostnad för bordens och ståndens uppsättning och nedtagning, extra polis, brandförsäkring af stånd och bord m. m., cirka	450: —	
	återstår nettobehållning	1,100: —
Rådhuskällaren	100: —	
Vågboden vid Stora torget	55: —	
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —	
Plats för Vattenkiosken i Vasaparken	10: —	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:		
9 platser å 25 kr.	225: —	
1 plats	50: —	275: —
Afgäld för upplåten mark:		
till tomten N:o 4 i Södra qvart.	10: —	
" " " 133 i Vestra "	10: —	
" " " 104 i Södra "	4: —	
" " " 113 & 114 i Vestra "	10: —	34: —
		4,804: —
	Transport	20,620: 99

Transport 20,620: 99

Epidemiska sjukhuset:

Fast årsavgift från Landstinget	2,775: —	
För (approx.) 3,000 underhållsdagar från Landstinget	<u>3,000: —</u>	5,775: —

Skogarne:

Östra Utmarken, Viksäng och Hästholmarne:

Barrved, cirka 60 stafrum à 7: —	420: —	
Pinnved „ 200 kub.-meter à 1: 25	250: —	
Ekvirke	100: —	
Hasselskog	<u>50: —</u>	820: —

Gräs- och sjöslog:

Å Munkängen	150: —	
Å Viksäng	75: —	
Å Krutkällarbacken	15: —	
Å diverse ställen	<u>150: —</u>	390: —

Hamnen:

Bruttoinkomsten för år 1902 beräknas förslagsvis till 19,500 kr.
Enligt af Stadsfullmäktige den ²¹/₁₂ 1900 godkänd "plan för ränta och
amortering af kostnaden för hamnbyggnaden", ingår af hamn-
intraden till stadskassan:

- a) 1 års ränta å ingående balans
den ¹/₁ 1902 kr. 85,905: —
    å 5 % 4,295: 25
b) Amortering för året . . . . . 3,000: — 7,295: 25

13:de årets amortering å kostnaden för tullhusbyggnaden,
enligt af Stadsfullmäktige den ¹⁹/₁₂
1890 § 5 fastställd plan:

Annuitet för året	1,750: —	
Af hamnintraden ingår sålunda till stadskassan	<u>9,045: 25</u>	
Återstoden af hamnintraden ingår till hamnens under- hålls- och reparationsfond, att användas för hamnens öfriga utgifter och ändamål	<u>10,454: 75</u>	19,500: —
Hyra för ett rum i tullhuset	<u>150: —</u>	19,650: —

Vattenledningen:

Beräknade inkomster af cirka 490 ledningar	23,000: —
--	-----------

Renhållningsverket:

Försäljning af torfnull, pudrett och komposter m. m., förslagsvis	11,700: —
Transport	<u>81,955: 99</u>

Transport 81,955: 99

Utdelning å aktier:

Å stadens 487 aktier i gasverket, 48,700 kr., förslagsvis å 6 % . 2,922: —

Å jernvägsaktier:

a) i Sala—Tillberga jernväg: 206,000 kr., å 8 % . 16,480: —

b) i Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg: 600,000
kronor, å 5 % . 30,000: — 49,402: —**Bränvinsmedel:**⁵/₁₀-delar af utminuterings- och utskänkningsavgifter för försäljningsåret ¹/₁₀ 1901—¹/₁₀ 1902:

Vesterås Spritbolag . . . . . 2,250: —

Angfartygen Aros och Vesterås 281: 25 2,531: 25

⁵/₁₀-delar af vinst å utminuterings- och utskänknings- under
försäljningsåret ¹/₁₀ 1900—¹/₁₀ 1901 . . . . . 99,546: 81 102,078: 06**Förskjutna medel:**

Från Kyrkokassan för nya orgelfasaden. (Nominelt 4,380 kr.)

Sista årets uttaxering . . . . . 1,095: —

Af Fattigvården:

Ränta å kostnaden, 25,318: 79 kr., för nybyggnad vid
Karlslund . . . . . 1,265: — 2,360: —**Diverse inkomster:**

Källarefrihetsmedel 349: 05

Bötesmedel . . . . . 200: —

Hundskattemedel . . . . . 1,900: —

Auktionsprovision . . . . . 100: —

Behållning af influtne registreringsavgifter af handelsfirmor . 10: — 2,559: 05

Att genom uttaxering fyllas 186,939: 85

S:a kronor 425,294: 95

Sammandrag af uttaxeringen:

Stadens allmänna drätsel 87,435: 90 motsvarande för bevillningskrona 2: 34

Fattigvården 27,654: 55 " " " 0: 74

Kyrkliga ändamål 17,610: 83 " " " 0: 47

Folkskolorna 54,238: 57 " " " 1: 45

186,939: 85 5: 00

Antalet bevillningskronor inom staden utgör 37,387: 97.

Ränta och Amortering å Obligationslån.

1:o) Till Stockholms Stads Sparbank:

för 1872 års lån:
(Nominelt 200,000 kr.)

Sista årets amortering ..... 13,500: —

2:o) Till Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget:

för 1892 års lån:
(Nominelt 400,000: —.)

Kapitalskuld den 1 Jan. 1902 355,000: —

deraf:

för stadens div. bestämda ändamål $\frac{1}{20}$ -delar 248,500: —

” Fattiggården Carlslund $\frac{1}{20}$ -del..... 17,750: —

” Nya Folkskolebyggnaden $\frac{1}{20}$ -delar..... 88,750: —

Ränta och amortering:

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 355,000: — å 4 proc.....	7,100: —	
2:dra d:o å 349,000: — å 4 proc.....	6,980: —	
Amortering enl. plan	6,000: —	20,080: —

Deraf belöper sig	Ränta:	Amortering:
för Kapitalåterstod 248,500: —	9,856: —	4,200: —
” d:o 17,750: —	704: —	300: —
” d:o 88,750: —	3,520: —	1,500: —

Afgår ränta och amortering:

a) af Fattiggården för fattiggården Carlslund:

(Nominelt 20,000: —)

Kapitalåterstod d. $\frac{1}{4}$ 1902 17,750: —

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 17,750: — å 4 proc. .... 355: —

2:dra d:o å 17,450: — å 4 proc. .... 349: —

Amortering ..... 300: — 1,004: —

b) af Folkskolans medel för nya Folkskolebyggnaden:

(Nominelt 100,000: —)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{4}$ 1902 88,750: —

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 88,750: — å 4 proc. .... 1,775: —

2:dra d:o å 88,250: — å 4 proc. .... 1,745: —

Amortering ..... 1,500: — 6,020: — 6,024: — 14,056: —

3:o) 1896 års lån å 1,000,000: —.

Deraf är försäldt obligationer:

dels till Aktiebolaget Stockholms Handelsbank,

dels till Fonder och Fromma Stiftelser, som stå under

Drätselkammarens förvaltning,

dels till Mälareprovinsernas Enskilda Bank,

Tillsammans kapital..... 895,000: —

Åfter amortering åren 1897—1901 ..... 74,000: —

Återstår kapitalskuld den 1 Januari 1902 ..... 821,000: —

Deraf för diverse ändamål ... 802,460: —

För nya orgeln i Domkyrkan 18,540: —

Ränta och amortering:

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 821,000: — å 3,6 proc..... 14,778: —

2:dra d:o å 804,000: — å 3,6 proc..... 14,472: —

Amortering 6:te året enligt plan ..... 17,000: — 46,250: —

Transport 46,250: — 27,556: —

Transport 46,250: — 27,556: —

	Ränta:	Amortering:
Deraf belöper sig för kapitalåterstod 802,460: —	28,588: 68	16,660: —
" d:o 18,540: —	661: 32	340: —

Afgår ränta och amortering:

Af Kyrkokassan, för nya Orgeln:

(Nominelt 20,000: —)

Kapitalåterstod den 1/1 1902 18,540: —.

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 18,540: — å 3,6 proc.	333: 72
--	---------

2:dra d:o à 18,200: — à 3,6 proc.	327: 60
--	---------

Amortering 6:te året.....	340: —
---------------------------	--------

1,001: 32   45,248: 68

Kronor 72,804: 68

(Bilaga litt. B.)

Utgiftsstat för Brandväsendet i Vesterås år 1902.

Aflöningar:

Brandchefen	1,000: —	
Stads sergeanten: lön	1,500: —	
beklädnad	100: —	
dyrtidstillägg	100: —	
Brandkorporalen	1,700: —	
Vice Brandkorporalen	900: —	
15 stycken konstablar à 25 kronor i månaden	420: —	
4 reserv-konstablar à 40 kronor	4,500: —	
Löneförhöjning vid rekapitulation	160: —	
Löneförhöjning vid rekapitulation	400: —	
Reservanslag för sjukdomsfall	300: —	
Hushållerskan	250: —	
Biträde till hushållerskan	100: —	
Skorstensfejaren	25: —	
		9,755: —

Beklädnad:

17 stycken konstaplar, beklädnad in natura å kronor 120.....	2,040: —
--	----------

Kosthåll:

16 man à 365 kronor	5,840: —
---------------------------	----------

Kol, ved och lyse (deraf 300 kr. till stadsfiskalsvåningen)	3,000: —
--	----------

Transport	20,635: —
-----------	-----------

	Transport	20,635: —
Stallet:		
Utfodring, skoning och försäkring af 2 hästar		1,000: —

Diverse utgifter:

Kollektiv olycksfallsförsäkring af 17 man	195: 50	
Trycksaker (och skrifmaterialier)	400: —	
Tvätt, skurning och städning	450: —	
Underhåll af brandtelegrafan	200: —	
d:o af brandredskapen	500: —	
d:o af inventarier i Polis- och Brandstationen	400: —	
Telefonavgifter, samtal och telegram	200: —	
Brandstodspremier	200: —	
Fältskärsarvode och medicin	50: —	
Underhåll af Polis- och Brandstation	400: —	
Oförutsedda utgifter	356: 87	3,352: 37

Brandkårens reserv:

Ångsprutan: 1:a maskinisten i lön	75: —	
2:a d:o d:o	50: —	
Kol och talj	100: —	
Tomthyra	50: —	275: —
Öfningar med reserven	450: —	725: —

Allmänna brandstyrkan:

Hyra för spruthus	300: —	
Gratifikation vid sprutmönstring	300: —	
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter för brandsyn	150: —	1,050: —

Nyanskaffning:

Uppsättning af 2 elektriska lampor i och utanpå ångspruthuset	68: 83
Summa kronor	26,831: 20

(Bilaga litt C.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Vesterås stads Vatten- och Afloppsledning för år 1902.

Inkomster:

Beräknad inkomst af cirka 490 inledningar	Kronor 23,000: —
---	------------------

Utgifter:*Aflöningar:*

Föreståndaren	1,200: —	
Maskinisten	1,200: —	
Eldaren	750: —	
Rörnättsförmannen (inclusive hyresbidrag)	1,100: —	4,250: —
	Transport	4,250: —

	Transport	4,250: —	
<i>Materiel för driften m. m.:</i>			
Ångkol och ved	4,850: —		
Oljor, putsmedel, packningar m. m.	600: —		
Tvättning af sand, filter, reservoir och regleringskammare	2,500: —		
Rensning, spolning, snöskottning, pumpning och tillsyn af kranar m. m.	700: —	8,650: —	

<i>Diverse utgifter:</i>			
Telefonavgifter	110: —		
Brandstod, cirka	47: —		
Skrifmateriel, utskylder m. m., förslagsvis	93: —		
Ändringar för gatuomläggningar, förslagsvis	400: —		
Kollektiv olycksfallsförsäkring	50: —	700: —	

<i>Underhåll:</i>			
Pumpverken, byggnader, vägar, stängsel m. m.	700: —		
Sugbrunnar, sug- och tryckledningen	100: —		
Vattenledningen, brandposter, trummor, spolposter, luckor m. m.	700: —		
Aflopsledningen och spolbrunnar	100: —		
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och undersökningar	600: —		
Rännstens- och rensbrunnar	150: —	2,350: —	
	Kronor	15,950: —	

(Bilaga litt D.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Fattigvården i Vesterås stad år 1902.

Inkomster:

För allmänna Fattigvården:

Beräknadt öfverskott		4,000: —	
Arrendemedel	20: —		
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,500: —		
Andelar i böter	30: —		
Auktionsmedel efter aflidna fattiga	25: —		
Räntemedel	399: 75	1,974: 75	

För fattiggården Carlskund:

För verkställda arbeten	600: —		
För sålda jordbruksprodukter	200: —		
För sålda trädgårdsalster	30: —		
Tillfälliga inkomster	500: —	1,330: —	
Att genom uttaxering fyllas		27,654: 55	
	Kronor	34,959: 30	

Utgifter:

För allmänna Fattigvården:

Ränta och amortering å inteckningen i Carlslund	1,004: —	
Beräknad ränta å 25,318: 79, kostnad för nybyggnad vid Carlslund	1,265: —	
Tillfälliga understöd med penningar	6,000: —	
” ” ” rågmjöl 5,500 kg. å 15 öre	825: —	
Underhåll för utpensionerade fattighjon	500: —	
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn	7,000: —	
Hyreshjelp	2,600: —	
Beklädnadshjelp	50: —	
Begravningshjelp	200: —	
Sjukvårdsersättningar och medikamenter	1,800: —	
Lasarettersättningar	600: —	
Ved till utdelning 110 famnar å 11 kr.	1,210: —	
Årsanslag till diakonissan	200: —	
Revisionsarvode	50: —	
Aflöningar: Kamreraren	700: —	
Sekreteraren	500: —	
Vaktmästaren	50: —	1,250: —
Reparationer vid Carlslund, förslagsvis	500: —	
Diverse utgifter	300: —	25,354: —

För fattiggården Carlslund:

Rågmjöl 7,500 kg. å 15 öre	1,125: —	
Hvetemjöl 650 ” å 22 ”	143: —	
Korngryn 700 ” å 18 ”	126: —	
Kornmalt 450 ” å 22 ”	99: —	
Ärter 800 ” å 18 ”	144: —	
Kött 650 ” å 60 ”	390: —	
Mjölk 12,000 liter å 5 ”	600: —	
Smör 100 kg. å 2 kr.	200: —	
Margarinsmör 450 kg. å 1: 10	495: —	
Sill 13 tunnor å 24 kr.	312: —	
Kåbiljo 230 kg. å 36 öre	82: 80	
Sirup 100 ” å 31 ”	31: —	
Salt 6 hektol. å 2 kr.	12: —	
Snus 10 fjerding. å 15 kr.	150: —	
Fotogén 450 liter å 14 öre	63: —	
Barrved 140 famnar å 11 kr.	1,540: —	
Koks 125 hektol. å 1: 90	237: 50	
Svinkreatur 5 st. å 25 kr.	125: —	
Sjukvård och medikamenter	200: —	
Beklädnadskostnader	300: —	
Begravningskostnader	100: —	
Diverse utgifter	500: —	
Aflöningar: Sysslomannen	950: —	
Förestånderskan	400: —	
Portvakten	700: —	
Sköterskan	300: —	
Tjenstepigan	180: —	
Gratifikation till Enkan Albertina Schöldmark, 2:dra året	100: —	2,630: —
		9,605: 30
		Kronor 34,959: 30.

(Bilaga litt. E.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Kyrkan och kyrkliga ändamål i Vesterås stad för år 1902.

(Godkänd af Kyrkostämman d. 30/10 1901)

Inkomster:

Stadens årets arrende för den inköpta jorden i Kopparbergsvreten, som icke till begrafningsplats är anordnad, cirka	163: 90	⁹³ / ₁₀₀	152: 43	
Försäljning af grafplatser, cirka	400: —	"	372: —	
" " sand till grafvarne, cirka	200: —	"	186: —	
Afgifter för likvagnens begagnande, d:o	50: —	"	46: 50	
Personella afgifter, som uttaxeras å 1 kr. för man och 50 öre för kvinna för presterskapets aflöning	1,625: —			
Uttaxering genom uttaxering fyllas	17,610: 83		19,235: 83	19,992: 76
			Kronor	19,992: 76

Utgifter:

Enl. Kongl. brefvet d. 21/10 1869:				
Pastor, lön i kontant			425: —	
Domminister, d:o	700: —			
Räntesättning från Drottning Kristinas fond	125: —		825: —	
Lönstillägg för år 1902, cirka			1,000: —	
Domkyrkosysselman, lön i kontant	500: —			
Hysesmedel	277: 50		777: 50	3,027: 50

Andra löner och arvoden:

Domkyrkoorganisten:				
Lön till organisten och domkyrkosångaren efter äldre stat från stadsförs.	825: —			
Lönstillägg från stadsförs.	465: —		1,290: —	
Från domkyrkan på församlingarne öfverflyttadt belopp eller lösen för 6,57 hekt. (25 kft. 1 k:n) spannmål, $\frac{1}{2}$ råg, $\frac{1}{2}$ korn, efter medelmarkgång med tillägg af försellön och penningar	65: —	⁹³ / ₁₀₀	60: 45	1,350: 45
Domkyrkoklockaren:				
Lön enl. kyrkostämmobeslut d. 30/10 1888	750: —	⁹⁵ / ₁₀₀	697: 50	
Lönstillägg enl. " d. 31/10 1899	100: —	"	93: —	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för tvätt och oblat	75: —	"	69: 75	
Omkostnader för den s. k. förskrifningen			300: —	1,160: 25
Kyrkovaktaren:				
Lön från stadsförsamlingen enl. kyrkostämmobeslut d. 27/10 1892			273: —	
Från domkyrkan på församlingarne öfverflyttadt belopp, neml. årlig beklädnad	20: —	⁹³ / ₁₀₀	18: 60	
Lönstillägg den 30/10 1900	75: —	"	69: 75	
För inre städning i kyrkan	150: —	"	139: 50	
" yttre renhållning	200: —	"	186: —	
" likvagnens skötsel	10: —	"	9: 30	696: 15
Extra kyrkovaktaren:				
Lön	60: —	⁹³ / ₁₀₀	55: 80	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp, neml. årlig beklädnad	17: 67	"	16: 43	72: 23
Stadsfogeden:				
Lön enl. kyrkostämmobeslut i Okt. 1888	38: —	⁹³ / ₁₀₀		35: 34
			Transport	6,341: 92

		Transport	6,341: 92
12 Ringare:			
Lön enl. stat: 12 man à 24 kr.....	288: —	254: 28	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp, 12 mans à 26 kr.	180: — ^{93/100}	167: 40	
Kostnadsfri begravningsringning för obemedlade	90: — "	83: 70	795: 54
Dödgräfvaren:			
Lön	125: — ^{93/100}		116: 25

Prestgårdsbyggnadsmedel:

Diverse utgifter för oförutsedda behov		300: —	
Brandstodsafgifter:			
för domprostgården	37: 62		
" komministergården	55: —		
" klockaregården	13: 59	106: 21	
Vid ekonomisk besigtning beslutna och å kyrkostämma godkända utgifter för: domprostgården, cirka 6,000 kr., fördeladt på fem år, deraf för år 1902		1,200: —	1,606: 21

Kyrkans behov:

Kyrkans belysning med elektrisk ljus samt elektr. kraft till orgelmotorn	450: — ^{93/100}	418: 50	
Underhåll af ledningar, lampor m. m.....	200: — "	186: —	
Stearinljusbelysning	30: — "	27: 90	
För tillsyn af den elektriska motorn	150: — "	139: 50	
Bänkhysesersättning	1,600: — "	1,488: —	
Tornurets skötsel	75: — "	69: 75	
Skurning i kyrkan	100: — "	93: —	
Konsistorii cirkulär och prestenkemedel.....	2: 50 "	2: 33	
Biblar m. m. till nattvardsbarnen	100: — "	93: —	
Trycknings- och annonskostnader.....	200: — "	186: —	
Ljuspengar till kyrkobetjeningen		10: —	
Arvode för kyrkans räkenskaper	250: — "	232: 50	
För utdebitering af presterskapets löner.....		250: —	
Kyrkokörens förstärkning		400: —	
Diverse utgifter.....	100: — "	93: —	
Kyrkans och sakristians uppvärmning:			
Koks, 1,800 hl., förslagsvis.....	2,700: — "	2,511: —	
Ängstenkol, 40 hl. d:o	100: — "	93: —	
Frakt, lämpning, körning m. m. af koks	200: — "	186: —	
Reparationer	100: — "	93: —	
Sotning af apparaten och skorsten	45: 50 "	42: 31	
Hyresafgift för upplag af koks	125: — "	116: 25	
Aflöning till eldaren.....	300: — "	279: —	
Ved med sågning och spåntning	30: — "	27: 90	
Diverse utgifter.....	50: — "	46: 50	7,084: 4

Kyrkogårdarne:

Anslag till Trädplanteringssällskapet	700: — "	651: —	
Diverse såsom snöskottning, sprängning nf sten etc.	200: — "	186: —	
Sand	300: — "	279: —	
Oförutsedda behov.....	100: — "	93: —	1,209: —

Arrenden:

Årsafgåld för östra körkogården utom Qvarntullen, lösen för 13,19 hekt (50 kft. 4 kr) spanmål, ^{1/2} råg, ^{1/2} korn efter medelmarkegång, cirka			100: —
---	--	--	--------

Anskaffande af en likvagn:

Kronor 2,300, fördeladt på 3 år, deraf för 1902	800: — ^{93/100}	744: —	
		Transport	17,997: 3

Transport 17,997: 36

a) *Ränta och amortering å obligationslån:*

I 1896 års obligationslån för Vesterås stad ingår för anskaffande af ny orgel i domkyrkan ett belopp af 20,000 kr., hvaraf återstår att amortera kr. 18,540.

1 års ränta.....	661: 32		
1 års amortering	340: —	1,001: 32 ⁹³ / ₁₀₀	931: 23

b) *Ränta och amortering å af Dr.-Kam. förskotterade medel för orgelfasaden i domkyrkan kr. 4,380:*

1 års ränta.....	49: 27		
Sista årets uttaxering	1,095: —		
	1,144: 27 ⁹³ / ₁₀₀	1,064: 17	
		Kronor	19,992: 76

(Bilaga litt. F.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Folk- och Småskolorna i Vesterås år 1902.

(Godkänd å Kyrkostämma d. ³⁰/₁₀ 1901)**Inkomster:***Statsbidrag:*

till Folkskolan:

för 3 lärare à 666: 67	2,000: 01	
„ 1 d:o à 600: —	600: —	
„ 1 d:o à 633: 33	633: 33	
„ 4 d:o à 533: 33	2,133: 32	
„ 8 d:o à 466: 67	3,733: 36	
„ 2 e. o. d:o pr 3 ¹ / ₂ mån. à 466: 67	408: 30	

till Småskolorna:

för 4 lärarinnor à 266: 67	1,066: 68	
„ 4 d:o à 233: 33	933: 32	
„ 11 d:o à 200: —	2,200: —	13,708: 32

till Försättningsskolan.....

150: —

„ Slöjdskolan för gossar .....

720: —

„ d:o för flickor .....

480: —

1,200: —

Bidrag från S:t Ilians församling .....

800: —

Arrendemedel:

4:de årets arrende för jord i Iggebygårdet och äng å Trådarön.....	43: —
--	-------

Räntemedel:

Å upp- och afskrifning, cirka.....	20: —
------------------------------------	-------

Att genom uttaxering fyllas:

för Folk- och småskolorna.....	49,218: 57	
„ ränta och amortering	5,020: —	54,238: 57
	Kronor	70,159: 89

Utgifter:

En lärare (Lindqvist): Lön.....	1,950: —	
Arvode för förande af matrikel och inventariebok	75: —	2,025: —
Bostad in natura.		
En lärare (Vekelin): Lön.....	1,950: —	
Bostad in natura.		
En d:o (Malmberg): Lön	1,950: —	
Bostad in natura.		
En d:o (Walter): Lön	2,000: —	
En d:o (Ahlm): Lön.....	1,550: —	
Bostad in natura.		
En d:o (Bohlin): Lön	1,500: —	
En d:o (Fröier): Lön.....	1,500: —	
En d:o (Dahlberg): Lön	1,500: —	
En e. o. lärare: Lön pr $\frac{1}{2}$ år.....	600: —	
En lärarinna (Stenström): Lön	1,350: —	
Arvode för förande af matrikel m. m.	100: —	1,450: —
Bostad in natura.		
En lärarinna (Svanholm): Lön	1,475: —	
En d:o (Hammarskiöld): Lön.....	1,400: —	
En d:o (Fröman): Lön.....	1,250: —	
En d:o (Bohman): Lön	1,050: —	
Bostad in natura.		
En d:o (Fernqvist): Lön	1,250: —	
En d:o (Fröström): Lön	1,250: —	
En d:o (Svanbom): Lön	1,250: —	
En e. o. lärarinna (Johansson): Lön	1,000: —	
En e. o. d:o pr $\frac{1}{2}$ år: Lön	500: —	
Läraren i slöjd (Brandt): Lön	1,550: —	
Bostad in natura.		
Lärarinnan i slöjd (Hellström): Lön	1,000: —	
Biträdande d:o (Wahlbäck): Lön	800: —	
Vaktmästaren (Löndborg): Lön	700: —	
Arvode för hemtning af skolbarn	175: —	875: —
Bostad och ved in natura.		

Fortsättningsskolan:

Arvode till lärare och lärarinnor	350: —
---	--------

Ersättningsskolan.

Arvode till lärare och lärarinnor	350: —
---	--------

Pensionsavgifter:

Afgifter till folkskollärarnes pensionsinrättning: för 8 lärare och 8 lärarinnor, cirka.....	695: —	
Afgifter till enke- och pupillkassan: för 7 lärare.....	210: —	
Afgifter till ålderdomsunderstödsanstalten: för 19 småskollärarinnor och 1 e. o. lärarinna.....	200: —	1,105: —

Pensioner:

till f. folkskolläraren A. Thunmarks enka.....	160: —	
„ f. slöjdlärarinnan J. Bothén.....	400: —	
„ f. småskollärarinnan M. Holm	100: —	660: —

Folkskolans diverse utgifter:

Koks, förslagsvis 900 hektoliter	1,350: —	
Ved till nya skolhuset, förslagsvis 10 stafum.....	100: —	
„ „ gamla „ „ 30 „	330: —	
Transport	1,780: —	33,140: —

Transport	1,780: —	33,140: —
Huggning af 30 stafrum ved	90: —	
Diverse udgifter for oppvärmningen, cirka	100: —	
Elektrisk belysning og gasbelysning	600: —	
Reparationer i skollokalerna och skollärarebostaden	1,000: —	
Sand till skolplanerna	200: —	
Brandstodsafgifter	197: —	
Vattenafgifter	68: —	
Skolträdgården	130: —	
Krono- och kommunalutskylder för jord	5: —	
Arvode för skolkassans räkenskaper	400: —	
Skurning och rengöring i skollokalerna	1,200: —	
Skötsel af ur	15: —	
Skolmateriel	925: —	
Slöjdmateriel	400: —	
Inventarier	600: —	
Trycknings- och annonskostnader	300: —	
Driftkostnad för badinrättning	600: —	
Lärarepersonalens bibliotek	75: —	
Telefonafgifter	100: —	
Vikariehjelp för sjuka lärare och lärarinnor	100: —	
Diverse	1,000: —	9,885: —

Småskolorna:

Aföningar:		
2 lärarinnor (Melin, Törngren) à 900 kr.	1,800: —	
1 d:o (Hallin) à 800 kr. Bostad in natura	800: —	
1 d:o (Bergh) à 800 kr.	800: —	
1 d:o (Kjellin) à 700 kr. Bostad in natura	700: —	
14 d:o (de öfriga) à 700 kr.	9,800: —	13,900: —
Ved till skollokalerna, cirka 90 stafrum	990: —	
Vedhuggning	270: —	
Brandstodsafgifter	68: 89	
Vattenafgifter	32: —	
Städning, skurning, eldning etc. i småskolorna	700: —	
Reparationer i d:o	500: —	
Inventarier i d:o	200: —	
Koks	130: —	
Årsafgifter till sjuk- och begravningskassan för 3 lärarinnor à 8 kr.	24: —	
Materiel	200: —	
Diverse udgifter	200: —	3,314: 89

Anslag till Trädplanteringssällskapet:

För diverse arbeten å skolgårdarne	400: —
Arvode åt en folkskoleinspektör	1,000: —
Förslagsanslag till skolhusbyggnadskomitén	1,000: —

Beräknad brist för år 1901:

Anslaget till reparation öfverskridet med cirka 2,500 kr.	2,500: —
--	----------

Ränta och amortering å obligationslån:

För andel i 1892 års obligationslån, 100,000 kr., hvaraf återstår den $\frac{1}{4}$, 1902 kr. 88,750: — för nya folkskolebyggnaden.	
1 års ränta	3,520: —
1 års amortering	1,500: —
	5,020: —
	Kronor 70,159: 89

Berättelse

öfver

verkställd granskning af Vesterås Stads räkenskaper för år 1901.

Efter fullbordad revision af Drätselkammarens räkenskaper för år 1901 äfvensom af Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper för samma år få undertecknade af Herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer härmed afgifva följande berättelse:

I likhet med föregående år har siffergranskningen verkstälts af en särskild person, hvarvid några skrif- och räknefel iakttagits, hvilka under året vederbörligen blifvit rättade.

I Brandverkets räkenskap förekomma en del skrif- och räknefel, hvilka i närlagda förteckning angifvas.

Vi anse oss böra anmärka, att bland ej indrifna fordringar från år 1900 finnas kronor 3334: — å G. Asplunds konkursmassa.

Beträffande inventarierna synes någon fullständig inventering med åtföljande värdering icke företagits sedan år 1895, hvadan det nog torde vara behöfligt, att samtliga stadens inventarier genomginges och upptoges till sina nuvarande värden samt att förslitna effekter afyttrades och den härvid uppkomna prisskillnaden afskrefves å de olika inventariikonti.

Samtliga af Drätselkammaren och nämnde Hamnstyrelse förvarade säkerhetshandlingar och värdepapper äro af oss genomsedda och i god ordning befunna.

Som stadens räkenskaper, fränsedt här ofvan angifna felaktigheter, äro förda med synnerlig noggrannhet och reda och då, utom hvad här ofvan yttrats, ingenting funnits att anmärka, få vi härmed för såväl Drätselkammaren som Hamnstyrelsen för Strömsholms våg tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

I likhet med föregående år vidfogas till denna revisionsberättelse Drätselkammarens "Berättelse öfver Vesterås stads Drätselkammarens räkenskaper för år 1901".

Vesterås den 12 Juni 1902.

Axel Sundström.

Filip Linders.

Alfr. Thunblom.

Uppgift å vid siffergranskningen af Vesterås stads räkenskaper för år 1901 iakttaga felaktigheter.

Brandverkets räkenskap:

Å kreditverifikation N:o	46	står	kr.	63: 69	skall	vara	kr.	63: 49.
”	62	”	”	80: 50	”	”	”	80: 47.
”	113	”	”	324: 00	”	”	”	323: 00.
”	168	”	”	18: 50	”	”	”	17: 50.
”	174	”	”	62: 50	”	”	”	60: 50.
”	380	”	”	116: 35	”	”	”	100: 60.
Kreditverifikationen	417	å	”	36: 00	är	upptagen	i kassan	till endast kr. 18: 00.

I kassans kredit för Juni månad är under rubriken "Mathållningen" slutsumman kr. 650: 55 i st. för kr. 750: 55.

Vesterås den 12 Juni 1902.

Axel Sundström.

Filip Linders.

Alfr. Thunblom.

Utdrag af protokoll, hållet vid Vesterås Stadsfullmäktiges sammanträde den 25 September 1902.

§ 3.

Från Magistraten hade inkommit af Herrar Revisorer afgifven berättelse öfver verkställd granskning af Vesterås stads äfvensom Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper för år 1901; och beslöto Stadsfullmäktige efter föredragning häraf, och sedan Drätselkammarens Ordförande afgifvit förklaring öfver Revisorernas anmärkning beträffande stadens räkenskap, bevilja på sätt Revisorerna tillstyrkt full ansvarsfrihet åt såväl Drätselkammaren som Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

In fidem

Gustaf Qvarfott.

Efter verkställd granskning af Vesterås Stads Fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1901 få undertecknade, af Herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer afgifva följande

Revisionsberättelse.

Af siffergranskaren enligt bifogade uppgift gjorda anmärkningar äro följande:

I Kamrerarens räkenskaper rörande allmänna fattigvården:

- 1:o I verifikation n:o 132 utgör summan Kr. 20: —, men skall vara Kr. 20: 30.
- 2:o I d:o n:o 1325 „ „ Kr. 47: 46, „ motsvar. summa i kassan Kr. 47: 44.
- 3:o I d:o n:o 1858 är anordningen för C. Aug. Grönstrand, men i kassan står C. Aug. Grönström.
- 4:o Så väl å begrafningshjelps konto sid. 117 som å sid. 124 i kassan och äfven i verifikation n:o 1307 är ej den dödes namn upptaget, utan endast summan Kr. 9: 50.
- 5:o Å sid. 176 (afräkningen) förekommer Christina Westlund under Okt.—Dec. med sammanlagdt Kr. 10: — i hyreshjelp, men i den för hyresbidrag gemensamma verifik. n:o 1472 fins ej för henne något belopp, endast hennes namn.
- 6:o Å sid. 162 (afräkningen) äro Beda Wassbergs mjöluttag för året å 17 kg. pr månad upptagna till 206 kg. i st. f. 204, hvadan alltså nedsummeringen skall sluta på 2123 kg. i st. f. 2125 kg.

I Kamrerarens räkenskaper rörande fattiggården Carlslund:

- 7:o I verifikation n:o 115 äro 35 kg. maltgröpe å 21 öre pr kg. upptagna till Kr. 6: 35 i st. för Kr. 7: 35.
- 8:o Å sid. 2 (kassan) står under $\frac{5}{2}$ "kokerskan" uttag 40 Kr., men i motsvarande afräkning förekommer hon under rubrik "förestånderskan"; skall väl vara samma person.
- 9:o Å sid. 14 (kassan) under rubrik "matvarors" konto står $\frac{19}{12}$ enl. Handl. C. Nilssons räkning Kr. 121: 35, men återfinnes samma post å sid. 21 (afräkningen) för $\frac{21}{12}$ öfverförd, men under rubrik enl. Ch. O. Werners räkning, endast en namnförväxling, föranledd deraf, att i kassan Werners räkning står omedelbart under Nilssons.

I Sysslomannens räkenskaper angående allmänna fattigvården.

- 10:o I vedverifikation n:o 82 står *ogifta* Hedda Sofia Carlsson, men i räkenskaperna förekommer hon under rubrik *enkan* Hedda Sofia Carlsson.
- 11:o Värdet af inventarierna vid fattiggården är nedsummeradt till Kronor 4497: 25, men skall vara Kronor 4479: 25.

Riktigheten af dessa anmärkningar vitsordas, och torde vederbörliga rättelser i alla dessa hänseenden vidtagas. Hvad särskildt angår under n:o 5 anmärkte Kr. 10: —, å sid. 176 (af-räkningen) upptagen hyreshjelp till enkan Christina Westlund, synas dessa 10 Kr. ej vara i kassan debiterade, då sammanlagda summan å hyreshjelps konto utgör Kr. 2364: 50 och samtliga poster i kassan å detta konto sluta på en summa af Kr. 2254: 50; men antagligt är, att debiteringen under $\frac{4}{10}$ i kassan å kontot "Tillfälligt understöd" Christina Westlund hyreshjelp Kronor 5: — motsvarar 5: — af ofvanskifne Kr. 10: —, i hvilket fall å Hyreshjelps-Konto uppförde Kronor 2364: 50 endast skola minskas med Kr. 5: — till Kronor 2359: 50.

Å kontot "Utpensionerade Fattighjon" i Kamrerarens Räkenskap för Allmänna Fattigvården i Vesterås Stad är ej angifvet, hos hvilka personer hjonen äro utpensionerade, och gäller det samma delvis äfven om kontot "Utpensionerade Barn" i samma bok, hvilket allt bör kompletteras till öfverensstämmelse med förut gällande form.

Dessutom torde å sistnämnda konto det endast i koncept med blyerts tecknade med bläck utföras.

Med afseende å kassan för Fattiggården Carlslund hafva revisorerne iakttagit, att t. ex. för Jan. månad utgifterna med Kr. 555: — öfverstigit inkomsterna, och jemförligt är förhållandet året rundt, beroende detta derpå, att Fattiggårdens egna inkomster naturligtvis ej kunna betäcka utgifterna, men då så är, vore det enligt vår uppfattning riktigare att för hvarje månad från kassan för allmänna fattigvården öfverföra det erforderliga till Carlslunds-kassan, så länge det föres 2 kassor.

Önskligt vore, att kassa-afslutning gjordes för hvarje månad med utsatt behållning. Efter hvad vi funnit, har ej någon Upp- och Afskrifnings-Räkning användts för att göra inneliggande medel fruktbarande förr än $\frac{31}{12}$ 1901, men vilja vi för framtiden förorda dylik tillfällighetsplacering, som man ju numera är van finna så i det enskilda som i det offentliga.

De i Fattigvårdsstyrelsens förvar befintliga värdepapper, säkerhets- och brandförsäkringshandlingar samt hästförsäkringsbref äro i behörig ordning.

Verkställdt besök å Fattiggården Carlslund har gifvit oss anledning till följande erinringar:

- 1:o) att parken fortfarande ligger öppen för uteliggare och allmän trafik, hvarföre vi föreslå, att vederbörande måtte interpellera egaren af Vesterås qvarn, huruvida han möjligen nu månne vara sinnad skrida från tanke till handling med afseende å ifrågasatt gränsreglering mot fattiggården, som tillräckligt länge dragits med detta provisorium i staketfrågan;
- 2:o) att fattigvårdsstyrelsen å sammanträde den 6 Juni 1901 förklarar vissa reparationer å stora byggnaden nödvändiga samt beslutit, att kostnadsförslag derå skulle infordras, men att dessa reparationer ännu äro ogjorda. Revisorerne förmoda dock, att så väl dessa arbeten som ock behöfliga reparationsarbeten å flygelbyggnaden och svinhuset under innevarande sommar komma att verkställas;
- 3:o) att anmälldt blifvit, att bagarstugan vintertiden vore för kall, hvilket vid brödbakning försvårade jäsningen, en ganska stor olägenhet, hvilken dock efter revisorernes förmenande torde kunna betydligt minskas, ja kanske rent af försvinna genom anskaffande af en ny kamin med större värme-effekt i st. f. den nu befintliga samt genom anbringande af en extra dörranordning med skjutmekanism innanför de andra dörrarne;
- 4:o) att revisorerne tänkt sig såsom fördelaktigt, att artiklarne ved och margarin i likhet med öfriga varor upphandlades å de vanliga leveransauktionerna;

5:o) att med upprepande af vår hemställan förra året fattiggårdens häst hålles i full sysselsättning, hvilket, om arbete vid sjelfva fattiggården stundom saknas, torde kunna ske genom verkställande af körning för t. ex. Vesterås Stads räkning, naturligtvis med iakttagande af fattigvårdsstyrelsens fattade beslut, att fattiggårdens körkarl sjelf ombesörjer körningen.

Slutligen anse sig revisorerne böra påpeka, att sifferrevisionen nu såsom tillföre verkställts af Herr Herman Tersmeden, hvilket af bilagde sifferrevisionsberättelse framgår. Skulle särskild sifferrevisor äfven framdeles komma att användas, är det vår åsigt, att denne i likhet med öfrige revisorer borde af Hrr Stadsfullmäktige utses.

Resultatet af vår granskning af räkenskaper och förvaltning är, att vi med erkännande af fattigvårdsstyrelsens oförtröttade nit i uppfyllandet af sitt svåra värf, en sak, hvarom dess protokoll nogsamnt bära vittne, bedja få tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattar, för så väl styrelsen som dess samtliga tjänstemän.

Vesterås 21 Juni 1902.

A. Arvedson.

Rich. Rubenius.

F. V. Bergström.

Herrar Stadsfullmäktige i Vesterås.

Med återställande af Revisorernas berättelse öfver verkstald granskning af Fattigvårds-Styrelsens räkenskaper och förvaltning för år 1901 får Styrelsen

dels medgifva af revisorerne framstälde anmärkningar till iakttagande äfvensom rättelse i innevarande års räkenskaper;

dels meddela, att omtalade planket omkring fattiggårdens område numera finnes uppsatt;

dels beträffande beslutade *reparationer å stora byggnaden* tillkännagifva, att det arbetet uppskjutits till nästkommande år för vidtagande af än grundligare, behöfliga reparationer, och har kostnadsförslag derutinnan inforrats och äfven erhållits;

dels att lämpligt ej synes Styrelsen det *ved* upphandlas å den sedvanliga leverans-auktionen under September månad, men anser Styrelsen att, derest auktion likväl skulle hållas, sådan då borde förrättas senare på året för erhållande möjligen af billigare anbud;

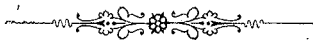
dels ock slutligen att för portvakten med *hästen* vid fattiggården tillkommit det bestyret, att fortskaffa Inspektören under hans resor på landsbygden för inspektion af de hem, der utpensionerade barn finnas för vård mottagna.

Vesterås den 13 Oktober 1902.

På Fattigvårds-Styrelsens vägnar:

A. Johansson.

Axel Eklund.

Berättelse

öfver

Västerås stads Drätselkammarens Räkenskaper för år 1901.

Sammandrag öfver allmänna Utgifter och Inkomster.

Utgifter för året:

Ränta och Amortering å Obligationslån:

1:o)	Obligationslånet af den $31\frac{1}{12}$ 1872:			
	Ränta	1,500: —		
	Amortering	11,500: —	13,000: —	
2:o)	Obligationslånet af den $1\frac{1}{6}$ 1892:			
	Ränta	14,320: —		
	Amortering	6,000: —		
	Provision	50: 80	20,370: 80	
3:o)	Obligationslånet af den $15\frac{1}{6}$ 1896:			
a)	Till Stockholms Handelsbank:			
	Ränta	22,248: —		
	Amortering	16,000: —		
	Provision	47: 81	38,295: 81	
b)	Till Fonder, under Drätselkammarens förvaltning:			
	Ränta	7,236: —		
c)	Till Mälare-prov. Ensk. Bank:			
	Ränta	360: —	45,891: 81	79,262: 61

Räntor å tillfälliga lån:

Sundinska don.-fonden för Pauvres honteux, medelklassen och arbetsklassen	2,250: —		
Sundinska fonden för beklädnad af skolbarn	250: —	2,500: —	
Folioräkning med Mäl.-Prov. Ensk. Bank:			
Ränta från $1\frac{1}{10}$ 1900— $1\frac{1}{10}$ 1901	19,736: 25		
$1\frac{1}{2}$ % folioavgift $1\frac{1}{10}$ 1901— $30\frac{8}{8}$ 1902	1,000: —	20,736: 25	
	Transport 23,236: 25		79,262: 61

	Transport 23,236: 25	79,262: 61
Mälare-Prov. Ensk. Bank	375: —	
Västerås Spritbolag	513: 79	24,125: 04
Wallöfska lifräntan		1,100: —

Aflöningar:

Till Magistraten med underlydande tjänstemän och betjante	16,862: 50
---	------------

Brandväsendet med gemensamma Brand- och Poliskåren:

(Årets uttaxering 33,700 kr.)

a) Särskilda Poliskåren:			
Öfverkonstapeln	1,700: —		
3 Poliskonstaplar à 1,000 kr.	3,000: —		
Beklädnad och diverse	1,873: 83	6,573: 83	
b) Gemensamma Brand- och Poliskåren		26,172: 17	
c) 5:te och sista årets amortering å anslaget 4,770 kr. d. ²³ / ₁₂ 1896		954: —	33,700: —
(vid Drätselkammaren:)			
Stadskamreraren och sekreteraren	3,500: —		
Räkenskapsföraren	1,312: 50		
Ersättning för afslutning af 1900 års räkenskaper	175: —		
Stadens arbetschef	2,625: —		
d:o arbetsförman	1,200: —		
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige	800: —		9,612: 50
Ersättning till f. Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg, för uppgörande af förteckning på stadens under årens lopp förvärfvade fastigheter m. m. enl. Dräkams beslut d. ¹⁰ / ₁₂ 1901 § 7 i protokoll			200: —

Pensioner:

f. d. Borgmästaren E. W. Abenius	5,000: —		
„ Stadsfiskalen A. Westerling	1,500: —		
„ Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —		
„ Poliskonstapeln J. F. Asplund (8 mån.)	333: 33		
„ d:o E. A. Westén	200: —		
„ Tornväktaren C. A. Lindblad (8 mån.)	100: —		
„ d:o J. E. Norén	150: —		
„ d:o C. E. Eriksson	75: —		
„ Städerskan vid f. Polisvaktkontoret Johanna Söderlund	60: —		
„ Barnmorskan Carolina Närström	400: —		9,018: 33
Anslag till Magistratens Embets- och Tjänstemäns reservfond enl. Kongl. Brevet d. ¹¹ / ₁ 1850 och ²¹ / ₂ 1868, 1 ¹ / ₂ :dels Rådmanslön efter äldre stat			360: —

Arrenden och Afgälder:

a) För s. k. Gästgifvarejorden i gamla och nya Stohagsjorden	11: 21		
För till staden upplåten mark af Stallhagen:			
af Länslasarettets område	18: 41		
„ Länscellfängelsets d:o	9: 91		
„ d:o för järnvägen, enl. Kongl. Brevet den ²¹ / ₁₁ 1873	100: —	128: 32	
För s. k. Falkenbergsska tomten vid kvarntullen		75: —	
För till staden upplåten mark i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet		162: 50	
För till staden upplåten äng å Trådarön		7: 53	384: 56
		Transport 384: 56	174,240: 98

	Transport	384: 56	174,240: 98
b) Afgäld för Wasaparken, efter 1901 års medelmarkegång . . .	413: 85		
c) <i>Kronolägenheten Kungsängen:</i>			
8:de årets arrende från $14\frac{1}{3}$ 1901— $14\frac{1}{3}$ 1902 . . .	1,500: —		
8:de d:o nybyggnadsersättning, att reserveras enligt 2:dra punkten i arrendekontrakt . . .	100: —	1,600: —	2,398: 41

Stadens parker och planteringar:

Trädgårdsmästaren	1,200: —		
d:o eleven	540: —	1,740: —	
Wasaparken m. m.		1,860: 16	
Stadsparken		670: 31	
Hamngatan för planteringen		366: 93	
Södra Esplanaden		238: 44	
Domkyrkoesplanaden		83: 86	
Tomten N:o 29 Norra kvarteret		117: 08	
Norra och Södra Ägatorna		203: 15	
Ordande af Stallhagen medelst upptagning af flera gånger m. m. . .		780: 27	
Djäknebergets vård och underhåll		796: 87	
Inköp af inventarier		190: 26	
	Summa utbetalningar	7,047: 33	

Till likvid härför:

1901 års anslag	6,515: —		
Af förslagsanslaget och tillfälliga inkomster	532: 33	7,047: 33	

Paviljongen i Stadsparken:

Diverse kostnader under året	202: 51		
--	---------	--	--

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören	1,200: —		
d:o tjänstgöringspengar	800: —		
Byggnadsfiskalen	200: —		
Sekreteraren	200: —	2,400: —	

Sundhetsvården:

(1901 års anslag 15,924: 96 kr.)

a) Allmänna hälsovården:

Aflöningar:

Stadsläkaren fasta lönen	2,000: —		
Vik. d:o	2,000: —		
Semesterarvode för Juli	250: —		
Stadsfältskären	150: —		
Två Barnmorskor	700: —		
Arvode till Sekreteraren	200: —		
D:o „ Veterinären för undersökning af torgfördt kött	200: —		
Hälsopolisen	1,200: —	6,700: —	
Diverse årskostnader		269: 90	6,969: 90

b) Trikin-byrån:

1 års hyra från $1\frac{1}{4}$ 1901— $1\frac{1}{4}$ 1902	200: —		
Gasförbrukning och mätarehyra	4: 25	204: 25	

Transport 7,174: 15 186,289: 23

Transport 7,174: 15 186,289: 23

c) *Epidemiska Sjukhuset för sjukvård:*

Två ord. sjuksköterskor	1,000: —	
Gårdsdrängen	400: —	
Extra sjuksköterskor	244: 50	1,644: 50
Medicin och serumrör		423: 22
Matvaror och mjölk		2,217: 49
Diverse		21: 55
		<u>4,306: 76</u>

Efter afdrag af inkomster för vård m. m. af främmande sjuka och bidrag af Västmanlands Läns Landsting . . . . .

2,376: 10 1,930: 66

d) *Epidemiska Sjukhuset, diverse utgifter:*

677 hl. koks	989: 95	
10 „ ångkål	25: —	
27 famnar barrved	276: 75	
Vatten-, telefon-, brandstods- och skorstensfejningsafgifter	184: 75	
Elektrisk belysning	154: 12	
Anordning af ett vindsrum	404: 87	
Stensättningsarbete	89: 95	
Plantering m. m.	37: 85	
Skurning, tvätt och mangling	147: 90	
Diverse kostnader under året	498: 58	2,809: 72

e) *Inköp af inventarier*

117: 45

f) *Brist från år 1899*

1,994: 49 14,026: 47

Rådhuset:

40 famnar björkved	720: —	
4 „ barrved	41: —	
Emottagning, huggning och uppbärning	248: 22	
31 hl. kol	88: —	1,097: 22
Skötsel af Uren	40: —	
Repar. „ d:o	20: —	60: —
Brandstod för fastighet	70: —	
D:o „ löseghedom	21: —	91: —
Elektrisk belysning	698: —	
10 st. elektriska lampor	5: 13	
Gasförbrukning	21: 13	724: 26
Arbete med ändring af elektr., gas-, vatten-, ring-, och telefonledning		433: 12
Diverse reparationer		745: 19
D:o kostnader under året		275: 96
Städningspengar		600: —
Inköp af inventarier		1,705: —

Summa utbetalningar 5,731: 75

Till likvid härför:

1901 års anslag	2,566: —	
Af förslagsanslaget och tillfälliga inkomster	3,165: 75	5,731: 75

Gatubelysningen:

(Efter afdrag för 11 gaslyktor, som bekostas af hamn.)

Belysning med 177 gaslyktor	11,919: 74	
---------------------------------------	------------	--

Transport 11,919: 74

206,047: 45

	Transport	11,919: 74	206,047: 45
Belysning med 12 elektriska lampor	663: 42		
D:o „ 2 extra nattlampor	29: 50	12,612: 66	
Flyttning af lyktor å Hamngatan		24: 97	
Hälften af kostnaden för uppsättning af en gaslykta å Västermalm		393: 45	13,031: 08

Gatuläggningen:

Kostnaden för gatuarbeten år 1901	17,488: 13
---	------------

Till likvid härför:

a) Årets uttaxering enligt budgetförslaget:		
Beräknad brist år 1900	2,200: —	
2:dra årets uttaxering för Köpmangatan	2,366: 67	
Diverse ändamål	10,433: 33	15,000: —
b) Af Drätselkammaren förskotteradt belopp, att gäldas genom uttaxering, år 1902. Beräknade bristen för år 1901	1,500: —	
c) Af förslagsanslaget och tillfälliga inkomster	988: 13	
	S:a kr.	17,488: 13

Hästholmarne:

Lagfartskostnader, husvärdering och karta öfver Västra holmen m. m.	141: 90	
Reparationsarbeten å hus och ångbåtsbrygga	787: 19	
1 N:o 16 Bolinder spis	75: —	1,004: 09

Viksäng:

Kronoutskylder	4: 71	
Kommunalutskylder	9: 60	14: 31
Ved och pinnhuggning och diverse skogsarbeten m. m.		823: 44

Vägunderhåll:

500 hl. grus	82: 50	
Grusning och sladdning af vägen	53: —	
Lagning af en bro	8: —	143: 50
		981: 25

Östra Utmarken:

Aflöningar:

1 års arvode till Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	100: —	
Skogvaktaren Lindqvist 2 mån. lön	84: —	
Flyttningshjälp	20: —	
„ E. O. Hellman 24 dagar	48: —	252: —
Kronoutskylder	51: 02	
Kommunalutskylder	206: 32	257: 34
Upptagning af en rörbrunn		142: 50
Kostnad för en brotrumma		100: —
Skogvaktar-Enkan Hellman 12 kub.-meter pinnar		18: —
Ved- och pinnhuggning, körslor, diverse skogsarbeten m. m.		1,073: 15
Plantering och frösådd		223: 85
Dikning		271: 55
Gärdesgårdsstängning och gångkors till 2 grindar		144: —
		2,482: 39

Stadsjorden Kungsängen:

Kronoutskylder	10: 12	
Kommunalutskylder	41: 62	51: 74
	Transport	241,086: 13

Genom upptagna tillfälliga lån verkställda likvider:

(att gäldas genom Obligationsmedel, eller på annat sätt):

1:o)

Inköp af fastigheter:

(för Stadsplans genomförande):

År 1901.

	Hela köpe- summan.	Inteck- ningar.	Likvider i kontant.	
a) Gården N:o 74 Västra kvart.	5,000: —		5,000: —	
D:o „ 17 Norra kvart.	32,000: —	11,000: —	2,000: —	
D:o „ 19 d:o	25,000: —	6,500: —	3,500: —	
D:o „ 33 d:o	50,000: —	33,000: —	3,000: —	
D:o N:ris 59 & 120 d:o	4,000: —		1,000: —	
Jord i Törnebladiska vreten	10,706: 20		10,706: 20	
D:o „ Kyrkobacksgärdet	10,000: —		10,000: —	
Mark från Tomten N:o 5 «Vasa»	500: —		500: —	35,706: 20
b) för andra ändamål:				
<i>Hästholmarne:</i>				
Elba, Östra och Västra holmarne			1,566: 66	
Lösen för byggnader å Elba och Östra holmen			10,000: —	11,566: 66
2:o) Elementarskolans för flickor nybyggnad			66,497: 62	
Kolkällare vid Epidemiska Sjukhuset			2,934: 62	
Desinfektionsugn vid d:o			3,377: 97	
Västerås allmänna läroverk, nybyggnad			1,029: 55	
Epidemiska Sjukhusets d:o			30,965: 60	
<i>Brandstations Nybyggnad:</i>				
Ersättning för öfverarbete			1,000: —	105,805: 36
3:o) <i>Lån:</i> till ränta å Sala—Gysinge—Gäfle järn- vägs Obligationslån			500: —	
<i>För inlösning af inteckningar:</i>				
i Gården N:o 111 Södra kvarteret			8,000: —	
i d:o N:o 112 d:o			15,000: —	23,500: — 176,578: 22

Vatten- och Afloppsledning

(å Västermalm och Vasastaden):

4:de årets amortering, genom uttaxering, enl. budgetförslaget 4,422: 50

Vattenledningens nya Filter:

4:de årets amortering, genom uttaxering, enligt budgetförslaget 7,218: 05

Vattenledningen:*Aflöningar:*

Föreståndaren	1,200: —	
Maskinisten	1,200: —	
Rörnättsförmannen	1,000: —	
Eldaren	750: —	4,150: —
Drift- och underhållskostnader		11,011: 40
Inköpt materiel		414: 75
Inköpta inventarier		174: 85
Nya anläggningar år 1901	5,264: 73	21,015: 73
		Transport 450,320: 63

Transport 450,320: 63

Pudrettberedningsanstalten:

Bidrag genom uttaxering till bestridande af renhållningsverkets utgifter för året 6,037: 03

Diverse särskilda ändamål:

Båtsmansvacance-avgifter	205: —	
Vägbyggnadsmedel	2,000: —	
<i>Klapphuset:</i>		
Tillsyn om klapphuset	100: —	
Diverse reparationer	109: 46	209: 46
Slöjdskolan: Anslag af uttaxerade medel	2,000: —	
Elementarläroverket för flickor:		
2:dra årets anslag af 3 årsperioden 1900—1902	2,000: —	
Sockenbiblioteket, anslag	175: —	
Anslaget till föreläsningsskurer för arbetsklassen	500: —	
Bidrag till trädgårdsutställningen i Västerås 1901	500: —	
D:o „ skarpskytteföreningens skjutbana	1,000: —	
Anslaget till gångbana utefter Pilgatan m. m.	1,835: 55	
(Gångbana utefter Pilgatan, anslag 2,000 kr.)		
Anslaget för anskaffning af nya Vattenspolningskärror	2,000: —	
Anslaget för anskaffning af nya Urinkurar	1,500: —	13,925: 01

Diverse årliga utgifter:

Fångars vård och förplägning å Cellfängelset	325: 60	
Arvode för sifferrevision af Drätselkammarens räkenskaper	250: —	
Trycknings- och annonskostnader	2,145: 14	
Krono- och kommunalutskylder för diverse jord	330: 31	
Diverse brandstodsavgifter	66: 87	
<i>Rikstelefon:</i> Abonnentsavgifter för ledningar till Magistraten, Borgmästarens bostad, Drätselkammaren, Drätselkammarens ordförande, Stadsfullmäktiges sekreterare och Stadsläkaren	265: —	
Samtalsavgifter	25: 25	
Inträdesavgift för särskild anordning	30: —	320: 25
Dekorering af Sundinska grafven den 8/5	10: —	
Skötsel af grafven under sommaren	5: —	15: —
<i>Renhållning:</i> Å diverse gator och allmänna platser	106: —	
S. k. Capitelhjonen för sopning å d:o	1,050: —	1,156: —
Vägboden vid stora torget, hyra		125: —

Stallet:

(Två hästar i och för körslor i stadens arbeten).		
Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	850: —	
Diverse utgifter för stallet	200: —	
<i>Aflöningar till två karlar, som skola verkställa körslor i stadens arbeten . . . . .</i>	1,452: —	
Olycksfallförsäkring för två karlar	22: —	2,524: —
Västerås stads andel i lön till skarprättaren, ^{12/32} delar af 200 kr.	75: —	7,333: 17

Reservationsanslaget:

För arkivforskningar rörande Västerås stad möjligen åliggande skyldighet att bygga och underhålla «lärohus» för högre allm. läroverk	50: —
--	-------

Transport 477,665: 84

Transport 477,665: 84

Förslagsanslaget:

(En del utgifter, som bestridits af Förslagsanslaget).

<i>Diverse utbetalningar</i> , enligt Diverse allm. Utgifters konto	5,292: 65	
Hundskattmärken	20: 35	
Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek	500: —	
Anslaget till Stall vid Epidemiska Sjukhuset kostnader för anordning af ett stall	110: 09	

Nya Kyrkogårdens konto:

(för reglering af bäckdraget som framgår i gränsskillnaden mellan Kyrkogården och Emaus mark)

Skillnaden i konto	57: 64	
------------------------------	--------	--

Anslaget för utredning af frågan om vissa modifikationer i Stadsplan:

Kostnaden utöfver återstoden af 1900 års anslag 716: 70 kr.	2,322: 30	
Inköp af inventarier, (arbetsredskap m. m.)	115: —	8,418: 03

Afkortningar:

<i>Restitution</i> af kommunalutskylder år 1899 enligt Stadsfullmäktiges beslut den ²⁹ / ₁₁ 1900	7: 07	
--	-------	--

Afkortningar:

å kommunalutskylder	4,049: 02	
å personella afgifter för prästerskapets aflöning	602: 75	
å prästerskapets aflöning af <i>bevillning</i> , med undantag af bev. för åker och äng	0: 47	603: 22
		4,659: 31

Fattigmedel:

Uttaxering år 1901	29,556: —	
<i>Gratifikation</i> åt f. Förstandarinnan vid Carlslund, Enkan Albertina Schöldmark för år 1901	100: —	
<i>Ränta</i> å kostnader för nybygghaden vid Carlslund, kapital 22,500 kronor å 6 %	1,350: —	31,006: —

Kyrkokassamedel:

Uttaxering år 1901	18,951: 22	
------------------------------	------------	--

Folkskolemedel:

Uttaxering år 1901	55,881: 53	
------------------------------	------------	--

Krono- och tertialtione-medel:

(som är prästerskapet i Västerås å lön anslagen af jord inom stadsområde):

<i>Uttaxering efter 1900 års medelmarkegång.</i> Lösen för 329, ⁸⁶ hl. spanmål, ¹ / ₂ råg, ¹ / ₃ korn, medelpris 7, ⁷⁶ kr. pr hl.	2,559: 71	
---	-----------	--

Saldo till år 1902:

Behållning, motsvarighet i fordringar	36,110: 51	
	Kronor 635,252: 15	

Inkomster för året.

Saldo från år 1900:

Behållning, motsvarighet i fordringar	35,104: 99
---	------------

Andelar i Ränta och Amortering:

1:o å 1892 års obligationslån:

Af Fattigvårdsstyrelsen:			
för Fattiggården Carlslund:			
Ränta	716: —		
Amortering	300: —	1,016: —	
Af Folkskolestyrelsen:			
för Nya Folkskolebyggnaden:			
Ränta	3,580: —		
Amortering	1,500: —	5,080: —	6,096: —

2:o å 1896 års obligationslån:

Af Kyrkorådet:			
för Nya Orgeln i Domkyrkan:			
Ränta	672: 84		
Amortering	300: —	972: 84	
Genom uttaxering			
af Kyrkorådet:			
för Nya Orgelfasaden:			
Ränta	98: 55		
Amortering	1,095: —	1,193: 55	2,166: 39
			8,262: 39

Räntemedel:

Fattigvårdsstyrelsen:

För nybyggnad vid Carlslund 1 års ränta å 22,500 kr. å 6 % . .	1,350: —
Enkefru Elise Janzon	27: 08
	1,377: 08

Brävninsminuterings- och Utskänningsafgifter:

Stadens andel:

5/10:delar af vinstmedlen för året d. 1/10 1899—1/10 1900	109,758: 20
5/10:delar af utskännings- och minuteringsafgiften för året d. 1/4 1901—1/4 1902	2,245: 50
5/10:delar af afgiften för utskänkning under år 1901 å ångfartygen »Aros» och »Västerås»	262: 50
	112,266: 20

Uttaxerade medel:

(Dels efter 1900 års bevillning och dels utskylder som för löpande året uttaxeras)

Kommunalutskylder, efter 1900 års bevillning för 1901 års behof å kr. 4: 82 pr bevillningskrona	162,250: 19
Personella afgifter för år 1901, för prästerskapets aflöning, å 1 kr. för man och 50 öre för kvinna	2,077: —
Båtsmansvacanceafgifter, uttaxering af sådan fastighet, som icke varit tilldelad utmark, samt af gårdsfastighet å 3 öre pr bevillningskrona	92: 12
	Transport 164,419: 31
	157,010: 66

	Transport	164,419: 31	157,010: 66
Tomtören för på stadens grund belägna, dels bebyggda och dels obebyggda tomter, enligt tomtöreslängd		214: 89	
Tomtören för sjöbodar		664: 90	
Krono- och tertial-tionde, efter 1900 års medelmarkegång		2,559: 71	167,858: 81

Kungsängsarrendet:

(Kronoarrendet):

(8:de årets arrende 1,500 kr. från $\frac{14}{3}$ 1901— $\frac{14}{3}$ 1902)

däraf:

G. Asplunds konkursmassa	842: —		
Renhållningsverket	658: —	1,500: —	
8:de årets nybyggnadsersättning		100: —	1,600: —

Arrende- och Hyresmedel:*Viksäng:*

Arrende för jord	1,250: —		
D:o för 8 villatomter utarrenderade på 50 år	240: —		
D:o för 2 villatomter för år 1901	25: —		
D:o för fiskvattnet	15: —		
Diverse inkomster för året	162: —	1,692: —	

Östra utmarken:

Arrende för 8 utmarkslotter	2,959: 30		
D:o för 1 mindre utmarkslott tillsvidare	25: —		
Jaktarrende för skogen (9 mån.)	37: 50		
Mulbeten å skogen	345: —		
Platshyra för 1 källare	10: —		
D:o för 1 magasin å södra Skallberget	10: —		
Grässlog å s. k. krutkällarebacken	5: —	3,391: 80	

Munkängen:

Sjöslog å 11 lotter	343: 80		
---------------------	---------	--	--

Diverse arrenden:

s. k. Persbohagen	30: —		
G:la begravningsplatsen vid Klockarbackarna	75: —		
s. k. »Ljussaxen» vid Rönnerberga	20: —		
s. k. Gästgifvarejorden:			
i nya Stohagsjorden	60: —		
i gamla d:o	50: —		
i d:o d:o	30: —		
i d:o d:o	50: —	190: —	315: —
s. k. Kassörsjorden:			
i Iggebygdet	35: —		
i Herrgårdet	25: —		
i Rigårdet	18: —		
i Trådarön	30: —	108: —	
Planteringslandet litt. b. i N:o 119 Norra kvarteret		3: —	

Västra utmarken:

4 byggnadsplatser å s. k. Käringberget	155: —		
1 d:o d:o	30: —		
1 d:o d:o	50: —		
Transport	235: —	5,853: 60	326,469: 47

	Transport	235: —	5,853: 60	326,469: 47
1 byggnadsplats å Västra				
	Utmarken	50: —		
1 d:o	d:o	25: —		
1 d:o	d:o	30: —		
1 d:o	d:o	25: —	365: —	
<i>Diverse arrenden:</i>				
1 jordremsa intill västra esplanaden		5: —		
1 stenbundet område intill Carlsfrid		3: —		
Grässkörden intill Kåringberget		25: —		
3:dje årets arrende för en del af s. k. Kåringbrinken		8: —		
3:dje årets arrende för jordområdet mellan järnvägen och sjön		25: —		
1 jordområde att användas till ridbana . . .		10: —		
<i>Upplåten mark till byggnadsplatser:</i>				
1 å s. k. Rangvalls backe	10: —			
1 egofiguren N:o 40	10: —			
1 d:o „ 43	5: —			
1 d:o „ 40	15: —	40: —	481: —	
<i>Utmark utom kvarntullen:</i>				
1 backbrink invid f. d. bränneriet			5: —	
<i>Fiskvatten:</i>				
Till Munkängen och Stallhagen	150: —			
„ Holmarna Kattskär och Amundsgrund	25: —	175: —		
(Fiskvattnet till Viksäng, se rubrik <i>Viksäng</i>).				
<i>Diverse afgälder:</i>				
1 mindre jordområde utom Gåsmyretullen . .	5: —			
Platsen i Vasaparken för vattenkiosken . .	10: —			
Mark af s. k. Persbohagen, upplåten till Trångfors kraftaktiebolag	6: 90			
Marken mellan Stenläggaregatan, Trädgårdsgatan, Kaserngatan, och södra Esplanaden (f. d. Tivoliplatsen)	600: —	621: 90		
<i>Vattenarrenden:</i>				
10:de årets arrende för vattenfallet i Svartån		6,000: —		
<i>Paviljongen i Stadsparken:</i>				
1901 års arrende för paviljongen		1,600: —		
<i>Diverse grässlog</i>			70: 25	
<i>Rådhuset:</i>				
Hyra för källare under Rådhuset		100: —		
<i>Hästholmarne:</i>				
1901 års arrendeinkomster:				
för Östra holmen	150: —			
„ Restaurationsbyggnaderna å Elba	500: —			
„ Fiskarstugan å Elba med jord och fiske	200: —			
„ Villaplatz å Elba	10: —	860: —	15,766: 75	
<i>Arrenden och afgälder:</i>				
1901 års arrende för stadskommunisternas f. d. lönejordar i Kopparbergsvreten, Ångsgärdet och Herrgårdet		155: —		
1901 års arrende till d. 1/6 1902 för f. d. domkyrkosysslomansjorden å Trådarön		7: —	162: —	
			Transport	342,398: 22

Marknadsavgifter:		Transport	342,398: 22
<i>Influtna afgifter under höstmarknaden 1901:</i>			
Bordshyror	443: 50		
Ståndhyror	592: —		
Marknadsavgifter	511: 50	1,547: —	
<i>Afgår:</i> Diverse utgifter		464: 10	1,082: 90

Viksäng:

<i>Behållning från år 1900:</i>			
att användas för vägens underhåll		91: 57	
<i>Inkomster af skogen:</i>			
19: 88 kubikmeter pinnar	28: 42		
Diverse	10: —	38: 42	129: 99

Östra utmarken:

<i>Inkomster af skogen:</i>			
Af reserverade veden från år 1900: 63 stafrum ved		522: —	
<i>Försäljning:</i>			
548 kubikmeter pinnar	822: —		
23 stigar pinnar	198: —		
Diverse skogsprodukter	145: 90	1,165: 90	
Diverse inkomster		86: 25	1,774: 15

Af Drätselkammaren förskottrade medel år 1901:

(genom upptagna tillfälliga lån, till likvid för nedannämnde ändamål, näml.):

1:o a) <i>För inköp af fastigheter:</i>			
för stadsplans genomförande		35,706: 20	
b) <i>För inlösning af inteckningar:</i>			
i Gården N:o 111 Södra kvarteret	8,000: —		
i d:o „ 112 d:o	15,000: —	23,000: —	
c) <i>För andra ändamål</i>		117,372: 02	
2:o <i>Lån till ränta å Sala—Gysinge—Gäffe järnvägs Obliga-</i>			
<i>tionslån . . . . .</i>		500: —	176,578: 22

Af Drätselkammaren förskottrade belopp:

(Att gäldas genom uttaxering år 1902)

För Gatuläggningen	1,500: —
(Motsvarighet: se rubrik: Gatuläggningen).	

Vattenledningsavgifter:

Influtit oguldne vattenavgifter för åren 1899 och 1900	5,443: 05		
<i>Influtna afgifter för år 1901:</i>			
Förskottsavgifter	17,762: 56		
Efter mätare	7,271: 80	25,034: 36	30,477: 41

Vägboden vid Stora Torget:

Hyra af vägaren	55: —
---------------------------	-------

Remontstallarna:

<i>Influtna afgifter under 1901:</i>			
Månadsmarknader	150: 85		
Transport	150: 85	553,995: 89	

	Transport	150: 85		553,995: 89
Remontmarknader		762: 50		
Höstmarknaden		38: —		
Extra stallhyror		42: 20	993: 55	
<i>Afgår:</i> Diverse utgifter			249: 30	744: 25

Hamnafgifter:

I anledning af Kongl. Brevvet d. $30/12$ 1899, angående förnyade taxor å hamnafgifter, äfvensom ränta å hamnkassans skuld, har Drätselkammaren, enligt dess protokoll d. 12 och 13 November 1900 § 21, afgifvit förslag om huru ränta och amortering å hamnkassans återstående skuld bör beräknas från och med år 1900, nämligen ränta å 5 proc. och amortering 3,000 kr.

Detta förslag är af Stadsfullmäktige godkänt den $21/12$ 1900.

1 års ränta å beräknade återstående kostnader för

hamnbyggnaden den $1/1$ 1901 kr. 88,905: —

å 5 proc. 4,445: 25

1901 års amortering . . . . . 3,000: — 7,445: 25

12:te årets ränta och amortering å kostnaden för Tull-husbyggnaden, enligt godkänd och räkenskapen bifogad amorteringsplan

1,7: —

9,195: 25

(Anm.: Totala inkomstbeloppet af hamnintraden för året

20,065: 64

Däraf ingår till stadskassan, se förestående . . .

9,195: 25

Återstoden . . . . .

10,870: 39

är från Hamnafgifters konto öfverfördt till Hamnens underhålls- och reparationsfond).

Utdelning å aktier:

Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs-Aktiebolag

600,000 kr. å 7 % 42,000: —

Sala—Tillberga Järnväg . . . . .

206,000 kr. å 10 % 20,600: —

Gasverksaktier . . . . .

48,700 kr. å 6 % 2,922: —

65,522: —

Anmärkningsmedel:

Revisionsanmärkningar vid 1900 års räkenskaper, stadskassan till godo . . . 10: 28

Diverse inkomster:

Källarefrihetsmedel 349: 05

Stadens andel:

i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg 500: —

i bötesmedel 208: 50

i auktionsprovision 783: 11

i registreringsafgifter 24: 04

1,515: 65

Hundskatt för 192 st. hundar . . . . .

1,920: —

$3/4$ års hyra för Stadsfiskalens lägenhet i Brandstation . . . . .

450: —

Platshyror: för panorama, cirkus, karuseller, skjutba-

nor och dylikt under året . . . . . 204: —

under s. k. Folkmarknaden . . . . . 920: —

1,124: —

Hyra för utlånade marknadsbord . . . . .

18: —

Hyra för pålkran 43 dagar . . . . .

43: —

Afgår för spel och reparation af kranen . . . . .

20: —

23: —

Hyra för pålkran 84 dagar . . . . .

42: —

Hyra för lyftkran 69 dagar . . . . .

34: 50

99: 50

Transport 5,476: 20 629,467: 67

	Transport	5,476: 20	629,467: 67
<i>Försäljningar:</i>			
af stadgar och ordningsföreskrifter	21 75		
af 37,5 kg. kopparskrot	33: 75		
af 11,5 kg. messingskrot	6: 90		
af 255 kg. gammal plåt	2: 55		
af 155 kg. gammalt gjutgods	2: 33		
af 1 sten från s. k. Prästgårdslyckan	5: —		
af 1 sten från Persbohagen	5: —		
af 40 tomma cementfat	6: —	83: 28	
För upplagsplatser å s. k. »Sjöhatten»		225: —	5,784: 48
		Kronor	635,252: 15

Debet.

Reserverade köpeskillingsmedel för försald

1901 Dec. 31.	An.	Utbetalningar år 1901.		
		<i>Till Vesterås Luth. Missionsförening:</i>		
		köpeskilling för 171 kv.-meter af tomten		
		N:o 34 Norra kvarteret	684: —	
		1 års ränta därå t. o. m. ³¹ / ₁₂ 1900	34: 20	718: 20
		Lösen och stämpelafgifter för lagfartshandlingar m. m. .		167: 15
		Fastemätningar		257: 37
		Arbete med vatten- och aflöppsledningar i stadens gårdar		27: 59
		Reparation å brandsprutorna i . . . . . d:o		12: 05
				1,182: 36
		<i>Enl. Arrende & Hyresmedelskonto N:o 2.</i>		
		Diverse utgifter för de inköpta gårdarne	6,230: 45	
		Räntor å in-teckningar m. m.	3,942: 26	
		Arrende för mark af tomten N:o 5 «Vasa»	20: —	
		Arvode för v. värds-kapet för gårdarne	200: —	10,392: 71
		<i>Saldo till år 1902:</i>		
		1:o) Fordringar:		
		(ogulden köpeskilling).		
		För tomterna N:ris 2 och 4 i byggnadskvarteret «Ingrid»	5,022: 60	
		2:o) Hos stadskassan in-nestående	250: —	
		D:o . . . . . d:o	45,043: 91	45,293: 91
				50,316: 51

Kronor 61,891: 58

diverse Mark och Byggnader m. m.

Kredit.

1901					
Jan. 1.	Pr.	<i>Saldo:</i>			
		Reserverade medel från år 1900.			
1:o.	<i>Fordringar:</i>				
	(oguldne köpeskillingar).				
	För tomterna N:ris 2 och 4 i byggnads-				
	kvarteret « <i>Ingrid</i> »	6,022: 60			
	För tomten N:o 10 i d:o återstod	2,580: 50	8,603: 10		
2:o.	Hos stadskassan innestående:	250: —			
	D:o d:o	17,965: 26	18,215: 26	26,818: 36	
Dec. 31.		Inkomster:			
	(Köpeskillingar m. m. år 1901.)				
	<i>Byggmästaren A. V. Blomqvist:</i>				
	För tomten N:o 11 i byggnadskvarteret				
	XXVI « <i>Ingrid</i> » 785,4 kv.-meter å kr. 2: 50 . . .	1,963: 50			
	<i>Postvaktmästaren Axel Åmansson:</i>				
	För tomten N:o 8 i byggnadskvart. XXVI « <i>Ingrid</i> »				
	1,468,6 kv.-meter å kr. 2: 50	3,671: 50			
	<i>Gårdsägaren C. J. Fröjd och Arbetschefen P. V. Johansson:</i>				
	För tomten N:o 9 i byggnadskvart. XXVI « <i>Ingrid</i> »				
	1,474,1 kv.-meter å kr. 2: 50	3,685: 25			
	Räntemedel	11: 92	3,697: 17		
	<i>Byggmästaren K. J. Karlsson:</i>				
	1 års ränta till $\frac{1}{10}$ 1901 å kr. 6,022: 60 å 5 % . .	301: 13	9,633: 30		
	Enl. <i>Arrende och Hyremedels-Konto N:o 2:</i>				
	Hyresinkomster	24,191: 92			
	För diverse mark	938: —			
	Tomtören för N:o 84 b Västra kvarteret	10: —			
	Försäljning af boningshuset å tomten N:o 83 b Västra				
	kvarteret	300: —	25,439: 92		
			<u>Kronor 61,891: 58</u>		

Debet.**Hamnbyggnadens**

1901

Jan. 1. An. *Ingående Balans från år 1900:*

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas
ingå i stadens obligationslån vid 1900 års slut . . . . .

88,905: —

Dec. 31. „ 1 års ränta å kr. 88,905: — å 5 % 4,445: 25

 Kronor 93,350: 25
Debet.**Hamnafgifters**

1901

Dec. 31. An. Af motstående hamnintrader ingår till stadskassan:

1:o. Till ränta och amortering å kostnaden för
hamnbyggnaden, hvilken kostnad ingår i sta-
dens obligationslån . . . . .

7,445: 25

2:o. 12:te årets ränta och amortering å kostnaden
för Tullhusbyggnaden . . . . .

1,750: —

9,195: 25

Hamnens Underhålls- och Reparationsfond mottager öfverskottet
af hamnintraden för året. . . . .

10,870: 39

 Kronor 20,065: 64

Konto.**Kredit.**

1901

Dec. 31. Pr. I anledning af Kongl. Brevet den ³⁰/₁₂ 1899 och stadsfullmäktiges beslut den ²¹/₁₂ 1900 skall ränta och amortering å beräknade återstående kostnader för hamnbyggnaden sålunda beräknas från och med år 1900, näml. ränta 5 % och amortering annuitet för år 3,000: — kr. för att kunna åskådliggöra med hvilket belopp, kostnaden för hamnbyggnaden vid hvarje års slut beräknas ingå i stadens obligationslån:

1 års ränta å vid årets början ingående balans
88,905: — å 5 %

4,445: 25

Amortering för år 1901 . . . . .

3,000: —

7,445: 25

Balans till år 1902:

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i stadens Obligationslån vid 1901 års slut . . . . .

85,905: —

Kronor 93,350: 25

Konto.**Kredit.**

1901

Dec. 31. Pr. *Uppbörd år 1901*

enl. Hamnuppbördsmannens räkning 20,065: 64

Kronor 20,065: 64

Debet.**Hamnens Underhålls-**

1901			
Dec. 31.	An.	Utgifter för året:	
	Lön till Hamnuppbördsman	1,500:—	
	Provision 4 % å inträden 20,047:64	801:91	
	Lön till Hamnfogden	100:—	
	Ersättning för skrifmateriel	50:—	2,451:91
<i>Hamnunderhållskostnader:</i>			
	Diverse årskostnader	2,565:67	
	Stensättningskostnader	4,155:96	6,721:63
<i>Tullhuset:</i>			
	Diverse omkostnader för året	387:95	
	Inköpta inventarier	15:10	403:05
			9,576:59
	<i>Behållning till år 1902 . . . . .</i>		11,411:06
			<u>Kronor 20,987:65</u>

och Reparationsfond.

Kredit.

1901		
Jan. 1.	Pr. <i>Behållning från år 1900:</i>	9,889: 26
Dec. 31.	Inkomster år 1901:	
	Öfverskottet af hamnintraden för året . . . . . (Bruttoinkomst 20,065: 64).	10,870: 39
	Influtna afgifter för båtbyggorna vid hamn	78: —
	Hyra för 1 rum i Tullhuset	150: —
		<u>11,098: 39</u>

Kronor 20,987: 65

Debet.

Sammandrag öfver kostnaden för Vatten.

1901	
Jan. 1.	An. Balans från år 1900:
	Kostnaden för utförda arbeten till och med år 1900 . . . . . 398,920: 11
Dec 31.	Utförda Vatten- och Afloppsledningsarbeten år 1901 för nya anläggningar: (Betalt af vattenavgifter för året)
Serviser	820: 51
Gårdsaflopp	627: 07
Äldre vattenledningen	67: 25
D:o afloppsledningen	44: 45
Vattenledning i Vattenborgsvägen	494: 12
Afloppsledning i d:o	547: 99
	1,042: 11
Brunnar (för afloppsledn.)	235: 56
Vattenledning i Norra esplanaden	564: 49
Afloppsledning i d:o	319: 30
Sprängning i d:o	200: 78
	1,084: 57
Filtren	11: 90
Sugbrunnen N:o 4 (Vallbybrunnen) betonbädd m. m.	1,331: 31
	5,264: 73
	<u>Kronor 404,184: 84</u>

och Afloppsledningen.

Kredit.

1901		
Dec. 31.	Pr.	<i>Balans till år 1902:</i>
		Kostnader till och med år 1901 . . . . . 404,184: 84

Kronor 404,184: 84

Renhållnings-

Sammandrag öfver Utgifter

Debet.

1901
Dec. 31.

Utgifter för året:

Diverse utgifter	1,213: 18	
Telefonafgift	100: —	
Komplettering af utslitna beklädnadspersedlar	240: 95	
Komplettering och underhåll af fordon	417: 71	1,971: 84

Stallet:

(Utfodring för 5 hästar 1 år och 1 häst
9 1/2 mån. = 2,177: —).

Diverse foderartiklar:

från jordbruket	1,889: 50	
kontant inköpt	287: 50	2,177: —
Hästförsäkring, hästskoning, hästbehandling, djurmedicin och sadelmakeriarbeten	500: 34	2,677: 34

Jordbruket:

Utsäde	371: 65	
Gödningsämnen	58: —	
Torfmullspudrett 932 hektol.	326: 20	
Diverse körslor, arbeten m. m.	744: 11	1,499: 96

Arrende-afgälder:

Andel i kronoarrendet för Kungsängen	658: —	
Afgäld för upplagsplats å Hammarbygårdet	30: —	688: —

Torfmull:

Inköpt under året 4,010 balar		4,312: 65
---	--	-----------

Inventarier:

Inköpt en häst	725: —	
Åtgär reserverade medel	400: —	325: —
Inköpt 50 st. latrinkärl	175: —	
D:o 1 „ vält	19: —	519: —

Afskrifningar:

C. H. Carlsson, Nicktuna, Tortuna, 60 % afskrifning å fordran 175		105: —
---	--	--------

Allm. Svenska Elektriska Aktiebolaget:

För drifkraft till Renhållningsverkets fabrik		662: 51
---	--	---------

Aflöningar:

Föreståndaren: lön	1,350: —	
ersättning för kontorslokal	150: —	
d:o „ kontorsbiträde	150: —	1,650: —
Ordinarie arbetare	5,348: —	
Extra d:o	890: 95	7,888: 95
Tillökning i värdet å fodertillgången		233: —
Saldo till år 1902: Fordringar		2,550: 40

Kronor 23,108: 65

verket.

och Inkomster år 1901.

Kredit.

1901					
Jan. 1.	Pr.	Saldo från år 1900:	Fordringar		2,468: 40
Inkomster för året:					
<i>Försäljning:</i>					
		551 balar torfmull	991: 80		
		53 st. komposter	1,493: —		
		266 lass stallströ	266: —		
		22,000 1/2 hektol. pudrett	8,720: 35	11,471: 15	
<i>Diverse inkomster:</i>					
		Ersättning från sjukkassan	12: —		
		För krossning och tröskning af säd	55: 68		
		„ ett parti halm och agnar	225: —		
		„ diverse sjö- och grässlog	446: 65		
		„ 2,252 k.gr. korn	270: 24	1,009: 57	
<i>Jordbruket:</i>					
(Beräknade värdet af årets skörd).					
		Hö, 18,975 k.gr. å 8 öre	1,518: —		
		Hafre 6,045 „ å 10 öre	604: 50	2,122: 50	14,603: 22
Dec. 31.	Från	Drätselkammare levererade medel af årets uttaxering			6,037: 03

Kronor 23,108: 65

Renhållnings-

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar

1901				
Dec. 31.	An.		Tillgångar:	
		i <i>Fordringar</i>	2,550: 40	
		i <i>Fastigheter:</i>		
		Fabriken: Anläggningskostnader	10,039: 24	
		Arbetarebostadsbyggnaden m. m.	10,540: 01	
		(Boningshuset, Tvättstugan, Stallet, Vagnshuset, Afträdet.)		
		Källare och Magasinsbyggnaden	2,085: 52	
		Foderladan	241: 02	22,905: 79
		i <i>Inventarier:</i>		
		6 hästar	3,925: —	
		Fordon	2,765: —	
		Latrinkärl	719: 25	
		Diverse inventarier	37: —	
		Målkärl	13: —	
		Fabrikens diverse inventarier	2,749: 30	
		Stallets d:o	690: 20	
		Jordbrukets d:o	427: 93	11,326: 68
		i <i>Förräder:</i>		
		8,750 k.gr. Hö å 8 öre	700: —	
		500 balar Torfmull å 1 kr.	500: —	1,200: —
				Kronor 37,982: 87

verket.

och Skulder den 31 December 1901.

Kredit.1901
Dec. 31. Pr.**Skulder:***Fabrikens Utgifters och Inkomsters konto:*

Motstående fordringar 2,550: 40

Saldo till år 1902:

Motstående tillgångar:

i Fastigheter	22,905: 79	
„ Inventarier	11,326: 68	
„ Förräder	<u>1,200: —</u>	35,432: 47

Kronor 37,982: 87

Drätselkammarens

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar

1901

Dec. 31.	An.	Tillgångar:		
		Kassabehållning		18,725: 14
		<i>i Fordringar:</i>		
		Af enskilda personer	7,130: 98	
		„ Brand- och Poliskåren	954: —	
		„ Kyrkokassamedel	4,500: —	
		„ Folkskolemedel	572: 64	
		<i>Renhållningsverket:</i>		
		Andel i Kungsängsarrendet	658: —	
		Restantier: (oguldna utskylder)		
		(mindre säkra fordringar)	4,617: 68	
		Köpeskillingsmedel för tomterna N:ris 2 & 4 bygg-		
		nadskvart. XXVI Ingrid	5,022: 60	
		Återstod af 1901 års hamnintrader och båtafgifter .	11,195: 73	34,651: 63
		(att gäldas genom uttaxering år 1902).		
1:o)		<i>Kyrkorådet:</i>		
		För nya orgelfasaden	1,095: —	
		Gatuläggningen	3,866: 66	4,961: 66
2:o)		<i>För vatten- och afloppsledningar:</i>		
		I Västermalm och Vasastaden	5,037: 93	
		Vattenledningens nya Filter	6,406: 99	11,444: 92
		Wallöfska inteckningarna		16,406: 58
		<i>i Förräder:</i>		20,000: —
		<i>Veds Konto:</i>		
		Utmarksved 163 ³ / ₄ famnar	1,287: —	
		<i>Skogseffekters Konto:</i>		
		Diverse skogsprodukter	910: 93	2,197: 93
		<i>Inköpta diverse fastigheter:</i>		
		(för stadsplanens genomförande).		
		(Gäldat af köpeskillingsmedel).		
		Jord i Herrgårdet	11,379: 20	
		D:o i Gåsmyrevreten	10,813: 20	
		D:o i Västermalm, 3 tomter	3,000: —	
		Andelar af tomten N:o 143 Södra kvart.	2,600: —	
		D:o d:o 119 Norra kvart.	1,883: 02	
		Tomten N:o 84 b Västra kvart.	2,500: —	
		Andel af tomten N:o 76 Norra kvart.	500: —	
		D:o d:o N:ris 39, 40 Södra kvart.	8,000: —	
		Jord i Vasa-området	635: 97	
		Gården N:o 72 Västra kvarteret	3,500: —	

Transport 44,811: 39   91,981: 28

Räkenskap.

och Skulder den 31 December 1901.

Kredit.

1901
Dec. 31. Pr.

Skulder:

<i>Allm. Utgifters och Inkomsters konto:</i>		
Behållning, motsvarighet i tillgångar		36,110: 51
<i>Reserverade medel:</i>		
(att af Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål).		
Anslag till kommittén för Stadshusbyggnadsfrågan, Flickskolefrågan m. m. återstod af förslagsansla- get kr. 4,000: —	443: 75	
Förslagsanslaget år 1894, för ny vägindelning m. m. Åmuren vid Hamngatan, återstod af anslaget kr. 1,500: —	1,000: —	
Anslaget för tryckning af senast fastställda stads- planekartan 2,400 kr., återstod	591: 69	
Anslaget för upprättande af karta öfver alla under Västerås stads jurisdiktion hörande egor 3,500 kr., återstod	1,242: 20	
Förslagsanslaget 2,000 kr. för ordnande af byggnads- kvarteret «Maria», återstod	1,000: —	
Kungsängens nybyggnadsmedel för 8 år	1,482: 40	
Gemensamma Brand- och Poliskåren: Behållning till år 1902	800: —	
Reserverade medel för till staten försålda stadens telefonledningar	529: 86	
Reserverade medel af 1881 års obl.-lån (vattenled- ningsmedel)	2,657: 50	
Anslaget såsom bidrag till Trädgårdsutställningen i Västerås 1901 återstod af anslaget 500 kr.	1,587: 73	
Anslaget för anskaffning af Nya Vattenspolnings- kärror återstod af anslaget 2,000 kr.	250: —	
Anslaget för anskaffning af Nya Urinkurar	1,232: 25	
Kallbadhuset: Behållning, reserveras för kommande reparationer eller nybyggnad	23: 92	
Krono- och tertialtione-medel	579: 25	
Reserverade köpeskillingsmedel	1,242: 28	
Hamnens Underhålls- och Reparationsfond	50,316: 51	
	11,411: 06	76,390: 40

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar

1901

Dec. 31.	An.	Transport	44,811: 39	91,981: 28
	Gården N:o 80 Västra kvarteret		3,000: —	
	D:o „ 6 Norra kvarteret		7,474: 76	55,286: 15
	<i>Paviljongen i Stadsparken</i>			18,000: —

Inköpta fastigheter år 1896:

(för stadsplans genomförande).

(Gäldat af 1896 års obligationslån).

(Bokföringsvärden enl. Drätselkammarens
prot. den 27/2 1897 § 17).

Tomten N:o 27 å U. V. K.	100: —	
Gården N:ris 13 och 14 Norra kvarteret	30,000: —	
D:o N:o 16 d:o	15,000: —	
D:o N:o 116 Västra kvarteret	12,000: —	
Lägenheten « <i>Loviselund</i> »	5,000: —	
Gården N:ris 102 & 103 Västra kvarteret	8,000: —	70,100: —
Lägenheten « <i>Sofielund</i> »		10,011: 30
(Betalt af 1892 års obligationslån).		

Epidemiska sjukhuset:

anläggningskostnader

Allm. Byggnader och Gårdsfastigheter 50,763: 10

Dambyggnaden i Svartån . . . . . 387,500: —

(Anslag af 1892 års obl.-lån 65,000 kr.)

Kallbadhuset 76,549: 81

(Bokföringsvärdet motsvarande brandförsäkringsvärdet)

Nya upplagsmagasinet å «*Sjöhatten*» . . . . . 8,000: —

1,800: —

Likvider genom tillfälliga lån:

(att gäldas genom obligationslånemedel).

a) Tomten N:o 118 Norra kvarteret	3,250: —	
Gården „ 15 d:o	13,000: —	
(Likvid genom tillfälliga lån 10,000: —		
Bidrag från Sundinska fonden 3,000: —).		
Gården N:ris 77, 78 & 79 Västra kvart.	10,000: —	
Lägenheten « <i>Berget</i> »	50,000: —	
Gården N:o 93 Västra kvarteret	25,000: —	
D:o „ 25 Södra d:o	18,000: —	
Lägenheten « <i>Smedsbo</i> »	20,000: —	
Gården N:o 111 Södra kvarteret	33,750: —	
D:o „ 112 d:o	65,000: —	
D:o „ 2 Norra kvart. (Casino)	50,000: —	288,000: —

Ränta 378: 12

År 1901:

Gården N:o 74 Västra kvarteret	5,000: —	
D:o „ 17 Norra kvarteret	32,000: —	
D:o „ 18 d:o	18,838: —	
Transport	55,838: —	770,369: 76
	288,000: —	

och Skulder den 31 December 1901.

Kredit.

1901
Dec 31. Pr.

Transport 112,500: 91

Viksängsskogens konto:

53 stafrum ved	405: —	
Diverse skogsprodukter	910: 93	1,315: 93

Östra Utmarkens konto:

110 ¹ / ₄ stafrum ved	882: —	2,197: 93
---	--------	-----------

Kronoegendomen Kungsängen:

1901 års arrende, att erläggas i Mars 1902	1,500: —
--	----------

Vattenledningsavgifters konto:

Oguladne vattenledningsavgifter	1,109: 45
---	-----------

<i>Kapitalet för Wallöfska lifröntan . . . . .</i>	<i>20,000: —</i>
--	------------------

Transport 137,308: 29

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar

1901

Dec. 31.	An.	Transport	55,838: —	288,000: —	770,369: 76
	Gården N:o 19 Norra kvarteret		25,000: —		
	D:o „ 20 d:o		17,000: —		
	D:o „ 33 d:o		50,000: —		
	D:o „ 59 & 120 d:o		4,000: —		
	Jord i Törnebladskas vreten		10,706: 20		
	D:o i Kyrkobacksgärdet		10,000: —		
	Mark af tomten N:o 5 Vasa		500: —		
	Hästholmarne		19,400: —	192,444: 20	

b) För andra ändamål:

Norra Ågatan och Östra Esplanaden	3,939: 90
Gatuarbeten å Västermalm o. Vasastaden	2,259: 07

Nya Brandstation:

Kostnader till o. med år 1901	131,472: 64
då därifrån afgår:	
disponibla tillgångar	37,260: 70
Återstår att gäldas genom obligations-	
lånemedel	94,211: 94

Nya gatuläggningar m. m. till och med		
år 1898	25,385: 54	
Fattiggården Carlslund för nybyggnaden	25,318: 79	
Elementarskolan för Flickor nybyggnad		
Gården N:o 82 & 83 a		
Vestra kv.	11,200: —	
D:o „ 83 b	6,000: —	
Kostnader tills dato	66,497: 62	83,697: 62
Kolkällare vid Epidemiska sjukhuset	2,934: 62	
Desinfektionsugn vid d:o	3,377: 97	
Västerås allm. läroverk nybyggnad	1,029: 55	
Epidemiska sjukhusets nybyggnad	30,965: 60	273,120: 60

c) Vatten- och afloppsledningsarbeten:

Västermalm och Vasastaden: utförda		
arbeten år 1899	4,226: 45	
I Pilgatan åren 1898—1899	6,371: 19	
Nya anläggningar år 1900	13,103: 72	23,701: 36
		777,266: 16

Jordfastigheter:

I gamla Stohagsjorden	30,000: —
(betalt af 1896 års obligationslån).	
S. k. Holménsska jorden: återstod	2,000: —
(betalt af 1892 års obligationslån).	

Transport 32,000: — 1,547,635: 92

och Skulder den 31 December 1901.

Kredit.

1901			
Dec. 31.	Pr.		
		Skulder:	Transport 137,308: 29
		<i>Betalningsansvar för in-teckningar m. m.</i>	
Till	Kamrer J. G. Berglund och Fröken Aug:a Berglund mot förbindelse	20,000: —	
Till	Mälare-Prov. Enskilda Bank	7,500: —	378: 12
„	Västerås Stads Sparbank	7,500: —	
		15,000: —	
Till	Västerås Stads Sparbank	11,000: —	539: 45
„	Västerås Stads Sparbank	6,500: —	52,500: —
„	Västerås Stads Sparbank		3,000: —

1:o) Oguldne köpeskillingar:

Bagaren K. J. Sjögren	18,158: 05	
Lektor A. Kempes konkursmassa	47,000: —	
Klockaren J. A. Sjöströms sterbhus	15,000: —	
Enkan Emma Eriksson	17,000: —	
	Upplupen ränta	212: 50
Kongl. Maj:ts och Kronan	7,833: 34	
Domkyrko-kommissionen i Västerås	18,838: —	
Gårdsägaren A. E. Boberg	3,000: —	126,829: 39
		Transport 320,767: 75

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar

1901				
Dec. 31.	An.	Transport	32,000: —	1,547,635: 92
	Stadsjorden Kungsängen		5,749: 55	
	(Återstod af expropriationsvärdet 27,500 kr. efter försäljning af mark till och med år 1897 = kr. 5,749: 55).			
	Stallhagen		4,866: 40	
	Munkängen		7,714: 05	12,580: 45
	Jordfastigheter (efter taxeringsvärden):			
	Äldre värdet af jord		59,923: 43	
	Östra Utmarken		70,900: —	130,823: 43
				181,153: 43

Aktier:

Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag	600,000: —		
Sala—Tillberga järnväg	206,000: —		
Sala—Gysinge—Gäfle järnväg	25,000: —	831,000: —	
D:o d:o Lån			500: —
Gasverks-aktier	48,700: —		879,700: —

Hamnen:

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas, ingå i obligationslånen vid 1901 års slut	85,905: —
---	-----------

Vatten- och afloppsledningen:

Sammandrag af kostnader till och med år 1901	404,184: 84		
Materiel: Inventarium	3,863: 56		
Instrumentalier och redskap: Inventarium	2,634: 30	6,497: 86	410,682: 70

Anm.:

Vatten- och afloppsledningsarbeten:

- 1:o. Återstående kostnader kr. 11,444: 92
amorteras år 1902
(se rubrik: att gäldas genom uttaxering år 1902).
- 2:o. Anläggningskostnader till och med år 1900, som skola gäldas genom obligationslänemedel kr. 23,701: 36.
(se rubrik c. Vatten- och Afloppsledningsarbeten).

Inventarier:

för Epidemiska sjukhuset	8,247: 52		
„ Brandverket	25,015: 05		
„ Rådhuset	24,220: 40		
„ Marknads-stånden	3,000: —		
	Transport	60,482: 97	3,105,577: 05

och Skulder den 31 December 1901.

Kredit.

1901			
Dec. 31.	Pr.		Transport 320,767: 75
2:o) Tillfälliga lån:			
Mälare-Provinsernas Ensk. Bank		30,000: —	
Västerås Spritbolag		95,000: —	
Sundinska don.-fonden för Pauvres honteux m. m.		45,000: —	
	Upplupen ränta		325: —
Sundinska beklädnadsfonden		5,000: —	
Folioräkning med Mälare-Prov. Enskilda Bank		395,400: —	570,400: —
3:o) Utelöpande obligationer:			
Obligationslånet af den $\frac{31}{12}$ 1872		13,500: —	
D:o af den $\frac{1}{6}$ 1892		355,000: —	
D:o af den $\frac{15}{6}$ 1896:			
(Millionlånet).			
Stockholms Handelsbank	610,000: —		
Fonder, under Drätselkammarens för-			
valtning	201,000: —		
Mälare-Provinsernas Enskilda Bank	10,000: —	821,000: —	1,189,500: —

Transport 2,080,992: 75

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar

1901				
Dec. 31.	An.	Transport	60,482: 97	3,105,577: 05
	för Polisvaktkontoret		1,265: 10	
	„ Vågboden vid Torget		570: 50	
	„ Skogsarbeten		100: —	
	„ Trädplanteringen		742: 01	
	„ Arbetsredskap och verktyg		8,497: 08	
	„ Trikin-byrån		100: —	
	„ Stallet		50: —	
	„ Hästars konto (2 hästar)		1,650: —	
	„ Byggnadsmaterialier		481: 57	
	„ Tullhuset		1,310: 30	
	„ Hamnkontoret		261: 75	
	„ Järn- och Metallvägen		200: —	75,711: 28

*Fordringar:**a) För andelar i 1892 års obligationslån:*Af *Fattigvårdsstyrelsen* för Carlslund:

(Nominelt 20,000 kr.)

Återstod efter 1901 års amortering . . . 17,750: —

Af *Folkskolestyrelsen* för Nya Folkskole-
byggnaden:

(Nominelt 100,000 kr.)

Återstod efter 1901 års amortering . . . 88,750: — 106,500: —

*b) För andel i 1896 års obligationslån:*Af *Kyrko-Rådet*: för nya orgeln i Dom-
kyrkan:

(Nominelt 20,000 kr.)

Återstod efter 1901 års amortering . . . . . 18,540: — 125,040: —

Kronor 3,306,328: 33

och Skulder den 31 December 1901.

Kredit.

1901

Dec. 31. Pr.

Transport 2,080,992: 75

Sammandrag:

Tillgångar, enligt motstående	3,181,288: 33
Skulder, enligt ofvanstående	2,080,992: 75
Skillnad, mera tillgångar	1,100,295: 58

Kapital-Konto:

a) Mera tillgångar enl. förestående sammandrag . 1,100,295: 58

b) *Fordringar:*

För andelar i 1892 och 1896 års obligationslån, enligt motstående	125,040: —	1,225,335: 58
---	------------	---------------

Kronor 3,306,328: 33*Verkliga skulder den 31/12 1901:*

Amorteringslån, återstod	1,189,500: —
Tillfälliga lån	570,400: —
Oguldne köpeskillingar	126,829: 39
Betalningsansvar för inteckningar	35,500: —
Köpesumman för Smedsbo (mot förbindelse)	20,000: —

Kronor 1,942,229: 39

Fonder och donerade medel, som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1901.

		Kapital.	Ränta m. m.
<i>Curry Treffenbergs fond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer		2,000: —	
<i>Gustaf Wahlbecks gåfva:</i>			
Västerås stad, mot obligationer		3,000: —	
<i>Västerås Gilles donationsfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer		1,000: —	
<i>Magistratens Embets- och Tjenstemäns reservfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	16,000: —		
Depositionsräkning	10,570: 31	26,570: 31	
Andel i fondernas kassabehållning			286: 85
<i>Engvallska donationsfonden:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	18,000: —		
Depositionsräkning	12,000: —	30,000: —	
Andel i fondernas kassabehållning			600: 67
<i>Altinska fonden:</i>			
Västerås stad, mot obligationer		4,000: —	
<i>Sundinska donationsfonden för Barnhemmet:</i>			
Obligationer i Stockholm—Västerås			
—Bergslagens nya järnvägsaktie-			
bolag		10,000: —	200: —
<i>Ol. Norells testamentsfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	20,000: —		
Depositionsräkning	10,000: —	30,000: —	
<i>A. Engströms donationsfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	2,000: —		
Fordran mot förbindelse och hypotek			
af inteckningar	6,000: —		
Depositionsräkning	2,000: —	10,000: —	129: 25
<i>Zimmermanska slöjdskolefonden:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	96,000: —		
Depositionsräkning	33,501: 05		
Aktier i Mälare-Prov. Bank 475 st.			
med 10 % förhöjning	52,250: —		
Fondens fastighet, gården N:o 1 Norra			
kvarteret	44,750: —	226,501: 05	
Andel i fondernas kassabehållning			1,130: 22
<i>Natalia Anderssons stipendiefond:</i>			
Fordran mot inteckning		1,000: —	
<i>Sundinska donationsfonden för välgörande och</i>			
<i> allmännyttiga ändamål:</i>			
Depositionsräkning	8,000: —		
Transport 8,000: —		344,071: 36	2,346: 99

		Kapital.	Ränta m. m.
	Transport 8,000: —	344,071: 36	2,346: 99
Fordran mot inteckningar	65,750: —		
D:o „ d:o	4,750: —		
D:o „ d:o	3,000: —		
D:o „ d:o	5,500: —		
D:o „ d:o	6,000: —		
D:o „ d:o	22,000: —		
	107,000: —		
Fondens fastighet N:o 146 Västra kvarteret: Bokföringsvärdet	60,000: —	175,000: —	
Andel i Tornngrenska Fondens depositionsbevis N:o 35,876 å kr. 15,868: 20			536: 83
<i>Gården N:o 146 Västra kvarteret, reservfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	5,000: —		
Depositionsräkning	2,205: 37	7,205: 37	
<i>Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.</i>			
Västerås stad		45,000: —	325: —
Depositionsräkning	1,590: 61		
Andel i fondernas gemensamma kassa- behållning	13: 39		1,604: —
<i>Sundinska beklädnadsfonden:</i>			
Västerås stad		5,000: —	
<i>Sundinska donationsfonden för Skarpskytteföreningen:</i>			
Depositionsräkning		500: —	
<i>Bilschierska Testamentsfonden:</i>			
Depositionsräkning		275: —	
Andel i fondernas kassabehållning			35: 02
<i>Wahlbeckska fonden:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	34,000: —		
Fordran mot inteckning	7,500: —		
upplupen ränta			266: 67
Fordran mot inteckning	10,000: —		
D:o „ d:o	20,000: —		
upplupen ränta			166: 67
Depositionsräkning	32,138: 97	103,638: 97	
<i>Bergmanska donationsfonden för Arbetareföreningen:</i>			
Fordran mot inteckning	8,000: —		
Depositionsräkning	3,000: —	11,000: —	
<i>Bergmanska donationsfonden för Nattherberget:</i>			
Depositionsräkning		3,000: —	
<i>Tornngrenska fonden:</i>			
— 1:o) Aktier:			
(Af Drätselkam. åsatta värden).			
Stockh.—Västerås—Bergs- lagens nya järnvägsaktie- bolag	9,000: —		
Sala—Tillberga järnväg	625: —		
Allm. Sv. Elektr. Aktiebol.	10,000: —		
Aktiebolaget Stockholms Handelsbank	45,000: —		
Byggnadsaktiebol. «Väst- mannia»	700: —		
Transport	65,325: —	694,690: 70	5,281: 18

		Kapital.	Ränta m. m.
	Transport 65,325: —	694,690: 70	5,281: 18
	Västerås Varmbadhus- aktiebolag . . . . . 150: —		
	Aktiebol. «Mölnbacka-Trysil» 600: —		
	V:ås Gaslysningsaktiebolag 700: —		
	Mäl.-prov. Ensk. Bank . 28,875: —	95,650: —	
2:o)	Teater-Obligationer:		
	Af år 1889 100 st. . . . . 2,000: —		
	Af år 1893 7 „ . . . . . 70: —	2,070: —	97,720: —
3:o)	Upp- och Afskrifningsräkning . . . . . 1,150: —		
	Depositionsräkning 15,868: 20		
	Sundinska don.-fondens andel 536: 83	15,331: 37	16,481: 37
Fastigheten	Ålderdomshemmet:		
	Bokföringsvärdet . . . . . 14,900: —		
	Depositionsräkning (Vilh. Erikssons donationsmedel) . . . . . 9,000: —	23,900: —	
	Upp- och Afskrifningsräkning . . . . . 421: —		
	Andel i fondernas kassabehållning 105: 03		526: 03
	Depositionsräkning (Fru Carolina Hygrells don.-fond)	10,306: 15	
Sundinska	Nämndens konto:		
	Fondernas gemensamma upp- och af- skrifningsräkning . . . . . 6,100: —		
	Oguldne ränteinkomster 561: 25		
	Kassakonto: Kassabehållningen 2,573: 21		
	S:a kr. 9,234: 46		
Då därifrån afgår:			
	Förut upptagna kassabehållningar; näml.:		
	för Magistratens ämbets- o. tjänstemäns reservfond 286: 85		
	„ Engvallska don.-fonden 600: 67		
	„ Zimmermanska Slöjd- skol-fonden 1,130: 22		
	„ Sundinska don.-fonden (för pauvreshonteux m. m. 13: 39		
	„ Bilschierska Testa- mentsfonden 35: 02		
	„ Ålderdomshemmet 105: 03	2,171: 18	
	Återstår kronor 7,063: 28		
		Kronor 826,616: 85	29,351: 86

Västerås den 18 April 1902.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Uggla.

Bernh. Carlson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

Redogörelse

för de beslut Stadsfullmäktige i Västerås under år 1902 fattat med uppgift å dag, då beslut fattades.

Under år 1902 hafva hållits 11 sammanträden.

Stadsfullmäktige hafva beslutat:

Dag	
30/1	ang. <i>gatuförbättring</i> , att anslå ett belopp af 471 kronor för nödig förbättring af gatan i Norra Esplanaden mellan Skultuna-vägen och Föreningsgatan;
30/1	ang. <i>inlösen af tomt</i> , att inköpa Fru Clefberg tillhöriga tomten N:o 60 i Norra kvarteret för tillhoppa 5,564 kronor 13 öre;
30/1	ang. <i>förvärfvande af mark</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att genom expropriation förvärfva eganderätten till planteringslandet litt C. af tomten N:o 119 Norra kvarteret;
30/1	ang. <i>inköp af gård</i> , att inköpa gården och tomten N:o 43 i stadens norra kvarter;
30/1	ang. <i>uppläggande af ett nytt amorteringslån</i> , att upptaga ett nytt amorteringslån å 2,000,000 kronor.
27/2	ang. <i>ändring i den för Stadsfullmäktige gällande arbetsordningen</i> , att vidtaga vissa ändringar i arbetsordningen i syfte att stadsfullmäktiges ledamöter skulle vinna ökad tid att före sammanträdena taga del af inkomna ärenden;
27/2	ang. <i>vatten- och afloppsledning</i> , att för en kostnad af 13,310 kronor framdraga vatten- och afloppsledningen inom Herrgårdet;
27/2	ang. <i>stadsläkaretjänsten</i> , att innehafvaren af stadsläkaretjänsten härstädes skulle kunna endast på framställning från Hälsovårdsnämnden och med villkor att två tredjedelar af Stadsfullmäktige vore om beslutet ense från sin tjänst uppsägas samt med rätt att tillgodonjuta sex månaders uppsägningstid;

Dag	
27/3	ang. <i>utbyte af mark</i> , att af Fröken Anna Sofia Jönsson tillbyta sig mark till areal af 18,6 kv.-meter för reglering af tomten N:o 108, 109 och 110 i norra kvarteret;
27/3	ang. <i>inlösen af tomt</i> , att af Doktor Gustav Holm inköpa gården och tomten N:o 76 a i västra kv. för 3,250 kronor.
27/3	ang. <i>tomtreglering</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att träffa öfverenskommelse med egaren till tomten N:o 3 södra kvarteret ang. nyttjanderätt till mellangränden;
24/4	ang. <i>anslag</i> , att bevilja ett anslag å 450 kronor till Västerås gartner-sällskaps trädgårdsutställning;
24/4	ang. <i>donationsjord</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att instämma åtskilliga innehafvare af donationsjord med yrkande att till staden afträda de donationsjordar som de innehafva; att godkänna föreslagen ändrad lydelse af § 34 i den för staden gällande brandordning;
24/4	ang. <i>stadsläkaretjänsten</i> , att till innehafvare häraf utse t. f. stadsläkaren, med licenciaten Karl Gustaf Tingvall;
24/4	ang. <i>plantering</i> , att för en kostnad af 662 kronor 50 öre med björkträd plantera norra delen af s. k. Karingberget eller området mellan Valhalla och stora landsvägen till Köping;
29/5	ang. <i>gatuarbeten</i> , att för en kostnad af 4,863 kronor 34 öre verkställa förbättringar å åtskilliga gator inom staden;
29/5	ang. <i>donationsjord</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att instämma greve L. Benzeltjärna von Engeström med yrkande om skyldighet för honom att till staden afträda donationsjord;
29/5	ang. <i>vattenledningen</i> , att nedlägga en sugledning med 9 tums 229 mm. gjutna rör ofvanpå förutvarande 7-tumsröret från brunnen N:o 4 till vattenledningens pumpverk;
29/5	ang. <i>Lillåns ordnande</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att utarbета och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till ordnande af Lillån;
29/5	ang. <i>fattigvårdsväsendet</i> , att tillsätta en kommitté för utredning i anledning af väckt motion om åtskilliga förändringar i härvarande fattigvårdsväsende;

Dag	
20/6	ang. <i>tryck för stadens räkning</i> , att vederbörande myndighet skulle infordra anbud å tryck för stadens räkning;
20/6	ang. <i>inlösen af tomt</i> , att inköpa gården och tomten N:o 99 i västra kvarteret för 4,500 kronor;
20/6	ang. <i>förfärfvande af mark</i> , att af fattigvårdsstyrelsen härstädes öfvertaga äganderätten till två fattigvårdens planteringsland mot en godtgörelse af 50 kronor årligen;
25/9	ang. <i>vattenledning</i> , att framdraga vatten- och afloppsledning till tomterna 1 och 2 i kvarteret Hulte i Herrgårdet för en kostnad af 1,600 kronor;
25/9	ang. <i>inköp af trädgårdsoffor</i> , att af Allmänna svenska elektriska aktiebolaget inköpa sexton trädgårdsoffor till ett pris af 16 kronor 50 för stycket;
25/9	ang. <i>upplåtelse af mark</i> , att tillägga tomten N:o 144 a) i västra kvarteret 21,3 kv.-meter af Skomakaregatan;
25/9	ang. <i>anslag</i> att bevilja 200 kronor för belysnings- och dekorationsanordningar vid Kungl Svenska segelsällskapets besök härstädes;
25/9	ang. <i>aflöning af stadens skogvaktare</i> , att lönen för stadens skogvaktare från den 1 Nov. 1902 skulle utgå med kontant 1,000 kronor jämte fri bostad i skogvaktarebostället och fritt underhåll af därtill hörande byggnader äfvensom för vedbrand efter anvisning af skogsförvaltaren;
25/9	ang. <i>anslag</i> , att bevilja ett anslag å 5,000 kronor för hydrologisk undersökning å Badelunda-åsen rörande erhållande af tillräckligt och bättre vatten;
30/10	ang. <i>uppförande af en hotellbyggnad</i> , att å föreslagen plats vid Stora torget låta uppföra en byggnad i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af arkitekten Hahr uppgjorda ritningar samt innehållande de af kommitterade föreslagna lokaler;
30/10	ang. <i>inlösen af tomt</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att åt staden söka förvärfva gården och tomten N:o 49 norra kvarteret;
30/10	ang. <i>försäljning af tomt</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att under hand eller å auktion försälja tomterna 21 och 27 å Västermalm;

Dag	
30/10	ang. <i>inlösen af tomt</i> , att till ett pris af 4,000 kronor inköpa lägenheten Karlberg N:o 2;
30/10	ang. <i>afloppsledning</i> , att nedlägga en afloppsledning i Vasagatan från tomterna N:ris 104 och 105 i södra kvarteret till Lillån för en kostnad af 470 kronor;
30/10	ang. <i>utbyte af mark</i> , att af muraren F. O. Johansson och Herrar August och Axel Pettersson tillbyta sig mark i och för reglering af byggnadskvarteret Inge;
30/10	ang. <i>inlösen af tomt</i> , att af tomterna N:ris 32, 36 och 37 i södra kvarteret inlösa 115,5 kv.-meter efter ett pris af 4 kronor pr kv.-meter i och för utläggning till Sturegatan;
30/10	ang. <i>anslag</i> , att bevilja ett förslagsanslag å 600 kronor för verkställande af uppmätningar och bestämmande af gränsen för byggnadskvarteren inom den fastställda nya stadsplanen å Herrgårdet;
30/10	ang. <i>ägoutbyte</i> , att med Professor C. E. Bergstrand och Fabrikören C. A. Palmén träffa uppgörelse om ägoutbyte ang. äganderätten till deras inom stadsplanen fallande donationsjord;
27/11	ang. <i>utsträckning af stadsplanen</i> , att uppdraga åt en kommitté af fem personer att uppgöra plan i stora drag för bebyggande af de områden utom stadsplanen, som hade egenskap af donationsjord samt de områden i öfrigt som läge närmast staden och antingen voro eller kunde tänkas blifva i afsevärd mån bebyggda, äfvensom att med vederbörande donationsjordsinnehafvare träffa uppgörelse om afstående till staden af den för gator och öppna platser inom samma plan behöfliga marken;
27/11	att förbjuda barn af manskön under 14 år och kvinnkön under 15 års ålder att från klockan 8 på aftonen till klockan 8 på morgonen å stadens gator eller andra allmänna platser eller å utskänkningsställen eller andra offentliga lokaler till salu utbjuda eller utdela tryckalster, blommor, kramvaror eller annat;
27/11	ang. <i>ordnande af gata</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att låta utföra de arbeten å Karlsgatan, som för trafikens obehindrade fortgång därå påfordrades;

Dag	
27/11	ang. <i>nedläggande af garfveri</i> , att till fabrikören C. A. Palmén utbetala en kontant ersättning af 6,000 kronor för honom åsamkad förlust vid nedläggandet af garfveriet i gården N:ris 100—101 södra kvarteret, samt för flyttning af garfveriet i gården N:ris 97—99 samma kvarter mot det att Palmér förbunde sig att nedlägga garfverirörelsen därstädes till den 1 oktober 1903 samt före den 1 maj 1904 borttaga de å tomten vid ån belägna husen;
27/11	ang. <i>nedläggande af garfveri</i> , att till garfverifabrikören L. F. Lindblads arfvingar utbetala en kontant ersättning af 2,000 kronor för den förlust som genom garfverirörelsens upphörande i gården N:o 102 södra kvarteret kunde dem åsamkas mot det att de förbunde sig att nedlägga garfverirörelsen i gården till den 1 oktober 1903 samt före den 1 maj 1904 borttaga de å tomten vid ån belägna husen;
27/11	ang. <i>ägoutbyte</i> , att träffa aftal om ägoutbyte med tomtägare å Västermalm i syfte att tillvinna staden behöflig mark för utsträckning af gator å Västermalms område;
27/11	ang. <i>donationsjord</i> , att hos Kungl. Maj:t anhålla om rätt för staden att försälja donationsjord eller ock bekräfta redan skedda upplåtelser af sådan jord;
18/12	ang. <i>ordnandet af Lillån</i> , att succesivt igenlägga och ordna Lillån i anslutning till nu fastställda stadsplan i öfverensstämmelse med ett af herr Plantin m. fl. framlagdt förslag af den 17 Dec. 1902
18/12	ang. <i>utgifts- och inkomststat för år 1903</i> , att med några mindre förändringar antaga Magistratens förslag med en uttaxering af 5 kr. 60 öre pr bevillningskrona;
18/12	ang. <i>användande af Sundinska fondens ränteöfverskott</i> , att för år 1903 anvisa till arbetstugor 1,800 kr., till barnhemmet 500 kr., till barnkrubban 500 kr., till nattherberget 300 kr., till församlingsdiakonissan 1,200 kr., till nämndens disposition för församlingsdiakonissan 200 kr., till ny bassin i klapphuset jämte ändring af ledningen till densamma 1,000 kr., samt att reservera för framtida behof 9,923 kr. 32 öre

Västerås i Januari 1903

Enligt uppdrag
Gustaf Qvarfott.

Västerås
A. F. Berghs Boktryckeri
1906

Förslag

till

Utgifts- och Inkomst-stat för Vesterås stad år 1903.

Utgifter:

A. Stadens allmänna drätsel:

Ränta och amortering å Obligationslån:

(Bilaga litt. A.)

ör 1892 års lån	13,888: —	
„ 1896 d:o	45,611: 28	
„ 1902 d:o	51,711: 53	111,210: 81

Ränta:

Wallöfska donationen	1,100: —
--------------------------------	----------

Aflöningar m. m.:

för Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjenstemän och betjente:

Borgmästaren: Lön	4,000: —
1:ste Litt. Rådmanen: Lön	2,000: —
Personligt lönetillägg	500: —
	2,500: —
2:dre Litt. Rådmanen: Lön	2,000: —
Vilkorligt lönetillägg	500: —
Anslag till skrifbiträde	200: —
	2,700: —
Illiterate Rådmanen: Lön	750: —
Reservationsanslag för tillfälliga biträden enligt Kongl. Brevet den 27 Februari 1868	200: —
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bok- binderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten	800: —

Transport 10,950: — 112,310: 81

	Transport	10,950: —	112,310: 81
Stadsfogden: Lön	1,000: —		
Personligt lönetillägg	250: —	1,250: —	
Kronouppbördskassören: Lön	900: —		
Tjenstgöringspenningar	650: —	1,550: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjenstgöringspenningar	800: —		
Bostad, värme och belysning i polisstationen	750: —	1,800: —	
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning, kont.	100: —		
Hyres- och vedbrandsersättning	200: —	1,200: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren	15: —		
Exekutionsbetjenten: Lön	1,000: —	17,765: —	
b) för särskilda Poliskåren:			
Öfverkonstapeln: Lön	1,500: —		
Personligt lönetillägg	100: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,700: —	
Detektivkonstapeln: Lön	1,200: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
Två konstaplar med lön à 1,000 kr.		2,000: —	
Två konstaplar med lön à 900 kr.	1,800: —		
Dyrtidstillägg à 50 kr.	100: —	1,900: —	
Beklädnad in natura för fyra konstaplar		500: —	
Olycksfallsförsäkring för sex polismän		100: —	
Telegram och telefönsamtal		200: —	
Förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen		300: —	
Underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oförutsedda utgifter		500: —	8,500: —
c) vid Drätselkammaren m. m.:			
Stadskamreraren: Lön	3,000: —		
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —	
Drätselkammarens bokförare		1,500: —	
Stadens arbetschef		3,000: —	
Stadstimmerman (arbetsförman)		1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige		800: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom fattigvården)		400: —	
Arvode för juridiskt biträde under år 1903		600: —	11,000: —

Pensioner:

F. d. Borgmästaren E. W. Abenius	5,000: —	
Stadsläkaren P. O. Lind	2,000: —	
F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —	
F. Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —	
F. Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —	
D:o E. A. Westén	300: —	
Transport	10,500: —	149,575: 81

	Transport	10,500: —	149,575: 81
F. Tornväktaren J. E. Norén		150: —	
D:o C. E. Eriksson		75: —	
F. Städskan å f. polisvaktkontoret Johanna Söderlund		60: —	
F. Barnmorskan Carolina Närström		400: —	
F. Patrullkarlen Per Erik Löfblad		100: —	
Anslag till Magistratens Embets- och Tjenstemäns reservfond, enligt Kongl. Brefven ¹¹ / ₁ 1850 och den ²¹ / ₂ 1868:			
1 ¹ / ₅ -dels Rådmanslön efter äldre stat		360: —	11,645: —
(F. rådmannen C. W. Spångbergs pension 800 kr. utgår från nyss nämnde fond.)			

Brandväsendet med gemensamma brand- och poliskåren:

Årskostnader (Se bilaga litt. B)	30,193: 10		
Enligt Drätselkammarens protokoll:			
Afgår: för en mekanisk stege	3,000: —	27,193: 10	
Tillkommer: Enligt Brandnämndens och Drätselkammarens protokoll för reparationer i brandstationen 2,000 kr., deraf för år 1903		1,000: —	28,193: 10
Naturaförmåner till beräknadt värde:			
Brandchefen: Bostad med uppvärmning	1,200: —		
Stadssergeanten: D:o d:o samt lyse	400: —		
Brandkorpralen D:o d:o d:o	250: —		

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören: Lön	1,200: —		
Tjenstgöringspenningar	800: —	2,000: —	
Arvode till Sekreteraren		200: —	
D:o för tillsyn derom att stadfästade ritningar följas vid pågående arbeten		200: —	
Oförutsedda utgifter		100: —	
Förslagsanslag till sakkunnigt arkitektbiträde		500: —	3,000: —

Sundhetsvården:

a) Allmänna helsovården:

Aflöningar:

Stadsläkaren: Lön	2,000: —		
Tjenstgöringspenningar	1,000: —	3,000: —	
Stadsfältskären: Lön		150: —	
1:sta Barnmorskan: Lön		400: —	
2:dra d:o d:o		300: —	
1 ord. sjuksköterska		500: —	
Arvode till Sekreteraren		200: —	
D:o Veterinär för undersökning af torgfördt kött		200: —	
Helsovårdspolis: Lön	900: —		
Älderstillägg	300: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
	Transport	6,050: —	192,413: 91

Trichinbyrån: Hyra	Transport 6,050: —	192,413: 91
Ved och lyse	200: —	
Animalvaccin för skyddskoppypning	30: —	230: —
Diverse utgifter	100: —	
	500: —	6,880: —
b) Epidemiska sjukhuset:		
Aflöningar:		
Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500: —	
3 ordinarie sjuksköterskor	1,500: —	
Gårdsdrängen vid sjukhuset	500: —	2,500: —
Extra sjuksköterskor, förslagsvis	200: —	
Matvaror och medicin	3,000: —	
Ved, kol, lyse	2,000: —	
Diverse utgifter	1,200: —	8,900: —
Till täckande af brist uppkommen genom reparation af gamla sjukhusbyggnaden	700: —	9,600: —

Gatubelysningen:

a) Gasbelysning med 193 gaslykter, i jemnt tal förslagsvis 330,000 timmar, inberäknadt överbelysning å 4 öre pr timma	13,200: —	
Derifrån afgår kostnaden för belysning å hamnen med 12 lykter cirka	800: —	
Återstår för 181 gaslykter		12,400: —
b) Elektrisk belysning med 13 lampor i jemnt tal, förslagsvis 20,500 timmar å 3:75 öre		770: —
c) Belysning med en luxlampa å Herrgårdet		100: —
d) Stadens kostnader för uppsättning af två nya gaslykter, en vid Missionshuset i hörnet af Domkyrkoesplanaden och Vasagatan	455: 98	
och en å Vesterholm i hörnet af Flora- och Vattugatan	18: 13	474: 11
		13,744: 11

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten år 1903 samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	5,000: —	
„ för makadamslagning	2,000: —	
„ för större gatuarbeten efter stadsf:s närmare bestämmande	10,000: —	17,000: —

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar	2,100: —
--	----------

Hamnen:

Beräknad bruttoinkomst af hamnavgifter, förslagsvis	19,500: —
deraf ingår till stadskassan:	
se "Inkomster", rubrik "Hamnen"	8,895: 25
Återstår kr. /10,604: 75	
Tillkommer: Hyra för 1 rum i tullhuset	150: —
Summa kr. /10,754: 75	

Transport 241,738: 02

	Transport	450: —	11,996: —	270,292: 77
Underhåll af seldon, filter och täcken m. m.		200: —		
Försäkringspremier för hästarne		100: —		
Arvode till veterinären och medicin		45: —	795: —	
Diverse utgifter, förslagsvis:				
Olycksfallsförsäkring		60: —		
Trycksaker och räkenskapsböcker		30: —		
Vattenavgifter		50: —		
Sotning		22: —		
Upphemtning af sopor söndagsmorgnar		171: —		
Brandstodsavgifter		49: —		
Oförutsedda utgifter		300: —	682: —	
Reparationer i bostaden och fabriken			390: —	
Reparation af stallet			343: —	
Arrenden och afgälder:				
Andel i kronoarrendet för Kungsängen		658: —		
Afgäld för upplagsplats å Hammarbygårdet		30: —	688: —	
Komplettering och underhåll af latrinkärl, förslagsvis			250: —	
Reparation och underhåll af fordon, förslagsvis			500: —	
Beklädnadskostnader, förslagsvis			250: —	
Telefonavgift			100: —	
Elektriska aktiebolaget: för drifkraft till renhållnings-				
verkets blandmaskin, cirka		800: —		
Mätarehyra		15: —	815: —	
Inköp af utsäde			150: —	
Inköp af tre hästar			1,800: —	
Nyanskaffning:				
En fältässja med tillbehör		105: —		
Två nya pressenningar		110: —	215: —	18,974: —

Stadens Parker och Planteringar:

(Enligt Trädplanterings-Sällskapets förslag.)

Aflöningar:

Trädgårdsdirektören	1,500: —	
D:o eleven	540: —	2,040: —
För skötsel och underhåll:		
Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar samt par-		
ken mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan		1,400: —
Stadsparken		600: —
Planteringar utmed Hamngatan, söder om järnvägen och vid		
turbinhuset		350: —
Södra esplanaden		250: —
Domkyrko-esplanaden		100: —
Planteringar vid Elementarskolan och vid Vesterlånggatan		100: —
Planteringen å Norra och Södra Agatorna samt Östra Esplanaden		200: —
Stallhagen		300: —
Djeknebergets vård och underhåll	750: —	
D:o reparation å tempel och inköp af två		
svenska flaggor	300: —	1,050: —
Sand till alla planteringarna		450: —
Kostnader för plantering å s. k. Karingberget, enligt Stads-		
fullmäktiges beslut den 24/4 1902.		574: 86
		7,414: 86
		Transport 296,681: 63

Transport 296,681: 63

Skogarne:

Östra utmarken och Viksäng:

Afföningar:			
Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	100: —		
Skogvaktaren	1,000: —	1,100: —	
Diverse skogsarbeten		1,000: —	2,100: —

Rådhuset:

Björkved, förslagsvis	750: —		
Barrved, d:o	50: —	800: —	
Vedsågning och uppbärning af ved		200: —	
Antracitkol och coces, förslagsvis		100: —	
Skötsel af uren		40: —	
Belysning, förslagsvis		600: —	
Diverse utgifter, d:o		300: —	
Brandstodsafgifter		90: —	
Städningspenningar		600: —	
Till inköp af ett kassaskåp i borgmästarens embetsrum och reparation af gamla möbler		1,000: —	3,730: —

Stadens gårdar m. m.:

(Beräknade Inkomster och Utgifter för 1903 för diverse mark och gårdar, som staden inköpt i och för stadsplanens genomförande m. m., upptages icke i budgetförslaget.)

Skilnaden mellan inkomster och utgifter, eller behållningen härutinnan, ingår till reserverade köpeskillingsmedel, att användas såsom bidrag till afbetalning å tillfälliga lån, eller ock till liqvider och ytterligare inköp för samma ändamål.)

Stallet:

(Två hästar i och för körslor i stadens arbeten.)

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,000: —		
Diverse utgifter för stallet	200: —		
Afföningar: till två karlar	1,456: —		
Olycksfallsförsäkring för 2 karlar	22: —	2,678: —	

Diverse renhållning:

Bortrensning af ogräs och renhållning å diverse gator och allmänna platser	250: —		
Renhållning af gatan, mellan kyrkogårdarne vid Qvarntullen	50: —		
S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 qvinspersoner å 75 kr.	1,050: —		
För anordnande af afstjelpningsplats å Munkängen söder om jernvägen	500: —	1,850: —	
			Transport 307,039: 63

Arrenden och afgälder:

a)	Afrad för s. k. «Gästgifvarejorden» i gamla och nya Stohagsjorden, efter medelmarkegång cirka	11: —	
	Arrende för den s. k. Falkenbergiska tomten vid Qvarntullen	75: —	
	Afgäld efter medelmarkegång för till staden upplåten mark:		
	Af Länslasarettets område, cirka	18: —	
	„ Länscellfängelsets d:o, „	10: —	28: —
	Af Länscellfängelsets jordområde afsöndrad mark för jernvägen, enl. Kongl. Brevet den ²¹ / ₁₁ 1873.	100: —	
	Afgäld för Vasaparken:		
	Lösen för 53,4 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	414: —	628: —
b)	<i>Kronolägenheten Kungsängen:</i>		
	Enligt kontrakt den ²⁷ / ₁₀ 1893 är Kungsängen upplåten på arrende till staden för 20 år, från den ¹⁴ / ₃ 1894— ¹⁴ / ₃ 1914.		
	9:de årets arrende ¹⁴ / ₃ 1902— ¹⁴ / ₃ 1903	1,500: —	
	9:de årets nybyggnadsersättning, enligt 2:dra punkten i arrendekontraktet	100: —	1,600: —
c)	<i>Biskopslönelägenheten Klockartorp och Talltorp:</i>		
	Enligt Stadsfullmäktiges beslut den ²⁶ / ₉ 1901, har staden öfvertagit arrendet af Klockartorp och Talltorp för återstående arrendetid till ¹ / ₅ 1906:		
	Ett års arrende från ¹ / ₅ 1902— ¹ / ₅ 1903 = 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris, cirka	650: —	
	Kontant	50: —	700: —
d)	Ersättning enligt Kongl. Brevet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:		
	1:o) Stadskommisternas förut anslagna löningsjorlar i Kopparbergsvreten, Ångsgärdet och Herrgärdet:		
	Lösen för 20 hl. 9,1 liter spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —	
	2:o) Domkyrkosysslomannen förut å lön anslagen löningsjord å Trådarön:		
	Lösen för 97,2 liter spanmål d:o d:o	7: 50	162: 50

Årliga utgifter:

Båtsmansvakansafgift	102: 50
Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka	200: —
Krono- och Kommunal-utskylder:	
för den af staden exproprierade delen af Kungsängen, cirka	50: —
„ Östra Utmarken, cirka	270: —
„ Viksäng „	20: —
„ diverse jordegor och annan fastighet, cirka	300: —
	640: —

Transport 942: 50 310,130: 13

Brandstodsafgifter:**Materialboden vid Sjöhattn:**

för fastighet, årsavgift	38: —
„ inventarier d:o	16: 80

Materialer:

förvarade i N:o 1 Norra qvart., årsavgift	8: 40
„ i N:o 3 „	1: 68
För 1 Magasin å tomten N:o 75 Södra qvarteret, årsavgift	2: —
För Skogvaktarebostället, årsavgift	1: 99
	68: 87

Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:

till Magistraten	75: —
„ Borgmästaren	20: —
„ Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —
„ Drätselkammarens ordförande	50: —
„ Drätselkammarekontoret	75: —
	270: —

Stadens andel i lön till Skarprättaren ^{12/32} -delar af 200 kr.	75: —
Vågboden vid Stora torget, hyra	125: —

Paviljongen i Stadsparken:

Diverse: såsom brandstod och utskylter m. m.	250: —
--	--------

Klapphuset:

Tillsyn deraf	100: —
Diverse utgifter	100: —
	200: —

Anslag till Sockenbiblioteket	100: —
för vård och skötsel deraf	75: —
	175: —

Trycknings- och annonskostnader, cirka	1,500: —
--	----------

Premie för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare	200: —	3,806: 37
--	--------	-----------

Diverse särskilda ändamål:**Anslag af uttaxerade medel:**

till Slöjdskolan och Tekniska skolan	2,000: —
„ Arbetareinstitutets bibliotek för år 1903	500: —
„ föreläsningsskurser för arbetsklassen	500: —
„ hyresbidrag åt extra lärare och vikarier vid allmänna läro- verket	600: —
¹ / ₃ -del af kostnaden för ny bassin i Klapphuset samt ändring af ledningen	1,000: —
	4,600: —

Afkortningar:

För debiterade, men ej ingående utskylter	3,500: —
---	----------

Förslagsanslag:

Till div. utgifter och oförutsedda behof	7,532: 36
	Transport 329,568: 86

Transport 329,568: 86

B. Fattigvården.

Enligt bilaga litt. D. 34,820: 37

C. Kyrkliga ändamål.

Enligt kyrkostämmans beslut den 27 Oktober 1902 . . . . . 16,577: 15

D. Folkskolorna.

Enligt kyrkostämmans beslut den 27 Oktober 1902 . . . . . 62,699: 10

S:a kronor 443,665: 48

Inkomster:

Stadens allmänna drätsel.

Beräknad behållning till år 1903 enligt Drätselkammarens protokoll 25,129: 19

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården, som upplåtits till N:ris 113, 114 och 115 i Södra kvarteret och till varmbadhuset	180: 89	
För magasin vid sjön	664: 90	845: 79

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra Utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —	
„ Gustafsslätt (J. A. Lundqvist)	250: —	
„ Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —	
„ Gården Utmarken (A. P. Pettersson)	699: 30	
„ Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —	
„ Grönbo (E. Gezelius)	410: —	
Sundinska utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson)	310: —	
Utmarksjord invid Nordenby (R. Drotty)	450: —	
„ cirka 1 1/2 tnd vid Malmaberget (Thedéns enka)	25: —	3,094: 30

Vestra Utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Karingberget (Er. Andersson)	35: —	
1 d:o d:o (Doktor Holm)	50: —	
1 d:o d:o (G. V. Johansson)	50: —	
1 d:o d:o (C. G. Ahfeldt)	25: —	
1 d:o d:o (Rich. Blohm)	30: —	
1 d:o d:o (Jenny Blohm)	25: —	
1 mindre område intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —	
Ett mindre område af Karingberget (C. G. Wretman)	25: —	
En del af s. k. Karingbrinken (C. J. Andersson)	8: —	
Ett till ridbana användt område (Grefve Lewenhaupt)	10: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. A. Thilén)	10: —	
1 d:o d:o (A. R. Andersson)	10: —	
1 d:o d:o (J. O. Larsson)	5: —	
1 d:o d:o (W. Hellström)	15: —	

Transport 301: —   29,069: 28

	Transport 301:—	29,069: 28
Ett till Masugnsaktiebol. på 50 år upplåtet område	25:—	
Mark upplåten till Trångfors Aktiebolag	35:—	
Ett område intill Manneborg (Ax. Eriksson)	5:—	
Ett d:o intill Ljungstorp (C. A. Törnblom)	3:—	
Ett d:o i s. k. Pistolvreten (A. Jansson)	5:—	374:—

Viksäng:

Lotterna N:ris 1 och 2 (Norén)	650:—	
Lotten N:o 3 (J. A. Andersson)	600:—	
Åtta villatomter, utarrenderade på 50 år (8:de året)	240:—	
Två för ett år utarrenderade villatomter	25:—	
Odlade marken å villatomterna N:ris 23—28 och 30—34	36:—	1,551:—

Diverse arrenden:

Persbohagen (Kristiansborgs gård)	30:—	
Gamla begravningsplatsen vid Klockarbackarne (A. Norén)	75:—	
S. k. Ljussaxen invid Rönnerberga (L. Blomqvist)	20:—	
Östra holmen (Arv. Andersson)	150:—	

S. k. Gästgifvarejorden i gamla Stohagsjorden:

egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50:—	
„ „ 546 d:o (C. F. Wetter)	30:—	
„ „ 512 (C. A. Stenson)	40:—	

i nya Stohagsjorden:

egofig. N:ris 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson)	60:—	180:—
---	------	-------

F. d. Stadskassörsjorden:

i Iggebygårdet (Kristiansborgs gård)	35:—	
i Rigårdet (Nord. Metall-A.-B.)	18:—	
å Trådarön (A. W. Utterström)	30:—	83:—

Stadskommisaternas f. d. lönejord:

i Kopparbergsvreten	50:—	
i Ängsgårdet	30:—	
i Herrgårdet	75:—	155:—

Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön . . . . .

Planteringslandet litt. B. i N:o 119 Norra kvarteret (Johanna Danielsson)	7:—	
---	-----	--

Ett mindre område utom Gåsmyretullen . . . . .

Mark af Persbohagen, upplåten till Trångfors Kraft-Akt.-bolag	5:—	
---	-----	--

En backbrink utom kvarntullen (J. E. Jansson)	5:—	719: 90
---	-----	---------

Kronolägenheten Kungsängen: (Till staden upplåten på arrende under 20 år från den 14/3 1894.)

En del af lägenheten är utarrenderad till A. Norén
från den 14/3 1902:

Ett års arrende	842:—	
D:o nybyggnadsersättning	100:—	942:—

Öfriga delen brukas af Renhållningsverket, som därför skall
betalas . . . . .

658:—	1,600:—
-------	---------

Transport 33,314: 18

Transport 33,314: 18

Biskopslönelägenheterna Klockartorp och Talltorp: Lägenheterna, som af staden arrenderas till den $\frac{1}{2}$ 1906, äro utarrenderade till A. Norén för ett år mot årligt arrende af:

Lösen för 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	650:—	
Kontant	50:—	700:—
(Se Utgifter, rubrik: Arrenden och afgälder.)		

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i vestra Vesteråsfjärden från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50:—	
„ från och med Gustafsvik till Stallhagen	25:—	
„ från och med Stallhagen till Lillån	150:—	
„ från Lillån till Viksäng	40:—	
„ vid Viksäng	15:—	
„ vid Hästholmarne, jemte fiskarstugan med jord å Elba	150:—	430:—

Arrende af vattenfall:

Af Allm. Sv. Elektr. bolaget för vattenfall i Svartån	6,000:—
---	---------

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,500:—
Elbaholmen:	
för restaurationsbyggnaden	500:—
„ en villatomt	10:—
Platshyra:	
för en källare invid Loviseberg	10:—
„ ett magasin å Södra Skallberget	10:—
Remontstallarne:	
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka	400:—
Marknadsafgifter:	
Bordshyror, cirka	450:—
Ståndhyror, „	500:—
Marknadsafgifter, „	600:—
	= 1,550:—

hvarifrån afgår kostnad för bordens och ståndens uppsättning och nedtagning, extra polis, brandförsäkring af stånd och bord m. m., cirka . . . . . 450:—

	återstår nettobehållning	1,100:—
Rådhuskällaren		100:—
Vågboden vid Stora torget		55:—
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg		500:—
Plats för Vattenkiosken i Vasaparken		10:—
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:		
12 platser å 25 kr.	300:—	
1 plats	50:—	350:—

Transport 4,545:— 40,444: 18

Afgäld för upplåten mark:				Transport 4,545: —	40,444: 18
till tomten N:o	4	i Södra qvart.	10: —		
" "	133	i Vestra "	10: —		
" "	104	i Södra "	4: —		
" "	113 & 114	i Vestra "	10: —	34: —	4,579: —

Epidemiska sjukhuset:

Fast årsafgift från Landstinget	2,775: —	
För (approx.) 3,000 underhållsdagar från Landstinget	3,000: —	5,775: —

Skogarne:

Östra Utmarken, Viksäng och Hästholmarne:			
Barrved, cirka 25 stafrum å 8: —	200: —		
Pinnhus " 200 st. å 3 kr.	600: —		
Ekvirke 200 kub.-fot	200: —	1,000: —	

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen	390: —
-----------------------------	--------

Hamnen:

Bruttoinkomsten för år 1903 beräknas förslagsvis till 19,500 kr.
Enligt af Stadsfullmäktige den ²¹/₁₂ 1900 godkänd «plan för ränta och amortering af kostnaden för hamnbyggnaden», ingår af hamnintraden till stadskassan:

a) 1 års ränta å ingående balans den			
¹ / ₁ 1903	kr. 82,905: —		
å 5 0/0	4,145: 25		
b) Amortering för året	3,000: —	7,145: 25	
14:de årets amortering å kostnaden för tullhusbyggnaden, enligt af Stadsfullmäktige den ¹⁹ / ₁₂ 1890 § 5 fastställd plan:			
Annuitet för året	1,750: —		
Af hamnintraden ingår sålunda till stadskassan	8,895: 25		
Återstoden af hamnintraden ingår till hamnens underhålls- och reparationsfond, och användas för hamnens öfriga utgifter och ändamål	10,604: 75	19,500: —	
Hyra för ett rum i tullhuset	150: —		19,650: —

Vattenledningen:

Beräknade inkomster af cirka 530 ledningar	25,000: —
--	-----------

Renhållningsverket:

Försäljning af torfmuU, pudrett och komposter m. m., förslagsvis	12,935: —
Transport 109,773: 18	

Transport 109,773: 18

Utdelning å aktier:

Å stadens 487 aktier i gasverket, 48,700 kr., förslagsvis å 6 % . . .	2,922: —	
Å jernvägsaktier:		
a) i Sala—Tillberga jernväg: 206,000 kr., å 5 %	10,300: —	
b) i Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg: 600,000 kronor, å 5 %	30,000: —	43,222: —

Bränvinsmedel:

⁵ / ₁₀ -delar af utminuterings- och utskänkingsafgifter för försäljningsåret ¹ / ₁₀ 1902— ¹ / ₁₀ 1903:		
Vesterås Spritbolag	2,250: —	
Ångfartygen Aros och Vesterås	281: 25	2,531: 25
⁵ / ₁₀ -delar af vinst å utminuterings- och utskänkningen under försäljningsåret ¹ / ₁₀ 1901— ¹ / ₁₀ 1902	80,000: —	82,531: 25

Diverse inkomster:

Källarefrihetsmedel	349: 05	
Bötesmedel	350: —	
Hundskattemedel	1,900: —	
Auktionsprovision	100: —	
Behållning af influtne registreringsafgifter af handelsfirmor	10: —	2,709: 05

Att genom uttaxering fyllas	205,430: —	
	<u>S:a kronor 443,665: 48</u>	

Vesterås den 13 November 1902.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.*Bernh. Carlson.*

Ränta och Amortering å Obligationslån.**1:o) Till Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget:**

för 1892 års lån (Nominelt 400,000 kr.)

Kapitalskuld den 1 Jan, 1903	...	...	...	...	...	kr. 349,000:—
deraf:						
för stadens div. bestämda ändamål	$\frac{14}{20}$:delar	...	...	...	...	244,300:—
” Fattiggården Karlslund	$\frac{1}{20}$:del	...	...	...	...	17,450:—
” Nya Folkskolebyggnaden	$\frac{5}{20}$:delar	...	...	...	...	87,250:—
Ränta och amortering:						
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 349,000:—	kr. å 4 %	...	...	...	...	6,980:—
” 2:dra d:o å 343,000:—	” å 4 %	...	...	...	...	6,860:—
Amortering enligt plan	...	...	...	...	...	6,000:—
Deraf belöper sig						19,840:—
för kapitalåterstod	244,300:—	kr.	9,688:—		4,200:—	
” d:o	17,450:—	”	692:—		300:—	
” d:o	87,250:—	”	3,460:—		1,500:—	

Afgår ränta och amortering:

a) af Fattiggården för fattiggården Karlslund (Nominelt 20,000:— kr.) Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1903 17,450:— kr.Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 17,450:— kr. å 4 % 349:—

” 2:dra d:o å 17,150:— ” å 4 % 343:—

Amortering ... 300:— 992:—

b) af Folkskolans medel för nya Folkskolebyggnaden:

(Nominelt 100,000:— kr.)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1903 87,250:— kr.Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 87,250:— kr. å 4 % 1,745:—

” 2:dra d:o å 85,750:— ” å 4 % 1,715:—

Amortering ... 1,500:— 4,960:— 5,952:— 13,888:—

2:o) 1896 års lån å 1,000,000:— kr.:

Deraf är försåldt obligationer:

dels till Aktiebolaget Stockholms Handelsbank,

dels till Fonder och Fromma Stiftelser, som stå under Drätselkammarens förvaltning,

dels till Mälareprovinsernas Enskilda Bank tillsammans kapital 895,000:— kr.

Efter amortering åren 1897—1902 .. 91,000:— ”

Återstår kapitalskuld den 1 Januari 1903 .. 804,000:— kr.

Deraf för diverse ändamål 785,800:— kr.

För nya orgeln i Domkyrkan 18,200:— ”

Ränta och amortering:

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 804,000:— kr. å 3:6 % 14,472:—

” 2:dra d:o å 786,000:— ” å 3:6 % 14,148:—

Amortering 7:de året enligt plan ... 18,000:— 46,620:—

Deraf belöper sig

för Kapitalåterstod 785,800:— kr. 27,971: 28 17,640:—

” d:o 18,200:— ” 648: 72 360:—

Afgår ränta och amortering:

Af Kyrkokassan för nya Orgeln (Nominelt 20,000:— kr.)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1903, 18,200:— kr.Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 18,200:— å 3:6 % 327: 60

” 1:dra d:o å 17,840:— å 3:6 % 321: 12

Amortering 7:de året ... 360:— 1,008: 72 45,611: 28

Transport 59,499: 28

Transport 59,499: 28

3:o) 1902 års lån å 2,000,000: -- kr.

Deraf är försäldt obligationer:

dels till Stockholms Handelsbank	1,000,000: -- kr.
dels till Domkapitlet i Vesterås	30,000: -- "
dels till Fonder och Fromma Stiftelser, som stå under Drätselkammarens förvaltning	50,000: -- "

Summa 1,080,000: -- kr.

För staden diverse bestämda ändamål	839,700: --
" nya Folkskolebyggnaden	215,000: --
" nybyggnad vid Karlslund	25,300: --

Ränta och amortering:

1 års ränta å 700,000: -- kr. å 4 $\frac{1}{2}$ %	28,000: --
Beräknad ränta å 380,000: -- " å 4 $\frac{1}{2}$ %	9,500: --
Amortering	21,000: --

58,500: --

Deraf belöper sig

	Beräknad ränta	Amortering
för kapital 839,700: -- kr.	33,234: 68	18,476: 85
" d:o 215,000: -- "	3,816: 25	2,257: 50
" d:o 25,300: -- "	449: 07	265: 65

Afgår ränta och amortering:

a) Af Folkskolans medel för blifvande nya Folkskolebyggnaden

ränta	3,816: 25
amortering	2,257: 50
	6,073: 75

b) Af Fattigvården för nybyggnad vid Karlslund

ränta	449: 07
amortering	265: 65
	714: 72
	6,788: 47
	51,711: 53
	<u>Sma Kronor 111,210: 81</u>

(Bil. B.)

Utdrag af protokoll vid Brandnämndens
sammanträde den 3 Nov. 1902.

Närvarande: Borgmästaren Karlsson, Herrar C. E. Lindström, P. Tersmeden, O. Oest, Edv. Karlsson samt Brandchefen.

§ 3.

Då numera i staden finnas åtskilliga hus med en höjd af 3 våningar och derutöfver, och antalet dylika under närmaste tiden torde komma att ökas, ansåg brandnämnden nödvändigt att brandkåren med snarast blefve försedd med en s. k. mekanisk stege, afsedd att medföras vid första utryckningen till eldsvåda. För anskaffande af en dylik stege beslöt nämnden att å budgetförslaget uppföra ett förslagsanslag af högst 3,000 kronor.

§ 4.

Sedan för Brandnämnden blifvit anmaldt att dels genom sättningar i murarne, dels genom hoptorkning af träarbetet en del bristfälligheter uppstått i Polis- och brandstationen, har Nämnden anmodat arbetschefen Johansson att med biträde af byggmästaren Edv. Karlsson företaga ekonomisk besigtning å nämnde fastighet, för att utröna kostnaden för ifrågavarande bristfälligheters istandsättande.

Brandnämnden beslöt att med bifogande af kostnadsförslaget, lydande å ett belopp af 2,000 kronor, för år 1903 begära ett anslag af 1,000 kronor.

§ 5.

Som yttertaket å brandstationen, hvilket sedan husets uppförande ej blifvit oljestruket mer än en gång, under förliden sommar har, för att ej taga skada, ånyo måst strykas, beslöt Nämnden att kostnaden härför kr. 227:80 skulle påföras 1903 års utgiftsförslag.

§ 6.

Då priset å kol och koks sedan föregående år i ganska väsendtlig mån fallit, ansåg sig brandnämnden kunna nedsätta anslaget härför med 500 kronor.

§ 7.

Korpralen vid Brandkåren N:o 10 Sandberg, som varit vid kåren anställd sedan den 1 Februari 1890 och under denna tid på ett hedrande sätt skött sin befattning, åtnjuter i kontant lön 900 kronor, hvilken lön brandnämnden, på gjord framställning, beslöt föreslå att höja till 1,000 kronor.

§ 8.

Beslöt brandnämnden att en enbetssläde att användas vid utryckning till soteldar, motionering m. m. skulle anskaffas för en kostnad af 100 kronor, hvilket anslag skulle uppföras å utgiftsstaten för 1903.

§ 9.

Som golfvet i ångspruthuset sedan förlidet år än ytterligare försämrats, beslöt nämnden att förnya begäran om ett anslag af kronor 434:80 till nytt golf af tuktrad sten.

§ 10.

Uppgjordes följande förslag till utgiftsstat för år 1903.

Aföningar:

Brandchefen	1,000:—	
Stadssergeanten: lön	1,500:—	
beklädnad	100:—	
dyrtidstillägg för 1903	100:—	1,700:—
Brandkorpralen	1,000:—	
vice Brandkorpralen	420:—	
15 konstaplar à 25 kr. i månaden	4,500:—	
1 reservkonstaplar à 40 kr. per år ..	160:—	
Löneförhöjning vid rekapitulation ..	400:—	
Reservanslag för sjukdomsfall ..	300:—	
Hushållerskan ..	250:—	
Biträde till hushållerskan	100:—	
Skorstensfejaren	25:—	9,855:—

Beklädnad:

17 konstaplar, beklädnad in natura à 120 kr.	2,040:—
---	---------

Kosthåll:

16 man à 365 kronor	5,840:—
----------------------------	---------

Kol, ved och lyse (deraf 300 kr. till Stadsfiskalsväningen)

2,500:—

Stallet:

Utfodring, skoning och försäkring af 2 hästar ..	1,000:— ✓
--	-----------

Diverse utgifter:

Kollektiv olycksfallsförsäkring af 17 man	195: 50	
Trycksaker och skrifmateriel	400:—	
Tvätt, skurning och städning	450:—	
Underhåll af brandtelegrafen	200:—	
D:o af brandredskapen	500:—	
D:o af inventarier i polis- och brandstation	400:—	
Telefonafgifter, samtal och telegram	200:—	
Brandstodspremier	200:—	
Fältskärsarvode och medicin	50:—	
Krono- och kommunalutgifter (för fastigheten), vattenledningsafgift, renhållning af gård och gata, tömning af klosetter, skorstensfejning m. m.	400:—	
)förutsedda utgifter	350:—	3,345: 50

Brandkårens reserv:

Ångsprutan: 1:sta maskinisten lön ..	75:—	
2:dra d:o d:o ..	50:—	
Kol och talg... ..	100:—	
Tomthyra	50:—	275:—
Öfningar med reserven	450:—	725:—

Allmänna brandstyrkan:

Hyra för spruthus	300:—	
Gratifikation vid sprutmönstring	300:—	
Diverse utgifter vid eldsvådor ..	300:—	
Utgifter för brandsyn	225:—	1,125:—

Transport 26,430: 50

Transport 26,430: 50.

Nyanskaffning:

Golf i ångspruthuset (af tuktad sten)	434: 80
En mekanisk stige	3,000: —
Strykning af plåttaket & brandstation (verkståldt)	227: 80
En enbetsslåde för uttryckning till soteldar, motionering m. m.	100: —
	3,732: 60
	<u>Summa Kronor 30,198: 10</u>

Vesterås som ofvan.

in fidem:

L. A. Nauckhoff.

Inkomst- och Utgiftsförslag för Vesterås stads Vatten- och Afloppsledning för år 1903.

Inkomster:

Beknad inkomst af cirka 580 inledningar ... .. Kronor 25,000:—

Utgifter:

Aflöningar:

Förordanden	1,200:—	
Maskinisten	1,200:—	
Eldaren	750:—	
Rörnättsförmannen (inclusive hyresbidrag)	1,100:—	4,250:—

Materiel för driften m. m.

Ångkol och ved	4,850:—	
Oljor, putsmedel, packning, sotning, pumpning af brandposter m. m.	600:—	
Ny sand, skumning, tvättning, filter, reservoar och regleringskammare	2,500:—	
Rensning, spolning, snöskottning, pumpning, kranar m. m.	700:—	8,650:—

Diverse utgifter:

Telefonafgifter	110:—	
Brandstod	47:—	
Skrifmaterialier, utskylder, arrende	93:—	
Ändringar för gatuomläggningar m. m.	400:—	
Kollektiv olycksfallsförsäkring	50:—	700:—

Underhåll:

Pumpverken, besigtning, byggnader, vägar, stängsel, planteringar m. m.	700:—	
Sugbrunnarne, sug- och tryckledningarne	150:—	
Vattenledningen, brandposter, trummor, spolposter, luckor, mätare m. m.	700:—	
Afloppsledningar och spolbrunnar	100:—	
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och undersökningar	650:—	
Rännstens- och rensbrunnar	200:—	2,500:—
		Kronor 16,100:—

Vesterås i Nov. 1902.

F. G. Lönnpvist.

(Bil. D.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Fattigvården i Vesterås stad år 1903.

Inkomster:

För allmänna Fattigvården:

Arrendemedel	55: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,000: —	
Andelar i böter	60: —	
Auktionsmedel efter aflidna fattiga	20: —	
Räntemedel	400: —	1,535: —

För fattiggården Carlslund:

För verkställda arbeten	600: —	
För sålda jordbruksprodukter	125: —	
Tillfälliga inkomster	500: —	1,225: —
Att genom uttaxering fyllas		34,820: 37
		<u>Kronor 37,580: 37</u>

Utgifter:

För allmänna Fattigvården:

Ränta och amortering & köpeskillingen för Carlslund	992: —
Ränta och amortering & 25,318: 79, kostnad för nybyggnad vid Carlslund	714: 72
Tillfälliga understöd med penningar	6,000: —
” ” med rågmjöl 5,500 kg. & 18 öre	990: —
Underhåll för utpensionerade fattighjon	500: —
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn	6,500: —
Hyreshjelp	2,600: —
Beklädnadshjelp	50: —
Begravningshjelp	200: —
Sjukvårdskostnader och medikamenter	2,000: —
Lasarettersättningar	600: —
Ved till utdelning, 110 famnar & 10 kr.	1,100: —
Årsanslag till diakonissan	200: —
Bespisning af skolbarn	400: —
Revisionsarvode	50: —
Aflöningar: Kamreraren	700: —
Sekreteraren	500: —
Vaktmästaren	50: —
Reparationer vid Carlslund enl. kostnadsförslag	2,319: 11
Diverse utgifter	500: —

Transp

Transport 26,965: 87

För fattiggården Carlslund:

mjölk	7,500 kg.	å 18 öre	...	...	...	...	...	1,350:—
mjölk	700 "	" 24 "	...	...	...	...	...	168:—
ryn	700 "	" 20 "	...	...	...	...	...	140:—
	400 "	" 23 "	...	...	...	...	...	92:—
	8 hektol.	" 18 kr.	...	...	...	...	...	144:—
	650 kg.	" 60 öre	...	...	...	...	...	390:—
	12,000 liter	" 4 "	...	...	...	...	...	480:—
	100 kg.	" 2 kr.	...	...	...	...	...	200:—
nsmör	400 "	" 1,20 kr.	...	...	...	...	...	480:—
	12 tunnor	" 20:— "	...	...	...	...	...	240:—
abiljo	225 kg.	" 40 öre	...	...	...	...	...	90:—
irup	100 "	" 32 "	...	...	...	...	...	32:—
alt	6 hektoliter	" 2 kr.	...	...	...	...	...	12:—
affe ...	...	...	...	...	...	...	...	1,000:—
nus	9 fjerdingar	å 16 kr.	...	...	...	...	...	144:—
otogén	400 liter	" 15 öre	...	...	...	...	...	60:—
arrved	130 famnar	" 10 kr.	...	...	...	...	...	1,300:—
vinkreatur	5 st.	" 25 "	...	...	...	...	...	125:—
oks	125 hektoliter	" 1: 90	...	...	...	...	...	237: 50
jukvård oeh medikamenter	...	...	...	...	...	...	...	200:—
eklädnadskostnader	...	...	...	...	...	...	...	300:—
egrafningskostnader	...	...	...	...	...	...	...	100:—
iverse utgifter	...	...	...	...	...	...	...	700:—
flöningar: Sysslomannen	...	...	...	...	...	...	950:—	*
Förestånderskan	...	...	...	...	...	...	400:—	
Portvakten	...	...	...	...	...	...	700:—	
Sköterskan	...	...	...	...	...	...	300:—	
Tjenstepigan	...	...	...	...	...	...	180:—	2,530:—
ratifikation till Enkan Schöldmark, 3 året	...	...	...	...	...	...	100:—	10,614: 50
								Kronor 37,580: 37

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.

Axel Eklund.

Protokoll hållet vid Drätselkammarens i Vesterås sammanträde den 14 november 1902.

§ 1.

Med ledning af Drätselkammarens räkenskap och de genom Magistraten inkomna specialförslag företogs efter förberedande sammanträden till behandling Vesterås stads budget för år 1903, dervid följande till protokollet antecknades, nemligen:

Ränta och amortering på Obl.-lån. Beträffande ränta och amortering på Obligationsslån skulle hänvisas till bilagd tabell.

Aflöningar m. m. Uti till Drätselkammaren aflåten skrivelse hade Magistraten anmält sig ämna för Stadsfullmäktige föreslå förhöjning:

i anslaget för trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten från 500 till 800 kr.,

af Kronouppbörds-kassörens aflöning, som nu utginge med 1,300 kronor till 1,550 kronor, deraf lön 900 kr. och tjänstgöringspenningar 650 kr.,

i anslaget för telegram och telefonsamtal från 100 till 200 kr., samt för förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen från 250 till 300 kronor, och hade Magistraten såsom skäl för förhöjningarna anført, att anslagen för tryckning telegram och telefonsamtal samt förstärkning af polisbevakningen visat sig otillräckliga, samt att Kronouppbörds-kassörens göromål komme att betydligt ökas genom Kongl. Förordning om inkomstskatt.

Samtliga dessa förhöjda anslag beslöt Drätselkammaren på de af Magistraten anförda skäl tillstyrka.

Med anteckning att Drätselkammaren denna dag beslutat att till Häradshöfdingen m. m. Claes Uggle, hvilken med af honom aflönadt biträde dels såsom ombud för Drätselkammaren anställt rättegångar mot donationsjordsinnehafvare samt skött en del andra tvistemål, som Drätselkammaren haft att utföra, dels ock under föregående år för stadens räkning haft om hand och verkställt vissa utredningar i donationsjordsfrågan, utbetala det af Stadsfullmäktige för innevarande år anslagna arvodet för juridiskt biträde, beslöt Drätselkammaren föreslå att för utförande af anställda rättegångar eller förlikningars åstadkommande särskildt i donationsjordsfrågan samt för biträde åt Drätselkammaren i öfrigt, der juridisk insigt erfordrades, ett anslag af 600 kr. finge för nästkommande år utgå.

Pensioner. Den af Magistraten föreslagna pension 100 kr. åt förre patrullkarlen Per Erik Löfblad hvilken i sådan egenskap tjänstgjort öfver 28 år vid stadens poliskår, beslöt Drätselkammaren tillstyrka.

Brandväsendet. I Brandnämndens förslag till utgiftsstat förekom en post af 3,000 kr. för anskaffande af en mekanisk stege, men då all anledning saknades angående beskaffenheten af en sådan stege, beslöt Drätselkammaren, att för närvarande afstyrka det för ändamålet begärda anslaget för nästa år, samt hemställa att ärendet måtte återförvisas till Brandnämnden

Öfriga utgiftsposter upptogos enligt Brandnämndens förslag med iakttagande 2,000 kr. beräknade kostnaderna för istandsättande af påsynade brister i polisstationen blefvo, på sätt Magistraten föreslagit, fördelade på två år, och uppför 1903 kr. 1,000.

Byggnadsnämnden. Byggnadsnämndens förslag att till följd af ökade göromål höja sekreteraren med 100 kr. ansåg sig Drätselkammaren, som hade sig bekant att sekreteraren å

obetydlig extra inkomst genom protokollslösen, böra afstyrka hellst med ökade göromål jemväl följde ökade sportler. Deremot ville Drätselkammaren tillstyrka begärda förslagsanslag såväl för oförutsedda utgifter 100 kr. som och 500 kronor för sakkunnigt arkitektbiträde för rådfrågning i fall, der byggnadsnämnden så pröfvade nödigt.

Dessutom hade Byggnadsnämnden begärt ett förslagsanslag å 2,000 kr. för erhållande genom uppmätning af bestämda fixa märken å marken för såväl gators och allmänna platsers som byggnadskvarTERS gränser inom den fastställda stadsplanen.

Drätselkammaren ansåg det nödvändigt för stadsplanens framtida värde och bestånd att exakta fixpunkter för gator och kvarter erhöles genom verkställande af s. k. triangelmätning af dertill fullt sakkunnig person och att tiden nu innan allt för många byggnader å de nya stadsdelarne blefve uppförda vore dertill lämplig, men då utredning saknades rörande kostnaderna, hvilka enligt kammarens åsigt borde gäldas af lånemedel, beslöts föreslå att det af Byggnadsnämnden äskade förslagsanslaget för mätningar ej måtte upptagas för nästkommande år utan att ärendet återremitterades till Byggnadsnämnden för närmare utredning.

Af Helsovårdsnämnden föreslagen förhöjning af arvodet för sekreteraren med 100 kr. ansåg sig Drätselkammaren böra afstyrka, hvaremot begärda anslaget 500 kr. för anställande af en till Nämndens och stadsläkarens förfogande stående sjuksköterska inom staden skulle af Drätselkammaren tillstyrkas.

Beträffande de af Helsovårdsnämnden beräknade kostnader, tillhoppa 6,119 kr. för afschaktning, planering och plantering å epidemiska sjukhusets tomt, tomtens inhägnad medelst ett trästaket samt flyttning af likboden ansåg Drätselkammaren, i likhet med Magistraten, att dessa kostnader äfvensom den af Magistraten beräknade kostnaden 2,500 kr. till inventarietutredning vid nya epidemisjukhuset borde gäldas af lånemedel.

Öfriga utgiftsposter upptogs i enlighet med Helsovårdsnämndens förslag.

Utom de af Magistraten beräknade kostnader, tillhoppa 13,644 kr. 11 öre, för gas- och elektrisk belysning å gatorna äfvensom kostnaden 474 kr. 11 öre för uppsättning af två nya gaslyktor, en i hörnet af domkyrkoesplanaden och Vasagatan med ledningar och en å Vester-malm i hörnet af Floragatan och Vattugatan, skulle upptagas belysningskostnad för en af Drätselkammaren på prof uppsatt luxlampa å Herrgårdet med 100 kronor.

I enlighet med Magistratens hemställan beslöt Drätselkammaren uppgöra och framdeles inkomma med förslag till gatubelysning å stadsdelarne Herrgårdet och Östermalm, för hvilken belysnings anbringande kostnaderna torde böra genom lån gäldas.

Af stadens arbetschef uppgjorda kostnadsförslag dels till stensättning och reparationer å en del gator och allmänna platser i enlighet med af Magistraten under år 1901 verkställd gatusyn, upptagande en summa af 49,399 kr. 40 öre, dels till ordnande af vissa i förutnämnda förslag ej upptagna gatudelar å en summa af 9,903 kronor, beslöt Drätselkammaren öfverlemlna till Stadsfullmäktige samt dervid, med erinran att Drätselkammaren i särskild skrifvelse till Stadsfullmäktige gjort framställning angående ordnande af den i det mindre af ofvan berörda kostnadsförslag om nämnde Karlsgatan, föreslå att för år 1903 måtte anvisas

för mindre gatuarbeten samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	...	kr. 5,000:—
för makadamslagning	...	„ 2,000:—
och för större gatuarbeten efter de närmare bestämmelser, som kunde komma att af Stadsfullmäktige efter af Drätselkammaren framdeles lemnadt förslag meddelas	...	„ 10,000:—
		eller tillhoppa kronor 17,000:—

Kostnaden för vägunderhåll upptogs till enahanda belopp som förut eller 2,100 kr.

Hamnstyrelsens af Magistraten tillstyrkta förslag om anvisande af medel för nödiga muddringsarbeten i hamnen år 1903, att bestridas af öfverskottet å inkomsten för hamnen, sedan stadskassan godtgjort sig för ränta och amortering å kostnaden för hamn- och tullhusbyggnaden enligt af Stadsfullmäktige fastställd plan, beslöt Drätselkammaren jemväl tillstyrka tillika med öfriga i Hamnstyrelsens förslag omförmälda utgifter för hamnen, dock

ansåg sig Drätselkammaren böra påpeka att kostnaden för muddringen, som för under sist-förflutna vinter verkställda muddringsarbeten uppgått obetydligt öfver 1 kr. pr kub.-meter, torde blifvit för högt beräknad till 1 kr. 50 öre pr kub.-meter.

På hemställan af Magistraten hade Drätselkammaren låtit uppgöra bilagda förslag till pissoar med vatten- och aflöppsledning å hamnen, och beslöt kammaren hemställa att sådan måtte derstädes få anordnas för beräknade 1,005 kr. att jemväl af omförmälda öfverskott å hamnintraden gäldas.

Utom de af Vattenledningsföreståndaren enligt bilagda förslag beräknade utgifter upptogs för nya serviser och gårdsaflopp 1,500 kr, hvilken utgiftspost äfven funnits föregående år, samt för oförutsedda utgifter 200 kr.

För renhållningsverket beräknades utgifterna på sätt förslaget närmare utvisade, och skulle dervid anföras att genom anskaffande af föreslagen fälttässa med tillbehör en del mindre reparationsarbeten skulle kunna utföras genom verkets egen försorg, hvarigenom utgifterna för reparationer icke så obetydligt nedbringades.

Som tre af verkets äldre hästar måste med första ersättas fann sig Drätselkammaren föranlåten att för inköp af tre nya hästar begära ett anslag för nästa år, som med beräkning att de gamla hästarne kunde säljas, upptogs till endast 1,800 kr.

På de af Trädgårdsdirektören C. A. Forsberg i hans begäran om löneförhöjning anförda skäl hade Styrelsen för Trädplanteringssällskapet, med vitsordande af Forsbergs duglighet och nit föreslagit förhöjningen från 1,200 till 1,500 kronor, hvilket förslag Drätselkammaren fann skäl biträda.

Uti begärda anslaget för Vasaparken m. m. 1,400 kr. förut 1,200 kr., inginge beräknad kostnad för underhåll af den af Allm. Sv. Elektriska Aktiebolaget anlagda parken mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan, hvilken park bolaget f. n. arrenderade men hvilket arrende med detta år upphörde.

Utom de i Träplanteringssällskapets förslag upptagna anslag skulle enligt af Stadsfullmäktige förut fattadt beslut för uttaxering nästa år uppföras kostnaden för verkställd plantering å norra delen af s. k. Karingberget, hvilken kostnad uppginge till 574 kr. 86 öre.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 25 Sept. 1902 godkänt Drätselkammarens förslag till förändradt aflönings sätt för stadens Skogvaktare att tillämpas från och med innev. November komme kontanta lönen för Skogvaktaren hädanefter att utgå med 1,000 kr.

För nyanskaffning af ett kassaskåp i Borgmästarens embetsrum till förvarande af till Rådstufvurätten ingifna värdehandlingar samt för att försätta möblerna i Rådstufvurättens sessionsrum i värdigare skick beslöts, på framställning af Magistraten, upptaga ett belopp af 1,000 kronor.

Utgifterna för stallet beräknades till samma belopp som förut.

För apterande af en afstjelpningsplats för fasta fyllnadsämnen å Munkängen söder om jernvägen i stallet för den nu varande afstjelpningsplatsen vid Kopparbergsvägen midt emot Loviseberg, hvilken i anseende till dess närbelägenhet till allmän väg icke vore lämplig plats för upplag af afskräden af hvarjehanda slag, beslöt Drätselkammaren på hemställan af Magistraten begära ett anslag af 500 kronor.

Utgifterna för arrenden och afgälder upptogs oförändrade.

I diverse årliga utgifter förekom ej annan ändring än att båtsmansvakansafgiften efter ytterligare 10 procent afskrifning upptogs till 102 kr. 50 öre samt att premien för kollektiv olycksfallsförsäkring af stadens arbetare, som förut bokförts bland diverse utgifter och betalts af förslagsanslaget nu skulle här uppföras med ett belopp af 200 kr.

Det till elementarläroverket för flickor hittills utgående anslaget komme att hädanefter upphöra, sedan staden numera låtit till disposition af läroverket uppföra en nybyggnad vid Mariaberget.

Efter anmälan att motion komme att till Stadsfullmäktige inlemnas om ett anslag af 500 kr. för nästa år till arbetareinstitutets bibliotek för inköp och inbindning af böcker m. m.

beslöt Drätselkammaren, att i budgetförslaget uppföra såväl detta belopp som ock 500 kr. till föreläsningsskurser för arbetsklassen, hvilket sistnämnde belopp redan vore af Stadsfullmäktige beviljadt.

Härefter föredrogs en af rektorn vid härvarande allmänna läroverk till Magistraten ingifven till Stadsfullmäktige öfverlemnad skrifvelse med hemställan att, på grund af svårigheten för läroverket att erhålla nitiska och skickliga extra lärare och vikarier, ett årligt anslag till hyresbidrag åt sådana lärare vid läroverket härstädes måtte af stadens medel beviljas att utgå med 200 kr. till hvar och en af dem.

Drätselkammaren, till hvilken ärendet remitterats för utlåtande och som fann de af rektor anförda skäl tillräckligt talande för stadens mellanträdande i ändamål att kunna skaffa och behålla dugliga extra lärarekrafter vid läroverket, beslöt dels hemställa att stadsfullmäktige måtte, med bifall till framställningen, anslå 200 kr. årligen från och med nästa år till hyresbidrag åt en hvar af de extra lärarne vid härvarande allm. läroverk samt enahanda belopp, efter tjänstgöringstid räknadt, åt sådan vikarie, som uppehöll ordinarie tjänst under minst en termin, dels ock att i budgetförslaget uppföra nämnda hyresbidrag med belopp af 600 kr.

Som vattenbassinen i klapphuset befunne sig i mycket bristfälligt skick beslöt Drätselkammaren föreslå att densamma finge ombyggas och att blifvande kostnaden därför äfvensom i samband dermed möjligen ifrågakommen utsträckning af ledningen fram till svartån måtte uttaxeras på tre år samt för 1903 upptagas ett belopp af 1,000 kr.

För bestridande af utgifter för oförutsedda behof ansåg Drätselkammaren att cirka 10,000 kr. vore behöfligt, men för att uttaxeringen ej skulle komma att öfverstiga 5 kr. 60 öre för bevillningskrona upptogs förslagsanslaget endast till 7,532 kr. 36 öre.

Förslags
anslag.

Inkomster:

Enligt gjorda beräkningar skulle i detta års budget komma att uppstå öfverskott		
å räntor å tillfälliga lån cirka	...	kr. 7,000:—
och i vattenledningsafgifter „	...	„ 4,000:—
		11,000:—

Beräknad
hållning
år 1903.

hvarjemte funnes behållning i reserverade medel:		
af anslaget för åmurens i Svartån ombyggnad	...	kr. 591: 69
och af lösesumman för af Telegrafverket öfvertagna stadens telefonledningar	...	„ 2,657: 50
		3,249: 19
Af de af staden för aktier i Sala—Gysinge—Gefle jernvägsaktiebolag tecknade 25,000 kronor hade 15,000 kr. likviderats år 1898 af då för handen varande tillgångar, men sedan Stadsfullmäktige beslutit att af 1902 år obligationslån skulle gäldas hela det tecknade belopp, uppstod härigenom en behållning af	...	15,000:—

	tillhopa kronor	29,249: 19
Efter afdrag af den brist, som uppkommit genom för högt beräknad utdelning innevarande år å aktierna i Sala—Tillberga jernägsaktiebolag	...	4,120:—
	antogs behållningen till år 1903 blifva kronor	25,129: 19

Östra utmarken. Sedan ny lönestat för stadens skogvaktare numera blifvit af Stadsfullmäktige antagen hade Drätselkammaren från och med nästa år mot årlig afgift af 110 kr. utarrenderat skogvaktarens boställsjord af den s. k. Sundinska utmarken jemte en till lägenheten Grönbo hörande beteshage till Skomakaren A. W. Andersson i Eriksdal, hvilken förut mot 200 kronors arrende innehade en del af nyss nämnde utmark, hvadan Andersson komme att i arrende betala sammanlagt 310 kronor.

Arrenden
diverse
lägenheter

Enligt med arrendatorn af egofig. 512 af den s. k. gästgifvarjorden, trädgårdsmäst. C. A. Stensson, träffadt aftal skulle han från och med innev. år åtnjuta ett afdrag af 10 kr. årligen å kontrakterade arrendet 50 kr. mot skyldighet för honom att hvarje år å jorden utplantera 10 st. fruktträd, hvadan inkomsten för arrende af denna jord endast utgjorde 40 kronor.

Diverse
arrenden.

Med anledning deraf att f. d. stadskassörsjorden i Herrgårdet, hvilken för närvarande innehades af professor C. E. Bergstrand mot årligt arrende af 25 kr., erfordrades för ifrågasatt reglering af byggnadskvarter beräknades ej någon inkomst af arrende för berörda jord.

Sedan Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget uppsagt arrendet af byggnadskvarteret Ottar att upphöra från och med nästa år, med anledning hvaraf detta med planteringar ordnade område komme att tillsvidare förblifva en allmän plats, utginge ur budgeten såsom inkomst det hittills af bolaget för samma område erlagda arrendebeloppet 600 kronor.

rende för
fiskvatten.

Med Fiskaren P. A. Tengström, som i samband med fiskvattnet vid Hästholmarne arrenderade fiskarstugan jemte den odlade jorden å Elba mot en årlig afgift af 175 kr., hade Drätselkammaren uppgjort om afstående till staden af en del af jorden å Elba för densammas anordnande till lekplats, mot ett afdrag å arrendet af 25 kr., hvadan 1903 års arrendeavgift upptogs till endast 150 kronor.

resmedel.

Den andel af beräknade hyran 1,600 kr. för paviljongen i Stadsparken, som skulle af Källarmästaren å stadshuset betalas, hade Drätselkammaren för innevarande år måst nedsätta med 100 kronor, och då förhållandet antages blifva detsamma äfven för nästa år, upptages sammanlagda hyresinkomsten från Spritbolaget och Källarmästaren till 1,500 kr.

Nettobehållningen genom uthyrning af remontstallarne som i årets budget upptagits till 600 kr., uppginge för innev. år ej till större belopp än högst 400 kr. och ansåg sig Drätselkammaren därför ej böra beräkna högre inkomst för år 1903 af stallarne än 400 kronor.

verse in-
komster.

Som stadens andel i böter i allmänhet visat sig uppgå till något högre belopp än förut beräknade 200 kr., blef denna inkomstpost af Drätselkammaren beräknad till 350 kronor.

§ 2.

Beslöts att i samband med aflemnande af förslaget till utgift- och inkomststat för år 1903 hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta att inköp af kol, koks och ved för de särskilda förvaltande myndigheternas i staden behof skulle ske genom Drätselkammarens försorg samt att alla andra inköp skulle, i likhet med hvad för Drätselkammaren blifvit af Fullmäktig beslutadt, af samma myndigheter verkställas genom infordrande af entreprenadanbud.

§ 3.

Med anledning af Magistratens framställning om åtgärders vidtagande för erhållande i närheten af salutorget af ett afträdeshus till allmänhetens begagnande, hvarom Magistraten äfven vid sista budgetens uppgörande väckte förslag, beslöt Drätselkammaren hemställa att frågan härom finge anstå till dess Stadsfullmäktiges beslut om uppförande vid torget af nybyggnad för hotell m. m. vunnit laga kraft.

In fidem

Bernh. Carlson.

Till Stadsfullmäktige i Vesterås.

Under återopande af 60 § Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 Mars 1862 får Magistraten härhos öfverlemnna bilagda af Drätselkammaren efter Magistratens an- hållan uppgjorda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1903 med dertill hörande bilagor samt Drätselkammarens protokoll i ämnet, till hvilket förslag Magistraten dock anser sig böra göra följande förklaringar, ändringar och tillägg.

Vidkommande först *utgiftsförslaget* får Magistraten anföra följande:

Då det föregående år anvisade anslag 500 kronor till trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten visat sig otill- räckligt, hemställer Magistraten

att stadsfullmäktige ville för nästkommande år höja detta anslag med 300 kronor till — kronor 800.

Under återopande af hvad Magistraten i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 Decem- ber 1900 och den 2 December 1901 i ämnet anfört samt under erinran, att Kronouppbörds- kassörens göromål komma att i ej obetydlig mån ökas genom Kongl. Maj:ts nådiga Förord- ning om inkomstskatt den 21 Juni 1902, får Magistraten förnya sin vid förslaget till inne- varande års utgifts- och inkomststat gjorda framställning derom

att anslaget till Kronouppbörds-kassörstjenstens uppehållande måtte ökas med 250 kronor samt

att Kronouppbörds-kassörens löneförmåner måtte af Stadsfullmäktige bestämmas till 1,550 kronor, deraf lön kronor 900 och tjänstgöringspenningar kro- nor 650.

Enär under innevarande år utgående anslag för telegram och telefonsamtal 100 kronor samt förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen 250 kronor visat sig otill- räck- liga, får Magistraten anhålla

att dessa anslag måtte af Stadsfullmäktige be- räknas:

för telegram och telefonsamtal till kronor 100;

samt

för förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen till kronor 300.

Ehuru någon nyanskaffning af vapen och kaskar med mera åt poliskåren icke torde komma att i afsevärd mån ega rum under nästkommande år, så enär likväl dessa vapen och kaskar böra underhållas och inventarierna i polisstationen äro underkastade synnerlig nöt- ning, anhåller Magistraten

att anslaget för oförutsedda utgifter samt un- derhåll af inventarier med mera måtte i likhet med föregående år beräknas till 500 kronor.

Uppå ansökning af förre Patrullkarlen Per Erik Löfblad född den 25 September 1845, hvilken från den 1 Juli 1871 till den 1 November 1898 varit i sådan egenskap anställd vid stadens poliskår och efter väl vitsordad tjänstgöring blifvit sistnämnde dag, i följd af om-

Anslag till M- gistraten oc Rådstufvu-Rä- ten för tryck- nings- och annonskost- nader.

Löneförhöjni- å Kronoupp- bördskas- sören.

Höjning af a- slaget till s- skilda polis- kåren.

Pension åt fi- re Patrullka- len Per Eri- Löfblad,

organisation af poliskåren, från sin befattning entledigad samt nu i följd af ålder och sjuklighet har svårt att draga sig fram, får Magistraten anhålla

att Stadsfullmäktige ville från och med år 1903 bevilja Löfblad en årlig pension af 100 kronor.

Brandväsen-
det.

Vid sitt af Magistraten till Drätselkammaren öfverlemnade förslag till utgifts- och inkomststat för brandväsendet nästkommande år har Brandnämnden fogat utdrag af sitt protokoll, deri Brandnämnden, enär numera i staden finnes åtskilliga hus med en höjd af tre våningar och derutöfver och antalet af dylika hus under närmaste tiden torde komma att ökas, förklarar sig anse nödvändigt att brandkåren snarast blefve försedd med en så kallad mekanisk stege, afsedd att medföras vid första utryckningen till eldsvåda.

Drätselkammaren åter har afstyrkt detta anslag, enär utredning angående stegens beskaffenhet saknades.

Magistraten, som anser att åt Brandnämnden bör öfverlemnas att fatta beslut, om hvilken slags stege inom det begärda anslaget bör anskaffas, samt erinrar om de vådor för meniskolif, som, i saknad af en dylik stege, vid eldsvådor kunna uppkomma anhåller

att Stadsfullmäktige ville för anskaffande af en så kallad mekanisk stege åt brandkåren bevilja ett anslag af 3,000 kronor att fördelas på trenne år och sålunda för år 1903 till detta ändamål anslå 1,000 kronor.

Byggnads-
Nämnden.

I anseende till förökade göromål för dess sekreterare har Byggnads-Nämnden uti sitt förslag till utgiftsstat beräknat sekreterarens aflöning till 300 kronor i stället för förut utgående 200 kronor. Drätselkammaren har afstyrkt denna förhöjning under åberopande af den ej så obetydliga extra inkomst genom protokollslösen, som sekreteraren åtnjöte.

Under erinran att enligt 5 § Byggnadsstadgan för rikets städer den 8 Maj 1874 Byggnads-Nämndens samtliga ledamöter äro berättigade till arvode, ehuru hittills sådant ej af dem fordrats, samt med tillkännagifvande att protokollslösen åt Sekreteraren i ett byggnadsärende numera i regel utgår med allenast hälften så stort belopp som hittills, sedan den praxis upphört att i hvarje byggnadsärende expediera tvenne protokollsutdrag, nemligen ett vid ett byggnadsärendets hänvisande till byggnadssyn och ett vid ärendets slutliga afgörande får Magistraten hemställa

att Stadsfullmäktige måtte bifalla Byggnadsnämndens framställning om förhöjning af arvodet åt Byggnadsnämndens Sekreterare till 300 kronor.

I anledning af Drätselkammarens yttrande öfver Byggnadsnämndens framställning om ett förslagsanslag af 2,000 kronor för mätningar, föranledda af nya stadsplanens antagande och under erinran att sedan Stadsfullmäktige vid sitt sista sammanträde för samma ändamål beviljat ett anslag af 600 kronor, dessa mätningar redan tagit sin början, får Magistraten härmed hemställa

att Stadsfullmäktige ville af lånemedel för dylika mätningar bevilja Byggnadsnämnden ett förslagsanslag af 2,000 kronor.

Sundhets-
vården.

Med vitsordande af Helsovårdsnämndens uppgift, att Sekreteraregöromålen inom nämnden ökats, bland annat, derigenom att den diariiföring, som ordföranden förut haft om hand, öfverlemnats åt Sekreteraren, hemställer Magistraten

att Stadsfullmäktige måtte bifalla Helsovårdsnämndens framställning om förhöjning af arvodet till Sekreteraren med 100 kronor.

Vidare hemställer Magistraten, under åberopande af hvad Helsovårdsnämnden och Drätselkammaren i ärendet anført,

att Stadsfullmäktige ville af lånemedel bevilja anslag,

dels för afschaktning och planering af epidemisjukhuskvarterets mark mot angränsande gator, ordnande af gräsplaner och planteringar, kvarterets inhägnande medels trästaket och af markens planering mot angränsande gator nödvändigjord flyttning af likboden, af 6,119 kronor,

dels ock för inventarieutredning vid nya epidemisjukhuset af ytterligare 2,500 kronor.

Till följd af ökad trafik å Vestermalm samt å Vasagatan har behof visat sig, att erhålla tvenne nya gaslyktor; och hemställer Magistraten,

Gatubelysningen.

att Stadsfullmäktige härför bevilja anslag af tillsammans 474 kronor 11 öre.

I afseende å gatuläggningen har Magistraten i sin skrifvelse till Drätselkammaren anhållit, att Drätselkammaren ville beräkna anslag för beläggning af platsen för droskstationen å Slottsgatan med nubbsten eller asfalt samt ordnande af den i särdeles dåligt skick befintliga starkt trafikerade Vestgötegatan äfvensom gatorna i den numera tätt bebyggda delen af så kallade Herrgärdet.

Gatuläggningen.

Kostnaderna för dessa arbeten hafva af stadens arbetschef beräknats sålunda:

för ordnande af platsen för droskstationen till	... .. kronor	1,297:—
„ Vestgötegatan till	... .. „	5,100:—
„ Knutsgatan och Karlsgatan å Herrgärdet till sammanlagdt	„	6,252:—

Summa Kronor 12,649:—

I sitt utgiftsförslag har Drätselkammaren emellertid för större gatuarbeten beräknat ett anslag af allenast 10,000 kronor.

Då detta anslag synes Magistraten alldeles otillräckligt, hemställer Magistraten,

att Stadsfullmäktige måtte för större gatuarbeten bevilja ett anslag af 15,000 kronor.

Emot Drätselkammarens kostnadsförslag för anordnande af en pissoir med vatten- och aflöpsledning å hamnen har Magistraten ej något att erinra och anhåller förty,

Hamnen.

att Stadsfullmäktige ville af öfverskottet å hamnintraden härför bevilja ett anslag af 1,005 kr.

För nyanskaffning af ett kassaskåp i Borgmästarens embetsrum till förvarande af till Rådstufvu-Rätten ingifna värdehandlingar samt för att försätta möblerna i Rådstufvu-Rättens sessionsrum i värdigare skick anhåller Magistraten,

Rådhuset.

att Stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag af 1,000 kronor.

Då den nuvarande afstjelningsplatsen för fasta fyllnadsämnen vid Kopparbergsvägen midt emot Loviseberg, i anseende till dess närbelägenhet till allmän väg, icke vidare är för ändamålet lämplig, anhåller Magistraten,

Diverse renhållning.

att Stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag i enlighet med Drätselkammarens förslag, för anordnande af en dylik plats å Munkängen söder om jernvägen, af 500 kronor.

Magistraten får härjemte förnya sin framställning om åtgärders vidtagande för erhållande i närheten af Stora torget af ett afträdeshus till allmänhetens begagnande; och hemställer förty,

att Stadsfullmäktige härför bevilja ett förslagsanslag af 1,000 kronor.

Uti sitt utgiftsförslag har Drätselkammaren beräknat ett anslag af 1,000 kronor för ny bassin i klapphuset jemte ändring af ledningen till densamma.

Diverse särskilda ändamål.

Då kostnaden för klapphuset är bekostad af Sundinska fonden, enligt föreskrift i Fabrikören A. Th. Sundins testamente, hemställer Magistraten,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att kostnaden för ändringen uti klapphuset skall utgå ur Sundinska fonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

Angående de delar af Drätselkammarens utgiftsförslag, hvori Magistraten ej särskildt sig yttrat, har Magistraten icke något att erinra, utan tillstyrker bifall till Drätselkammarens förslag härutinnan.

Beträffande härefter *inkomstförslaget* har Magistraten icke något att erinra eller tillägga.

Vesterås Rådhus den 26 November 1902.

John Karlsson.

E. Flodin.

J. W. Ödman.

F. C. Hennichs.

Till Stadsfullmäktige i Vesterås.

Efter verkställd granskning af det uppgjorda förslaget till utgifts- och inkomststat för Vesterås stad under år 1903 får Beredningsutskottet afgifva följande utlåtande:

Utgifterna:

Till den af Magistraten föreslagna och af Drätselkammaren förordade förhöjning för nästkommande år i anslaget för trycknings- och annonskostnader samt skriftmateriel och bokbinderiarbeten från 500 till 800 kronor tillstyrker utskottet bifall. Aflöningar
m. m.

Likaledes tillstyrkes bifall till Magistratens framställning derom, att anslaget till kronouppbörds-kassörstjänstens uppehållande måtte ökas med 250 kronor, samt att kronouppbörds-kassörens löneförmåner måtte bestämmas till 1,550 kronor, deraf lön 900 kronor och tjänstgöringspenningar 650 kronor.

Hvad Magistraten föreslagit i fråga om anslaget för telegram och telefonsamtal samt för förstärkning af polisbevakning vid särskilda tillfällen, vill utskottet tillstyrka.

I fråga om den i förslaget till utgiftsstat för särskilda poliskåren upptagna posten "underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oförutsedda utgifter 500 kronor" föreslår utskottet att densamma måtte nedsättas till 350 kronor, då nyanskaffning icke ifrågasatts.

Det af Drätselkammaren begärda anslaget af 600 kronor för juridiskt biträde under år 1903 tillstyrker utskottet.

I anledning af derom från Magistraten gjord framställning tillstyrker utskottet att bland utgifterna i nästkommande års stat må åt förre patrullkarlen Per Erik Löfblad uppföras ett pensionsbelopp af 100 kronor. Pensioner.

I anledning af Magistratens, på grund af inom Brandnämnden väckt förslag, gjorda an- Brandväsen-
det. hållan att Stadsfullmäktige ville för anskaffande af en s. k. mekanisk stege åt brandkåren bevilja ett anslag af 3,000 kronor att fördelas på trenne år och sålunda för år 1903 till detta ändamål anslå 1,000 kronor, får utskottet i likhet med Drätselkammaren föreslå, att berörda anslag för närvarande ej måtte beviljas, samt att ärendet måtte återremitteras till Brandnämnden för fullständigare utredning.

Vidkommande i utgiftsförslaget för brandväsendet med gemensamma brand- och polis- kåren upptagne poster "enligt Brandnämndens och Drätselkammarens protokoll för reparationer i brandstationen 2,000 kr., deraf för år 1903 1,000 kr.", föreslår utskottet, att anslaget för ifrågavarande ändamål måtte i utgiftsförslaget bibehållas, men att detsamma nedsattes till ett belopp af 306 kronor 90 öre, hvarigenom det af Drätselkammaren till uttaxering för nämnde kår upptagna beloppet kommer att sluta å 27,500 kronor i stället för nu upptagne 28,193 kronor 10 öre. Utskottet anser nemligen att med en grundligare reparation af brandstationens byggnad ännu ett eller annat år bör anstå.

I likhet med Drätselkammaren afstyrker utskottet den af Byggnadsnämnden gjorda och af Magistraten förordade framställningen om förhöjning i arvudet åt Byggnadsnämndens sekreterare till 300 kronor. Byggnads-
nämnden.

Rörande Magistratens framställning om att Stadsfullmäktige ville af lånemedel för mätningar, föranledda af nya stadsplanens antagande bevilja Byggnadsnämnden ett förslagsanslag af 2,000 kronor, hemställer utskottet i likhet med Drätselkammaren, att ifrågavarande förslagsanslag ej måtte upptagas för nästkommande år, utan att ärendet återremitteras till Byggnadsnämnden för närmare utredning.

I Byggnadsnämndens stat upptagne posten "förslagsanslag till sakkunnigt arkitektbiträde 500 kronor" får utskottet afstyrka, enär det åligger stadsingeniören, enligt såväl byggnads-

stadgan för rikets städer som den särskilda instruktion, som för honom fastställts, att, sedan anmälandena om byggnadsföretag till Byggnadsnämnden inkommit, granska deröfver uppgjorda ritningar.

Den för oförutsedda utgifter upptagne posten 100 kronor tillstyrker utskottet.

Sundhets-
vården.

Den af Helsovårdsnämnden gjorda och af Magistraten förordade framställningen om förhöjning af arvodet till sekreteraren med 100 kronor finner utskottet ej skäl tillstyrka.

Deremot vill utskottet tillstyrka begärdt anslag af *dels* 6,119 kronor för afschaktning, planering och plantering å epidemisjukhusets tomt, tomtens inhägnad medelst ett trästaket samt flyttning af likboden, *dels* 2,500 kronor för inventarieutredning vid nya epidemisjukhuset, att utgå af lånemedel.

Gatubelys-
ningen.

Utskottet hemställer om bifall till Drätselkammarens härutinnan afgifna förslag.

Gatulägg-
ningen.

I fråga om anslaget till gatuläggningen, hvilket Drätselkammaren föreslagit måtte utgå till ett belopp af 17,000 kronor, deraf för större gatuarbeten 10,000 kronor, under det att Magistraten hemställt, att Stadsfullmäktige ville för större gatuarbeten bevilja ett anslag af 15,000 kr., vill utskottet, enär hela anslaget för gatuläggningen i den af Drätselkammaren för nästkommande år uppgjorda staten ändock upptagits till 4,000 kr. mer än i innevarande års stat, samt i betraktande af, att de i öfrigt stegrade utgifterna icke tillåta beviljandet af större anslag härför än hvad Drätselkammaren föreslagit, biträda kammarens förslag samt tillika hemställa, att Drätselkammaren måtte få i uppdrag att inkomma med utredning om, hvilka gatuläggningsarbeten böra med anslaget å 10,000 kronor utföras.

Hamnen.

Emot hvad Drätselkammaren och Magistraten föreslagit i fråga om hamnen har utskottet intet att erinra.

Renhållnings-
verket.

Hvad Drätselkammaren föreslagit beträffande anslaget till renhållningsverket får utskottet tillstyrka, men vill i sammanhang härmed till Stadsfullmäktiges öfvervägande hemställa, huruvida icke afgift af husegare borde utkrävas för hemtning af sopor, latrin och affall, enär utgifterna för renhållningsverket betydligt öfverstiga inkomsterna af detsamma.

Parker och
planteringar.

Vidkommande stadens parker och planteringar, hvartill, enligt Drätselkammarens förslag, beräknats ett anslag af 7,414:86 kronor, får utskottet hemställa, att ifrågavarande anslag nedsattes till 7,000 kronor, i betraktande af att posten å 100 kr. "för planteringar vid elementarskolan och vid Vesterlånggatan" kan utgå, enär några planteringar å platsen vid elementarskolan ej torde kunna komma ifråga, då denna plats nästa år kommer att bebyggas samt inskränkningar i anslaget i öfrigt torde kunna ske, särskildt "för Djeknebergets vård och underhåll".

Styrelsens för trädplanteringssällskapet, af Drätselkammaren förordade framställning om förhöjning af Trädgårdsdirektören C. A. Forsbergs lön från 1,200 till 1,500 kronor, tillstyrker utskottet.

Rådhuset.

I anledning af Magistratens af Drätselkammaren tillstyrkta framställning om beviljandet af ett anslag af 1,000 kronor för nyanskaffning af ett kassaskåp i Borgmästarens embetsrum till förvarande af till Rådstufvu-Rätten ingifna värdehandlingar samt för att försätta möblerna i Rådstufvu-Rättens sessionsrum i värdigare skick, får utskottet föreslå, att ifrågavarande anslag måtte af Stadsfullmäktige beviljas, men tillika hemställa, att, enär utskottets förra året uttalade önskan om anskaffande af bord till användning vid Stadsfullmäktiges sammanträden icke ledt till något resultat, af ifrågavarande anslag 340 kr. måtte anvisas till anskaffandet af 17 st. bord å 20 kr. stycket för Stadsfullmäktiges räkning.

Diverse ren-
hållning.

Rörande under rubriken "diverse renhållning" upptagne poster "för anordnande af afstjelningsplats å Munkängen söder om jernvägen 500 kr.", hemställer utskottet att, på grund af bristande utredning om anordnande af ifrågavarande afstjelningsplats och under erinran om den med jernvägen träffade öfvenskommelsen angående trafiken till de söder om jernvägen liggande delar af Munkängen och renhållningsverket, med beviljandet af anslag för anordnandet af ifrågavarande afstjelningsplats måtte anstå, till dess ofvan antydda utredning föreligger.

I fråga om Magistratens framställning om beviljandet af ett förslagsanslag af 1,000 kr. i och för anordnandet i närheten af Stora torget af ett afträdeshus till allmänhetens begagnande,

får utskottet i likhet med Drätselkammaren föreslå, att frågan härom måtte få anstå till dess plats för detsamma närmare kan angifvas.

Drätselkammarens hemställan om beviljandet af ett anslag af 500 kronor till Arbetare-institutets bibliotek för inköp och inbindning af böcker m. m., får utskottet tillstyrka. Diverse särskilda ändamål.

Vidkommande åter Drätselkammarens förslag att i budgetsförslaget för nästa år måtte uppföras "till hyresbidrag åt extra lärare och vikarier vid allmänna läroverket 600 kronor", får utskottet, som anser det vara ett betänkligt prejudikat att bevilja anslag till lärarnes aflöning, i betraktande af den rätt kännbara utgift staden fått vidkännas för elementarundervisningen genom den redan beslutade byggnaden, afstyrka ifrågakvarande anslag.

Hvad Magistraten föreslagit ifråga om kostnaden för ändringar uti härvarande klapphus, tillstyrker utskottet.

Öfriga af Drätselkammaren och Magistraten föreslagna utgiftsbelopp, som här ej särskildt nämnts, tillstyrkas af utskottet.

Med anledning af Drätselkammarens hemställan om, att Stadsfullmäktige måtte besluta att inköp af kol, koks och ved för de särskilda förvaltande myndigheternas i staden behof skulle ske genom Drätselkammarens försorg, samt att alla andra inköp skulle, i likhet med hvad för Drätselkammaren blifvit af Stadsfullmäktige beslutadt, af samma myndigheter verkställas genom infordrande af entreprenadanbud, får utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige ville infordra de särskilda nämndernas yttranden innan Fullmäktige fatta beslut i frågan.

Inkomster:

Efter granskning af Drätselkammarens förslag rörande beräknade inkomster, får utskottet, till hvars kännedom kommit, att Nordiska metallaktiebolaget hädanefter icke komme att taga vatten från härvarande vattenledning, hvarigenom den från vattenledningen beräknade inkomsten kommer att i afsevärd mån nedsättas, hemställa, att ifrågakvarande inkomst, upptagen för år 1903 till 25,000 kronor, måtte minskas med 3,857:96 kronor, eller sammanlagda beloppet af de inskränkningar i Drätselkammarens utgiftsförslag, utskottet föreslagit, i hvilket fall det af Drätselkammaren till uttaxering föreslagna beloppet kan bibehållas.

Öfriga inkomstposter hafva ej föranlett något yttrande af utskottet, som tillstyrker deras godkännande.

Uttaxeringen:

Med iakttagande af de ändringar utskottet föreslagit skulle 1903 års stat erhålla följande utseende:

Från i Drätselkammarens förslag upptagne <i>utgifterna</i>	kr. 443,665: 48
skulle afgå:	
för underhåll af vapenpersedlar m. m. för särskilda poliskåren	150: —
å anslaget för reparationer i brandstationen	693: 10
för sakkunnigt arkitektbiträde	500: —
å anslaget till stadens parker och planteringar	414: 86
för anordnande af afstjelpningsplats å Munkängen	500: —
hyresbidrag åt extra lärare och vikarier vid allmänna läroverket	600: —
beräknad kostnad för ny bassin i klapphuset	1,000: —
hvaran <i>utgifterna</i> skulle utgöra	3,857: 96
Dragas härifrån <i>inkomsterna</i>	kr. 439,807: 52
hvarifrån afgå å beräknade inkomster af vattenledningen	238,235: 48
återstår ett belopp af	3,857: 96
hvilken summa utskottet hemställer måtte i vanlig ordning uttaxeras.	kr. 234,377: 52
	kr. 205,430: —

Vesterås den 8 December 1902.

J. O. Bergstrand.

O. F. Wijkman.

B. Fjellman.

H. Larsson.

Frans Johansson.

Utgifts- och Inkomst-stat

för

Vesterås stad

år 1903.

Utgifter:

A. Stadens allmänna drätsel:

Ränta och amortering å Obligationslån:

För 1892 års lån	13,888: —	
„ 1896 d:o	45,611: 28	
„ 1902 d:o	51,711: 53	111,210: 81

Ränta:

å Wallöfska donationen	1,100: —
----------------------------------	----------

Aflöningar m. m.:

a) för Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjenstemän och betjente:

Borgmästaren: Lön	4,000: —
1:ste Litt. Rådmanen: Lön	2,000: —
Personligt lönetillägg	500: —
2:dre Litt. Rådmanen: Lön	2,000: —
Vilkorligt lönetillägg	500: —
Anslag till skrifbiträde	200: —
Illiterate Rådmanen: Lön	750: —
Reservationsanslag för tillfälliga biträden enligt Kongl. Brevet den 27 Februari 1868	200: —
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bok- binderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten	800: —

Transport 10,950: — 112,310: 81

	Transport	10,950: —	112,310: 81
Stadsfogden: Lön	1,000: —		
Personligt lönetillägg	250: —	1,250: —	
Kronouppbörds-kassören: Lön	900: —		
Tjenstgöringspenningar	650: —	1,550: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjenstgöringspenningar	800: —		
Bostad, värme och belysning i polisstationen	750: —	1,800: —	
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning, kont.	100: —		
Hyres- och vedbrandsersättning	200: —	1,200: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren	15: —		
Exekutionsbetjenten: Lön	1,000: —	17,765: —	

b) för särskilda Poliskåren:

Öfverkonstapeln: Lön	1,500: —		
Personligt lönetillägg	100: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,700: —	
Detektivkonstapeln: Lön	1,200: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
Två konstuplar med lön å 1,000 kr.		2,000: —	
Två konstuplar med lön å 900 kr.	1,800: —		
Dyrtidstillägg å 50 kr.	100: —	1,900: —	
Beklädnad in natura för fyra konstuplar		500: —	
Olycksfallsförsäkring för sex polismän		100: —	
Telegram och telefonsamtal		200: —	
Förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen		300: —	
Underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oförutsedda utgifter		350: —	8,350: —

c) vid Drätselkammaren m. m.:

Stadskamreraren: Lön	3,000: —		
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —	
Drätselkammarens bokförare		1,500: —	
Stadens arbetschef		3,000: —	
Stadstimmerman (arbetsförman)		1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige		800: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper		400: —	
Arvode för juridiskt biträde under år 1903		600: —	11,000: —

Pensioner:

F. d. Borgmästaren E. W. Abenius	5,000: —		
Stadsläkaren P. O. Lind	2,000: —		
F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —		
F. Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —		
F. Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —		
D:o E. A. Westén	300: —		
Transport	10,500: —	149,425: 81	

F. Tornväktaren J. E. Norén	Transport 10,500: —	149,425: 81
D:o C. E. Eriksson	150: —	
F. Städerskan å f. polisvaktkontoret Johanna Söderlund	75: —	
F. Barnmorskan Carolina Närström	60: —	
F. Patrullkarlen Per Erik Löfblad	400: —	
Anslag till Magistratens Embets- och Tjenstemäns reservfond	100: —	
(F. rådmannen C. W. Spångbergs pension 800 kr. utgår från nyss nämnde fond.)	360: —	11,645: —

Brandväsendet med gemensamma brand- och poliskåren:

Årskostnader (Se bilaga litt. A)	30,193: 10		
Enligt Drätselkammarens protokoll:			
Afgår: för en mekanisk stege	3,000: —	27,193: 10	
Tillkommer: för reparationer i brandstationen		306: 90	27,500: —
Naturaförmåner till beräknadt värde:			
Brandchefen: Bostad med uppvärmning	1,200: —		
Stadssergeanten: D:o d:o samt lyse	400: —		
Brandkorpralen D:o d:o d:o	250: —		

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören: Lön	1,200: —		
Tjenstgöringspenningar	800: —	2,000: —	
Arvode till Sekreteraren		300: —	
D:o för tillsyn derom att stadfastade ritningar följas vid pågående arbeten		200: —	
Oförutsedda utgifter		100: —	
Förslagsanslag till sakkunnigt arkitektbiträde		500: —	3,100: —

Sundhetsvården:

a) Allmänna hälsovården:

Afföningar:			
Stadsläkaren: Lön	2,000: —		
Tjenstgöringspenningar	1,000: —	3,000: —	
Stadsfältskåren: Lön		150: —	
1:sta Barnmorskan: Lön		400: —	
2:dra d:o d:o		300: —	
1 ord. sjuksköterska		500: —	
Arvode till Sekreteraren		300: —	
D:o Veterinär för undersökning af torgfördt kött		200: —	
Hälsovårdspolis: Lön	900: —		
Alderstillägg	300: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
	Transport 6,150: —	191,670: 81	

	Transport	6,150: —	191,670: 81
Trichinbyrån: Hyra	200: —		
Ved och lyse	30: —	230: —	
Animalvaccin för skyddskoppypning		100: —	
Diverse utgifter		500: —	6,980: —

b) *Epidemiska sjukhuset:*

Aflöningar:

Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500: —		
3 ordinarie sjuksköterskor	1,500: —		
Gårdsdrängen vid sjukhuset	500: —	2,500: —	
Extra sjuksköterskor, förslagsvis		200: —	
Matvaror och medicin		3,000: —	
Ved, kol, lyse		2,000: —	
Diverse utgifter		1,200: —	8,900: —
Till täckande af brist uppkommen genom reparation af gamla sjukhusbyggnaden		700: —	9,600: —

Gatubelysningen:

a) Gasbelysning med 193 gaslykter, i jemnt tal förslagsvis 330,000 timmar, inberäknadt öfverbelysning å 4 öre pr timma	13,200: —		
Derifrån afgår kostnaden för belysning å hamnen med 12 lykter cirka	800: —		
Återstår för 181 gaslykter		12,400: —	
b) Elektrisk belysning med 13 lampor i jemnt tal, förslagsvis 20,500 timmar å 3: 75 öre		770: —	
c) Belysning med en luxlampa å Herrgårdet		100: —	
d) Stadens kostnader för uppsättning af två nya gaslykter	474: 11		13,744: 11

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten år 1903 samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	5,000: —		
„ för makadamslagning	2,000: —		
„ för större gatuarbeten efter stadsf:s närmare bestämmande	10,000: —		17,000: —

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar			2,100: —
--	--	--	----------

Hamnen:*Aflöningar m. m.:*

Hamnuppbördsman: Äldre årslön	1,200: —		
Lönstillökning	300: —		
Arvode 6 % å beräknade intraden	1,170: —		
Hamnfogdens (Hamnordningsman) lön	100: —		
Skrifmateriel för kontoret	50: —	2,820: —	
Öfverskottet öfverföres till Hamnens underhålls- och reparationsfond		7,934: 75	10,754: 75
		Transport	251,849: 67

Transport 251,849: 67

Vattenledningen:

(Bilaga litt. B.)

Aflöningar:

Föreståndaren		1,200: —	
Maskinisten		1,200: —	
Eldaren: Äldre lön	650: —		
Lönstillägg	100: —	750: —	
Rörnättsförman: Äldre lön	900: —		
Lönstillägg	100: —		
Hyresersättning	100: —	1,100: —	
Materiel för driften m. m., förslagsvis		8,650: —	
Diverse utgifter, d:o		700: —	
Underhåll d:o		2,500: —	
Nya serviser och gårdsaflopp		1,500: —	
Oförutsedda utgifter		200: —	17,800: —
Naturaformåner i beräknadt värde:			
Föreståndaren och Maskinisten, bostad med uppvärmning	400: —		
Eldaren, bostad med uppvärmning	100: —		

Renhållningsverket:**Aflöningar:**

Föreståndaren: Lön	1,350: —		
Ersättning för kontorslokal och kontorsbiträde	300: —	1,650: —	
Ordinarie arbetare:			
1 man lön	722: —		
1 „ d:o	672: —		
6 „ d:o à 642 kr.	3,852: —		
Hyresersättning för 2 man à 150 kr.	300: —	7,196: —	
Extra arbetare		1,000: —	
Extra körslor m. m.		300: —	
Inköp af torfnull		3,500: —	
Stallet: Inköp för utfodring af 6 hästar	300: —		
Hästskonning	150: —		
Underhåll af seldon, filter och täcken m. m.	200: —		
Försäkringspremier för hästarne	100: —		
Arvode till veterinären och medicin	45: —	795: —	
Diverse utgifter, förslagsvis:			
Olycksfallsförsäkring	60: —		
Trycksaker och räkenskapsböcker	30: —		
Vattenafgifter	50: —		
Sotning	22: —		
Upphämtning af sopor söndagsmorgnar	171: —		
Brandstodsafgifter	49: —		
Oförutsedda utgifter	300: —	682: —	
Reparationer i bostaden och fabriken		390: —	
Reparation af stallet		343: —	

Transport 14,206: — 269,649: 67

Transport 14,206: — 269,649: 67

Arrenden och afgälder:

Andel i kronoarrendet för Kungsängen	658: —	
Afgäld för upplagsplats å Hammarbygårdet	30: —	688: —
Komplettering och underhåll af latrinkärl, förslagsvis		250: —
Reparation och underhåll af fordon, förslagsvis		500: —
Beklädnadskostnader, förslagsvis		250: —
Telefonavgift		100: —
Elektriska aktiebolaget: för drifkraft till renhållnings- verkets blandmaskin, cirka	800: —	
Mätarehyra	15: —	815: —
Inköp af utsäde		150: —
Inköp af tre hästar		1,800: —
Nyanskaffning:		
En fälttässa med tillbehör	105: —	
Två nya pressenningar	110: —	215: —

18,974: —

Stadens Parker och Planteringar:

Aflöningar:

Trädgårdsdirektören	1,500: —	
D:o eleven	540: —	2,040: —

För skötsel och underhåll:

Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar samt par- ken mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan	1,400: —	
Stadsparken	600: —	
Planteringar utmed Hamngatan, söder om jernvägen och vid turbinhuset	350: —	
Södra esplanaden	250: —	
Domkyrkoesplanaden	100: —	
Planteringar vid Elementarskolan och vid Vesterlånggatan	100: —	
Planteringen å Norra och Södra Agatorna samt Östra Esplanaden	200: —	
Stallhagen	300: —	
Djeknebergets vård och underhåll	750: —	
D:o reparation å tempel och inköp af två svenska flaggor	300: —	1,050: —
Sand till alla planteringarna	450: —	
Kostnader för plantering å s. k. Käringberget	574: 86	7,414: 86

Skogarne:

Östra utmarken och Viksäng:

Aflöningar:

Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	100: —	
Skogvaktaren	1,000: —	1,100: —
Diverse skogsarbeten		1,000: —

2,100: —

Rådhuset:

Björkved, förslagsvis	750: —	
Barrved, d:o	50: —	800: —

Transport 800: — 298,138: 53

	Transport 800: —	298,138: 53
Vedsågning och uppbärning af ved	200: —	
Antracitkol och coces, förslagsvis	100: —	
Skötsel af uren	40: —	
Belysning, förslagsvis	600: —	
Diverse utgifter, d:o	300: —	
Brandstodsafgifter	90: —	
Städningspenningar	600: —	
Till inköp af ett kassaskåp i borgmästarens embetsrum och reparation af gamla möbler	1,000: —	3,730: —

Stadens gårdar m. m.:

(Beräknade Inkomster och Utgifter för 1903 för diverse mark och gårdar, som staden inköpt i och för stadsplanens genomförande m. m., upptages icke i budgetförslaget.)

Skilnaden mellan inkomster och utgifter, eller behållningen härutinnan, ingår till reserverade köpeskillingsmedel, att användas såsom bidrag till afbetalning å tillfälliga lån, eller ock till liqvider och ytterligare inköp för samma ändamål.)

Stallet:

(Två hästar i och för körsior i stadens arbeten.)

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,000: —	
Diverse utgifter för stallet	200: —	
Afönningar: till två karlar	1,456: —	
Olycksfallsförsäkring för 2 karlar	22: —	2,678: —

Diverse renhållning:

Bortrensning af ogräs och renhållning å diverse gator och allmänna platser	250: —	
Renhållning af gatan, mellan kyrkogårdarne vid Qvarntullen . . .	50: —	
S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna plat- ser, 14 qvinspersoner å 75 kr.	1,050: —	1,350: —

Arrenden och afgälder:

a) Afrad för s. k. «Gästgifvarejorden» i gamla och nya Stohags- jorden, efter medelmarkegång cirka	11: —	
Arrende för den s. k. Falkenbergiska tomten vid Qvarntullen . . .	75: —	
Afgäld efter medelmarkegång för till staden upp- låten mark:		
Af Länslasarettets område, cirka	18: —	
,, Länscellfängelsets d:o, „	10: —	28: —
Af Länscellfängelsets jordområde afsöndrad mark för jernvägen, enl. Kongl. Brefvet den 21/11 1873	100: —	
Afgäld för Vasaparken:		
Lösen för 53,4 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	414: —	628: —
	Transport 306,524: 53	

Transport 306,524: 53

b) *Kronolägenheten Kungsängen:*

Enligt kontrakt den ²⁷/₁₀ 1893 är Kungsängen upplåten på arrende till staden för 20 år, från den ¹⁴/₃ 1894—¹⁴/₃ 1914.

9:de årets arrende ¹⁴ / ₃ 1902— ¹⁴ / ₃ 1903	1,500: —	
9:de årets nybyggnadsersättning, enligt 2:dra punkten i arrendekontraktet	100: —	1,600: —

c) *Biskopslönelägenheten Klockartorp och Talltorp:*

Enligt Stadsfullmäktiges beslut den ²⁶/₉ 1901, har staden öfvertagit arrendet af Klockartorp och Talltorp för återstående arrendetid till ¹/₅ 1906:

Ett års arrende från ¹/₅ 1902—¹/₅ 1903 = 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris, cirka . . . . .

650: —
50: —

Kontant . . . . .

700: —

d) *Ersättning enligt Kongl. Brevet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:*

1:o) Stadskommisaterns förut anslagna löningsjorðar i Kopparbergsvreten, Ångsgårdet och Herrgårdet:

Lösen för 20 hl. 9,1 liter spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris . . . . .

155: —

2:o) Domkyrkosysslomannen förut å løn anslagen löningsjord å Trådarön:

Lösen för 97,2 liter spanmål d:o d:o 7: 50

162: 50

Årliga utgifter:

Båtsmansvakansafgift 102: 50

Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka . . . . . 200: —

Krono- och Kommunal-utskylder:

för den af staden exproprierade delen af Kungs-

ängen, cirka . . . . . 50: —

„ Östra Utmarken, cirka . . . . . 270: —

„ Viksäng „ . . . . . 20: —

„ diverse jordegör och annan fastighet, cirka . . . . . 300: —

640: —

Brandstodsafgifter:

Materialboden vid Sjöhatten:

för fastighet, årsafgift . . . . . 38: —

„ inventarier d:o 16: 80

Materialer:

förvarade i N:o 1 Norra qvart., årsafgift 8: 40

„ i N:o 3 „ 1: 68

För 1 Magasin å tomten N:o 75 Södra qvarteret,

årsafgift . . . . . 2: —

För Skogvaktarebostället, årsafgift 1: 99

68: 87

Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:

till Magistraten . . . . . 75: —

„ Borgmästaren . . . . . 20: —

Transport 95: — 1,011: 37 308,987: 03

	Transport	95:—	1,011: 37	308,987: 03
till Stadsfullmäktiges sekreterare		50:—		
„ Drätselkammarens ordförande		50:—		
„ Drätselkammarekontoret		75:—	270:—	
Stadens andel i lön till Skarprättaren ^{12/32} -delar af 200 kr.			75:—	
Vågboden vid Stora torget, hyra			125:—	
Paviljongen i Stadsparken:				
Diverse: såsom brandstod och utskylder m. m.			250:—	
Klapphuset:				
Tillsyn deraf		100:—		
Diverse utgifter		100:—	200:—	
Anslag till Sockenbiblioteket		100:—		
för vård och skötsel deraf		75:—	175:—	
Trycknings- och annonskostnader, cirka			1,500:—	
Premie för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare			200:—	3,806: 37

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:				
till Slöjdskolan och Tekniska skolan		2,000:—		
„ Arbetareinstitutets bibliotek för år 1903		500:—		
„ föreläsningskurser för arbetsklassen		500:—	3,000:—	

Afkortningar:

För debiterade, men ej ingående utskylder	3,500:—
---	---------

Förslagsanslag:

Till div. utgifter och oförutsedda behof	10,275: 46
--	------------

B. Fattigvården.

Enligt bilaga litt. C.	34,820: 37
--------------------------------	------------

C. Kyrkliga ändamål.

Enligt kyrkostämmans beslut den 27 Oktober 1902. Se bilaga litt. D.	16,577: 15
---	------------

D. Folkskolorna.

Enligt kyrkostämmans beslut den 27 Oktober 1902. Se bilaga litt. E.	62,699: 10
	S:a kronor 443,665: 48

Inkomster:

Stadens allmänna drätsel.

Beräknad behållning till år 1903 enligt Drätselkammarens protokoll 25,129: 19

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården,
som upplåtits till Nr:is 113, 114 och 115 i Södra qvarte-
ret och till varmbadhuset . . . . .

180: 89

För magasinier vid sjön 664: 90

845: 79

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra Utmarken:

Lägenheten	Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —
"	Gustafsslätt (J. A. Lundqvist)	250: —
"	Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —
"	Gården Utmarken (A. P. Pettersson)	699: 30
"	Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —
"	Grönbo (E. Gezelius)	410: —
Sundvika	utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson)	310: —
Utmarksjord	invid Nordenby (R. Drotty)	450: —
"	cirka 1 1/2 tnd vid Malmaberg (Thedéns enka)	25: —

3,094: 30

Vestra Utmarken:

1 byggnadsplats	å s. k. Karingberget (Er. Andersson)	35: —
1 d:o	d:o (Doktor Holm)	50: —
1 d:o	d:o (G. V. Johansson)	50: —
1 d:o	d:o (C. G. Ahfeldt)	25: —
1 d:o	d:o (Rich. Blohm)	30: —
1 d:o	d:o (Jenny Blohm)	25: —
1 mindre område	intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —
Ett mindre område	af Karingberget (C. G. Wretman)	25: —
En del af s. k. Karingbrinken	(C. J. Andersson)	8: —
Ett till ridbana användt område	(Grefve Lewenhaupt)	10: —
1 byggnadsplats	å s. k. Ragvallsbacke (J. A. Thilén)	10: —
1 d:o	d:o (A. R. Andersson)	10: —
1 d:o	d:o (J. O. Larsson)	5: —
1 d:o	d:o (W. Hellström)	15: —

Transport 301: —   29,069: 28

	Transport	301: —	29,069: 28
Ett till Masugnsaktiebol. på 50 år upplåtet område	25: —		
Mark upplåten till Trångfors Aktiebolag	35: —		
Ett område intill Manneborg (Ax. Eriksson)	5: —		
Ett d:o intill Ljungstorp (C. A. Törnblom)	3: —		
Ett d:o i s. k. Pistolvreten (A. Jansson)	5: —		374: —

Viksäng:

Lotterna N:ris 1 och 2 (Norén)	650: —		
Lotten N:o 3 (J. A. Andersson)	600: —		
Åtta villatomter, utarrenderade på 50 år (8:de året)	240: —		
Två för ett år utarrenderade villatomter	25: —		
Odlade marken å villatomterna N:ris 23—28 och 30—34	36: —		1,551: —

Diverse arrenden:

Persbohagen (Kristiansborgs gård)	30: —		
Gamla begravningsplatsen vid Klockarbackarne (A. Norén)	75: —		
S. k. Ljussaxen invid Rönnerberga (L. Blomqvist)	20: —		
Östra holmen (Arv. Andersson)	150: —		

S. k. Gästgifvarejorden i gamla Stohagsjorden:

egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50: —		
” ” 546 d:o (C. F. Wetter)	30: —		
” ” 512 (C. A. Stenson)	40: —		

i nya Stohagsjorden:

egofig. N:ris 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson)	60: —	180: —	
---	-------	--------	--

F. d. Stadskassörsjorden:

i Iggebygdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
i Rigårdet (Nord. Metall-A.-B.)	18: —		
å Trädarön (A. W. Utterström)	30: —	83: —	

Stadskommisstrernas f. d. lönejord:

i Kopparbergsvreten	50: —		
i Ångsgårdet	30: —		
i Herrgårdet	75: —	155: —	

Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trädarön . . . . .

Planteringslandet litt. B. i N:o 119 Norra kvarteret (Johanna Danielsson)	3: —		
---	------	--	--

Ett mindre område utom Gåsmyretullen	5: —		
--	------	--	--

Mark af Persbohagen, upplåten till Trångfors Kraft.-Akt.-bolag	6: 90		
--	-------	--	--

En backbrink utom kvarntullen (J. E. Jansson)	5: —	719: 90	
---	------	---------	--

Kronolägenheten Kungsängen: (Till staden upplåten på arrende under 20 år från den 14/3 1894.)

En del af lägenheten är utarrenderad till A. Norén
från den 14/3 1902:

Ett års arrende	842: —		
D:o nybyggnadsersättning	100: —	942: —	

Öfriga delen brukas af Renhållningsverket, som därför skall
betalas . . . . .

658: —	1,600: —		
Transport	33,314: 18		

Transport 33,314: 18

Biskopslönelägenheterna Klockartorp och Talltorp: Lägenheterna, som af staden arrenderas till den $\frac{1}{5}$ 1906, äro utarrenderade till A. Norén för ett år mot årligt arrende af:

Lösen för 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn,	650:—	
efter medelmarkegång, cirka	50:—	700:—
Kontant		

(Se Utgifter, rubrik: Arrenden och afgälder.)

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i vestra Vesteråsfjärden från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50:—	
„ från och med Gustafsvik till Stallhagen	25:—	
„ från och med Stallhagen till Lillån	150:—	
„ från Lillån till Viksäng	40:—	
„ vid Viksäng	15:—	
„ vid Hästholmarne, jemte fiskarstugan med jord å Elba	150:—	430:—

Arrende af vattenfall:

Af Allm. Sv. Elektr. bolaget för vattenfall i Svartån	6,000:—
---	---------

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,500:—	
Elbaholmen:		
för restaurationsbyggnaden	500:—	
„ en villatomt	10:—	510:—
Platshyra:		
för en källare invid Loviseberg	10:—	
„ ett magasin å Södra Skallberget	10:—	20:—
Remontstallarne:		
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka	400:—	
Marknadsafgifter:		
Bordshyror, cirka	450:—	
Ståndhyror, „	500:—	
Marknadsafgifter, „	600:—	
	= 1,550:—	
hvarifrån afgår kostnad för bordens och ståndens uppsättning och nedtagning, extra polis, brandförsäkring af stånd och bord m. m., cirka	450:—	
	återstår nettobehållning	1,100:—
Rådhuskällaren	100:—	
Vågboden vid Stora torget	55:—	
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500:—	
Plats för Vattenkiosken i Vasaparken	10:—	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:		
12 platser å 25 kr.	300:—	
1 plats	50:—	350:—

Transport 4,545:— 40,444: 18

					Transport 4,545: —	40,444: 18
Afgäld för upplåten mark:						
till tomten N:o	4	i Södra qvart.			10: —	
"	"	133	i Vestra	"	10: —	
"	"	104	i Södra	"	4: —	
"	"	113 & 114	i Vestra	"	10: —	
					34: —	4,579: —

Epidemiska sjukhuset:

Fast årsafgift från Landstinget	2,775: —	
För (approx.) 3,000 underhållsdagar från Landstinget	3,000: —	5,775: —

Skogarne:

Östra Utmarken, Viksäng och Hästholmarne:			
Barrved, cirka 25 stafrum å 8: —	200: —		
Pinnhus " 200 st. å 3 kr.	600: —		
Ekvirke " 200 kub.-fot	200: —		1,000: —

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen	390: —
-----------------------------	--------

Hamnen:

Bruttoinkomsten för år 1903 beräknas förslagsvis till 19,500 kr.		
Enligt af Stadsfullmäktige den ²¹ / ₁₂ 1900 godkänd «plan för ränta och amortering af kostnaden för hamnbyggnaden», ingår af hamnintraden till stadskassan:		
a) 1 års ränta å ingående balans den ¹ / ₁ 1903 kr. 82,905: —		
å 5 %	4,145: 25	
b) Amortering för året	3,000: —	7,145: 25
14:de årets amortering å kostnaden för tullhusbyggnaden, enligt af Stadsfullmäktige den ¹⁹ / ₁₂ 1890 § 5 fastställd plan:		
Annuitet för året	1,750: —	
Af hamnintraden ingår sålunda till stadskassan	8,895: 25	
Hyra för ett rum i tullhuset	150: —	
Återstoden af hamnintraden ingår till hamnens underhålls- och reparationsfond, och användas för hamnens öfriga utgifter och ändamål		
	10,604: 75	19,650: —

Vattenledningen:

Beräknade inkomster af cirka 530 ledningar	25,000: —
--	-----------

Renhållningsverket:

Försäljning af torfmull, pudrett och komposter m. m., förslagsvis	12,935: —
Transport 109,773: 18	

Transport 109,773: 18

Utdelning å aktier:

Å stadens 487 aktier i gasverket, 48,700 kr., förslagsvis å 6 % . . .	2,922: —	
Å jernvägsaktier:		
a) i Sala—Tillberga jernväg: 206,000 kr., å 5 %	10,300: —	
b) i Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg: 600,000 kronor, å 5 %	30,000: —	43,222: —

Bränvinsmedel:

⁵ / ₁₀ -delar af utminuterings- och utskänkingsafgifter för försäljningsåret ¹ / ₁₀ 1902— ¹ / ₁₀ 1903:		
Vesterås Spritbolag	2,250: —	
Ångfartygen Aros och Vesterås	281: 25	2,531: 25
⁵ / ₁₀ -delar af vinst å utminuterings- och utskänkningen under försäljningsåret ¹ / ₁₀ 1901— ¹ / ₁₀ 1902	80,000: —	82,531: 25

Diverse inkomster:

Källarefrihetsmedel	349: 05	
Bötesmedel	350: —	
Hundskattemedel	1,900: —	
Auktionsprovision	100: —	
Behållning af influtne registreringsafgifter af handelsfirmor	10: —	2,709: 05

Att genom uttaxering fyllas	205,430: —
	<u>S:a kronor 443,665: 48</u>

Sammandrag af uttaxeringen:

Stadens allmänna drätsel 91,333: 38 kr., motsvarande för bev.krona	2,49.
Fattigvården 34,820: 37 „ „ „	0,95.
Kyrkliga ändamål 16,577: 15 „ „ „	0,45.
Folkskolorna 62,699: 10 „ „ „	1,71.
Summa 205,430: — kr.	5,60.

Antalet bevilningskronor inom staden utgör 36,683: 93 kr.

(Bil. A.)

Utgiftsstat för Brandväsendet och gemensamma Brand- och Poliskåren.

Aflöningar:

Brandchefen	1,000: —	
Stadssegeanten: lön	1,500: —	
beklädnad	100: —	
dyrtidstillägg för 1903	100: —	1,700: —
Brandkorpralen	1,000: —	
vice Brandkorpralen	420: —	
15 konstaplar à 25 kr. i månaden	4,500: —	
4 reservkonstaplar à 40 kr. per år ..	160: —	
Löneförhöjning vid rekapitulation ..	400: —	
Reservanslag för sjukdomsfall ..	300: —	
Hushållerskan ..	250: —	
Biträde till hushållerskan	100: —	
Skorstensfejaren	25: —	9,855: —

Beklädnad:

17 konstaplar, beklädnad in natura à 120 kr.	2,040: —
---	----------

Kosthåll:

16 man à 365 kronor	5,840: —
----------------------------	----------

Kol, ved och lyse (deraf 300 kr. till Stadsfiskalsvåningen)

2,500: —

Stallet:

Utfodring, skoning och försäkring af 2 hästar ..	1,000: —
--	----------

Diverse utgifter:

Kollektiv olycksfallsförsäkring af 17 man	195: 50	
Trycksaker och skrifmateriel	400: —	
Tvätt, skurning och städning	450: —	
Underhåll af brandtelegrafen	200: —	
D:o af brandredskapen	500: —	
D:o af inventarier i polis- och brandstation	400: —	
Telefonavgifter, samtal och telegram	200: —	
Brandstodspremier	200: —	
Fältskärsarvode och medicin	50: —	
Krono- och kommunalutgifter (för fastigheten), vattenledningsavgift, renhållning af gård och gata, tömning af klosetter, skorstensfejning m. m.	400: —	
Oförutsedda utgifter	350: —	3,345: 50

Brandkårens resor:

Angsprutan: 1:sta maskinisten lön ..	75: —	
2:dra d:o d:o ..	50: —	
Kol och talg... ..	100: —	
Tomthyra	50: —	275: —
Öfningar med reserven	450: —	725: —

Transport 25,805: 50

Transport 25,305:50

Allmänna brandstyrkan:

Hyra för spruthus	300:—	
Gratifikation vid sprutmönstring	300:—	
Diverse utgifter vid eldsvådor	300:—	
Utgifter för brandsyn... ..	225:—	1,125:—

Nyanskaffning:

Golf i ångspruthuset (af tuktad sten)	434:80	
En mekanisk stege	3,000:—	
Strykning af plåttaket å brandstation (verkställdt)... ..	227:80	
En enbetsslåde för utryckning till soteldar, motionering m. m.	100:—	3,762:60
		<u>Summa Kronor 30,193:10</u>

(Bil. B.)

Inkomst- och Utgiftsförslag för Vesterås stads Vatten- och Afloppsledning för år 1903.

Inkomster:

Beräknad inkomst af cirka 530 inledningar ... .. Kronor 25,000:—

Utgifter:

Aflöningar:

Föreståndaren	1,200:—	
Maskinisten	1,200:—	
Eldaren	750:—	
Röfnätsförmannen (inclusive hyresbidrag)	1,100:—	4,250:—

Materiel för driften m. m.

Ångkol och ved	4,850:—	
Oljor, putsmedel, packning, sotning, pumpning af brandposter m. m.	600:—	
Ny sand, skumning, tvättning, filter, reservoar och regleringskammare	2,500:—	
Rensning, spolning, snöskottning, pumpning, kranar m. m.	700:—	8,650:—

Diverse utgifter:

Telefonafgifter	110:—	
Brandstod	47:—	
Skrifmaterialier; utskylder, arrende	93:—	
Ändringar för gatuomläggningar m. m.	400:—	
Kollektiv olycksfallsförsäkring	50:—	700:—

Underhåll:

Pumpverken, besigtning, byggnader, vägar, stängsel, planteringar m. m.	700:—	
Sugbrunnarne, sug- och tryckledningarne	150:—	
Vattenledningen, brandposter, trummor, spolposter, luckor, mätare m. m.	700:—	
Afloppsledningar och spolbrunnar	100:—	
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och undersökningar	650:—	
Rännstens- och rensbrunnar	200:—	2,500:—
		Kronor 16,100:—

Vesterås i Nov. 1902.

F. G. Lönnqvist.

(Bil. C.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Fattigvården i Vesterås stad år 1903.

Inkomster:

För allmänna Fattigvården:

Arrendemedel	55: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,000: —	
Andelar i böter	60: —	
Auktionsmedel efter aflidna fattiga	20: —	
Räntemedel	400: —	1,535: —

För fattiggården Carlslund:

För verkställda arbeten	600: —	
För sålda jordbruksprodukter	125: —	
Tillfälliga inkomster	500: —	1,225: —
Att genom uttaxering fyllas		34,820: 37
		<u>Kronor 37,580: 37</u>

Utgifter:

För allmänna Fattigvården:

Ränta och amortering & köpeskillingen för Carlslund	992: —	
Ränta och amortering & 25,318: 79, kostnad för nybyggnad vid Carlslund	714: 72	
Tillfälliga understöd med penningar	6,000: —	
” ” med rågmjöl 5,500 kg. & 18 öre	990: —	
Underhåll för utpensionerade fattighjon	500: —	
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn	6,500: —	
Hyreshjelp	2,600: —	
Beklädnadshjelp	50: —	
Begravningshjelp	200: —	
Sjukvårdskostnader och medikamenter	2,000: —	
Lasarettersättning	600: —	
Ved till utdelning, 110 famnar à 10 kr.	1,100: —	
Årsanslag till diakonissan	200: —	
Bespisning af skolbarn	400: —	
Revisionsarvode	50: —	
Aflöningar: Kamreraren	700: —	
Sekreteraren	500: —	
Vaktmästaren	50: —	1,250: —
Reparationer vid Carlslund enl. kostnadsförslag	2,319: 15	
Diverse utgifter	500: —	26,965: 87
		<u>Transport 26,965: 87</u>

Transport 26,965: 87

För fattiggården Carlslund:

Rågmjöl	7,500 kg.	å 18 öre	...	...	...	...	...	...	1,350: —
Hvetemjöl	700 "	" 24 "	...	...	...	...	...	...	168: —
Korngryn	700 "	" 20 "	...	...	...	...	...	...	140: —
Kornmalt	400 "	" 23 "	...	...	...	...	...	...	92: —
Ärter	8 hektol.	" 18 kr.	...	...	...	...	...	...	144: —
Kött	650 kg.	" 60 öre	...	...	...	...	...	...	390: —
Mjök	12,000 liter	" 4 "	...	...	...	...	...	...	480: —
Smör	100 kg.	" 2 kr.	...	...	...	...	...	...	200: —
Margarinsmör	400 "	" 1,20 kr.	...	...	...	...	...	...	480: —
Sill	12 tunnor	" 20: — "	...	...	...	...	...	...	240: —
Kabiljo	225 kg.	" 40 öre	...	...	...	...	...	...	90: —
Sirup	100 "	" 32 "	...	...	...	...	...	...	32: —
Salt	6 hektoliter	" 2 kr.	...	...	...	...	...	...	12: —
Kaffe	...	...	...	...	...	...	...	...	1,000: —
Snus	9 fjerdingar	å 16 kr.	...	...	...	...	...	...	144: —
Fotogén	400 liter	" 15 öre	...	...	...	...	...	...	60: —
Barrved	130 famnar	" 10 kr.	...	...	...	...	...	...	1,300: —
Svinkreatur	5 st.	" 25 "	...	...	...	...	...	...	125: —
Koks	125 hektoliter	" 1: 90	...	...	...	...	...	...	237: 50
Sjukvård och medikamenter	...	...	...	...	...	...	...	...	200: —
Beklädnadskostnader	...	...	...	...	...	...	...	...	300: —
Begravningskostnader	...	...	...	...	...	...	...	...	100: —
Diverse utgifter	...	...	...	...	...	...	...	...	700: —
Aflöningar: Sysslomannen	...	...	...	...	...	...	...	...	950: —
Förestånderskan	...	...	...	...	...	...	...	...	400: —
Portvakten	...	...	...	...	...	...	...	...	700: —
Sköterskan	...	...	...	...	...	...	...	...	300: —
Tjenstepigan	...	...	...	...	...	...	...	...	180: —
Subsidier till Enkan Schöldmark, 3 året	...	...	...	...	...	...	...	...	100: —
									10,614: 50
									Kronor 37,580: 37

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.*Axel Eklund.*

(Bil. D.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Kyrkan och kyrkliga ändamål i Vesterås stad för år 1903.

(Godkänd å kyrkostämma den 27 Oktober 1902).

Inkomster:		Gemensam inkomst för Vesterås och S:t Iljan	Stadens andel
2:dra årets arrende för den inköpta jorden i Kopparbergsvreten, som ej är till be- grafningsplats anordnad		163: 90	
Försäljning af grafplatser, cirka		350: —	
„ sand till grafvarna, cirka		200: —	
Afgifter för likvagnens begagnande, cirka ..		50: —	
	S:a Kronor	763: 90	
deraf stadens andel enl. Kongl. Förordn. den 31 Maj 1901			745: 82
Personella afgifter, som uttaxeras å 1 kr. pr man och 50 öre pr qvinna för presterskapets af- löning			1,625: —
Att genom uttaxering fyllas... ..			16,577: 15
	Summa Kronor	18,947: 97	

Utgifter:		Gemensam utgift för Vesterås och S:t Iljan	Stadens andel
Enl. Kongl. brefvet d. 21/10 1869:			
Pastor, lön i kontant			425: —
Komminister, lön i kontant	700: —		
Ränteersättning från Drottning Kristinas fond	125: —		825: —
Personligt lönetillägg för år 1903 i enlighet med 1901 års kyrkostämmobeslut, cirka			1,000: —
Domkyrkosysselman, lön i kontant	500: —		
Hysesmedel	277: 50		777: 50

Andra löner och arvoden:

Domkyrkoorganisten:

Lön efter äldre stat från stadsförsamlingen	825: —	
Lönetillägg från d:o	465: —	1,290: —
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp el- ler lösen för 6,57 hektoliter (25 kft 1 kna) spanmål, 1/2 råg, 1/2 korn efter medelmarkegång med tillägg af forsellön och penningar, cirka		65: —

Domkyrkoklockaren:

Lön enl. kyrkostämmobeslut d. 30/10 1888	750: —	
Lönetillägg enl. d:o d. 31/10 1899	100: —	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för tvätt och oblat	75: —	
Omkostnader för den s. k. förskrifningen ..		300: —
	Transport	990: —
		4,617: 50

Transport 990: — 4,617: 50

Kyrkovaktaren:

Lön från stadsförsaml. enl. kyrkostämmobeslut d. 27/10 1892	273: —
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för beklädnad	20: —
Lönstillägg d. 30/10 1900	75: —
För inre städning i kyrkan	150: —
„ yttre renhållning	200: —
„ likvagnens skötsel	10: —

Extra kyrkovaktaren:

Lön	60: —
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för beklädnad	17: 67

Ringarelderman:

Lön enl. kyrkostämmobeslut i okt. 1888	38: —
---	-------

12 ringare:

Lön 12 man à 24 kronor	288: —
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp, 12 man à 26 kr.	312: —
Lönstillägg till 12 ringare à 15 kronor	180: —
Kostnadsfri begravningsringning för obemedlade	90: —

Dödgräfvaren:

Lön	125: —
------------	--------

Prestgårdsbyggnadsmedel:

Diverse utgifter för oförutsedda behof ... .. 300: —

Brandstodsafgifter

för domprostgården	37: 62
„ komministergården	55: —
„ klockaregården	13: 59
	106: 21

Vid ekonomisk besigtning beslutna och å kyrkostämma godkända utgifter för domprostgården cirka 6,000 kr., fördeladt på 5 år, deraf för år 1903 ... .. 1,200: —

Kyrkans behof:

Kyrkans belysning med elektriskt ljus samt elektrisk kraft till orgelmotorn	450: —
Underhåll af ledningar, lampor m. m.	100: —
Stearinljusbelysning	30: —
För tillsyn af den elektriska motorn	150: —
Bänkyresersättning	1,600: —
Tornurets skötsel	75: —
Skurning i kyrkan	100: —
Konsistorii cirkulär och prestenkemedel	2: 50
Biblar m. m. till Nattvardsbarnen	100: —
Trycknings- och annonskostnader	200: —
Ljuspengar till kyrkobetjeningen	10: —
Arvode för kyrkans räkenskaper	250: —
För utdebitering af prästerskapets löner	250: —
Diverse utgifter	100: —

Kyrkans och sakristians uppvärmning:

Koks, 1,800 hektoliter, förslagsvis, à 1,30 pr hektoliter	2,340: —
Ångstenkol, 40 hektoliter, förslagsvis	100: —
Frakt, lämpning, körning m. m. af koks	200: —
Reparationer	100: —
Sotning af apparaten och skorstenen	50: —
Hyresafgift för upplag af koks	125: —

Transport 8,628: 17 6,756: 71

	Transport 8,628: 17	6,756: 71
Aflöning till eldaren	300: —	
Ved med sågning och spänkning	30: —	
Diverse utgifter	50: —	

Kyrkogårdarne:

Anslag till Trädplanteringssällskapet	700: —
Diverse såsom snöskottning, sprängning af sten etc.	200: —
Sand	300: —
Oförutsedda behof	100: —

Arrende:

Årsafgäld för Östra kyrkogården utom Qvarntullen, lösen för 13,19 hektoliter (50 kft 4 k.r) spanmål, $\frac{1}{2}$ råg, $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarkegång, cirka	100: —
---	--------

Anskaffande af en likvagn:

Kronor 2,300, fördeladt på 3 år, deraf 1903	800: —
--	--------

Ränta och amortering af obligationslån:

I 1896 års obligationslån för Vesterås stad ingår för anskaffande af ny orgel i domkyrkan ett belopp af 20,000 kr., hvaraf återstår att amortera 18,200 kr.

Ränta för 1 år	648: 72
Amortering för 1 år	360: —
Olycksfallsförsäkring af 12 ringare	62: 64
Inköp af 1 matta	200: —
	Kronor 12,179: 53
deraf stadens andel enligt Kongl. Förordningen d. $\frac{31}{10}$ 1901	11,891: 26
	<u>Summa Kronor 18,947: 97</u>

(Bil. E.)

Inkomst- och utgifts-stat för Folk- och Småskolorna i Vesterås stad år 1903.

(Godkänd å kyrkostämma den 27 Oktober 1902).

Inkomster:

Statsbidrag:

Till folkskolan:

för 4 lärare-(innor) å kr.	466: 67	...	...	...	...	...	...	...	...	2,666: 68	
" 2 d:o å "	600: —	...	...	...	...	...	...	...	...	1,200: —	
" 3 d:o å "	533: 33	...	...	...	...	...	...	...	...	1,599: 99	
" 11 d:o å "	466: 67	...	...	...	...	...	...	...	...	5,133: 37	
" 2 d:o å "	466: 67 (pr 3½ m.)	...	...	...	...	...	...	...	...	408: 32	11,008: 36

Till småskolorna:

för 4 lärarinnor å	266: 67	...	...	...	...	...	...	...	...	1,066: 68	
" 8 d:o å	233: 33	...	...	...	...	...	...	...	...	1,866: 64	
" 7 d:o å	200: —	...	...	...	...	...	...	...	...	1,400: —	4,333: 32

Till fortsättningsskolan ... .. 225: —

Till slöjdskolan för gossar, 9 afd. å kr. 80: — 720: —

Till d:o för flickor, 12 afd. å kr. 40: —
1 " å " 20: — 500: — 1,220: —

Bidrag från St Ilans församling ... .. 1,000: —

Arrendemedel:

5:te årets arrende för jord i Iggebygårde och äng å Trådarön ... .. 43: —

Räntemedel:

Å upp- och afskrifning, cirka ... .. 20. —

Att genom uttaxering fyllas 62,699: 10

deraf för folk- och småskolorna 51,663: 35

" räntor och amortering 11,033: 75

Kronor 80,548: 78

Utgifter:

En lärare (Lindqvist): Lön ... .. 1,950: —

Arvode för förande af matrikel m. m. ... .. 75: — 2,025: —

Bostad in natura.

Transport 2,025: —

	Transport	2,025:—	
En lärare (Werkelin): Lön	1,950:—		
Bostad in natura.			
En d:o (Malmberg): Lön	1,950:—		
Bostad in natura.			
En d:o (Walter): Lön	2,000:—		
En d:o (Ahlm): Lön	1,550:—		
Bostad in natura.			
En d:o (Bohlin): Lön	1,625:—		
En d:o (Fröier): Lön	1,625:—		
En d:o (Dahlberg): Lön	1,500:—		
En e. o. lärare (Andrén): Lön	1,200:—		
En e. o. d:o (ny plats): Lön pr $\frac{1}{2}$ år	600:—		
En lärarinna (Stenström): Lön	1,350:—		
Arvode för förande af matrikel m. m.	100:—	1,450:—	
Bostad in natura.			
En d:o (Svanholm): Lön	1,550:—		
En d:o (Hammariskiöld): Lön	1,400:—		
En d:o (Fröman): Lön	1,250:—		
En d:o (Bohman): Lön	1,050:—		
Bostad in natura.			
En d:o (Fernqvist): Lön	1,250:—		
En d:o (Johansson): Lön	1,250:—		
En d:o (Svanbom): Lön	1,250:—		
En e. o. d:o (Kolmodin): Lön	1,000:—		
En d:o d:o (Köhlberg): Lön	1,000:—		
En d:o d:o (ny plats): Lön	1,000:—		
En d:o d:o (d:o): Lön pr $\frac{1}{2}$ år	500:—		
Läraren i slöjd (Brandt): Lön	1,550:—		
Bostad in natura.			
Lärarinnan i slöjd (Hellström): Lön	1,000:—		
Biträdande d:o d:o (Wahlbäck): Lön	800:—		
E. o. d:o d:o (ny plats) med partiel tjenstgöring: Lön pr $\frac{1}{2}$ år	58:33	33,383:33	
Vaktmästaren (Löndborg): Lön	800:—		
För biträde vid badning	200:—	1,000:—	
Bostad och ved in natura.			

Fortsättningsskolan:

Arvode till lärare och lärarinnor	525:—
--	-------

Ersättningsskolan:

Arvode till lärare och lärarinnor	700:—	1,225:—
--	-------	---------

Pensionsavgifter:

Till folkskollärarnes pensionsinrättning för 8 lärare och 8 lärarinnor	750:—	
„ enke- och pupillkassan för 7 lärare	233:31	
• „ ålderdomsunderstödsanstalten för 19 småskolelärarinnor och 6 e. o. lärare	250:—	1,233:31

Pensioner:

Till f. folkskolläraren A. Thunmarks enka	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100:—	
” f. slöjdlärarinnan J. Bothén	...	...	...	...	...	...	...	...	...	400:—	
” f. småskollärarinnan M. Holm	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100:—	
” folkskoleläraren C. Lindqvist, eventuellt för ½ år	...	...	...	...	...	...	...	...	...	400:—	1,060:—

Transport 37,901:64

Transport 37,901: 64

Folkskolans diverse utgifter:

Koks, förslagsvis 700 hektoliter à 1:30	910:—	
Ved till nya skolhuset, förslagsvis 10 stafrum	120:—	
Do " gamla do " 40 "	480:—	
Huggning af 40 stafrum ved	120:—	
Diverse utgifter för uppvärmningen, cirka	100:—	
Belysning (elektrisk och gas)	600:—	
Inledande af elektrisk belysning i Vestra skolan och Fiskartorgsskolan	273:—	
Reparationer i skollokalerna och skollärarebostaden, kr. 5,981:—, fördeladt på 3 år, deraf för 1903	1,993:—	
Sand till skolplanerna	175:—	
Brandstodsafgifter	197:—	
Vattenafgifter	68:—	
Skolträdgården	130:—	
Krono- och kommunalutskylder för jord, cirka	5:—	
Arvode för skolkassans räkenskaper	400:—	
Skurning och rengöring i skollokalerna	1,400:—	
Skötsel af ur	15:—	
Skolmateriel, deraf 1 orgel	925:—	
Slöjdmateriel	400:—	
Inventarier	2,000:—	
Frycknings- och annonskostnader	300:—	
Driftkostnad för badinrättning	300:—	
Lärarepersonalens bibliotek	75:—	
Telefonafgifter	100:—	
Vikariehjälp för sjuka lärare och lärarinnor	200:—	
Arvode till en skolläkare	100:—	
Hysesafgifter	800:—	
Arvode för hemtning af skolbarn	100:—	
Diverse	1,000:—	13,286:—

Småskolorna:

Flöningar:		
2 lärarinnor (Melin, Törngren) à 900 kr.	1,800:—	
1 lärarinna (Hallin) à 800 kr. + bostad in natura	800:—	
4 d:o (Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Kjellin) à 800 kr.	3,200:—	
1 d:o (Norling) à 600 kr. + bostad in natura	600:—	
11 lärarinnor (de öfriga) à 700 kr.	7,700:—	
Ved till skollokalerna, cirka 30 stafrum	360:—	
Vedhuggning	90:—	
Brandstodsafgifter	68:89	
Vattenafgifter	52:—	
Städning, skurning, eldning etc.	800:—	
Materiel	200:—	
Koks och stenkol	200:—	
Årsafgiften till sjuk- och begravningskassan för 3 lärarinnor à 8 kr.	24:—	
Diverse utgifter	200:—	16,094:89

Anslag till Trädplanteringssällskapet:

för diverse arbeten å skolgårdarne	400:—	
Arvode åt en folkskoleinspektör	1,000:—	

Transport 68,682: 53

Transport 68,682: 58

Beräknad brist för år 1902:

Anslag till 1 fortsättnings- och 2 ersättningsskolor år 1902	...	...	...	...	...	...	262: 50	
Anslaget till reparationer öfverskridet med cirka	...	...	...	...	...	...	570: —	832: 50

Ränta och amortering å obligationslån:

a) För andel i 1892 års obligationslån, 1000,000 kr., hvaraf återstår den $\frac{1}{4}$ 1903 kr.								
87,250: — för nya folkskolebyggnaden vid Hållgatan								
1 års ränta	...	...	...	...	...	...	3,460: —	
1 års amortering	...	...	...	...	...	...	1,500: —	4,960: —
b) För andel i 1902 års obligationslån, 215,000 kr., för nya folkskolebyggnaden å								
Herrgårdet 1 års ränta och amortering, cirka	...	...	...	...	...	...	6,073: 75	
							Kronor	80,548: 78

Berättelse

öfver

verkställd granskning af Västerås stads räkenskaper för år 1902.

—•••—

Efter fullbordad revision af Västerås stads äfvensom af hamnstyrelsens för Ströms-
holms våg räkenskaper för år 1902 få undertecknade af Herrar Stadsfullmäktige utsedde
revisorer härmed afgifva följande berättelse:

I likhet med hvad föregående år varit fallet har siffergranskningen verkställts af
särskild person, hvarvid några mindre skrif- och räknefel iakttagits, hvilka under året
blifvit vederbörligen rättade.

I hamnens räkenskap är transporten från sidan 240 öfverförd med kr. 2,730: 90 i
st. för kr. 2,730: 99.

I brandverkets räkenskap förekomma en del mindre skrif- och räknefel, hvilka i
närlagda förteckning angifvas. Enär denna räkenskap, såsom den nu föres, saknar öfver-
skådlighet, anse vi oss böra uttrycka det önskemålet, att särskild kassa- och afräknings-
bok må uppläggas. Lämpligast synes oss dessutom vara, att jämväl denna räkenskap
föres hos Drätselkammaren, hvarigenom likformighet i bokföringen af stadens samtliga
räkenskaper kunde erhållas.

Samma uttalande vilja vi göra med anledning af att Jägmästaren i Västerås revir,
hvilken utfövar tillsyn öfver stadens skogar, jämväl öfvertagit förvaltningen af desamma
och vid årets slut till Drätselkammaren afgifvit redovisning däröfver i stället för att
såsom förut räkenskapen uteslutande förts af Drätselkammaren.

Anmärkningsvärdt anse vi vara, att en större reparation af gården N:o 1 N. kv.,
hvar till anslagits kr. 2,651: 86, har dragit en kostnad af cirka kr. 4,000.

Fullständig inventering af de i Drätselkammarens vård befintliga, staden tillhöriga
inventarier har verkställts, därvid afsevärda värdenedsättningar gjorts.

Sådan inventering har ännu ej skett af inventarierna tillhörande epidemiska sjuk-
huset, trikinbyrån samt brandverket och polisstationen.

Samtliga af Drätselkammaren och nämnda hamnstyrelse förvarade säkerhetshand-
lingar och värdepapper äro af oss genomsedda och i god ordning befunna.

Som stadens räkenskaper, frånsedt hvad här ofvan anmärkts, äro förda med synnerlig noggrannhet och reda, få vi härmed för såväl Drätselkammaren som hamnstyrelsen för Strömsholms våg tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

I liket med föregående år vidfogas till denna revisionsberättelse Drätselkammarrens "Berättelse öfver Västerås stads Drätselkammarrens räkenskaper för år 1902".

Västerås den 13 Juni 1903.

Georg Enhörning.

Filip Linders.

Alfr. Thunblom.

Uppgift å vid siffergranskningen af Västerås stads räkenskaper för år 1902 iakttagna felaktigheter.

Brandverkets räkenskap:

Kreditverifikation N:o 14 à kr. 686: 67 är upptagen i kassan till kr. 686: 87

Å kreditverifikation N:o 22 står kr. 4: 85 skall vara kr. 5: 45

"	"	36	"	"	3: 25	"	"	"	3: 00
---	---	----	---	---	-------	---	---	---	-------

"	"	45	"	"	65: 25	"	"	"	65: 35
---	---	----	---	---	--------	---	---	---	--------

"	"	62	"	"	79: 90	"	"	"	81: 90
---	---	----	---	---	--------	---	---	---	--------

"	"	97	"	"	90: 35	"	"	"	90: 65
---	---	----	---	---	--------	---	---	---	--------

"	"	"	"	"	1: 30	"	"	"	1: 00
---	---	---	---	---	-------	---	---	---	-------

"	"	138	"	"	1: 60	"	"	"	0: 60
---	---	-----	---	---	-------	---	---	---	-------

"	"	"	"	"	131: 39	"	"	"	130: 64
---	---	---	---	---	---------	---	---	---	---------

Sistnämnda verifikation är i kassan upptagen till kr. 131: 69.

Å kreditverifikation N:o 147 står kr. 79: 64 skall vara kr. 79: 74

"	"	304	"	"	4: 48	"	"	"	4: 62
---	---	-----	---	---	-------	---	---	---	-------

Västerås den 13 Juni 1903.

Georg Enhörning.

Filip Linders.

Alfr. Thunblom.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af de i bilagda berättelse öfver verkställd granskning af Västerås stads räkenskaper för år 1902 gjorda anmärkningar och uttalade önskemål får Drätselkammaren anförda följande:

Beträffande först hamnens räkenskap, hvilken föres af hamnuppbörds mannen, vill Drätselkammaren tillse att den å ett ställe iakttaga felöfverföringen af transporten, hvarigenm 9 öre kommit räkenskapsföraren till last, blifver i innevarande års räkenskap rättad.

Angående de i brandverkets räkenskap förekommande skrif- och räknefel torde brandchefen komma att afgifva särskild förklaring. Uti revisorernas yttrande om lämpligheten af att denna räkenskap föres hos Drätselkammaren, vill kammaren för sin del instämma.

Då revisorerna äfven gjort enahanda uttalande rörande specialräkenskapen för stadens skogar, hvilken under år 1902 och fortfarande föres af Jägmästaren Ivar Fåhræus, är det Drätselkammarens mening att återgå till det därförut brukliga sättet för redovisning af skogarnes inkomster och utgifter, hvilket dock ej kan iakttagas förr än med år 1904.

Hvad slutligen angår det af revisorerna anmärkta förhållandet att de i gården N:o 1 verkställda reparationerna, för hvilka Stadsfullmäktige anslagit 2,651 kronor 86 öre, kostat cirka 4,000 kronor, får Drätselkammaren upplysa att, då bristerna, såsom oftast är fallet med gamla hus, befunnits vara af betydligt större omfång än hvad vid kostnadsberäkningen för deras istandsättande antagits, Drätselkammaren ansett nödigt att reparationerna på en gång så fullständigt genomfördes att huset utan några större reparationer kunde för en längre framtid äga bestånd. Att anmälan härom ej ingått till Stadsfullmäktige beror därpå, att reparationsarbetena, som pågingo och fullbordades under sommaren å tid, hvarunder något Stadsfullmäktigesammanträde ej förekom, icke kunnat afbrytas för inväntande af Stadsfullmäktiges beslut om förhöjdt anslag.

Västerås den 20 Augusti 1903.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Uggla.

Bernh. Carlson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

De af revisorerna anmärkta fel å 1902 års räkenskaper för brandverket erkännas och skola i nästkommande års räkenskaper rättas.

Västerås den 24 Aug. 1903.

L. A. Nauckhoff,
Brandchef.

— 0000 —

Efter verkställd granskning af **Västerås stads Fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1902** få undertecknade af Herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer afgifva följande

Revisionsberättelse:

Af siffergranskaren enligt bifogade uppgift gjorda anmärkningar äro följande:

- 1:o. Enligt verif. 86, tillhörande Kamrerarens räkenskap för allm. fattigvården har änkan Anna Lovisa Eklund bekommit kr. 14: 50 i understöd, som i kassan synes vara hyreshjälp, men under samma verif.-nummer förekommer hon i kassan med kr. 2: — i understöd, som ej står upptaget i verif.
- 2:o. Enligt verif. 274 i samma räkenskap är till änkan Christina Johansson utbetaldt kr. 18: —, däraf 14 kr. för tvänne barn; men i kassan finnes endast kr. 16: — upptagna, däraf 14 till barnen och 2 till änkan.
- 3:o. Verif. 328 utvisar kr. 30: 60. kassan endast kr. 30: —.
- 4:o. Verif. 1129 utvisar endast kr. 5: — för ogifta Sofia Peterson, men i kassan står såväl 5 kr. i understöd som 5 kr. i hyreshjälp (fol. 104 och 106).
- 5:o. Verif. 1198 utvisar kr. 6: — i understöd och kr. 12: 50 i hyra åt änkan Augusta Palmér, men kassan upptager endast understödet.
- 6:o. Verif. 1505 utvisar kr. 17: 50, kassan däremot blott kr. 17: —.
- 7:o. I verif. 1640 står änkan Maria Jansson antecknad för kr. 5: —, men i kassan är hon upptagen för kr. 5: — i understöd och kr. 5: — i hyra, således 10 kr.

- 8:o. Under verif. 386 i kassan står ogifta Joh. Sofia Hellström antecknad för kr. 3: —, men i räkenskap. fol. 113 återfinnes hon under Juliana Hellström.
- 9:o. Under verif. 624 i kassan står änkan Maria Jansson antecknad för kr. 5: — i understöd, men i räkenskaperna för kr. 2: —.
- 10:o. Debetverif. 2221 saknas.
- 11:o. Fol. 151 kassan är 78 öre uteglömd i transport; ifrån att summan skall vara 56,806: 78 är den 56,806.
- 12:o. Fol. 159 i kassan är transport 56,806 kr., men vid nedsummeringen äro 6 kr. uteslutna, så att slutsumman är 56,800.
- 13:o. Og. Joh. Kumlin förekommer på sid. 62 med kr. 5: — i understöd i stället för på sid. 60, som antecknad är i räkensk. (sid. 115).
- 14:o. Till debetverif. 2220, belöpande å kr. 5: — finnes ej något motsvarande i kassan, men skall vara samma belopp, som återfinnes i debet-verif. 2213.
- 15:o. Verif. 2138 lasaretsräkningen för J. A. Forselius tycks vara återbetald.
- 16:o. Under verif. 620 i kassan står änkan Matilda Åkerblom antecknad för kr. 8: — i understöd, men förekommer hon i räkenskap. sid. 123 under Johanna Åkerblom.
- 17:o. Under verif. 830 i kassan står og. Wilhelmina Lindqvist upptagen för kr. 2: — i understöd, men motsvarande i räkenskap. pag. 117 är hon antecknad för kr. 3: — (Maj månad).
- 18:o. Under verif. 994 i kassan förekommer og. Charlotta Hellsten med kr. 6: — i understöd, men i räkenskap. är hon antecknad 2 gånger för kr. 6: —, såväl sid. 125 som sid. 127 (Juni månad), men under Lotten Hellsten pag. 125 och Charlotta Matilda Hellsten pag. 127.
- 19:o. Under verif. 1061 i kassan är änkan Christina Sjökvist upptagen för kr. 3: — i understöd, men motsvarande i afräkningen pag. 122 Juli månad är namnet änkan Christ. Sjöstedt, förmodligen är sista namnet det rätta.
- 20:o. Erik Klang är under verif. 1296 i kassan, antecknad för kr. 3: —, men i afräkn. pag. 128 (Aug. månad) för kr. 5: —.
- 21:o. Og. Elin Andersson är i kassan under verif. 1333 antecknad för kr. 2: — i understöd, men i afräkn. pag. 108 (under Aug. månad) är hon upptagen till kr. 5: —.
- 22:o. I kassan under verif. 820 (8:de Maj) är utpensionerade Anna Sofia Ahman antecknad för kr. 30: — i understöd, men i afräkn. sid. 164 är hon upptagen för kr. 15: —.
- 23:o. Utpensionerade flickan Greta Brundin förekommer i kassan under pag. 38, 88, 136 och 184 med kr. 17: 50 i understöd 3:ne gånger och kr. 17: — en gång, men i afräkn. sid. 152 är hon upptagen endast de 3 första kvartalen.
- 24:o. Nedsummeringen pag. 70 i kassan utgör 234: 75 och ej som står 234: 25.
- 25:o. Vid transport å sid. 110 i kassan, som skall vara 1,049: 25, är 25 öre ej öfverfördt.
- 26:o. Nedsummeringen pag. 156 i kassan skall sluta på 50,675: 45 i st. för som står 50,675: 62.
- 27:o. I kamrerarens räkenskap sid. 142 står änkan Christina Johansson född Norström antecknad för kr. 10: 75 i hyreshjälp för 4:de kvartalet 1:sta Okt., men i den gemensamma verif. för hyreshjälp N:o 1724 ingår ej nämnda summa.
- 28:o. I kassan under verif. 1115 (Juli månad) är änkan Fredrika Pettersson antecknad för kr. 4: — i hyreshjälp, men i afräkn. sid. 144 (samma månad) är hon upptagen till kr. 5: —.

- 29:o. Under verif. 1341 förekommer änkan Charlotta Grönstrand med kr. 5: — i understöd, men står hon i afräkningen pag. 127 under namnet Charlotta Grönlund.
- 30:o. Änkan Charlotta Grönstrands understöd af kr. 5: — under verif. 2030 i kassan för Dec. mån. tycks vara förd på änkan Charlotta Grönlund, pag. 127 (eller också tvärtom).

Af dessa anmärkningar äro N:ris 5, 7 och 8 oriktiga, men alla andra äro riktiga, och torde vederbörliga rättelser i dessa hänseenden vidtagas. För egen del hafva vi vid granskningen funnit skäl till följande anmärkningar:

- 1:o. Pag. 12 kamrerarens räkenskap för allm. fattigvården upptages kr. 31: 25 såsom hyreshjälp, men i verif. 116 synes det vara understöd.
- 2:o. Pag. 66 i samma räkenskap står Ulrika S. Lindqvist, men i verif. 702 står Ulrika S. Lindmark.
- 3:o. Pag. 130 står lösen af besvär angående J. E. Nilsson kr. 2: 75 och pag. 142 står lösen för utslag angående J. E. Nilsson kr. 2: 75; men då det ej är antagligt att samma myndighet inom så kort tid afkunnat utslag angående samma person, och då anordningarna för utslaget äro utfärdade, den ena af ordföranden och den andra af sekreteraren, så synes lösen vara erlagd 2 gånger.
- 4:o. Pag. 111 står C. V. Nilsson men i verif. 2214 kallas samma person C. V. Eriksson.
- 5:o. Enligt § 19 af Fattigvårdsstyrelsens protokoll den 2 Januari var J. Holms anbud för likkistor kr. 4: 40 pr styck, hvilket anbud af styrelsen antogs, men enligt verif. 2177 för allmänna fattigvården och verif. 158 för fattiggården Karlslund har han debiterat fattigvården 4 kr. 45 öre pr styck.
- 6:o. Till änkan Josefina Vilhelmina Tornberg har Fattigvårdsstyrelsen under 1902 utbetalt kontanta understöd och utanordnadt ved; hvad hon sålunda bekommit och vidare kan henne och hennes barn påkostas bör af Fattigvårdsstyrelsen återfordras af de uppfostringsbidrag, som äro henne tilldömda.
- 7:o. Pag. 6 i kamrerarens räkenskap för Karlslund visar, att sysslomannen för arbeten levererat kr. 746: 84 till allmänna fattigvården, men enligt sysslomannens räkenskap pag. 48 uppgår tillfälliga arbetena till endast kr. 729: 84.
- 8:o. Å Karlslund intagna sinnessjuka änkan Maria Gustafssons tillstånd synes vara sådant, att hennes intagande på vårdanstalt för sinnessjuka, bör i möjligaste måtto påskyndas.
- 8:o. Oss synes nödvändigt, att räkenskaperna för fattiggården Karlslund föras fullständigt af kamreraren, så att sysslomannen blott har att hvarje månad till kamreraren aflämna specifik uppgift å af honom uppburna och utgifna medel samt förteckning å verkställda arbeten, för hvilka kontant likvid ej erlagts, äfven om detta skulle medföra någon förhöjning i kamrerarens aflöning.
- 10:o. Vid besök å fattiggården Karlslund hafva vi funnit förhållandet därstädes fullt tillfredsställande. En del reparationer synes nödvändiga, men då fråga är väckt om fattigvårdsväsendets reorganisation, hafva vi icke funnit skäl att framställa några särskilda yrkanden.
- 11:o. De i Fattigvårdsstyrelsens förvar befintliga värdepapper, säkerhets- och brandförsäkringshandlingar samt hästförsäkringsbref äro i behörig ordning.
- 12:o. Då det alldeles tydligt är Testatrix mening, att Malmströmska fondens kapital skall hållas "orubbadt", eller alltid utgöra kr. 10,000, men fattigvårdsstyrelsen fått

vidkännas en förlust af kr. 450 i arfskatt, så att kapitalet nu utgör endast kr. 9,550, så synes nödvändigt, att Fattigvårdsstyrelsen ingår till Kongl. Maj:t med underdånig anhållan, att, utom hvad angår det i donationsbrevet stadgade pensionsrummet å 100 kr. till Anna Stina Pettersson, räntan måtte få läggas till kapitalet, tills detta får den i testamentet stadgade storleken, eller 10,000 kronor.

13:o. Sifferrevisionen har äfven nu verkställts af herr Herman Tersmeden, hvilket synes af närladga sifferrevisionsberättelse. Skulle särskild sifferrevisor äfven framdeles komma att användas, föreslå vi, att denne liksom öfriga revisorer af Herrar Stadsfullmäktige utses.

Resultatet af vår granskning af räkenskaper och förvaltning är, att vi, med erkännande af Fattigvårdsstyrelsens och dess tjänstemäns oförtröttade nit i uppfyllande af sitt svåra värf, bedja få tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Västerås den 3 Juli 1903.

F. V. Bergström.

Karl Berglind.

Karl Hägwall.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den af revisorerne vid granskning af Västerås stads fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1902 afgifna *revisionsberättelse* får styrelsen öfver gjorda anmärkningarne afgifva följande förklaring.

Hvad först beträffar de af revisorerne anmärkta räkne- och skriffel vill styrelsen hafva nämnt, att desamma komma att af undertecknad styrelsens t. f. kamrerare vederbörligen rättas.

Vidkommande så anmärkningarna i öfrigt, har styrelsen skolat tillkännagifva be-
träffande

- N:o 30 p. 3. Att lösen för Öfverståthållare-Ämbetets resolution om Joh. Erland Nilsson af misstag är uppförd två gånger, hvarför rättelse därutinnan skall ske, men ä-
ingendera anordningen verkställd af *sekreteraren*;
- p. 5. att af J. Holm för högt uppburen ersättning för *likkistor* kommer att af honom återfordras och godtgöras fattigkassan;
- p. 6. att styrelsen redan tillföre ordnat så, att *änkan Josefina Wilhelmina Tornberg* må därest hon skulle slutligen blifva tillerkänd uppfostringsbidrag för sina barn och såmedelst erhålla tillgångar, hålla fattigvården skadeslös för dess utgifter för barnen;
- p. 8. att sinnessjuka *änkan Maria Gustafsson* blifvit transporterad till hospital;
- p. 9. att styrelsen vill pröfva och undersöka, huruvida så kunde ordnas, som revisorerne framhållit som nödvändigt, hvad rör räkenskapens vid fattiggården förande a-
styrelsens kamrerare; samt
- p. 12. att styrelsen hvad angår "*Malmströmska fonden*" också beslutit, det ränteutdelning utom till Anna Stina Pettersson skall upphöra intill dess fonden uppgått till om-
förmälte 10,000 kronor; och vill styrelsen vidkommande slutligen
- p. 13. hafva åt Herrar Stadsfullmäktige öfverlämnat, huruvida äfven *sifferrevisor* bör a-
Herrar Stadsfullmäktige utses.

Västerås den 26 Augusti 1903.

Filip Linders.

Axel Eklundh.

Register:

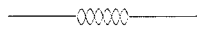
	Utgifter	sid.	1—8
1. Sammandrag öfver Utgifter och Inkomster	Inkomster	,,	9—13
2. Reserverade köpeskillingsmedel för försåld diverse mark m. m.		,,	14—15
3. Räkning öfver Hamnbyggnaden, utvisande med hvilket belopp, som kostnaden för byggnaden beräknas ingå i stadens obl.-lån vid 1902 års slut		,,	16—17
4. Räkning öfver Hamnafgifterna för år 1902		,,	16—17
5. Räkning öfver Hamnens Underhålls- och Reparationsfond		,,	18—19
6. Sammandrag öfver kostnaden för vatten- och afloppsledningen till och med år 1902		,,	20—21
7. Sammandrag öfver Renhållningsverkets Utgifter och Inkomster år 1902		,,	22—23
8. D:o öfver Tillgångar och Skulder för d:o		,,	24—25
9. D:o af Drättselkammarens räkenskap (utgående balans-konto) Tillgångar och Skulder den ³¹ / ₁₂ 1902		,,	26—35
10. Sammandrag öfver Fonder och donerade medel som stå under Drättselkammarens förvaltning		,,	36—38

Berättelse

öfver

Västerås stads Drätselkammarens Räkenskaper för år 1902.

Sammandrag öfver allmänna Utgifter och Inkomster.

Utgifter för året:

Ränta och Amortering å Obligationslån:

1:o) Obligationslånet af den ³¹ / ₁₂ 1872:					
Ränta	. . . . .	183:	32		
Amortering	. . . . .	13,500:	—	13,683:	32
2:o) Obligationslånet af den ¹ / ₆ 1892:					
Ränta	. . . . .	14,080:	—		
Amortering	. . . . .	6,000:	—		
Provision	. . . . .	50:	20	20,130:	20
3:o) Obligationslånet af den ¹⁵ / ₆ 1896:					
a) Till Stockholms Handelsbank:					
Ränta	. . . . .	21,852:	—		
Amortering	. . . . .	6,000:	—		
Provision	. . . . .	34:	81	27,886:	81
b) Till Fonder under Drätselkammarens förvaltning:					
Ränta	. . . . .	7,128:	—		
Amortering	. . . . .	6,000:	—	13,128:	—
c) Till Mälareprov. Ensk. Bank:					
Ränta	. . . . .	270:	—		
Amortering	. . . . .	5,000:	—	5,270:	—
				46,284:	81
					80,098: 33
Räntor å tillfälliga lån:					
Enligt budgetförslaget	. . . . .			30,000:	—
Wallöfska lifräntan	. . . . .			1,100:	—
				Transport	111,198: 33

Transport 111,198: 33

Aflöningar:

1:o) Till Magistraten med underlydande tjänstemän och betjente	16,515: —		
2:o) (<i>Vid Drätselkammaren m. m.</i>):			
Stadskamreraren och Sekreteraren	3,500: —		
Räkenskapsföraren	1,500: —		
Arbetschefen	3,000: —		
Arbetsförman	1,200: —		
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige	800: —		
Arvode för juridiskt biträde under år 1902	1,100: —	11,100: —	27,615: —

Pensioner:

f. Borgmästaren E. W. Abenius	5,000: —		
f. Stadsläkaren P. O. Lind	2,000: —		
f. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —		
f. Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —		
f. Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —		
D:o E. A. Westén	300: —		
f. Tornvaktaren J. E. Norén	150: —		
D:o C. E. Eriksson	75: —		
f. Städerskan Johanna Söderlund	60: —		
f. Barnmorskan Carol. Närström	400: —		
Anslag till Magistratens Embets- och Tjänstemäns reservfond enligt Kongl. Brevet d. ¹¹ / ₁ 1850 och ²¹ / ₂ 1868, ¹¹ / ₅ Råd- manslön efter äldre stat	360: —	11,545: —	

Brandväsendet med gemensamma Brand- och Poliskåren:

(Årets uttaxering 35,181: 20)

a) Aflöningar	6,816: 67		
Beklädnad och diverse	1,533: 33	8,350: —	
b) Gemensamma brand- och poliskåren	26,831: 20	35,181: 20	

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören: Lön	1,200: —		
Tjänstgöringspengar	800: —	2,000: —	
Byggnadsfiskalen	200: —		
Sekreteraren	200: —	2,400: —	

Sundhetsvården:

(Årets uttaxering enl. budgetförslaget.)

a) Allmänna helsovården	6,380: —		
b) Epidemiska sjukvården	8,900: —	15,280: —	
Af Dr.-kammaren förskotteradt belopp:			
(Att gäldas genom uttaxering)	485: 15	15,765: 15	

Gatubelysningen:

Efter afdrag af 12 gaslyktor, som bekostas af hamnen).

Belysning med 177 gaslyktor	12,145: 58		
" 12 elektriska lampor	671: 06		
" 1 nattlampa vid Norrmalm	94: 65	12,911: 29	
En gatulykta <i>Lux</i> uppsatt å Herrgårdet	239: 20		
En ny gaslykta å Norra Ågatan	61: 53	13,212: 02	
		Transport	216,916: 70

Gatuläggningen:

Transport 216,916: 70

(Enligt budgetförslaget).

3:dje årets uttaxering för Köpmangatan, $\frac{1}{3}$ -del af 7,100 kr. . .	2,366: 66	
Kostnader för gatuarbeten år 1902 samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	5,133: 34	
Makadamslagning	4,000: —	
Brist från år 1901	1,500: —	
	<u>Sgr</u>	13,000: —

Af Dr.-kammaren förskotteradt belopp:

I brist å arbete vintern 1902 har slagits på lager diverse gatu- materiel	3,134: 80	16,134: 80
--	-----------	------------

Vägunderhåll:

Anslag af uttaxerade medel		2,100: —
--------------------------------------	--	----------

Vattenledningen:

Aflöningar	4,250: —	
Drift- och underhållskostnader	11,115: 01	
Inköpt materiel	1,282: 15	
” inventarier	547: 70	
Nya anläggningar år 1902	2,936: 18	20,131: 04

Vattenledningsarbeten:

a) Nya filtret: 5:te och sista årets amortering	6,406: 99	
b) Vatten och afloppsledning å Västermalm: 5:te och sista årets amortering	5,037: 93	11,444: 92

Pudrettberedningsanstalten:

Bidrag genom uttaxering till bestridande af renhållningsverkets utgifter för året		7,701: 47
--	--	-----------

Stadens parker och planteringar:

Aflöningar	1,740: —	
Vasaparken m. m.	2,034: 09	
Stadsparken	604: 05	
Hamngatan, för plantering	381: 17	
Södra esplanaden	270: 26	
Domkyrko-esplanaden	106: 43	
Plantering vid tomten N:o 29 Norra kvarteret	75: 64	
” å Norra och Södra Ågatorna	171: 38	
Stallhagen	347: 88	
Djeknebergets vård och underhåll	1,214: 25	
Inköpt 10 st. trädgårdssoffor	170: —	7,115: 15

Skogarne:

Aflöningar:		
Jägmästarens årsarvode	100: —	
Skogvaktarens årslön	582: 67	682: 67
Skogs aflöningar m. m.:		
enl. jägmästarens redovisning	1,479: 05	
enl. konto	55: 26	1,534: 31
Skogvaktaren 1 famn ved	8: —	
Skogvaktarens vedbränsle	34: —	2,258: 98
	<u>Transport</u>	283,803: 00

Transport 283,803: 06

Rådhuset:

40 famnar björkved	550: —	
2 ¹ / ₄ „ barrved (från skogen)	18: —	
Emottagning, huggning och uppbärning af ved	206: 61	
40 hl. kol	110: —	
Uppbärning af kol 5 månader	10: —	120: —
Skötsel af uren	40: —	
Reparation af Rådhusuret	10: —	50: —
Brandstodsafgift: för fastighet	70: —	
„ löseendom	21: —	91: —
Elektrisk belysning	430: 46	
9 st. 16-ljuslampor	4: 50	
Gasförbrukning	29: 75	464: 71
Diverse reparationer	126: 98	
„ kostnader under året	265: 23	
Städningspengar	600: —	
Inköpt inventarier	344: 20	
	<u>2,836: 73</u>	
Enligt budgetförslaget		3,730: —

Diverse renhållning:

Rensning af ogräs och renhållning å diverse gator och allmänna platser	250: —	
Renhållning af gatan mellan kyrkogårdarne vid Kvarntullen	50: —	
S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinspersoner å 75 kr.	<u>1,050: —</u>	1,350: —

Arrenden och Afgälder:

För s. k. Gästgifvarejorden	11: 50	
„ till staden upplåten mark af Stallhagen:		
af Länslasarettets område	18: 67	
„ Länscellfängelsets område	9: 97	
„ d:o för jernvägen, enl. Kongl. brefvet den 2 ¹ / ₁₁ 1873	<u>100: —</u>	128: 64
„ s. k. Falkenbergska tomten	75: —	
„ till staden upplåten mark i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgårdet	156: 51	
„ till staden upplåten äng å Trådarön	7: 50	
„ Klockartorp och Talltorp:		
för tiden $\frac{1}{5}$ 1902— $\frac{1}{5}$ 1903: 315 k.-fot = 82,44 hl. spanmål, $\frac{1}{2}$ råg och $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarkegång å 7: 48,5 kr.	617: 06	
kontant	50: —	667: 06
Afgäld för Vasaparken, efter 1902 års medelmarkegång	399: 70	
Kronolägenheten Kungsängen:		
9:de årets arrende, $\frac{1}{3}$ 1902— $\frac{1}{3}$ 1903	1,500: —	
9:de årets nybyggnadsersättning att reserveras enligt 2:dra punkten i arrendekontraktet	<u>100: —</u>	<u>1,600: —</u>
		3,045: 91
		<u>Transport 291,928: 97</u>

Transport 291,928: 97

Årliga utgifter:

Båtsmansvakansafgifter	205: —	
Fångars vård och förplägning å Cellfängelset	212: 82	
Mat till anhållne personer å polisstationen $\frac{1}{5}$ 1901— $\frac{1}{3}$ 1902	82: —	

Krono- och kommunalutskylder:

för den af staden exproprierade delen af Kungs- ängen	63: 05	
„ Östra utmarken	310: 62	
„ Viksäng	16: 84	
„ Kraftstation	91: 50	
„ diverse jordeggor och annan fastighet	358: 44	840: 45

Brandstodsafgifter:

Materialboden vid Sjöhatten: för fastighet	38: —	
„ „ löseegendom	16: 80	
Materialier: förvarade i N:o 1 Norra kvarteret	8: 40	
„ „ i N:o 3 d:o	1: 68	
För 1 magasin å tomten N:o 75 Södra kvarteret	2: —	
„ Skogvaktarebostället	1: 99	68: 87

Telefonafgifter: för ledningar och anknytningar:

till Magistraten	75: —	
„ Borgmästaren	20: —	
„ Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
„ Dr.-kammarens ordförande	50: —	
„ Drätselkammarkontoret	75: —	270: —

Arvode för siffergranskning af Drätselkammarens räkenskaper Stadens andel i lön till Skarprättaren: $\frac{12}{32}$ -delar af 200 kr. . . . . 75: —

Vågboden vid Stora torget, hyra . . . . . 125: —

Paviljongen i Stadsparken:

Brandstod och utskylder	130: 26	
Diverse utgifter	120: —	250: 26

Klapphuset:

Tillsyn deraf	100: —	
Diverse utgifter	40: 30	140: 30

Anslag till sockenbiblioteket	100: —	
för vård och skötsel däraf	75: —	175: —

Stallet (Enligt budgetförslaget):

Utfodring, hästkötning och hästförsäkring	1,000: —	
Diverse utgifter för stallet	200: —	
Aflöningar: till två karlar som skola verkställa körslor i stadens arbeten	1,456: —	
Olycksfallförsäkring för två karlar	22: —	2,678: —

Trycknings- och annonskostnader	1,754: 62	7,277: 32
---	-----------	-----------

Diverse särskilda ändamål:**Anslag af uttaxerade medel:**

till Slöjdskolan och Tekniska skolan	2,000: —	
„ Vesterås högre elementarläroverk för flickor: 3:dje året af treårsperioden 1900, 1901, 1902	2,000: —	
„ Arbetareinstitutets bibliotek för år 1902	1,500: —	
„ föreläsningkurser för arbetsskassen	500: —	6,000: —

Transport 305,206: 29

Transport 305,206: 29

Anslaget till Magistraten*för trycknings- och annonskostnader m. m.:*

Trycknings- och annonskostnader	502: 22	
Bokbinderiarbeten	116: 50	
Bläck, läskapper och stålpenor	6: 25	624: 97

Reserv. anslaget till Magistraten för tillfälligt biträde:

För biträde vid Stadsfullmäktigeval	20: —
---	-------

Genom förskotterade medel verkställda likvider att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt:

Anslaget till plantering å Käringberget	574: 86	
Anslag för hydrologiska undersökningar	2,095: 62	
Epidemiska sjukhusets nybyggnad	29,692: 64	
Elementarskolans för flickor d:o	54,348: 73	
Karlsгатans omkostnader	350: 41	84,391: 78
Ersättning för afstående af arrendena af Kungsängen och Viksäng samt Klockartorp och Talltorp	1,000: —	
För inlösnings af förbindelsen i lägenheten Smedsbo	20,000: —	108,062: 26

(Stadsfullmäktige hafva beslutat följande utgifter, hvilka utgifter af drätselkammaren bestridts att återgäldas medelst upptagande af lån för amortering på längre tid, nemligen):

Inköpta fastigheter:

Gården N:o 74	Vestra kvarteret	5,000: —	
" " 77—79	"	10,000: —	
" " 82 & 83 a	"	11,200: —	
" " 83 b	"	6,000: —	
" " 93	"	25,000: —	
" " 25	Södra kvarteret	18,000: —	
" " 111	"	33,750: —	
" " 112	"	65,000: —	
" " 2	Norra kvarteret	50,000: —	
" " 17	"	32,000: —	
" " 18	"	18,838: —	
" " 19	"	25,000: —	
" " 20	"	17,000: —	
" " 21	"	30,000: —	
" " 33	"	50,000: —	
" " 43	"	14,400: —	
" " 59 & 120	"	4,000: —	
" " 60	"	5,050: —	
Lägenheten Berget		50,000: —	
Hästholmarne		19,400: —	
		Transport 489,638: —	413,913: 52

	Transport	489,638: —	413,913: 52
Jord i Törnebladskas vreten		10,706: 20	
” i Kyrkbacksgärdet		10,000: —	
Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret		3,606: 95	
Mark från tomten N:o 5 Vasa		500: —	514,451: 15

Beslutade utgifter för diverse ändamål:

Gatuarbeten å Västermalm och Vasastaden	2,259: 07	
Vatten- och aflöpsledningarna i d:o d:o	4,226: 45	
D:o i Pilgatan	6,371: 19	
D:o nya anläggningar år 1900	13,103: 72	
Anslaget för Norra Ågatan och Östra Esplanaden	3,939: 90	
Brandstationens nybyggnad	39,030: 31	
Aktier i Sala—Gysinge—Gefle jernvägsaktiebolag	25,000: —	
Nybyggnad vid fattiggården Karlslund	25,318: 79	
” ” Elementarläroverket för flickor	130,000: —	
” ” Epidemiska sjukhuset	50,000: —	
” ” för Västerås högre allm. läroverk	105,000: —	
Vatten- och aflöpsledningen i Herrgårdet	9,505: 18	
Nytt folkskolehus enl. kyrkostämman den 11/11 1901	215,000: —	
Kostnader för 1902 års obligationslån	6,711: —	
Reserverade medel af 1902 års d:o	583: 24	636,048: 85

Förslagsanslaget:

(En del utgifter, som bestridits af förslagsanslaget):

Diverse utbetalningar	
enl. <i>Diverse allmänna Utgifters konto</i>	6,633: 34
Omkostnader för afvägning och konstruerande af nivåkurvor	
öster om Östra esplanaden enl. 1897 års stadsplan m. m.	150: —
Renskrift af handlingar angående stadsplanen	6: —
Kostnader vid Kongl. Sv. Segelsällskapets besök	195: 13
” för hundskattmärken	20: 40
Enl. Stadsfullmäktiges beslut den 30/10 1902 för afvägningar m. m.	
till regleringsplanen	600: —
Inköp af inventarier (arbetsredskap m. m.)	100: 90

Utöfver anslaget för komitén för stadshusbyggnadsfrågan m. m.:

Arkitekt Gustaf Wickman	1,835: —	
Afgår återstoden af förslagsanslaget 4,000: — kr.	443: 75	1,391: 25
1902 års anslag såsom bidrag till trädgårdsutställningen i Ve-		
sterås år 1902	200: —	

Utöfver anslaget för anskaffning af nya vattenledningskärror:

För inköp af en gatuspolningsvagn med turbin	1,550: —	
Afgår återstoden af 1901 års anslag	1,232: 25	317: 75
	Transport	9,614: 77 1,564,403: 52

	Transport	9,614: 77	1,564,413: 52
<i>Hästhölmarnes diverse utgifter:</i>			
Utskylder	84: 87		
Reparationer	278: 73		
Trädgårdsarbeten, frö och grus	502: 03		
Diverse	28: —	893: 63	10,508: 40
Afkortningar:			
å kommunalutskylder	8,819: 14		
å personella afgifter för presterskapets aflöning	564: 50		9,383: 64
Fattigmedel:			
Uttaxering år 1902			27,654: 55
Kyrkokassemedel:			
Uttaxering år 1902			19,235: 83
Folkskolemedel:			
Uttaxering år 1902			54,238: 57
Krono- och tertialtione- medel:			
(som är presterskapet i Vesterås å lön anslagen af jord inom stadsområde.)			
Lösen för 329,86 hl. spanmål, 1/2 råg och 1/2 korn, medelpris 7,75 kr. pr hl.			2,556: 41
Saldo till år 1903:			
Behållning, motsvarighet i fordringar		59,553: 57	
		<u>Kronor 1,747,544: 49</u>	

Inkomster för året:

Saldo från år 1901:

Behållning, motsvarighet i fordringar	36,110: 51
---	------------

Andelar i ränta och amortering:

1:o) å 1892 års obligationslån:

Af Folkskolestyrelsen:

för nya folkskolebyggnaden: Räkta.	3,520: —	
Amortering	1,500: —	5,020: —

Af Fattigvårdsstyrelsen:

för fattiggården Karlslund: Ränta .	704: —		
Amortering	300: —	1,004: —	6,024: —

2:o) å 1896 års obligationslån:

Af Kyrkorådet:

för nya orgeln i Domkyrkan: Räkta	661: 32	
Amortering	340: —	1,001: 32

Genom uttaxering:

Af Kyrkorådet:

för nya orgelfasaden: Ränta . . .	49: 27			
Amortering .	<u>1,095: —</u>	<u>1,144: 27</u>	2,145: 59	8,169: 59

Räntemedel:

<i>Fattigvårdsstyrelsen:</i> för nybyggnad vid Karlslund:	
1 års ränta å 25,300 kr. å 5 %	1,265: —

Arrenden m. m. för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

för diverse jordlägenheter	2,984: 30	
„ tvenne lador (försäljningssumma)	280: —	3.264: 30

Vestra utmarken:

För diverse byggnadsplatser m. m. 294: 50

Viksäng:

Arrende för jord	1,250: —	
d:o „ 8 villatomter, utarrenderade på 50 år	240: —	
1902 års afgäld för 1 villatomt, utarrenderad pr år	10: —	
För tvenne lador (försäljningssumma)	305: —	1,805: —

Diverse arrenden:

Persbohagen	30: —
Gamla begravningsplatsen vid Klockarbackarne	75: —
S. k. Ljussaxen invid Rönnerberga	20: —
Östra holmen	150: —

Transport	275: —	5,363: 80	45,545: 10
-----------	--------	-----------	------------

	Transport	275: —	5,363: 80	45,545: 10
S. k. gästgifvarejorden:				
i gamla Stohagsjorden	120: —			
i nya d:o	60: —			
F. d. Stadskassörsjorden:				
i Iggebygdärdet	35: —			
i Rigärdet	18: —			
i Herrgärdet	25: —			
i Trådarön	30: —			
Stadskommunens f. d. lönejord:				
i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet		155: —		
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord:				
å Trådarön		7: —		
Planteringslandet litt. B. i N:o 119 Norra kv.	3: —			
Ett jordområde, upplåtet till Masugnsaktiebol.	25: —			
Ett mindre område utom Gåsmyretullen . . .	5: —			
Trångfors Aktiebolaget:				
1:sta årets arrende för mark af				
Vestra utmarken	35: —			
4:de och 5:te årens arrende för mark				
af Persbohagen	13: 80	48: 80		
Byggnadskvarteret Ottar	600: —			
En backbrink utom Kvarntullen	5: —			
1:sta årets arrende för ett				
jordområde intill Manneborg	5: —			
d:o " Ljungstorp	3: —			
d:o i den s. k. Pistolsvreten	5: —	1,262: 80		
<i>Kronolägenheten Kungsängen:</i>				
9:de årets arrende $1\frac{4}{3}$ 1902— $1\frac{4}{3}$ 1903:				
A. Norén	842: —			
Renhållningsverket	658: —	1,500: —		
9:de årets nybyggnadsersättning		100: —		
<i>Arrende för Klockartorp och Talltorp:</i>				
för tiden $1\frac{1}{5}$ 1902— $1\frac{1}{5}$ 1903:				
315 k.-fot = 82,44 hl. spanmål, $\frac{1}{2}$ råg och $\frac{1}{2}$				
korn efter medelmarkegång å 7: 48,5 kr. . .	617: 06			
Kontant	50: —	667: 06	9,055: 66	
<i>Arrende för fiskvatten:</i>				
Fiskvattensarrenden			430: —	
<i>Arrende för vattenfall:</i>				
11:te årets arrende för vattenfallet i Svartån			6,000: —	
Hyresmedel:				
Paviljongen i Stadsparken		1,500: —		
Elbaholmen:				
för restaurationsbyggnaden	450: —			
" en villatomt	10: —	460: —		
Rådhuskällaren		100: —		
Vågboden vid Stora torget		55: —		
Platshyra:				
för en källare invid Loviseberg	10: —			
" ett magasin å södra Skallberget	10: —	20: —		
	Transport	2,135: —	61,030: 76	

	Transport	2,135: —	61,030: 76
Remontstallarne:			
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne		309: 83	
Marknadsafgifter:			
Nettobehållning genom uthyrning af marknadsstånd och bord		1,089: 67	
Stadens andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg . .		500: —	
Plats för Vattenkiosken i Vasaparken		10: —	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten		355: —	4,399: 50

Epidemiska sjukhuset:

(Enl. budgetförslaget.)

Fast årsafgift från landstinget	2,775: —	
För (approv.) 3,000 underhållsdagar från Landstinget	3,000: —	5,775: —

Skogarne:

Reserverade skogsprodukter	1,565: 43	
Diverse d:o	2,034: 31	
Betesafgifter	80: —	3,679: 74

Gräs- och Sjöslög:

Diverse grässlög		394: —
----------------------------	--	--------

Hamnafgifter:

I anledning af Kongl. Brevet den ³⁰/₁₂ 1899, angående fönyade taxor å hamnafgifter, äfvensom ränta å hamnkassans skuld, har Drätselkammaren, enligt dess protokoll den 12 och 13 November 1900 § 21, afgifvit förslag om huru ränta och amortering å hamnkassans återstående skuld bör beräknas från och med 1900, nämligen ränta å 5 % och amortering 3,000 kr.

Detta förslag är af Stadsfullmäktige godkänt den ²¹/₁₂ 1900.

1 års ränta å beräknade återstående kostnader för hamnbyggnaden den ¹/₁ 1902:

Kr. 85,905: — å 5 %	4,295: 25	
1902 års amortering	3,000: —	7,295: 25
13:de årets ränta och amortering å kostnader för Tullhusbyggnaden, enligt godkänd och räkenskapen bifogad amorteringsplan .	1,750: —	9,045: 25

(Anm. Totala inkomstbeloppet af hamn-

traden för året 18,774: 38

Däraf ingår till stadskassan, se före-

stående 9,045: 25

Återstoden 9,729: 13

är från Hamnafgifters Konto öfverfördt till Ham-

nens underhålls- och reparationsfond.)

Vattenledningsafgifter:

(Enligt budgetförslaget.)

Beräknade vattenledningsafgifter	23,000: —	
Överskott — skillnad i konto	2,681: 04	25,681: 04

Utdelning å aktier:

Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya jernvägsaktiebolag		
600,000 kr. å 5 %	30,000: —	
Sala—Tillberga jernvägsaktiebolag:		
(Beräknad utdelning enl. budgetförslaget):		
206,000 kr. å 8 %	16,480: —	
Gasverksaktier: 48,700 kr. å 6 %	2,922: —	49,402: —
	Transport	159,407: 29

Transport 159,407: 29

Brävninsmedel:

Stadens andel:

⁵ / ₁₀ -delar af vinstmedlen för året den ¹ / ₁₀ 1900— ¹ / ₁₀ 1901	99,546: 81	
⁵ / ₁₀ -delar af utskänkings- och minuteringsafgifter för året den ¹ / ₄ 1902— ¹ / ₄ 1903	2,245: 50	
⁵ / ₁₀ -delar af afgifter för utskänkning under år 1902 å ångfartygen Aros och Vesterås	262: 50	
För tillfälliga utskänkningar	9: 37	102,064: 18

Diverse inkomster:

Källarfrihetsmedel	349: 05
Hundskatt för 199 st. hundar	1,990: —

Stadens andel:

i bötesmedel	564: 75
i auktionsprovision	176: 09
i registreringsafgifter	49: 42

Platshyror:

för cirkus, karuseller m. m.	225: —	
under s. k. folkmarknaden	734: —	959: —
Hyra för utlånade marknadsbord		18: —
Ersättning för transport af bänkar för skyttemarknaden å slottet		12: 08

Försäljningar:

af stadgar och ordningsföreskrifter	20: 25	
146 kg. jernskrot	2: 92	
960 „ gjutgods-d:o	14: 40	
400 „ plåt-d:o	4: —	
af ett gammalt staket vid Norra esplanaden	10: —	
af 100 st. gammalt taktegel	3: 50	55: 07
		4,173: 46

Uttaxerade medel:

(dels efter 1901 års bevillning och dels utskylder, som för löpande året uttaxeras, nämligen):

Personella afgifter för år 1902:

för prästerskapets aflöning:

1 kr. för man och 50 öre för kvinna	1,585: 50
---	-----------

Kommunalutskylder:

efter 1901 års bevillning

å 5 kr. pr kr. bevillning	186,988: 85
-------------------------------------	-------------

Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter, som äro belägna

på stadens grund, enl. tomtöreslängd	214: 89
--	---------

Afgifter till prästerskapet:

å 2 öre för bevillningskrona med undantag af bevillning för åker och äng	738: 87
--	---------

Tomtören för sjöbodar	664: 90
---------------------------------	---------

Krono- och tertialtionde:

efter 1901 års medelmarkegång	2,556: 41	192,749: 42
---	-----------	-------------

Transport 458,394: 35

Transport 458,394: 35

Af Drätselkammaren förskottrade medel år 1902:

(Att gäldas genom uttaxering.)

Plantering å Käringberget	574: 86	
Hälsöwards-Nämnden	485: 15	1,060: 01

(Å lager ineliggande):

Diverse gatulägningsmateriel		3,134: 80
--	--	-----------

(Att gäldas genom lånemedel):

Hydrologiska undersökningar	2,095: 62	
---------------------------------------	-----------	--

Epidemiska sjukhusets nybyggnad	29,692: 64	
---	------------	--

Elementarskolans för flickor nybyggnad	54,348: 73	
--	------------	--

Karlsгатans omkostnader	350: 41	
-----------------------------------	---------	--

Ersättning för afstående af arrendena af Kungs-		
---	--	--

ängen och Viksäng samt Klockartorp och

Talltorp	1,000: —	
--------------------	----------	--

Inlöst förbindelsen å köpesumman för Smedsbo . .	20,000: —	107,487: 40	111,682: 21
--	-----------	-------------	-------------

Å 1902 års lån 2,000,000 kr.är till och med den $31/12$ 1902 kontant levererat till Stadskassan:

1,150,500 kr.

däraf:

Aktiebolaget Stockholms Handelsbank

af lånet öfvertaget belopp 1,000,000 kr. till 98,05 %, eller kontant 980,500: —

Upplånte medel från under Dr.-kammarens förvaltning stående

Fonder och fromma Stiftelser mot obligationer till belopp . . 170,000: — 1,150,500: —**Förslagsanslagets konto:**

Återstoden af anslaget för anskaffning af nya urinkurar		23: 92
---	--	--------

Drätselkammarens konto:

Reserverade medel af anslaget för åmurens i Svartån ombyggnad	591: 69	
---	---------	--

Reserverade medel af lösesumman för af Telegrafverket öfver-		
tagna stadens telefonledningar	2,657: 50	

Enligt Stadsfullmäktiges beslut skall af 1902 års obligationslån gäldas hela det för aktier i Sala—Gysinge—Gefle jernvägsaktiebolag tecknade beloppet (25,000 kr.) men enär år 1898 af då för handen varande tillgångar likviderats 15,000 kr.

uppstår härigenom en behållning af	15,000: —	
--	-----------	--

Öfverskott å räntor å tillfälliga lån	9,101: 07	
---	-----------	--

Öfverskott å beräknade vattenledningsafgifter	3,713: 75	
---	-----------	--

31,064: 01

härifrån afgår brist, uppkommen genom för högt beräknad utdelning innev. år å aktier i Sala—Tillberga jernvägsaktiebolag . . . . .

4,120: — 26,944: 01

Kronor 1,747,544: 49

Debet.

Reserverade köpeskillingsmedel för försåld

1902
Dec. 31. An.

Utbetalningar år 1902.

Lösen för lagfartshandlingar m. m. och diverse utgifter för stadens gårdar	955: 81		
<i>Västerås stads sparbank:</i>			
Ränta å inteckn. i gården N:ris 82 och 83 Vestra kv.	186: 67		
<i>Disponent Th. Sundeman:</i>			
Ränta från den $\frac{1}{11}$ till den $\frac{25}{10}$ 1901 å 15,706: 20 kr. köpeskilling för gården N:o 74 i Vestra kv. samt mark af Mälarborg = 9 mån. 24 dagar å 6 %	769: 60		
<i>Domkyrkokommissionen i Västerås:</i>			
1 års ränta å köpeskillingen för lotterna N:ris 8 b, 15, 16, 21, 24 och 27 i tomten N:o 143 Södra kv. 3,606: 95 kr. å 5 %	180: 35		
<i>Doktor Gustav Holm:</i>			
Upplupen ränta å inteckningar i gården N:o 76 a Vestra kv.	12: 71		
<i>Gården N:o 76 Vestra kvarteret:</i>			
Köpesumman för gården	3,250: —		
<i>Gården N:o 99 Vestra kvarteret:</i>			
Köpesumman för gården	4,500: —		
<i>Gården N:o 60 Norra kvarteret:</i>			
Gäldande af nedlagda kostnader	514: 13		
<i>Enl. Arrende och Hyresmedels konto N:o 2:</i>			
Diverse utgifter för stadens gårdar	9,479: 63		
Ränta å inteckningar m. m.	7,462: 76	16,942: 39	27,311: 66
<i>Saldo till år 1903:</i>			
1:o) <i>Fordringar:</i> (Ogulden köpeskilling):			
För tomterna N:ris 2 och 4 i byggnadskvart. Ingrid	4,022: 60		
2:o) Hos Stadskassan inestående	61,031: 80	65,054: 40	
	Kronor	92,366: 06	

diverse Mark och Byggnader m. m.

Kredit.

1902

Jan. 1.

Pr. *Saldo från år 1901:*1:o) *Fordringar:* (Ogulden köpeskillning):

För tomterna N:ris 2 och 4 i byggnadskvart. Ingrid 5,022: 60

2:o) Hos Stadskassan innestående 45,293: 91 50,316: 51

Dec. 31.

Inkomster år 1902:*Byggmästaren K. J. Karlsson:*1 års ränta till den $\frac{1}{10}$ 1902 å 5,022: 60 kr. å 5 % 251: 13*Byggmästaren A. P. Andersson:*Tomten N:o 3 i byggnadskvarteret Klara, innehållande
i areal 1,485: 75 kvadratmet. å 3 kr. . . . . 4,457: 25*Handlanden Axel Sundström:*

Handpenning vid köp af tomten litt. B.

i kvarteret Nanna . . . . . 500: —

Afbetalning å köpeskillingen för tomten

litt. B. i kvarteret Magna . . . . . 2,000: — 2,500: —

Ett års hyra till den $\frac{1}{4}$ 1903 för tomten N:o 84 b

Vestra kvarteret . . . . . 10: —

*Gården N:ris 77, 78 och 79 Vestra kvarteret:*Inlöst inteckning den $\frac{30}{3}$ 1899 . . . . . 1,000: —*Gården N:o 25 Södra kvarteret:*Inlöst inteckning den $\frac{3}{4}$ 1900 . . . . . 2,000: — 10,218: 38*Enl. Arrende och Hyresmedels kanto N:o 2:*

Hyresinkomster . . . . . 30,364: —

För diverse mark . . . . . 1,028: —

Försäljning af boningshuset å tomten N:o 76 Vestra
kvarteret . . . . . 320: —

Försäljning af mindre boningshuset å tomten N:o 60

Norra kvarteret . . . . . 65: —

Ränteinkomst 54: 17 31,831: 17

Kronor 92,366: 06

Debet.**Hamnbyggnadens**

1902

Jan. 1. An. *Balans från år 1901:*

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas
ingå i stadens obligationslån vid 1901 års slut . . . . .

85,905: —

Dec. 31. 1 års ränta å 85,905 kr. å 5 % 4,295: 25

Kronor 90,200: 25

Debet.**Hamnafgifters**

1902

Dec. 31. An. Af motstående hamnintrader ingår till stadskassan:

1:o) Till ränta och amortering å kostnaden för
hamnbyggnaden, hvilken kostnad ingår
i stadens obligationslån 7,295: 25

2:o) 13:de årets ränta och amortering å kost-
naden för Tullhusbyggnaden . . . . . 1,750: — 9,045: 25

Hamnens Underhålls- och Reparationsfond mottager öfverskottet

af hamnintraden för året 9,729: 13

Kronor 18,774: 38

Konto.**Kredit.**

1902

Dec. 31. Pr. I anledning af Kongl. Brefvet den ³⁰/12 1899 och Stadsfullmäktiges beslut den ²¹/12 1900 skall ränta och amortering å beräknade återstående kostnader för hamnbyggnaden sålunda beräknas från och med år 1900, nämligen ränta 5 % och amortering för år 3,000 kr., för att kunna åskådliggöra med hvilket belopp kostnaden för hamnbyggnaden vid hvarje års slut beräknas ingå i stadens obligationslån.

1 års ränta å vid årets början ingående balans

85,905 kr. à 5 % 4,295: 25

Amortering för år 1902 . . . . . 3,000: —

7,295: 25

Balans till år 1903:

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i stadens obligationslån vid 1902 års slut . . . . .

82,905: —

Kronor 90,200: 25

Konto.**Kredit.**

1902

Dec. 31. Pr. *Uppbörd år 1902:*

Enl. Hamnuppbördsmannens räkning 18,774: 38

Kronor 18,774: 38

Debet.

Hamnens Underhålls-

1902

Dec. 31. An.

Utgifter år 1902:

Lön till Hamnuppbördsman	1,500: —	
Provision, 6 % å intraden 18,846: 38 . . .	1,130: 78	
Lön till Hamnfogden	100: —	
Ersättning för skrifmateriel	50: —	2,780: 78

Hamnunderhållskostnader:

Diverse årskostnader	3,304: 68	
Kostnaden för muddringen	9,733: 81	
Inköpta inventarier	455: 72	13,494: 21

Tullhuset:

Diverse omkostnader för året	122: 25	16,397: 24
Behållning till år 1903		4,964: 95
	Kronor	21,362: 19

och Reparationsfond.**Kredit.**

1902
 Jan. 1. Pr. *Behållning från år 1901* 11,411: 06

Dec. 31. **Inkomster år 1902:**

Öfverskott af hamnintraden för året	9,729: 13	
Influtna afgifter för båtbyggarna vid hamn	72: —	
Hyra för 1 rum i Tullhuset	150: —	9,951: 13

Kronor	21,362: 19
--------	------------

Debet.

Sammandrag öfver kostnaden för

1901

Jan. 1.	An. Balans från år 1901	404,184: 84	
Dec. 31.	Utförda Vatten- o. Afloppsledningsarbeten år 1902 för nya anläggningar: (Betalt af vattenafgifter för året.)		
	Serviser	984: 19	
	Gårdsaflopp	860: 65	
	Aflopp i Vasagatan	248: 40	
	Diverse mindre arbeten	842: 94	2,936: 18
	Vatten- och Afloppsledningen i Allégatan		1,569: 61
	(Betalt af reserverade medel af 1881 års obligationslån).		
	Vatten- och Afloppsledningen i Herrgårdet		9,505: 18
	(Betalt af 1902 års obligationslån).		
	Sugledningen (gäldas genom lånemedel)	10,373: 74	24,384: 71
			<u>Kronor 428,569: 55</u>

Vatten- och Afloppsledningen.**Kredit.**

1902

Dec. 31. Pr. *Balans till år 1903:*

Kostnader till 1902 års slut 428,569: 55

Kronor	428,569: 55
--------	-------------

Renhållnings-

Debet.

Sammandrag öfver Utgifter

1902				
Dec. 31.	An.	Utgifter för året:		
		Diverse utgifter	933: 40	
		Telefonafgift	100: —	
		Komplettering af utslitna beklädnads-		
		persedlar	249: 25	
		D:o och underhåll af fordon	427: 34	
		D:o d:o af latrinkärl	103: 10	1,813: 09
		<i>Stallet:</i>		
		(Utfodring för 6 hästar.)		
		<i>Diverse foderartiklar:</i>		
		Från jordbruket	2,762: 20	
		Kontant inköpt	611: 70	
		Hästförsäkring, hästskoning, medicin och		
		läkarearvode samt sadelmakeriarbeten	427: 99	3,801: 89
		<i>Jordbruket:</i>		
		Utsäde	223: 35	
		Betäckning för hö och halm	9: 25	
		Pudrett, 160 hl.	72: —	
		Diverse körslor, arbeten m. m.	557: 75	
		Kostnader för tröskning	34: 75	897: 10
		<i>Arrenden:</i>		
		Andel i kronoarrendet för Kungsängen .	658: —	
		Afgäld för upplagsplats å Hammarbygärdet	30: —	688: —
		<i>Torfmull:</i>		
		Inköpt under året 3,117 balar		3,735: 55
		<i>Inventarier:</i>		
		Inköpt ett kärl af furu	5: —	
		D:o två liar	5: —	10: —
		<i>Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget:</i>		
		För drifkraft till Renhållningsverkets fabrik		705: 21
		<i>Aflöningar:</i>		
		Föreståndaren	1,650: —	
		Ord. arbetare	5,546: —	
		Extra d:o	1,024: 55	8,220: 55
				19,871: 39
		<i>Saldo till år 1903:</i>		
		Tillgångar i fordringar		4,031: —
			Kronor	23,902: 39

verket.

och Inkomster år 1902.

1902				
Jan. 1.	Pr.	Saldo från år 1901:		
		Tillgångar i fordringar	2,550:	40
Dec. 31.		Inkomster för året:		
		<i>Försäljning:</i>		
		604 balar torfmull	1,028:	70
		48 st. komposter	1,339:	—
		294½ lass stallströ	294:	50
		15,977 hl. pudrett	7,234:	60
			9,896:	80
		<i>Diverse inkomster:</i>		
		Ersättning från sjukkassan	54:	—
		För krossning af säd	56:	—
		„ hemtning af latrinkärl	46:	92
		„ diverse grässlog	436:	—
		„ skörden af ett hveteskifte	175:	—
		„ 2½ stackar halm	200:	—
		„ 103 korgar agnar	20:	60
		„ bete	3:	—
			991:	52
		<i>Jordbruket:</i>		
		(Beräknade värdet af årets skörd):		
		Hö, 16,000 kg. à 8 öre	1,280:	—
		Halm, 11,000 kg. à 2 öre	220:	—
		Hafre, 8,350 kg. à 10 öre	835:	—
			2,335:	—
			13,223:	32
		Från Drätselkammaren levererade medel af årets uttaxering . . .	7,701:	47
		Minskning i fodertillgången	427:	20

Kronor 23,902: 39

Renhållnings-

Debet.	Sammandrag öfver Tillgångar och
---------------	--

1902			
Dec. 31.	An.	Tillgångar:	
		<i>Fordringar</i>	4,031: —
		<i>Fastigheter:</i>	
		Fabriken: Anläggningskostnader	10,039: 24
		Arbetarebostadsbyggnaden m. m.	10,540: 01
		Källare- och magasinsbyggnaden	2,085: 52
		Foderladan	241: 02
			22,905: 79
		<i>Inventarier:</i>	
		6 hästar	3,925: —
		Fordon	2,765: —
		Latrinkärl	719: 25
		Diverse inventarier	37: —
		Målkärl	13: —
		Fabrikens diverse inventarier	2,749: 30
		Stallets d:o	695: 20
		Jordbrukets d:o	432: 93
			11,336: 68
		<i>Förråder:</i>	
		2,850 kg. Hö à 8 öre	228: —
		2,240 kg. Halm à 2 öre	44: 80
		200 balar Torfmull à 1,80 kr.	360: —
		5,000 hl. Pudrett à 45 öre	2,250: —
			2,882: 80
		Kronor	41,156: 27

verket.

Skulder den 31 December 1902.

Kredit.

1902

Dec. 31. Pr.

Skulder:

Fabrikens UlgifTERS och Inkomsters konto:

Motstående fordringar . . . . . 4,031: —

Saldo till år 1903:

Motstående tillgångar:

i Fastigheter 22,905: 79

i Inventarier 11,336: 68

i Förråder 2,882: 80

37,125: 27

Kronor 41,156: 27

Drätselkammarens

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1902			
Dec. 31.	An.	Tillgångar:	
		Kassabehållning	13,069: 24
		<i>Fordringar:</i>	
		Af enskilda personer	333,877: —
		„ kyrkokassemedel	2,911: 56
		<i>Renhållningsverket:</i>	
		Andel i Kungsängsarrendet	658: —
		<i>Restantier:</i>	
		Oguldna utskylder (mindre säkra fordringar)	4,760: 17
		<i>Köpeskillingsmedel:</i>	
		För tomterna N:ris 2 och 4 byggnadskvarteret XXVI	
		Ingrid	4,022: 60
		Återstod af 1902 års hamnintrader och båtafgifter . .	9,665: 60
		(Att gäldas genom uttaxering år 1903.)	355,894: 93
		Anslag till plantering å Käringberget	574: 86
		Helsovårds-Nämnden	485: 15
		Å lager inneliggande diverse gatuläggningmateriel .	3,134: 80
		Wallöfska inteckningarna	4,194: 81
			20,000: —
		<i>Förråden:</i>	
		Veds konto:	
		15 1/2 famnar ved	116: —
		Skogseffekters konto:	
		148 stigar pinnar	516: 50
			632: 50
		<i>Inköpta diverse fastigheter,</i>	
		för stadsplanens genomförande:	
		(Gäldadt af köpeskillingsmedel)	
		Jord i Herrgårdet	11,379: 20
		D:o i Gåsmyrevreten	10,813: 20
		D:o i Vesterholm, 3 tomter	3,000: —
		Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret	2,600: —
		„ „ 119 Norra „	1,883: 02
		Tomten N:o 24 b „ „ „	2,500: —
		Andel af tomten N:o 76 Norra „	500: —
		Andelar af tomterna N:ris 39—40 Södra kvarteret . .	8,000: —
		Transport	40,675: 42
			393,791: 48

Räkenskap.

Skulder den 31 December 1902.

Kredit.

1902

Dec. 31. Pr.

Skulder:

Allmänna Utgifters och Inkomsters konto:

Behållning, motsvarighet i tillgångar 59,553: 57

Reserverade medel:

(Att af Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål):

Anslaget för tryckning af senast fastställda stadsplanekartan 2,400 kr., återstod	1,028: 70	
Förslagsanslaget 2,000 kr. för ordnande af byggnadskvarteret Maria, återstod	1,482: 40	
Förslagsanslaget år 1894, för ny vägdelning m. m.	1,000: —	
Kallbadhuset: Behållning, reserveras för kommande reparationer eller nybyggnad	389: 06	
Kungsängens nybyggnadsmedel för 9 år	900: —	
Förslagsanslaget 600 kr.: Enligt Stadsfullmäktiges beslut den ³⁰ / ₁₀ 1902 för afvägningar m. m. till regleringsplanen, återstod	350: —	
Epidemiska sjukhusets nybyggnad	50,000: —	
Gemensamma Brand- och Poliskåren: Behållning till år 1903	634: 52	
Rådhusets omkostnader: Behållning till år 1903	900: 71	
Reserverade köpeskillingsmedel	65,054: 40	
Krono- och tertialtione-medel	1,329: 69	
Hamnens Underhålls- och Reparationsfond	4,964: 95	
Västerås allm. läroverks nybyggnad	94,850: 10	
Elementarskolans för flickor d:o	147,200: —	
Obligationslånet år 1902: Reserverad stämpelavgift för 800,000 kr.	2,400: —	
Nya folkskolebyggnaden	213,444: 67	
Reserverade medel af 1902 års obligationslån	583: 24	
Anslaget för upprättande af karta öfver alla under Västerås stads jurisdiktion hörande egor 3,500 kr., återstod	1,000: —	587,512: 44

Skogarne:

Reserverade skogsprodukter 632: 50

Kronoegendomen Kungsäogen:

1902 års arrende, att erläggas i Mars 1903 . . . . . 1,500: —

Vattenledningsavgifters konto:

Oguldna vattenledningsavgifter 280: 60

Kapitalet för Wallöfska lifröntan . . . . . 20,000: —

Transport 669,479: 11

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1902

Dec. 31.	An.	Transport	40,675: 42	393,791: 48
	Jord i Vasa-området		635: 97	
	Gården N:o 72 Vestra kvarteret		3,500: —	
	" " 80 " "		3,000: —	
	" " 6 Norra "		7,474: 76	
	Inköpt år 1902:			
	Gården N:o 76 Vestra kvarteret		3,250: —	
	" " 99 " "		4,500: —	63,036: 15
	<i>Paviljongen i Stadsparken:</i>			
	Gäldat af 1896 års obligationslån			18,000: —
	<i>Inköpta fastigheter år 1896,</i>			
	för stadsplanens genomförande:			
	(Gäldat af 1896 års obligationslån. Bokförings-			
	värden enl. Drätselkammarens protokoll den			
	²⁷ / ₂ 1897 § 17).			
	Tomten N:o 27 å U. V. K.		100: —	
	Gården N:o 13—14 Norra kvarteret		30,000: —	
	" " 16 " "		15,000: —	
	" " 116 Vestra "		12,000: —	
	Lägenheten <i>Loviselund</i>		5,000: —	
	Gården N:o 102 b och 103 Vestra kvarteret		8,000: —	70,100: —
	Lägenheten <i>Sofielund</i> (Gäldat af 1892 års obligationslån).			10,011: 30
	<i>Inköpta diverse fastigheter:</i>			
	(Gäldat af 1902 års obligationslån.)			
	Gården N:o 74 Vestra kvarteret		5,000: —	
	" " 77, 78 och 79 Vestra kvarteret		10,000: —	
	" " 93 Vestra kvarteret		25,000: —	
	" " 25 Södra "		18,000: —	
	" " 111 " "		33,750: —	
	" " 112 " "		65,000: —	
	" " 2 Norra "		50,000: —	
	" " 17 " "		32,000: —	
	" " 18 " "		18,838: —	
	" " 19 " "		25,000: —	
	" " 20 " "		17,000: —	
	" " 33 " "		50,000: —	
	" " 59 och 120 Norra kv.		4,000: —	
	Lägenheten <i>Berget</i>		50,000: —	
	<i>Hästholmarne</i>		19,400: —	
	Jord i Törnebladiska vreten		10,706: 20	
	D:o i Kyrkobacksgärdet		10,000: —	
	Inköpt år 1902:			
	Gården N:o 21 Norra kvarteret		30,000: —	
	" " 43 " "		14,400: —	
		Transport	488,094: 20	554,938: 93

Skulder den 31 December 1902.

Kredit.

1902			
Dec. 31.	Pr.	Transport	669,479: 11
1:o)	<i>Ogulden köpeskillning:</i>		
	Kongl. Maj:t och Kronan		6,266: 67
2:o)	<i>Tillfälliga lån:</i>		
	Sundinska don.-fonden för Pauvres honteux m. m.	45,000: —	
	Upplupen ränta		325: —
	Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —	
	Sala—Tillberga jernvägsaktiebolag	15,000: —	65,000: —
	Upplupen ränta		843: 75
3:o)	<i>Utelöpande obligationer:</i>		
	Obligationslånet af den $\frac{1}{6}$ 1892	349,000: —	
	D:o " " $\frac{1}{6}$ 1896:		
	(Millionlånet)		
	Stockholms Handelsbank	604,000: —	
	Fonder, under Drätselkammarens förvaltning	195,000: —	
	Mälareprovinsernas Ensk. Bank	5,000: —	804,000: —
	Obligationslånet af den $\frac{1}{8}$ 1902:		
	(Två-millionlånet)		
	Stockholms Handelsbank	1,000,000: —	
	Ränta		3,433: 33
	Fonder, under Drätselkammarens förvaltning	170,000: —	1,170,000: —
			2,323,000: —

Transport 3,068,347: 86

Sammandrag öfver Tillgångar och

Debet.

1902

Dec. 31.	An.	Transport	488,094: 20	554,938: 93
	Gården N:o 60 Norra kvarteret		5,050: —	
	Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret		<u>3,606: 95</u>	496,751: 15
	Allm. byggnader och gårdsfastigheter			387,500: —
	<i>Epidemiska sjukhuset:</i>			
	Anläggningskostnader			50,763: 10
	<i>Dambyggnaden i Svartån:</i>			
	Anslag af 1892 års obl.-lån 65,000 kr.			76,549: 81
	<i>Kallbadhuset:</i>			
	Bokföringsvärdet motsvarande brandförsäkringsvärdet . . .		8,000: —	
	Nya upplagsmagasinet å Sjöhatten			1,800: —

Likvider genom tillfälliga lån:

(Att gäldas genom obligationslånemedel):

a) Inköp af fastigheter:

Tomten N:o 118 Norra kvarteret	3,250: —	
Gården N:o 15	(Barnhem-	
hemmets f. d. gård):		
Likvid genom tillfälliga lån . 10,000: —		
Bidrag från Sundinska fonden <u>3,000: —</u>	13,000: —	
Lägenheten Smedsbo	<u>20,000: —</u>	36,250: —

b) För andra ändamål:

Anslaget för hydrologiska undersökningar	2,095: 62
Epidemiska sjukhusets nybyggnad . . .	66,970: 83

Nya brandstationen:

Kostnader t. o. m. 1901 . . 131,472: 64	
därifrån afgår	
Disponibla tillgångar . . . 37,260: 70	94,211: 94
(Gäldat af medel utaf 1902 års obligationslån 39,030: 31).	
Nya gatuläggningar m. m. till och med	
år 1898	25,385: 54
Sugledningen år 1902	10,373: 74
Elementarskolans för flickor nybyggnad:	
Gården N:o 82 och 83 a . . 11,200: —	
" " 83 b . . . . . 6,000: —	
Kostnaden tills dato . . 120,846: 35	138,046: 35
Karlsгатans omkostnader	350: 41
Ersättning för afstående till staden af arrenden af Kungsängen och Viksäng samt Klockartorp och Talltorp . . .	<u>1,000: —</u>
	338,434: 43
	374,684: 43
	Transport 1,950,987: 42

Skulder den 31 December 1902.**Kredit.**

1902
Dec. 31. Pr.

Transport 3,068,347: 86

Transport 3,068,347: 86

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1902			
Dec. 31.	An.	Transport 1,950,987:	42
<i>Jordfastigheter:</i>			
I gamla Stohagsjorden	30,000:	—	
(Betalt af 1896 års obligationslån)			
S. k. Holmenska jorden, återstod	2,000:	—	
(Betalt af 1892 års obligationslån)			
Stadsjorden Kungsängen:			
Återstod af expropriationsvärdet 27,500 kr., efter försäljning af mark till och med år 1897 . . .	5,749:	55	
Stallhagen	4,866:	40	
Munkängen	7,714:	05	12,580: 45
<i>Jordfastigheter (efter taxeringsvärden):</i>			
Äldre värdet af jord	59,923:	43	
Östra utmarken	70,900:	—	130,823: 43
			181,153: 43
<i>Aktier:</i>			
Stockholm—Västerås—Bergslagens nya jernvägsaktiebolag	600,000:	—	
Sala—Tillberga jernväg	206,000:	—	
Sala—Gysinge—Gäfle jernväg	25,000:	—	831,000: —
D:o D:o lån	500:	—	
1 års ränta å 500 kr. å 5 %	25:	—	525: —
Gasverksaktier	48,700:	—	879,700: —
<i>Hamnen:</i>			
Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i obligationslånen vid 1902 års slut			82,905: —
<i>Vatten- och afloppsledningen:</i>			
Sammandrag af kostnaden till och med år 1902 . .	428,569:	55	
Materiel: Inventarium	5,145:	71	
Instrumentalier och redskap: Inventarium	3,182:	—	436,897: 26
<i>Inventarier:</i>			
För Epidemiska sjukhuset	8,940:	69	
” Brandverket	25,015:	05	
” Rådhuset	22,192:	10	
” Marknadsstånden	3,000:	—	
” Polisvaktkontoret	1,595:	60	
” Vågboden vid torget	327:	63	
” Skogsprodukter	136:	95	
” Trädplanteringen	912:	01	
” Arbetsredskap och verktyg	8,252:	14	
” Trikin-byrån	100:	—	
	Transport 70,472:	17	3,532,168: 11

Skulder den 31 December 1902.**Kredit.**

1902
Dec. 31. Pr.

Transport 3,068,347: 86

Transport 3,068,347: 86

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1902

Dec. 31.	An.	Transport	70,472: 17	3,532,168: 11
	För Stallet		48: 15	
	” Hästars konto (2 hästar)		1,650: —	
	” Byggnadsmaterialier		1,049: 09	
	” Tullhuset		1,273: 45	
	” Hamnen		518: 22	
	” Jern- och metallvågen		200: —	75,211: 08

*Fordringar:**a) För andelar i 1892 års obligationslån:*

Af Folkskolestyrelsen, för Nya Folkskole-
byggnaden:

(Nominelt 100,000 kr.)

Återstod efter 1902 års amortering . . 87,250: —

Af Fattigvårdsstyrelsen, för Karlslund:

(Nominelt 20,000 kr.)

Återstod efter 1902 års amortering . . 17,450: — 104,700: —*b) För andel i 1896 års obligationslån:*

Af Kyrkorådet, för nya orgeln i Dom-
kyrkan:

(Nominelt 20,000 kr.)

Återstod efter 1902 års amortering . . . . . 18,200: — 122,900: —Kronor 3,730,279: 19

Skulder den 31 December 1902.

Kredit.

1902

Dec. 31. Pr.

Transport 3,068,347: 86

Sammandrag:

Tillgångar enl. motstående	3,607,379: 19
Skulder enl. ofvanstående	<u>3,068,347: 86</u>
Skillnad, mera tillgångar	539,031: 33

Kapital-konto:

a) Mera tillgångar enligt ofvanstående sammandrag 539,031: 33

b) *Fordringar:*

För andelar i 1892 och 1896 års obligations-

lån enl. motstående . . . . . 122,900: — 661,931: 33

Kronor 3,730,279: 19

Verklige skulder den 31/12 1902:

Amorteringslån, återstod	Kr. 2,323,000: —
Tillfälliga lån	„ 65,000: —
Ogulden köpeskilling	„ 6,266: 67
	<u>Kronor 2,394,266: 67</u>

Fonder och donerade medel, som stå under Drätsel- kammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1902:

	Kapital.	Ränta m. m.
<i>Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.:</i>		
Västerås stad	45,000: —	
D:o	325: —	
Depositionsräkning	465: 61	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	<u>1,176: 56</u>	1,967: 17
<i>Sundinska beklädnadsfonden:</i>		
Västerås stad	5,000: —	
<i>Curry Treffenbergs fond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	2,000: —	
<i>Gustaf Wahlbecks gåfva:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	3,000: —	
Andel i fondernas kassabehållning		2: 83
<i>Västerås Gilles donationsfond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	1,000: —	
<i>Magistratens Embets- och Tjänstemäns reservfond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	27,000: —	
Andel i fondernas kassabehållning		425: 18
<i>Engvallska donationsfonden:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	30,000: —	
Andel i fondernas kassabehållning		564: —
<i>Altinska fonden:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	4,000: —	
<i>Sundinska donationsfonden för barnhemmet:</i>		
Obligationer i Stockholm—Västerås—Bergslagens nya jernvägs- aktiebolag	10,000: —	
Senare 1/2-årets ränta från den 15/7 1902		200: —
<i>Ol. Norells testamentsfond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	30,000: —	
<i>A. Engströms donationsfond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	10,000: —	
Transport		167,000: —
		3,159: 18

Transport 167,000: — 3,159: 18

Zimmermanska slöjdskolefonden:

Västerås stad, mot obligationer	135,000: —	
Aktier i Mälareprov. Bank: 475 st. med 10 % förhöjning	52,250: —	
Fondens fastighet: Gården N:o 1 Norra kvarteret	44,750: —	232,000: —
Andel i fondernas kassabehållning		48: 54

Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål:

Västerås stad, mot obligationer	9,000: —	
Fordran mot inteckningar	106,000: —	
Fondens fastighet: Gården N:o 146 Vestra kvarteret, bokföringsvärdet	60,000: —	175,000: —

Gården N:o 146 Vestra kvarteret, reservfond:

Västerås stad, mot obligationer	5,000: —	
Depositionsräkning	2,476: 41	7,476: 41

Sundinska Nämndens konto:

Nämndens behållning till år 1903		12,131: 21
--	--	------------

Sundinska donationsfonden för skarpskytteföreningen:

Depositionsräkning	500: —	
------------------------------	--------	--

Bilschierska testamentsfonden:

Depositionsräkning	275: —	
Andel i fondernas kassabehållning		36: 06

Natalia Anderssons stipendiefond:

Fordran mot inteckning	1,000: —	
----------------------------------	----------	--

Wahlbeckska fonden:

Västerås stad, mot obligationer	77,000: —	
Fordran mot inteckningar	30,000: —	107,000: —
Upplupen ränta	166: 67	
Andel i fondernas kassabehållning	1,299: 85	1,466: 52

Bergmanska donationsfonden för Arbetareföreningen:

Västerås stad, mot obligationer	3,000: —	
Fordran mot inteckning	8,000: —	11,000: —

Bergmanska donationsfonden för Nattherberget:

Depositionsräkning	3,000: —	
------------------------------	----------	--

Torngrenska fonden:

Västerås stad, mot obligationer	20,000: —	
Transport	20,000: —	704,251: 41
		16,841: 51

Transport 20,000: — 704,251: 41 16,841: 51

Aktier: (Af Drätselkammaren åsatta värden):

Stockholm—Västerås—Bergslagens nya jernvägsaktiebolag	9,000: —	
Sala—Tillberga jernväg	625: —	
Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget	10,000: —	
Aktiebol. Stockholms Handelsbank	45,000: —	
Byggnadsaktiebolaget Vestmannia	700: —	
Västerås Varmbadhus-Aktiebolag	150: —	
Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil	600: —	
Västerås Gaslysnings-Aktiebolag	700: —	
Mälareprov. Ensk. Bank	28,875: —	95,650: —

Teater-Obligationer:

Af år 1899, 100 st.	2,000: —	
Af år 1903, 7 st.	70: —	2,070: —
		117,720: —

Andel i fondernas kassabehållning 613: 57

Fastigheten Älderdomshemmet:

Bokföringsvärdet	14,900: —	
Västerås stad, mot obligationer	9,000: —	23,900: —

Wilh. Erikssons donationsmedel:

Upp- och Afskrifningsräkning	421: —	
Andel i fondernas kassabehållning	402: 24	823: 24

Fru Carolina Hygrells donationsfond:

Depositionsräkning	10,719: 80	
	Kronor 856,591: 21	18,278: 32

Västerås den 11 April 1903.

På Drätselkammarens vägnar:

CLAES UGGLA.

Bernh. Carlson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

Redogörelse

för de beslut Stadsfullmäktige i Västerås under år 1903 fattat med uppgift å dag, då beslutet fattades.

Under år 1903 hafva hållits 14 sammanträden.

Stadsfullmäktige hafva beslutat:

Dag.	
2/1	ang. <i>upplåtande af kvarteren Folke och Fjolne för ny folkskola med skol-lärarebostad och skolträdgård</i> , att, med godkännande af Drätselkam-marens förslag till kyrkokommunen upplåta de delar af kvarteren Folke och Fjolne, som staden ägde, eller till hvilka staden kunde komma i besittning, mot det att kyrkokommunen med full äganderätt till staden afstode af det mellan Nya kyrkogården och Östermalm be-lägna området, som varit ämnadt till begravningsplats, den del som vore afsedd för nya Utanbygatan och den söder därom belägna marken;
29/1	ang. <i>restitution af utskylder</i> , att, i enlighet med Drätselkammarens hem-ställan till Bokhållaren J. A. Björkstedt återlämna af honom till stadskassan inbetalda utskylder för år 1901 till belopp af 45 kr. 18 öre;
29/1	ang. <i>förförfvande af tomten N:o 61 b i Norra kvarteret</i> , att på sätt Drätselkammaren hemställt, af Fabrikören C. A. Palmén öfvertaga inköpet af ifrågavarande tomt, mot det att Palmén till staden af-giftsfritt afstode den del af tomten N:o 62 i samma kvarter, som erfordrades för Nygatans utläggande mellan gamla Utanbygatan och Stenläggaregatan och med rätt för Palmén att få hafva bonings-huset kvarstående under högst 10 års tid;
29/1	ang. <i>utbyte af mark med riksbanken</i> , att föreslå riksbanken följande al-ternativa förslag, dels att staden med full äganderätt bekomme de 205,8 kv.meter af tomten N:o 95, som skulle tilläggas Stenläggare-gatan, och att riksbanken med samma rätt erhöile området mellan tomterna N:ris 93 och 94 och den sålunda reglerade tomten N:o 95 samt Munkgatan i areal 607 kv.meter mot erläggande till staden af lösen för öferskjutande areal af 401,2 kv.meter och efter ett pris af 4 kr. pr kv.meter afvensom med skyldighet för riksbanken att låta transportera all den jord, som vid grundgräfning för byggnad å bankens tomt skulle bortföras och icke behöfdes för dels fyllande af den del af Lillån, som skulle falla inom bankens tomtområde, dels för ordnande af tomten i öfrigt, till plats i Lillån Drätselkammaren anvisade;

Dag.	
	<p><i>dels</i> att riksbanken afstode till staden tomterna N:ris 93—95 i hörnet af Stora gatan och Stenläggaregatan, i ytvidd 1,404,5 kv.meter, sådana dessa nu sig befinna med därå varande hus, men däremot af staden erhöles västra hälften af tomterna N:ris 111 och 112 i Södra kvarteret i ytvidd 1,800 kv.meter med fasadlängd af 45,6 meter i väster mot Fiskartorget och 40 meter i söder mot Trädgårdsgatan, att tillträdas den 1 Nov. innevarande år mot det att riksbanken till staden betalade en mellanavgift af 20,000 kronor;</p>
29/1	<p>ang. <i>ifrågasatt inlösen af åtskilliga tomter</i>, att enligt Drätselkammarens förslag ej väcka anspråk på inlösen af följande tomter: tomten N:o 131 i Västra kvarteret, hvilken tomt skulle till ungefär halva arealen utläggas till Källgatan, tomten N:o 105 b i Norra kvarteret, hvilken tomt nästan helt och hållet inginge i blifvande kyrkobacksplanen, tomten N:o 54 i Västra kvarteret, hvilken tomt till mindre del åtginge för Källgatan samt tomten N:o 100 i Norra kvarteret, hvilken tomt ej till någon del berördes af gatureglering;</p>
29/1	<p>ang. <i>ifrågasatt inlösen af gården N:o 30 Södra kvarteret</i>, att enligt Drätselkammarens förslag afslå Enkefru Augusta Wiklunds erbjudande att för stadens räkning inköpa hennes ägande gård N:o 30 i Norra kvarteret till ett pris af 50,000 kronor;</p>
29/1	<p>ang. <i>Öfverstelöjtnanten Fr. af Robsons mantalsskrifning år 1902</i>, att hos Kungl. Maj:ts och Rikets kammarrätt anföra besvär öfver Konungens Befallningshafvandes i länet meddelade utslag i fråga om Öfverstelöjtnanten af Robsons rätta mantalsskrifningsort;</p>
29/1	<p>ang. <i>inlösen af tomterna N:o 63 och 64 i Norra kvarteret samt lotten N:o 1 af tomten N:o 119</i>, att, på sätt Drätselkammaren hemställt, för stadens räkning inlösa den mark af tomterna N:ris 63 och 64 samt lotten N:o 1 af tomten N:o 119 i stadens Norra kvarter till areal af 765 kv.meter, som enligt nu gällande stadsplan erfordrades för utläggning af Gåsmyregatan, Skolgatan och Vasagatan till pris af 3,119 kronor 50 öre;</p>
26/2	<p>ang. <i>utbyte af mark, hörande till lägenheten Pilbo, mot tomten N:o 27 i Västermalm</i>, att på sätt Drätselkammaren föreslagit, af Boktryckaren And. Pers tillbyta sig så mycken mark af lägenheten Pilbo som erfordrades för Kristinagatans utsträckning till Floragatan mot det att Herr Pers i utbyte bekomme tomten N:o 27 Västermalm med en areal af 1,053 kv.meter mot erläggande till staden af en mellanavgift af en krona pr kvadratmeter för öfverskjutande arealen;</p>
26/2	<p>ang. <i>vaghållningsbesvärets utgörande i städerna</i>, att i anledning af Magistratens hemställan till Stadsfullmäktige att afgifva yttrande öfver huruvida Fullmäktige önskade ändring i de för Västerås stad uti ifrågavarande hänseende gällande bestämmelser, afgifva det förklarande, att staden ansåge önskvärdt och vore villig bekosta vägnunderhållet på sätt om öfriga stadens gemensamma utgifter vore stadsgadt, dock endast emot villkor att för öfvertagande af denna på</p>

Dag.

26/2

- stadsjorden hvilande börda skälig ersättning antingen årligen eller ock en gång för alla gäfves staden af de vägunderhållsskyldige;
- ang. *Kungl. Västmanlands regementes hitflyttning*, att, för den händelse Västmanlands regemente hit förlägges, tillförbinda Västerås stad,
- att* under förutsättning af Kungl. Domänstyrelsens medgifvande, från och med den 14 Mars 1904 till Kungl. Arméförvaltningen öfverlåta arrenderätten till en del af Kungsängen mot det afdrag å årliga arrendesumman, tillhoppa 1,600 kr., som efter Kungl. Domänstyrelsens bestämmande belöper för den af staden öfverlåtna delen af Kungsängen;
- att* likaledes från och med den 14 Mars 1904 utan ersättning till Arméförvaltningen öfverlåta stadens rätt till det till begravningsplats upplåtna området af lägenheten Klockartorpet;
- att* under förutsättning att de till lön åt biskopen i Västerås stift anslagna, af staden till den 1 Maj 1906 arrenderade lägenheterna Klockartorpet och Talltorpet, den senare dock endast till en del, komma att till regementet upplåtas, i vederlag därför med full äganderätt senast den dag, då nu gällande arrendeafstal om nämnda lägenheter tilländalöper, till löningsjord åt biskopen öfverlämna ett område af den till staden donerade s. k. Östra Utmarken, hvilket efter i god tid förut på stadens bekostnad och i enlighet med föreskrifterna i gällande skiftesstadga verkställt ägoutbyte befinnes i storlek och beskaffenhet fullt motsvara den till Landtförsvaret upplåtna löningsjorden, äfvensom att, därest likväl till följd af jordbytet minskning i inkomster skulle uppstå för nuvarande innehafvaren af biskopsämbetet i Västerås stift, hålla denne därför skadeslös;
- att* under den i nästföregående punkt nämnda förutsättning från den dag, då aftal rörande ifrågavarande markupplåtelse varder mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt staden afslutadt, till regementet kostnadsfritt upplåta lägenheten Klockartorpet och en del af Talltorpet med skyldighet likväl för staden att intill arrendetidens utgång till biskopen i Västerås erlægga oafkortad arrendeafgift;
- att* utan ersättning med full äganderätt till Kungl. Maj:t och Kronan upplåta följande områden, fria från in-teckningar, nämligen:
- a) *lägenheten Viksäng* med undantag af Notuddsområdet;
  - b) *Hultbergska vreten* med skyldighet för Kronan att inlösa de där uppförda byggnader efter desammas taxeringsvärde 11,000 kronor;
  - c) *Jedeurska hagen*;
  - d) *Rönnerberga*; samt
  - e) den staden tillhöriga *utmark omkring Rönnerberga ägor* eller s. k. Ljussaxen, med rätt tillika för Kungl. Maj:t och Kronan att tillträda samtliga i denna punkt omförmälda ägoområden senast den 1 Maj 1904, dock att innehafvarne af de därå uppförda boningshus må vara berättigade att i dem kvarbo till den 1 Okt. samma år,

efter hvilken tid alla å områdena uppförda byggnader, med undantag allenast af de å Hultbergiska vreten varande åbyggnaderna skola inom sex månader vara bortförda;

att därest något eller några af de i föregående punkt nämnda områden, som för närvarande befinnos i enskild ägo, icke skulle kunna af staden förvärfvas för att upplåtas till Kronan, utan dylikt område af Kronan exproprieras, gälda alla kostnader ej blott för inlösen af marken, utan äfven för expropriationsmålets utförande; samt

att efter därom framställd begäran hafva under loppet af nästpåföljande år kostnadsfritt för Kronan framdragit vattenledningens hufvudledning från staden fram till den punkt öster om järnvägen, där nuvarande vägen till Viksäng träffar den s. k. Pilgatan, äfvensom att tillhandahålla regementet vatten till samma pris som andra större afnämare inom staden erlägga, dock mot skyldighet för Kronan att under en tid af minst 10 år för erhållet vatten från stadens vattenledning betala en årlig minimiafgift af 2,200 kronor.

Dessutom hade staden förbehållit sig rätt till *dels* väg till Notuddsområdet, antingen den nuvarande eller annan till läge och beskaffenhet, lika lämplig, *dels* att förfoga öfver den skog å områdena, som behöfde vid områdets ordnande afverkas för skjutbana, vägar, öppna platser och blifvande byggnader äfvensom den öfvermögna och skadade skogen å Viksäng och Klockartorpet, som efter verkställd utstämpling ansåges böra före områdets öfverlämnande till Kronan på en gång afverkas, *dels ock* att för en möjligen blifvande vattenledning från Badelundsås eller dess omnejd få framdraga densamma öfver regementets område.

- ^{26/2} ang. *uppförande af nytt Stadshus*, att tillsätta en komité af sju personer med uppdrag att vidtaga alla de åtgärder, som för verkställighet af Stadsfullmäktiges laga kraftvunna beslut om uppförande vid Stora torget af en byggnad, innehållande hotell, fästvåning m. m. vore erforderliga;
- ^{26/2} ang. *inrättande af en föreläsnings- och musiksalong*, att för utredning af förevarande fråga tillsätta en komité af fem personer.
- ^{26/3} ang. *inköp af gården Adolfsberg inom stadens västra område*, att, på sätt Drätselkammaren hemställt, inköpa gården Adolfsberg till ett pris af 15,000 kronor;
- ^{26/3} ang. *ifrågasatt inlösen af tomten No 130 i Västra kvarteret*, att ej vidtaga några åtgärder för inlösen af denna tomt;
- ^{26/3} ang. *rätande af s. k. Persbobäcken* att, på sätt Drätselkammaren hemställt, vidtaga åtgärder för rätande af den s. k. Persbobäcken i den delen däraf, som ginge fram öfver kvarteren Folke och Frej;
- ^{26/3} ang. *förvärfvande af mark för Kristinagatans utläggning* att, på sätt Drätselkammaren hemställt, af J. V. Eriksson tillbyta sig den del

Dag.	
	af tomten N:o 8 å Västermalm, som erfordrades för Kristinagatans utläggning, mot det att staden till Eriksson afstode tomten N:o 7 å Västermalm;
26/3	ang. <i>ordnandet af vissa gatudelar</i> , att, enligt Drätselkammarens förslag, anslå för utläggning och ordnande af Kristinagatan mellan Bergsvägen och Floragatan ..... kr. 2,900: — för Domkyrkoesplanadens södra sida mellan Vasagatan och Nygatan ..... kr. 1,300: — för Pukegatan mellan Skolgatan och Kaplansgatan kr. 5,568: — för Nygatan mellan Gamla Utanbygatan och Knuts- gatan ..... kr. 1,362: —
26/3	ang. <i>försäljning af mark</i> , att, enligt Drätselkammarens hemställan, till J. A. Lindevall försälja efter ett pris af 4 kr. pr kvadratmeter så mycken mark af nuvarande Stenläggaregatan, som enligt gällande stadsplan skulle tilläggas tomten N:o 56 i Södra kvarteret, och i areal utgjorde 21,4 kvadratmeter;
26/3	ang. <i>försäljning af mark</i> , att, enligt Drätselkammarens hemställan, till K. J. Sjögren, E. Lennqvist och C. O. Ryman försälja efter ett pris af 4 kronor pr kvadratmeter den mark af nuvarande Stenläggaregatan, som enligt gällande stadsplan skulle tilläggas tomten N:o 57 i Södra kvarteret och i areal utgjorde 42,1 kvadratmeter;
30/4	ang. <i>nedläggandet af Fr. Bröskes garfveri</i> , att, enligt Drätselkammarens hemställan, utbetala till Garfverifabrikören Fr. Bröske ett belopp af 2,000 kronor med villkor att han den 1 Okt. 1903 upphörde med garfverirörelse i gården N:o 46 och 47 Södra kvarteret samt att alla till garfveriet hörande inventarier blefve borttagna därifrån före den 1 Maj 1904;
30/4	ang. <i>väglagning</i> , att, af stadens medel förskottera kostnaderna för försättande af ett flertal väglotter i fullgodt skick;
30/4	ang. <i>utskänkning af spritdrycker å ön Elba</i> , att, dylik utskänkning finge under sommarmånaderna i sammanhang med värdshusrörelse därstädes utöfvas å samma tider, som för första klassens värdshus inom staden vore bestämda, dock med den utsträckning, att utskänkning finge ske under sön- och haldagar från kl. 1 e. m. till kl. 11 e. m.;
30/4	ang. <i>instruktion för stadshusbyggnadskomitén</i> , att antaga en dylik instruktion;
30/4	ang. <i>Kungl. Västmanlands regementes hitflyttning</i> , att, med upphäfvande af sina förut i denna fråga fattade beslut, tillförbinda staden, därest Västmanlands regemente varder hit förlagdt, att under förutsättning af Kungl. Domänstyrelsens medgifvande, från och med den 14 Mars 1904 till Kungl. Arméförvaltningen öfverlåta arrenderätten till en del af Kungsängen mot det afdrag å årliga arrendesumman, tillhopa 1,600 kr., som efter Kungl. Domän-

Dag.

styrelsens bestämmande belöper för den af staden öfverlåtna delen af Kungsängen;

att likaledes från och med den 14 mars 1904 utan ersättning till Arméförvaltningen öfverlåta stadens rätt till det till begravningsplats upplåtna området af lägenheten Klockartorpet;

att under förutsättning att de till lön åt biskopen i Västerås stift anslagna, af staden till den 1 Maj 1906 arrenderade lägenheterna Klockartorpet och Talltorpet, den senare dock endast till en del, komma att till regementet upplåtas, i vederlag därför med full äganderätt senast den dag då nu gällande arrendeafstal om nämnda lägenheter tilländalöper, till löningsjord åt biskopen öfverlämna ett område af den till staden donerade s. k. Östra Utmarken, hvilket efter i god tid förut på stadens bekostnad och i enlighet med föreskrifterna i gällande skiftesstadga verkställt ägoutbyte befinnes i storlek och beskaffenhet fullt motsvara den till Landtförsvaret upplåtna löningsjorden, äfvensom att, därest likväl till följd af jordbytet minskning i inkomster skulle uppstå för nuvarande innehafvaren af biskopsämbetet i Västerås stift, hålla denne därför skadeslös;

att under den i nästföregående punkt nämnda förutsättning från den dag, då afstal rörande ifrågavarande markupplåtelse varder mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt staden afslutadt, till regementet kostnadsfritt upplåta lägenheten Klockartorpet och en del af Talltorpet med skyldighet likväl för staden att intill arrendetidens utgång till biskopen i Västerås erlagga oafkortad arrendeavgift;

att utan ersättning med full äganderätt till Kungl. Maj:t och Kronan upplåta följande områden, fria från inteckningar, nämligen:

a) lägenheten Viksäng med undantag af en del utaf Notudden, dock med det förbehåll, att staden blefve ägare af den del af Kungsängen, som staden förut ej ägde och som för regementet icke erfordrades;

b) Hultbergiska vreten med skyldighet för Kronan att inlösa de där uppförda byggnader efter desammas taxeringsvärde 11,000 kr.;

c) Jedeurska hagen;

d) Rönnberga; samt

e) den staden tillhöriga utmark omkring Rönnberga ägor eller s. k. Ljussaxen, med rätt tillika för Kungl. Maj:t och Kronan att tillträda samtliga i denna punkt omförmälda ägoområden senast den 1 Maj 1904, dock att innehafvarne af de därå uppförda boningshus må vara berättigade att i dem kvarbo till den 1 Okt. samma år, efter hvilken tid alla å områdena uppförda byggnader, med undantag allenast af de å Hultbergiska vreten varande åbyggnaderna skola inom sex månader vara bortförda;

att därest något eller några af de i föregående punkt nämnda områden, som för närvarande befunnas i enskild ägo, icke skulle

Dag.

kunna af staden förvärfvas för att upplåtas till Kronan, utan dylikt område af Kronan exproprieras, gälda alla kostnader ej blott för inlösen af marken, utan äfven för expropriationsmålets utförande; samt

att efter därom framställd begäran hafva under loppet af näst-påföljande år kostnadsfritt för Kronan framdragit vattenledningens hufvudledning från staden fram till den punkt öster om järnvägen, där nuvarande vägen till Viksäng träffar den s. k. Pilgatan, äfvensom att tillhandahålla regementet vatten till samma pris som andra större afnämare inom staden erlägga, dock mot skyldighet för Kronan att under en tid af minst 10 år från stadens vattenledning taga det vatten, som för etablissemangets behof erfordrades;

samt att medgifva Kronan rätt att från kasernbyggnadsplatsen till närmast därintill belägna vik af Mälaren, nu eller framdeles framdraga aflopps- och andra ledningar, äfvensom att, ifall så erfordras, därstädes anlägga lastbrygga med väg till densamma utan särskild ersättning för intrång å strandområde, som vore i stadens ägo eller besittning.

Därjämte hade staden förbehållit sig:

a) rätt till väg mellan staden och Notudden antingen den nuvarande eller annan till läge och beskaffenhet lika lämplig väg, hvars anläggning i sådant fall skulle bekostas af Kungl. Arméförvaltningen, under vilkor, att vägen underhålles af Kronan, därest densamma af regementet begagnades, men i annat fall af staden;

b) rätt att förfoga öfver den å de till regementet upplåtna områden växande skog, som enligt vederbörande byggnadskontrollants bestämmande skulle afverkas vid anläggning af skjutbana, vägar och öppna platser, samt vid uppförande af byggnader, hvarvid det dock ålåg Kungl. Arméförvaltningen att senast under December månad bestämma, till hvilken omfattning afverkning skulle verkställas under nästföljande år, och skulle staden vara skyldig att den 1 April hafva fällt och upphuggit ifrågavarande skog samt bortfört densamma med alla toppar, grenar och öfrigt affall;

c) rätt att tillgodogöra sig äfven den öfvermogna och skadade barrskogen å Viksäng och Klockartorpet, hvilken efter utstämpling, verkställd af Jägmästaren i Västerås revir, ansåges böra före områdets öfverlämnande till Kronan på en gång afverkas; dock att staden skulle före den 1 April 1905 hafva fällt och upphuggit denna skog samt bortfört densamma, äfvensom alla toppar, grenar och öfrigt affall; samt

d) rätt att, därest staden framdeles skulle komma att anlägga vattenledning från Badelundsåsen eller dess omnejd, få draga denna ledning öfver det till regementet upplåtna området, under vilkor, att arbetet därmed ordnades efter samråd med regementschefen och så, att regementets öfningar däraf icke hindrades.

Dag.	
30/4	ang. <i>förvärfvande af vissa delar af lägenheten Kungsängen</i> , att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig anhållan om, att Kungl. Maj:t ville medgifva Vesterås stad nådigt tillstånd att mot lösen förvärfva sig de delar af kronolägenheten Kungsängen, som, därest Kungl. Vestmanlands regemente blefve hit förlagdt, icke erfordrades för regementets behof;
8/5	ang. <i>stensättningsarbeten</i> , att anvisa ett belopp af 9,600 kr. för nubbstenssättning å den delen af Stora gatan, som ligger mellan bron öfver Svartån och Vasagatan samt 400 kr. för mindre gatuarbeten;
8/5	ang. <i>Kungl. Västmanlands regementes hitflyttning</i> , att till Kungl. Arméförvaltningen upplåta lägenheten Viksäng med undantag af Notuddsområdet, begränsadt af i norr rågången mot Klockartorpet fram till nuvarande vägen till Viksäng, i öster af den med röda streck inritade linjen å kartentdraget, tillhörande Chefens för Kungl. Fortifikationens skrifvelse af den 6 Okt. 1903, samt i söder och väster af Mälaren, hvarigenom det af staden undantagna området blifvit omkring 1 hektar 41 ar mindre än det förut af staden gjorda undantaget, äfvensom att icke vidblifva sitt i samband med frågan om lägenheten Viksäng gjorda förbehåll att förvärfva den del af Kungsängen, som staden förut ej ägde och som för regementet icke erfordrades;
28/5	ang. <i>ifrågasatt återvinning af donationsjord</i> , att ej anställa någon talan mot Grefve L. Benzeltierna von Engeström om återvinning af de delar af egendomen Kristiansborg, som voro af donationsjordsnatur;
28/5	ang. <i>expropriation af mark</i> , att vidtaga erforderliga åtgärder för expropriation af för Engelbrektsgatans utläggande behöflig mark af tomten N:o 7 i kvarteret Frej;
28/5	ang. <i>ifrågasatt inlösen af tomten N:o 51 Södra kvarteret</i> , att ej vidtaga några åtgärder för inlösen af ifrågavarande tomt;
28/5	ang. <i>inlösen af mark</i> , att, enligt Drätselkammarens hemställan, inköpa så stor del af tomten N:o 13 Västra kvarteret, som enligt gällande stadsplan skulle utläggas till Västgötegatan till ett pris af 4 kronor för kvadratmetern;
28/5	ang. <i>höjning af tomtörena</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att inkomma med utredning om, huruvida icke samtliga s. k. tomtörena i staden borde höjas;
18/6	ang. <i>ordnande af gatubelysning</i> , att bevilja ett anslag å tillhoppa 2,370 kr. 41 öre för ordnande af belysning medelst gas uteder Knutsgatan och Karlsgatan norr om Bergslagsvägen samt Kaplansgatan mellan byggnadskvarteren Frej och Gunnar;
18/6	ang. <i>nya Stadshusbyggnaden</i> , att redan innan fullständiga ritningar hunnit blifva färdiga och underställda Stadsfullmäktiges godkännande, komiterade skulle få företaga de förberedande schaktnings- och dräneringsarbeten, som de ansågo erforderliga;

Dag.	
18/6	ang. <i>försäljning af byggnader</i> , att med bifall till Drätselkammarens hemställen å auktion försälja samtliga å tomterna N:ris 59 och 61 b) i Norra kvarteret befintliga byggnader;
18/6	ang. <i>arvode åt simlärare</i> , att bevilja ett arvode af 100 kronor till simläraren E. Johansson för meddelad undervisning i s. k. torrsimning;
18/6	ang. <i>ägoutbyte</i> , att tillbyta sig mark från tomterna N:ris 81 a) och 86 i stadens Västra kvarter för att få såväl tomten N:o 86 som det område, hvori Västerås stads elementarskola för flickor vore uppförd, reglerade;
18/6	ang. <i>inköp af mark</i> , att af Typografen C. N. C. Lyster för gatureglering inköpa ett honom tillhörigt område af Floragatan intill tomten N:o 9 å Västermalm för ett pris af 40 kronor;
18/6	ang. <i>reparationer i gården N:o 146 Västra kvarteret (Stadshuset)</i> , att enligt uppgjortt kostnadsförslag, slutande å 6,722 kr. 58 öre verkställa åtskilliga reparationsarbeten uti ifrågavarande gård;
27/8	ang. <i>ordningsföreskrifter för restauranten i hörnet af Vasa- och Norra Ägatorna</i> , att antaga och Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes fastställelse underställa ifrågavarande ordningsföreskrifter;
27/8	ang. <i>nytt reglemente för Drätselkammaren</i> , att antaga och Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes fastställelse underställa samma reglements-förslag;
27/8	ang. <i>hämtning af sopor, latrin m. m.</i> , att hämtning af sopor, latrin och affall skulle tillsvidare ske afgiftsfritt för husägare;
27/8	ang. <i>vattenfallet i Svartån</i> , att vidtaga vissa anordningar för fallets tillgodogörande för drifkraft samt för belysning;
27/8	ang. <i>ändring af elektriska belysningsanläggningen i Stadshuset</i> , att vidtaga åtskilliga förändringar i berörda hänseende;
27/8	ang. <i>anslag åt Stadsingenjören</i> , att bevilja honom ett reseanslag af 75 kronor i och för besök af Svenska Kommunal-Tekniska Föreningens årsmöte i Göteborg;
27/8	ang. <i>ny järnväg mellan Upsala och Orresta</i> , att i anledning af Härads-höfdingen C. Ugglas motion om att Stadsfullmäktige ville besluta att bidraga till kostnaden för undersökning af en järnväg från Upsala till Orresta eller annan lämplig punkt å Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, remittera ärendet till Drätselkammaren med bemyndigande för kammaren att utanordna kostnaderna för de förberedande åtgärder, som kunde ifrågakomma;
24/9	ang. <i>tomt för Riksbankens härvarande afdelningskontor</i> , att till Riksbanken afstå västra hälften af tomterna N:ris 110 och 111 i Södra kvarteret mot att staden erhöle tomterna N:ris 93—95 i samma kvarter med därå varande byggnader jämte en mellangift af 15,000 kronor och med rätt för Riksbanken att tillträda tomterna vid

Dag.	
	Fiskartorget den 1 Okt. 1904 eller förr, om Drätselkammaren kunde med vederbörande därom träffa aftal;
24/9	ang. <i>anslag till Slöjdskolan och Tekniska skolan</i> , att för hvarterdera af åren 1904, 1905 och 1906 dels bevilja Centralslöjdskolan och Tekniska skolan härstädes ett anslag af 2,000 kr. ur Zimmermanska slöjdskolefonden, dels ock anslå af uttaxerade medel ett belopp af likaledes 2,000 kronor till främjande af undervisningen i Tekniska skolan, dels ock ingå till Kungl. Maj:t med ansökan om delaktighet under hvar och ett af ofvannämnda 3 år för Tekniska skolan till ett belopp af 3,600 kr. af riksdagens anslag till lägre tekniska yrkesskolor;
24/9	ang. <i>befrielse från att erlægga utskylder</i> , att medgifva Sjökaptenen C. Wirström befrielse från att erlægga honom för år 1902 påförda kommunalutskylder till belopp af 8 kronor 44 öre;
24/9	ang. <i>försäljning af obligationer</i> , att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökan om att få sälja återstående obligationer af det beviljade millionlånet till belopp af 11,000 kronor, samt att bemyndiga Drätselkammaren att efter en kurs af minst 90 procent afyttra de obligationer af samma lån, hvilka till belopp af 105,000 kronor ännu icke blifvit af staden utsläppta;
24/9	ang. <i>inlösen af mark</i> , att för 5,000 kronor inköpa det område af tomten N:o 51 i Södra kvarteret, som enligt stadsplanen skulle utläggas till Snickaregatan och i areal innehölle 439,5 kv.meter;
24/9	ang. <i>anslag till Västerås Arbetareinstitut</i> , att för år 1904 af stadens medel bevilja Västerås Arbetareinstitut ett anslag af 500 kr. för anordnande af föreläsningskurser för arbetsskassen härstädes;
24/9	ang. <i>godkännande af profilritningar</i> , att godkänna profilritningar till följande gator inom staden, nämligen: Kristinagatan, Stora gatan, väster om Hållgatan jämte del af Knutgatan samt Floragatan och Bergsvägen;
29/10	ang. <i>inlösen af mark</i> , att enligt Drätselkammarens hemställan inköpa gården och tomterna N:ris 70 och 71 samt lotterna N:ris 22 och 23 af tomten N:o 143 i Södra kvarteret till ett pris af 13,000 kronor;
29/10	ang. <i>inlösen af mark</i> , att, enligt Drätselkammarens hemställan, inlösa dels den del af tomten N:o 10 å Vasaområdet, som enligt nu gällande stadsplan skulle utläggas till västra esplanaden och i areal innehölle omkring 520,9 kv.meter, dels ock en mindre kil af samma tomt till areal af 21,1 kv.meter till pris af 2 kronor för hvarje kvadratmeter;
29/10	ang. <i>inlösen af en villabyggnad</i> , att för 1,400 kronor af Disponenten Th. Sundeman inköpa en villabyggnad å Elba;
29/10	ang. <i>utbyte af mark</i> , att till Boktryckaren And. Pers afstå 9,2 kv.meter af mark, tillhörande tomten N:o 8 Västermalm mot annan mark af Pilbo för utläggande till Kristinagatan;

Dag.	
29/10	ang. <i>inlösen af mark</i> , att, enligt Drätselkammarens hemställan, inköpa lotten N:o 25 af tomten N:o 143 i Södra kvarteret till ett pris af 700 kronor;
29/10	ang. <i>förfärfvande af mark</i> , att träffa uppgörelse med ägarne till Johannislund, F. O. Öhlin, Nygård, C. A. Dahlström, och Loviseberg, A. Ullvén och A. F. Lundgren samt J. A. Wedholm och Lars Westholm om förfärfvande åt staden af mark för reglering af stadsplanen;
29/10	ang. <i>utbetalande af pension</i> , att i enlighet med Magistratens framställning utbetala den i staten för innevarande år beräknade pension åt f. d. Borgmästaren E. W. Abenius till hans två ogifta döttrar jämväl under November och December månader;
29/10	ang. <i>inköp af kol, koks och ved</i> för de förvaltande myndigheternas i staden behof, att uppdraga åt Drätselkammaren att verkställa ifrågavarande inköp;
29/10 & 14/12	ang. <i>brandväsendet</i> , att tillsätta en komité för verkställande af utredning om och i hvad mån ändring skulle kunna göras för åstadkommande af ett billigare och lika effektivt brandväsende som det nuvarande, äfvensom hos Magistraten anhålla, att den nu annonserade brandchefsbefattningen finge för denna gången tillsättas endast på ett år;
29/10	ang. <i>vattenverket härstädes</i> , att bevilja tillhoppa 8,663 kr. 30 öre för utredning af ändring i härvarande vattenverk;
29/10	ang. <i>Kungl. Västmanlands regemente</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att inkomma med förslag till de beslut som nödvändiggöras af det aftal, som träffats mellan Västerås stad och Kungl. Maj:t och Kronan om upplåtelse af mark för Kungl. Västmanlands regementes kasernetablissemang;
26/11	ang. <i>utarrendering af lägenheten Grönbo</i> , att utarrendera ifrågavarande lägenhet under ett års tid, räknadt från den 14 Mars 1904;
26/11	ang. <i>biskopslägenheterna Klockartorps och Talltorps öfverflyttande till Västerås stad</i> , att ingå till Kungl. Maj:t med underdänig anhållan om att nämnda lägenheter måtte i ecklesiastikt, administrativt och judicielt afseende få öfverflyttas från S:t Ilians socken, Norrbo härad, Bergslags fögderi och Västmanlands Norra domsaga till Västerås stad;
26/11	ang. <i>anslag för mätningar</i> , att bevilja ett anslag af 2,000 kronor för verkställande af mätningar, föranledda af nya stadsplanens antagande;
26/11	ang. <i>pension åt Syslomanen vid stadens fattiggård J. E. Pettersson</i> , att bevilja honom en årlig pension af 800 kronor att utgå från den dag han erhåller afsked från ifrågavarande befattning;
26/11	ang. <i>fästen för elektriska kraftledningars framdragande</i> , att lämna Drätselkammaren medgifvande till låta anbringa dylika fästen och stolpar för elektriska kraftledningars framdragande öfver de hus och den mark, som staden äger;

Dag.	
26/11	ang. <i>gymnastikhus för flickskolan</i> , att upplåta åt Västerås läroverksförening en trapezformig tomtfigur mellan Mariaberget och landsvägen till Köping för uppförande därstädes af ett gymnastikhus för flickskolan, äfvensom att till läroverksföreningens förfogande ställa ett belopp af 5,678 kr. 65 öre såsom bidrag till kostnaden för gymnastikhuset, med skyldighet för föreningen att årligen från och med 1904 till staden betala fyra procents ränta å ett belopp af 30,000 kronor;
26/11	ang. <i>brandväsendet</i> , valdes en komité af sju personer för att utreda väckt fråga om ändringar i härvarande brandväsende;
14/12	ang. <i>föreskrifter rörande mjölkhandeln i Västerås</i> , att i öfverensstämmelse med Hälsovårdsnämndens förslag antaga och Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes fastställelse underställa samma föreskrifter;
14/12	att i anledning af ingånget aftal mellan Västerås stad och Kungl. Maj:t och Kronan om upplåtelse af mark för Kungl. Västmanlands regementes kasernetablissemang, bemyndiga Drätselkammaren <i>dels</i> att till Handl. P. A. Bergman utbetala 3,500 kronor för det han afstode till staden nyttjanderätten till villatomten N:o 15 å Viksäng samt äganderätten till de därå uppförda byggnader; <i>dels</i> att med vederbörande ägare träffa uppgörelse om inköp af Hultbergska vreten och lägenheten Rönnerberga; <i>dels</i> att i fråga om förvärfvande af Jedeurska hagen underhandla med Fru Tössberg i sammanhang med ifrågasatt förlikning i det mot henne anhängiggjorda målet angående afträdande till staden af donationsjord; <i>dels och</i> att verkställa en del husflyttningar, äfvensom att försälja å Viksäng varande 2 lador och stängsel;
14/12	ang. <i>försäljning af ett boningshus</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att å auktion eller under hand försälja boningshuset vid lägenheten Carlberg N:o 2;
14/12	ang. <i>brandchefsbefattningen</i> , att tillsätta nuvarande brandchefen Friherre L. A. Nauckhoff att under ett år, räknadt från och med den 1 Januari 1904, vara brandchef i Västerås;
17/12	ang. <i>användandet af Sundinska fondens ränteöfverskott</i> , att för år 1904 anvisa till Arbetsstugan 1,800 kr., till Barnhemmet 500 kr., till Barnkrubban 500 kr., till Natthärberget 300 kr., till Församlingsdiakonissan 1,300 kronor, till Nämndens disposition för församlingsdiakonissans räkning 200 kr., till Klapphusets förändring 1,000 kronor samt att reservera för framtida behof 12,148 kronor 67 öre;
17/12	ang. <i>förvärfvande af mark</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att med Kungl. Västmanlands regemente eller vederbörande ägare af kaserntomten träffa aftal om förvärfvande åt staden af den del af kaserntomten, som är behöflig för kaserngatans utläggning;
17/12	ang. <i>afverkning af skog</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att genom Jägmästarens i Västerås försorg låta afverka den skog, som enligt

Dag.	
	vederbörande byggnadskontrollants bestämmande skulle afverkas vid anläggning af skjutbana, vägar och öppna platser samt vid uppförande af byggnader för Västmanlands regementes behof, samt att för stadens räkning låta tillvarataga ifrågavarande virke i afbidan på framtida bestämmande angående detsammas disponerande;
17/12	ang. <i>utgifts- och inkomststat för år 1904</i> , att med några mindre förändringar antaga Magistratens förslag med en uttaxering af 6 kronor pr bevillningskrona;
17/12	att afgifva utlåtande i anledning af Kungl. Telegrafstyrelsens skrifvelse angående behof af lagbestämmelser rörande begagnandet af samfärdsvägar inom vissa områden för anläggningar, tillhörande statens telegraf- eller telefoninrättning.

Västerås i Mars 1904.

Enligt nppdrag
Gustaf Qvarfott.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomst-stat för Västerås stad år 1904.

Utgifter:

A. Stadens allmänna drätsel:

Ränta och Amortering å Obligationslån:

(Bilaga litt. A.)

För 1892 års lån	14,406: —	
„ 1896 d:o	45,938: 60	
„ 1902 d:o	57,005: 63	117,350: 23

Räntor:

å Wallöfska donationen	1,100: —	
å Sundinska donationsfonderna	2,500: —	3,600

Aflöningar m. m.:

a) för Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjänstemän och betjante:

Borgmästaren: Lön	4,000: —	
1:ste Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —	
Personligt lönetillägg	500: —	2,500: —
2:dre Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —	
Vilkorligt lönetillägg	500: —	
Anslag till skrifbiträde	200: —	2,700: —
Illiterate Rådmannen: Lön	750: —	
Reservationsanslag, för tillfälliga biträden enligt Kongl. Brefvet den 27 Februari 1868	200: —	
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten	1,000: —	

Transport 11,150: — 120,950: 23

	Transport	11,150: —	120,950: 23
Stadsfogden: Lön	1,000: —		
Personligt lönetillägg	250: —	1,250: —	
Kronouppbördskassören: Lön	900: —		
Tjänstgöringspenningar	650: —	1,550: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjänstgöringspenningar	800: —		
Bostad, värme och belysning i polisstationen i värde kr. 750: —		1,800: —	
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning, kontant	100: —		
Hyses- o. vedbrandsersättning	200: —	1,200: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren	15: —		
Exekutionsbetjenten: Lön	1,000: —		17,965: —

b) för särskilda Poliskåren:

Öfverkonstapeln: Lön	1,500: —		
Personligt lönetillägg	100: —		
Beklädnadsersättning	100: —		
Hyses- och vedbrandsersättning	300: —	2,000: —	
Detektivkonstapeln: Lön	1,200: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
Fyra konstaplar med lön à 1,000 kr.		4,000: —	
Beklädnad in natura för fyra konstaplar		500: —	
Olycksfallsförsäkring för sex polismän		100: —	
Telegram och telefonsamtal		200: —	
Förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen		300: —	
Läkarearvode åt poliskårens medlemmar med familjer		50: —	
Underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oförutsedda utgifter		500: —	8,950: —

c) vid Drätselkammaren m. m.:

Stadskamreraren: Lön	3,000: —		
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —	
Drätselkammarens bokförare		1,500: —	
Stadens arbetschef		3,000: —	
Stadstimmerman (arbetsförmän)		1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige		800: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom fattigvården)		400: —	
Arvode för juridiskt biträde		500: —	10,900: —

Pensioner:

F. Stadsläkaren P. O. Lind	2,000: —		
F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —		
F. Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —		
F. Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —		
D:o E. A. Westén	300: —		
F. Tornväktaren J. A. Norén	150: —		
D:o C. E. Eriksson	75: —		
	Transport	5,725: —	158,765: 23

	Transport	5,725: —	158,765: 23
F. Städerskan å f. polisvaktkontoret Johanna Söderlund	60: —		
F. Barnmorskan Carolina Närström	400: —		
F. Patrullkarlen P. E. Löffblad	100: —		
Anslag till Magistratens Embets- och Tjänstemäns reservfond, enligt Kongl. Brefven den ¹¹ / ₁ 1850 och den ²¹ / ₂ 1868:			
1 ¹ / ₅ -dels Rådmanslön efter äldre stat	360: —		6,645: —

Brandväsendet med gemensamma brand- och poliskåren:

(Bilaga litt. B.)

Årskostnader	28,500: 50		
Tillkommer enligt Drätselkammarens protokoll för läkarearvode	50: —		28,550: 50
<i>Naturaförbrukning 1903 års stat.</i>			

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören: Lön	1,200: —		
Tjänstgöringspenningar	800: —	2,000: —	
Arvode till Sekreteraren		300: —	
D:o för tillsyn därom att stadfästade ritningar följas vid pågående arbeten		200: —	
Oförutsedda utgifter		100: —	
Förslagsanslag till sakkunnigt arkitektbiträde		500: —	3,100: —

Sundhetsvården:

a) Allmänna hälsovården:

Aflöningar:

Stadsläkaren: Lön	2,000: —		
Tjänstgöringspenningar	1,000: —	3,000: —	
D:o Aflöning åt vikarie under semester		250: —	
1:sta Barnmorskan: Lön		400: —	
2:dra d:o Lön		300: —	
1 ord. sjuksköterska för staden		500: —	
Arvode till Sekreteraren		300: —	
D:o veterinär för undersökning af torefördt kött		200: —	
Hälsovårdspolis: Lön	1,100: —		
Älderstillägg	300: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,500: —	
Trikinbyrå: Hyra	200: —		
Ved och lyse	30: —	230: —	
Animalvaccin för skyddskoppypning		100: —	
Diverse utgifter (desinfektion, rese- och annonskostnader)		500: —	7,280: —

b) Epidemiska sjukhuset:

Aflöningar:

Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500: —		
Tre ordinarie sjuksköterskor	1,500: —		
Gårdsdrängen vid sjukhuset	500: —	2,500: —	
Extra sjuksköterskor, förslagsvis		200: —	
Transport	2,700: —		204,340: 73

	Transport	2,700: —	204,340: 73
Matvaror och medicin		2,500: —	
Ved, kol och lyse		1,800: —	
Brandstod, vattenskatt och telefonafigter		225: —	
Diverse utgifter och reparationer, förslagsvis		1,000: —	8,225: —

Gatubelysningen:

a) Gasbelysning med 200 gaslyktor, i jämnt tal förslagsvis 350,000 timmar, inberäknadt överbelysning à 4 öre pr timma	14,000: —		
Därifrån afgår kostnaden för belysning å hamnen med 12 lyktor, cirka	800: —		
Återstår för 188 gaslyktor		13,200: —	
b) Elektrisk belysning med 12 lampor i jämnt tal förslagsvis	720: —		
För gasledningsrörnätets utsträckning till stadens utkanter, där enskild gasförbrukning ej torde ifrågakomma	3,000: —		
För belysning under senare hälften af år 1904 med gaslyktor, som därstädes komme att uppsättas	1,000: —	4,000: —	17,920: —

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten år 1904 samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	5,000: —		
„ för makadamslagning	4,000: —		
„ för större gatuarbeten efter Stadsf:s närmare bestämmande	16,000: —		25,000: —

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar	2,100: —
--	----------

Hamnen:

(Bilaga litt. C). Se Drätselkammarens protokoll.

Vattenledningen:

Aflöningar:

Föreståndaren	1,200: —
Maskinisten	1,200: —
Eldaren	750: —
Rörnätsförman	1,100: —

Materiel för driften m. m.:

Ångkol och ved	1,850: —
Oljor, putsmedel, packning, pumpning af brandposter m. m.	600: —

Transport	2,450: —	4,250: —	257,585: 73
-----------	----------	----------	-------------

	Transport	2,450: —	4,250: —	257,585: 73
Ny sand, skumning, tvättning, filter, reservoar och regleringskammare		2,500: —		
Rensning, spolning, snöskottning, pumpning, kranar m. m.		1,100: —	6,050: —	
<i>Diverse utgifter:</i>				
Telefonafgifter		110: —		
Brandstod		35: —		
Skrifmateriel, utskylder, arrende		85: —		
Ändringar för gatuomläggningar m. m.		400: —		
Kollektiv olycksfallsförsäkring		50: —		
Oförutsedda utgifter		200: —	880: —	
<i>Underhåll:</i>				
Pumpverken, besiktning, byggnader, vägar, stängsel, planteringar m. m.		700: —		
Sugbrunnen, sug- och tryckledningarne		100: —		
Vattenledningen, brandposter, trummor, spolposter, luckor, mätare m. m.		600: —		
Aflopsledningen		100: —		
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och undersökningar		600: —		
Rännstens- och rensbrunnar		200: —	2,300: —	
<i>Nyanläggningar:</i>				
Nya serviser och gårdsaflopp		2,000: —	15,480: —	
<i>Naturaförmåner i beräknadt värde:</i>				
Föreståndaren och Maskinisten: bostad med uppvärmning		400: —		
Eldaren: bostad med uppvärmning		100: —		
Renhållningsverket:				
<i>Aflöningar:</i>				
Föreståndaren: Lön		1,500: —		
Ersättning för kontorslokal och kontorsbiträde		400: —	1,900: —	
<i>Ordinarie arbetare:</i>				
1 man lön (förman)		722: —		
1 „ d:o (fodermarsk)		692: —		
6 „ d:o à 642 kr.		3,852: —		
Hyresersättning för 2 man à 150 kr.		300: —	5,566: —	
Extra arbetare			1,000: —	
Extra körslor m. m.			300: —	
Inköp af torfmuU			3,500: —	
<i>Stallet:</i>				
Inköp för utfodring af 6 hästar		300: —		
Hästkoning		150: —		
Underhåll af seldon, faltar och täcken m. m.		200: —		
Försäkring och brandpremier för hästarne		150: —		
Arvode till veterinären och medicin		45: —	845: —	
	Transport	13,111: —	273,065: 73	

		Transport 13,111: —	273,065: 73
Diverse utgifter, förslagsvis:			
Olycksfallsförsäkring	60: —		
Trycksaker och räkenskapsböcker	30: —		
Vattenavgifter	50: —		
Sotning	22: —		
Upphämtning af sopor söndagsmorgnar	171: —		
Brandstodsavgifter	60: —		
Oförutsedda utgifter	300: —	693: —	
Tillökning af stallet samt cementgolf, enligt ritning och kostnadsförslag af arbetschefen		1,800: —	
Mellangift för utbyte af motorn		100: —	
Arrenden och afgälder:			
Kronoarrendet för Kungsängsdelen	250: —		
Afgäld för upplagsplats å Hammarbygårdet	30: —	280: —	
Komplettering och underhåll af latrinkärl, förslagsvis		250: —	
Reparation och underhåll af fordon, förslagsvis		500: —	
Beklädnadskostnader, förslagsvis		250: —	
Telefonavgift		100: —	
Elektriska aktiebolaget:			
För drifkraft till renhållningsverkets blandmaskin, cirka	800: —		
Mätarehyra	15: —	815: —	
Inköp af utsäde		150: —	
Inköp af en häst, hvartill finnes af föregående års anslag reserverade medel omkring 500 kr.		200: —	
Läkarearvode		50: —	
Nyanskaffning: 1 vagn för 2 hästar		340: —	18,639: —

Stadens parker och planteringar:

Aflöningar:

Trädgårdsdirektören	1,500: —	
D:o eleven	540: —	2,040: —
Afgift för telefon till trädgårdsdirektören		50: —

För skötsel och underhåll:

Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar samt parken mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan	1,400: —	
Stadsparken	600: —	
Planteringar utmed Hamngatan, söder om jernvägen och vid turbinhuset	350: —	
Planteringar vid esplanaderna och öfriga gator	650: —	
Stallhagen	300: —	
Uppsättande af en pump derstädes	75: —	375: —
Djeknebergets vård och underhåll		750: —
Sand till alla planteringarna		450: —
Reparationer af materialhuset och uppsättande af staket vid växthustomten	300: —	6,965: —
		Transport 298,669: 73

Transport 298,669: 73

Skogarne:

Aflöningar:

Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar . . .	200: —		
Skogvaktaren	1,000: —	1,200: —	
Diverse skogsarbeten		1,200: —	2,400: —

Rådhuset:

Björkved, förslagsvis	750: —		
Barrved, d:o	50: —	800: —	
Vedsågning och uppbärning af ved		200: —	
Antracitkol och koks, förslagsvis		100: —	
Skötsel af uren		40: —	
Belysning, förslagsvis		600: —	
Diverse utgifter, förslagsvis		300: —	
Brandstodsafgifter		90: —	
Städningspenningar		600: —	2,730: —

Stallet:

(Två hästar i och för körslor i stadens arbeten):

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,000: —		
Diverse utgifter för stallet	200: —		
Aflöningar till två karlar		1,456: —	
Olycksfallsförsäkring för 2 karlar		22: —	2,678: —

Diverse renhållning:

Bortränsning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och spolning) å diverse gator och allmänna platser	900: —		
Renhållning af gatan mellan kyrkogårdarne vid Kvarntullen . .	50: —		
S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinpersoner å 125 kr.		1,750: —	2,700: —

Arrenden och Afgälder:

a) Afrad för s. k. "Gästgifvarejorden" i gamla och nya Stohagsjorden, efter medelmarkegång cirka	11: —		
Arrende för den s. k. Falkenbergiska tomten vid Kvarntullen	75: —		
Afgäld efter medelmarkegång för till staden upplåten mark:			
Af Länslasarettets område, c:a 18: —			
" Länscellfängelsets d:o " 10: —	28: —		
Af Länscellfängelsets jorodområde afsöndrad mark för jernvägen, enligt Kongl. Brefvet den 2 ¹ / ₁₁ 1873	100: —		
Transport	214: —		309,177: 73

	Transport	214: —	309,177: 73
Afgäld för Vasaparken:			
Lösen för 53,4 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	414: —	628: —	
b) <i>Biskopslönelägenheten Klockartorp och Talltorp:</i>			
Enligt Stadsfullmäktiges beslut den ²⁶ / ₉ 1901, har staden öfvertagit arrendet af Klockartorp och Talltorp för återstående arrendetid till ¹ / ₅ 1906:			
Ett års arrende från ¹ / ₅ 1903 — ¹ / ₅ 1904 = 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris, c:a	650: —		
Kontant	50: —	700: —	
c) Ersättning enligt Kongl. Brevet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:			
1:o) Stadskommisstrernas förut anslagna löningsjordar i Kopparbergsvreten, Ångsgärdet och Herrgårdet:			
Lösen för 20,91 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —		
2:o) Domkyrkosysslomannen förut å lön anslagen löningsjord å Trådarön:			
Lösen för 97,2 liter spanmål, d:o d:o . . .	7: 50	162: 50	1,490: 50

Årliga utgifter:

Båtsmansvakansafgift	102: 50	
Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka	200: —	
Krono- och Kommunal-utskylder:		
För den af staden exproprierade delen af Kungsängen, cirka	50: —	
„ Östra utmarken, cirka	270: —	
„ Viksäng	20: —	
„ diverse jordegor och annan fastighet, cirka	300: —	640: —
Brandstodsafgifter:		
Materialboden vid Sjöhatten:		
för fastighet, årsafgift	38: —	
„ inventarier, d:o	16: 80	
Materialer:		
förvarade i N:o 1 Norra kvart., årsafgift	8: 40	
„ i N:o 3 d:o	1: 68	
För 1 magasin å tomten N:o 75 Södra kvarteret, årsafgift	2: —	
För Skogsvaktarebostället, årsafgift	1: 99	68: 87
Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:		
till Magistraten	75: —	
„ Borgmästaren	20: —	
„ Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
„ Drätselkammarens ordförande	50: —	
„ Drätselkamrerarekontoret	75: —	
„ Stadens arbetschef	50: —	320: —
	Transport	1,331: 37 310,668: 23

	Transport	1,331: 37	310,668: 23
Stadens andel i lön till Skarprättaren, $\frac{12}{32}$ -delar af 200 kr. . .	75: —		
Vägboden vid Stora torget, hyra	125: —		
Paviljongen i Stadsparken:			
Diverse, såsom brandstod och utskylder m. m.	250: —		
Klapphuset:			
Tillsyn däraf	100: —		
Diverse utgifter	100: —	200: —	
Anslag till sockenbiblioteket	100: —		
För vård och skötsel däraf	75: —	175: —	
Trycknings- och annonskostnader, cirka	1,500: —		
Premier för olycksfallsförsäkring för stadens arbetare	200: —		3,856: 37

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:

Till Slöjdskolan och Tekniska skolan	2,000: —	
„ Arbetareinstitutets bibliotek	500: —	
„ föreläsningskurser för arbetsklassen	500: —	3,000: —

Afkortningar:

För debiterade, men ej ingående utskylder	6,000: —
---	----------

Förslagsanslag:

Till div. utgifter och oförutsedda behof	10,000: —
--	-----------

B. Fattigvården:

Enligt bilaga litt. D.	38,855: 17
--------------------------------	------------

C. Kyrkliga ändamål:

Enligt kyrkostämmans beslut den 27 Oktober 1903	19,271: 62
---	------------

D. Folkskolorna:

Enligt kyrkostämmans beslut den 27 Oktober 1903	72,643: 70
---	------------

Däraf för folk- och småskolorna . . . . . 56,624: —

„ „ ränta och amortering 16,019: 70

S:ma kronor 464,295: 09

Inkomster:

Stadens allmänna drätsel.

Besparade medel från år 1903..... 21,000: —

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humle- gården, som upplåtits till N:o 113, 114 och 115 i Södra kvarteret och till varmbadhuset	214: 89	
För magasinier vid sjön	664: 90	879: 79

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —	
” Gustafsslätt (J. A. Lundqvist)	250: —	
” Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —	
” Gården utmarken (A. P. Pettersson)	699: 30	
” Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —	
” Grönbo.....	410: —	
Sundinska utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson).....	310: —	
Utmarksjord invid Nordanby (R. Drotty).....	450: —	
” cirka 1½ tnd vid Malmaberg (Thedéns enka).....	25: —	3,094: 30

Vestra utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Käringberget (Er. Andersson).....	35: —	
1 d:o d:o (Doktor Holm)	50: —	
1 d:o d:o (G. V. Johansson)	50: —	
1 d:o d:o (C. G. Ahfeldt)	25: —	
1 d:o d:o (Rich. Blohm).....	30: —	
1 d:o d:o (Jenny Blohm)	25: —	
1 mindre område intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —	
1 mindre område af Käringberget (C. G. Wretman)	25: —	
En del af s. k. Käringbrinken (C. J. Andersson)	8: —	
Ett till ridbana användt område (Grefve Lewenhaupt).....	10: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. A. Thilén)	10: —	
1 d:o d:o (A. R. Andersson).....	10: —	
1 d:o d:o (J. O. Larsson).....	5: —	
1 d:o d:o (W. Hellström).....	15: —	
Transport	301: —	24,974: 09

	Transport	301: —	24,974: 09
Ett till Masugnsaktiebolaget på 50 år upplåtet område	25: —		
Mark upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	35: —		
1 område intill Manneborg (Ax. Eriksson)	5: —		
1 d:o Ljungstorp (C. A. Törnblom)	3: —		
1 område i s. k. Pistolsvreten (A. Jansson)	20: —		
S. k. Gästgifvarejorden i gamla Stohagsjorden:			
egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50: —		
" " 546 d:o (C. F. Wetter)	30: —		
" " 512 (C. A. Stenson)	40: —		
i nya Stohagsjorden:			
egofig. N:ris 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson)	60: —	180: —	569: —

Viksäng:

Sju villatomter, utarrenderade på 50 år (10:de året)	210: —
--	--------

Diverse arrenden:

Persboheden (Kristiansborgs gård)	30: —	
Östra holmen (Arv. Andersson)	150: —	
F. d. Stadskassörsjorden:		
i Iggebygdärdet (Kristiansborgs gård)	35: —	
i Rigärdet (Nord. Metall A.-B.)	18: —	
i Trådarön (A. W. Utterström)	30: —	83: —
Stadskommunens f. d. lönejord:		
i Kopparbergsvreten	50: —	
i Ängsgärdet	30: —	80: —
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön	7: —	
Ett mindre område utom Gåsmyretullen	5: —	
Mark af Persboheden, upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	6: 90	
En backbrink utom Kvarntullen (J. E. Jansson)	5: —	
För den del af biskopslönelägenheten Talltorp, som ej kommer att till regementet upplåtas	200: —	566: 90

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i västra Västeråsfjärden, från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50: —	
" från och med Gustafsvik till Stallhagen	25: —	
" från och med Stallhagen till Lillån	150: —	
" från Lillån till Viksäng	40: —	
" vid Viksäng	15: —	
" vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —	430: —

Arrende af vattenfall:

Af Allm. Sv. Elektr. Aktiebol. för vattenfallet i Svartån	500: —
---	--------

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,500: —	
Elbaholmen: för restaurationsbyggnaden	500: —	
" en villa med tomt	100: —	600: —
Transport	2,100: —	27,249: 99

	Transport	2,100: —	27,249: 99
Platshyra:			
för en källare invid Loviseberg	10: —		
„ ett magasin å Södra Skallberget	10: —	20: —	
Remontstallarne:			
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka	400: —		
Marknadsafgifter:			
Bordshyror, cirka	350: —		
Ståndhyror, „	425: —		
Marknadsafgifter, „	425: —		
	= 1,200: —		
hvarifrån afgår kostnad för bordens och			
ståndens uppsättning och nedtagning,			
extra polis, brandförsäkring af stånd			
och bord m. m., cirka	400: —		
	återstår nettobehållning	800: —	
Vågboden vid Stora torget	55: —		
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —		
Plats för Vattenkiosken i Vasaparken	10: —		
Upplagsplatser å s. k. Sjöhaten:			
12 platser å 25 kr.	300: —		
1 plats	50: —	350: —	
Afgäld för upplåten mark:			
till tomten N:o 4 i Södra kvart.	10: —		
„ „ „ 133 i Västra „	10: —		
„ „ „ 104 i Södra „	4: —		
„ „ „ 113 & 114 i Västra „	10: —	34: —	4,269: —

Epidemiska sjukhuset:

Fast årsafgift från Landstinget	2,775: —	
För (approx.) 2,000 underhållsdagar från Landstinget	2,000: —	4,775: —

Skogarne:

Östra utmarken, Viksäng och Hästholmarne:		
100 famnar barrved å 8 kr.	800: —	
200 st. pinnhus å 4 kr.	800: —	
Diverse timmer.	1,000: —	2,600: —

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen	390: —
-------------------------	--------

Hamnen:

(Bilaga litt. C.)

Ränta och amortering å hamn- och tullhusbyggnaden	8,745: 25
	Transport 48,029: 24

Transport 48,029: 24

Vattenledningen:

Beräknade inkomster af cirka 570 ledningar..... 27,000: —

Renhållningsverket:

Försäljning af torfmuU, pudrett och komposter m. m., förslagsvis..... 10,900: —

Utdelning å aktier:

Å stadens 487 aktier i gasverket, 48,700 kr., à 6 % ..... 2,922: —
 Å järnvägsaktier:
 a) i Sala—Tillberga järnväg, 206,000 kr. à 5 % ..... 10,300: —
 b) i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, 600,000
 kronor à 5 % ..... 30,000: — 43,222: —

Bränvinsmedel:

⁵/₁₀-delar af utminuterings- och utskänkningsafgifter för försäljningsåret ¹/₁₀ 1903—¹/₁₀ 1904:
 Västerås Spritbolag ..... 2,250: —
 Angfartygen Aros och Vesterås ..... 300: — 2,550: —
⁶/₁₀-delar af vinst å utminuterings- och utskänkningsafgifter under försäljningsåret ¹/₁₀ 1902—¹/₁₀ 1903 ..... 71,200: — 73,750: —

Diverse inkomster:

Källarefrihetsmedel 349: 05
 Bötesmedel ..... 350: —
 Hundskattmedel, cirka 200 st. hundar à 15 kr. .... 3,000: —
 Auktionsprovision ..... 100: —
 Behållning af influtne registreringsafgifter af handelsfirmor ..... 10: —
 Ränta af Elementarläroverket för flickor å det belopp 30,000 kr., hvarmed kostnaden för nybyggnaden jämte stadens bidrag till gymnastikhus vid flickskolan öfverskridit det af staden lämnade anslaget, à 4 % ..... 1,200: —
 Platshyror för karuseller, skjutbanor m. fl. föreställningar ..... 1,000: —
 Beräknad inkomst för till Västerås Gaslysningsaktiebolag levererad elektrisk kraft ..... 800: — 6,809: 05

Att genom uttaxering fyllas 254,584: 80

S:a kronor 464,295: 09

Västerås den 23 November 1903.

På Drätselkammarens vägnar:

CLAES UGGLA.**Bernh. Carlson.**

Sammandrag af föreslagna uttaxeringen:

Stadens allmänna drätsel	kr. 123,814: 31,	motsvarande för bev.-krona 2: 90
Fattigvården	” 38,855: 17,	” ” ” 0: 91
Kyrkliga ändamål	” 19,271: 62,	” ” ” 0: 45
Folkskolorna	” 72,643: 70,	” ” ” 1: 71
Summa kr. 254,584: 80		5: 97

Antalet bevillningskronor inom staden utgör 42,641: 40 kr.

(Bilaga litt. A.)

Ränta och Amortering å Obligationslån:

1:o) Till Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget:

för 1892 års lån (Nominelt 400,000 kr.)

Kapitalskuld den 1 Jan. 1904 kr. 343,000: —

däraf:

för stadens div. bestämda ändamål, $\frac{1}{20}$ -delar	240,100: —
„ fattiggården Karlslund, $\frac{1}{20}$ -del	17,150: —
„ Nya Folkskolebyggnaden, $\frac{3}{20}$ -delar	85,750: —

Ränta och amortering:

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 343,000: — å 4 $\frac{0}{100}$	6,860: —
„ 2:dra $\frac{1}{2}$ -året å 336,000: — å 4 $\frac{0}{100}$	6,720: —
Amortering enligt plan	7,000: — 20,580: —

Däraf belöper sig

	Ränta	Amortering
för kapitalåterstod 240,100: —	9,506: —	4,900: —
„ d:e 17,150: —	679: —	350: —
„ d:o 85,750: —	3,395: —	1,750: —

Afgår ränta och amortering:

a) Af fattiggården för fattiggården Karlslund:

(Nominelt 20,000 kr.)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1904	17,150: —
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 17,150: — å 4 $\frac{0}{100}$	343: —
„ 2:dra $\frac{1}{2}$ -året å 16,800: — å 4 $\frac{0}{100}$	336: —
Amortering	350: — 1,029: —

b) Af folkskolans medel för nya Folkskolebyggnaden:

(Nominelt 100,000 kr.)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1904	85,750: —
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 85,750: — å 4 $\frac{0}{100}$	1,715: —
„ 2:dra $\frac{1}{2}$ -året å 84,000: — å 4 $\frac{0}{100}$	1,680: —
Amortering	1,750: — 5,145: — 6,174: — 14,406: —

2:o) 1896 års lån å 1,000,000: —

Däraf är försåldt obligationer:

dels till Aktiebolaget Stockholms Handelsbank,

dels till Fonder och Frömma stiftelser, som stå under Drätselkammarens förvaltning,

dels till Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank,

Tillsammans kapital	895,000: —
Efter amortering åren 1897—1903	109,000: —
Återstår kapitalskuld den 1 Januari 1904	786,000: —
Däraf för diverse ändamål	768,160: —
För nya orgeln i Domkyrkan	17,840: —

Ränta och amortering:

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 786,000: — å 3,6 $\frac{0}{100}$	14,148: —
„ 2:dra $\frac{1}{2}$ -året å 767,000: — å 3,6 $\frac{0}{100}$	13,806: —
Amortering 8:de året enligt plan	19,000: — 46,954: —

Däraf belöper sig

	Ränta	Amortering
för kapitalåterstod 768,160: —	27,318: 60	18,620: —
„ d:o 17,840: —	635: 40	380: —

Transport 46,954: — 14,406: —

Afgår ränta och amortering:		Transport	46,954: —	14,406: —
Af Kyrkokassan för nya orgeln (Nominelt 20,000: —)				
Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1904 17,840: —				
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ året å	17,840: —	å 3,6 %	321: 12	
„ 2:dra $\frac{1}{2}$ -året å	17,460: —	å 3,6 %	314: 28	
Amortering 8:de året			380: —	1,015: 40
				45,938: 60

3:0) 1902 års lån å 2,000,000: —

Däraf är försäldt obligationer:

- dels till Aktiebolaget Stockholms Handelsbank,
- dels till Domkapitlet i Västerås,
- dels till Fonder och Fromma Stiftelser, som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillsammans kapital	1,200,000: —
Efter amortering år 1903	21,000: —
Återstår kapitalskuld den 1 Januari 1904	1,179,000: —
För staden diverse bestämda ändamål	941,223: 15
„ nya Folkskolebyggnaden	212,742: 50
„ nybyggnad vid Karlslund	25,034: 35

Ränta och amortering:

1 års ränta å 1,179,000: — å 4 %	47,160: —	
Amortering 2:dra året enligt plan	22,000: —	69,160: —
Däraf belöper sig	Ränta	Amortering
för kapitalåterstod 941,223: 15	37,648: 93	19,356: 70
„ d:o 212,742: 50	8,509: 70	2,365: —
„ d:o 25,034: 35	1,001: 37	278: 30

Afgår ränta och amortering:

- a) Af folkskolans medel för nya Folkskolebyggnaden:
(Nominelt 215,000 kr.)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1904	212,742: 50
1 års ränta å 212,742: 50 å 4 %	8,509: 70
Amortering	2,365: —
	10,874: 70

- b) Af fattigvården för nybyggnad vid Karlslund:
(Nominelt 25,300 kr.)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1904	25,034: 35
1 års ränta å 25,034: 35 å 4 %	1,001: 37
Amortering	278: 30
	1,279: 67
	12,154: 37
	57,005: 63
	Såma Kronor 117,350: 23

(Bilaga litt B.)

Utdrag af protokoll vid Brandnämndens
sammanträden den 22 Oktober och den 9
November 1903.

§ 6.

Uppgjordes följande förslag till utgiftsstat för år 1904:

Aflöningar:

Brandchefen	1,000: —	
Stads sergeanten: lön	1,500: —	
beklädnad	100: —	
personligt lönetillägg	100: —	
Brandkorpralen	1,700: —	
vice Brandkorpralen	1,000: —	
15 konstaplar à 25 kr. i månaden	420: —	
4 reservkonstaplar à 40 kr. pr år	4,500: —	
Löneförhöjning vid rekapitulation	160: —	
Reservanslag för sjukdomsfall	400: —	
Hushållerskan	300: —	
Biträde till hushållerskan	250: —	
Skorstensfejaren, lön	120: —	
	25: —	9,875: —

Beklädnad:

17 konstaplar, beklädnad in natura à 120 kr.	2,040: —
---	----------

Kosthåll:

16 man à 365 kr.	5,840: —
-----------------------	----------

Kol, ved och lyse (däraf 300 kr. till stadsfiskalsväningen)	2,500: —
--	----------

Stallet:

Ulfodring, skoning och försäkring af 2 hästar	1,000: —
---	----------

Diverse utgifter:

Kollektiv olycksfallsförsäkring af 17 man	195: 50	
Olycksfallsförsäkring för Stads sergeanten	25: —	
Trycksaker och skrivmateriel	400: —	
Tvätt, skurning och städning	450: —	
Underhåll af brandtelegrafen	200: —	
do „ brandredskapen	500: —	
do „ inventarier i polis- och brandstationen	400: —	
Telefonavgifter, samtal och telegram	200: —	
Brandstodspremier	200: —	
Medicin m. m.	50: —	
Krono- och kommunalutgifter (för fastigheter), vattenledningsavgift, renhållning af gata, tömnig af klosetter, skorstensfejning m. m.	400: —	
Oförutsedda utgifter	325: —	3,345: 50
	Transport	24,600: 50

Transport 24,600: 50

Brandkårens reserv:

Ångsprutan: 1:a maskinisten, lön	75: —		
2:a d:o „	50: —		
Kol och talg	100: —		
Tomthyra	50: —	275: —	
Öfningar med reserven		450: —	725: —

Allmänna brandstyrkan:

Hyra för spruthus	200: —		
Gratifikation vid sprutmönstringar	300: —		
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —		
Utgifter för brandsyn	225: —	1,025: —	

Nyanskaffning:

Strykning och reparation af plåttaket å ångspruthuset samt anskaffning af kamin	150: —		
En mekanisk stege	2,000: —	2,150: —	
		<u>Summa Kronor</u>	<u>28,500: 50</u>

§ 1.

Förevisades en modell till mekanisk stege, utförd af Brandchefen i Sundsvall, Kapten m. m. Hellgren, och beslöt Brandnämnden, sedan intyg från andra städer om densammas lämplighet blifvit upplästa, att hos Stadsfullmäktige begära ett anslag af högst 2,000 kronor för anskaffande af en dylik stege.

Häst för framskaffande af stegen ansåg Nämnden ej behöfva inköpas, enär å de tider på dygnet, då lifräddning bör kunna komma i fråga, redan tillräckligt antal hästar finnas å stationen.

§ 2.

Till reparation och strykning af ångspruthusets plåttak, som för närvarande befinnes i ganska bristfälligt skick samt för anskaffandet af en kamin till ångspruthuset beslöt Nämnden begära ett anslag af 150 kronor.

Västerås som ofvan.

In fidem

L. A. Nauckhoff.

(Bilaga litt. C.)

Utdrag af protokoll, hållet vid Hamnstyrelsens i Västerås sammanträde å Rådhuset därstädes den 2 November 1903.

§ 2.

Som behovet af ökad utrymme för fartyg i härvarande hamn gjort sig allt mera gällande beslöt Styrelsen ingå till Stadsfullmäktige med framställning om erhållande af ett förslagsanslag å 500 kronor af öfverskottet å hamnintraden för uppgörande genom sakkunnig person af fullständiga ritningar och kostnadsförslag för utvidning af hamnen väster om vågbrytaren genom verkställande af muddringar och anordnande af kaj, så att passagerareångbåtar kunde lägga till i Svartåmyningen.

§ 3.

Enär träskoningen vid östra eller s. k. gamla hamnen befunne sig i mycket bristfälligt skick, beslöts att låta reparera densamma; och skulle till bestridande af kostnaden såväl för detta reparationsarbete som ock för fortsättande af muddringsarbetena i hamnen under instundande vinter användas behållningen 4,224 kronor 7 öre af det af Stadsfullmäktige den 19 December 1902 för sistnämnde arbeten beviljade anslaget 9,450 kronor.

§ 5.

Företogs till behandling förslag till inkomst- och utgiftsstat för Västerås hamn för nästkommande år, och upptogs däri, utom de i § 2 och 3 här ofvan omförmälda utgifter, de sedvanliga omkostnaderna för hamnen och tullhuset till belopp, förslaget närmare utvisade.

In fidem

Bernh. Carlson.

Inkomst- och Utgiftsförslag för Västerås hamn för år 1904.

Inkomster:

Beräknad behållning från år 1903	10,647: 52
Bruttoinkomst, förslagsvis	25,000: —
Hyra för ett rum i tullhuset	150: —
	<u>25,150: —</u>
	Kronor 35,797: 52

Utgifter:

Enligt af Stadsfullmäktige den ²¹ / ₁₂ 1900 godkänd "plan för ränta och amortering af kostnaden för hamnbyggnaden" ingår af hamnintraden till stadskassan:	
a) 1 års ränta å ingående balans den ¹ / ₁ 1904 kr. 79,905: — å 5 %	3,995: 25
b) Amortering för året	3,000: —
15:de årets amortering å kostnaden för tullhusbyggnaden enligt af Stadsfullmäktige den ¹⁹ / ₁₂ 1890 § 5 fastställd plan.....	1,750: —
Af hamnintraden ingår sålunda till stadskassan.....	8,745: 25
	<u>8,745: 25</u>
	Transport

	Transport	8,745: 25	
Aflöningar m. m.:			
Hamnuppbördsman: Äldre årslön.....	1,200: —		
Lönstillökning, ålderstillägg	300: —		
Ärvode: 6 % å beräknade intraden.....	1,500: —		
Hamnfogdens (hamnordningsmans) lön	100: —		
Skrifmateriel för kontoret	50: —	3,150: —	
Diverse årskostnader:			
Renhållning, skötsel af fyren m. m	500: —		
Belysning å hamnen, ca	824: —		
Biverse omkostnader för tullhuset	150: —	1,474: —	
Genom beslut den 19 December 1902 hafva Stadsfullmäktige beviljat för muddringsarbeten innevarande år... ..	9,450: —		
Däraf ha åtgått ett belopp af	5,225: 93		
	Skillnaden kr.	4,224: 07	
att användas för fortsatta muddringsarbeten samt för reparation af östra träkajen.			
Förslagsanslag för utarbetande af ritningar och kostnadsberäkning för utvidgning af hamnen	~~800: —~~	17,704: 20	1600
Behållning den 31 December 1904: förslagsvis.....			
	Kronor	35,797: 52	

Västerås den 2 November 1903.

17204:20

På Hamnstyrelsens vägnar:

O. Fr. Wijkman.

(Bilaga litt. D.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Fattigvården i Vesterås stad år 1904.**Inkomster:***För allmänna fattigvården:*

Afgäld för tvenne planteringsland	50: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,000: —	
Andelar i böter ..	60: —	
Auktionsmedel efter aflidna fattiga	20: —	
Räntemedel	400: —	1,530: —

För fattiggården Carlslund:

För verkställda arbeten	600: —	
För sålda jordbruksprodukter och trädgårdsalster	230: —	
Tillfälliga inkomster	400: —	1,230: —
Att genom uttaxering fyllas		38,855: 17
		Kronor 41,615: 17

Utgifter:*För allmänna fattigvården:*

Beräknad brist från år 1903	800: —	
Ränta och amortering å köpeskillingen för Carlslund	1,029: —	
Ränta och amortering å 25,034: 35, återstod å kostnad för nybyggnad vid Carlslund	1,279: 67	
Tillfälliga understöd med penningar	7,000: —	
» » » rågmjöl 5,500 kg. å 15 öre	825: —	
Underhåll för utpensionerade fattighjon	500: —	
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn	6,500: —	
Hyreshjelp	3,500: —	
Beklädnadshjelp	150: —	
Begravningshjelp	100: —	
Sjukvårdskostnader och medikamenter	2,000: —	
Lazarettersättning	600: —	
Ved till utdelning, 110 famnar å 13 kr.	1,430: —	
Årsanslag till diakonissan	200: —	
Bespisning af skolbarn	400: —	
Revisionsarvode	50: —	
Reparationer vid Carlslund enl. kostnadsförslag 4,369: 15, däraf 2,319: 15 uttaxerats år 1903		
— återstår	2,050: —	
Diverse utgifter	500: —	
Afföningar: Kamreraren	700: —	
Sekreteraren	500: —	
Vaktmästaren	50: —	1,250: —
		30,163: 67

För Fattiggården Carlslund:

Rågmjöl 7,000 kg. å 15 öre	1,050: —	
Hvetemjöl 750 » å 23 »	172: 50	
Korngryn 700 » å 20 »	140: —	
Kornmalt 425 » å 24 »	94: —	
Ärtor 9 hektoliter å 17 kr.	153: —	
Kött 650 kg. å 65 öre.	422: 50	
Korf 300 » å 50 »	150: —	
Mjöl 1,200 » å 4 »	480: —	
		Transport 2,662: — 30,163: 67

Protokoll hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 23 November 1903.

§ 1.

Med ledning af Drätselkammarens räkenskaper och de från Magistraten inkomna specialförslag företogs efter förberedande sammanträden till behandling Västerås stads budget för år 1904, därvid först till protokollet antecknades, att enligt gjorda beräkningar skulle uti innevarande års budget komma att uppstå en brist af omkring 8,000 kr. hufvudsakligen därigenom att afkortningarna å kommunalutskylder beräknats till endast 3,500 kronor men i sjelfva verket ett belopp af omkring 10,000 kronor ej influtit i stadskassan samt att försäljningssumman för pudrett och komposter m. m., hvilken beräknats till 12,935 kronor uppgått till omkring 2,000 kronor mindre.

Denna brist beslöt Drätselkammaren föreslå att gäldas på nedan omförmälda sätt.

Från och med år 1896 hade inflytande medel för försålda stadsfastigheter reserverats att vid förekommande behof användas och från och med år 1900 hade på grund af Stadsfullmäktiges beslut vid fastställande af budgeten för sistnämnde år jämväl behållna hyresinkomster och arrenden för gårdar och mark, som staden inköpt för stadsplanens genomförande m. m., reserverats och ingått bland reserverade köpeskillingsmedlen.

Drätselkammaren, som ansåg att behållna hyres- och arrendemedel för fastigheter, som inköpts genom upplånade medel, i första rummet borde användas till förrentning och amortering af de lån, som upptagits för fastigheternas inköp, beslöt, med erinran därom att i 1902 års amorteringslån inginge 515,023 kr. 10 öre för inköp af fastigheter, och att innestående köpeskillingsmedel utgjorde vid 1902 års slut 65,054 kr. 40 öre på sätt den tryckta berättelsen öfver Västerås stads räkenskaper för samma år utvisade, föreslå att behållna medel för hyror och arrenden under år 1902, utgörande 15,888 kr. 78 öre, måtte få användas för betäckande af ofvan upptagna brist.

Härefter uppgjordes förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1904, och förekom därvid följande att anteckna, nämligen:

Utgifter:

Beträffande ränta och amortering på obligationslån skulle hänvisas till bilagda tabell, bilaga litt. A.

Uti en till Drätselkammaren aflämnad skrivelse hade Magistraten anmält sig vilja för Stadsfullmäktige föreslå dels ökning af 200 kr. eller till 1,000 kr. å anslaget för trycknings- och annonskostnader, enär Magistraten under nästkommande år ämnade låta trycka en ny handbok för polispersonalen i staden, dels ock de förändringar i nu gällande stat;

att öfverkonstapeln, hvilken till följd af sin maktpåliggande och hela hans tid kräfvande befattning borde hafva samma löneförmåner som brandsergeanten, skulle få åtnjuta hyres- och vedbrandsersättning med 300 kr., så att löneför-

Ränta och amortering å oblig.-

Aflöningar m. för Magistraten och Rådshufvuden samt särskild poliskåren.

månerna för honom komme att sammanlagdt blifva 2,000 kronor i stället för 1,700 kronor;

att lönen för de två yngre poliskonstaplarna skulle sättas lika som för de två äldre eller 1,000 för dem hvardera i stället för 950 kronor;

att anslaget till underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oförutsedda utgifter, hvilket anslag för innevarande år utgörande 350 kronor visat sig otillräckligt, måtte höjas till 500 kronor;

samt att, då ordinarie stadsläkaren enligt den för honom gällande instruktionen icke vore skyldig att utan ersättning bestrida läkarevården beträffande polispersonalen, ett anslag af 50 kronor för läkarearfvode åt poliskårens medlemmar med familjer måtte beräknas.

Samtliga ifrågavarande förändringar uti innevarande års stat beslöt Drätselkammaren på de af Magistraten anförda skäl tillstyrka.

Beträffande aflöningarna vid Drätselkammaren m. m. förekom ej annan ändring än att arvodet för juridiskt biträde nedsattes från 600 till 500 kronor.

Pensioner

I pensionsstaten förekom den förändring att, sedan f. d. borgmästaren E. W. Abenius och f. d. rådmannen C. W. Spångberg numera afidit, pensioner för dem ej vidare behöfde beräknas.

*Indväsendet med
ensamma brand-
och poliskåren.*

Brandnämndens förslag till utgiftsstat (bilaga litt. B) skulle upptagas oförändradt till 28,500 kronor 50 öre, endast med ökning enligt Magistratens förslag af 50 kronor för läkarearfvode af skäl, som här ofvan under rubriken särskilda poliskåren omförmäldes.

Byggnadsnämnden.

I byggnadsnämndens förslag hade de ordinarie utgifterna beräknats lika med dem i årets stat upptagna eller till 3,100 kronor.

Det af Nämnden begärda förslagsanslaget 2,000 kr. för att genom uppmätning erhålla bestämda fixa märken å marken för såväl gators och allmänna platser som byggnadskvarterens gränser inom den fastställda nya stadsplanen beslöt Drätselkammaren tillstyrka, men då resultatet af ifrågavarande förrättning kunde anses komma kommunen till godo för en längre framtid, föreslå att kostnaderna därför finge gäldas af lånemedel.

Sundhetsvården.

Hälsovårdsnämndens förslag till utgifts- och inkomststat för sundhetsvården i Västerås år 1904 upptagande enligt utdrag af Nämndens protokoll den 3 November 1903, § 99, för allmänna hälsovården kr. 7,080: — och för epidemiska sjukhuset kr. 8,225: — tillika med den af Magistraten på framställning af hälsovårdspolisens C. A. Holtz för honom föreslagna löneförhöjningen af 200 kr. ansåg sig Drätselkammaren böra tillstyrka, med erinran att utgiftsposten 250 kr. till aflöning åt vikarie under stadsläkarens semester, hvilket belopp ej varit i innevarande års stat uppfördt, skulle enligt den för stadsläkaren gällande instruktionen utbetalas, samt att lön till stadsfältskär, sedan stadsfältskär Andal afidit, ej behöfde beräknas.

Därjemte beslöt Drätselkammaren, efter anmälan af Hälsovårdsnämnden enligt utdrag af dess protokoll den 3 November 1903 § 98 att kostnaden för nybyggnaden vid epidemiska sjukhuset öfverstigit det af Stadsfullmäktige härför beviljade anslaget med omkring 20,000 kr., föreslå Stadsfullmäktige, att den sålunda uppkomna bristen finge gäldas af lånemedel.

Stadubelysningen.

Sedan enligt Stadsfullmäktiges beslut den 18 sistlidne Juni sju nya gaslyktor blifvit under året uppsatta å s. k. Herrgärdet, beräknades kostnaden för belysning med inalles 200 lyktor.

Beträffande kostnaden för uppsättningen af ifrågavarande sju lyktor upplyste Magistraten att något särskildt belopp icke behöfde därför uttaxeras, enär Gaslysningsaktiebolaget, som hade tillfälle att jämväl åt enskilda servera gas inom samma område, borde ensamt bekosta gasledningarne, men att, då det under nästkommande år torde blifva nödigt att utsträcka gasrörsnätet icke allenast å de med sådan belysning ej försedda områden inom själfva stadsplanen, där af anledning som nyss nämnts ej någon kostnad från staden erfordrades för ledningarne, utan äfven å stadens utkanter, där enskild gasförbrukning ej ifrågakomme, staden hade enligt det med Gaslysningsaktiebolaget upprättade kontraktet att betala halfva kostnaden för anläggning af gasledningar å dessa stadens utkanter; och hemställde därför Magistraten att i utgiftsförslaget måtte beräknas följande förslagsanslag:

för gasledningsrörsnätets utsträckning till esplanaderna, särskildt den norra, och aflägsnare områden inom stadsplanen, där enskild gasförbrukning ej torde ifrågakomma, kr. 3,000: —;
för belysning under senare hälften af nästkommande år uti gaslyktor, som därstädes komme att uppsättas, kr. 1,000: —.

Hvad Magistraten sålunda hemställt, beslöt Drätselkammaren tillstyrka.

Af stadens arbetschef uppgjorda kostnadsförslag dels till stensättning och reparationer å gator och allmänna platser, upptagande en summa af 38,485 kr. 90 öre, dels till nubbstenssättning å en del gator å 52,487 kronor, beslöt Drätselkammaren öfverlämna till Stadsfullmäktige samt därvid, med erinran att, då flere nya ej stenlagda gator under året tillkommit, betydliga kvantiteter makadam komme att erfordras, föreslå att för år 1904 måtte anvisas

Gatuläggning.

för mindre gatuarbeten samt afguld för grus-	
tag och nubbstensbrott.....	5,000: —
för makadamslagning	4,000: —
och för större gatuarbeten efter de närmare	
bestämmelser, som kunde komma att af Stadsfull-	
mäktige efter af Drätselkammaren framdeles lämnadt	
förslag meddelas	16,000: —
eller tillhopa kronor	25,000: —

Uti ofvannämnde belopp kr. 5,000: — beräknades ingå kostnad för, bland annat, Västgöteгатans försättning i tillfredsställande skick.

I fråga om grusning och makadamisering af vägarne å stadens område hade Magistraten fäst uppmärksamheten därå, att det torde blifva nödigt för staden att inom närmaste framtiden öfvertaga allt vägunderhåll inom staden med eller utan ersättning af nuvarande vägunderhållsskyldige och att anslaget därtill ej beräknades för lågt.

Vägunderhåll.

Som emellertid frågan om väghållningsbesvärets öfvertagande i dess helhet af staden ännu vore oafgjord, beslöt Drätselkammaren föreslå att omförmälda anslag för nästkommande år upptages till samma belopp som förut eller 2,100 kronor, hvilket visat sig tillräckligt.

Då utgifterna och inkomsterna för hamnen icke berörde stadens budget på annat sätt än att till stadskassan årligen af hamnens medel inginge ett visst belopp till ränta och amortering å de af staden upplånade medel för hamnen och tullhuset, ansåg Drätselkammaren lämpligast vara att endast denna annuitet i budgeten upptoges bland inkomsterna och att det af Hamnstyrelsen uppgjorda utgifts- och inkomstförslaget trycktes såsom särskild bilaga till budgeten.

Hamnen.

vattenledningen.

Sedan beslut fattats om pumpverkets vid vattenledningen drifvande medelst elektrisk kraft från turbinhuset vid slottsbron och anordningarna därför antogs blifva färdiga senast den 1 April 1904, beräknades för ångkol och ved under nästa år ej högre belopp än 1,850 kr.

Angående utgifterna i öfrigt vid vattenledningen skulle endast hänvisas till det uppgjorda förslaget.

renhållningsverket.

Här skulle med afseende å de hufvudsakliga förändringarna i nu gällande stat för renhållningsverket antecknas,

att föreståndaren och fodermarsken begärt löneförhöjning till följd af ökad arbete, hvilken förhöjning Drätselkammaren beslöt förordna, för föreståndaren med 150 kr. å lönen och 100 kr. å ersättningen för kontorslokal och biträde, samt för fodermarsken med 20 kronor;

att, då vid hämtning af latrin och sopor å de mera aflägsset belägna delarne af staden de nuvarande fordonen för en häst, hvilka fordon rymma 12 kärl, vore alltför tunga, Drätselkammaren ansett lämpligt att för ändamålet anskaffa en vagn för två hästar och hvilken kunde rymma 18 kärl,

samt att stallet efter tillökningen i hästantalet måste tillbyggas och golfvet därstädes enligt Hälsovårdsnämndens föreskrift cementeras, hvilka arbeten beräknades kosta cirka 1,800 kr.

I fråga om arrendet för den del af Kungsängen, som staden fortfarande komme att på arrende inneha, skulle Drätselkammaren därom närmare yttra sig under rubriken: arrenden och afgälder.

trädplanter och planteringar.

Beslöts att med tillstyrkande i öfrigt af de af Trädplanteringssällskapets styrelse enligt utdrag af dess protokoll den 30 sistlidne Oktober begärda anslag, föreslå att plantering af lindar å Kristinagatan skulle tillsvidare anstå.

Skogarne.

Enligt uppgift från jägmästaren visade utgifterna för skogsarbeten under nästa år en tillökning af 200 kr., beroende på den större afverkning, som för Västmanlands regementes kasernbyggnader m. m. komme att då verkställas.

På därom af jägmästaren Ivar Fähræus gjord framställning beslöts föreslå att arvodet för tillsyn om stadens skogar måtte såsom skäligt bestämmas till 200 kr.

Rådhuset.

Med anledning af Beredningsutskottets under två föregående år uttalade önskan om anskaffande af bord till användning vid Stadsfullmäktiges sammanträden, skulle här omnämnas, att af de för anskaffning af nya möbler och reparation af gamla möbler i Rådhuset för åren 1902 och 1903 anvisade anslagen funnes besparadt ett belopp af omkring 1,500 kronor, hvilket äfven torde räcka till kostnaden för omförmälda bord.

Stallet.

Utgifterna för stallet upptogs till oförändrade belopp.

öfversen renhållning.

Då det hittills anvisade anslaget för bortrensning af ogräs och renhållning (snöskottning och vattning) å gator och allmänna platser visat sig otillräckligt skulle föreslås en ökning i detta anslag till 900 kronor.

Till följd af de af Magistraten gifna skärpta bestämmelserna för sopning å gator och allmänna platser, hvarigenom sopningen numera måste verkställas fyra gånger i veckan i stället såsom förut allenast två gånger, hade de s. k. kapitelhjonerna fordrat högre ersättning, och då denna ersättning genom det betydligt ökade arbetet med sopningen ej torde böra sättas lägre än till 125 kr. åt hvarje hjon, beslöt Drätselkammaren föreslå att till de 14 kvinspersoner, som utförde sopningen för stadens räkning, måtte anslås 1,750 kronor.

Enligt det med kronan afslutade aftalet angående upplåtelse af mark för Västmanlands regemente skulle staden för afstående af den för regementet behöfliga marken af den af staden arrenderade kronolägenheten Kungsängen åtnjuta afdrag å den hittills af staden betalade arrendesumman med det belopp, som efter Domänstyrelsens bestämmande belöpte å den sålunda öfverlåtna delen. På grund häraf och då återstående af staden på arrende bibehållna delen af Kungsängen brukadas af renhållningsverket, beslöt Drätselkammaren att bland dess utgifter uppföra ett belopp af 250 kronor, hvilket af nuvarande arrendesumman antogs belöpa för sistnämnde Kungsängsdel.

Arrenden och gälder.

Diverse årliga utgifter upptogos i likhet med de i innevarande års stat upptagna, blott med tillägg af 50 kr., afgift för telefon i arbetschefens bostad, hvilken anordning vid flera tillfällen visat sig behöflig.

Div. årliga utter.

Föredrogs Herr J. P. Malmbergs motion till Stadsfullmäktige, däri motionären, med förmälan att Västerås arbetareinstituts bibliotek fortfarande af allmänheten rätt flitigt begagnades och således syntes vara till åsyftadt gagn, men att institutsföreningen ej ägde tillräckliga medel för biblioteksverksamhetens framtida uppehållande, föreslog att Stadsfullmäktige måtte för år 1904 bevilja 500 kronor af stadens medel att uteslutande användas för uppehållande af institutets biblioteksverksamhet.

Div. särskilda damål.

Drätselkammaren, till hvilken denna motion remitterats för utlåtande, beslöt tillstyrka bifall till densamma, och uppfördes i budgetförslaget såväl ifrågavarande belopp 500 kronor som ock de af Stadsfullmäktige redan beviljade anslagen: till Slöjdskolan och tekniska skolan 2,000 kr., och till föreläsningskurser för arbetsskolan 500 kronor.

Enär afkortningarna å kommunalutskylder, såsom Drätselkammaren i början af detta protokoll antydt, för innevarande år uppginge till omkring 10,000 kronor, men desamma för nästkommande år icke torde uppgå till fullt så stort belopp, beslöts att i budgetförslaget uppföra en post för afkortningar å 6,000 kr.

Afkortningar.

Inkomster:

Uti utgifts- och inkomststaten för innevarande år hade behållna inkomster af hyres- och arrendemedel för åtskilliga gårdar och mark, som staden inköpt för stadsplanens genomförande, icke upptagits utan reserverats att användas till bidrag för afbetalning å tillfälliga lån eller för inköp af mark för nyssnämnde ändamål.

Besparingar / år 1903.

Drätselkammaren ansåg emellertid, på sätt förut angifvits, att dessa medel i första rummet borde användas till förräntning och amortering af stadens obligationslån och beslöt därför föreslå att desamma måtte uppföras såsom behållning.

Inkomsterna af hyror och arrenden för detta år uppginge till 32,724 kr. 42 öre och utgifterna för gårdarne till omkring 11,000 kronor, hvadan behållningen skulle blifva i jämnt tal omkring 21,000 kronor.

Beträffande behållningen af ofvan omförmälda hyres- och arrendemedel för år 1904 beslöt Drätselkammaren föreslå att densamma måtte reserveras att användas på sätt Stadsfullmäktige framdeles funne för godt bestämma.

Vidkommande tomtörena hade Magistraten gjort den erinran att då hamnen, i och för den af Hamnstyrelsen föreslagna utvidgningen, torde vara i behof af ökade inkomster, tomtörena för magasinerna vid sjön möjligen borde tillgodoföras hamnkassan.

Tomtören.

Vid frågans ompröfning beslöt Drätselkammaren, då beslut om utvidgning af hamnen ännu ej af Stadsfullmäktige fattats, att för närvarande ej föreslå någon ändring i afseende å berörda tomtörens förande.

enden för di-
se jordlägen-
heter.

Västra utmarken: Beträffande arrendet af ett område i den s. k. Pistolvreten skulle meddelas, att samma arrende enligt med A. Jansson i Lindesborg upprättadt kontrakt komme att från och med den 14 Mars 1904 intill arrendetidens slut utgå med 20 kronor.

Viksäng: Sedan aftal mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt Västerås stad rörande upplåtelse af mark för Västmanlands regementes kasernetablissemang m. m. blifvit vederbörligen afslutadt, komme arrendena för all den odlade marken å Viksäng äfvensom Bergmanska villatomten och de två för ett år utarrenderade villatomterna därstädes att upphöra den 14 nästkommande Mars, hvadan inkomst för arrende endast beräknades för sju villatomter å den s. k. Notudden med 210 kronor.

Diverse arrenden: Af enahanda, i nästföregående punkt omförmälda orsak upphörde jämväl vid samma tid arrendena för gamla begravningsplatsen vid Klockarebackarna, den s. k. Ljussaxen invid Rönnerberga och lägenheten Klockaretorp äfvensom en mindre del af lägenheten Talltorp. För den del af sistnämnde lägenhet, som icke komme att till regementet upplåtas, beräknades i arrende 200 kronor. Den del af Kungsängen, som komme att af staden på arrende bibehållas, brukades af staden sjelf, hvadan någon inkomst därför ej beräknades (se utgifter, rubrik renhållningsverket).

I fråga om stadskassörsjorden å Herrgårdet och planteringslandet litt. B. af tomten N:o 119 Norra kvarteret beslöts, då dessa båda ägor vore belägna inom stadsplanen, att arrendeinkomsterna för desamma skulle reserveras i likhet med hvad för all öfrig för stadsplanens genomförande inköpt mark ägde rum.

ende af vatten-
fall.

Kontraktet om arrendet af vattenfallet i Svartån hade å Allm. Sv. Elektriska Aktiebolagets sida blifvit uppsagt att upphöra i nästkommande Februari månad hvadan högre arrendeinkomst af fallet ej kunde för nästa år beräknas än 500 kr.

Hyresmedel.

I afseende å hyresmedlen förekommo följande förändringar nämligen:

att, sedan Stadsfullmäktige beslutat inköpa villabyggnaden å Elba, ett hyresbelopp härför af 100 kronor beräknades skola erhållas,

att nettobehållningen af marknadsafgifter, efter hvad förhållandet varit under innevarande år, icke ansågs blifva högre än 800 kronor,

samt att rådhuskällaren, hvilken förut varit uthyrd till numera affidne grosshandlaren Schenson, icke vidare komme att uthyras.

dem. sjukhuset.

Beträffande inkomsterna vid Epidemiska sjukhuset skulle hänvisas till Hälsovårdsnämndens utgifts- och inkomstförslag.

Skogarne.

Hvad som i detta protokoll anförts om orsaken till de beräknade större utgifterna för skogsarbeten gällde äfven för den beräknade större inkomsten från skogarne.

Hamnen.

Angående den förändrade uppställningen af hamnens budget, skulle åberopas hvad därom här ofvan bland utgifterna under rubrik: hamnen, blifvit anfördt.

hållningsverket.

Till följd däraf att Drätselkammaren måst nedsätta priset å pudrett komme inkomsterna från renhållningsverket att minskas, och beräknades därför försäljningssumman för torfmull, pudrett och komposter icke blifva mer än högst 10,900 kronor.

erse inkomster.

Men anledning af Magistratens erinran därom att i öfvervägande borde tagas, huruvida hundskatten, som år 1877 bestämdes till 10 kronor för år, fortfarande utginge med skäligt belopp, beslöt Drätselkammaren föreslå att hundskatten från och med år 1904 af Stadsfullmäktige måtte bestämmas till 15 kr. årligen för hvarje hund.

Då stadens utlägg för nybyggnaden vid elementarläroverket för flickor, efter afdrag af värdet å tomten och Västerås stads sparbanks för ändamålet donerade byggnadsfond, utgjorde kr. 124,321: 35, men Stadsfullmäktige genom beslut den 21 Juni 1900 härför anslagit endast 100,000 kronor, skulle alltså läroverket enligt samma beslut erlägga ränta å öfverskjutande 24,321 kronor 35 öre. Emellertid hade Västerås läroverksförening, med kännedom att för flickskolebyggnaden inginge i 1902 års obligationslån ett belopp af 130,000 kr. och att således, sedan byggnadskostnaden därmed gäldats, vore disponibelt ett belopp af 5,678 kr. 65 öre, i skrifvelse till Stadsfullmäktige hemställt att till läroverksföreningens förfogande mätte, för att användas för en tillämnad gymnastikhusbyggnad å tomt i närheten af flickskolan, ställas sistnämde belopp med skyldighet för föreningen att därå erlägga ränta till staden på lika sätt som å de af staden för skolhuset förskjutna medlen, hvilken hemställan denna dag af Drätselkammaren tillstyrkts.

Flickskolans skuld till staden skulle alltså uppgå

för skolhusbyggnaden till	kr. 24,321: 35
och för gymnastikhuset till	» 5,678: 65
	<hr/>
	eller tillhopa kr. 30,000: —

I anledning häraf beslöt Drätselkammaren, under förutsättning att Läroverksföreningens omförmälda framställning vunne Stadsfullmäktiges bifall, föreslå att Stadsfullmäktige mätte besluta att föreningen skulle till staden årligen inbetala ränta å ifrågavarande skuldbelopp 30,000 kronor efter samma räntefot, som staden betalade för obligationslånet eller fyra procent, hvilken ränta alltså komme att utgöra 1,200 kronor.

Sedan Drätselkammaren låtit anordna det mellan vägen till pudretfabriken och kreaturstorget liggande området för upplåtande till karuseller, skjutbanor och andra föreställningar, beräknades behållningen af inflytande platshyror för nästa år uppgå till cirka 1,000 kronor.

Sedan Stadsfullmäktige beslutat utförande af elektriska kraft- och belysningsanordningar i turbinhuset vid Slottsbron, hvilka anordningar kunde anses blifva färdiga i början af nästkommande år, samt Västerås Gaslysningsaktiebolag i skrifvelse till Drätselkammaren förklarat sig vilja använda den kraft, som staden kunde afstå och Gasverket behöfde, till ett pris af 1 öre pr hektovatt-timme, beräknades inkomsten för till Gasverket sålunda under nästkommande år levererad elektrisk kraft till 800 kronor.

In fidem

Bernh. Carlson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under återopande af 60 § Kungl. Förordningen om kommunalstyrelse i staden den 21 Mars 1862 får Magistraten härhos öfverlämna bilagda af Drätselkammaren efter Magistratens anhållan uppgjorda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1904 med därtill hörande bilagor samt Drätselkammarens protokoll i ämnet, till hvilket förslag Magistraten dock ansett sig böra göra följande förklaringar, ändringar och tillägg:

Vidkommande först *utgiftsförslaget* får Magistraten anföra följande:

Räntor.

Bland räntor är upptagen en ny post nämligen å Sundinska donationsfonderna 2,500 kronor. Förhållandet härmed är följande:

Spritbolaget har sedan flere år tillbaka innehaft ett lån stort 50,000 kronor från Sundinska donationsfonderna och å detta lån betalt 5 % ränta. Sedan Spiritbolaget inbetalt samma lån har Drätselkammaren för att ej, efter det medlen insatts å deposition, desamma skulle draga lägre ränta och pensionsrummens antal sålunda minskas behållit medlen såsom tillfälligt lån och därå godtgjort samma ränta som Spiritbolaget förut guldit.

X Magistraten erinrar, att sedan byggnadsarbetena å nya stadshuset under nästkommande år börja, å medel som därför upplånas, ränta torde beräknas.

Löningar m. m.,
slaget till tryck-
gs- och annons-
kostnader.
Stadsfogden.

Af skäl, som i Drätselkammarens protokoll omförmälas, har Magistraten begärt ökad anslag till trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderi- arbeten för Magistraten och Rådhusrätten.

Sedan Drätselkammaren uppgjort sitt förslag har från Stadsfogden F. C. Hennichs inkommit bilagda framställning, däri han på anförda skäl anhåller om löneförhöjning till 2,300 kronor.

Magistraten som vitsordar de af Hennichs lämnade uppgifter och anser att nu utgående löneförmåner till Stadsfogden icke utgöra tillräcklig ersättning för det arbete, som af honom kräves, får till ansökningen tillstyrka bifall.

Särskilda polis-
kåren.

I Drätselkammarens protokoll angifvas skälen till Magistratens begäran om förhöjning af aflöningen till öfverkonstapeln med 300 kronor, om ett nytt anslag af 50 kronor för läkarearvode åt poliskårens medlemmar med familjer och om höjning af anslaget för underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oförutsedda utgifter från 350 kronor till 500 kronor.

Beträffande vid särskilda poliskåren anställda detektivkonstapeln och konstaplarne hemställer Magistraten, att Stadsfullmäktige ville för dem fastslå följande lönestat:

för detektivkonstapeln lön 1,200 kronor, som efter fem års välvitsordad tjänstgöring efter Magistratens pröfvande kan höjas med 150 kronor och efter ytterligare fem år likaledes med 150 kronor; samt

för hvar och en af poliskonstaplarne 1,000 kronor som under nyssnämnda villkor efter fem år kan höjas med 100 kronor och efter ytterligare fem år likaledes med 100 kronor,

För nästkommande år 1904 erfordras för denna lönestat på sätt Drätselkammarens protokoll innehåller, endast ett ökad anslag till hvardera af de båda yngre konstaplarne af 50 kronor.

[Handwritten signature]

Enär upplysning numera vunnits, att en för stadens eldsläckningsväsende lämplig mekanisk stege kan med erforderlig utredning anskaffas för ett belopp ej öfverstigande 1,500 kronor kan det därför begärda anslaget, 2,000 kronor, nedsättas till 1,500 kronor; och kan, därest Stadsfullmäktige så finna lämpligt, detta anslag fördelas på tre år.

Till Magistraten har inkommit framställningar:

dels från fastighetsägare boende inom och intill det så kallade Lustigkullaområdet om anskaffande af lämplig belysning efter bryggerivägen mellan Domkyrkoesplanaden och Byggmästaren K. J. Karlssons hus N:o 2 inom Lustigkullaområdet, enär denna inom stadsplanen belägna väg vore mycket trafikerad af bryggerierna och personer boende inom nämnda område samt af skolbarn, hvilka öfver den så kallade Skarpskyttebron hade sin väg ifrån och till Norrmalm;

dels af husägare å Blåsboområdet intill Norra esplanaden om uppsättande af en gatulykta i hörnet af Föreningsgatan å Norrmalm och Norra esplanaden; och

dels från Östermalmsföreningen om ordnande af gatubelysning å Östermalmsgatan.

I följd af dessa framställningar och af skäl, som i Drätselkammarens protokoll angifvas, har Magistraten anmodat Drätselkammaren att i utgiftsförslaget beräkna däri upptagna förslagsanslag för gasrörnätets utsträckning och belysning under senare hälften af nästkommande år uti nya gaslyktor; viljande Magistraten, efter infordrande af nödig utredning från gaslysningsaktiebolaget i Västerås, inkomma med särskildt förslag i ämnet samt afvakta Stadsfullmäktiges beslut innan arbeten, som medföra kostnad för staden, företagas.

Därest Stadsfullmäktige icke vilja frångå sitt vid bestämmande af beloppet för stadens senaste upptagna lån fattade beslut, att ej för gatuarbeten upptaga något lån lär icke uti utgiftsstaten för nästkommande år kunna beräknas högre belopp för gatuarbeten än af Drätselkammaren föreslagna 25,000 kronor. Magistraten anser sig dock böra erinra, att ett årligt belopp af 25,000 kronor till gatuarbeten är alldeles otillräckligt för att under en närmare framtid få gatorna inom staden i tillfredsställande skick samt att då stadens arbetschef beräknat kostnaden endast för bortsprängning af berg i Västgötegatan, densamma nedschaktning samt anläggning af rännstenar uteder samma gata mellan Källgatan och Slottsgatan till 5,940 kronor, Västgötegatan icke lär kunna försättas i tillfredsställande skick medelst anlåtande härför af någon del utaf föreslagna anslaget 5,000 kronor för mindre gatuarbeten samt afgäld för grustag och nubbstensbrött.

Sedan de innehafvare af lotter å Trädarön, som haft vägstycken å stadens område på sig indelade till underhåll numera upphört att verkställa några lagningsarbeten å dessa vägstycken samt Konungens Befallningshafvande genom utslag den 25 innevarande månad, på besvär af en väghållningsskyldig förklarat att innehafvare af Trädarölotter ej äro skyldige att deltaga i vägunderhåll inom staden, åligger Drätselkammaren, åtminstone till dess ny vägdelning inom staden kan komma till stånd, att underhålla ett vägstycke å Stockholmsvägen från Badelunda sockengräns till 846 meters längd. Ensamt för detta vägstycke, om detsamma skall komma i tillfredsställande skick, torde under år 1904 åtgå ett belopp af närmare 2,000 kronor.

Magistraten hemställer därför att Stadsfullmäktige ville besluta

att höja anslaget för vägunderhåll för nästkommande år till 4,000 kronor.

Och får Magistraten enär utan en stenkross makadam i tillräcklig myckenhet för väglagningsarbeten och nya gatuaneläggningar ej lär kunna erhållas samt, då för dessa arbetens utförande så att de äga bestånd för någon längre tid, ovillkorligen erfordras en ångvält, anhålla att Stadsfullmäktige ville besluta

att af lånemedel bevilja erforderligt belopp för anskaffande af en stenkross och en ångvält.

Gatubelysninge.

Gatuläggninge.

Vägunderhåll.

Hamnen.

Beträffande de af Hamnstyrelsen beräknade utgifter har Magistraten icke någon annan erinran än att, jämnlikt Stadsfullmäktiges beslut den 26 innevarande November, kostnaden för utarbetande af ritningar och kostnadsberäkning för utvidgning af hamnen bör upptagas till 1,000 kronor i stället för af Hamnstyrelsen föreslagna 500 kronor.

renhållningsverket.

Efter det staden under nästkommande Februari månad kommer i tillfälle att för eget behof tillgodogöra sig vattenkraften i Svartån från stadens fall vid Slottsbron torde möjligen därifrån billigare drifkraft till renhållningsverkets blandningsmaskin kunna erhållas än den nu från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för 800 kronor årligen förhyrda; och hemställer Magistraten förty

att Stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt Drätselkammaren att härom lämna utredning.

Angående de delar af Drätselkammarens utgiftsförslag, hvori Magistraten ej särskildt sig yttrat, har Magistraten icke något att erinra, utan tillstyrker bifall till Drätselkammarens förslag härutinnan.

Beträffande härefter *inkomstförslaget* har Magistraten icke något att erinra eller tillägga till Drätselkammarens förslag.

Västerås Rådhus den 30 November 1903.

John Karlsson.

E. Flodin.

J. W. Ödman.

F. C. Hennichs.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter verkställd granskning af det uppgjorda förslaget till utgifts- och inkomststat för Västerås stad under år 1904 får Beredningsutskottet afgifva följande utlåtande:

Drätselkammarens förslag, att af behållna medel för hyror och arrenden under år 1903, utgörande 15,888 kr. 78 öre, måtte få användas, hvad som erfordras för betäckande af den till omkring 8,000 kronor beräknade bristen uti innevarande års budget, vill utskottet tillstyrka.

Utgifter:

Till den af Magistraten föreslagna och af Drätselkammaren förordade förhöjningen för nästkommande år i anslaget för trycknings- och annonskostnader från 800 till 1,000 kronor tillstyrker utskottet bifall.

Likaledes tillstyrkes bifall till Magistratens framställning *dels* att aflöningen till öfverkonstapeln måtte höjas med 300 kronor, *dels* att lönen för de två yngre poliskonstaplarna måtte bestämmas likasom för de två äldre eller till 1,000 kronor för dem hvardera, *dels* att anslaget för underhåll af vapenpersedler och inventarier samt oförutsedda utgifter måtte höjas från 350 till 500 kronor.

Då Stadsläkaren enligt den för honom gällande särskilda instruktionen icke är skyldig att utan särskild ersättning lämna läkarehjelp åt poliskårens medlemmar med familjer, anser sig utskottet böra tillstyrka bifall till det af Magistraten begärda anslaget för läkarearvode.

Beträffande Magistratens framställning, att Stadsfullmäktige ville för särskilda poliskåren fastslå en bestämd lönestat, vill utskottet föreslå, att därmed måtte få anstå, till dess nu pågående utredning af härvarande brand- och i samband därmed stående polisväsande blifvit verkställd.

Vidkommande stadsfogden Hennichs, af Magistraten förordade framställning därom, att stadsfogdens löneförhöjning måtte af Stadsfullmäktige höjas till 2,300 kr., anser utskottet då frågan ännu icke blifvit af Drätselkammaren utredd samt utskottet dessutom, med hänsyn därtill att stadsfogden Hennichs nyligen erhållit ett personligt lönetillägg af 250 kronor, ställer sig tveksamt till densamma, sig icke kunna för närvarande tillstyrka bifall till framställningen.

I fråga om Brandnämndens begäran om ett anslag af högst 2,000 kronor för anskaffande af en mekanisk stega, finner utskottet frågan om densammans lämplighet, ej vara fullt utredd, hvadan utskottet saknar skäl, att till framställningen nu tillstyrka bifall.

I likhet med hvad i föregående års utgifts- och inkomststat ägt rum, anser utskottet, att brandchefen, stadssergeanten och brandkorpralen tillkommande naturförhöjning till beräknadt värde böra i utgifts- och inkomstförslaget innanför linjen upptagas.

Ehuru skälen till Magistratens af Drätselkammaren tillstyrkta framställning om löneförhöjning åt hälsovårdspolis C. A. Holtz icke äro angifna hvarken i Drätselkammarens protokoll eller i Magistratens skrivelse, anser utskottet sig likväl böra för Holtz förorda en löneförhöjning, hvilken dock med hänseende därtill, att han nyligen erhållit 300 kronor i ålderstillägg, enligt utskottets förmenande ej bör sättas högre än till 100 kronor.

*Aflöningar m. m.
för Magistraten o.
Rådshufvurätten
samt särskilda
poliskåren.*

✓

*Brandväsandet med
gemensamma brand-
och poliskåren.*

Sundhetsvården.

Drätselkammarens förslag att af lånemedel gälda den uppkomna bristen i anslaget till nybyggnaden vid epidemiska sjukhuset får utskottet tillstyrka.

atubelysningen.

Utskottet hemställer om bifall till Drätselkammarens och Magistratens härutinnan afgifna förslag.

atuläggningen.

Likaså tillstyrker utskottet bifall till Drätselkammaren och Magistratens förslag rörande gatuläggningen.

Vägunderhåll.

Med anledning af de upplysningar, Magistraten i sin skrifvelse lämnat angående vägunderhållet, tillstyrker utskottet bifall till Magistratens förslag om förhöjning i anslaget för vägunderhåll för nästkommande år till 4,000 kronor.

Till Magistrateus förslag om anskaffande af en stenkross och en ångvält tillstyrker utskottet bifall.

rengöringsverket.

Den begärda löneförhöjningen åt föreståndaren och fodermarsken vid rengöringsverket tillstyrker utskottet äfvensom ock den föreslagna tillbyggnaden och reparationen af stallet därstädes.

Skogarna.

Utskottet tillstyrker bifall till Jägmästaren Ivar Fähræus' af Drätselkammaren tillstyrkta framställning om en förhöjning till 200 kronor af hans arvode för tillsyn af stadens skogar.

Öfriga af Drätselkammaren och Magistraten föreslagna utgiftsbelopp, som här ej särskildt nämnts, tillstyrkas af utskottet.

Inkomster:

Då utskottet ej funnit något att erinra vid de i budgetsförslaget upptagna inkomstposterna, vill utskottet tillstyrka deras godkännande.

Uttaxeringen:

Med iakttagande af de ändringar utskottet förslagit, skulle 1904 års stat erhålla följande utseende:

Från i Drätselkammarens förslag upptagne utgifterna ..... kr. 464,295; 09
skulle afgå:

för nyanskaffning af en mekanisk stege ..... 2,000: —

å beräknad lön åt hälsovårdspolisen ..... 100: — 2,100: —

Återstår således ..... kr. 462,195: 09

Enligt Magistratens af utskottet tillstyrkta förslag tillkommer:

förhöjning i anslaget för vägunderhåll ..... kr. 1,900: —

hvad an utgifterna skulle utgöra ..... kr. 464,095: 09

Dragas härifrån inkomsterna ..... kr. 209,710: 29

återstår ett belopp af ..... kr. 254,384: 80

hvilken summa utskottet hemställer måtte i vanlig ordning uttaxeras.

Västerås den 8 December 1903.

B. Fjellman.

Frans Johansson.

Thorsten Kalén.

Axel Sundström.

254,384.80
Lund 2,000
252,384.80
255,848.40
209,710.29

Utgifts- och Inkomst-stat

för

Västerås stad år 1904.

Utgifter:

A. Stadens allmänna drätsel:

Ränta och Amortering å Obligationslån:

För 1892 års lån	14,406: —	
” 1896 d:o	45,938: 60	
” 1902 d:o	<u>57,005: 63</u>	117,350: 23

Räntor:

å Wallöfska donationen	1,100: —	
å Sundinska donationsfonderna	<u>2,500: —</u>	3,600

Aflöningar m. m.:

a) för Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjänstemän och betjante:

Borgmästaren: Lön	4,000: —	
1:ste Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —	
Personligt lönetillägg	<u>500: —</u>	2,500: —
2:dre Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —	
Vilkorligt lönetillägg	<u>500: —</u>	
Anslag till skrifbiträde	<u>200: —</u>	2,700: —
Illiterate Rådmannen: Lön	750: —	
Reservationsanslag, för tillfälliga biträden enligt Kongl. Brefvet den 27 Februari 1868	200: —	
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten	1,000: —	

Transport 11,150: — 120,950: 23

	Transport	11,150: —	120,950: 23
Stadsfogden: Lön	1,000: —		
Personligt lönetillägg	250: —		
Hyresbidrag	150: —	1,400: —	
Kronouppbörds-kassören: Lön	900: —		
Tjänstgöringspenningar	650: —	1,550: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjänstgöringspenningar	800: —		
Bostad, värme och belysning i polis- stationen i värde kr. 750: —		1,800: —	
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning, kontant	100: —		
Hyres- o. vedbrandsersättning	200: —	1,200: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren		15: —	
Exekutionsbetjanten: Lön	1,000: —		18,115: —

b) för särskilda Poliskåren:

Öfverkonstapeln: Lön	1,500: —		
Personligt lönetillägg	100: —		
Beklädnadsersättning	100: —		
Hyres- och vedbrandsersättning	300: —	2,000: —	
Detektivkonstapeln: Lön	1,200: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,300: —	
Fyra konstaplar med lön à 1,000 kr.		4,000: —	
Beklädnad in natura för fyra konstaplar		500: —	
Olycksfallsförsäkring för sex polismän		100: —	
Telegram och telefonsamtal		200: —	
Förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen		300: —	
Läkarearvode åt poliskårens medlemmar med familjer		50: —	
Underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oförut- sedda utgifter		500: —	8,950: —

c) vid Drätselkammaren m. m.:

Stadskamreraren: Lön	3,000: —		
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —	
Drätselkammarens bokförare		1,500: —	
Stadens arbetschef		3,000: —	
Stadstimmerman (arbetsförman)		1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige		800: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom fattigvården)		400: —	
Arvode för juridiskt biträde		500: —	10,900: —

Pensioner:

F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —		
F. Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —		
F. Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —		
D:o E. A. Westén	300: —		
F. Tornvaktaren J. A. Norén	150: —		
D:o C. E. Eriksson	75: —		
	Transport	3,725: —	158,915: 23

	Transport	3,725: —	158,915: 23
F. Städerskan å f. polisvaktkontoret Johanna Söderlund	60: —		
F. Barnmorskan Carolina Närström	400: —		
F. Patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
Anslag till Magistratens Embets- och Tjänstemäns reservfond, enligt Kongl. Brefven den ¹¹ / ₁ 1850 och den ²¹ / ₂ 1868:			
1 ¹ / ₅ -dels Rådmanslön efter äldre stat	360: —		4,645: —

Brandväsendet med gemensamma brand- och poliskåren:

(Bilaga litt. A.)

Årskostnader	28,500: 50	
Tillkommer enligt Drätselkammarens protokoll för läkarearvode	50: —	
	28,550: 50	
Afgår för en mekanisk stege	500: —	28,050: 50
Naturaförmåner till beräknadt värde:		
Brandchefen: Bostad med uppvärmning	1,200: —	
Stads sergeanten: D:o d:o samt lyse	400: —	
Brandkorpralen: D:o d:o d:o	250: —	

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören: Lön	1,200: —	
Tjänstgöringspenningar	800: —	2,000: —
Arvode till Sekreteraren	300: —	
D:o för tillsyn därom att stadfästade ritningar följas vid på- gående arbeten	200: —	
Oförutsedda utgifter	100: —	
Förslagsanslag till sakkunnigt arkitektbiträde	500: —	3,100: —

Sundhetsvården:

a) Allmänna hälsovården:

Aflöningar:

Stadsläkaren: Lön	2,000: —	
Tjänstgöringspenningar	1,000: —	3,000: —
D:o Aflöning åt vikarie under semester	250: —	
1:sta Barnmorskan: Lön	400: —	
2:dra d:o Lön	300: —	
1 ord. sjuksköterska för staden	500: —	
Arvode till Sekreteraren	300: —	
D:o „ veterinär för undersökning af torgfördt kött	200: —	
Hälsovårdspolis: Lön	1,100: —	
Älderstillägg	300: —	
Beklädnadsersättning	100: —	1,500: —
Trikinbyrån: Hyra	200: —	
Ved och lyse	30: —	230: —
Animalvaccin för skyddskoppypning	100: —	
Diverse utgifter (desinfektion, rese- och annonskostnader)	500: —	7,280: —
		Transport 201,990: 73

Transport 201,990: 73

b) *Epidemiska sjukhuset:*

Aflöningar:

Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500: —	
Tre ordinarie sjuksköterskor	1,500: —	
Gårdsdrängen vid sjukhuset	500: —	2,500: —
Extra sjuksköterskor, förslagsvis		200: —
Matvaror och medicin		2,500: —
Ved, kol och lyse		1,800: —
Brandstod, vattens katt och telefonafgifter		225: —
Diverse utgifter och reparationer, förslagsvis	1,000: —	8,225: —

Gatubelysningen:

a) Gasbelysning med 200 gaslyktor, i jämnt tal förslagsvis 350,000 timmar, inberäknadt överbelysning à 4 öre pr timma	14,000: —	
Därifrån afgår kostnaden för belysning å hamnen med 12 lyktor, cirka	800: —	
Återstår för 188 gaslyktor		13,200: —
b) Elektrisk belysning med 12 lampor i jämnt tal förslagsvis		720: —
För gasledningsrörnätets utsträckning till stadens utkanter, där enskild gasförbrukning ej torde ifrågakomma	3,000: —	
För belysning under senare hälften af år 1904 med gaslyktor, som därstädes komme att uppsättas	1,000: —	4,000: —
		17,920: —

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten år 1904 samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	5,000: —	
„ för makadamslagning	4,000: —	
„ för större gatuarbeten efter Stadsf.:s närmare bestämmande	16,000: —	25,000: —

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar	4,000: —
--	----------

Vattenledningen:

Aflöningar:

Föreståndaren	1,200: —
Maskinisten	1,200: —
Eldaren	750: —
Rörnätetsförmän	1,100: —

Materiel för driften m. m.:

Ångkol och ved	1,850: —
Oljor, putsmedel, packning, pumpning af brandposter m. m.	600: —

Transport 2,450: — 4,250: — 257,135: 73

	Transport	2,450: —	4,250: —	257,135: 73
Ny sand, skumning, tvättning, filter, reservoar och regleringskammare		2,500: —		
Rensning, spolning, snöskottning, pumpning, kranar m. m.		1,100: —	6,050: —	

Diverse utgifter:

Telefonafgifter	110: —		
Brandstod	35: —		
Skrifmateriel, utskylder, arrende	85: —		
Ändringar för gatuomläggningar m. m.	400: —		
Kollektiv olycksfallsförsäkring	50: —		
Oförutsedda utgifter	200: —	880: —	

Underhåll:

Pumpverken, besiktning, byggnader, vägar, stängsel, planteringar m. m.	700: —		
Sugbrunnen, sug- och tryckledningarne	100: —		
Vattenledningen, brandposter, trummor, spolposter, luckor, mätare m. m.	600: —		
Aflopsledningen	100: —		
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och undersökningar	600: —		
Rännstens- och rensbrunnar	200: —	2,300: —	

Nyanläggningar:

Nya serviser och gårdsaflopp	2,000: —	15,480: —
--	----------	-----------

Naturaförmåner i beräknadt värde:

Föreståndaren och Maskinisten: bostad med uppvärmning	400: —
Eldaren: bostad med uppvärmning	100: —

Renhållningsverket:

Aflöningar:

Föreståndaren: Lön	1,500: —		
Ersättning för kontorslokal och kontorsbiträde	400: —	1,900: —	

Ordinarie arbetare:

1 man lön (förman)	722: —		
1 „ d:o (fodermarsk)	692: —		
6 „ d:o à 642 kr.	3,852: —		
Hyresersättning för 2 man à 150 kr.	300: —	5,566: —	

Extra arbetare	1,000: —		
--------------------------	----------	--	--

Extra körslor m. m.	300: —		
-----------------------------	--------	--	--

Inköp af torfmuU	3,500: —		
----------------------------	----------	--	--

Stallet:

Inköp för utfodring af 6 hästar	300: —		
Hästskonning	150: —		
Underhåll af seldon, faltar och täcken m. m.	200: —		
Försäkring och brandpremier för hästarne	150: —		
Arvode till veterinären och medicin	45: —	845: —	

Transport	13,111: —	272,615: 73
-----------	-----------	-------------

Transport 13,111: — 272,615: 73

Diverse utgifter, förslagsvis:

Olycksfallsförsäkring	60: —	
Trycksaker och räkenskapsböcker	30: —	
Vattenafgifter	50: —	
Sotning	22: —	
Upphämtning af sopor söndagsmorgnar	171: —	
Brandstodsafgifter	60: —	
Oförutsedda utgifter	300: —	693: —
Tillökning af stallet samt cementgolf, enligt ritning och kostnadsförslag af arbetschefen		1,800: —
Mellangift för utbyte af motorn		100: —
Arrenden och afgälder:		
Kronoarrendet för Kungsängsdelen	250: —	
Afgäld för upplagsplats å Hammarbygårdet	30: —	280: —
Komplettering och underhåll af latrinkärl, förslagsvis		250: —
Reparation och underhåll af fordon, förslagsvis		500: —
Beklädnadskostnader, förslagsvis		250: —
Telefonafgift		100: —
Elektriska aktiebolaget:		
För drifkraft till renhållningsverkets blandmaskin, cirka	800: —	
Mätarehyra	15: —	815: —
Inköp af utsäde		150: —
Inköp af en häst, hvartill finnes af föregående års anslag reserverade medel omkring 500 kr.		200: —
Läkarearvode		50: —
Nyanskaffning: 1 vagn för 2 hästar		340: —
		18,639: —

Stadens parker och planteringar:

Aflöningar:

Trädgårdsdirektören	1,500: —	
D:o eleven	540: —	2,040: —

Afgift för telefon till trädgårdsdirektören	50: —
---	-------

För skötsel och underhåll:

Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar samt parken mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan	1,400: —	
Stadsparken	600: —	
Planteringar utmed Hamngatan, söder om jernvägen och vid turbinhuset	350: —	
Planteringar vid esplanaderna och öfriga gator	650: —	
Stallhagen	300: —	
Uppsättande af en pump derstädes	75: —	375: —
Djeknebergets vård och underhåll		750: —
Sand till alla planteringarna		450: —
Reparationer af materialhuset och uppsättande af staket vid växthustomten	300: —	6,965: —
		Transport 298,219: 73

Transport 298,219: 73

Skogarne:

Aflöningar:

Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	200: —		
Skogvaktaren	1,000: —	1,200: —	
Diverse skogsarbeten		1,200: —	2,400: —

Rådhuset:

Björkved, förslagsvis	750: —		
Barrved, d:o	50: —	800: —	
Vedsågning och uppbärning af ved		200: —	
Antracitkol och koks, förslagsvis		100: —	
Skötsel af uren		40: —	
Belysning, förslagsvis		600: —	
Diverse utgifter, förslagsvis		300: —	
Brandstodsafgifter		90: —	
Städningspenningar		600: —	2,730: —

Stallet:

(Två hästar i och för körslor i stadens arbeten):

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,000: —		
Diverse utgifter för stallet	200: —		
Aflöningar till två karlar	1,456: —		
Olycksfallsförsäkring för 2 karlar	22: —		2,678: —

Diverse renhållning:

Bortränsning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och spolning) å diverse gator och allmänna platser	900: —		
Renhållning af gatan mellan kyrkogårdarne vid Kvarntullen	50: —		
S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinpersoner à 125 kr.	1,750: —		2,700: —

Arrenden och Afgälder:

a) Afrad för s. k. "Gästgifvarejorden" i gamla och nya Stohagsjorden, efter medelmarkegång cirka	11: —		
Arrende för den s. k. Falkenbergiska tomten vid Kvarntullen	75: —		
Afgäld efter medelmarkegång för till staden upplåten mark:			
Af Länslasarettets område, c:a	18: —		
„ Länscellfängelsets d:o „	10: —	28: —	
Af Länscellfängelsets jordområde afsöndrad mark för jernvägen, enligt Kongl. Brefvet den 21/11 1873	100: —		
Transport	214: —		308,727: 73

	Transport	214: —	308,727: 73
Afgäld för Vasaparken:			
Lösen för 53,4 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	414: —	628: —	
b) <i>Biskopslönelägenheten Klockartorp och Talltorp:</i>			
Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 26/9 1901, har staden öfvertagit arrendet af Klockartorp och Talltorp för återstående arrendetid till 1/5 1906:			
Ett års arrende från 1/5 1903 — 1/5 1904 = 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris, c:a			
	650: —		
Kontant	50: —	700: —	
c) Ersättning enligt Kongl. Brevet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:			
1:o) Stadskommisstrernas förut anslagna löningsjordar i Kopparbergsvreten, Angsgärdet och Herrgärdet:			
Lösen för 20,91 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —		
2:o) Domkyrkosysslomannen förut å lön anslagen löningsjord å Trådarön:			
Lösen för 97,2 liter spanmål, d:o d:o . . .	7: 50	162: 50	1,490: 50

Årliga utgifter:

Båtsmansvakansafgift	102: 50	
Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka	200: —	
Krono- och Kommunal-utskylder:		
För den af staden exproprierade delen af Kungsängen, cirka		
	50: —	
„ Östra utmarken, cirka	270: —	
„ Viksäng	20: —	
„ diverse jordegor och annan fastighet, cirka	300: —	640: —
Brandstodsafgifter:		
Materialboden vid Sjöhatten:		
för fastighet, årsafgift	38: —	
„ inventarier, d:o	16: 80	
Materialer:		
förvarade i N:o 1 Norra kvart., årsafgift	8: 40	
„ i N:o 3 d:o	1: 68	
För 1 magasin å tomten N:o 75 Södra kvarteret, årsafgift	2: —	
För Skogvaktarebostället, årsafgift	1: 99	68: 87
Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:		
till Magistraten	75: —	
„ Borgmästaren	20: —	
„ Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
„ Drätselkammarens ordförande	50: —	
„ Drätselkamrerarekontoret	75: —	
„ Stadens arbetschef	50: —	320: —
<hr/>		
Transport	1,331: 37	310,218: 23

UTGIFTER 1904

9

	Transport	1,331: 37	310,218: 23
Stadens andel i lön till Skarprättaren, $\frac{12}{32}$ -delar af 200 kr.	75: —		
Vågboden vid Stora torget, hyra	125: —		
Paviljongen i Stadsparken:			
Diverse, såsom brandstod och utskylder m. m.	250: —		
Klapphuset:			
Tillsyn däraf	100: —		
Diverse utgifter	100: —	200: —	
Anslag till sockenbiblioteket	100: —		
För vård och skötsel däraf	75: —	175: —	
Trycknings- och annonskostnader, cirka	1,500: —		
Premier för olycksfallsförsäkring för stadens arbetare	200: —		3,856: 37

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:			
Till Slöjdskolan och Tekniska skolan	2,000: —		
„ Arbetareinstitutets bibliotek	500: —		
„ föreläsningskurser för arbetsklassen	500: —		3,000: —

Afkortningar:

För debiterade, men ej ingående utskylder	6,000: —
---	----------

Förslagsanslag:

Till div. utgifter och oförutsedda behof	11,713: 60
--	------------

B. Fattigvården:

Enligt bilaga litt. B.	38,855: 17
--------------------------------	------------

C. Kyrkliga ändamål:

Enligt bilaga litt. C.	19,271: 62
--------------------------------	------------

D. Folkskolorna:

Enligt bilaga litt. D.	72,643: 70
Däraf för folk- och småskolorna	56,624: —
„ „ ränta och amortering	16,019: 70

S:ma kronor 465,558: 69

Inkomster:

Stadens allmänna drätsel.

Besparade medel från år 1903..... 21,000: —

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humle- gården, som upplåtits till N:o 113, 114 och 115 i Södra kvarteret och till varmbadhuset	214: 89	
För magasinier vid sjön	664: 90	879: 79

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —	
„ Gustafsslätt (J. A. Lundqvist)	250: —	
„ Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —	
„ Gården utmarken (A. P. Pettersson)	699: 30	
„ Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —	
„ Grönbo.....	410: —	
Sundinska utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson).....	310: —	
Utmarksjord invid Nordanby (R. Drotty).....	450: —	
„ cirka 1½ tnld vid Malmaberg (Thedéns enka).....	25: —	3,094: 30

Vestra utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Käringberget (Er. Andersson).....	35: —	
1 d:o d:o (Doktor Holm)	50: —	
1 d:o d:o (G. V. Johansson)	50: —	
1 d:o d:o (C. G. Ahfeldt)	25: —	
1 d:o d:o (Rich. Blohm).....	30: —	
1 d:o d:o (Jenny Blohm)	25: —	
1 mindre område intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —	
1 mindre område af Käringberget (C. G. Wretman)	25: —	
En del af s. k. Käringbrinken (C. J. Andersson)	8: —	
Ett till ridbana användt område (Grefve Lewenhaupt).....	10: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. A. Thilén)	10: —	
1 d:o d:o (A. R. Andersson).....	10: —	
1 d:o d:o (J. O. Larsson).....	5: —	
1 d:o d:o (W. Hellström).....	15: —	
Transport	301: —	24,974: 09

Transport	301: —	24,974: 09
Ett till Masugnsaktiebolaget på 50 år upplåtet område	25: —	
Mark upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	35: —	
1 område intill Manneborg (Ax. Eriksson)	5: —	
1 d:o Ljungstorp (C. A. Törnblom)	3: —	
1 område i s. k. Pistolsvreten (A. Jansson)	20: —	
S. k. Gästgifvarejorden i gamla Stohagsjorden:		
egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50: —	
” ” 546 d:o (C. F. Wetter)	30: —	
” ” 512 (C. A. Stenson)	40: —	
i nya Stohagsjorden:		
egofig. N:ris 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson)	60: —	180: —
		569: —

Viksäng:

Sju villatomter, utarrenderade på 50 år (10:de året)	210: —
--	--------

Diverse arrenden:

Persboheden (Kristiansborgs gård)	30: —	
Östra holmen (Arv. Andersson)	150: —	
F. d. Stadskassörsjorden:		
i Iggebygdärdet (Kristiansborgs gård)	35: —	
i Rigärdet (Nord. Metall A.-B.)	18: —	
i Trådarön (A. W. Utterström)	30: —	83: —
Stadskommunens f. d. lönejord:		
i Kopparbergsvreten	50: —	
i Ängsgärdet	30: —	80: —
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön	7: —	
Ett mindre område utom Gåsmyretullen	5: —	
Mark af Persboheden, upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	6: 90	
En backbrink utom Kvarntullen (J. E. Jansson)	5: —	
För den del af biskopslönelägenheten Talltorp, som ej kommer att till regementet upplåtas	200: —	566: 90

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i västra Västeråsfjärden, från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50: —	
” från och med Gustafsvik till Stallhagen	25: —	
” från och med Stallhagen till Lillån	150: —	
” från Lillån till Viksäng	40: —	
” vid Viksäng	15: —	
” vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —	430: —

Arrende af vattenfall:

Af Allm. Sv. Elektr. Aktiebol. för vattenfallet i Svartån	500: —
---	--------

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,500: —	
Elbaholmen: för restaurationsbyggnaden	500: —	
” en villa med tomt	100: —	600: —
Transport	2,100: —	27,249: 99

	Transport	2,100: —	27,249: 99
Platshyra:			
för en källare invid Loviseberg	10: —		
„ ett magasin å Södra Skallberget	10: —	20: —	
Remontstallarne:			
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka	400: —		
Marknadsafgifter:			
Bordshyror, cirka	350: —		
Ståndhyror, „	425: —		
Marknadsafgifter, „	425: —		
	= 1,200: —		
hvarifrån afgår kostnad för bordens och ståndens uppsättning och nedtagning, extra polis, brandförsäkring af stånd ooh bord m. m., cirka	400: —		
	återstår nettobehållning	800: —	
Vågboden vid Stora torget	55: —		
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —		
Plats för Vattenkiosken i Vasaparken	10: —		
Upplagsplatser å s. k. Sjöhaten:			
12 platser å 25 kr.	300: —		
1 plats	50: —	350: —	
Afgäld för upplåten mark:			
till tomten N:o 4 i Södra kvart.	10: —		
„ „ „ 133 i Västra „	10: —		
„ „ „ 104 i Södra „	4: —		
„ „ „ 113 & 114 i Västra „	10: —	34: —	4,269: —

Epidemiska sjukhuset:

Fast årsafgift från Landstinget	2,775: —	
För (approx.) 2,000 underhållsdagar från Landstinget	2,000: —	4,775: —

Skogarne:

Östra utmarken, Viksäng och Hästholmarne:		
100 famnar barrved å 8 kr.	800: —	
200 st. pinnhus å 4 kr.	800: —	
Diverse timmer	1,000: —	2,600: —

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen	390: —
-------------------	--------

Hamnen:

(Bilaga litt. E.)

Ränta och amortering å hamn- och tullhusbyggnaden	8,745: 25
Transport	48,029: 24

Transport 48,029: 24

Vattenledningen:

Beräknade inkomster af cirka 570 ledningar..... 27,000: —

Renhållningsverket:

Försäljning af torfmull, pudrett och komposter m. m., förslagsvis..... 10,900: —

Utdelning å aktier:

Å stadens 487 aktier i gasverket, 48,700 kr., à 6 % ..... 2,922: —

Å järnvägsaktier:

a) i Sala—Tillberga järnväg, 206,000 kr. à 5 % ..... 10,300: —

b) i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, 600,000 kronor à 5 % ..... 30,000: — 43,222: —

Bränvinsmedel: $\frac{5}{10}$ -delar af utminuterings- och utskänkningsavgifter för försäljningsåret $\frac{1}{10}$ 1903— $\frac{1}{10}$ 1904:

Västerås Spritbolag ..... 2,250: —

Ångfartygen Aros och Vesterås ..... 300: — 2,550: —

 $\frac{5}{10}$ -delar af vinst å utminuteringen och utskänknings under försäljningsåret $\frac{1}{10}$ 1902— $\frac{1}{10}$ 1903..... 71,200: — 73,750: —**Diverse inkomster:**

Källarefrihetsmedel..... 349: 05

Bötesmedel ..... 350: —

Hundskattemedel, cirka 200 st. hundar à 15 kr ..... 3,000: —

Auktionsprovision ..... 100: —

Behållning af influtne registreringsavgifter af handelsfirmor..... 10: —

Ränta af Elementarläroverket för flickor å det belopp 30,000 kr.,

hvarmed kostnaden för nybyggnaden jämte stadens

bidrag till gymnastikhus vid flickskolan öfverskridit

det af staden lämnade anslaget, à 4 % ..... 1,200: —

Platshyror för karuseller, skjutbanor m. fl. föreställningar ..... 1,000: —

Beräknad inkomst för till Västerås Gaslysningsaktiebolag levererad elektrisk kraft..... 800: — 6,809: 05

Att genom uttaxering fyllas 255,848: 40

S:a kronor 465,558: 69

Sammandrag af uttaxeringen:

Stadens allmänna drätsel	kr. 125,077: 91,	motsvarande för bev.-krona 2: 93		
Fattigvården	„ 38,855: 17,	„	„	0: 91
Kyrkliga ändamål	„ 19,271: 62,	„	„	0: 45
Folkskolorna	„ 72,643: 70,	„	„	1: 71
<u>Summa kr. 255,848: 40</u>				<u>6: 00</u>

Antalet bevillningskronor inom staden utgör 42,641: 40 kr.

(Bilaga litt. A.)

Utgiftsstat för Brandväsendet och gemensamma Brand- och Poliskåren.

Aflöningar:

Brandchefen	1,000: —	
Stads sergeanten: lön	1,500: —	
beklädnad	100: —	
personligt lönetillägg	100: —	
	<u>1,700: —</u>	
Brandkorpralen	1,000: —	
vice Brandkorpralen	420: —	
15 konstablar à 25 kr. i månaden	4,500: —	
4 reservkonstablar à 40 kr. pr. år	160: —	
Löneförhöjning vid rekapitulation	400: —	
Reservanslag för sjukdomsfall	300: —	
Hushållerskan	250: —	
Biträde till hushållerskan	120: —	
Skorstensfejaren, lön	25: —	
	<u>9,875: —</u>	

Beklädnad:

17 konstablar, beklädnad in natura à 120 kr.	2,040: —
---	----------

Kosthåll:

16 man à 365 kr.	5,840: —
-----------------------	----------

Kol, ved och lyse (däraf 300 kr. till stadsfiskalsväningen)	2,500: —
---	----------

Stallet:

Utfodring, skoning och försäkring af 2 hästar	1,000: —
---	----------

Diverse utgifter:

Kollektiv olycksfallsförsäkring af 17 man	195: 50
Olycksfallsförsäkring för Stads sergeanten	25: —
Trycksaker och skriftmateriel	400: —
Tvätt, skurning och städning	450: —
Underhåll af brandtelegrafan	200: —
d:o „ brandredskapen	500: —
d:o „ inventarier i polis- och brandstationen	400: —
Telefonafgifter, samtal och telegram	200: —
Brandstodspremier	200: —
Medicin m. m.	50: —
Krono- och kommunalutgifter (för fastigheter), vattenledningsavgift, renhållning af gata, tömning af klosetter, skorstensfejning m. m.	400: —
Oförutsedda utgifter	<u>325: —</u>
	3,345: 50

Brandkårens reserv:

Ångsprutan: 1:a maskinisten, lön	75: —	
2:a d:o	50: —	
Kol och talg	100: —	
Tomthyra	50: —	
	<u>275: —</u>	
Öfvingar med reserven	450: —	725: —
		<u>Transport 25,325: 50</u>

Allmänna brandstyrkan:

Transport 25,325: 50

Hyra för spruthus	200: —	
Gratifikation vid sprutmönstringar	300: —	
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter för brandsyn	225: —	1,025: —

Nyanskaffning:

Strykning och reparation af plåttaket å ångspruthuset samt anskaffning af kamin.....	150: —	
En mekanisk stege	2,000: —	2,150: —
Summa Kronor		28,500: 50

(Bilaga litt. B.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Fattigvården i Västerås stad år 1904.

Inkomster:

För allmänna fattigvården:

Afgäld för tvenne planteringsland	50: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,000: —	
Andelar i böter	60: —	
Auktionsmedel efter aflidna fattiga	20: —	
Räntemedel	400: —	1,530: —

För fattiggården Carlslund:

För verkställda arbeten	600: —	
För sålda jordbruksprodukter och trädgårdsalster	230: —	
Tillfälliga inkomster	400: —	1,230: —
Att genom uttaxering fyllas		38,855: 17
	Kronor	41,615: 17

Utgifter:

För allmänna fattigvården:

Beräknad brist från år 1903	800: —	
Ränta och amortering å köpeskillingen för Carlslund	1,029: —	
Ränta och amortering å 25,034: 35, återstod å kostnad för nybyggnad vid Carlslund	1,279: 67	
Tillfälliga understöd med penningar	7,000: —	
» » » rågmjöl 5,500 kg. å 15 öre	825: —	
Underhåll för utpensionerade fattighjon	500: —	
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn	6,500: —	
Hyreshjelp	3,500: —	
Beklädnadshjelp	150: —	
Begravningshjelp	100: —	
Sjukvårdskostnader och medikamenter	2,000: —	
Lazarettersättning	600: —	
Ved till utdelning, 110 fannar å 13 kr.	1,430: —	
Årsanslag till diakonissan	200: —	
Bespisning af skolbarn	400: —	
Revisionsarvode	50: —	
Reparationer vid Carlslund enl. kostnadsförslag 4,369: 15, däraf 2,319: 15 uttaxerats år 1903 — återstår	2,050: —	
Diverse utgifter	500: —	
Aflöningar: Kamreraren	700: —	
Sekreteraren	500: —	
Vaktmästaren	50: —	1,250: —
		30,163: 67

För fattiggården Carlslund:

Rågmjöl 7,000 kg. å 15 öre	1,050: —	
Hvitemjöl 750 » å 23 »	172: 50	
Korngrö 700 » å 20 »	140: —	
Kornmalt 425 » å 24 »	94: —	
	Transport	1,456: 50
		30,163: 67

Årter	9 hektoliter	à 17 kr.	Transport	1,456: 50	30,163: 67
Kött	650 kg.	à 65 öre		153: —	
Korv	300 »	à 50 »		422: 50	
Mjöl	1,200 »	à 4 »		150: —	
Smör	120 »	à 2 kr.		480: —	
Margarin	425 »	à 1 »		240: —	
Sill	13 tunnor	à 25 »		425: —	
Kåbiljo	230 kg.	à 36 öre		325: —	
Sirup	120 »	à 30 »		82: 80	
Salt	6 hektoliter	à 2 kr.		36: —	
Kaffe	140 kg.	à 1 »		12: —	
Soaker	320 »	à 60 öre		140: —	
Intubikaffe	250 paket	à 18 »		192: —	
Grädde	200 liter	à 65 »		45: —	
Snus	12 fjerdingsar	à 15: 60		130: —	
Fotogen	450 liter	à 16 öre		187: 20	
Barrved	130 famnar	à 13 kr.		72: —	
Koks	125 hektoliter	à 1: 90		1,990: —	
Grisar	5 st.	à 25 kr.		237: 50	
Sjukvård och medikanter				125: —	
Beklädnadskostnader				200: —	
Begravningskostnader				300: —	
Diverse utgifter				100: —	
Gratifikation åt änkan Sköldmark, 4 året				700: —	
Pension åt Sysslomannen fr. 1/4 till årets slut, efter 800 kr. pr år				100: —	
Aflöningar: Sysslomannen			950: —	600: —	
Förestånderskan			400: —		
Portvakten			700: —		
Sköterskan			300: —		
Tjenstepigan			200: —		
				2,550: —	11,451: 50
				Kronor	41,615: 17

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.

Axel Eklundh.

(Bilaga litt C.)

Inkomst- och Utgiftsstat för kyrkan och kyrkliga ändamål i Västerås stad för år 1904.

(Godkändt å kyrkostämman den 27 Oktober 1903).

Inkomster:	Gemensam inkomst för Västerås och St Iljan	Stadens andel
3:dje årets arrende för den inköpta jorden i Kopparbergsvreten, som icke till begravningsplats är anordnad.....	163: 90	
Försäljning af grafplatser, förslagsvis	350: —	
» » sand till grafvarna.....	200: —	
Afgifter för likvagnens begagnande.....	50: —	
» » klockor och lister	400: —	
Summa Kronor	1.163: 90	
däraf stadens andel enl. Kungl. Förordningen den 31 Maj 1901		1,135: 41
Personala afgifter, som uttaxeras å 1 kr. pr man och 50 öre pr kvinna för prästerskapets aflöning ...		1,625: —
Att genom uttaxering fyllas		19,271: 62
Summa Kronor		22,032: 03

Utgifter:	Gemensam utgift för Västerås och St Iljan	Stadens andel
Enligt Kungl. Brevet den 21/10 1869:		
Pastor, lön i kontant.....		425: —
Komminister, lön i kontant.....	700: —	
Ränteersättning fr. Drottning Kristinas fond	125: —	825: —
Personligt lönetillägg för år 1904 i enlighet med 1901 års kyrkostämmobeslut, cirka		1,000: —
Domkyrkosyssloman, lön i kontant	500: —	
Hysesmedel	277: 50	777: 50
Pastorsadjunkt lön för år 1904	2,500: —	

Andra löner och arvoden:

<i>Domkyrkoorganisten:</i>		
Lön efter äldre stat från stadsförsamlingen.....	825: —	
Lönetillägg från d:o	465: —	1,290: —
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp eller lösen för 6,57 hektoliter (25 kbf. k:a) spanmål, 1/2 råg, 1/2 korn efter medelmarkegång med tillägg af försellön och penningar	65: —	
<i>Domkyrkoklockaren:</i>		
Lön enligt kyrkostämmobeslut den 30/10 1888	750: —	
Lönetillägg enligt d:o den 31/10 1899	100: —	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för tvätt och oblat	75: —	
<i>Kyrkovaktaren:</i>		
Lön från stadsförsamlingen enligt kyrkostämmobeslut den 27/10 1892		273: —
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för beklädnad	20: —	
Lönetillägg den 30/10 1900.....	75: —	
För inre städning i kyrkan	150: —	
» yttre renhållning	200: —	
» likvagnens skötsel	10: —	
Transport	3,945: —	4,590: 50

	Transport	3,945: —	4,590: 50
<i>Extra kyrkovaktaren:</i>			
Lön		60: —	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för beklädnad		17: 67	
<i>Ringareällderman:</i>			
Lön enligt kyrkostämmobeslut i Oktober 1888		38: —	
<i>12 Ringare:</i>			
Lön 12 man à 24 kr.		288: —	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp, 12 man à 26 kr.		312: —	
Lönstillägg till 12 ringare à 15 kr.		180: —	
Kostnadsfri begravningsringning för obemedlade		90: —	
Olycksfallsförsäkring för 12 ringare		38: 88	
<i>Dödgräfvaren:</i>			
Lön		125: —	

Prästgårdsbyggnadsmedel:

Diverse utgifter för oförutsedda behof		500: —
<i>Brandstodsafgifter:</i>		
för domprostgården	37: 62	
» komministergården	41: 80	
» klockaregården	13: 25	92: 67
Vid ekonomisk besiktning beslutna och å kyrkostämma godkända utgifter för domprostgården, cirka 6,000 kr., fördeladt på 5 år, däraf för år 1904		1,200: —

Kyrkans behof:

Kyrkans belysning med elektriskt ljus, samt elektrisk kraft till orgelmotorn	450: —	
Underhåll af ledningen, lampor m. m.	100: —	
Stearinljusbelysning	30: —	
För reparation af och tillsyn vid orgeln	200: —	
För tillsyn af den elektriska motorn	150: —	
Bänkhysesersättning	1,600: —	
Klockor och lister	400: —	
Tornurets skötsel	75: —	
Skurning i kyrkan	100: —	
Konsistorii cirkulär och prästänkemedel	2: 50	
Biblar m. m. till nattvardsbarnen	100: —	
Trycknings- och annonskostnader	200: —	
Ljuspengar till kyrkobetjäningen		10: —
Arvode för kyrkans räkenskaper	250: —	
För utdebitering af prästerskapets löner		250: —
Kyrkokörens förstärkning	400: —	
Diverse utgifter	200: —	
<i>Kyrkans och sakristians uppvärmning:</i>		
Koks 1,800 hektoliter, förslagsvis à 1: 25 pr hl.	2,250: —	
Åugstenkol, 40 hektoliter	100: —	
Frakt, lämpning, körning m. m. af koks	200: —	
Reparationer	100: —	
Sotning af apparaten och skorstenar	50: —	
Hysesafgift för upplag af koks	125: —	
Aflöning till eldaren	400: —	
Ved med sågning och spåntning	30: —	
Diverse utgifter	50: —	

Kyrkogårdarne:

Anslag till Trädplanteringssällskapet	700: —	
Diverse, såsom snöskottning, sprängning af sten	200: —	
Sand	300: —	
Oförutsedda behof	100: —	
	<hr/>	
	Transport 13,957: 05	6,643: 17

Transport 13,957: 05   6,643: 17

Arrende:

Årsafgäld för östra kyrkogården utom Kvarntullen, lösen för 13,13 hektol. (50 kft 4 kr)
spannmål, $\frac{1}{2}$ råg, $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarkegång, cirka ..... 100: —

Anskaffande af en likvagn:

Kronor 2,300: —, fördeladt på 3 år, däraf för 1904 ..... 700: —

Ränta och amortering å obligationslån:

I 1896 års års obligationslån för Västerås stad ingår för anskaffande af ny orgel i dom-
kyrkan ett belopp af 20,000: —, hvaraf återstår att amortera 17,840: — kr.

Ränta för 1 år 635: 40

Amortering för 1 år ..... 380: —

Kronor 15,672: 45

däraf stadens andel enligt Kungl. Förordningen den 31 Maj 1901 ..... 15,288: 86

Summa Kronor 22,032: 03

(Bilaga litt. D.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Folk- och Småskolorna i Västerås stad år 1904.

(Godkänt på kyrkostämman den 27 Oktober 1903.)

Inkomster:

Statsbidrag:

Till folkskolan:

för 4 lärare-(innor) å kr. 666: 67	2,666: 68	
» 2 d:o å » 600: —	1,200: —	
» 6 d:o å » 533: 33	3,199: 98	
» 10 d:o å » 466: 67	4,666: 70	
» 2 d:o å » 466: 67	408: 32	12,141: 68

Till småskolan:

för 4 lärarinnor å 266: 67	1,066: 68	
» 8 d:o å 233: 33	1,866: 64	
» 6 d:o å 200: —	1,200: —	4,133: 32

Till fortsättningsskolan ..... 225: —

Till slöjdskolan för gossar: 9 afdeln. å kr. 80: — ..... 720: —

Till slöjdskolan för flickor: 14 afdeln. å kr. 40: — ..... 560: —

2 » å » 20: — ..... 40: — 1,320: —

Arrendemedel:

1:sta årets arrende för jord i Iggebygdet och äng å Trådarön ..... 43: —

Räntemedel:

Å upp- och afskrifning, cirka ..... 20: —

Att genom uttaxering fyllas: 72,643: 70

däraf för folk- och småskolorna ..... 56,624: —

» ränta och amortering 16,019: 70

Summa Kronor 90,526: 70

Utgifter:

En lärare (Lindqvist): Lön ..... 1,950: —

Arvode för förändring af matrikel och inventariebok ..... 75: — 2,025: —

Bostad in natura.

En d:o (Werkelin): Lön ..... 1,950: —

Bostad in natura.

En d:o (Malmberg): Lön ..... 1,950: —

Bostad in natura.

En d:o (Walter): Lön ..... 2,125: —

En d:o (Ahlén): Lön ..... 1,550: —

Bostad in natura.

En d:o (Bohlin): Lön ..... 1,750: —

Transport 11,350: —

		Transport	11,350: —
En lärare (Fröijer):	Lön		1,750: —
En d:o (Dahlberg):	Lön		1,500: —
En d:o (ny plats):	Lön, pr $\frac{1}{2}$ år		750: —
En e. o. lärare (Andrén):	Lön, pr $\frac{1}{2}$ år		600: —
En d:o (Rudqvist):	Lön		1,200: —
En d:o (ny plats):	Lön, pr $\frac{1}{2}$ år		600: —
En lärarinna (Stenström):	Lön	1,350: —	
	Arvode för förande af matrikel m. m.	100: —	1,450: —
	Bostad in natura.		
En d:o (Svanholm):	Lön		1,550: —
En d:o (Hammariskiöld):	Lön		1,400: —
En d:o (Fröman):	Lön		1,325: —
En d:o (Bohman):	Lön		1,125: —
	Bostad in natura		
En d:o (ny plats):	pr $\frac{1}{2}$ år		625: —
En d:o (ny plats):	pr $\frac{1}{2}$ år		625: —
En d:o (Fernqvist):	Lön		1,250: —
En d:o (Johansson):	Lön		1,250: —
En d:o (Svanbom):	Lön		1,250: —
En e. o. d:o (Kolmodin):	Lön pr $\frac{1}{2}$ år		500: —
En e. o. d:o (Köhlberg):	Lön pr $\frac{1}{2}$ år		500: —
En e. o. d:o (Månsson):	Lön		1,000: —
En e. o. d:o (Rundberg):	Lön		1,000: —
En e. o. d:o (ny plats):	Lön pr $\frac{1}{2}$ år		500: —
Läraren i slöjd (Brandt):	Lön		1,800: —
	Bostad in natura.		
Lärarinnan i slöjd (Hellström):	Lön		1,000: —
» » (Wahlbäck):	Lön		800: —
» » (Molander):	Lön		349: 98
Vaktmästaren (Löndborg):	Lön	800: —	
	För biträde vid badning	200: —	1,000: —
	Bostad och ved in natura.		

Fortsättningsskolan:

Arvode till lärare och lärarinnor	750: —
-----------------------------------	--------

Ersättningsskolan:

Arvode till lärare och lärarinnor	1,000: —	1,750: —
-----------------------------------	----------	----------

Pensionsavgifter:

Till folkskolelärares pensionsinrättning, för 9 lärare och 10 lärarinnor, cirka	750: —	
» enke- och pupillkassan för 8 lärare, cirka	233: 31	
» ålderdomsunderstödsanstalten för 18 småskolelärarinnor och 8 e. o. lärare, cirka	250: —	1,233: 31

Pensioner:

Till f. folkskolläraren A. Thunmarks enka	160: —	
» f. slöjdlärarinnan J. Bothén	400: —	
» f. småskolelärarinnan M. Holm	100: —	
» f. » L. Melin	500: —	1,160: —

Folkskolans diverse utgifter:

Koks, förslagsvis 700 hektoliter å 1: 30	910: —	
Ved till nya skolhuset vid Djekneberget: 10 stafrum å 13 kr.	130: —	
Diverse utgifter för uppvärmningen, cirka	100: —	
Belysning: elektrisk och gas	600: —	
Reparationer i skollokalerna och skollärarbostaden, kr. 5,981: —, fördeladt på 3 år, däraf för 1904	1,993: —	
Reparationer under år 1904	1,000: —	
	Transport	4,733: — 42,193: 29

	Transport	4,733: —	42,193: 29
Sand till skolplanerna.....		175: —	
Brandstodsafgifter		214: 25	
Vattenafgifter		68: —	
Skolträdgården		130: —	
Krono- och kommunalutskylder för jord.....		5: —	
Arvode för skolkassans räkenskap		400: —	
Skurning och rengöring i skollokalerna		1,400: —	
Skötsel af ur		15: —	
Skolmateriel, däraf 1 orgel		1,325: —	
Slöjdmateriel		500: —	
Inventarier, 3,925: —, däribland gymnastikattiralj fördeladt på 3 år, däraf för 1904		1,300: —	
Trycknings- och annonskostnader		300: —	
Lärarepersonalens bibliotek		75: —	
Driftkostnad för badinrättning		300: —	
Telefonafgifter		150: —	
Vikariehjälp för sjuka lärare och lärarinnor		400: —	
Arvode till en skolläkare		100: —	
» för hämtning af skolbarn		100: —	
Hysesafgifter		1,225: —	
Diverse		1,000: —	
Skolkängor och trätofflor		200: —	14,115: 25

Småskolorna:

Aflöningar:			
1 lärarinna (Törngren): Lön	900: —		
1 » (Hallin): Lön	800: —		
	Bostad in natura.		
1 » (Bergh): Lön	850: —		
3 lärarinnor (Lennmalm, E. Eriksson, Kjellin): Lön à 800 kr.....	2,400: —		
1 lärarinna (Norling): Lön	650: —		
	Bostad in natura.		
2 lärarinnor (J. Johansson, Wahlberg): Lön à 750 kr.	1,500: —		
1 lärarinna (Ahlström): Lön	625: —		
8 lärarinnor (de öfriga): Lön à 700 kr.	5,600: —	13,325: —	
Ved till skollokalerna, cirka 120 stafum à 13 kr.	1,560: —		
Vedhuggning	360: —		
Brandstodsafgifter	60: 46		
Vattenafgifter	52: —		
Indragning af vattenledning i tamburerna vid skolorna	125: —		
Städning, skurning och eldning.....	800: —		
Koks och stenkol	300: —		
Årsafgifter till sjuk- och begravningskassan för 2 lärarinnor à 8 kr.	16: —		
Diverse utgifter	200: —	3,473: 46	

Anslag till Trädplanteringssällskapet:

För diverse arbeten å skolgårdarne	400: —
--	--------

Arvode åt en folkskoleinspektör	1,000: —
---------------------------------------	----------

Ränta och amortering å obligationslån:

a) För andel i 1892 års obligationslån, 100,000 kr., hvaraf återstår den $\frac{1}{1}$ 1904 kr. 85,750: — för nya folkskolebyggnaden vid Hållgatan:			
1 års ränta	3,395: —		
1 » amortering.....	1,750: —	5,145: —	
b) För andel i 1902 års obligationslån, 215,000 kr., för nya folkskolebyggnaden å Herrgårdet, återstod den $\frac{1}{1}$ 1904 kr. 212,742: 50:			
1 års ränta	8,509: 70		
1 » amortering.....	2,365: —	10,874: 70	
Summa Kronor		90,526: 70	

(Bilaga litt. E.)

Inkomst- och Utgiftsförslag för Västerås hamn för år 1904.**Inkomster:**

Beräknad behållning från år 1903		10,647: 52
Bruttoinkomst, förslagsvis	25,000: —	
Hyra för ett rum i tullhuset	150: —	25,150: —
	Kronor	35,797: 52

Utgifter:

Enligt af Stadsfullmäktige den ²¹ / ₁₂ 1900 godkänd »plan för ränta och amortering af kostnaden för hamnbyggnaden» ingår af hamninträden till stadskassan:		
a) 1 års ränta å ingående balans den ¹ / ₁ 1904 kr. 79,905: — å 5 %	3,995: 25	
b) Amortering för året	3,000: —	6,995: 25
15:de årets amortering å kostnaden för tullhusbyggnaden enligt af Stadsfullmäktige den ¹⁹ / ₁₂ 1890 § 5 fastställd plan	1,750: —	
<i>Af hamninträden ingår sålunda till stadskassan</i>		8,745: 25
Aflöningar m. m.:		
Hamnuppbördsman: Äldre årslön	1,200: —	
Lönstillökning, ålderstillägg	300: —	
Arvode: 6 % å beräknade inträden	1,500: —	
Hamnfogdens (hamnordningsmans) lön	100: —	
Skrifmateriel för kontoret	50: —	3,150: —
Diverse årskostnader:		
Renhållning, skötsel af fyren m. m.	500: —	
Belysning å hamnen, ca	824: —	
Diverse omkostnader för tullhuset	150: —	1,474: —
Genom beslut den 19 December 1902 hafva Stadsfullmäktige beviljat för muddringsarbeten innevarande år	9,450: —	
Däraf ha åtgått ett belopp af	5,225: 93	
	Skilnaden kr.	4,224: 07
att användas för fortsatta muddringsarbeten samt för reparation af östra tråkajen.		
Förslagsanslag för utarbetande af ritningar och kostnadsberäkning för utvidgning af hamnen	500: —	
Behållning den 31 December 1904: förslagsvis		17,704: 20
	Kronor	35,797: 52

Berättelse

öfver

verkställd granskning af Västerås stads räkenskaper för år 1903.

Efter fullbordad revision af Västerås stads äfvensom af hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper för år 1903 få undertecknade af herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer härmed afgifva följande berättelse:

I likhet med hvad under föregående år varit fallet har siffergranskningen verkställts af herr H. Tersmeden, hvarvid några skrif- och räknefel iakttagits, hvilka under året blifvit vederbörligen rättade.

I brandverkets räkenskap förekomma en del skrif- och räknefel, hvilka i närlagda förteckning angifvas. Något årssammandrag af denna räkenskap har icke upprättats, hvilket förut åtskilliga gånger påpekats. Inventering har skett af brandverkets och polisstationens inventarier, hvilkas värde enligt den upprättade inventarielängden utgör kr. 31,519: 50.

Vid epidemiska sjukhuset och trikinbyrån har inventering ännu icke egt rum. Hvad epidemiska sjukhuset vidkommer, lär sådan inventering komma till stånd under innevarande år, sedan den nya sjukhusbyggnaden blifvit fullständigt möblerad.

Samtliga af Drätselkammaren och nämnda hamnstyrelse förvarade säkerhetshandlingar och värdepapper äro af oss genomsedda och i god ordning befunna.

Enär stadens räkenskaper, fränsedt hvad här ofvan anmärkts, äro förda med synnerlig noggrannhet och reda, få vi härmed för såväl Drätselkammaren som hamnstyrelsen för Strömsholms våg tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

I likhet med föregående år vidfogas till denna revisionsberättelse Drätselkammarens "Berättelse öfver Västerås stads Drätselkammares räkenskaper för år 1903".

Västerås den 11 Juni 1904.

Filip Linders.

Georg Enhörning.

Alfr. Thunblom.

Uppgift å vid siffergranskningen af Västerås stads räkenskaper för år 1903 iakttagna felaktigheter.

Brandverkets räkenskap:

Å kreditverifikation N:o 85 står kr. 14: 45 skall vara kr. 10: 45

” ” ” ” ” 8: 61 ” ” ” 8: 81

” ” 174 ” ” 21: 60 ” ” ” 22: 60

” ” 223 ” ” 1: 88 ” ” ” 2: 88

” ” 258 ” ” 11: 60 ” ” ” 11: 70

I kassans kredit för December under rubriken ”kol, ved m. m.” är slutsum-

man kr. 1,584: 74 skall vara kr. 1,586: 74

I kassans debet för Augusti månad är slutsumman kr. 2,376: 62 skall vara kr. 2,376: 97

I inventarielängden är slutsumman

å sid. 43 upptagen till kr. 16,185: 75 skall vara 16,085: 75

” 45 ” ” ” 17,111: 50 ” ” 17,211: 50

” 51 ” ” ” 28,291: 50 ” ” 28,191: 50

Västerås den 11 Juni 1904.

Filip Linders.   Georg Enhörning.   Alfr. Thunblom.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

De af revisorerna gjorda anmärkningarna öfver brandkårens räkenskaper för år 1903 erkännes; samt skola desamma godtskrifvas vid innevarande års bokslut.

Västerås i brandexpeditionen den 19 September 1904.

C. G. Sjöqvist,
v. Brandchef.

Efter verkställd granskning af **Västerås stads Fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1903** få undertecknade af Herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer afgifva följande

Revisionsberättelse.

Af siffergranskaren enligt bifogade förteckning gjorda anmärkningar befunnos till en stor del redan rättade i räkenskaperna, då dessa kommo oss tillhanda, men följande kvarstodo dock:

A. I kamrerarens räkenskaper ang. allmänna fattigvården.

- 1:o. Sid. 142 (afräkningen) juli månad är Fredrik Mauritz Loström antecknad för kr. 5 i understöd, men sid. 128 (kassan) är H. Hedvig Loström antecknad för samma belopp, näml. 5 kr.
- 2:o. Fol. 190 i kassan såväl som i verif. 2,135 står änkan Maria Jonsson antecknad för kr. 10 i understöd, men motsvarande i (räkensk.) fol. 107 är hon upptagen under namnet Maria Jakobsson.
- 3:o. I samma kassa står under verif. 114 Signe Johansson med 20 kr. i understöd, men verif. är namnet Per Erik Lindblom (fosterfadern?).
- 4:o. I samma räkenskap saknas verif. n:o 829.
- 5:o. I verif. 1,941 står 368,5 kg rågmjöl, men motsvarande i kassan endast 368 kg.

- 6:o. Den onummerade verif. mellan 1,948 och 1,949 på kr. 20: 85 finnes ej upptagen i kassan.
- 7:o. Verif. 2,120 blir efter 14,5 öre pr kg för mjölet kr. 49: 88 i st. f. som står kr. 49: 02.
- 8:o. Verif. n:ris 2,367 och 2,368 äro ej kvitterade.
- 9:o. Enl. verif. n:ris 1,986 och 2,128 har skolläraren Valter utkvitterat tillsammans 475 kr. men har enl. motsvarande verif. i kassan erhållit kr. 300.

B. Kamrerarens räkenskaper ang. fattiggården Karlslund.

- 10:o. I verif. n:o 3 förekommer 26,8 kg socker med kr. 13: 74, som skall vara kr. 14: 74.
- 11:o. I samma räkensk. upptager verif. n:o 50 kr. 25: 55, men kassan endast kr. 25: —

C. Sysslomannens räkenskaper ang. allmänna fattigvården.

- 12:o. I vedverif. 722 står enkan Hedda Kristina Hedlund antecknad för $\frac{1}{8}$ ved, men i motsvarande räkenskaper står Hedda Kristina Hellström.
- 13:o. Å fol. 31 (ved utdelad enl. anordn.) den 2 december är änkan Carolina Lindqvist antecknad för $\frac{1}{8}$ ved, men i verif. 811 står namnet Carolina Lindström.

D. Sysslomannens räkenskaper ang. fattiggården Karlslund.

- 14:o. Å sid. 48 (arbeten verkställda mot betalning) är summan nedförd med kr. 147: 48 i st. f. kr. 347: 48.

För egen del hafva vi funnit skäl till följande erinringar:

- 1:o. Föreg. under n:o 9 upptagna anmärkning är föranledd däraf, att skollärare Valter först uppburit 175 kr. den 24 oktober 1903 och sedan i samma månad uppburit återstoden af sin fordran med 125 kr., därvid han lämnat kvitto på allt, som han uppburit (näml. 300 kr.), utan att återfå den först aflämnade kvittensen å 175 kr.
- 2:o. Vid besök å fattiggården Karlslund hafva vi funnit förhållandena därstädes fullt tillfredställande. En del reparationer synas fortfarande nödvändiga, men, då fråga är väckt om fattigvårdsväsendets reorganisation, hafva vi icke funnit skäl framställa några särskilda yrkanden.
- 3:o. För ogifte Gustaf Emanuel Bergström, som, född 1869 och intagen å fattiggården Karlslund den $\frac{18}{11}$ 1899, är idiot och förut varit intagen på idiotanstalten vid Ströms-holm, föreslås att plats beredes å asyl.
- 4:o. Ogifte Carl Johan Björkman, som, född 1858 och intagen å fattiggården Karlslund den $\frac{15}{11}$ 1898, lider af med korta mellanrum återkommande anfall af fallandesot med åtföljande utbrott af ansinne och våldsamhet, hvarigenom han för omgifningen är vådlig, bör fortast möjligt intagas å asyl för sinnessjuka.
- 5:o. De i fattigvårdsstyrelsens förvar befintliga värdepapper, säkerhetshandlingar och brandförsäkringshandlingar samt hästförsäkringsbref voro i behörig ordning; dock kunde donationsurkunderna för följande under fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående fonder icke företes, nämligen A. Hülphers fond å 1,500 kr., Bilschiers fond å 150 kr., A. Nordlöfs fond å 75 kr. och mamsell Hoffmans fond å 500 kr.

- 6:o. Följande inteckningsreverser i gården n:o 4 södra kvarteret här i staden, senast förnyade den 22 april 1895, böra inom årets lopp åter förnyas, nämligen: en å 2,100 kr., en å 2,000 kr., en å 3,000 kr., en å 2,800 kr. samt en å 6,000 kr.
- 7:o. De i förra revisionsberättelsen anmärkta felräkningarna hafva af kamreraren blifvit rättade.
- 8:o. Siffergranskningen har äfven nu verkställts af Herr Herman Tersmeden, hvilket framgår af närlagda sifferrevisionsberättelse.
- 9:o. Resultatet af vår granskning af räkenskaper och förvaltning är, att vi, med framhållande af fattigvårdsstyrelsens och dess tjänstemäns oförtröttade samvetsgrannhet och nit i uppfyllandet af deras svåra värf, bedja få tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattar.

Västerås den 9 Juni 1904.

Karl Berglind.   ***Karl Hügwall.***   ***R. Beijnoff.***

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den af revisorerna vid granskning af Västerås stads fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1903 afgifna *revisionsberättelse* får Styrelsen öfver gjorda anmärkningarna afgifva följande förklaring.

Hvad först beträffar de af revisorerne anmärkta räkne- och skriffel vill Styrelsen hafva nämnt, att desamma komma att af undertecknad, Styrelsens t. f. kamrerare, vederbörligen rättas, där så redan ej skett.

Vidkommande så anmärkningarne i öfrigt har Styrelsen velat tillkännagifva

dels att anstalter redan under år 1902 vidtagits därför att å fattiggården vistande ogifte *Gustaf Emanuel Bergström* skulle blifva å asyl för sinnessjuka intagen, ehuru plats ännu ej yppat sig,

dels att Styrelsen äfven skall vidtaga åtgärder för ogifte *Carl Johan Björkmans* intagande å dylik asyl,

och dels att donationsurkunderna för under Styrelsens förvaltning stående *A. Hülphers*, *Bilschiers*, *A. Nordlöfs* och *Mamsell Hoffmans* fonder icke, såvidt Styrelsen är känt, någonsin varit i Styrelsens förvar.

Västerås den 30 Juli 1904.

På Fattigvårds-Styrelsens vägnar:

A. Johansson.

Axel Eklundh.

Berättelse

öfver

Västerås stads Drätselkammarens Räkenskaper för år 1903.

Sammandrag öfver allmänna Utgifter och Inkomster.

Utgifter för året:

Ränta och Amortering å Obligationslån:

1:o)	Obligationslånet af den $\frac{1}{6}$ 1892:			
	Ränta	13,840: —		
	Amortering	6,000: —		
	Provision	49: 60		
			19,889: 60	
2:o)	Obligationslånet af den $\frac{15}{6}$ 1896:			
	a) Till Stockholms Handelsbank:			
	Ränta	21,420: —		
	Amortering	18,000: —		
	Provision	49: 27	39,469: 27	
	b) Till Fonder under Drätselkammarens förvaltning:			
	Ränta	7,020: —		
	c) Till Aktiebol. Mälareprov. Bank:			
	Ränta	180: —	46,669: 27	
3:o)	Obligationslånet af den $\frac{1}{8}$ 1902:			
	a) Till Stockholms Handelsbank:			
	Ränta	40,000: —		
	Amortering	16,000: —		
	Provision	70: —	56,070: —	
	b) Till Fonder under Drätselkammarens förvaltning:			
	Ränta	6,700: —		
	Amortering	5,000: —		
	c) Till Domkapillet i Västerås:			
	Ränta	700: —	68,470: —	135,028: 87
			Transport	135,028: 87

Transport 135,028: 87

Intresse-Konto:

Ränteutgifter	2,681: 89	
Wallöfska lifräntan	1,100: —	3,781: 89

Aflöningar:

1:o) Till Magistraten med underlydande tjänstemän och betjante . .	16,765: —	
2:o) Vid Drätselkammaren m. m.:		
Stadskamreraren och Sekreteraren	3,500: —	
Räkenskapsföraren	1,500: —	
Arbetschefen	3,000: —	
Arbetsförman	1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige	800: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper år 1902	400: —	
Arvode för juridiskt biträde under år 1903	500: —	10,900: —
		27,665: —

Pensioner:

f. Borgmästaren E. W. Abenius	5,000: —	
„ Stadsläkaren P. O. Lind	2,000: —	
„ Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —	
„ Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —	
„ Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —	
„ „ E. A. Westén	300: —	
„ Tornväktaren J. E. Norén	150: —	
„ „ C. E. Eriksson	75: —	
„ Städerskan Johanna Söderlund	60: —	
„ Barnmorskan Carol. Närström	400: —	
„ Patrullkarlen Per Erik Löfblad	100: —	
Anslag till Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns reservfond enligt Kongl. Brevet d. 11/1 1850 och d. 21/2 1868, 1 1/5 Rådmanlön efter äldre stat	360: —	11,645: —

Brandväsendet med gemensamma Brand- och Poliskåren:

(Årets uttaxering 35,850: — kr.)

a) Särskilda poliskåren	8,350: —	
b) Gemensamma brand- och poliskåren	27,500: —	35,850: —

Byggnads-Nämnden:

Aflöningar	2,500: —	
Diverse utgifter	72: 63	2,572: 63

Sundhetsvården:

a) Allmänna hälsovården:		
Aflöningar	5,537: 50	
Diverse utgifter	807: 82	6,345: 32
b) Epidemiska sjukvården:		
Aflöningar	2 288: 51	
Matvaror, medicin m. m.	2,374: 01	
Diverse utgifter	2,849: 59	7,512: 11
Brist från år 1902	485: 15	14,342: 58

Gatubelysningen:

(Efter afdrag af 12 gaslyktor, som bekostas af hamnen).

Belysning med 179 gaslyktor	12,291: 31	
„ „ 12 elektriska lampor	666: —	
	Transport 12,957: 31	230,885: 97

	Transport 12,957: 31		230,885: 97
Belysning med 1 nattlampa vid Norrmalm	53: 26	13,010: 57	
En gatulykta <i>Lux</i> uppsatt å Herrgårdet		228: 02	
Hälften af kostnaden för 2:ne nya lyktor	462: 51		
För en ny lykta vid järnvägsgrindarna	23: 55		
Flyttning af en lykta	13: 49		
Ändring af gasledning i hörnet af Vasa- och Stora gatorna	45: 75	545: 30	13,783: 89

Gatuläggningen:

Förskotterade medel år 1902	3,134: 80		
Nubb- och kantsten	6,037: 88		
4,916 hl. grus	803: 47		
1 års arrende till d. 14/8 1904 för grustag å holmen Flaten	120: —		
1 års arrende för stenbrytning å Kumlaberget	150: —		
Diverse arbeten å diverse gator, trottoirer m. m.	1,799: 68		
Arbeten å Södra esplanaden	130: 10		
Schaktning i Kumlaberget	127: 26		
Sortering och transport af nubbsten och kantsten m. m.	128: 29		
Broavgifter för grus	72: 46		
Diverse virke	165: 60		
18,021 kb.-fot makadam	1,525: 87		
Kostnader för nubbstenssättning af en del af Stora gatan	4,971: 93		
	19,167: 34		
Afgår för makadam och grus till andra ändamål	3,487: 28		15,680: 06

Vägunderhåll:

Anslag af uttaxerade medel			2,100: —
--------------------------------------	--	--	----------

Vattenledningen:

Aflöningar	4,250: —		
Drift- och underhållskostnader	12,324: 29		
Reparation af Föreståndarens bostad	1,118: 98		
Inköp af inventarier	193: 20		
Nya anläggningar år 1903	6,159: 77		24,046: 24

Pudrettberedningsanstalten:

Bidrag genom uttaxering till bestridande af renhållningsverkets utgifter för året			11,082: 26
---	--	--	------------

Stadens parker och planteringar:

Aflöningar	2,040: —		
Vasaparken m. m.	769: 44		
Plantering å Käringberget	597: 86		
Stadsparken	619: 86		
Diverse planteringar	1,074: 12		
Stallhagen	341: 60		
Djåknebergets vård och underhåll	1,146: 38		
293 timmars körning	146: 50		
Diverse frö, växter och lökar m. m.	1,121: 55		
Inköpt 18 st. trädgårdssoffor	300: —		8,157: 31

Skogarne:

Aflöningar:			
Jägmästarens årsarvode	100: —		
Skogvaktarens årslön	1,000: —	1,100: —	
Skogvaktarens kans vedbränsle		34: —	
	Transport 1,134: —		305,735: 73

	Transport 1,134: —	305,735: 73
Diverse utgifter enl.:		
Jägmästarens redovisning	1,535: 18	
Stängseltråd och spik	32: 87	
Inköp af inventarier	24: 50	2,726: 55

Stallet:

(Enligt budgetförslaget)	2,678: —
------------------------------------	----------

Rådhuset:

40 famnar björkved	560: —	
Emottagning, huggning och uppbärning af ved	163: 50	
96 hl. antracitkol m. m.	268: 75	
För skötsel af kaminerna	46: —	
Skötsel af uren och reparation	50: —	
Brandstodsafgifter	89: 50	
Skorstensfejning	5: 94	
Renhållning af klosetten	35: —	
Vårrengöring	18: 28	
Elektrisk belysning	476: 37	
Gasförbrukning	18: 34	
Reparationer m. m.	205: 77	
Diverse effekter	20: 42	
Städningspengar	600: —	
Inköpta inventarier	353: 50	
	2,911: 37	
Enligt budgetförslaget		3,730: —

Diverse renhållning:

S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinns personer å 75 kr.	1,050: —	
Renhållning af gatan mellan kyrkogård. vid kvarntullen och del af Västerlånggatan	106: —	
Rensning af ogräs och renhållning å diverse gator och allmänna platser	149: 62	1,305: 62

Arrenden och afgälder:

För till staden upplåten mark af Stallhagen:		
af lasarettets område	19: 02	
„ Länsellängelsets område	9: 97	
„ d:o för järnvägen, enl. Kongl. brefvet d. 21/11 1873	100: —	128: 99
För s. k. Falkenbergiska tomten	75: —	
„ till staden upplåten mark i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgårdet	155: 67	
„ till staden upplåten äng å Trådarön	7: 50	
„ Klockartorp och Talltorp:		
för tiden $\frac{1}{5}$ 1903— $\frac{1}{5}$ 1904; 315 kb.-fot = 82,44 hl. spannmål, $\frac{1}{2}$ råg och $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarkegång å 7: 44,5 kr.	613: 91	
kontant	50: —	663: 91
Afgäld för Vasaparken, efter 1903 års medelmarkegång	397: 56	
Kronolägenheten Kungsängen:		
10:de årets arrende, $\frac{14}{3}$ 1903— $\frac{14}{3}$ 1904	1,500: —	
10:de årets nybyggnadsersättning	100: —	1,600: —
		3,028: 63
	Transport 319,204: 53	

	Transport	14,028: 21	327,269: 09
Köpeskilling för en villa å Elba		1,400: —	
Epid. Sjukhusets nybyggnad		557: 26	
Köpeskilling för 8,264 kv.-meter mark af lägenheten Nygård		5,600: —	
Köpeskilling för 1,683 kv.-meter mark af lägenheten Johanneslund		1,969: 50	
Karlsгатans omkostnader		1,567: 18	
Sugledningen: kostnader under året		235: 50	
Sala—Gysinge—Gäffe Järnvägsaktiebolag			
<i>Lån</i> till ränta å bolagets obligationslån		1,355: 77	
Kongl. Wästmanlands Regem. Mötesplats: kostnader under året		338: 50	
Kostnader för Lillåns igenfyllande		11,498: 64	
Kommitterade för Stadshusbyggnaden		5,359: —	
Anslag till inventarier i nya Epidemiska Sjukhuset		3,400: 10	
Köpesumman för gården N:o 49 Norra kvarteret		9,500: —	
Förskotterade vägunderhåll		2,974: 99	
1:sta afbetalningen enl. kontrakt för elektriskt maskineri		6,966: 66	
Ersättning till Fabrikör Fr. Bröske för upphörande med garfverirörelsen		2,000: —	68,751: 31

Å 1902 års lån 2,000,000 kr.

har ytterligare influtit, som användts enl. nedanstående:

Lägenheten Smedsbo	20,000: —	
Reservmedel af 1902 års obligationslån	10,000: —	30,000: —

Förslagsanslaget:

(En del utgifter, som bestridits af förslagsanslaget):

Diverse utbetalningar:

enl. <i>Diverse allmänna Utgifters Konto</i>	6,007: 54	
200 st. hundskattmärken	20: —	
Hästhölmarnas diverse utgifter:		
Utskylder	97: 72	
Reparation å Elba	357: 31	
205 hl. grus	34: 85	
Skorstensfejning	3: —	492: 88
Fyllnadsarbeten å Tivoliplatsen	492: 26	
Inköp af inventarier (arbetsredskap m. m.)	282: 42	7,295: 10

Afkortnings-Konto:

å kommunalutskylder	7,490: 41	
å personella afgifter för prästerskapets aflöning	293: 50	7,783: 91

Fattigmedel:

Uttaxering år 1903	34,820: 37
------------------------------	------------

Kyrkokassemedel:

Uttaxering år 1903	18,202: 15
------------------------------	------------

Folkskolemedel:

Uttaxering år 1903	62,699: 10
------------------------------	------------

Krono- och tertialtiondemedel:

(som är prästerskapet i Västerås till lön anslagen af jord inom stadsområde.)

Lösen för 329,86 hl. spannmål, 1/2 råg och 1/2 korn, medelpris 7: 48,5 kr. pr. hl.	2,469: —
--	----------

Saldo till år 1904:

Behållning, motsvarighet i fordringar	33,516: 58
	<u>Kronor 592,806: 61</u>

Inkomster för året:

Saldo från år 1902:

Behållning, motsvarighet i fordringar 59,553: 57

Andelar i ränta och amortering:

1:o) å 1892 års obligationslån:

Af folkskolestyrelsen:

för nya Folkskolebyggnaden:

Ränta	3,460: —	
Amortering	1,500: —	4,960: —

Af Fattigvårdsstyrelsen:

för fattiggården Karlslund:

Ränta	692: —	
Amortering	300: —	992: —
		5,952: —

2:o) å 1896 års obligationslån:

Af Kyrkorådet:

För nya orgeln i Domkyrkan:

Ränta	648: 72	
Amortering	360: —	1,008: 72

3:o) å 1902 års obligationslån:

Af Folkskolestyrelsen:

för blifvande nya Folkskolebyggn.

Ränta	3,816: 25	
Amortering	2,257: 50	6,073: 75

Af Fattigvårdsstyrelsen:

för nybyggnad vid Karlslund:

Ränta	449: 07	
Amortering	265: 65	714: 72
		6,788: 47
		13,749: 19

Intresse-konto:

Ränteinkomster 13,334: 75

Arrenden m. m. för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

För diverse jordlägenheter	3,094: 30	
ersättning för afslagna skogsplanter	10: —	3,104: 30

Västra utmarken:

För diverse byggnadsplatser m. m.		379: 40
---	--	---------

Viksäng:

Arrende för jord	1,250: —	
do „ 8 villatomter	240: —	
1903 års afgäld för 2:ne villatomter	25: —	
1903 do „ bete å Viksäng	20: —	
För slog å Borgmästarvreten	40: —	1,575: —

	Transport 5,058: 70	86,637: 51
--	---------------------	------------

Transport 5,058: 70   86,637: 51

Diverse arrenden:

Gamla begravningsplatsen vid Klockarbackarna	75: —	
Persboheden	30: —	
S. k. Ljussaxen invid Rönnerberga	20: —	
Östra holmen	150: —	
S. k. Gästgifvarejorden:		
i gamla Stohagsjorden	120: —	
,, nya d:o	60: —	
F. d. Stadskassörsjorden:		
i Iggebygdet	35: —	
,, Rigärdet	18: —	
å Trärdarön	30: —	
Planteringslandet litt. B. i N:o 119 Norra kv.	3: —	
Ett mindre område utom Gåsmyretullen	5: —	
En backbrink utom kvarntullen	5: —	551: —

Kronolägenheten Kungsängen:

10:de årets arrende $14\frac{1}{3}$ 1903— $14\frac{1}{3}$ 1904:		
A. Norén	842: —	
Renhållningsverket	658: —	1,500: —
10:de årets nybyggnadsersättning		100: —
Stadskommisstrernas f. d. lönejord i Kopparbergs- vreten, Ångsgärdet och Herrgårdet		100: —
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trärdarön		7: —

Arrende för Klockartorp och Talltorp:

för tiden $\frac{1}{5}$ 1903— $\frac{1}{5}$ 1904:		
315 kb.-fot = 82,44 hl. spannmål, $\frac{1}{2}$ råg $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarkegång å 7: 44,5 kr.	613: 91	
kontant	50: —	663: 91 7,980: 61

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattensarrenden		430: —
-------------------------------	--	--------

Arrende för vattenfall:

12:te årets arrende för vattenfallet i Svartån		6,000: —
--	--	----------

Hysesmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,000: —
Restaurationsbyggnaden å Elba	500: —
Platshyra:	

för källaren under Rådhuset $\frac{1}{4}$ år	25: —	
,, fotogénkällare å Kungsängen	15: —	
,, ett magasin å Södra Skallberget	10: —	
,, en källare invid Loviseberg	10: —	
,, Vattenkiosken i Vasaparken	10: —	70: —

Remontstallarne:

Nettobehållning genom uthyrning af stallarne	502: 57
--	---------

Marknadsafgifter:

Nettobehållning genom uthyrning af marknadsstånd och bord	872: 45	
Vågboden vid Stora torget	55: —	
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhaten	350: —	3,850: 02

Epidemiska sjukhuset:

Från landstinget	6,315: 32	
Influtna vårdafgifter	34: —	
För desinfektion	4: —	6,353: 32

Transport 111,251: 46

			Transport 111,251: 46	
Skogarne:				
Reserverade skogsprodukter		632: 50		
Diverse d:o		2,735: 76		
För sten och jord		88: 10		3,456: 36
Gräs- och sjöslog:				
Diverse grässlog				267: 60
Hamnafgifter:				
1 års ränta å ing. Balans d. $\frac{1}{11}$ 1903:				
82,905 kr. å 5 %	4,145: 25			
1903 års amortering	3,000: —	7,145: 25		
14:de årets ränta och amortering: för Tullhusbyggnaden enl. af Stadsfullmäktige d. $\frac{14}{12}$ 1890 § 5 fastställda plan		1,750: —	8,895: 25	
Vattenledningsafgifter:				
Årets vattenledningsafgifter				28,335: 85
Utdelning å aktier:				
S.—W.—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag 600,000 kr. å 5 %	30,000: —			
Sala—Tillberga—Järnvägsaktiebolag 206,000 kr. å 5 %	10,300: —			
Gasverksaktier 48,700 kr. å 6 %	2,922: —	43,222: —		
Bränvinsmedel:				
Stadens andel:				
$\frac{5}{10}$ -delar af vinstmedlen för året den $\frac{1}{10}$ 1902— $\frac{1}{10}$ 1903	80,081: 72			
$\frac{5}{10}$ -delar af utskänkings- och minuteringsafgifter för året den $\frac{1}{4}$ 1903— $\frac{1}{4}$ 1904	2,245: 50			
Influtna afgifter för utskänkning under år 1903 å ångfartygen Aros och Västerås	300: —	82,627: 22		
Diverse inkomster:				
Källarfrihetsmedel	349: 05			
Hundskatt för 209 st. hundar	2,090: —			
Stadens andel:				
i bötesmedel	382: 75			
i auktionsprovision	263: 30			
i registreringsafgifter	73: 02			
Platshyror:				
för karuseller, skjutbanor m. m.	33: 50			
„ bord vid kreaturstorget	9: —			
„ 3 stallspiltor	2: 25			
„ utlånade marknadsbord	18: —			
under s. k. Folkmarknaden	922: —			
„ höstmarknaden	718: —	1,702: 75		
Lån:				
af lyftkran 92 dagar	46: —			
„ pålkran 60 „	30: —			
„ handhejarkran 12 dagar	6: —	82: —		
Försäljningar:				
af stadgar och ordningsföreskrifter	8: 33			
„ 1 st. rå ekkubbar 3,9 kb.-fot	3: 90			
„ 260 kv.-fot 2:da nubbssten	104: —	116: 23	5,059: 10	
			Transport 283,114: 84	

Uttaxerade medel:

(dels efter 1902 års bevilning och dels utskylder, som för löpande året uttaxeras, nämligen):

Personella afgifter för år 1903:

för prästerskapets aflöning,

å 1 kr. för man och 50 öre för kvinna 1,272: 50

Kommunalutskylder:

efter 1902 års bevilning

å 5: 60 kr. pr kr. bevilning 205,413: 23

Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter, som äro belägna på stadens grund, enl. tomtöreslängd . . . . .

214: 89

Afgifter till prästerskapet:

å 2 1/2 öre för bevilningskrona med undantag af bevilning för åker och äng . . . . .

905: 94

Tomtören för sjöbodar . . . . .

664: 90

Krono- och tertialtionde:

efter 1902 års medelmarkegång . . . . .

2,469: — 210,940: 46

Af Drätselkammaren förskottrade medel:

(Att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt).

Byggnadsplan å stadsområden 559: 68

Planeringar m. m. vid Epid. sjukhuset 4,516: 53

Hydrologiska undersökningar . . . . . 8,952: —

Köpeskilling för en villa å Elba . . . . . 1,400: —

Epidemiska sjukhusets nybyggnad 557: 26

Köpeskilling för 8,264 kv.-meter mark af lägenheten Nygård . . . . . 5,600: —

Köpeskilling för 1,683 kv.-meter mark af lägenheten Johanneslund 1,969: 50

Karlsгатans omkostnader 1,567: 18

Sugledningen 235: 50

Lån: till Sala—Gysinge—Gäffe Järnvägs Aktie-Bolag 1,355: 77

Kongl. Västmanlands Regementes mötesplats 338: 50

Kostnader för Lillåns igenfyllande 11,498: 64

Kommitterade för Stadshusbyggnaden . . . . . 5,359: —

Inventarier till nya Epidemiska sjukhuset 3,400: 10

Köpeskilling för gården N:o 49 Norra kv. . . . . 9,500: —

Förskottrade vägunderhåll 2,974: 99

1:sta afbetalningen enl. kontrakt för elektriskt maskineri 6,966: 66

Ersättning till Fabrikör Fr. Bröske för upphörande med garfverirörelsen . . . . .

2,000: — 68,751: 31

Å 1902 års lån 2,000,000 kr.

är under året kontant levererad till Stadskassan af:

Domkapitlet i Västerås . . . . . 30,000: —

Kronor 592,806: 61

Debet.

Reserverade köpeskillingsmedel för

1903		
Dec. 31.	An.	Utbetalningar år 1903.
Lösen för lagfartshandlingar m. m. och diverse utgifter för stadens gårdar		2,648: 22
<i>Tunnbindaren A. Olsson:</i>		
Ersättning för å gården N:o 49 Norra kvart. nedlagda kostnader		500: —
Upplupen ränta å en inteckning å 2,000 kr. i ofvanstående gård		80: — 580: —
<i>Typografen C. N. C. Lyster:</i>		
Köpeskilling för 62,1 kv.-meter mark af Floragatan intill tomten N:o 9 å Västermalm		40: —
<i>Gårdsägaren J. V. Eriksson:</i>		
Ersättning för flyttning af det mindre boningshuset och 2 uthus å tomten N:o 8 Västermalm, hvilka hus ligga i Kristinagatan, enl. kontr. d. $\frac{20}{8}$ 1903		3,000: —
<i>L. V. Johanssons Sterbhus:</i>		
Ränta å 15,000 kr. $\frac{1}{4}$ — $\frac{27}{6}$ å 5 $\frac{0}{0}$ . . .		179: 36
å 2,500 „ $\frac{27}{6}$ — $\frac{1}{7}$ å 5 $\frac{0}{0}$ . . .		1: 04
å 500 „ $\frac{1}{7}$ — $\frac{28}{10}$ å 5 $\frac{0}{0}$ . . .		8: 19 188: 59
Köpesumman för lägenheten Karlberg II		4,000: —
d:o d:o Adolfsberg		15,000: —
d:o för gården N:o 61 b Norra kvart.		3,700: —
Afbetalning å köpeskillingen för gården N:ris 71 och 72 samt lotterna N:ris 22 och 23 af tomten N:o 143 Södra kvarteret		10,500: —
Köpesumman för 406,4 kv.-meter af tomten N:o 63, för 114,4 kv.-meter af tomten N:o 64, och för tomten N:o 119 om 244,5 kv.-meter allt i Norra kvart.		3,000: —
<i>Nya Gatuläggningar:</i>		
Diverse arbeten:		
i Knutsgatan		1,746: 45
i Håkansgatan		918: 75
i Kristinagatan		849: 62
i Domkyrkoesplanaden		523: 89
i Pukegatan		133: 45
i Nygatan		121: 05 4,293: 21
<i>Arrende och Hyresmedels konto:</i>		
Diverse utgifter för stadens gårdar		5,566: 11 52,516: 13
<i>Saldo till år 1904:</i>		
<i>Fordringar: (Ogulden köpeskilling):</i>		
För tomterna N:ris 2 och 4 i byggnadskvarteret Ingrid		3,022: 60
Transport		3,022: 60 52,516: 13

försäld diverse Mark och Byggnader.

Kredit.

1903

Jan. 1. Pr. Saldo från år 1902:

Fordringar: (Ogulden köpeskilling):

För tomterna N:ris 2 och 4 i byggnadskvart. Ingrid . 4,022: 60

Hos Stadskassan innestående 61,031: 80

65,054: 40

Dec. 31.

Inkomster år 1903:

*Byggmästaren K. J. Karlsson:*1 års ränta till d. $\frac{1}{10}$ 1903 å 4,022: 60 kr. å 5 % . . . 201: 13*Fru Hedvig Sofia Lindroth:*Ett års hyra till d. $\frac{1}{4}$ 1904 för tomten N:o 84 b Västra
kvarteret . . . . . 10: —*Försälda byggnader å auktion d. $\frac{4}{9}$ 1903 . . . . . 951: —**d:o d:o d. $\frac{23}{10}$ 1903 . . . . . 11,880: —**Byggmästaren A. V. Blomqvist:*Tomten N:o 2 i byggnadskvarteret Klara
areal 1,485,75 kv.-meter å 3 kr. 4,457: 25
å tomten varande byggnader 542: 75
3 mån. ränta å 3,100 kr. å 5 % 38: 75
5,038: 75*Stadsläkaren K. G. Tingvall:*Tomten N:o 33 Norra kvart. enl. upprättad karta i Sep-
tember detta år, utvisande att tomtedelen utgör i areal
3,434,8 kv.-meter . . . . . 35,500: —
3 mån. ränta å 30,000 kr. å 5 % . . . . . 375: —
35,875: —*Byggmästaren J. Alb. Fredriksson:*Köpeskilling för tomten N:o 21 å Västermalm
utgörande i areal 898,3 kv.-meter å 2 kr. . . . . 1,796: 60*Gårdsägaren J V Eriksson:*Enligt kontrakt d. $\frac{20}{8}$ 1903 har Eriksson för öfverskju-
tande 519,8 kv.-meter betalt efter 1 kr. pr kv.-meter . 519: 80*Handlanden Axel Sundström:*Återstoden af köpeskillingen för tomten N:o
5 i kvart. Nanna 1,701: 20
Återstoden af köpeskillingen för tomten N:o
5 i kvart. Magna 31: 84
Köpeskilling för tomten N:o 4 i kvart. Magna
om 1,316,2 kv.-meter å 2: 60 kr. 3,422: 12
Köpeskilling för tomten N:o 4 i kvart. Nanna
om 1,336,4 kv.-meter å 2 kr. 2,672: 80
7,827: 96*Byggmästaren Edv. Carlsson:*Köpeskilling för tomten N:o 6 i kvart. Magna
areal 846,6 kv.-meter å 2: 25 kr. 1,904: 85
Köpeskilling för tomten N:o 7 i kvart Magna
areal 1,030 kv.-meter å 3: 15 kr. 3,244: 50
2 månaders ränta å 2,900 kr. å 5 % 24: 17
5,173: 52

Transport 69,273: 76 65,054: 40

Debet. Reserverade köpeskillingsmedel för

1903

Dec. 31.	An.	Transport 3,022: 60	52,516: 13
	För tomten N:o 7 i kvarteret Magna . . .	2,900: —	
	Upplupen ränta	24: 17	5,946: 77
	Hos Stads-kassan inestående	<u>109,925: 68</u>	115,872: 45

Kronor 168,388: 58

---

försåld diverse Mark och Byggnader.

Kredit

1903			
Dec. 31.	Pr.	Transport 69,273: 76	65,054: 40
<i>Bagaren K. J Sjögren:</i>			
Köpeskillning för 42,1 kv.-meter af Stenläggaregatan invid tomten N:o 57 i Södra kvart. à 4 kr.		168: 40	
<i>Gårdsägaren J. A. Lindevall:</i>			
Köpeskillning för 21,4 kv.-meter af Stenläggaregatan in- vid tomten N:o 56 i Södra kv. à 4 kr.		85: 60	
<i>Arrende och Hyresmedels konto:</i>			
Hyresinkomster		32,873: 42	
För diverse mark		933: —	
		<u>33,806: 42</u>	<u>103,334: 18</u>
		<u>Kronor 168,388: 58</u>	

Debet. Hamnbyggnadens

1903

Jan. 1. An. *Balans från år 1902:*

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas
ingå i stadens obligationslån vid 1902 års slut . . . . .

82,905: —

Dec. 31. 1 års ränta å 82,905 kr. å 5 % 4,145: 25

Kronor 87,050: 25

Debet. Hamnafgifters

1903

Dec. 31. An. Af motstående hamnintrader ingår till stadskassan:

1:o) Till ränta och amortering å kostnaden för
hamnbyggnaden, hvilken kostnad ingår i
stadens obligationslån . . . . .

7,145: 25

2:o) 14:de årets ränta och amortering å kostnaden
för Tullhusbyggnaden . . . . .

1,750: —

8,895: 25

Hamnens Underhålls- och Reparationsfond mottager öfverskottet
af hamnintraden för året . . . . .

15,185: 21

Kronor 24,080: 46

Konto.**Kredit.**

1903

Dec. 31. Pr. I anledning af Kongl. Brevet den $30/12$ 1899 och Stadsfullmäktiges beslut den $21/12$ 1900 skall ränta och amortering å beräknade återstående kostnader för hamnbyggnaden sålunda beräknas från och med år 1900, nämligen ränta 5 % och amortering för år 3,000 kr. för att kunna åskådliggöra med hvilket belopp kostnaden för hamnbyggnaden vid hvarje års slut beräknas ingå i stadens obligationslån.

1 års ränta å vid årets början ingående balans

82,905 kr. å 5 % 4,145: 25

Amortering för år 1903 . . . . . 3,000: —

7,145: 25

Balans till år 1904:

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i stadens obligationslån vid 1903 års slut .

79,905: —

Kronor 87,050: 25

Konto.**Kredit.**

1903

Dec. 31. Pr. *Uppbörd år 1903:*

Enl. Hamnuppbördsmannens räkning 24,080: 46

Kronor 24,080: 46

Debet.**Hamnens Underhålls-**

1903

Dec. 31. An.

Utgifter år 1903:

Lön till Hamnuppbördsman	1,500: —	
Provision 6 % å intraden 24,153: 96	1,448: 93	
Lön till Hamnfogden	100: —	
Ersättning för skrifmateriel	50: —	3,098: 93

Hamnunderhållskostnader:

Diverse årskostnader	1,889: 04	
Kostnader för muddringen	5,248: 61	
Inköpta inventarier	269: 50	7,407: 15

Tullhuset:

Diverse omkostnader för året	158: 03		
Inköpta inventarier	58: —	216: 03	10,722: 11
<i>Behållning till år 1904</i>			9,651: 55
		<u>Kronor</u>	<u>20,373: 66</u>

och Reparationsfond.

Kredit.

1903		
Jan. 1.	Pr. <i>Behållning från år 1902</i>	4,964: 95
Dec. 31.	Inkomster år 1903:	
	Öfverskott af hamnintraden för året	15,185: 21
	Influtna afgifter för båtbyggarna vid hamn	73: 50
	Hyra för 1 rum i Tullhuset	150: —
		15,408: 71

 Krönor 20,373: 66

Debet. Sammandrag öfver kostnaden för

1903

Jan. 1.	An. <i>Balans från år 1902</i>			428,569: 55
Dec. 31.	Utförda Vatten- och Afloppsledningsarbeten år 1903 för nya anläggningar: (Betalt af vattenavgifter för året.)			
	Serviser	1,178: 97		
	Gårdsaflopp	1,046: 82		
	Diverse mindre arbeten	1,293: 40	3,519: 19	
	<i>Under året beslutade arbeten:</i>			
	Utsträckning af ledningarna å Herrgårdet	438: 40		
	Vattenledning från Pilgatan till Kungsdal	2,202: 18	2,640: 58	
	<i>Sugledningen</i> (gäldas genom lånemedel)		235: 50	6,395: 27
			<u>Kronor</u>	<u>434,964: 82</u>

Vatten- och Afloppsledningen.**Kredit.**

1903

Dec. 31. Pr. *Balans till år 1904:*

Kostnader till 1903 års slut 434,964: 82

Kronor 434,964: 82

Renhållnings-

Debet.

Sammandrag öfver Utgifter

1903

Dec. 31.	An.	Utgifter för året:	
	Diverse utgifter	1,527: 51	
	Telefonafgift	100: —	
	Komplettering af utslitna beklädnadspersed-		
	lar	232: 46	
	D:o och underhåll af fordon	225: 55	
	D:o d:o af latrinkärl	41: 70	
	Reparationer under året	417: 15	2,544: 37
	<i>Stallet:</i>		
	(Utfodring för 6 hästar.)		
	Diverse foderartiklar:		
	Från jordbruket	2,043: 30	
	Kontant inköpt	199: —	
	Häsförsäkring, hästskoning, medicin och		
	läkarearvode samt sadelmakeriarbeten .	499: 11	2,741: 41
	<i>Jordbruket:</i>		
	Utsäde	204: 50	
	Pudrett	30: —	
	Diverse körslor, arbeten m. m.	512: 08	
	Kostnader för tröskning	24: 25	770: 83
	<i>Arrenden:</i>		
	Andel i kronoarrendet för Kungsängen . .	658: —	
	Afgäld för upplagsplats å Hammarbygärdet	30: —	688: —
	<i>Torfnull:</i>		
	Inköpt under året 3,598 balar	4,229: 65	
	Anslag för inköp af 3 st. hästar	1,800: —	
	<i>Inventarier:</i>		
	Inköpt en fältässja med tillbehör	104: 10	
	D:o två pressenningar	150: —	254: 10
	<i>Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget:</i>		
	För drifkraft till Renhållningsverkets fabrik	1,014: 44	
	<i>Aflöningar:</i>		
	Föreståndaren	1,650: —	
	Ord. arbetare	5,546: —	
	Extra d:o	1,127: 07	8,323: 07
	Ökning å fodertillgången	45: 20	22,365: 87
	D:o af värdet å hästarne	50: —	95: 20
	<i>Saldo till år 1904:</i>		
	Behållning i fordringar	4,031: 80	
	Afgår reserverade medel	589: 50	3,442: 30
			<u>Kronor 25,903: 37</u>

verket.

och inkomster år 1903.

Kredit.

1903

Jan. 1. Pr. *Saldo från år 1902:*

Tillgångar i fordringar . . . . . 4,031: —

Dec. 31.

Inkomster för året:

Försäljning:

391 balar torfmull	703: 80	
38 st. komposter	1,042: —	
237 lass stallströ	237: —	
14,614 hl. pudrett	5,733: 23	7,716: 03

Diverse inkomster:

Ersättning från sjukkassan	29: —	
För krossning af hafre	52: 80	
„ hämtning af latrinkärl	146: 16	
„ diverse grässlog	607: 62	
„ en halmstack	150: —	985: 58

Jordbruket:

(Beräknade värdet af årets skörd):

Hö, 27,600 kg à 5 öre	1,380: —	
Hafre, 7,085 kg à 10 öre	708: 50	2,088: 50
Från Drätselkammaren levererade medel af årets uttaxering		10,790: 11
		11,082: 26

Kronor 25,903: 37

Renhållnings-

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1903

Dec. 31. An.

Tillgångar:

<i>Fordringar</i>	4,031: 80
-----------------------------	-----------

Fastigheter:

Fabriken: anläggningskostnader	10,039: 24	
Arbetarebostadsbyggnaden m. m.	10,540: 01	
Källare- och magasinsbyggnaden	2,085: 52	
Foderladan	241: 02	22,905: 79

Inventarier:

6 st. hästar	3,975: —	
Fordon	2,765: —	
Latinkärl	719: 25	
Diverse inventarier	291: 10	
Målkärl	13: —	
Fabrikens diverse inventarier	2,749: 30	
Stallets d:o	695: 20	
Jordbrukets d:o	432: 93	11,640: 78

Förråder:

6,360 kg. Hö à 5 öre	318: —	
200 balar Torfmull à 1,80 kr.	360: —	
10,000 hl. Pudrett à 38 öre	3,800: —	4,478: —

Kronor	43,056: 37
--------	------------

verket.

Skulder den 31 December 1903.

Kredit.

1903			
Dec. 31.	Pr.	Skulder:	
		<i>Fabrikens Inkomsters och Utgifters konto:</i>	
Motstående fordringar	. . . . .	4,031: 80	
Afgår reserverade medel	. . . . .	<u>589: 50</u>	3,442: 30
		<i>Hästars konto:</i>	
Reserverade medel för hästköp	. . . . .		589: 50
		<i>Saldo till år 1904:</i>	
Motstående tillgångar:			
i Fastigheter	. . . . .	22,905: 79	
i Inventarier	. . . . .	11,640: 78	
i Förråder	. . . . .	4,478: —	39,024: 57

Kronor 43,056: 37

Drätselkammarens

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1903

Dec. 31. An.

Tillgångar:

Kassabehållning	12,486: 77
---------------------------	------------

Fordringar:

Af enskilda personer	164,681: 57
Förskotterade vägunderhåll	2,974: 99

Renhållningsverket:

Andel i Kungsängsarrendet	658: —
-------------------------------------	--------

Restantier:

Utestående fordringar, enl. restlängd	7,310: 85	175,625: 41
Wallöfska inteckningarna		20,000: —

Förråder:

Veds konto: 31 $\frac{3}{4}$ famnar barrved	254: —	
Skogseffekters d:o: 33 stigar pinnar	129: —	
Skogarnes d:o: 186 st. sågtimmer	900: —	1,283: —

Inköpta diverse fastigheter:

för stadsplanens genomförande:

(Gäldadt af köpeskillingsmedel)

Gården N:o 72 Västra kvarteret	3,500: —
„ 76 a „	3,000: —
„ 80 „	3,000: —
„ 99 „	4,500: —
„ 6 Norra kvarteret	7,474: 76
Jord i Herrgårdet	11,379: 20
„ „ Gåsmysrevreten	10,813: 20
„ „ Västermalm 1 tomt	1,000: —
Andelar af tomten N:o 143 Södra kvart.	2,600: —
„ „ 119 Norra „	4,883: 02
Tomten N:o 84 b Västra kvarteret	2,500: —
„ „ 76 Norra „	500: —
Andelar af tomterna N:ris 39 och 40 Södra kv.	8,000: —
Jord i Vasa-området	635: 97

Inköpt år 1903:

Lägenheten Karlberg N:o 2	4,000: —	
Gården N:o 61 b Norra kvarteret	3,700: —	
Lägenheten Adolfsberg	15,000: —	
Gården N:ris 71 och 72 Södra kvarteret	10,500: —	96,986: 15
Västerås Stads sparbank en inteckning		2,500: —

Paviljongen i Stadsparken:

(Gäldadt af 1896 års obligationslån)	18,000: —
--	-----------

Transport	326,881: 33
-----------	-------------

Räkenskap.

Skulder den 31 December 1903.

Kredit.

1903

Dec. 31. Pr.

Skulder:

Allmänna Utgifters och Inkomsters konto:

Behållning, motsvarighet i tillgångar 33.516: 58

Reserverade medel: (Att af Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål):

Anslaget för tryckning af senast fastställda stadsplane-kartan 2,400 kr., återstod 1,028: 70

Förslagsanslaget 2,000 kr., för ordnande af byggnadskvar-teret Maria, återstod 1,482: 40

Förslagsanslaget år 1894, för ny vägdelsing . . . . . 1,000: —

Kallbadhuset, Behållning, reserveras för kommande repa-rationer eller nybyggnad 284: 30

Kungsängens nybyggnadsmedel för 10 år . . . . . 1,000: —

Förslagsanslaget 600 kr.: Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30/10 1902 för afvägningar m. m. till reglerings-planen, återstod . . . . . 350: —

Gemensamma Brand- och Poliskåren: Behållning till år 1904 . . . . . 875: 20

Rådhusets omkostnader: Behållning till år 1904 . . . . . 1,719: 34

Reserverade köpeskillingsmedel 115,872: 45

Krono- och tertialtiondemedel 1,342: 88

Hamnens underhålls- och reparationsfond 9,651: 55

Västerås allm. läroverks nybyggnad 45,533: 35

Elementarskolans för flickor d:o 5,678: 65

Kommitterade för Folkskolebyggnaden 105,446: 26

Klapphusets reparation 560: 36

Donationsjordsmedel 501: 54

Obligationslånet år 1902: Reserverad stämpelafgift för 800,000 kr. . . . . 2,400: —

Reserverade medel af 1902 års obligationslån 10,583: 24

Anslaget för upprättande af karta öfver alla under Vä-sterås stads jurisdiktion hörande ägor 3,500 kr. återstod . . . . . 1,000: — 306,310: 22

Skogarne:

Reserverade skogsprodukter . . . . . 1,283: —

Kronoegendomen Kungsängen:

1903 års arrende, att erläggas i Mars 1904 . . . . . 1,500: —

Kapitalet för Wallöfska lifräntan . . . . . 20,000: —

1:o) Ogulden Köpeskillig:

Kongl. Maj:t och Kronan . . . . . 4,700: —

Lägenhetsägaren F. V. Öhlin 469: 50

Inteckning i gården N:r 71 och 72 Södra kv. . . . . 2,500: — 7,669: 50

Transport 370,279: 30

Debet. Sammandrag öfver Tillgångar och

1903

Dec. 31. An.

Transport 326,881: 33

Inköpta diverse fastigheter:

(Gäldadt af 1896 års obligationslån.)

(Bokföringsvärden enl. Drätselkammarens protokoll
den ¹⁷/₁₂ 1897 § 17).

Tomten N:o 27 i «U. V. K.»	100: —	
Gården N:ris 13 och 14 Norra kvarteret	26,000: —	
„ 116 Västra kvarteret	12,000: —	
Lägenheten Loviselund	5,000: —	43,100: —

Lägenheten Sofielund:

(Gäldadt af 1892 års obligationslån)	9,000: —	
--	----------	--

Inköpta diverse fastigheter:

(Gäldadt af 1902 års obligationslån.)

Gården N:o 74 Västra kvarteret	5,000: —	
„ „ 77—79 „	10,000: —	
„ „ 93 „	25,000: —	
„ „ 25 Södra kvarteret	18,000: —	
„ „ 111 „	33,750: —	
„ „ 112 „	65,000: —	
„ „ 2 Norra kvarteret	50,000: —	
„ „ 18 „	18,838: —	
„ „ 21 „	30,000: —	
„ „ 33 „	14,500: —	
„ „ 43 „	14,400: —	
„ „ 59 & 120 „	3,500: —	
„ „ 60 „	5,050: —	
Lägenheten Berget	50,000: —	
„ Smedsbo	20,000: —	
Hästholmarne	19,400: —	
Jord i Törnebladskas vreten	10,706: 20	
„ Kyrkobacksgärdet	10,000: —	
Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret	3,606: 95	406,751: 15

Kallbadhuset:

Bokföringsvärdet motsvarande brandförsäkringsvärdet	8,000: —	
---	----------	--

Allm. byggnader och gårdsfastigheter	534,700: —	
--	------------	--

Dammbyggnaden i Svartån	76,549: 81	
-----------------------------------	------------	--

(Anslag af 1892 års lån 65,000 kr.)

Nya upplagsmagasinet å Sjöhatten	1,800: —	
--	----------	--

Epidemiska sjukhuset:

Anläggningskostnader, efter beräkning af hvad detsamma kostar till och med år 1889	50,763: 10	
---	------------	--

Värdet af nybyggnaden vid Epidemiska sjukhus. upptages tillsvidare till samma belopp, som anslaget af 1902 års obligationslån	50,000: —	100,763: 10
---	-----------	-------------

Stadshustomten	102,000: —	
--------------------------	------------	--

Transport 1,609,545: 39

Skulder den 31 December 1903.

Kredit.

1903			
Dec. 31.	Pr.		Transport 370,279: 30
2:o)	<i>Tillfälliga lån:</i>		
	Sundinska don.-fonden för pauvres honteux m. m.	45,000: —	
	Upplupen ränta		325: —
	Sundinska beklädnadsfonden	<u>5,000: —</u>	50,000: —
3:o)	<i>Utelöpande obligationer:</i>		
	Obligationslånet den $\frac{1}{6}$ 1892	343,000: —	
	D:o „ $\frac{15}{6}$ 1896:		
	(Millionlånet)		
	Stockholms Handelsbank	586,000: —	
	Fonder under Drätselkammarens för- valtning	195,000: —	
	Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank	<u>5,000: —</u>	786,000: —
	Obligationslånet den $\frac{1}{8}$ 1902:		
	(Tvåmillionlånet)		
	Stockholms Handelsbank	984,000: —	
	Fonder under Drätselkammarens för- valtning	165,000: —	
	Domkapitlet i Västerås	<u>30,000: —</u>	1,179,000: — 2,308,000: —

Transport 2,728,604: 30

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1903			
Dec. 31.	An.	Transport	1,609,545: 39
<i>Likvider genom tillfälliga lån:</i>			
(Att gäldas genom obligationslån):			
<i>a) Inköp af fastigheter:</i>			
Tomten N:o 118 Norra kvarteret	3,250: —		
<i>Inköpt år 1903:</i>			
En villa m. m. å Elba	1,400: —		
Jord i Herrgårdet	5,600: —		
„ från Johanneslund	1,969: 50		
Gården N:o 49 Norra kvarteret	9,500: —	21,719: 50	
<i>b) För andra ändamål:</i>			
Hydrologiska undersökningar	11,047: 62		
Byggnadsplan å Stadsområden	559: 68		
Epid. Sjukhusets nybyggnad kostnaden tills dato 67,528: 09			
Afgår anslag af 1902 års lån . . . . . 50,000: —	17,528: 09		
Planeringar m. m. vid Epid. sjukhuset	4,516: 53		
Inventarier till nya d:o	3,400: 10		
Nya Brandstationen:			
Kostnaden till och med 1901	131,472: 64		
därifrån afgår disponibla till- gångar 37,260: 70	94,211: 94		
(Gäldadt af medel af 1902 års obligationslån 39,030: 31 kr.)			
Nya gatuläggningar m. m. till och med år 1898	25,385: 54		
Karlsгатans omkostnader	1,917: 59		
Sugledningen	10,609: 24		
Kongl. Västmanlands Regementes Mötesplats	1,338: 50		
Lillåns igenfyllande	11,498: 64		
Kommitterade för Stadshusbyggnaden	5,359: —		
I:sta afbetalningen enligt kontrakt för elekt- riskt maskineri	6,966: 66		
Ersättning till Fabrikör Fr. Bröske för upp- hörande med garfverirörelsen	2,000: —	196,339: 13	218,058: 63
<i>Jordfastigheter:</i>			
<i>Stadsjorden Kungsängen:</i>			
Återstod af expropriationsvärdet 27,500 kr. efter försälj- ning af mark till och med år 1897	5,749: 55		
<i>Bokförda värdet:</i>			
å Stallhagen	4,866: 40		
„ Munkängen	7,714: 05	12,580: 45	
<i>I gamla Stohagsjorden:</i>			
(Betalt af 1896 års obligationslån.)			
Återstod efter försäljning år 1903	14,500: —		
Transport 32,830: — 1,827,604: 02			

Skulder den 31 December 1903.**Kredit.**

1903

Dec. 31. Pr.

Transport 2,728,604: 30

Transport 2,728,604: 30

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1903

Dec. 31. An. Transport 32,830: — 1,827,604: 02

S. k. Holménska jorden: återstod . . . . . 2,000: —

(Betalt af 1892 års obligationslån.)

Jordfastigheter: (efter taxeringsvärden).

Äldre värdet af jord 59,923: 43

Östra utmarken . . . . . 70,900: — 130,823: 43 165,653: 43

Aktier:

Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs Aktiebolag . . . . . 600,000: —

Sala—Tillberga d:o 206,000: —

Sala—Gysinge—Gäfle d:o

Aktier . . . . . 25,000: —

Lån 1,855: 77

Upplupna räntor 74: 40 26,930: 17

Gasverksaktier . . . . . 48,700: — 881,630: 17

Hamnen:

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i obligationslånen vid 1903 års slut . . . . . 79,905: —

Vatten- och aflöpsledning:

Sammandrag af kostnaden till och med år 1903 . . . . . 434,964: 82

Materiel: Inventarium 4,200: 46

Instrumentalier och redskap: Inventarium 3,375: 20 442,540: 48

Inventarier:

För Epidemiska sjukhuset 8,950: 94

„ Brandverket och Polisvaktkontoret 31,519: 50

„ Rådhuset 20,326: 39

„ Marknadsstånden . . . . . 3,000: —

„ Vågboden vid torget 327: 63

„ Skogsredskap 161: 45

„ Trädplanteringen 1,533: 25

„ Arbetsredskap och verktyg 6,490: 32

„ Trikinbyrån . . . . . 100: —

„ Stallinventarier 47: 25

„ Hästars konto (2 st. hästar) . . . . . 1,650: —

„ Byggnadsmaterialier 1,192: 63

„ Tullhuset 1,315: 95

„ Hamnen 787: 72

„ Järn- och metallvågen . . . . . 200: — 2,303: 67 77,603: 03

Fordringar:

a) För andel i 1892 års obligationslån:

Af Folkskolestyrelsen, för Nya Folkskolebyggnaden:

(Nominelt 100,000 kr.)

Återstod efter 1903 års amortering . . . 85,750: —

Transport 85,750: — 3,474,936: 13

Skulder den 31 December 1903.**Kredit.**

1903

Dec. 31. Pr.

Transport 2,728,604: 30

Transport 2,728,604: 30

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

1903			
Dec. 31.	An.	Transport 85,750: —	3,474,936: 13
	Af Fattigvårdsstyrelsen för Karlslund:		
	(Nominelt 20,000 kr.)		
	Återstod efter 1903 års amortering . . .	17,150	102,900: —
	<i>b) För andel i 1896 års obligationslån:</i>		
	Af Kyrkorådet, för nya orgeln i Domkyrkan:		
	(Nominelt 20,000 kr.)		
	Återstod efter 1903 års amortering		17,840: —
	<i>c) För andelar i 1902 års obligationslån:</i>		
	Af Folkskolestyrelsen för Nya Folkskole-		
	byggnaden:		
	(Nominelt 215,000 kr.)		
	Återstod efter 1903 års amortering . . .	212,742: 50	
	Af Fattigvårdsstyrelsen, för nybyggnad vid		
	Karlslund:		
	Återstod efter 1903 års amortering . . .	25,034: 35	237,776: 85 358,516: 85
			<u>Kronor 3,833,452: 98</u>

Skulder den 31 December 1903.**Kredit.**

1903

Dec. 31. Pr.

Transport 2,728,604: 30

Sammandrag:

Tillgångar enl. motstående	3,474,936: 13
Skulder enl. motstående	<u>2,728,604: 30</u>
Skillnad, mera tillgångar	746,331: 83

Kapital-Konto:

a) Mera tillgångar enl. ofvanstående sammandrag . . 746,331: 83

b) *Fordringar:*

För andelar i 1892, 1896 och 1902 år obligations-
lån enl. motstående 358,516: 85 1,104,848: 68

Kronor 3,833.452: 98

Verkliga skulder den 31/12 1903:

Amorteringslån, återstod	2,308,000: —
Tillfälliga lån	50,000: —
Ogulden köpeskilling	<u>7,669: 50</u>
	<u>Kronor 2,365,669: 50</u>

Fonder och donerade medel, som stå under Drätsel- kammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1903:

	Kapital.	Ränta.
<i>Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.</i>		
Västerås stad	45,000: —	
D:o	325: —	
Depositionsräkning	1,590: 61	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning . . .	26: 58	1,942: 19
<i>Sundinska beklädnadsfonden:</i>		
Västerås stad	5,000: —	
<i>Curry Treffenbergs fond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	2,000: —	
<i>Gustaf Wahlbecks gåfva:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	3,000: —	
Andel i fondernas kassabehållning		6: 83
<i>Västerås Gilles donationsfond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	1,000: —	
<i>Magistratens Embets- och Tjänstemäns reservfond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	27,000: —	
Depositionsräkning		1,343: 68
<i>Engvallska donationsfonden:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	30,000: —	
Andel i fondernas kassabehållning		564: —
<i>Altinska fonden:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	4,000: —	
<i>Sundinska donationsfonden för barnhemmet:</i>		
Obligationer i S.—W.—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag . . .	10,000: —	
Senare $\frac{1}{2}$ -årets ränta från den $\frac{15}{7}$ 1903		200: —
<i>Ol. Norells testamentsfond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	30,000: —	
<i>A. Engströms donationsfond:</i>		
Västerås stad, mot obligationer	10,000: —	
	Transport 167,000: —	4,056: 70

Transport 167,000: — 4,056: 70

Zimmermanska slöjdskolefonden:

Västerås stad, mot obligationer	135,000: —		
Aktier i Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank 95 st. med 10 % förhöjning	52,250: —		
Fondens fastighet: Gården N:o 1 Norra kvarteret	44,750: —	232,000: —	
Depositionsräkning	7,890: 94		
Andel i fondernas kassabehållning	67: 56		7,958: 50

Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål:

Västerås stad, mot obligationer	9,000: —		
Fordran mot inteckningar	100,250: —		
Fondens fastighet: Gården N:o 146 Västra kvarteret	60,000: —		
Depositionsräkning	5,750: —	175,000: —	

Gården N:o 146 Västra kvarteret, reservfond:

Depositionsräkning	2,520: —		
Andel i fondernas kassabehållning	234: 12		2,754: 12

Sundinska Nämndens Konto:

Västerås stad, mot obligationer	5,000: —		
Nämndens behållning till år 1904			9,083: 14

Sundinska donationsfonden för skarpskytteföreningen:

Depositionsräkning	500: —		
------------------------------	--------	--	--

Bilschierska testamentsfonden:

Depositionsräkning	275: —		
Andel i fondernas kassabehållning			37: 06

Natalia Anderssons stipendiefond:

Fordran mot inteckning	1,000: —		
----------------------------------	----------	--	--

Wahlbeckska fonden:

Västerås stad, mot obligationer	72,000: —		
Fordran mot inteckningar	30,000: —		
Depositionsräkning	10,800: —	112,800: —	
Upplupen ränta	166: 67		
Andel i fondernas kassabehållning	9: 77		176: 44

Bergmanska donationsfonden för Arbetareföreningen:

Västerås stad, mot obligationer	3,000: —		
Fordran mot inteckning	8,000: —	11,000: —	

Bergmanska donationsfonden för Natthärberget:

Depositionsräkning	3,000: —		
------------------------------	----------	--	--

Torngrenska fonden:

Västerås stad, mot obligationer	20,000: —		
Transport	20,000: —	707,575: —	24,065: 96

	Transport	20,000: —	707,575: —	24,065: 96
<i>Aktier: (Af Drätselkammaren åsatta värden):</i>				
S.—W.—B. Nya Järnvägs A.-B.		9,000: —		
Sala—Tillberga d:o		625: —		
Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget		10,000: —		
Aktiebol. Stockholms Handelsbank		45,000: —		
Byggnadsaktiebolaget Vestmannia		700: —		
Västerås Varmbadhus-Aktiebolag		150: —		
Aktiebolaget Mölnbacka-Trysil		600: —		
Västerås Gaslysnings Aktie-Bolag		700: —		
A.-B. Mälareprovinsernas Bank		28,875: —	95,650: —	
<i>Teater-Obligationer:</i>				
Af år 1899, 100 st.		2,000: —		
Af år 1893, 7 „		70: —	2,070: —	
Depositionsräkning			4,906: 15	122,626: 15
Andel i fondernas kassabehållning				226: 04
<i>Fastigheten Ålderdomshemmet:</i>				
Bokföringsvärdet		14,900: —		
Västerås stad, mot obligationer		9,000: —	23,900: —	
<i>Wilh:a Erikssons donationsmedel:</i>				
Upp- och Afskrifningsräkning		821: —		
Andel i fondernas kassabehållning		206: 62		1,027: 62
<i>Fru Carolina Hygrells donationsfond:</i>				
Depositionsräkning			11,152: 48	
			Kronor 865,253: 63	25,319: 62

Västerås den 2 April 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

Redogörelse

för de beslut Stadsfullmäktige under år 1904 fattat med uppgift å dag,
då beslutet fattades.

Under år 1904 hafva hållits 14 sammanträden.

Stadsfullmäktige hafva beslutat och delgifvits följande beslut:

Dag	
15/1	ang. <i>högtidlighållandet af H. Maj:t Konungens 75-åriga födelsedag</i> att för ändamålet bevilja ett förslagsanslag af 1,000 kr., däraf 200 kr. skulle öfverlämnas till fattigvårdsstyrelsen att af denna användas till fattiga skolbarns bespisning samt 800 kr. användas för högtidlighållande af Hans Maj:t Konungens 75-åriga födelsedag, därvid de närmare anordningarne skulle uppdragas åt en komité af fem personer.
28/1	ang. <i>tomtköp</i> att enligt Drätselkammarens hemställan af slaktaren C. A. Sköld inköpa gården och tomterna Nr:is 7 och 8 i byggnadskvarteret Frej å s. k. Herrgärdet till ett pris af 18,000 kr. att af staden tillträdas den 1 April 1904 med förbehållen rätt för Sköld att hyresfritt till den 1 nästa Oktober få begagna den lägenhet i gården om två rum och kök han för närvarande innehade äfvensom erhålla ersättning för en ritning till en tillämnad nybyggnad å tomten med 100 kr.
28/1	ang. <i>uppgörelse med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget om köp och byte af mark</i> att träffa uppgörelse med berörda bolag om köp och byte af mark i Kopparbergsvreten för reglering af byggnadskvarteren Högne, Rupert, Josef, Justus, Ivar, Konrad och Kåre och de gator som omslöto samma kvarter.
28/1	ang. <i>gäldande af kostnaderna för verkställd lagning af en Kristiansborgs egendom tilldelad väglott å Skultuna-vägen</i> att arrendatorn af Kristiansborgs egendom, Carl Johansson, skulle erhålla rättighet att få betala en tiondedel af berörda af Drätselkammaren förskotterade kostnad utgörande 1,003 kr., ärligen så länge han innehade arrendet eller Kristiansborgs gård lagligen kunde åläggas underhållet af ifrågavarande väglott, under villkor att Johansson ställde af Drätselkammaren godkänd borgen för betalningen af hela beloppet räntefritt med en tiondedel ärligen, samt att han afstode från allt anspråk

Dag	
	<p>på ersättning för den obetydliga skada å af honom arrenderad mark, som han möjligen kunde hafva lidit vid pågående arbete med folkskolebyggnaden å Herrgårdet;</p>
28/1	<p>ang. <i>tryckning af Stadsfullmäktiges handlingar m. m.</i>, att under innevarande år trycka handlingarne i motioner och ärenden, som inkomma till och behandlas af Stadsfullmäktige för att till ledamöterna utdelas; att låta uppgöra och trycka en redogörelse för Stadsfullmäktiges år 1903 fattade beslut med uppgift å dag, då beslutet fattades; samt att i förteckningen öfver kommunala förtroendemän skulle dels intagas stadens ämbets- och tjänstemän, dels ock ledamöterna i de särskilda afdelningarne upptagas icke i namnens bokstafsordning utan efter tjänstgöringsålder med utsatt tid för såväl första anställning som afgång;</p>
28/1	<p>ang. <i>ändring i nu gällande byggnadsordning</i>, att § 10 i den för staden gällande byggnadsordning skulle erhålla denna lydelse: I ny stadsdel må vid byggnadskvarters indelning i tomter hörntomt ej erhålla mindre yta än niohundra (900) kvadratmeter, och mellantomt icke mindre än sjuhundra (700) kvadratmeter.</p> <p>Hörntomts gränslinie må ej heller blifva mindre än tjugufem meter och mellantomts ej mindre än aderton meter. Lag samma vare, där gammal tomt delas eller styckas. Då af särskilda förhållanden beträffande jordägarerätten inom byggnadskvarter i ny stadsdel likasom ock då för utvidgning af gata eller annan allmän plats, rätning af sned eller krokig gräns eller ock för annan dylik orsak svårighet vållas att vid tomtindelning efterkomma ofvanstående bestämmelser, må Byggnadsnämnden dock äga att göra de afvikelser härutinnan, hvartill omständigheterna föranleda;</p> <p>skolande där sådan afvikelse anses böra äga rum, skälen därför upptagas i det beslut i frågan, hvilket jämlikt 17 § i Byggnadsstadgan för rikets städer underställes Konungens Befallningshafvandes pröfning.</p>
	<p>Finnes tomt, hvarå hus nedbrunnit eller blifvit afröjdt, hafva sned gräns eller göra bugt mot gatan, skall sådant, så vidt ske kan, jämkas och rättas; samt</p> <p>§ 37 i Byggnadsordningen denna lydelse:</p> <p>å byggnad, som har takfall åt båda sidor, får takresningens höjd i allmänhet ej öfverstiga hälften af byggnadens bredd. Tak med allenast ett fall må ej vara högre än fem sjundedelar af samma bredd;</p> <p>å tak till hus, hvari eldstad finnes och som icke är försedt med takfönster af järn, inrättadt att öppna och om minst femtio centimeters fyrkant i dagern af karmen, skall i närheten af skorsten plåtbeklädd brandlucka anbringas; hvarjämte ock bör vid fönstret eller luckan alltid finnas tjänlig och fastsittande trappa eller stège;</p>

Dag	
	<p>nödiga takrännor skola å hus finnas. Mot gata, torg eller annan öppen plats skall vid takfoten anbringas fals eller ränna af plåt för vattnets afledande i stuprör, nedgående till högst femton centimeters afstånd från rännsten eller i gångbana inrättad afledningsränna samt där slutande medelst myning antingen lodrätt eller i utsprång af högst 45 graders vinkel mot stuprörets lodräta fortsättning, men ej i någondera fallet utöfver trettio centimeter från väggen;</p>
28/1	<p>Konungens Befallningshafvandes i länet resolution af den 22 December 1903 med fastställelse af särskilda ordningsföreskrifter vid handhafvandet af brännvins- och maldrycksutskänkingen i en af Västerås spritbolag uti gården N:o 2 i hörnet af Vasagatan och Norra Ågatan öppnad restaurant;</p>
28/1	<p>val af komité af 5 personer i anledning af hamnstyrelsens begäran om utredning ang. ifrågasatt utvidgning af härvarande hamn;</p>
28/1	<p>val af komité af 5 personer i anledning af Häradshöfdingen Max Schenströms motion om beviljande af erforderliga medel i och för undersökning af en järnvägsförbindelse mellan Rosshyttans och Ramnäs inom länet belägna järnvägsstationer;</p>
25/2	<p>ang. <i>nya stadshusbyggnaden</i>, att godkänna de af Arkitekten E. Hahr uppgjorda ritningarne för ny stadshusbyggnad, dock så att, därest det vid uppgjorda detalj- och arbetsbeskrifningar visade sig att kostnaderna öfverskredo 600,000 kr., byggnadskomitérade bemyndigades att vidtaga de förenklingar och inskränkningar, som göra det möjligt att efter stadsfullmäktiges hörande till nämnda kostnad uppföra byggnaden;</p>
25/2	<p>ang. <i>igenfyllande af Lillån</i>, att under förutsättning att Stadsfullmäktiges fattade beslut om godkännande af de af Arkitekten E. Hahr uppgjorda ritningarne till stadshusbyggnad vunne laga kraft, använda den jordmassa, hvilken i och för grundgräfningsarbetet till nya stadshusbyggnaden måste från platsen bortföras till igenfyllande af Lillån i dess sträckning ej allenast mellan dess öppna del öster om Kaserngatan och fram till Vasagatan, än äfven mellan sistnämnda gata och Köpmangatan eller Fiskartorget;</p>
25/2	<p>ang. <i>gäldandet af kostnaderna för åtskilliga väglagningsarbeten</i>, att gälda de af Drätselkammaren förskotterade kostnaderna för genom Magistratens försorg under år 1903 verkställda väglagningsarbeten å lotter å Stockholmsvägen, som varit tilldelade innehafvare af den s. k. Trådarövägen, hvilka kostnader tillsammans utgjorde 1,418 kr. 87 öre.</p>
25/2	<p>ang. <i>köpe- och bytesaftal</i>, att uppgöra köpe- och bytesaftal med Byggmästaren J. A. Lindevall för reglering af tomterna N:ris 57 och 58 i norra kvarteret samt tomten N:o 3 af byggnadskvarteret Hilmer;</p>

Dag	
25/2	ang. <i>stadsutskyldernas upptagande</i> , att från och med 1904 tre uppbördsstämmor årligen skulle hållas för uppbörd af stadsutskylderna, första uppbörden de sista dagarne i Maj, andra uppbörden i slutet af Juli och tredje uppbörden i midten af September; att vid första uppbörden skulle erläggas antingen endast $\frac{1}{3}$ af utskylderna eller ock hela beloppet, vid andra uppbörden likaledes $\frac{1}{3}$ eller hela återstående beloppet och vid tredje uppbörden sista $\frac{1}{3}$ -delen, att om den skattskyldige försummade att vid uppbördsstämma betala då förfallet belopp, hela återstående utskyldsbeloppet skulle anses till betalning förfallet och sålunda uppföras å restlängd; samt att personella afgifter för prästerskapets aflöning, som ej öfverstege 1 kr. 50 öre skulle betalas till fullo vid första uppbörden, äfvensom att uppdraga åt Drätselkammaren att anställa nödigt biträde åt kamreraren under den tid uppbörden påginge.
25/2	ang. <i>af Västerås Nya Drittefabriks aktiebolag fordrad ersättning</i> , att afslå bolagets framställning därom, att staden skulle gälda kostnaden, utgörande 820 kr. 24 öre för af bolaget utfördt arbete å den för fabrikens drift nödiga vatten- och aflöpsledningen från klapphusets ledning, som blifvit en följd af Lillåns igenläggande;
25/2	ang. <i>ägoutbyte</i> , att verkställa ägoutbyte med ägarinnan af Fridnäs, änkefru Carolina Hygrell, hufvudsakligen för Västra esplanadens framdragande;
25/2	ang. <i>lysningstiden för Västerås fyr</i> , att Västerås fyr skulle hållas lysande från 6 Juli till 6 Juni;
25/2	Kungl. Maj:ts nådiga bref den 22 Januari 1904 angående tillstånd att afyttra obligationer af ett utaf staden upplagdt obligationslån;
25/2	ang. <i>f. d. Stadsläkaren P. O. Linds testamente</i> att bemyndiga Drätselkammaren att mottaga och å stadens vägnar förvalta ett af Doktor Lind till förmån för s. k. skollofskolonier gjordt testamentariskt förordnande till Västerås samhälle.
31/3	ang. <i>gasverkets öfvertagande af staden</i> , att uppsäga det med Västerås Gaslysningsaktiebolag gällande kontraktet om gatubelysningen i staden äfvensom uppdraga åt Drätselkammaren att verkställa utredning om, huruvida gasverket med hvad därtill hörer lämpligen borde öfvertagas af staden;
31/3	ang. <i>försäljning af byggnadskvarteret Pamela</i> , att till ett pris af 2 kr. 50 öre för kvadratmetern försälja mark inom sagda kvarter till byggnadsplatser för uppförande därå af ändamålsenliga och prydliga bostäder;
31/1	ang. <i>medalj åt Fattigvårdssysslomannen Johan Erik Pettersson</i> , att hos Kungl. Patriotiska Sällskapet tillstyrka Fattigvårdsstyrelsens ansökan om tillerkännande af guldmedalj åt bemälda Pettersson;

Dag	
31/3	ang. <i>jordutbyte med ägaren till tomten N:o 35, Norra kv.</i> , att uppgöra bytesaftal med Ingeniören J. Mattsson i och för reglering af sagda tomt och tomten N:o 36 i Norra kvarteret (klockareboställstomten);
31/3	ang. <i>tomtbyte</i> , att med byggmästaren E. V. Larsson träffa aftal om utbyte af mark för åstadkommande af reglering af de tomter och gator, som beröra byggnadskvarteret Henrik;
31/3	ang. <i>instruktion för sjuksköterska</i> , att uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att antaga och endtlediga sjuksköterska och för henne utfärda instruktion;
31/3	ang. <i>C. V. Vahlenii sterbhus tillhöriga magasin vid hamnen</i> , att rättighet för bemälda sterbhus att hafva ifrågavarande magasin kvarstående å hamnen skulle upphöra med 1904 års utgång samt sterbhuset genom uppsägning i vederbörlig ordning förständigast att hafva magasinet från platsen bortfördt till den 1 Februari 1905;
31/3	ang. <i>ifrågasatt inlösen af tomten N:o 9, Västra kvarteret</i> , att ej för stadens behof inlösa nämnda tomt;
31/3	ang. <i>förvärfvande af gården och tomten N:o 7 A i Norra kvarteret</i> , att be- myndiga Drätselkammaren att i afseende å förvärfvande för stadens räkning af ifrågavarande tomt vidtaga de åtgärder, hvartill omständigheterna kunna föranleda;
28/4	ang. <i>ifrågasatt inlösen af tomterna N:ris 87 och 88 samt 73 i Norra kvarteret</i> , att ej väcka anspråk på ifrågavarande tomters inlösande för kommuners behof;
28/4	ang. <i>ägoutbyte</i> , att med ägaren till lägenheten Carlberg II b J. A. Vedholm uppgöra köpe- och bytesaftal i och för reglering af tomten i hörnet af Kristinagatan och Bergsvägen inom kvarteret Kalla;
28/4	ang. <i>lägenheten Grönbo</i> , att för en kostnad af 2,000 kr. verkställa reparationer och ändringar af boningshuset och logbyggnaden vid lägenheten Grönbo och att ifrågavarande kostnad skulle gäldes af låne- medel;
28/4	ang. <i>anslag till bestridande af afgifter å folksanatorier åt meddellösa lungsjuka</i> , att för ifrågavarande ändamål beviljas ett belopp af 1,500 kr.;
28/4	ang. <i>försäljning af mark</i> att försälja en del af gården och tomten N:o 7 jämte andel af tomten N:o 8 i byggnadskvarteret Frey å s. k. Herrgårdet;
28/4	ang. <i>förvärfvande af mark från lägenheten Marieberg N:o 2 B</i> , att med handlanden Carl Blomqvist uppgöra aftal om förvärfvande af den del af lägenheten, som erfordras för utläggning till Kristinagatan;

Dag	
28/4	ang. <i>gatuarbeten</i> , att godkänna af Drätselkammaren uppgjortt förslag till gatuarbeten för år 1904, äfvensom att för Hamngatans omläggning med nubbsten af länemedel anvisa ett belopp af 20,000 kr.;
26/5	ang. <i>tomtköp</i> , att inköpa i Norra kvarteret belägna gårdarne och tomterna N:ris 52 och 53 för 8,500 kr., N:o 55 för 8,900 kr., N:o 56 för 7,500 kr. och N:o 54 för 4,000 kr.;
26/5	ang. <i>donationsjord</i> , att träffa uppgörelse med åtskilliga innehafvare af donationsjord i Kopparbergsvreten;
26/5	att afgifva förklaring i anledning af de besvär Arkitekten Arvid Grane anført öfver Stadsfullmäktiges beslut den 25 Februari 1904 om uppförande af ett s. k. stadshus.
26/5	ang. <i>försäljning af obligationer</i> , att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökan om tillstånd att få sälja obligationer för återstående 800,000 kr. af det år 1902 beviljade lånet å 2,000,000 kronor för bestridande af åtskilliga af Stadsfullmäktige beslutade utgifter;
26/5	ang. <i>besvär</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att anförda underdåniga besvär öfver Konungens Befallningshafvandes i Västmanlands län den 22 Maj 1904 meddelade utslag på besvär af C. Johansson m. fl. öfver hos dem förrättade utmätningar för uttagande af kostnad för å dem tilldelade vägstycken verkställda lagningsarbeten;
26/5	ang. <i>försäljning af obligationer</i> , att lämna Drätselkammaren i uppdrag att träffa uppgörelse med vederbörande långifvare om försäljning af de obligationer till belopp af 100,000 kr. af 1896 års lån, hvilka ännu voro osålda;
26/5	ang. <i>Kungl. Västmanlands regemente</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att verkställa alla de beslut, som nödvändiggöras af det aftal, som träffats mellan Västerås stad och Kungl. Maj:t och kronan om upplåtelse af mark för Kungl. Västmanlands regementes kasernetablissemang;
26/5	Kungl. Maj:ts nådiga bref den 29 April 1904 angående tillstånd för Västerås stad att försälja donationsjord;
21/6	ang. <i>ändringar i stadens byggnadsordning</i> , att godkänna af Byggnadsnämnden föreslagna ändringar uti §§ 15, 27, 28 och 38 i nu gällande byggnadsordning för staden;
21/6	ang. <i>förvärfvande af mark</i> att till ett pris af 1,726 kr. 21 öre inlösa den för Västgöteгатans utläggning behöfliga delen af tomten N:o 101 A i Västra kvarteret;
21/6	ang. <i>förvärfvande af mark</i> , att inköpa gården och tomten N:o 11 samt tomten N:o 12 B i Västra kvarteret till ett pris af 8,600 kr., äfvensom att försälja de områden af ifrågavarande tomter som ej beröras af Västgöteгатans reglering till ett pris af 5,500 kr.;

Dag	
21/6	ang. <i>ägoubytte</i> , att med ägaren till gården och tomten N:o 30 i stadens Norra kvarter L. G. Andersson uppgöra köpe- och bytesaftal i och för reglering af Skolgatan, Osterlånggatan, Vasagatan, Gamla Utanbygatan och Engelbrektsgatan;
21/6	ang. <i>Mark Modins minne</i> , att mottaga och förvalta ett af änkefru E. Modin skänkt belopp af 500 kr. för bildandet af en fond, henämnd »Mark Modins minne».
21/6	ang. <i>förvärfvande af mark</i> , att träffa uppgörelse med änkefru Josefine Tössberg om förvärfvandet af s. k. Jedeurska hagen jämte alla de gator, till hvilka hon innehade äganderätt, belägna i Ängs- och Korsängsgärdet, Myggbo och Malmaberg;
21/6	ang. <i>försäljning af mark</i> , att till Allmänna Svenska Elektriska aktiebol. försälja den öster om mekaniska verkstadens område belägna delen af byggnadskvarteret Sigvald till ett pris af 1 kr. 20 öre för kvadratmetern, dock med staden förbehållen rätt att i bolagets nuvarande sidospår inlägga en växel för ett möjligen behöfligt hamnspår;
25/8	ang. <i>förvärfvande af gården Kristineberg</i> , att till ett pris af 7,000 kr. inköpa gården Kristineberg;
25/8	ang. <i>förvärfvande af 2 stadskommunministern på lön anslagna ägotlotter</i> att uppdraga åt Drätselkammaren att gå i författning om underdånig ansökan till Kungl. Maj:t rörande förvärfvande af ifrågavarande ägotlotter;
25/8	ang. <i>bidrag från Torngrenska fonden</i> , att till bestridande af omkostnaderna vid fru Olausons begrafning bevilja fröken M. Olauson ett bidrag från sagda fond till belopp af 300 kr.;
25/8	ang. <i>afkortning å kommunalutskylder</i> , att bevilja f. d. Borgmästaren E. V. Abenius sterbhus afkortning å kommunalutskylderna för November och December månader 1903;
25/8	Kungl. Maj:ts Bref ang. försäljning af viss del af kronolägenheten Kungsängen å stadens område;
29/9	ang. <i>anslag för undersökning af en järnvägsanläggning från Västerås norr-ut till Väster Färnebo</i> , att för ifrågavarande undersökning bevilja ett förslagsanslag till belopp af högst 3,000 kr.;
29/9	ang. <i>anslag för ordnande af föreläsningskurser för arbetsskolan</i> , att för år 1905 bevilja Västerås Arbetareinstitut ett anslag af 600 kr. för anordnande af ifrågavarande föreläsningskurser;
29/9	ang. <i>lån till Västerås läroverksförening</i> , att bevilja läroverksföreningen ett lån å 10,000 kr. mot det att föreningen förbunde sig att därå er-

Dag	
	lägga 4 procents ränta och på de villkor i öfrigt Drätselkammaren för lånets beviljande föreslagit;
29/9	<p>ang. <i>ordnandet af vissa gator</i>, att enligt drätselkammarens förslag af reserverade köpeskillingsmedel anslå:</p> <p>för fältstensättning af rännstenarne och makadamisering af körbana å Floragatan ..... kr. 3,340: —</p> <p>för Västra Bergsgatans utläggande och ordnande med pinnmo och makadam samt nedsättande af dagvattenbrunnar..... kr. 1,929: 50</p> <p>för utläggande af Engelbrektsgatan och dess ordnande med makadam m. m. .... kr. 7,873: —</p> <p>för ordnande af väg i Norra Esplanaden..... kr. 415: —</p> <p style="text-align: right;">eller tillhopa kr. 13,557: 50</p>
29/9	<p>ang. <i>bemyndigande för Drätselkammaren att få upptaga tillfälliga lån</i>, att till dess staden erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att föryttra ännu osålda obligationer af 1902 års lån till belopp af 800,000 kr., lämna Drätselkammaren i uppdrag att upptaga tillfälliga lån intill 180,000 kr. genom öppnande af kreditiv- eller folioräkning i bank;</p>
29/9	<p>ang. <i>skjutshållning vid Västerås skjutstation</i>, att med nuvarande skjutsprenören P. Ericsson uppgöra kontrakt om den staden åliggande skjutsskyldighetens utgörande på samma villkor som nu voro gällande eller mot en årlig ersättning af 800 kr.;</p>
29/9	<p>ang. <i>väg å Elba</i>, att anslå 1,000 kr. för anläggning af en 2 1/2 meter bred väg utefter stränderna af holmen Elba;</p>
27/10	<p>ang. <i>ändring i gällande stadsplan</i>, att utlägga Floragatan till en bredd af femton meter eller den ursprungliga af Byggnadsföreningen Västermalm bestämda bredden;</p>
27/10	<p>ang. <i>istandsättande af stadens vägar</i>, att uppdraga åt Drätselkammaren att gå i författning om istandsättandet af vid syn å stadens vägar anmärkta bristfälligheter;</p>
21/11	<p>ang. <i>ändringar i stadens brandväsende</i>, att den nuvarande gemensamheten mellan brand- och poliskårerna skulle upphöra och att en ny organisation af dessa kårer skulle genomföras i öfverensstämmelse med hvad särskildt utsedda komiterade föreslagit;</p>
21/11	<p>ang. <i>öfverflyttning af biskopslägenheterna Klockartorp och Talltorp</i>, att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig hemställan om att ifrågasvarande lägenheter måtte utan någon ersättning till S:t Ilans kommun öfverföras från denna till Västerås stad, eller därest någon ersättning till kommunen för härigenom uppkommen minskning i inkomster skulle anses af omständigheterna påkallad, denna ersättning måtte vid det förhållande, att kommunen i allt fall icke från lägen-</p>

Dag	
	<p>heten Klockartorp och den del af lägenheten Talltorp, som numera voro upplåtna åt Kungl. Västmanlands regemente, hade att vidare påräkna några skatter, bestämmas att utgå under förslagsvis endast tjugo år och med allenast det belopp, som kunde beräknas belöpa å lägenheten Talltorp samt från de å lägenheten bosatta personer efter medeltalet för de sist förflutna fem åren;</p>
24/11	<p>ang. <i>förvärfvandet af tomterna N:ris 7 och 8 å Västermalm</i>, att till ett pris af 125 kr. inlösa den del af tomterna N:ris 7 och 8 å Västermalm, som erfordrades för Floragatans reglering;</p>
24/11	<p>ang. <i>vägunderhållet inom staden</i>, att öfvertaga underhållet af ej mindre i 1868 års vägdelning upptagna vägstycken, hvilka, sedan stadsp lanen utsträckts, kommit att ligga inom densamma än äfven tillsvidare och intill dess ny vägdelning kommit till stånd, eller staden komme att öfvertaga allt på enskild jord å stadens område hvilande vägunderhåll, de i samma vägdelning upptagna vägstycken eller delar däraf, som förut varit indelade på jord, som kommit inom stadens planlagda område, eller i administrativt hänseende öfverflyttats från staden till landsbygden;</p>
25/11	<p>ang. <i>tryckning af Stadsfullmäktiges handlingar</i>, att till 1:sta paragrafen i Stadsfullmäktiges arbetsordning foga följande nya moment:</p> <p>Handlingar, motioner och ärenden, som inkommit till och behandlas af Stadsfullmäktige skola skyndsamt genom sekreterarens försorg befordras till trycket för att till ledamöterna utdelas, dock med undantag för mindre viktiga handlingar eller mindre betydande delar af handlingar, efter ordförandens uppgift förslag af sekreteraren gjorda bestämmelse;</p> <p>omodelbart efter hvarje års slut uppgör sekreteraren och låter trycka en redogörelse för under året af Stadsfullmäktige fattade beslut med uppgift å dag för hvarje sådant; äfvensom</p> <p>att en tillökning af 200 kr. i sekreterarens förut varande aflöning skulle utgå från och med 1904 års början;</p>
12/12	<p>ang. <i>uppgörelse med innehafvare af donationsjord</i>, att träffa uppgörelse med innehafvare af donationsjord å Ängsgärdet mellan Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägsområde i öster och Emausbäcken i väster, äfvensom att lämna Drätselkammaren i uppdrag att särskildt bokföra de kostnader, som föranledas staden i och för beredande af järnvägsområde å Ängsgärdet mellan nämnda järnväg i öster och Emausbäcken i väster;</p>
12/12	<p>ang. <i>användande af s. k. gymnasieträdgården</i>, att upplåta åt härvarande högre allmänna läroverk till begagnande vid den naturhistoriska undervisningen den s. k. gymnasieträdgården utan någon afgift till staden;</p>

Dag	
12/12	ang. <i>föreningen Aros</i> , att mottaga af föreningen till staden donerade tomtorna N:ris 10, 11 och 12 i stadens norra kvarter;
18/12	ang. <i>anläggande af nytt vattenverk</i> , att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med aktiebolaget Vattenbyggnadsbyråns förslag och Kaptenen W. Hansens däröfver lämnade utlåtande anlägga en ny vattenledning äfvensom vidtaga erforderliga åtgärder för förskaffande af ägande- eller dispositionsrätt till den mark, som erfordras för en vattenledning från Badelundaåsen;
18/12	ang. <i>inköp af kronoägendomen Hässlö</i> , att hos Kungl. Maj:t göra underdånig ansökan om att få inköpa hela Hässlö egendom;
18/12	ang. <i>användandet af Sundinska fondens ränteöfverskott</i> , att för år 1905 anvisa till arbetsstugan 1,800 kr., till barnhemmet 500 kr., till barnkrubban 500 kr., till nattherberget 300 kr., till församlingsdiakonissan 1,300 kr., till nämndens disposition för församlingsdiakonissa 200 kr., till en eventuel ny församlingsdiakonissa 500 kr., till klapphusets ombyggnad 1,000 kr. samt att reservera för framtida behof 12,159 kr. 15 öre;
18/12	ang. <i>utgifts- och inkomststat för år 1905</i> , att med några mindre förändringar antaga Magistratens förslag med en uttaxering af 6 kr. pr bevilhningskrona.

Västerås i Januari 1905.

Enligt uppdrag:

Gustaf Qvarfott.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 25 Februari.

Magistratens skrifvelse angående gäldandet af kostnaderna för åtskilliga genom Magistratens försorg verkställda väglagningsarbeten jämte Drätselkammarens yttrande i frågan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten genom kungörelse förelagt väglottsägare å stadens vägar att försätta sina väglotter i fullgodt skick, vid äfventyr att vid af Magistraten hållen besiktning befunna bristfälligheter komme att genom Magistratens försorg på de tredskandes bekostnad för lega afhjälpas, befauns vid den 16 April innevarande år hållen syn å vägarne ett flertal väglotter i det skick, att ofördröjligen väglagningsarbeten därå borde utföras.

I anledning häraf anhöll Magistraten hos Drätselkammaren att för utförande af dessa väglagningsarbeten Magistraten måtte få anlita stadens arbetsbefäl och arbetsstyrka samt använda erforderlig myckenhet af Drätselkammarens förråd af väglagningsämnen, äfvensom att Drätselkammaren ville förskottera kostnaden för samma arbetens utförande.

Efter det Stadsfullmäktige på framställning af Drätselkammaren genom beslut den 30 i samma månad härtill lämnat bifall, har Drätselkammaren, efter anvisning af Magistraten, iståndsatt nedannämnda, enligt sist fastställda vägdelsing för staden följande personer såsom innehafvare af lotter å den så kallade Trädaröängen tilldelade väglotter å Stockholmsvägen för här efter omförmälda kostnader, nämligen:

<i>Grefre Gustaf Er. Levenhaupt å Geddeholm, såsom underhållsskyldig af:</i>			
väglotterna	N:o 73—75	Kr. 539: 11	
„	N:o 78	„ 84: 39	
„	N:o 80	„ 181: 89	805: 39
<i>Bergling i Grimsta, eller vederbörande innehafvare af den ängsteg,</i>			
som erhållit väglotten	N:o 76		64: 35
<i>Fredriksson i Kärrbo, eller vederbörande innehafvare af den ängsteg,</i>			
som erhållit väglotten	N:o 77		20: 49
<i>Eriksson i Älby, eller vederbörande innehafvare af den ängsteg,</i>			
som erhållit väglotten	N:o 79		163: 08
<i>Johansson i Irsta Kyrkoby, eller vederbörande innehafvare af ängsteg,</i>			
som erhållit väglotten	N:o 81		229: 04
<i>C. J. Hellman i Irsta och Holmqvist i Älby Sterbhus, eller vederbörande innehafvare af den ängsteg, som erhållit väglotten</i>			
	N:o 82		98: 91
<i>J. G. Lundqvist, eller vederbörande innehafvare af den ängsteg,</i>			
som erhållit väglotten	N:o 83		37: 61
Summa Kronor			1,418: 87

I skrifvelse till Kronofogden i Västerås fögderi har Magistraten sedermera anmodat denne, att hos vederbörande uttaga samma genom särskilda räkningar från Drätselkammaren verifierade belopp.

Vid denna dag till Magistraten inkommen redovisning af ärendet har emellertid Kronofogden meddelat, att Konungens Befallningshafvande i länet, på besvär af J. E. Bergling i Grimsta, hos hvilken utmätning skett för uttagande af honom påfördt belopp för väglagningskostnaden genom utslag den 25 sistlidne November upphäft öfverklagade utmätningen samt att Kronofogden i följd häraf ansåge sig förhindrad meddela vidare handräckning för uttagande af ofvannämnda kostnader 1,418 kronor 87 öre.

Då Konungens Befallningshafvande i ofvannämnda utslag, hvaraf ett transsumt bifogas, förklarar, att Berglings ängslott å Trådarön, som vid den år 1901 i Siende härads väghållningsdistrikt afslutade vägdelen upptagits i delningslängden och fått viss stycke väg sig till underhåll tilldelat, icke vidare är väghållningsskyldig inom Västerås stad, och samma förhållande är gällande jämväl beträffande öfriga ängslotter å Trådarön,

får Magistraten, som anser Konungens Befallningshafvandes utslag grundadt på klara skäl och icke ser någon utsikt för Stadsfullmäktige att efter besvär vinna ändring i nämnda utslag, härmed anhålla,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att kostnaderna för ofvannämnda väglagningsarbeten 1,418 kronor 87 öre skall af staden gäldas.

Och hemställer Magistraten tillika:

att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att gälda kostnaderna för den hos Bergling förrättade utmätning med af Kronofogden äskadt belopp, 8 kronor 60 öre.

Västerås Rådhus den 11 December 1903.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af Magistratens för utlåtande till Drätselkammaren remitterade skrifvelse, däri hemställes att Stadsfullmäktige måtte besluta, att de af Drätselkammaren förskotterade kostnaderna för genom Magistratens försorg under år 1903 verkställda väglagningsarbeten å lotter å Stockholmsvägen, som varit tilldelade innehafvare af den s. k. Trådaröngen, hvilka kostnader tillsammans utgöra 1,418 kr. 87 öre, skola af staden gäldas, får Drätselkammaren, som i likhet med Magistraten anser Konungens Befallningshafvandes i länet den 25 Nov. 1903 meddelade utslag på besvär af en af innehafvarne af Trådarölott öfver hos honom verkställd utmätning för uttagande af på honom belöpande andel i ofvan nämnda kostnader grundadt på klara skäl, härmed förklara sig icke hafva något att erinra mot bifall till Magistratens sålunda gjorda hemställan om ifrågavarande väglagnings-

kostnaders gäldande af staden samt om utbetalande äfven af kostnaden 8 kr. 60 öre för här omförmälda utmätning.

Västerås den 11 Februari 1904.

På Drätselkammarens vägnar;

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Herr Viktor Larssons motion om utskyldernas till Västerås stad upptagande i tre terminer jämte Drätselkammarens yttrande i frågan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Det har ofta från åtskilliga af stadens skattskyldige uttalats och synnerligast bland arbetarne varit ett länge närt önskemål, att uppbörden af utskylderna till staden blefve ordnad så att inbetalningen af desamma underlättades. Detta önskemål har gifvetvis gjort sig allt mer gällande sedan utskylderna till staden för år 1902 ökats på en gång med 60 öre per bevillningskrona och då det torde vara ringa utsikt till att desamma kommer att minskas — motsatsen torde måhända vara att emotse — anser undertecknad nu tiden vara inne för att en ändring härutinnan vidtages som kan bereda någon lindring för arbetarna och de mindre inkomsttagarna vid erläggandet af utskylderna till staden.

Då som hittills endast tvänne uppbördsstämmor hållits, har det för många varit förenadt med stora svårigheter att i rätt tid kunna fullgöra sina skyldigheter till staden, synnerligast för dem som icke har större inkomst än att desamma knappt räcker till för de allra nödvändigaste lefnadsbehofven, och blir det ofta för dessa så att de, trots bästa vilja, icke kunna betala vid första uppbörden, hvaraf följden blir att *hela beloppet* förfaller till betalning på en gång.

Förenämnda svårigheter synes mig lämpligen kunna minskas därigenom att utskyldsbeloppet får inbetalas i flere poster, så att åtminstone tre uppbördsstämmor hålles, t. ex. i Maj, September och November månad, och det torde äfven vara af intresse för staden att dess skattskyldige innevånare beredas ökade möjligheter för fullgörande af dem ålagda skyldigheter.

På grund af hvad jag här anfört, tillåter jag mig vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige måtte besluta att från och med år 1904 tre uppbördsstämmor årligen hålles för uppbörd af stadsutskylderna.

Västerås den 20 Nov. 1903.

Högaktningsfullt
Viktor Larsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 26 November 1903 hafva Stadsfullmäktige infordrat Drätselkammarens utlåtande i anledning af Riksdagsmannen Viktor Larssons bilagda motion om utskyldernas till Västerås stad upptagande i tre terminer från och med innevarande år; och får Drätselkammaren, med erinran, att Stadsfullmäktige genom beslut den 19 Juni 1890 afslagit då väckt motion om kommunalutskyldernas upptagande i fyra terminer, anföra följande:

Utskylderna till staden utgå dels efter föregående års beviljning och dels, på grund af Kungl. Majestäts Nådiga resolution den 21 Oktober 1869 rörande löne-reglering för prästerskapet i Västerås pastorat, såsom spannmålslösen af stadsjorden samt personlig afgift med ledning af löpande årets mantalslängd.

Då uppbördslängden upprättas efter denna mantalslängd, hvilken efter dess kompletterande afslutas först i Mars månad, kan uppbördsboksarbetet samt utskrifvandet af omkring 5,000 debetsedlar och deras utlämnande till de skattskyldige ej medhinnas förr än i slutet af Maj månad.

Första uppbördsstämman kan sålunda ej utsättas förr än vid denna tid eller i början af Juni, såsom hittills varit fallet.

Motionären föreslår att sista uppbördsstämman hålles i November, således efter höstflyttningen, sedan en mängd personer afflyttat från staden, de flesta till okänd eller utrikes ort. Det har visat sig, ehuru utskylderna såsom nu vore förhållandet fördelas på endast två uppbördsterminer, den sista likväl före höstflyttningen, att ändock ett betydligt belopp årligen måste afskrifvas, till följd däraf att bortflyttade skattskyldige icke kunnat anträffas.

Vill man undvika sistnämnda olägenhet genom att utsätta sista uppbördsstämman i September, skulle föreslagna tre uppbördsterminer hållas under tiden slutet af Maj och September månad eller under en tidrymd af endast fyra månader med kort mellantid mellan hvarje stämma, något som blefve till föga eller ingen lätnad för de skattdragande.

Utom risken för stadskassan att vid det föreslagna uppbördssättet lida minskning i beräknade inkomster genom större afskrifningar, uppstår jämväl ökad risk för uppbördsmannen därigenom att vid uppbördsstämma, där den ene betalar $\frac{1}{3}$ del, en annan $\frac{2}{3}$ delar och åter en annan hela beloppet af utskylderna, misräkning och misskrifning lätt förekommer och kan föranleda icke så obetydliga deficit.

Man skulle kunna invända, att stadssamhällen finnas, där utskylderna upptagas under flera än två uppbördsstämmor. Häremot vill Drätselkammaren erinra, att i de städer, där sådant förekommer, Drätselkammaren sannolikt icke har någon som helst befattning med debitering och uppbörd af afgifter till kyrka och skolor, utan uppbäras dessa afgifter på andra tider än afgifterna för stadens drätsel af därför särskild anställd person.

Af det anförda framgår, att flera svårigheter möta för kommunalutskyldernas upptagande i flera än två terminer, och anser sig Drätselkammaren därför böra afstyrka motionen.

Skulle Stadsfullmäktige det oaktadt fatta beslut om tre uppbördsterminer, föreslås,

att tiderna för uppbörderna bestämmas sålunda: första uppbörden de sista dagarna i Maj, andra uppbörden i slutet af Juli och tredje uppbörden i midten af September;

att vid första uppbörden erlägges antingen endast $\frac{1}{3}$ af utskylderna eller ock hela beloppet, vid andra uppbörden likaledes $\frac{1}{3}$ eller hela återstående beloppet och vid 3:dje uppbörden sista $\frac{1}{3}$ delen;

att, om den skattskyldige försummar att vid uppbördsstämman betala då förfallet belopp, skall hela återstående utskyldsbeloppet anses till betalning förfallet och sålunda uppföras å restlängd;

samt att personella afgifter för prästerskapets aflöning som ej öfverstiga En krona 50 öre, skola betalas till fullo vid första uppbörden.

Västerås den 11 Februari 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse angående köpe- och bytesaftal med ägaren af tomterna N:ris 57 och 58 i stadens Norra kvarter J. A. Lindvall i och för reglering af byggnadskvarteret Hilmer.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga kammaren att med ägaren af tomterna N:ris 57 och 58 i stadens Norra kvarter J. A. Lindevall uppgöra det köpe- och bytesaftal för reglering af byggnadskvarteret Hilmer, som omförmäles i bilagda utdrag af protokoll, fördt vid sammanträde inom Drätselkammarens 1:sta afdelning den 4 innevarande månad.

Västerås den 11 Februari 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Utdrag af protokoll, fördt vid sammanträde inom Drätselkammarens 1:sta afdelning den 4 Februari 1904.

§ 20.

Uti ingifven skrifvelse anhöll Byggmästaren J. A. Lindevall, som af Gårdsägaren L. P. Pettersson inköpt gården och tomterna N:ris 57 och 58 i Norra kvar-

teret, belägen dels inom tomten N:o 3 af byggnadskvarteret Hilmer, dels ock i Kopparbergsvägen, att få det mellan berörde Pettersson och Drätselkammaren förut ingångna aftalet om byte af mark uppgjordt, så att sökanden till våren kunde komma i besittning af marken inom ofvan nämnda tomten N:o 3 med undantag af den del, som vore belägen i nuvarande Utanbygatan.

I anledning häraf beslöts föreslå Drätselkammaren att i enlighet med dess den 20 Augusti 1903 § 33 i protokollet fattade beslut ingå till Stadsfullmäktige med hemställan därom att Fullmäktige, för åstadkommande af reglering enligt senast fastställda stadsplan, ville medgifva sökanden Lindevall att genast få inköpa all stadens mark inom tomten N:o 3 enligt den af Konungens Befallningshafvande i länet fastställda tomtindelningen för byggnadskvarteret Hilmer, med undantag af det inom nuvarande Utanbygatan fallande området, hvilken mark af Stadsingeniören Gewalt uppgifvits i areal innehålla 486,3 kv.meter, till pris af 2 kr. 50 öre för kv.meter, samt att äfven få inlösa nyssnämnda område af Utanbygatan till uppgifven areal af 133,5 kv.meter efter samma pris, när Utanbygatan komme att utläggas, mot det att Lindevall till staden likaledes till pris af 2 kr. 50 öre för kv.meter af sina nuvarande tomter afstode det område, som erfordrades för utläggning till Kopparbergsvägen och enligt Stadsingeniörens uppgift hade en yta af 63,8 kv.meter, med rätt för Lindevall att hafva det därstädes uppförda boningshuset kvarstående under tio års tid efter det nu föreslagna uppgörelse kommit till stånd.

Vid protokollet
Bernh. Carlson.

Drätselkammarens utlåtande med anledning af Västerås Nya Drittelfabriks Aktiebolags framställning om ersättning för af bolaget utfördt arbete å vatten- och aflöppsledning för Drittelfabriken.

Res.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige som anmodas företaga detta ärende till behandling och öfver däri omförmälta framställning fatta beslut.

Västerås Rådhus den 14 Januari 1904.

På Magistratens vägnar:

E. Flodin.

Till Magistraten i Västerås!

Med bifogande af utdrag af protokoll hållet vid sammanträde med Styrelsen för Västerås Nya Drittelfabriks Aktiebolag den 2 Dec. 1903 bedja vi härmed få öfversända konto-kurant å af oss utfördt arbete å vatten- och aflöppsledning, som blifvit en följd af Lillåns igenläggande, under benägen anhållan, att Magistraten

ville till Stadsfullmäktige ingifva framställning därom, att Västerås stad måtte på grund af i nämnde protokollsutdrag åberopade skäl vidkännas ofvannämnde kostnad utgörande Kronor 820: 24.

För Västerås Nya Drittelfabriks Aktiebolag:

O. Fr. Wijkman.

Protokoll, hållet vid sammanträde med Styrelsen för Västerås Nya Drittelfabriks Aktiebolag i Västerås den 2 December 1903.

Närvarande:

Direktören O. F. Wijkman,
Länsveterinären Aug. Örström och
Borgmästaren John Karlsson.

§ 1.

På förslag af Ordföranden beslöt Styrelsen att hos Magistraten anhålla, det Magistraten ville till Stadsfullmäktige ingifva framställning därom, att då till följd af stadens beslut att igenlägga Lillån, hvarifrån vatten för ångmaskinsdriften för fabriken tagits, bolaget beröfvats denna vattentillgång och nödgats till Drätselkammaren göra framställning om att erhålla vatten genom särskild ledning från den till Klapphuset från dammen i Svartån förande rörledningen, hvilket äfven beviljats och af bolaget blifvit utfördt för en kostnad af Kronor 820: 24 samt då Lillån från urminnes tider varit ett naturligt aflopp från Svartån till Mälaren och Drittelfabriken anläggning å sin nuvarande plats blifvit gjord med hänsyn till den i Lillån befintliga vattentillgången och hvarförntan den icke kunnat till denna plats förläggas och staden beröfvat bolaget möjligheten att utan ofvannämnda uppoffring drifva sin fabrik, Stadsfullmäktige måtte besluta, att staden själf skall vidkännas ofvannämnde kostnad för beredande af den nödiga vattentillgången för bolagets fabriksdrift.

O. F. Wijkman.

August Örström.

John Karlsson.

Rätt utdraget
intyga:

Er. Cléophas.

A. Arvedson.

Västerås stad.**Debet till Västerås Nya Drittelfabriks Aktiebolag.**

1903.

Dec. 24. An. Kostnad för vatten- och afloppsledning för Drittelfabriken på grund af Lillåns igenläggning:

Utbetalt frakt från Stockholm för ett parti rör och rördelar	12: —	
1 st. 4" × 9" gj. T-rör.....	34: 57	
61 „ 76 m.m. tj. gj. rör à 6: 40	390: 40	
2 „ „ „ „ „ knärör à 5: 60	11: 20	
1 „ 229 „ „ „ „ muff.....	23: 50	
1 „ 76 „ „ „ „ „	4: 90	
	39: 60	
afgår 32,5 % rabatt	12: 87	26: 73
1 st. 76 m.m. slussventil med muff	42: —	
afgår 22,5 %	9: 45	32: 55
		449: 68
Utbetalt frakt för 2 st. tj. gj. halfkrokrör	—: 40	
2 st. 76 m.m. tj. gj. halfkrokrör à 5: 20	10: 40	
afgår 32,5 % rabatt	3: 38	7: 02
102 kg. lake blache bly à 40 öre	40: 80	
83 „ bly à 30 öre	24: 90	
6,5 „ blångarn à 1: 35	8: 78	
1 st. gj. servisbetäckning	4: —	
4,9 kg. 25 m.m. rundjárn à 25 öre	1: 23	
1 st. 300 m.m. saltglac. rör	3: 60	
1 „ 300 „ gj. betäckning.....	7: 50	
9 „ 150 „ saltglac. rör à 1: 15	10: 35	
18 „ 100 „ „ „ „ à 72 öre	12: 96	
1 „ 100 „ „ „ „ krokrör	1: 20	
1 „ 300 „ „ „ „ brunn	9: 30	
2½ hektoliter koks à 1. 30.....	3: 25	
Arbete	193: 76	
	321: 63	
Afgår 1½ % kassarabatt.....	5: 06	316: 57
		Kronor 820: 24

För Västerås Nya Drittelfabriks Aktiebolag:

O. Fr. Wijkman.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom sitt utlåtande öfver Västerås Nya Drittelfabriksaktiebolags härhos återgående framställning därom, att staden måtte gälda kostnaden enligt kontokurant utgörande 820 kr. 24 öre, för af bolaget utfördt arbete åt den för fabriken drift nödiga vatten och aflöpsledning från klapphusets ledning, som blifvit en följd af Lillåns igenläggande, får drätselkammaren åberopa bilagda utdrag af protokoll, fördt vid sammanträde inom kammarens 1:sta afdelning den 4 innevarande månad.

Västerås den 11 Febr. 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Utdrag af protokoll, fördt vid sammanträde inom Drätselkammarens 1:sta afdelning den 4 Febr. 1904.

§ 26.

Genom remiss den 28 sistlidne Januari hade Stadsfullmäktige infordrat drätselkammarens utlåtande öfver en genom Magistraten ingifven framställning från Västerås Nya Drittelfabriksaktiebolag därom att, — då till följd af igenläggandet af Lillån, hvarifrån vatten för ångmaskinsdriften för fabriken tagits, bolaget beröfvats denna vattentillgång och nödgats med Drätselkammarens medgifvande för en kostnad enligt bilagd konto-kurant af 820 kr. 24 öre anlägga en särskild ledning från den till klapphuset från Svartån förande rörledningen, samt då Lillån från urminnes tider varit ett naturligt aflöpp från Svartån till Mälaren och drittelfabrikens anläggning å sin nuvarande plats blifvit gjord med hänsyn till den i Lillån befintliga vattentillgången, hvarförutan fabriken icke kunnat till denna plats förläggas, och staden beröfvat bolaget möjligheten att utan ofvannämnde uppoffring drifva sin fabrik, — Stadsfullmäktige måtte besluta, att staden själf skulle vidkännas ifrågavarande kostnad för beredande af den nödiga vattentillgången för bolagets fabriksdrift.

Efter ärendets ompröfning beslöts, då Västerås Nya Drittelfabriksaktiebolag, efter hvad afdelningen hade sig bekant, icke erhållit eller ens sökt vederbörligt tillstånd att genom å stadens mark anbringad ledning hämta vatten från Lillån för drifvande af sin fabrik, föreslå drätselkammaren att i sitt utlåtande till Stadsfullmäktige hemställa om afslag å bolagets sålunda gjorda framställning.

Vid protokollet
Bernh. Carlson.

Drätselkammarens anmälan om val af Ordförande och vice Ordförande samt om arbetsfördelningen inom kammaren under år 1904.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I enlighet med gällande reglemente för Drätselkammaren meddelas:
dels att kammaren i dess helhet utsett till Ordförande för innevarande år Herr Häradshöfdingen Claes Ugglå och till vice Ordförande Herr Direktören J. Lundin att till Ordförande inom 1:sta afdelningen utsetts Herr Häradshöfdingen Claes Ugglå och till vice Ordförande Herr Länsbokhållaren Vilh. Lange samt inom 2:dra afdelningen till Ordförande Herr Direktören J. Lundin och till vice Ordförande Herr Landtbruksingeniören A. V. Nordin;

dels ock, beträffande arbetsfördelningen inom kammaren, att följande bestämmelser blifvit gjorda, nämligen:

Inom 1:sta afdelningen skulle Herr Lange hafva tillsyn öfver anordnings- och räkenskapsväsendet, Herr Johansson öfver stadens jord, skogar och fisken och Herr Ugglå öfver stadens parker och planteringar, äfvensom Herr Palmén handhafva uthyrning af stadens gårdar samt Herr Sundström förberedelsevis handlägga frågor rörande köp och försäljning af fastigheter.

Inom 2:dra afdelningen skulle tillsyn utöfvas öfver staden tillhöriga byggnader, gator, torg och vägar af Herrar Lundin och Bladin öfver stadens vatten- och afloppsledning af Herrar Mattson och Nordin, samt öfver stadens renhållningsverk af Herr Oest.

Härförutom skulle Drätselkammarens Ordförande utöfva dispositionsrätten öfver lokalerna i Rådhuset.

Västerås den 11 Februari 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse angående Gasverkets öfvertagande af staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I § 30 af det med Västerås Gaslysnings Aktiebolag gällande kontrakt om gatubelysningen i staden stadgas, att stadsfullmäktige må två år innan kontrakts- tidens utgång höras, huruvida de önska att bolaget under någon ytterligare bestämd

tid må fortfarande ombesörja gatubelysningen. Kan ett sådant beslut icke tillvägabringas, och kommer bolagets åtagande efter den tilländalupna kontraktstiden följaktligen att upphöra, äger staden, om den så för godt finner, att till sig inlösa gasverket med alla byggnader, rörledningar och apparater, lyktor, inventarier och allt, hvad därtill i öfrigt hör, äfvensom gasmätare och möjligen befintliga gasklockor, mot erläggande af det värde, hvartill berörde byggnader, inrättningar och inventarier efter deras dåvarande beskaffenhet uppskattas af i föreskrifven ordning utsedde gode män.

I anledning häraf och med tillkännagifvande att kontraktstiden utgår den 1 Oktober 1906 har Drätselkammaren härmed velat föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta att uppsäga omförmälda kontrakt och vidtaga utredning, huruvida gasverket med hvad därtill hörer lämpligen bör öfvertagas af staden.

Västerås den 11 Februari 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Uggla.

Bernh. Carlson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 31 Mars.

Drätselkammarens yttrande angående Borgmästaren J. Karlssons m. fl. ansökan om inköp af kvarteret Pamela.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknade, hvilka ämna bilda en byggnadsförening med ändamål att, utan egen vinst för undertecknade, tillhandahålla dess medlemmar, personer inom ämbets- och tjänstemannakårerna samt ståndspersonsklassen i staden, byggnadsplatser för uppförande af ändamålsenliga och prydliga bostäder, hufvudsakligen för delägarnes eget behof, få härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville till oss försälja den staden tillhöriga mark inom byggnadskvarteret Pamela, beläget söder om den så kallade Vasastaden; Och erbjuda vi för denna mark en köpeskilling af två (2) kronor per kvadratmeter.

Då för tillträde till de blifvande byggnadsplatserna är nödigt att gatorna däromkring, Svantegatan, Floragatan och Eriksgatan, terrasseras och grusas, nödgas vi tillika anhålla att staden måtte åtaga sig att utföra dessa terasserings- och gatuarbeten; Och förbinda vi oss att utan någon kostnad för staden, till densamma öfverlåta äganderätten till den mark, som, staden förut ej tillhörig, erfordras för Eriksgatans utläggning mellan västra esplanaden och Floragatan.

Den mark, som erfordras för Floragatans utsträckning mellan Svantegatan och Eriksgatan torde lätteligen kunna förvärfvas genom egoutbyte mellan staden och Öfverjägmästar Hahr på sådant sätt, att staden till Öfverjägmästar Hahr afstår den staden tillhöriga mark inom kvarteret Olga och i utbyte af honom erhåller den honom tillhöriga mark, som ligger väster och söder om samma kvarter.

Västerås den 20 November 1903.

John Karlsson.

Georg Enhörning.

John Hygrell.

Utdrag af protokoll från
2:dra afdelningen af Västerås
Drätselkammare.

Den 8 Februari 1904.

§ 22.

På grund af ifrågasatt försäljning af byggnadskvarteret Pamela i stadens västra kvarter hade genom arbetschefen uppgjorts kostnadsberäkning för ordnande af Svantegatan, Floragatan och Eriksgatan till de delar, de berörde nämnda bygg-

nadskvarter. Efter granskning af detta förslag, i kostnad uppgående till 7,232 kr. 45 öre, och jämförelse med ytvidden af kvarteret Pamela, beslöt afdelningen hos Drätselkammaren hemställa, att detta byggnadskvarter måtte försäljas till ett medelpris af minst 2 kronor 50 öre för kvadratmetern, dock med villkor, att staden icke iklädde sig skyldighet verkställa andra eller mera omfattande esplanad- eller gatuarbeten än i det ofvannämnda kostnadsförslaget afses.

Vid protokollet
Axel Wilh. Nordin.

Rätt afskrifvet, betygar:

Ex officio
Bernh. Carlson.

Kostnadsberäkning för ordnande af nedanstående gatudelrar.

Svantegatan från *Floragatan* till *Västra Esplanaden*:

Gatan utlägges till sin fulla bredd och förses med trottoarer å båda sidor samt grusas ..... 650: —

Floragatan från *Svantegatan* till *Eriksgatan*:

1,512 kbmtr schaktning och fyllning å 60 öre	907: 20	
Tillkommer extra för sprängning	200: —	
150 kbmtr grus till körbana och trottoaren å 2: 25	337: 50	
Ordnande af trottoaren m. m.	125: —	1,569: 70

Eriksgatan från *Västra Esplanaden* till *Hållgatan*:

5,540 kbmtr schaktning och fyllning å 60 öre	3,324: —	
Tillkommer för sprängning	450: —	
Ordnande af trottoaren	350: —	
395 kbmtr grus till körbana och trottoaren å 2: 25	888: 75	5,012: 75
		Kronor 7,232: 45

Västerås den 14 Januari 1904.

P. Vict. Johansson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom infordradt yttrande öfver den af Herr Borgmästaren John Karlsson m. fl. gjorda ansökan om inköp från staden af byggnadskvarteret Pamela får Drätselkammaren, som samtidigt ingår till Stadsfullmäktige med hemställan angående förvärfvandet af Fru Hygrell tillhörig, vid sydvästra hörnet af byggnadskvarteret Pamela belägen och för reglering af västra Esplanaden m. m. behöflig mark, under förutsättning att berörda regleringsförslag vinner Stadsfullmäktiges bifall, föreslå att Stadsfullmäktige ville i ärendet fatta beslut i öfverensstämmelse med af Drätselkammarens andra afdelning framställt förslag.

Västerås den 18 Februari 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Skrifvelse från utredningsmännen i framlidne Stadsläkaren Doktor P. O. Linds dödsbo angående ett af Doktor Lind till förman för s. k. skollofskolonier gjordt testamentariskt förordnande till Västerås samhälle.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom testamente den 26 November 1900, hvaraf ett bestyrkt transumt härhos bifogas, har framlidne f. d. Stadsläkaren i Västerås m. m. Per Oscar Lind förordnat, bland annat, att tio tusen (10,000) kronor utaf hans efterlämnade kvarlätenskap skulle afsättas som grundplåt till en fond för så kallade skollofskolonier, afsedd att bereda tillfälle för svaga och sjuka barn från fattiga och illa skötta hem i Västerås samhälle att få tillbringa några veckor under sommaren på ett sundt och lämpligt ställe i skärgården eller på landet; hvarjämte testator i sitt testamente vördsamt anhallit, att denna summa måtte förvaltas af Västerås stads fullmäktige, som skulle äga bestämma tiden, då dessa kolonier skulle taga sin början och därefter öfverlämna den årliga afkastningen till skolrådet, hvilken myndighet borde äga att jämte Stadsläkaren eller, om två eller flera sådana finnes, den af dem, som hade det största distriktet, anordna och ombesörja nämnda kolonier samt utvälja barnen.

Tillika har stadgats, att om kolonierna i en framtid komme att upphöra, räntan och, efter Stadsfullmäktiges beslut, äfven kapitalet finge användas till något annat "för svaga och sjukliga barns sedliga och kroppsliga utveckling befordrande ändamål".

Donationen har dock lämnats endast med det villkor, att stadens fullmäktige ville årligen lämna testators tjänarinna Maria Concordia Wretmark under hennes lifstid en summa af fyra hundra femtio (450) kronor, hvaraf hälften skulle betalas den 1 Juni och andra hälften den 1 December; och har testator föreskrifvit, att, därest Stadsfullmäktige icke ville på dessa villkor mottaga donationen, dess kapital borde under förmyndareansvar förvaltas af två gode män och den årliga afkastningen tilldelas nämnda Maria Concordia Wretmark, så länge hon lefde, hvar efter kapitalet skulle fördelas i lika lotter mellan testators syskon eller deras arfsberättigade afkomlingar.

Med tillkännagifvande häraf samt med öfverlämnande af åldersbetyg för tjänarinnan Wretmark få vi, som enligt testamentet hafva att utreda den afidnes bo, härmed vördsamt anhålla om Herrar Stadsfullmäktiges beslut i anledning af donationen; och som den afidnes ifrågavarande testamente blifvit af samtliga hans närmaste arfvingar godkändt, förklara vi oss härmed beredda att, därest Hrr Stadsfullmäktige på angifna villkor emottaga det donerade kapitalet, utbetala detsamma, så snart Stadsfullmäktiges beslut tagit åt sig laga kraft.

Västerås den 11 Februari 1904.

Herman Uddén.

Hjalmar Lind.

Testamente.

Undertecknad förklarar härmed min yttersta vilja vara, att min efterlämnade kvarlätenskap utredes af min broder Hjalmar Lind och Landssekreteraren H. Uddén,

att tiotusen (10,000) kronor afsättas som grundplåt till en fond för så kallade skolfskolonier, afsedd att bereda tillfälle för svaga och sjuka barn från fattiga och illa skötta hem i Västerås samhälle att få tillbringa några veckor under sommaren på ett sundt och lämpligt ställe i skärgården eller på landet. Jag anhåller vördsamt, att denna donerade summa måtte förvaltas af Västerås stads fullmäktige, som äga bestämma tiden, då dessa kolonier skola taga sin början, och därefter öfverlämna den årliga afkastningen till Skolrådet, hvilket äger att jämte Stadsläkaren, eller, om två eller flera sådana finnes, den af dem, som har det största distriktet, anordna och ombesörja nämnda kolonier samt utvälja barnen.

Skulle dessa kolonier i en framtid komma att upphöra, må räntan och, efter Stadsfullmäktiges hörande, äfven kapitalet användas till något annat för svaga och sjukliga barns sedliga och kroppsliga utveckling befordrande ändamål.

Denna donation lämnas dock endast med det villkor att stadens fullmäktige årligen lämna min tjänarinna Maria Concordia Wretmark under hennes lifstid en summa stor fyra hundra femtio (450) kronor, hvaraf hälften (225 kr.) skall lämnas den 1 Juni och den andra hälften den 1 December.

Skulle ej Stadsfullmäktige vilja mottaga donationen på dessa villkor, skall kapitalet under förmyndaransvar förvaltas af två gode män och den årliga afkast-

ningen tilldelas nämnda Maria Concordia Wretmark, så länge hon lefver, samt efter hennes död kapitalet fördelas i lika lotter mellan mina syskon eller deras arfsberättigade afkomlingar.

Västerås den 26 Nov. 1900.

P. O. Lind.

Att Hr D:r P. O. Lind, hvilken vi personligen känna, inför oss, särskildt tillkallade, och på en gång närvarande vittnen, vid sundt och fullt förstånd samt frivilligt förklarat ofvanstående handling, hvars innehåll vi icke känna, innefatta hans yttersta vilja och testamente; detta äfvensom att han samma handling egenhändigt undertecknat, intyga.

Västerås den 26 November 1900.

Herman Uddén. Ernst Björkman. Petrus Tersmeden.

Förestående testamentariska förordnande, hvaraf vi alla undfått behörig del, varder af oss härmed godkändt; och afsäga vi oss följaktligen den rätt till klandertalan däremot, hvilken eljest kan oss såsom närmaste arfvingar efter Doktor P. O. Lind enligt lag tillkomma.

Västerås den 17 December 1903.

Clara Lind.

Thérèse Haglund.

Hjalmar Lind.

Fröken Clara Linds. Fru Thérèse Haglunds och Apotekare Hjalmar Linds namnteckningar bevittnas af:

Herman Uddén. Gerda Uddén.

E. J. Haglund.

Kyrkoherde E. J. Haglunds egenhändiga namnteckning bevitna:

Th. A. Sätervall. L. Öbrink.

Farm. Kandidat., Sthlm.

Emmy Enequist.

Martina Lind.

Fru Emmy Enequists och Fröken Martina Linds egenhändiga namnteckningar bevittnas af:

Th. A. Sätervall, Th. A. Sätervall,

Dr., adress Hemse. Farm. Kand. Sthlm.

Fullmakt för Landssekreteraren Herman Uddén att, såsom jämte mig utredningsman i boet efter framlidne f. d. Regementsläkaren P. O. Lind, å Sterbhusets vägnar indrifva utestående medel, disponera öfver i banken inestående pänningar, betala skulder samt i öfrigt bereda boet till utredning; gillande jag ombudets åtgärder.

Västerås den 16 December 1903.

Hjalmar Lind.

Bevittnas af:

Maria Wretmark.

Emma Lindberg.

Vidi ex officio.

Västerås Slott i Landskansliet den 11 Februari 1904.

Herman Uddén.

Drätselkammarens skrifvelse i fråga om jordutbyte med ägaren till tomten N:o 35 i stadens Norra kvarter.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med ägaren till tomten N:o 35 i stadens Norra kvarter, Ingenjören J. Mattson, har Drätselkammaren, under förutsättning af Stadsfullmäktiges bifall därtill, öfverenskommit om jordutbyte på det sätt, att staden skulle bekomma en 2 meter bred remsa af nyssnämnda tomt att tilläggas tomten N:o 36 i samma kvarter (Klockareboställstomten), hvilken tomtremsa innehåller i areal 72,5 kv.meter, hvar emot staden skulle till Mattson afstå ett område, som bildas därigenom att en rät linie drages på sex meters afstånd från norra gränsen af tomten N:o 35 vinkelrätt mot Österlånggatan fram till Domkyrkoesplanaden, och hvilket område utgör i areal 183,5 kv.meter. För skillnaden i areal 110,8 kv.meter betalar Mattson efter 5 kr. för kvadratmetern ett belopp af 554 kronor, men däremot af staden erhåller en ersättning af 500 kr. för flyttning af ett å den till staden afträdde tomtremsan stående uthus. De tillbytta jordbitarne skulle af parterna genast tillträdas med rättighet dock för Mattson att hafva omförmälda uthuset å platsen kvarstående tills vidare sex månader efter tillsägelse att detsamma borttaga.

Och får Drätselkammaren, med bifogande af en af Stadsingenjören Gewalt i Mars månad 1904 upprättad tomtkarta, hvarå de till utbyte föreslagna områdena äro utmärkta, anhålla att Stadsfullmäktige ville godkänna den sålunda träffade öfverenskommelsen.

Västerås den 10 Mars 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse angående ifrågasatt inlösen af gården och tomten N:o 95 i stadens Västra kvarter.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Till Drätselkammaren har Rådstufvurätten i Västerås anmält att lagfart blifvit den 12 Oktober 1903 beviljad å hälften af på ofri stadens grund belägna gården och tomten N:o 95 i Västerås stads Västra kvarter, som August Andersson enligt köpebref den 1 i nyssnämnde månad tillhandlat sig af sin syster Ida Matilda Andersson för 3,575 kronor.

Enligt gällande stadsplan skulle en stor del af ifrågavarande tomt erfordras för utläggning till Gamla Kungsgatan, och har Drätselkammaren i anledning häraf upptagit frågan, huruvida staden borde göra sin lösningsrätt till tomten gällande, under ompröfning.

Enär omförmälda köp ingåtts mellan personer, som till hvarandra stå i nära skyldskapsförhållande, anser Drätselkammaren staden ej äga någon rätt att börda tomten i fråga, och hemställer därför Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige i sådan afsikt ej heller måtte vidtaga några åtgärder.

Västerås den 17 Mars 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Axel Vilh. Nordin.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse i fråga om ägoutbyte med Byggmästaren E. V. Larsson för åstadkommande af reglering af de tomter och gator, som beröra byggnadskvarteret Henrik.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med Byggmästaren E. V. Larsson, hvilken är ägare till omkring hälften af byggnadskvarteret Henrik, enligt den för Västerås gällande stadsplan, jämte en del gatumark därintill, har Drätselkammaren underhandlat om ägoutbyte för åstadkommande af reglering af de tomter och gator, som beröra samma kvarter, och har mellan Drätselkammaren och Larsson följande uppgörelse, som härmed underställes Stadsfullmäktiges pröfning, kommit till stånd, nämligen:

Larsson afstår till staden, på sätt bilagda kartekopia utvisar, all den mark, som erfordras för utläggning till Gamla Utanbygatan, Nygatan och Domkyrkoesplanaden, äfvensom den triangelformiga med mörkgrönt å kartan betecknade ägofiguren inom tomten N:o 6 i kvarteret Henrik.

Västerås stad afstår i utbyte de å kartan med ljusgrönt betecknade områdena af tomterna N:ris 2 och 4 samt af tomten N:o 5 dels den triangelformiga figuren intill tomten N:o 6 och Domkyrkoesplanaden, dels ock den norr om Nygatan fallande delen af Komministerns löningsjord lotten litt. T. inom tomten N:o 119 Norra kvarteret, hvilken sistnämnda mark dock lämnas först, sedan staden förvärfvat sig äganderätten till densamma.

För flyttning af det i korsningen af Nygatan och Gamla Utanbygatan stående boningshuset samt ett å sistnämnda gata beläget uthus, hvilka hus skola vara från platsen bortförda inom detta års slut, erhåller Larsson af staden en ersättning af 1,742 kronor.

Genom ifrågavarande byte bliver Larsson ägare till tomterna N:ris 2, 3, 4 och 5 i kvarteret Henrik med en areal af tillsammans 4,245,1 kv.meter. Larssons nu ägande mark, lotterna TT och SS i tomten N:o 119 Norra kvarteret, utgöra i areal endast 4,107,5 kv.meter.

Ehuru staden sålunda skulle komma att få afstå 137,6 kv.meter mer, än hvad staden erhåller, får Drätselkammaren, då den jord, Larsson skall till staden afstå,

kan anses mera värd än den, som staden lämnar, likväl hemställa, att Stadsfullmäktige måtte godkänna här föreslagna bytesaftal.

Västerås den 10 Mars 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens utlåtande öfver hamnstyrelsens förslag om höjande af platshyran för det vid hamnen varande C. W. Wahlenii sterbhus tillhöriga magasinet eller sjöboden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I följd däraf att rörelsen i härvarande hamn i högst väsentlig mån ökats, hvilket framgår af det förhållande att hamnens inkomster, som under år 1902 utgjorde circa 19,000 kronor, innevarande år beräknas uppgå till 25,000 kronor, hafva såväl hamnkajerna som hamnområdena närmast dessa visat sig otillräckliga för att lossning och lastning af gods skall obehindradt kunna äga rum. Den mängd byggnadsmateriel såsom tegel, sand och virke äfvensom de stora kvantiteter ved, som sjöledes ankomma och hvilka varor lämna obetydliga hamnafgifter, kräfva stora lossningsplatser, helst myckenheten af gods gör att detsamma ej omedelbart kan bortföras.

Då det vid hamnen varande C. W. Wahlenii sterbhus tillhöriga magasinet upptager en alltför dyrbar plats, vore det önskligt att sådan åtgärd kunde vidtagas att magasinet snarast möjligt blefve borttaget. Med erinran att Stadsfullmäktige, i fråga om platshyras erläggande för de sjöbodas, hvilka enligt Fullmäktiges medgifvande skulle kunna tills vidare få kvarstå å sina platser, den 21 Juni 1876 beslutit, efter framställda yrkanden att genom åsättande af stegrad platshyra eller på annat sätt få sjöbodarne snarligen undanröjda, att åsätta sjöboden N:o 57, då tillhörig fabrikören A. T. Sundin en platshyra med 12½ öre pr kvadratfot, hvilken hyra utgörande tillhoppa 373 kronor 38 öre ännu af Wahlenii sterbhus såsom nuvarande ägare till berörda sjöbod betalas, tillåter sig Hamnstyrelsen därför föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att höja platshyran för ifrågavarande magasin eller sjöbod att från och med 1904 års ingång utgå med minst dubbla beloppet eller 25 öre pr kvadratfot.

Vidare finner Hamnstyrelsen lämpligt, för beredande af ökad hamnutrymme, att en utredning angående kostnaderna och sättet för anordnande af hamnplats i svartåmynnningen för passagerareångbåtar gjordes. Därigenom skulle icke allenast den för dessa båtar nu använda tilläggsplatsen lämna en värdefull tillökning för varutrafiken utan äfven den stora fördelen vinnas, att passagerareångbåtarna icke komme, såsom nu är fallet, att besväras af den mängd koldamm, som lossningen af

träkol i deras omedelbara närhet orsakar och hvilket framkallar berättigadt missnöje och klander hos båtarnes passagerare.

Hamnstyrelsen vill alltså föreslå, att Stadsfullmäktige måtte vidare besluta, att uppdraga antingen åt Hamnstyrelsen eller ock åt en för ändamålet utsedd kommitté att verkställa sådan utredning, som här ofvan sägs, samt att till Hamnstyrelsens eller kommitténs förfogande ställa ett förslagsanslag af hamnens medel till bestridande af kostnaderna för utarbetande af förslag och ritningar äfvensom andra med utredningen förenade utgifter.

Västerås den 2 November 1903.

På Hamnstyrelsens vägnar:

O. F. Wijkman.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med det specialförslag öfver utgifter och inkomster för nästkommande år, Hamnstyrelsen till Magistraten inlämnat, har följt bilagda till Stadsfullmäktige ställda skrifvelse med framställning *dels* om höjande af platshyran för ett magasin eller en sjöbod vid hamnen, *dels* ock om verkställande af utredning angående utvidgning af hamnen.

Dessa framställningar får Magistraten härhos till Stadsfullmäktiges afgörande öfverlämna; Och hemställer Magistraten, att Stadsfullmäktige ville besluta:

beträffande magasinet, att detsamma skall, efter uppsägning och åtnjutande af fardag, af ägaren från platsen bortföras, samt

vidkommande den af hamnstyrelsen begärda utredning angående utvidgning af hamnen, att en sådan utredning skall ske genom en af Stadsfullmäktige för detta ändamål utsedd kommitté, till hvilken för utredningens verkställande skall af hamnens medel lämnas ett förslagsanslag af 1,000 kronor.

Västerås Rådhus den 12 november 1903.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid sammanträde den 26 November 1903 hafva stadsfullmäktige, vid behandlingen af dels Hamnstyrelsens förslag, att platshyran för det vid hamnen varande C. W. Wahlenii sterbhus tillhöriga magasinet eller sjöboden måtte från och med innevarande års början höjas till minst dubbla beloppet eller 25 öre för kv. fot, dels ock Magistratens i anledning däraf gjorda hemställan att Stadsfullmäktige måtte besluta, att magasinet skulle, efter uppsägning och åtnjutande af fardag, af ägaren från platsen bortföras, remitterat ärendet till drätselkammaren för utlåtande.

I likhet med Hamnstyrelsen anser Drätselkammaren, att det är af stor vikt för beredande af utrymme å hamnen att ifrågavarande magasin borttages, men anser däremot ej lämpligt att för ändamålets vinnande höja platshyran.

Då Drätselkammaren dessutom finner, att ägaren till magasinet, vid det förhållande att platsen för detsamma enligt Stadsfullmäktiges beslut den 21 Juni 1876 endast tills vidare upplåtits mot för närvarande utgående platshyra af 12½ öre för kv. fot, icke har någon rättighet att disponera platsen för längre tid, än hvad Stadsfullmäktige vilja bestämma, får Drätselkammaren härmed föreslå, att Stadsfullmäktige, med bifall till Magistratens hemställan, måtte besluta,

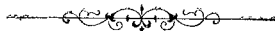
att rättigheten för C. W. Wahlenii sterbhus att hafva ofta nämnde magasin kvarstående å hamnen skall upphöra med innevarande års utgång, samt att sterbhuset genom uppsägning i vederbörlig ordning förstädigas, att hafva magasinet från platsen bortfördt till den 1 Februari nästkommande år.

Västerås den 17 Mars 1904.

På Drätselkammarrens vägnar:

Axel Vilh. Nordin.

Bernh. Carlson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 28 April.

IV

Drätselkammarens skrifvelse med förslag till användande af de utaf Stadsfullmäktige den 17 Dec. 1903 anvisade 16,000 kronor för gatuarbeten innevarande år.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed öfverlämna utdrag af protokoll fördt vid sammanträde inom kammarens 2:dra afdelning den 11 i denna månad, innehållande förslag till användande af de af Stadsfullmäktige den 17 December 1903 anvisade 16,000 kr. för gatuarbeten innevarande år, jämte arbetschefens till grund för förslaget liggande kostnadsberäkning.

I detta förslag har afdelningen upptagit en post å 6,200 kronor för omsättning med fältsten af Hamngatans körbana. Drätselkammaren anser däremot, då med hänseende till det ytterst dåliga skick, hvori denna gata för närvarande befinner sig, det är högst angeläget att gatan under detta år omsättes, att arbetet därmed i stället utföres medels nubbsten. Ehuru kostnaden i senare fallet enligt arbetschefens jämväl bilagda beräkning uppgår till 24,369 kr., kan drätselkammaren ej annat än förorda nubbstenssättning å denna den mest trafikerade gatan i staden såsom varande betydligt bättre och mera varaktigt samt äfven i längden billigare än fältstenssättning, hvilken sistnämnda måste rätt ofta repareras för att efter några få år åter omsättas.

I anledning häraf föreslår drätselkammaren, därest Stadsfullmäktige icke skulle finna sig föranlättna att godkänna 2:dra afdelningens förslag rörande Hamngatan, att Fullmäktige måtte besluta,

att Hamngatans körbana från Fiskartorget till järnvägsöfvergången redan detta års sommar omläggas medels nubbsten, med iakttagande, på sätt arbetschefen föreslagit, att östra trottoaren ökas i bredd med 2 meter, hvarigenom körbanans bredd minskas med samma mått, samt att kostnaden härför skall gäldas af lånemedel.

Beträffande öfriga af 2:dra afdelningen föreslagna gatuarbeten beräknade sammanlagdt till 9,245 kronor, hemställer drätselkammaren,

att desamma måtte få utföras af medel af de af Stadsfullmäktige anslagna 16,000 kr. och att det belopp eller 6,755 kr., som af anslaget sålunda skulle blifva öfrigt, måtte få af drätselkammaren efter eget beprövande användas för utförande af en del andra här förut ej nämnda, men i arbetschefens först omförmälda förslag upptagna gatuarbeten.

Västerås den 14 April 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Utdrag af protokoll, fördt
vid sammanträde inom Drätsel-
kammarens 2:dra afdelning.

Den 11 April 1904.

§ 42.

Vid behandlingen af stadens utgifts- och inkomststat för innevarande år hade Stadsfullmäktige anvisat ett belopp af 16,000 kronor att användas för större gatuarbeten efter de närmare bestämmelser, som Stadsfullmäktige på förslag af drätselkammaren framdeles komme att meddela.

Med anledning af ett af arbetschefen i Oktober månad 1903 uppgjort förslag till stensättningsarbeten tog afdelningen nu detta ärende under ompröfning, och beslöt afdelningen, som, ehuru det vore önskligt att fortsätta arbetet med nubbsstenssättningen å Stora gatan, likväl ej ansåg sig kunna tillstyrka sådant, då så många gator i öfrigt behöfde iordningställas och förbättras och de för gatuarbeten anvisade medlen vore för ändamålet otillräckliga, föreslå drätselkammaren att ingå till Stadsfullmäktige med hemställan, att af de i arbetschefens ofvan nämnda förslag upptagna gatuarbeten följande såsom mest behöfliga måtte få under detta år utföras; nämligen:

Rännstenssättningar med fältsten jämte schaktningar och sprängningar m. m.	
å <i>Floragatan</i> , Västermalm, mellan landsvägen och Vattugränden kr.	1,240: —
å <i>Jakobsbergsgatan</i> , Västermalm, i samma sträckning	1,270: —
å <i>Mariagatan</i> , numera benämnd Västermalmsgatan å Västermalm mellan Bergsvägen och Jakobsbergsgatan	750: —
å <i>Västmannagatan</i> , Västermalm, mellan landsvägen och Vattugränden	1,165: —
Ordnande af <i>Vattugränden</i> (fortsättningen af <i>Kristinagatan</i>) i farbart skick och dess förseende med gångbana å södra sidan	300: —
Rännstenssättning med fältsten jämte schaktning m. m. å <i>Gustafsgatan</i> , Vasaföreningen, mellan Västra esplanaden och Hållgatan	1,700: —
Fältstenssättning å <i>Kaserngatan</i> mellan Stora gatan och bron i Lillån jämte ordnande af fältstenstrottoar därstädes å västra sidan	1,120: —
Makadamisering och grusning af samt anordnande af trottoarer å <i>Kaplangatan</i> å Herrgårdet mellan Knutsgatan och Karlsgatan	1,700: —
<i>Hamngatans</i> från Fiskartorget till midt för gården n:o 139 Södra kvartetet omsättning med fältsten	6,200: —
	Tillhopa kronor 15,445: —

Beträffande återstoden af det beviljade anslaget eller 555 kronor beslöts föreslå drätselkammaren hemställa, att detta belopp ställdes till kammarens förfogande för mindre gatuarbeten.

Vid protokollet:
Bernh. Carlson.

**Kostnadsberäkning till stensättning och diverse reparationer å
nedanstående platser:**

<i>Gåsmyregatan:</i> 4 fots trottoar anbringas å västra sidan med kant och sidsten från Skolgatan till Norra Småskolan 167 mtr å 8,10 . . .	1,352: 70	
<i>Kyrkobacksgränd:</i> En rännsten öfver gatan i vinkel mot Rektorsgatan . . .	25: —	
<i>Djeknegatan:</i> Djuprännan nedlägges tvärs öfver gatan vid Kyrkobacksgränd . . .	20: —	
<i>Blåsbogatan:</i> Fältstenstrottoar anbringas å östra sidan från Skolgatan till Kyrkobacksgränd 320 mtr å 2,50 . . .	800: —	
<i>Stora torget:</i> Reparation af fältstensättningen 700 kv.-mtr å 1,50 . . .	1,050: —	
Omläggning af sid- och kantsten å en del af norra sidan . . .	50: —	1,100: —
<i>Glasgatan:</i> Fyllning och grusning . . .	150: —	
<i>Kristinagatan:</i> Norra sidan från Hållgatan till Källgatan förses med sid- och kantsten 120 mtr å 8,10 . . .	972: —	
75 kmtr mot bindning af fältsten . . .	187: 50	1,159: 50
<i>Källgatan:</i> Från Kungsgatan till Domkyrko-Esplanaden förses med kant- och sidsten å båda sidor 476 mtr å 8,10 . . .	3,855: 60	
Fältstensättning af körbanan från Kungsgatan till Kristinagatan 976 kv.-mtr å 2,50 . . .	2,440: —	6,295: 60
<i>Hållgatan:</i> Kant- och sidsten å båda sidor från Kristinagatan till Domkyrko-Esplanaden 240 mtr . . .	1,944: —	
240 kv.-mtr motbindning och rädda för takvatten . . .	600: —	2,544: —
<i>Domkyrko-Esplanaden:</i> Kant- och sidsten vid södra trottoaren från Hållgatan till gångbron 190 mtr . . .	1,532: —	
175 kv.-mtr motbindning m. m. å 2,50 . . .	437: 50	1,969: 50
<i>Floragatan å Vestermalm:</i> Från Landsvägen till Vattugränd förseende med rännstenar af fältsten 416 kv.-mtr . . .	1,040: —	
Schaktning m. m.	200: —	1,240: —
<i>Jakobsbergsgatan å Vestermalm:</i> Från landsvägen till Vattugränd förseende med rännstenar af fältsten 358 kv.-mtr . . .	895: —	
Schaktning och sprängning m. m.	375: —	1,270: —
<i>Mariagatan å Vestermalm:</i> Från Bergsvägen till Jakobsbergsgatan förseende med rännstenar af fältsten 300 mtr å 2,50 . . .	750: —	
<i>Vestmannagatan å Vestermalm:</i> Från landsvägen till Vattugränd förseende med rännstenar af fältsten 356 kv.-mtr . . .	890: —	
Schaktning och sprängning m. m.	275: —	1,165: —
<i>Vattugränd (Kristinagatan) Vestermalm:</i> Ordnas i farbart skick och förses med gångbana å södra sidan . . .	300: —	
<i>Gustafsgatan: Vasa.</i> Från Vestra Esplanaden fram till Hållgatan förses med rännstenar af fältsten 595 kv.-mtr . . .	1,490: —	
Schaktning m. m.	210: —	1,700: —
<i>Floragatan: Vasa.</i> Från Gustafsgatan till Svantegatan förseende med rännstenar af fältsten 198 kv.-mtr . . .	495: —	
Schaktning m. m.	155: —	650: —
<i>Svantegatan: Vasa.</i> Gatan utlägges i sin fulla bredd samt förses å norra sidan med tre meter bred trottoar och rännsten af fältsten 122 mtr . . .	305: —	
Fyllning och utläggning	250: —	555: —
		Transport 23,046: 30

		Transport 23,046: 30	
<i>Hållgatan:</i>	Gångbanorna mellan Slottsvrets- och Vestgötegatorna förseende med rännstenar af fältsten 284 mtr . . .	710: —	
	Fyllning m. m.	284: —	994: —
<i>Vestgötegatan:</i>	Den höga bergbacken i gatans östra ända bortspränges 840 kb.-mtr sprängning och schaktning å 6,00 .	5,040: —	
	Gatans förseende med rännstenar af fältsten från Källgatan till Slottsgatan 360 kv.-mtr	900: —	5,940: —
<i>Vasagatan:</i>	Från Smedjegatan till Domkyrko-Esplanaden förseende med kant- och sidsten å vestra sidan 216 mtr . .	1,749: 60	
	108 kv.-mtr motbindning af fältsten	270: —	2,019: 60
<i>Kaserngatan:</i>	Från Stora gatan till Kasernbron stensättes i körbanan och förses med fältstenstrottoar å vestra sidan 448 kv.-mtr fältstensättning .	1,120: —	
<i>Trädgårdsgatan:</i>	Från Stenläggaregatan till Kaserngatan förseende på södra sidan med kant- och sidsten 90 mtr å 8,10 .	729: —	
	Körbanan sättes med fältsten 720 kv.-mtr å 2,50 . . .	1,800: —	2,529: —
<i>Biskopsgränd:</i>	Trottoar anbringas å norra sidan från Vesterlånggatan till gångbron 70 mtr kant- och sidsten å 8,00 .	567: —	
	70 kv.-mtr nubbssten till gångbana å 6,00	420: —	
	Fältstensättning	150: —	1,137: —
<i>Kaplangatan:</i>	Från Knutsgatan till Karlsgatan 960 kb.-mtr schaktning	960: —	
	90 kb.-mtr makadam å 4,00	360: —	
	90 „ grus å 2,00	180: —	
	Ordande af trottoaren m. m.	200: —	1,700: —
<i>Hamngatan:</i>	Från Fiskartorget till midt för gården n:o 139 Södra kvarteret, körbanan omsättes med fältsten, sid- och kantsten omhugges .	6,200: —	
	Summa Kronor	44,685: 90	

Vesterås den 15 Okt. 1903.

P. Vict. Johansson.

Kostnadsberäkning till nubbstensättning af nedanstående gatudelar:

<i>Hamngatan</i>	från Fiskartorget till Jernvägsöfvergången: Östra trottoaren ökas med 2 mtr och körbanan minskas med nämnda mått, körbanans bredd efter förändringen blir i norr 7 mtr och i söder 10 mtr	
1,662 kb.-mtr	schaktning	1,163: 40
1,450 „	grus	2,900: —
450 lp.-mtr	omhuggning af kant- och sidsten å 4,00	1,800: —
110 „	ny sid- och kantsten å 6,50	715: —
2,600 kv.-mtr	nubbssten till körbanan med sättning och handtlangning 6,40	16,640: —
	Vattenrännor från stuprör	300: —
	Flyttning af kloakbrunnar och lyktor	350: —
	Fyllning och ordande af trottoarer	500: 60
	Kronor	24,369: —

Vesterås den 15 Okt. 1903.

P. Vict. Johansson.

Drätselkammarens skrifvelse ang. förvärfvande af i stadens norra kvarter belägna gårdarne och tomterna N:ris 52 och 53, 55, 56 och 54.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till drätselkammaren har Fabrikören C. A. Palmén erbjudit staden att i och för reglering enligt gällande stadsplan få förvärfva följande i stadens Norra kvarter belägna fastigheter till samma pris, som han själf därför betalt, nämligen:

Gården och tomterna N:ris 52 och 53 för . . .	kr. 8,500: —
Gården och tomten N:o 55 för	” 8,900: —
Gården och tomten N:o 56 för	” 7,500: —
<hr/>	
eller tillhopa kr. 24,900: —	

Samtidigt har äfven Grefve C. E. Lewenhaupt å Geddeholm erbjudit staden till inlösen den honom tillhöriga gården och tomten N:o 54 i samma kvarter till ett pris af 4,000 kronor.

Af tillgängliga kartor och handlingar i öfrigt har drätselkammaren inhämtat, att ifrågavarande tomter innehålla i areal, tomten N:o 52 å stadens grund 269,⁹ kv.-meter, tomten N:o 53 äfven å stadens grund 315,⁶ kv.-meter, tomten N:o 55 å fri och egen grund 450,⁶ kv.-meter, tomten N:o 56 likaledes å fri grund 185,¹ kv.-meter och tomten N:o 54 å stadens grund 422,¹ kv.-meter, eller tillhopa en areal af 1,643,³ kv.-meter;

att taxeringsvärdet för gården N:ris 52 och 53 utgör kr. 3,600, för gården N:o 55 kr. 8,000, för gården N:o 56 kr. 7,000 och för gården N:o 54 kr. 3,000, eller sammanlagdt 21,600 kronor; samt

att årliga hyresinkomsterna för närvarande uppgå, för gården N:ris 52 och 53 till 657 kronor, för gården N:o 55 till 785 kronor och för gården N:o 56 till 605 kronor, hvarförutom för gården N:o 54, hvilken innehåller 2 rum och kök jämte stallrum för en häst och är upplåten åt förre kusken vid Geddeholm C. B. Hellström, torde kunna beräknas i hyra minst 200 kronor, så att sammanlagda hyresinkomsterna för gårdarna sålunda skulle utgöra 2,247 kr.

Genom förvärfvande af ifrågavarande fastigheter skulle staden blifva ägare till all mark för Gamla Utanbygatan mellan Nygatan och Kopparbergsvägan med undantag af en mindre del af den snickaren Hedstrand tillhöriga tomten N:o 51 i norra kvarteret. De delar af tomterna, som ej erfordras för nämnde gata, ingå i byggnadskvarteret Jonas enligt nya stadsplanen och kunna efter tomtindelning af detta kvarter och de nya tomternas inom kvarteret reglering af staden försäljas.

Enligt ofvan gjorda beräkning af hyrorna skulle staden, intill dess att husen komma att borttagas, kunna påräkna en bruttoinkomst för gårdarne af i det närmaste 8 procent å köpeskillingen.

I anledning af hvad drätselkammaren sålunda anfört, hemställes att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt kammaren att uppgöra aftal om köp af gårdarne

och tomterna N:ris 52 och 53, 55, 56 och 54 i Norra kvarteret till de pris, som för hvar och en af dem här ofvan uppgifvas.

Västerås den 18 April 1904.

På drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse ang. ifrågasatt inlösen af gårdarne och tomterna N:ris 87 och 88 samt 73 i norra kvarteret.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Till drätselkammaren har Rådstufvurätten i Västerås anmält, att lagfart beviljats å följande på stadens grund belägna fastigheter, nämligen:

den 22 Februari 1904 å gården och tomten N:ris 87 och 88 i norra kvarteret, som änkan Vilhelmina Forsman vid arfskifte den 2 September 1903 efter sin aflidne man Alex. Forsman bekommit, samt den 14 Mars 1904 å gården och tomten N:o 73 i norra kvarteret, som fältskären J. A. Strömberg enligt köpebref den 24 sistlidne Januari tillhandlat sig af Carl Aug. Klingvall för 7,900 kronor.

I fråga om stadens lösningsrätt till berörda tomter, af hvilka enligt gällande stadsplan den förstnämnda är belägen å plats, där en ny gata skall framdragas och den sistnämnda delvis ligger i Gåsmyregatan, finner drätselkammaren, att staden ej kan börda tomten N:o 87 och 88, å hvilken lagfart beviljats endast på grund af arfskifte, och hemställer drätselkammaren att, då Stadsfullmäktige vid flera tillfällen beslutit att ej göra sin lösningsrätt gällande till tomter belägna i stadsdelen norr om domkyrkan, Fullmäktige ej heller nu måtte i sådan afsikt vidtaga några åtgärder beträffande tomten N:o 73.

Västerås den 14 april 1904.

På drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse i fråga om ägoutbyte med ägaren till lägenheten Carlberg II b inom byggnadskvarteret Calla i och för reglering af intill sagda lägenhet gränsande områden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till drätselkammaren har ägaren till lägenheten Carlberg II b) inom byggnadskvarteret Kalla enligt gällande stadsplan, J. A. Vedholm, föreslagit

att, i och för reglering af intill sagde lägenhet gränsande områden, få dels köpa dels byta till sig mark på sätt bilagda af stadsingeniören Fr. Gewalt i Mars månad innevarande år upprättade karta öfver berörde byggnadskvarter utvisar.

Enligt detta förslag skulle Vedholm af staden lösa till sig den triangelformiga ägofiguren mellan Kristinagatan och lägenheten Carlberg II b), utgörande i areal $345 + 70,5 = 415,5$ kv.-meter, till ett pris af 4 kr. pr kv.-meter, eller tillhopa 1,662 kronor.

Genom byte skulle staden erhålla en smal remsa att utläggas till Bergsgatan, figur a å kartan, om 5,3 kv.-meter och den med litt. b betecknade ägofiguren öster om lägenheten Anneberg om 59,4 kv.-meter samt ägofiguren litt. d i sydöstra hörnet af Carlberg II b) om 13,6 kv.-meter, tillsammans 78,3 kv.-meter, mot det att staden till Vedholm afstår ägofigurerna litt. c om 53 kv.-meter och litt. e om 27,6 kv.-meter, tillsammans 80,6 kv.-meter. För skillnaden i areal 2,3 kv.-meter är Vedholm villig betala efter 2 kr. pr kv.-meter ett belopp af 4 kr. 60 öre, hvadan staden således genom ifrågavarande reglering skulle bekomma 1,666 kr. 60 öre.

Då förslaget bland annat medför den fördelen att tomten i hörnet af Kristinagatan och Bergsvägen inom kvarteret Kalla, hvilken tomt Stadsfullmäktige redan beslutat upplåta till gårdsägaren Lindén för bebyggande, blifver fullständigt reglerad, hemställer drätselkammaren att Fullmäktige ville bemyndiga kammaren att med Vedholm afsluta köpe- och bytesaftal i öfverensstämmelse med föreliggande förslag.

Västerås den 14 April 1904.

På drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse angående förändring och reparation af byggnaderna vid lägenheten Grönbo.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt det mellan Kungl. Majestät och Kronan samt Västerås stad ingångna aftal rörande upplåtelse af mark för Kungl. Västmanlands regementes kasern-etablissemang skall staden senast den 1 nästkommande Maj till Kronan afstå bland annat den mark, hvarå skogvaktarens boställshus äfvensom skogvaktareänkan Hällmans boningshus äro uppförda, dock att innehafvarne däraf äro berättigade att kvarbo till den 1 Oktober innevarande år.

För att bereda ny bostad åt såväl skogvaktaren som änkan Hällman, hvilken sistnämnda enligt Stadsfullmäktiges beslut i September 1900 medgifvits rätt att hafva sitt omförmälda boningshus under sin lifstid å platsen kvarstående, har drätselkammaren tänkt sig lämpligheten af att för ändamålet upplåta de nuvarande husen jämte nödig tomtplats å lägenheten Grönbo efter vidtagande af de ändringar och reparationer å husen, som kunna vara erforderliga. Boningshuset vid Grönbo, hvilket innehåller 3 rum och kök å nedre botten, ämnade till bostad åt skogvak-

taren, samt 1 rum och kök å vinden att upplåtas åt änkan Hällman, skulle enligt arbetschefens bilagda förslag kunna iordningställas för en kostnad af sammanlagt 1,220 kronor.

Enär för bostaden nödiga uthus saknas vid Grönbo, vore lämpligt att till uthus aptera en därstädes befintlig logbyggnad, hvilken, sedan drätselkammaren utarrenderat den öppna jorden vid lägenheten utan åbyggnader, icke vidare är behöflig. Denna ändring af logen, hvarmed afses att erhålla ladugård, källare och vedbodar, är af arbetschefen enligt jämväl bilagda förslag beräknad att kunna utföras för en kostnad af 780 kronor.

Då uti drätselkammarens af Stadsfullmäktige godkända förslag angående vissa förpliktelser från stadens sida i och för Kungl. Västmanlands regementes förläggande till staden förekommer bland utgifter, som skulle drabba staden, äfven kostnad för flyttning af skogvaktarens boställshus och änkan Hällmans boningshus, hvilken kostnad, beräknad till 2,000 kronor, dock torde öfverstiga detta belopp, och då genom nu ifrågasatta ändring af husen vid Grönbo de nuvarande husen å skogvaktareboställets tomt i stället kunna af staden försälas, hvarigenom kostnaden för deras flyttning undvikes, får drätselkammaren härmed hemställa, att Stadsfullmäktige måtte

dels bemyndiga kammaren att för en kostnad intill 2,000 kronor verkställa här ofvan omförmälda reparationer och ändringar af boningshuset och logbyggnaden vid Grönbo för att upplåtas till bostadslägenhet åt skogvaktaren och änkan Hällman äfvensom att å auktion eller under hand försälja de nu åt skogvaktaren upplåtna husen, dels ock besluta att kostnaden för dessa reparations- och ändringsarbeten skall i likhet med öfriga staden åliggande utgifter för regementets hitflyttning gäldas af lånemedel.

Västerås den 18 April 1904.

På drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Kostnadsberäkning

till förändring och reparation af boningshuset å lägenheten Grönbo:

Köket, nedre botten:

Väggar och tak brädfodras med $\frac{3}{4}$ " bräder å 47 kv.-mtr . . .	47: —	
Ändring af kokspisar samt förseende med reservoar, kåpa och rör . . .	40: —	
Nytt golf i köket 5 kv.-mtr	45: —	
Oljemålning af väggar och tak	30: 55	162: 55

Tambur:

Flyttning af den nu befintliga väggen och uppsättande af en ny 17 kv.-mtr å 3 kr.	51: —	
Isättande af en luft dubbeldörrar med nya dörrar	25: —	
Flyttande af 2 lufter enkeldörrar	10: —	
Målning och tapetsering af tamburen	12: —	98: —
	Transport	260: 55

Rummet N:o 1:

	Transport	260: 55
Nytt golf 15 kv.-mtr	45: —	
Ny kakelugn	65: —	
17 kv.-mtrs pappspänning och strykning i tak	7: 48	
Väggarna lersmetas	10: —	
Tapet med uppsättning och bård	13: —	
Målning af golfsockeln	3: —	143: 48

Rummet N:o 2:

27 kv.-mtrs pappspänning och strykning	11: 88	
Tapet med uppsättning och bård	15: —	
Målning af golfsockeln	4: —	30: 88

Köket å vinden:

Väggar och tak brädfodras och oljemålas	112: 20	
Kokspis och reservoar	50: —	162: 20

Rummet å vinden:

28 kv.-mtr nya plankväggar å 3 kr.	84: —	
32 kv.-mtr nytt golf af 1 $\frac{1}{4}$ "	64: —	
Ny kakelugn samt uppmurande af nitsch därför	75: —	
Lersmetning af väggar	10: —	
Målning och tapetsering	25: —	258: —

Trappan:

Brädfodring och oljemålning af trappan m. m. 83 kv.-mtr å kr. 1: 25	103: 75
---	---------

Snickerier m. m.

3 lufter nya enkeldörrar	45: —	
Nya lås samt reparation af dörrar och fönster	20: —	
Reparation af veranda	25: —	
Målning af 7 lufter fönster å kr. 3: 50	24: 50	
„ „ 10 „ dörrar å „ 4: 50	45: —	159: 50

Tvättstuga:

Tvättstuga anordnas i nordvestra ändan af huset å nedre botten.		
Ändring af bakugnen	15: —	
Insättande af fristående bykpanna	55: —	
1 luft enkeldörr med insättning m. m.	15: —	85: —

Diverse:

Oförutsedda omkostnader	16: 64
	Kronor 1,220: —

Västerås den 1 Mars 1904.

P. Vict. Johansson.

Kostnadsberäkning

för anordnande af uthus i den nu befintliga logen vid lägenheten Grönbo.

Ladugård:

24 kv.-mtr plankväggar å kr. 3: —	72: —	
26 " panel med bjelklag och fyllning å kr. 2: 75	71: 50	
60 " brädfodring af väggar	60: —	
Golf och inredning	125: —	
Dörrar och fönster	<u>35: —</u>	363: 50

Vedbodar:

54 kv.-mtr skiljovägg	54: —	
3 st. dörrar	<u>18: —</u>	72: —

Källare:

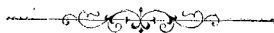
240 st. slaggsten med inmurning å kr. 0: 80	192: —	
22 kv.-mtr panel med bjelklag och fyllning å kr. 3: —	66: —	
2 lufter dörrar	<u>25: —</u>	283: —

Diverse:

Affärgning af logen m. m.	61: 50	
	<u>Kronor</u>	780: —

Västerås den 18 April 1904.

P. Vict. Johansson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 26 Maj.

V

Herrar E. Edv. Karlssons och A. Danielssons motion om ändring i gällande stadsplan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Då nu gällande stadsplan antogs af Stadsfullmäktige anhöll jag bland annat att få göra den ändring i det då föreliggande stadsplaneförslaget att bredden å gatorna på Västermalmsområdet sådan den då var utlagd, måtte bibehållas. Men det ansågs då vara obehöfligt att ha så breda gator i en stadsdel, som troligen endast komme att bebyggas med mindre hus, hvarföre mitt yrkande afslogs.

Nu har det emellertid visat sig att denna stadsdel med närliggande områden är en eftersökt boningsort, hvilket också är helt naturligt till följd af dess höga och friska läge. Detta åter har förorsakat att här bygges stora hus, fullt så stora som i de centralare stadsdelarne.

Då förhållandena sålunda betydligt förändrats på den senare tiden, synes mig också tillräckliga skäl föreligga för att en ändring af stadsplanen i af mig antydda syfte skulle kunna tillåtas.

De två hufvudgator å Västermalm som genom nya stadsplanen blefvo minskade till sin bredd äro Jakobsbergsgatan och Floragatan. Vid den förra är redan byggdt å båda sidor enl. den fastställda planen, hvadan en ändring af densamma därstädes nu är nästan betydelselös. Den senare däremot är ej ännu bebyggd vid den sida, som skall indragas, hvarföre en ändring lätt kan göras utan att staden därför behöfver ikläda sig några väsentligare kostnader. Denna gata torde framdeles också bli ganska trafikerad då den förbinder olika stadsdelar med hvarandra. Och den är redan nu mycket använd af promenerande mellan de båda parkerna, Stallhagen och Djäkneberget.

På grund af hvad jag sålunda anfört får jag härmed vördsammast föreslå att herrar Stadsfullmäktige ville besluta den ändring i gällande stadsplan att Floragatan utlägges till en bredd af 15 meter eller den ursprungliga af byggnadsföreningen Västermalm bestämda bredden.

Västerås den 28 April 1904.

E. Edv. Karlsson.

I ofvanstående motion instämmer,

A. Danielsson.

Drätselkammarens skrifvelse ang. rätt för staden att försälja obligationer för återstående 800,000 kr. af det år 1896 beviljade lånet å 2,000,000 kronor.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Vesterås.

Genom bref den 19 September 1902 har Kungl. Maj:t medgifvit, att staden Västerås finge upplägga ett obligationslån å två millioner kronor samt däraf afyttra obligationer till bestridande af åtskilliga angifna utgifter till belopp af 1,200,000 kronor. Obligationerna till återstående beloppet 800,000 kronor få däremot enligt samma bref icke afyttras, med mindre därom i behörig ordning fattadt beslut varder efter underställning af Kungl. Maj:t godkändt.

Vid särskilda tillfällen hafva Stadsfullmäktige, utöfver de ändamål, som med ofvannämnde 1,200,000 kronor afsetts, beslutit att följande utgifter skola af läne-medel gäldas, nämligen:

1899	Dec	21.	Lösen för donationsjordar	6,000: —
1901	Febr.	28.	Lösen för den del af den till biskopsgården hörande trädgård, som skall utläggas till domkyrkoesplanaden	3,000: —
1901	Dec.	19.	Lösen för tomterna N:ris 31 och 32 i Norra kvarteret (botaniska trädgården) samt halfva tomten N:o 118, allt i Norra kvarteret, 5,686 kv. meter å 2,50	9,215: —
1902	Jan.	30.	Lösen för planteringslandet litt l. af tomten N:o 119 i Norra kvarteret	655: —
1902	Maj	27.	Sugledning vid vattenledningens pumpverk	10,373: 74
1902	Sept.	25.	Anslag till hydrologiska undersökningar	5,000: —
1902	Okt.	30.	Köpeesskilling för gården N:o 49 i Norra kvarteret	9,500: —
			För stadshus och lokaler för spritbolaget m. m.	534,000: —
1902	Nov.	27.	Anslag till kommitterade för uppgörande af byggnadsplan för områden utom stadsplanen	3,000: —
	"	"	För utläggning af Karlsgatan	2,400: —
	"	"	Ersättning till Fabrikören C. A. Palmén för nedläggande af garfverirörelsen i gården N:ris 97—99 i Södra kvarteret	6,000: —
	"	"	Ersättning till L. F. Lindblads arfvingar för nedläggande af garfverirörelsen i gården N:o 102 i samma kvarter	2,000: —
1902	Dec.	18.	För igenfyllande af Lillån och ordnande af s. k. Munkgatan	17,300: —
	"	"	För nya epidem. sjukhuset: Tomtens afschaktning, planering och plantering, uppförande af ett trästaket samt flyttning af likboden	6,119: —
			Inventarietredning	2,500: —
				8,619: —
1903	Mars	26.	Omgräfning af s. k. Persbobäcken	1,562: 50
	"	April 30.	Ersättning till Fabrikören J. F. Bröske för nedläggande af garfverirörelsen i gården N:ris 46 & 47 Västra kvarteret	2,000: —
1903	Maj	26.	Ersättningar till innehafvare af mark, som staden förbundit sig upplåta för Västmanlands regementes kasern-etablissemang m. m.	56,900: —

Transport 677,525: 24

		Transport	677,525: 24
1903 Aug. 27.	Kostnader för elektriska kraft- och belysningsanordningar		22,500: —
1903 Okt. 29.	Köpeesskilling för villabyggnad å holmen Elba		1,400: —
" " "	Lösen för mark, som skall af staden utbetalas i enlighet med uppgjord plan för bebyggande af områden utom stadsplanen, c:a		7,769: 50
1903 Okt. 29	Anslag till hydrologiska undersökningar utöfver förut beviljade medel		5,633: 30
" " "	Anslag för undersökning rörande utvidgning och ändring af stadens vattenledning		3,000: —
1903 Nov. 26.	Anslag till särskilda mätningar föranledda af nya stadsplanens antagande		2,000: —
1903 Dec. 17.	För nybyggnad vid epidemiska sjukhuset utöfver förut tillgängliga medel		20,000: —
1904 April 28.	Kostnad för Hamngatans omsättning med tuktad sten		20,000: —
			Kronor 759,828: 04

Af ofvannämnde 800,000 kr. skulle sålunda, sedan här upptagna, redan beslutade utgifter frånräknats, återstå ett belopp af 40,171 kronor 96 öre.

Då, till följd af förestående regleringar såväl inom stadsplanen som ock å de närmast stadsplanen liggande stadsområdena, staden utöfver här förut nämnda utgifter kommer att få vidkännas stora kostnader för utläggande af nya gator och farleder, får drätselkammaren härmed hemställa, att Stadsfullmäktige ville dels anslå nyss nämnde 40,171 kr. 96 öre för nya gatu- och väganläggningar, dels ock besluta att för bestridande af samtliga nu angifna utgifter ingå till Kungl. Maj:t med underdånig ansökan därom, att Kungl. Maj:t täcktes medgifva staden rätt att få sälja obligationer för återstående 800,000 kronor af det år 1896 beviljade lånet å 2,000,000 kronor.

Västerås den 13 Maj 1904.

På drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse om försäljning af mark till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Hos drätselkammaren har Allm. Sv. Elektr Aktiebolaget genom direktören Sigfrid Edström med förmälan att bolaget hade för afsigt att flytta tillverkningen

af deras verkstäder i Göteborg till Västerås, i följd hvaraf utvidgningar af hvarvarande verkstäder blefve nödvändiga, anhållit att få af staden inköpa den öster om Mekaniska verkstadens område belägna delen af byggnadskvarteret Sigurd, innehållande i areal omkring 19,600 kv. meter till pris af 1 kr. 20 öre för kv. meter.

Drätselkammaren, som ansett östra delen af den till inköp föreslagna jorden vara erforderlig för beredande af plats för järnvägsspår till hamnen, har från bandirektören J. Plantin på begäran erhållit bifogade skiss, utvisande det område, som bör undantagas för sådana spår;

och får drätselkammaren alltså, med erinran därom att enligt gällande stadsplan en gata af 12 meters bredd är upptagen öster om Mekaniska verkstadens område i kvarteret Sigurd, tillstyrka att Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget måtte få inköpa jorden öster om denna gata till en längd af omkring 150 meter och en bredd af 70 meter eller omkring 10,500 kv. meter till ett pris af 1 kr. 20 öre för kv. meter, dock med staden förbehållen rätt att i bolagets nuvarande sidospår inlägga en växel för ett möjligen behöfligt hamnspår på sätt nyssberörda skiss utvisar samt för framtiden trafikera detsamma.

Västerås den 13 Maj 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse om uppgörelse med åtskilliga innehafvare af donationsjord.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund af Stadsfullmäktiges förordnande den 29 Augusti 1901 har drätselkammaren beträffande sådana innehafvare af jord, donerad till staden Västerås, hvilka själfva eller hvilkas fångesmän å sina fång erhållit lagfart före den 1 Januari 1882 eller, därest lagfart därå blifvit afslutad före den 1 Januari 1876, låtit anteckna sina fång och fasta i lagfartsprotokollet före den 1 Januari 1882, låtit till vederbörlig domstol instämma klandertalan mot, bland andra, följande innehafvare af donationsjord i Kopparbergsvreten för återvinning åt staden af samma jord, nämligen:

Fabrikören Oskar Jönsson för 8,74 ar,

Disponenten Th. Sundeman för 18,199 ar, och

Carl Lekander för 19,78 ar, hvilken sistnämnda jord nu innehafves af gårdsägaren E. Lindén. Ifrågavarande omstämda jord, som vid tiden för stämningens utfärdande var belägen utom då gällande stadsplan, har genom den nya stadsplanens antagande kommit att ligga inom sistnämde plan.

Ehuru staden ännu ej erhållit sökt bemyndigande att bekräfta gjorda upplåtelser af ifrågavarande jord i Kopparbergsvreten, får drätselkammaren dock härmed hemställa,

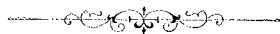
att Stadsfullmäktige ville medgifva att, därest de nuvarande innehafvarne af nämnde jord erlägga friskilling genom inbetalande till stadskassan enligt de af Stadsfullmäktige förut bestämda grunder af 20 % å det jorden för år 1894 åsatta taxeringsvärde, den mot dem i målen förda talan måtte få af drätselkammaren nedläggas.

Västerås den 13 Maj 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Uggla.

Bernh. Carlson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 21 Juni.

VI.

Bestyrkt afskrift af Kungl. Maj:ts nåd. bref den 29 April 1904 angående tillstånd för Västerås stad att försälja donationsjord.

- "OSCAR etc. -----

Vår ynnest etc. -----

Uti en till OSS ställd, af Eder med underdånig skrifvelse den 17 April 1903 jämte Magistratens i Västerås underdåniga yttrande öfverlämnad skrift hafva Stadsfullmäktige i nämnda stad, jämlikt sitt vid sammanträde den 27 November 1902 fattade beslut, i underdånighet anhållit, att OSS tacktes medgifva Västerås stad rätt att försälja eller ock bekräfta redan skedda upplåtelser af donationsjord inom följande å en den underdåniga ansökningen bifogad, år 1902 upprättad "karta öfver trakten närmast öster och norr om Västerås stadsplan" utlagda områden, nämligen *dels* en inom den genom nådiga brefven den 15 Augusti 1902 och den 20 Februari 1903 fastställda stadsplanen fallande del af Kopparbergsvreten, *dels ock* Tegelvreten och Loviseberg med det norr om dessa områden belägna utmarksskiftet, den del af Herrgårdet, som låge emellan nyssnämnda stadsplan och Tegelvreten, vidare Flygarvreten, Rigårdet och Prästgårdet, den jord, som vore belägen emellan sistnämnda två jordar och Kopparbergsvägen, den del af Kopparbergsvreten, som låge öster om den genom ofvan angifna nådiga bref fastställda stadsplanen, Kullgårdet, Ängsgårdet, Korsängsgårdet, Myggbo, den del af Malmaberg, som vore donationsjord, Sandgårdet samt den del af Emaus, som låge söder om en å kartan heldragen röd linje.

Af vid ansökningen fogade handlingar framgår, bland annat, att till staden Västerås donerats genom hertig Karls bref den 6 Maj 1598, utom annan jord, den så kallade Östra Ladugården och genom drottning Kristinas resolution den 22 Oktober 1647 för gatureglering och till byggnadstomter en del af den så kallade Kungsängen.

Utaf de i ansökningen omförmälda jordar tillhöra, enligt hvad i ärendet är upplyst, Ängsgårdet samt de delar af Kullgårdet och Kopparbergsvreten, som falla söder och öster om en streckad röd linje å kartan, den genom resolutionen den 22 Oktober 1647 till Västerås donerade Kungsängsjorden samt den öfriga i ansökningen åsyftade marken den genom brefvet den 6 Maj 1598 till staden donerade Östra Ladugårdsjorden.

Till stöd för sin framställning hafva Stadsfullmäktige åberopat ett af stadens drätselkammare i ärendet afgifvet yttrande, i hvilket anföres följande.

Den 29 Augusti 1901 hade Stadsfullmäktige uppdragit åt Drätselkammaren att dels till stadsfullmäktige inkomma med förslag till ansökning hos OSS om be- myndigande för staden att afyttra sådan till staden donerad jord, som vore afsedd till byggnadstomter, eller ock bekräfta redan skedda upplåtelser af dylik jord, dels ock mot de innehafvare af donationsjord, hvilka själfva eller hvilkas fångesmän å sina fång erhållit lagfart före den 1 Januari 1882, instämma klandertalan.

Med anledning af sistnämnda uppdrag hade Drätselkammaren uttagit stämning å åtskilliga innehafvare af donationsjord. Af dessa mål hade emellertid 29 förklarats hvilande på grund af ifrågasatt förlikning.

Beträffande åter frågan om afyttrandet af till byggnadstomter lämpliga delar af Västerås stads donationsjord hade uti en inom Stadsfullmäktige den 26 September 1901 väckt motion föreslagits, bland annat, att Stadsfullmäktige måtte låta utarbeta en stadsplan för de områden kring staden, hvilka på senare tid börjat bebyggas eller kunde väntas blifva snart tagna i anspråk för byggnadsverksamhet.

Uti sitt med anledning af nämnda motion afgifna utlåtande hade byggnadsnämnden föreslagit en utsträckning af stadsplanen till ifrågavarande områden, af hvilka en del vore donationsjord.

Drätselkammaren ansåge visserligen de framställda förslagen om de så kallade förstädernas intagande i stadsplanen, hvarigenom dessa tätt bebyggda områden kunde beredas samma förmåner med afseende å ordnade gator, belysning, vatten- och afloppsledningar m. m., som tillkomme de äldre stadsdelarna, vara synnerligen beaktansvärda. Men då staden nyligen fått af OSS fastställd en ny, utvidgad stadsplan, hvilken lämnade plats för uppförande af byggnader för ett invånarantal, som torde kunna beräknas till tre gånger det nuvarande, samt genomförandet af en stadsplan med den utsträckning, byggnadsnämnden föreslagit, skulle blifva förenadt med kostnader, som öfverstege stadens bärkraft, afstyrkte Drätselkammaren den ifrågasatta utvidgningen af stadsplanen i detta ords tekniska betydelse.

Däremot vore det för ordnandet af stadens framtida bebyggande utom nuvarande stadsplan synnerligen fördelaktigt, om en plan uppgjordes, som i stora drag upptog hufvudsakliga trafikleder och öppna platser, hvilka icke borde få bebyggas, samt lämnade ledning för ordnandet af byggnadsverksamheten inom de så kallade förstäderna och andra för bebyggande lämpliga områden, hvilka därefter kunde så småningom, i den mån sådant blefve oafvisligen nödigt, med stadsplanen införlifvas.

En sådan reglering af merberörda områden underlättades dels däraf att staden därstädes redan innehade några till öppna platser lämpliga jordstycken, dels ock däraf, att stora delar af den mark, hvarom fråga skulle blifva, utgjordes af donationsjord, som obehörigen innehades af enskilde, med hvilka staden skulle kunna förlikningsvis träffa uppgörelser till främjande af den åsyftade regleringen.

Af den mark, som nu vore i fråga, innehade staden dels ett förut till kronoppbördskassören anslaget men numera till staden indraget område af Rigärdet, dels vissa från stadskommunministern inlösta delar af Herrgårdet, Kopparbergsvreten och Ängsgärdet, dels ock det norr om Tegelvreten befintliga utmarksskiftet äfvensom den mellan Kopparbergsvägen, å ena, samt Rigärdet och Prästgårdet, å andra sidan, belägna jord. Dessutom syntes åtskilliga jordremsor på olika ställen tillkomma staden, hvilket berodde därpå att, i äldre tider, af donationsjorden endast åkrarna upplåtits till enskilde eller af dem tagits i besittning, då den mellan åkrarna varande jorden icke ansetts vara af det värde, att besittningen af densamma motsvarat den afgäld, som utgått från jordarna och som beräknats efter markens areal.

Den öfriga delen af jorden i fråga innehades under förment äganderätt af enskilde, hvilka å sina fäng erhållit fasta och lagfart. Å en del af dessa ägor hade dyrbara industriella anläggningar och arbetarebostäder uppförts, andra områden åter innehades af byggnadsföreningar, som indelat desamma till byggnadstomter, å hvilka en ganska omfattande byggnadsverksamhet redan utvecklats eller vore tillämnad.

Det vore följaktligen för Västerås stad af stor vikt att byggnadsverksamheten utom stadsplanen blefve på ett något så när tillfredsställande sätt ordnad. Detta skulle i betydlig mån underlättas däraf att staden kunde med vederbörande innehafvare af donationsjord, i sammanhang med bekräftande af deras jordafång i öfrigt, träffa aftal om afstående till staden af för regleringens genomförande erforderlig mark. Äfvenså vore det för jordinnehafvarne af stor vikt att få tryggad äganderätt till de jordar, de innehade.

För egen del hafven I, med förmälan att besvär emot Stadsfullmäktiges ifrågasvarande beslut icke anförts, i underdånighet tillstyrkt bifall till den af dem gjorda framställningen och till stöd därför andragit, hurusom det planlösa bebyggandet af områden utom den för staden Västerås fastställda regleringsplan redan vållat och, därest det finge fortgå, komme att framdeles än mer vålla staden betydande olägenheter, men att dessa kunde i afsevärd grad minskas, därest staden genom bifall till dess nu gjorda framställning bereddes tillfälle att på förhand afsätta mark till trafikleder och allmänna platser samt i öfrigt uppställa villkor för byggnadsverksamhetens ordnande utom nuvarande stadsplan samt att det därför i förevarande fall syntes föreligga sådana särskilda omständigheter, som i nådiga brevet den 27 Januari 1899 förutsattes för meddelande af nådigt tillstånd att afyttra donationsjord.

Efter det, till följd af nådig remiss, Vårt och Rikets Kammarkollegium inkommit med underdånigt utlåtande, hafve VI nu i nåder låtit detta ärende OSS föredragas och därvid funnit godt förklara hinder från det allmännas sida icke möta för staden Västerås att försälja eller ock bekräfta redan skedda upplåtelser af donationsjord inom följande å ofvan omförmälda karta upptagna områden, nämligen *dels* den inom den genom nådiga brefven den 15 Augusti 1902 och den 20 Februari 1903 fastställda stadsplanen fallande delar af Kopparbergsvreten, *dels ock* Tegelvreten och Loviseberg med det norr om dessa områden befintliga utmarksskiftet, den del af Herrgårdet, som ligger emellan nyssnämnda stadsplan och Tegelvreten, vidare Flygarvreten, Rigärdet och Prästgårdet, den jord, som är belägen emellan sistnämnda två jordar och Kopparbergsvägen, den del af Kopparbergsvreten, som ligger öster om den genom ofvan angifna nådiga bref fastställda stadsplanen, Kullgårdet, Ängsgärdet, Korsängsgärdet, Myggbo, den del af Malmaberg, som är donationsjord, Sandgårdet samt den del af Emaus, som ligger söder om en å kartan heldragen röd linje. Hvilket Eder till egen och vederbörandes kännedom härigenom meddelas; hvarjämte de två i ärendet ingifna kartor härmed återsändas för att vederbörande tillställas.

Stockholms Slott den 29 April 1904.

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

Gustaf.

Hjalmar Vestrings.

Till Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i Västmanlands län, angående tillstånd för Västerås stad att försälja donationsjord".

Rätt afskrifvet, betygas.

Västerås Slott i Landskansliet den 21 Maj 1904.

Ex officio:

Herman Uddén.

Byggnadsnämndens skrifvelse ang. ändringar i byggnadsordningen för staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid pröfning af en utaf Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs-Aktiebolag gjord ansökan om uppförande af byggnad å bolagets område vid Hamngatan här i staden har visat sig, att 27 och 38 §§ i nu gällande Byggnadsordning för staden behöfva omarbetning för att desamma ej skola lägga hinder i vägen för uppförande af byggnaden enligt företedda ritningar, hvilka Byggnadsnämnden anse särdeles förtjänstfulla och ej utan olägenhet eller husets försämrande i arkitektoniskt hänseende kunna ändras.

Vidare och sedan medgifvande, att använda brutet tak lämnats genom den af Konungens Befallningshafvande enligt dess resolution den 7 Mars 1904 fastställda ändring uti Byggnadsordningen, det visat sig nödvändigt att erhålla föreskrift om trähus' höjd till taklisten,

samt då olägenhet uppstått däraf att något sådant medgifvande om indragande af hus från gatulinie, där det kan ske utan vanprydnad eller annan olägenhet, som i 26 § Byggnadsstadgan för Rikets städer omförmäles, icke finnes intaget i Byggnadsordningen för staden,

får Byggnadsnämnden, som står i beredskap att företaga en omarbetning af Byggnadsordningen i dess helhet, men ej kan med förslag därutinnan under närmaste framtiden inkomma, härmed anhålla, att Stadsfullmäktige måtte besluta nedannämnde ändringar i följande §§ i Byggnadsordningen nämligen:

§ 15. Hvad vid tomts bebyggande enligt 23 och 26 §§ Byggnadsstadgan iakttagas bör i afseende på utrymmet å tomt i ny stadsdel samt uppförande af byggnad åt gata eller annan allmän plats skall lända till efterrättelse;

skolande 23 § äfven tillämpas å obebyggd tomt inom äldre stadsdel äfvensom, så vidt ske kan, å redan bebyggd tomt, när hus därå afbrinner eller afrödjes;

och äger Byggnadsnämnden medgifva, att byggnad åt gata eller annan allmän plats må indragas från gatulinie eller annan genom stadsplanen bestämd huslinie, där det kan ske utan vanprydnad eller annan olägenhet.

§ 27. Hus må uppföras af sten, tegel, kalkbruk, korsvirke med tegel, trä eller annat tjänligt byggnadsämne; dock må boningshus ej uppföras af korsvirke med tegel.

Taklister, gafvel eller fronton, må icke göras af trä å hus af sten, tegel eller kalkbruk; ägande dock Byggnadsnämnden för särskilda fall, då byggnadsstilen så fordrar, medgifva undantag härutinnan.

Hus af sten, tegel, kalkbruk eller korsvirke med tegel, som påbygges med våning af trä eller sammanbygges med hus af trä, betraktas såsom hus af trä.

§ 28. Grundmuradt stenhus må uppföras till den i byggnadsstadgan högst tillåtna höjd, men under iakttagande af stadgans föreskrifter i öfrigt få gjutna sandstens- eller murbruks- samt korsvirkeshus, så ock trähus, ej uppföras högre än tio meter.

I hus af trä af mer än en vånings höjd må ej boningsrum med eldstad å vinden inrättas i annan ordning än i § 38 sägs.

§ 38. Vind i boningshus skall göras rymlig, utan otillgänglig smyg vid takfoten och tillräckligt ljus därå beredas medelst vindskupa, takfönster eller glaspannor.

Vindsgolf i boningshus af flera än 2 våningars höjd skall helt och hållet beläggas med minst sju och en half centimeter (7,5 cm.) tjock brandbotten, bestående af tegel, lagdt i bruk eller annat tjänligt brandfritt ämne.

På denna brandbotten skola takstolarne resas så, att underliggande bjälklag blifver från dem fullkomligen skildt och brandfritt.

Å vind i envånings boningshus, äfvensom å vind med behörig brandbotten försett boningshus af sten må i allmänhet rum med eldstäder inredas, men å vind i annat boningshus vare rum med eldstad tillåtet endast med det villkor, att hvarken mera än en fjärdedel af vindsgolfvets yta deraf upptages, ej heller otillgänglig smyg därigenom uppstår.

Tak och väggar i boningsrum å vind skola alltid gipsas och kalkrappas.

I hus med eldstad och med mera än en vånings höjd, där behörig brandbotten icke finnes, må kontor eller afstängning af vind, vindsrum inberäknadt, ej upptaga mera än två tredjedelar af vindsgolfvets yta.

Västerås den 14 Maj 1904.

På Byggnadsnämndens vägnar:

John Karlsson.

J. W. Ödman.

Skrifvelse från Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement angående framdragande af vattenledning till Kungl. Västmanlands regementes kaserntomt i Västerås.

Till Ordföranden för Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund af byggnadsarbetenas fortskridande vid Kungl. Västmanlands regementes kasernetablissemang i Västerås får, med stöd af bestämmelsen i § 8 uti det mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt Västerås stad den 21 Oktober 1903 slutade aftal angående upplåtelse af mark för Kungl. Västmanlands regementes kasernetablissemang m. m., Kungl. Arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet härigenom anhålla, det I behagaden träffa anstalter för fullgörande af den i nämnda § åtagna förbindelsen i fråga om framdragande af vattenledningens hufvudledning från staden till den punkt öster om järnvägen, där nuvarande vägen till Viksäng träffar den s. k. Pilgatan.

Stockholm den 18 Maj 1904.

G. C:son Bergman.

L. W:son Munthe.

Axel Göransson.

Byggnadsnämndens skrifvelse angående inlösen af tomten N:o 10 A i Västra kvarteret jämte Drätselkammarens utlåtande i ärendet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det i bilagde protokollsutdrag omförmälta ärende får Byggnadsnämnden härmed underställa Stadsfullmäktiges pröfning.

Västerås den 14 Maj 1904.

På Byggnadsnämndens vägnar:

John Karlsson.

J. W. Ödman.

Utdrag af protokoll hållet
hos Byggnadsnämnden i Västerås
den 14 Maj 1904.

§ 77.

S. D. Företrädde Bankdirektören Axel Sundström samt meddelade, att han hade för afsikt att till Byggnadsnämnden inkomma med ansökan om uppförande af byggnad å tomten N:o 10 A Västra kvarteret i nu varande gränslinien mot Västgötegatan.

Sedan Sundström underrättats att en sådan ansökan icke kunde af Nämnden bifallas, därest Stadsfullmäktige icke beslutade att ej inlösa den för reglering af samma gata erforderliga del af nämnda tomt, samt Sundström härupå förklarar sig vara villig afstå sagde tomtedel till staden mot den del af köpeskillingen för hela jorden, som därå belöpte, beslöt Byggnadsnämnden ingå till Stadsfullmäktige med hemställan, huruvida Stadsfullmäktige ville till förhindrande af ifrågavarande tomtfels bebyggande samma del till staden inlösa.

Som ofvan.

In fidem

J. W. Ödman.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För utlåtande hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren remitterat Byggnadsnämndens bilagda hemställan, huruvida Fullmäktige, med anledning af Bankdirektören A. Sundströms anmälan att han ämnade å sin tomt N:o 10 A i stadens Västra kvarter uppföra en byggnad i nuvarande gränslinjen mot Västgötegatan, skulle vilja inlösa den för reglering af samma gata erforderliga del af sagde tomt till hindrande af dess bebyggande.

Af Byggnadsnämndens skrifvelse framgår att Herr Sundström förklarar sig villig att till staden afstå ifrågåvarande tomtedel mot den del af köpeskillingen för hela tomten, som därå belöpte. Efter de upplysningar, som Drätselkammaren vid frågans utredning vunnit, uppgår nyssnämnde köpeskillning till 19,000 kronor och utgör arealen å hela tomten N:o 10 A 325,8 kvadratmeter samt å den för inlösen ifrågasatta delen däraf 29,6 kvadratmeter, hvadan köpeskillingen för denna tomtedel skulle belöpa sig till 1,726 kr. 21 öre.

Drätselkammaren, som med hänsyn till Västgötegatans läge i central stadsdel vill framhålla önskvärdheten af denna gatas regleriag mellan Slots- och Källgatorna, för hvilket ändamål staden ock förut förvärfvat erforderlig mark af Goodtemplarföreningens tomter, får, med hänvisande till sin denna dag gjorda framställning om inköp af den till staden erbjudna gården med tomterna N:ris 11 och 12 b) i Västra kvarteret, härmed föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta att till ofvan uppgifna pris 1,726 kr. 21 öre, inlösa den för Västgötegatans utläggning behöfliga delen af tomten N:o 10 A i Västra kvarteret.

Västerås den 9 Juni 1904.

På Drätselkammarrens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse med hemställan om inköp af gården och tomten N:o 11 samt tomten N:o 12 b i Västra kvarteret.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknade, ägare af gården N:o 11 samt tomten N:o 12 b i stadens Västra kvarter, erbjuda härmed att till Västerås stad sälja och öfverlåta omförmälda gård och tomter till ett pris af 8,500 kronor, erbjudandet är från vår sida bindande, om Drätselkammaren före den 1:sta instundande Juli tillstyrker köpet.

Västerås den 8 Juni 1904.

Maria Björkman,
född *Pettersson.*

Paulina Pettersson.

Emma Pettersson.

C. L. Lindquist,

på grund af fullmakt för *Charlotta Pettersson*, född *Sjöqvist.*

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Till Drätselkammaren har inkommit bilagda erbjudande från ägarne till gården och tomten N:o 11 samt tomten N:o 12 b) i stadens Västra kvarter, af hvilka dock endast en del med nyttjanderätt innehafves, angående försäljning till staden af berörde fastigheter till ett pris af 8,500 kronor.

Enligt de upplysningar om ifrågavarande tomter, som Drätselkammaren af Stadsingeniören Gewalt erhållit, innehåller tomten N:o 11 en yta af 279,6 kvadratmeter, däraf 61,9 kvadratmeter åtgå för Västgötegatan, och tomten N:o 12 b) en yta af 285,8 kvadratmeter, däraf 62,7 kvadratmeter erfordras för samma gata, hvadan alltså af dessa tomter åtgår för gatureglering en yta af 124,6 kvadratmeter. Då staden, i händelse köp af tomterna kommer till stånd, enligt till Drätselkammaren gjordt fast anbud af fullt vederhäftig person blir i tillfälle att försälja de för regleringen ej erforderliga delarne af tomterna till ett pris af 5,500 kronor, skulle staden sålunda få vidkännas en utgift af 3,000 kronor för ofvan nämnde 124,6 kv. meter gatumark.

Med åberopande af sin skrifvelse denna dag i fråga om inlösen af den för Västgötegatan erforderliga delen af tomten N:o 10 A i Västra kvarteret och med erinran om nödvändigheten däraf att Västgötegatan samtidigt ordnas enligt gällande profiler framför tomterna N:ris 10 a), 11 och 12 b), enär, därest gatan vid eventuell nybyggnad å förstnämnde tomt skulle komma att endast i denna del ordnas, entréen från Slottsgatan till gården omfattande sistnämnde två tomter komme att blifva för körtrafik otillgänglig, får Drätselkammaren härmed hemställa om bemyndigande dels att uppgöra aftal om köp af gården och tomten N:o 11 samt tomten N:o 12 b) i Västra kvarteret till ofvan uppgifna pris 8,500 kronor, dels ock att, sedan sådant aftal skett, försälja de områden af tomterna, som ej beröras af Västgöteгатans reglering, till pris af 5,500 kronor.

Västerås den 9 Juni 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af ägaren till gården N:o 30 i Norra kvarteret L. G. Anderssons framställning om ägoutbyte.

Till Magistraten i Västerås.

Resolution.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige i Västerås för den åtgärd, hvartill Stadsfullmäktige kan finna denna framställning föranleda.

Västerås Rådhus den 21 Mars 1904.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Undertecknad, ägare af gården N:o 30 i Västerås stads Norra kvarter, får härmed till Magistraten göra följande vördnadsfulla framställning:

Enligt nu gällande stadsplan skola åtskilliga delvis mycket viktiga trafikleder dragas fram genom sagda gårds jordområde, och vill jag härmed för att underlätta stadens öfvertagande af den därtill behöfliga marken föreslå ett jordutbyte med staden. För sådant ändamål vill jag hemställa om ett utbyte af den mark, som åtgår dels för Vasagatans framdragande genom egendomen till Utanbygatan, dels för den tillämnade Engelbrektsgatans framdragande från södra tomtgränsen till Utanbygatan samt dels för Utanbygatans utläggning till sin numera fastslagna bredd, mot den staden tillhöriga jord som ligger inom byggnadskvarteret Helge, på det villkor att samma pris beräknas å den oss å ömse sidor tillhöriga jorden, d. v. s. bytet sker lika mot lika i areal.

Den del af ofvanberörda gatujord som å min sida därefter blir öfrig, hembjudes till staden till ett pris af 4 kronor per kvadratmeter. Skulle däremot staden föredraga att förvärfva äfven denna del af den mig tillhöriga gatujorden genom byte, är jag villig att på samma villkor som nyss stipulerats mot sistnämnda jord, byta mig till staden tillhöriga mark i kvarteret Henrik, nämligen i den del däraf, som ligger utmed den tillämnade Engelbrektsgatan och invid den del inom samma kvarter, som redan förut tillhör mig, dock så att jag inom kvarteret erhåller jämna byggnadstomter, därvid bör iakttagas, att om lösning af jord för sagda ändamål från någondera sidan måste äga rum, priset å jorden bestämmes till 4 kronor kvadratmetern.

I händelse att öfverenskommelse emellan staden och mig på ofvan angifna grunder skulle kunna komma till stånd, förbehåller jag mig dock rätt att disponera den ofvannämnda gatujorden, till dess att staden tager den i besittning för respektive gators utläggning, hvaremot jag tillerkännes rätt att å min sida genast efter uppgörelsen tillträda den genom det ifrågasatta bytet åtkomna jorden. Vidare förbehåller jag mig rätt till de å gatumarken nu växande träden utan att någon ersättning därför lämnas staden.

Slutligen hemställer jag, att staden måste ensam förbinda sig att gälda alla de med ofvanbeskrifna byte förenade kostnader.

Då förvärfvandet åt staden af ofvan berörda mig nu tillhöriga jord torde särskildt ur trafiksynpunkt vara af verkligt behof för staden, och detsamma ju enligt ofvan anförda grunder kan ske utan ekonomisk uppoffring af staden, vågar jag vördsamt hemställa, det Magistraten ville hos vederbörande myndigheter lämna denna min framställning sitt förord.

Alfsta, Västerås den 6 Februari 1904.

L. G. Andersson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af bilagda till Drätselkammaren för utlåtande remitterade skrifvelse från ägaren till gården N:o 30 i stadens Norra kvarter L. G. Andersson med hemställan om ägoutbyte med staden för åstadkommande af reglering enligt gällande stadsplan genom framdragande af en del gator, som beröra sagde gårds jordområde, får Drätselkammaren, som anser förslaget i regleringsafseende ofull-

ständigt så till vida att staden därigenom ej skulle bekomma den för Österlånggats utläggande erforderliga marken, afstyrka samma förslag.

Däremot har Drätselkammaren ansett sig böra för Stadsfullmäktige framlägga följande förslag till ägoutbyte, hvarom kammaren och omförmälde Andersson enats, nämligen:

Andersson afstår till staden af det till gården N:o 30 i Norra kvarteret hörande jordområde all den mark, som erfordras för utläggning till Skolgatan, Österlånggatan, Vasagatan, Gamla Utanbygatan och Engelbrektsgatan, och i areal innehåller tillsammans 3,139,21 kvadratmeter, mot det att Andersson af staden bekommer dels den inom byggnadskvarteret Helge fallande mark af tomten N:o 118 litt. a. och b. i Norra kvarteret (af hvilka staden är berättigad att inlösa litt. a. af domkyrkan), och i areal innehåller 1,493 kvadratmeter, dels ock den mark, som enligt äldre stadsplan af Skolgatan möjligen faller inom byggnadskvarteret Hake. Då Andersson sålunda erhåller mindre mark, än han afstår, berättigas han, som förut äger en del af hörntomten mot Engelbrektsgatan och Gamla Utanbygatan inom byggnadskvarteret Henrik, att af staden tillösa sig återstående delen af nyssnämnde tomt till areal af 869,7 kvadratmeter efter ett pris af 1 krona för hvarje kvadratmeter.

Och får Drätselkammaren, som i särskild skrifvelse denna dag hemställer om åtgärders vidtagande till förläggande af den i gällande stadsplan upptagna, öfver tomterna N:ris 30, 31 och 32 i Norra kvarteret gående Pukegatan, anhålla att Stadsfullmäktige måtte, med godkännande af föreliggande förslag till byte och köp af mark, bemyndiga Drätselkammaren att i enlighet därmed uppgöra aftal med ägaren till gården N:o 30 i Norra kvarteret.

Västerås den 9 Juni 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse angående Pukegatans förläggande.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har härmed velat hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta om åtgärders vidtagande för sådan ändring i gällande stadsplan att den däri upptagna Pukegatan, med sin sträckning från Österlånggatan öfver tomterna N:ris 30, 31 och 32 i Norra kvarteret till Vasagatan, må ur stadsplanen utgå, enär de å omse sidor om denna gata liggande kvarteren Hake och Heimer genom sin oregelbundna form blifva svåra att bebygga och nämnde kvarter dessutom, isynnerhet det förstnämnda, hafva väl liten ytvidd.

Västerås den 9 Juni 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens anmälan om mottagande från Enkefru Elisabeth Modin af 500 kronor för bildande af en fond.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Från Enkefru Elisabeth Modin i Stockholm har till Drätselkammaren ankommit en handling, som härmed i afskrift bifogas, hvarigenom kammaren till förvaltning fått emottaga ett belopp af 500 kronor för bildande af en fond med namnet "Mark Modins minne", och har Drätselkammaren beslutit att förvalta beloppet i det syftemål, som därmed afses;

hvilket Drätselkammaren härmed velat anmäla.

Västerås den 9 Juni 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Till minne af min älskade, afidne son, Elektr. Studeranden Mark Engelbrekt Modin, och i enlighet med hans (under lifstiden uttalade) önskan får jag härmed till Västerås stad öfverlämna Femhundra (500) kronor, hvaraf räntan, 25 kronor, skall hvarje julafton tilldelas någon inom Västerås stads församling boende, ensam fattig gumma.

Fonden, som skall bära namnet Mark Modins minne, anhåller jag vördsamt att Drätselkammaren behagade omhändertaga och förvalta i likhet med andra under dess vård och ansvar ställda, likartade medel, och att understödstagare måtte utses af domprostinnan och borgmästarinnan i samråd med församlingsdiakonissan; och vågar jag uttala den önskan, att vid understödets utdelande några vänliga ord måtte sägas om den unge gifvaren, som så ömmade för och tänkte på de fattiga, särskildt bland de ensamt stående bland dessa.

För den händelse fonden kommer att af undertecknad ökas, kunna flera understödstagare utses, enär understöd icke må tilldelas någon till högre belopp än 25 kronor.

Stockholm den 22 Maj 1904.

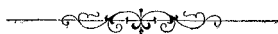
Elisabeth Modin,

född Lidbeck.

Bevittnas:

O. Fr. Wijlman.

Er. Clöophas.

Vesterås,
A. F. Berghs Boktryckeri,
1904.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

VII.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Resolution.

Remitteras jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 21 Juni 1904 till Drätselkammaren för inhämtande af kammarens utlåtande i frågan.

Västerås den 25 Juni 1904.

Enligt uppdrag
Gustaf Qvarfott.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 29 Oktober 1903 på framställning af Hälsovårdsnämnden

dels beviljat anslag till en fullständig utredning af härvarande vattenverks ändring,

dels ock återremitterat förslaget om träffande af förberedande aftal angående förvärfvande af den mark, som erfordrades för anläggande af ett nytt vattenledningsverk invid pumpbrunnen å Badelundaåsen, och för en tryckledning därifrån till stadens rörnät och reservoar,

får Hälsovårdsnämnden nu till Stadsfullmäktige öfverlämna följande handlingar:

1:o) Professor J. Gustaf Richerts preliminärutlåtande af den 2 Maj 1902;

2:o) Professor Richerts skrifvelse af den 17 September 1902, innehållande anvisningar angående propumpning å Badelundaåsen med däri åberopad ritning af den 9 Juni samma år;

3:o) En skrifvelse från densamma af den 17 November 1902 till Hälsovårdsnämndens ordförande angående uppskjutande med propumpningen till år 1903;

4:o) En skrifvelse från Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån af den 15 September 1903 angående användbarheten af grundvattnet vid Hesselö utan filtrering;

5:o) Redogörelse från Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån af den 24 Oktober 1903 angående resultaten af propumpningen, med därtill hörande tvänne planscher;

6:o) Stadsfullmäktiges protokoll i ärendet för den 29 Oktober 1903;

7:o) En skrifvelse af den 22 Februari 1904 angående den mark, som vid Hesselö erfordras, med tillhörande karta;

8:o) Förslag af den 21 Maj 1904 till ny vattenledning med därtill hörande tvänne bilagor samt fem planscher.

Hälsovårdsnämnden anser sig härmed hafva fullgjort de af Stadsfullmäktige Hälsovårdsnämnden lämnade uppdrag såväl att få utrönt möjligheten för erhållande af tillräckligt och bättre vatten som ock angående ändring af nuvarande vattenverket och får härmed hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att skyndsammast vidtaga åtgärder för att förskaffa sig äganderätt eller dispositionsrätt till den mark som för en vattenledning från Badelundaåsen, enligt Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyråns förslag den 21 Maj 1904, erfordras, samt

att därefter låta utföra vattenledningen enligt samma förslag.

Beträffande det jämväl Hälsovårdsnämnden lämnade uppdraget angående reglementsbestämmelser rörande rabatt å vattenledningsavgifter efter mätare, får Hälsovårdsnämnden hemställa, att, då nuvarande vattenverket icke torde lämna tillgång till större myckenhet vatten för industriella behof, frågan om lämnande af vidare rabatter än de, som nu tillämpas, måtte få anstå, till dess afgjort blifvit om nytt vattenverk skall komma till stånd.

Västerås den 16 Juni 1904.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Gustaf Qvarfott.

I.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Sedan I behagat anmoda mig att biträda med förslag till utvidgning af staden Västerås vattenledning, får jag efter besiktning på platsen samt efter verkställandet af några därvid beslutade observationer, vördsamt afgifva följande preliminära

Utlåtande.

Staden Västerås förses med vatten från 4 brunnar, nedsänkta längs västra stranden af Svartån. Åtskilliga omständigheter hafva låtit förmoda, att dessa brunnar lämna icke endast grundvatten utan äfven vatten från ån, som inträngt genom den porösa åbottnen. För klargörande af denna fråga hafva under 14 dagars tid observerats vattenstånden i ån, pumpbrunnen N:o 4 samt två på 50 meters afstand norr och söder om densamma nedslagna observationsrör, hvarjämte vid flera tillfällen undersökts vattnets temperatur och klorhalt. Resultaten voro i korthet följande:

Så länge pumpningen fortgick, stod

vattenytan i pumpbrunnen	1,2 meter under ån
„ „ södra rörbrunnen	1,1 „ „ „
„ „ norra „	0,7 „ „ „

I och för sig bevisar detta förhållande icke att brunnen mottager åvatten. Men af den omständigheten, att vattenytan sänkes nästan lika djupt i observationsbrunnarne som i pumpbrunnen, kan man draga den slutsatsen, att den senare mottager tillströmning från ett ganska stort område, och att således en ifrågasatt ny pumpbrunn måste förläggas ganska långt åt norr för att ej inverka på den gamla.

Vattnets temperatur var

i ån	+ 1,8 ° C.
„ pumpbrunnen	+ 3,5 °
„ södra rörbrunnen	+ 7 °
„ norra „	+ 7 °

Häraf framgår däremot alldeles tydligt, att pumpbrunnen mottager vatten från ån. Vi vilja göra ett försök att beräkna åvattnets procenthalt och antaga då, att grundvattnets naturliga temperatur är + 7 °.

Om icke åvattnet uppvärms under sin väg till brunnen, gälla följande ekvationer:

$$\begin{aligned} x + y &= 100 \\ 1,8 x + 7 y &= 3,5 \cdot 100 \\ \text{där } x &= \text{antalet procent åvatten} \\ \text{och } y &= \text{„ „ „ grundvatten.} \end{aligned}$$

Häraf erhålles i afrundade tal

$$x = 70$$

$$y = 30$$

d. v. s., 70 proc. af pumpbrunnens vatten skulle komma från ån.

Men det antagandet, hvarpå beräkningen baserades, är gifvetvis icke riktigt, ty åvattnet måste naturligtvis något uppvärmas i grunden. Åvattnet är således, då det framkommer till pumpbrunnen, varmare än $+ 1,8^{\circ}$, och då fordras naturligtvis äfven en större kvantitet däraf för att kunna sänka blandningens temperatur till $+ 3,5^{\circ}$. Alltså: *mer än 70 proc.* af pumpbrunnens vattenmängd kommer från ån.

Ett liknande resultat erhålles genom undersökning af *klorhalten*, hvilken som bekant icke förändras genom filtrering.

Åvattnet	innehöll i medeltal			9 litermilligram,
pumpbrunnen	"	"	"	12 "
södra rörbrunnen	"	"	"	18 "
norra "	"	"	"	68 "

Någon exakt beräkning är visserligen icke möjlig, men följande slutsatser kunna alltid dragas. Såväl södra som norra observationsbrunnarne mottaga antagligen vatten ifrån ån, emedan deras vattenstånd är lägre än åns; södra brunnen, där sänkningen är djupast, måste då mottaga mera åvatten än den norra, hvilket äfven framgår af *klorhalten*, som är lägre i den förra än i den senare. Grundvattnets naturliga *klorhalt* måste vara större än *klorhalten* i norra observationsbrunnen, som ju mottager vatten äfven från ån, alltså *större* än 68 litermilligram. Då nu pumpbrunnens *klorhalt* är endast 12 lmg. så är ju tydligt, att största delen af dess vatten kommer från ån.

Af denna undersökning framgår således alldeles otvetydigt, att stadens vattenledningsvatten icke är rent grundvatten utan till största delen erhålles genom "naturlig filtrering" från Svartån. Om det vattenförande lagret bestått af sand och brunnen varit förlagda på större afstånd från åstranden, skulle ju äfven på detta sätt kunnat erhållas ett fullgodt dricksvatten; men här passerar åvattnet genom groft morängrus, som är föga lämpligt som filtermaterial, och den starka temperatursänkningen tyder på att vattnet inom en ganska kort tid passerar den underjordiska filterbädden, hvilket för öfrigt bevisas äfven genom dess tidtals mycket otillfredsställande utseende och beskaffenhet i öfrigt. Under sådana förhållanden kan stadens vattenledning ej anses uppfylla nutidens anspråk.

Det har blifvit ifrågasatt, att vattensamlingen framdeles skulle utsträckas i nordlig riktning genom anläggning af nya brunnar, samt att redan i år en ny sugledning borde anläggas till de nuvarande brunnen. Hvad den förstnämnda åtgärden beträffar, måste som förut påpekats, den nya brunnen anläggas på betydligt afstånd från den nuvarande N:o 4, och resultatet blir under alla förhållanden mycket tvifvelaktigt. En ny sugledning skulle visserligen möjliggöra en djupare sänkning af brunnarnes vattenstånd med däraf följande starkare tillströmning från ån, men äfven detta har sina olägenheter; ty antingen ökas därigenom åvattnets infiltrationshastighet så mycket, att slam intränger i grunden och tilltäpper filtrets porer, hvilket ofta varit anledning till den s. k. naturliga filtreringens misslyckande, eller också blir vattnets beskaffenhet ännu mera försämradt.

Innan dylika åtgärder vidtagas, borde därför undersökas möjligheten att anorstädes i stadens närhet erhålla en kvantitativt och kvalitativt bättre vattentillgång. Att döma af traktens geologiska bildning torde det bästa resultatet kunna väntas af en undersökning i den s. k. Badelundaåsen, en bland Sveriges mest be-

tydande rullstensåsar. Dessa åsar, hvilka vid isperiodens slut bildades genom af-sättning af sand och grus i tunnelformiga kanaler under istäcket, äro i allmänhet rika på källor af den ypperligaste beskaffenhet. Gäfle, Upsala, Örebro, Borås, Halmstad, Söderhamn, Falun, Södertelje, Lidköping och Hudiksvall äro exempel å städer, hvilka äro eller blifva försedda med vatten från rullstensåsar.

Huru en utvidgning af stadens vattenverk lämpligast och billigast skall kunna verkställas, särskildt i afseende å de gamla brunnarnes och pumpverkens bibehållande, är ej möjligt att ännu afgöra. Men äfven under ogynsammaste förhållanden torde icke kostnaderna blifva större, än att de uppvägas af fördelen att få vattenledningsfrågan löst på ett för framtiden betryggande sätt.

På grund häraf anser jag mig böra vördsamt föreslå, att hydrologiska undersökningar må verkställas i stadens närhet och framför allt i Badelundaåsen.

Stockholm den 2 Maj 1902.

J. Gust. Richert.

II.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Sedan resultatet af de borrningar, hvilka enligt undertecknads anvisningar blifvit verkställda i Badelundaåsen, blifvit mig genom vattenledningsföreståndaren delgifna, får jag härmed afgifva yttrande rörande de fortsatta undersökningar, hvilka äro erforderliga för bestämmande af grundvattenströmmens kvantitativa och kvalitativa egenskaper.

För dessa ändamål erfordras en under åtskilliga veckor fortsatt propumpning, hvarvid samtidigt försök verkställas med ett s. k. järnfilter, afsedt att befria grundvattnet från dess järnhalt.

Försöksanordningen i dess helhet visas å bifogade pl. 1, järnfiltret å pl. 2.

Pumpbrunnen, som förlägges omedelbart intill borrbrunnen N:o 4, utföres ofvanför grundvattenytan såsom öppen gräfning med sluttande väggar och under vattenytan såsom ett af spåntväggar omgifvet vertikalt schakt med 3 meters längd och bredd samt c:a 5 meters djup.

Omedelbart ofvanför brunnen uppställas en centrifugalpump (N:o I), drifven med rem från en fotogénmotor. Pumpens sugrör, som afslutas med sil och fotventil, nedsänkes i brunnen till största möjliga djup, och tryckröret föres till en för vattnets mätning afsedd trälåda med skibord, från hvilken slutligen en träränna framdrages för vattnets afledande.

Vid sidan af mätningsslådan uppsättes järnfiltret, dit vattnet måste ledas genom en pump N:o II, som likaledes drifves med rem från fotogénmotorn; tilllopps-röret utgår från den förra pumpens tryckrör och tryckröret utmynnar fritt öfver filtret.

Spåntbrunnen utföres af 76 m.m. nåtade och fjädrade plankor, antingen under pågående länspumpning och schaktning eller, om detta arbetssätt skulle medföra inträngande af sand med åtföljande sättningar i den omgifvande marken, medels muddring under vatten. Efter fullbordad sänkning undersökes genom försiktig pumpning om vattnet är fritt från uppslammad sand; i motsatt fall fördjupas botten och påfylls under samtidig ifyllning af vatten till spåntplankornas underkant med sten och sand af 0,3 meters djup, därpå 0,2 meter småsten samt slutligen 0,3 meter slagen sten, alltså med ett filterlager af 0,3 meters höjd.

Mätningsslådan hopsättes af spåntade bräder och förses med en skibordsöppning af 0,3 meters bredd och vertikala väggar, bildad af tunn järnplåt, som fastnitas i trävirket.

Järnfiltrets konstruktion visas å Pl. 2. Det består af tre delar, nämligen luftaren I, stenfiltret s och grundfiltret g.

Den förstnämnda har till ändamål att bringa vattnet i intim beröring med luften, hvarigenom dess lösta järnoxidul syrsättes till olösligt järnoxidhydrat som sedermera i form af ockra afsättes i filtret. Dess öfversta del består af en sinkplåt, med 2 m.m. hål på 5 m.m. afstånd. Genom dessa hål nedsipprar vattnet i form af droppar på galler af plattjärn, anordnade öfver hvarandra på 0,15 meters afstånd. Plattjärnen ligga bredvid hvarandra på 5 m.m. afstånd, så anordnade, att droppar-

ne från det ena gallret falla midt på det därunder belägna gallrets järn och sålunda tvingas att afrinna tvärs öfver desamma. Äfven den på plattjärnen bildade ockran utöfvar, såsom erfarenheten visat, ett mycket gynnsamt inflytande på vattnets oxidering.

Det på detta sätt luftade vattnet faller från det nedersta järngallret ned i stenfiltret, som är fyllt med slagen sten och som passeras i riktning uppifrån och nedåt. Bottnen täckes af tegel, anordnade såsom trummor med öppna fogar, genom hvilka vattnet slutligen samlas i mitteltrumman och från densamma genom det uppåtböjda röret r inledes i bottnen af grusfiltret, som passeras i riktning nedifrån och uppåt. Vattnet fördelas här från mitteltrumman till sidotrummorna och stiger genom dessas fogar upp först genom ett tunnt makadamlager och sedan genom gruslager af allt mindre kornstorlek, tills det slutligen passerar genom strid, jämn sand af 1—2 m.m. kornstorlek, hvaraf prof bifogas. Under denna filterprocess afsättes järnockra först i stenfiltret och sedan i grusfiltrets djupare del; det öfversta sandlagret genomsläpper däremot endast vatten. Den med hvarje dag ökade ockrasättningen minskar naturligtvis filtrets genomsläppande förmåga, och i följd däraf ökas den prässhöjd, som erfordras för öfvervinnande af motståndet. Vattenytan i grusfiltret bibehålles på utloppets nivå, men ytan i stenfiltret stiger alltjämnt, tills den slutligen når bräddafloppet. Då är tiden inne att rensa filtret, hvilket sker genom öppnande af först bottenkranen k_1 och sedan af k_2 ; hvarje filterafdelning tömmes då hastigt, hvarvid järnockran medföljer vattnet.

Under de båda första dagarne af filtrets verksamhet bör dess kapacitet icke öfverstiga 0,5 sekundliter, sedan ökas vattenmängden för hvarje dag med 0,1 sl., tills den slutligen uppgått till 1 sl.

Vattenytan i pumpbrunnen hålles på lägsta möjliga, konstanta nivå. Under den första tiden minskas dagligen den uppfordrade vattenmängden, hvarför pumpen måste arbeta med allt mindre omloppshastighet, men efter någon tid inträder ett fortfarighetstillstånd, då hvarfantalet kan bibehållas oförändradt. Vattenytan i observationsrören kommer att under den första tiden sjunka men sedan kvarstå på en bestämd höjd, som är olika på olika afstånd från pumpbrunnen. Profpumpningen måste fortgå, tills alla förändringar i vattenstånd och vattenmängd upphört.

Vattenytan i pumpbrunnen kan sänkas 3—4 meter, beroende på om filterbädd erfordras eller icke. Om t. ex. spåntens öfverkant antages ligga + 4,6 — beroende af grundvattenytans höjd —, vattenytan i brunnen + 1 och vattenytan i mätningsslådan + 10,0, blir lyfthöjden med tillägg för motstånd i ventiler och ledningar, 10 meter. Pumpen är tilltagen för en vattenmängd af 40 sekundliter; uppgår brunnens kapacitet till denna siffra, blir pumparbetet

$$\frac{40 \cdot 10}{75} = 5,3 \text{ hkr.}$$

Filterpumpen uppfordrar 1 sl. från + 10,0 vid tilloppskranen till + 13,5 vid luftaren, och utvecklar

$$\frac{1 \times 4}{75} = 0,5 \text{ hkr.}$$

Båda pumparne erfordra således tillsammans c:a 5,8 hkr. Antages verkningsgraden, remöfverföringen inberäknad till 0,55, blir motorns erforderliga hästkraftantal 9,7 eller afrundadt 10 *hästkrafter*.

Under hvarje dag mätas och antecknas vattenståndet i mätaren, pumpbrunnen och observationsbrunnarne 1—3 och 5—7, vattenytans höjd öfver mätningsslådens skibord, samt höjdskillnaden mellan vattenytorna i sten- och grusfiltren. Hvarje vecka torde en rapport tillsändas mig, och skall jag i mån af undersökningarnas fortskridande meddela nya anvisningar.

Kostnaden för propumpningen är naturligtvis svår att på förhand beräkna, men torde icke öfverstiga 6,000 kronor. Såsom en lämplig motor har jag föreslagit en fotogénmotor "Avance" enligt bifogade anbud från firman Zander & Ingeström härstädes, men måhända kan med lokomobil en billigare anordning erhållas.

Stockholm den 17 September 1902.

J. Gust. Richert.

Afskrift.

Stockholm den 29 Augusti 1903.

Herr Ingeniör J. Gust. Richert,

Birger Jurlsgatan 13,

Här.

Med anledning af Eder värda förfrågan hafva vi härmed nöjet offerera Eder i och för propumpning i Västerås.

1 st. Zeta-pump, typ. PK 14, med remskifva 270 × 160 m.m., som vid 1,550 minuthvarf uppfordrar 40 sek.liter 11 meter högt, incl. rörmotstånd. Pris fritt här	kr. 505: —
1 st. Zeta-pump, typ. PD 10 med remskifva 107 × 70 m.m., som vid 1,400 minuthvarf uppfordrar 1 sek.liter till 4 m. manometrisk uppfordringshöjd	„ 190: —
1 st. Avance-motor om 10 eff. hkr med en remskifva 450 × 310 m.m. samt ena svänghjulet utbildadt till remskifva om 160 m.m. bredd. Pris fritt här	„ 3,050: —
1 st. 70 m.m. Slidventil af tackjärn med metallgarnityr.	„ 35: —
1 st. 200 m.m. Bottenventil med sugsil	„ 120: —

Rörledningar:

Sugledning och tryckledning af 200 m.m. tackjärnsrör för den större pumpen med skruvar och packningar	„ 540: —
Sugledning och tryckledning af 76 m.m. galvaniseradt smidesjärnsrör för den mindre pumpen	„ 135: —

Remmar:

13 m. 152 m.m. Balatarem med 3 inlägg	kr. 55: 25
14 „ 63 „ „ „ 3 „	„ 23: 80 „ 79: 05

Summa kronor 4,654: 05

Priserna gälla f. o. b. här excl. emballage. Uppsättningsarbetet är ej inberäknadt.

Rörledningar m. m. äro beräknade i enlighet med den ritning vi erhållit från Eder.

I förhoppning blifva hedrade med Edra värda ordres hafva vi äran teckna

Högaktningsfullt

Zander & Ingeström,

g:m A. G. Bergquist.

Afskrift.

Stockholm den 13 September 1902.

A.-B. Vattenbyggnadsbyrån,

Birger Jarlsgatan 13,

Här.

Refererande till dagens telefonsamtal få vi härmed bekräfta, att vi äro villiga återköpa allt materiel enligt vår offert af den 29 pto till ett pris af *Kronor 2,800: —* netto efter det att materielen varit i bruk under 3 månader och att för hvarje dag, som öfverskjuter denna tid, priset minskas med *Kronor 5: —*.

Priset gäller fritt här exclusive demontering på platsen och under förutsättning, att materielen ej lidit skada.

I förhoppning att vårt anbud skall gifva anledning till affärer hafva vi äran teckna

Högaktningsfullt

Zander & Ingeström.

III.

Stockholm den 17 November 1902.

Herr Borgmästaren m. m. John Karlsson,

Västerås.

Beklagande att ej hafva varit tillstädes vid det tillfälle, då Herr Borgmästaren gjorde Byrån äran af ett besök, ber jag att med några ord få besvara en då gjord förfrågan, huruvida icke möjligen undersökningen i Badelundaåsen skulle kunna inskränkas till bestämmande af vattentillgången, således med utelämnande af försöksfilter och tillhörande pump. Detta anser jag emellertid icke tillrådligt, emedan åtskilliga af de i åsen befintliga brunnarna förete en tydlig järnhalt. Det är visserligen *möjligt*, att vid forcerad pumpning de järnhaltiga tillflödena komma att i tillfredsställande grad utspädas, men det sannolika är dock att motsatsen inträffar, och om först då anstalter skulle vidtagas för järnets aflägsnande, skulle pumpningen onödigtvis förlängas och fördyras.

I likhet med Herr Borgmästaren anser jag det vara välbetänkt att uppskjuta propumpningen till nästkommande vår, hvarvid pumpar och filter m. m. kunna anskaffas under vintern.

Med afseende å de betydliga utlägg jag haft för undersökningar och förarbeten, tillåter jag mig att nu debitera Hälsovårdsnämnden med 1,000 kr. utgörande hälften af det arvode jag tänkt begära för hela undersökningen.

Med utmärkt högaktning

J. Gust. Richert.

IV.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Med anledning af Eder skrifvelse af den 12 d:s få vi på grund af däri framställda frågor anförä följande.

Vi tveka icke att tillstyrka användbarheten för stadens vattenledning af grundvattnet vid Hesslö jämväl utan filtrering, men då vi i bref af den 9 d:s anmodade Ing. E. Hedrén att göra ett försök att minska vattnets kalkhalt, ansågo vi det ligga i stadens intresse att på enkla sätt få utrönt, hur mycket af kalkhalten lätteligen kunde afskiljas. Därtill ansågo vi oss hafva så mycket giltigare skäl, som Eder ingenjör i bref af den 27 Aug. meddelat, att anordningarna för filtreringen voro så pass färdiga, att det icke kunde dröja mer än ett par dagar att få den samma i gång.

Rörande sättet för kalkens afskiljande må såsom exempel anföras Landskrona vattenledning, där ur visserligen mera kalkhaltigt vatten en väsentlig mängd kalk genom luftning utfälles till stor fördel för vattenledningens bestånd och vattnets användbarhet.

Profpumpningen bör i alla händelser fortsättas åtminstone till lördagen den 19 d:s. Efter densammas afslutande böra vattenytorna i samtliga borrhunnarna under loppet af 3 å 4 dagar observeras 2 ggr dagligen.

Rörande den vattenmängd, som kan erhållas ur grusåsen på det ställe, där profpumpningen företagits, samt dess tillräcklighet för stadens behof, skola vi afgifva närmare yttrande i det utlåtande öfver profpumpningens resultat vi efter densammas afslutande skola hafva äran öfverlämna.

Stockholm den 15 September 1903.

För Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån

J. Gust. Richert,

g:m Wald. von Greyerz.

P. S.

Efter mottagande af rapporten för sista veckans pumpning, hvilken först i dag kommit oss tillhanda, anse vi det nödvändigt att pumpningstiden utsträcket ytterligare en vecka.

V.

Till Helsovårdsnämnden i Vesterås.

Sedan den propumpning, som med anledning af undertecknads utlåtande af den 2 juni 1902 verkstälts i Badelundaåsen, under detta år blifvit fullbordad, får jag härmed vördsamt afgifva en kort redogörelse för dess förlopp och resultat.

Brunnens sänkning och propumpning har utförts under närmaste ledning af ingenjör E. Hedrén enligt korrespondens med undertecknad, hvarjämte ingenjörerna Westerberg och Hörnell två gånger på platsen lämnat muntliga anvisningar. I stället för den af mig föreslagna träbrunnen har efter framställning från vattenledningsföreståndaren T. G. Lönnquist användts sammanskrufvade järnringar. Det för ett eventuellt afskiljande af järn föreslagna filtret med tillhörande pump har icke visat sig behöfligt.

Propumpningen började den 20 sistlidne augusti och fortgick natt och dag till och med den 26 september — likväl med några timmars uppehåll för pumpens justering den 26 augusti — således under en tid af 38 dygn. Under denna period, äfvensom några dagar efter pumpningens upphörande, hafva dagliga vattenståndsobservationer företagits såväl i pumpbrunnen som i de 6 observationsbrunnarna (jämf. den till utlåtandet af 2 Juni 1902 bifogade plankartan) samt i Mälaren. Resultaten, angifna i förhållande till Stockholms slusströskel, äro tabellariskt sammanställda i Bil. I.

Likaså har hvarje dag den ur brunnen uppfordrade vattenkvantiteten blifvit beräknad på sådant sätt, att vattnet fått passera genom en mätningsslåda med utlopp öfver ett skibord. Äfven dessa resultat angifvas i tabellen (Bil. I).

Vattnets beskaffenhet har utrönts dels genom praktiska prof med observation i öppet kärl och dels genom sex vid Vesterås kemiska station utförda undersökningar, hvarå analysattester bifogas (Bil. II—IV).

Hvad nu först beträffar den uppfordrade kvantiteten, visar tabellen en ständig sänkning från c:a 27 sekundliter vid pumpningens första dag till 21 sekundliter på 17:de dygnet, hvilken sistnämnda siffra under de tre därpå följande veckorna bibehölls konstant och t. o. m. visade tendens till höjning. På grund häraf kan antagas, att brunnen under oförändrade förhållanden kan lämna en konstant kvantitet af 1,800 kubikmeter i dygnet.

Betydelsen af denna siffra blir beroende af de förändringar, som under pumpningen inträdt i det omgifvande grundvattenståndet. Vi hänvisa då till tabellen (Bil. I), hvars innehåll grafiskt framställles i bifogade ritningar (Pl. 1 och 2). Å den förstnämnda, Pl. 1, visas Mälarens samt hvarje särskild observationsbrunns vattenståndsvariationer under hela försöksperioden, å den senare längd- och tvärprofiler genom åsen med vattenstånd dels före pumpningens påbörjande och dels den 13 September, som torde få betraktas som en »kritisk» dag. Vi finna däraf, att åsens naturliga grundvattensförhållanden äro i hög grad oregelbundna, samt att vattenståndet i märkbar grad är beroende af Mälaren. Hvad som särskildt måste

förvåna, är, att brunnen N:o II under hela tiden visat ett afsevärdt högre vattenstånd än N:o I, ehuru båda ligga i åsens tvärsektion och profilen således är tagen vinkelrätt mot strömmens hufvudriktning. Detta förhållande, liksom i öfrigt det hydrologiska kaos, som tydligen är rådande, måste tydas såsom bevis för förekomsten af olika »våningar», skilda genom sådana lager af fin eller lerhaltig sand, som så ofta påträffas i våra rullstensåsar. Icke desto mindre stå dessa våningar i inbördes förbindelse, i det alla observationsrören påverkas såväl af pumpningen som af förändringarna i Mälarens vattenstånd.

En strängt vetenskaplig bearbetning af de föreliggande resultaten är således icke möjlig, utan man måste åtnöja sig med slutledningar af endast approximativ riktighet. Tvärprofilen III, IV, V, VI å Pl. 2 är af intresse endast för bedömande af brunnens lokala inverkan på grundvattenytans sänkning och är därför för det föreliggande ändamålet icke lämplig. Profilen I, II, där pumpbrunnens inverkan redan hunnit utjämnas, visar, som förut framhållits, en betydande höjdskillnad mellan båda brunnarna; men det ligger i sakens natur, att den högre belägna vattenytan kan anses representera en instängd vattensamling af jämförelsevis ringa betydelse, den lägre däremot den egentliga grundvattenströmmen. Vi ställa oss då på den säkra sidan genom att helt och hållet bortse från det resultat, som erhållits i brunnen N:o II samt bedöma grundvattenståndets allmänna förändringar med ledning af observationerna i brunnen N:o I.

Vi finna då, att såväl före som efter pumpningen — således under oförändrade grundvattenförhållanden — vattenståndet i brunnen N:o I står högre än i Mälaren, hvilket naturligtvis beror af det motstånd, som strömmen måste öfvervinna i sandbädden. Under pumpningen har emellertid denna höjdskillnad betydligt aftagit, och den 13 September sjönk t. o. m. grundvattnet under Mälarens nivå. Frånsedt från de periodiska »skvalpningar», som inträdt genom Mälarens stigande eller fallande, har pumpningen haft till följd, att brunnen N:o I sänkts till Mälarens nivå. Nedanför N:o I inställer sig således grundvattenytan praktiskt taget horisontellt. Där ingen höjdskillnad finnes, är naturligtvis icke längre någon ström rådande: grundvattenströmmens kapacitet har blifvit reducerad till 0. Den ur pumpbrunnen uppfordrade kvantiten, 1,800 kubikmeter i dygnet, kan således anses representera grundvattenströmmens totala kapacitet; med en större brunn eller ett större antal brunnar kan ej erhållas en större vattenmängd.

Analysbevisen (Bil. II—IV) förete ovanligt vackra siffror. Järnhalten har icke, såsom man kunnat befara, ökats, utan har under hela pumpningstiden hållit sig konstant = 0,5 litermilligram, i oxid räknadt. Icke desto mindre fordrar försiktigheten, att en sådan eventualitet tages i beräkning vid en definitiv anläggning. Järnet är af grundvattnets mest nyckfullt uppträdande föroreningar och man har sett exempel på redan utförda och under flera år drifna vattenverk, där det visat sig nödvändigt att sedermera vidtaga anordningar för aflägsnande af den alltmer ökade järnhalten.

Vattnets hårdhetsgrad är långt under den gräns, som anses tillåtligt för ett godt hushålls- och industrivatten. Icke desto mindre skulle det vara önskvärdt, om kalkhalten kunde minskas, hvilket möjligen skulle kunna ske vid den luftningsprocess, som framdeles kan komma att behövas för afskiljande af järn.

För bakteriologisk undersökning lämpar sig icke en öppen pumpbrunn, utan bör sådan verkställas från en på lämpligt sätt steriliserad rörbrunn. En sådan undersökning torde dock icke vara behöflig. Rullstensåsen verkar som ett mäktigt filter, långt verksammare än en konstgjord filterbassäng, och genom att på ändamålsenligt sätt skydda brunnens omgifningar kan man utesluta hvarje möjlighet till grundvattnets infektion.

Vattnets fysikaliska egenskaper lämna intet öfrigt att önska; det är kristallklart, färglöst, välsmakande, har en konstant temperatur af $+ 7^{\circ}$ C och undergår icke några förändringar vid flera dagars förvaring i öppet kärl.

Från alla de synpunkter, hvilka vid bedömande af ett vattenledningsvattens beskaffenhet måste tagas i betraktande, är således Badelundaåsens grundvatten af utmärkt beskaffenhet.

Hvilka praktiska slutsatser kunna dragas af dessa resultat? Först och främst, att från Badelundaåsen kan erhållas ett vatten af ojämförligt bättre beskaffenhet än det nuvarande »naturfiltrerade» åvattnet. Vidare torde det vara bevisadt, att vattentillgången är fullt tillräcklig för den närmaste framtidens kraf. Under sådana förhållanden tvekar jag icke att föreslå, att den gamla vattenledningens brunnar och pumpverk slopas, samt att ett nytt vattenverk, afsedt för hela stadens förbrukning, anlägges invid pumpbrunnen vid Badelundaåsen.

Sistnämnda förslag kan måhända icke anses fullt motiveradt, då ju, såsom förut påpekats, grundvattentillgången endast kan anses tillräcklig för den närmaste framtiden. Men denna kvantitativa brist kan utan olägenhet ökas. Om nämligen grundvattenytan sänkes djupare än vid profpumpningen, erhålles en starkare tillströmning af vatten, hvaraf fortfarande 1,800 kubikmeter i dygnet utgöres af naturligt grundvatten, tillskottet af Mälarevatten, som genom sjöns högre vattenstånd tvingas att inströmma i åsen. Denna naturliga filtrering blir något helt annat än den, som erhålles vid de nuvarande brunnarna, hvilka äro förlagda helt nära stranden af Svartån. Vattnet måste passera en sträcka af icke mindre än 700 meter genom en filterbädd af minst 500 kvadratmeters fri tvärsektion. Om exempelvis 1,000 kubikmeter vatten i dygnet på detta sätt infiltreras, blir dess strömhastighet endast 2 meter i dygnet, hvarvid en vattenpartikel för att kunna passera från stranden till brunnen behöfver en tid af 350 dagar eller i rundt tal ett år! Det är själfklart, att under en så genomgripande filtrering sjövattnets temperatur fullständigt utjämnas och dess fysikaliska egenskaper i öfrigt förbättras till den grad, att det sålunda konstgjorda grundvattnets beskaffenhet blir fullt jämnod med det naturligas.

Det är emellertid tänkbart, att ett sådant naturligt filters kapacitet småningom kan aftaga genom slamafslagring på sjöns botten. Visar sig detta vara förhållandet, måste infiltrationen ske på sådant sätt, att ofvanför d. v. s. norr om brunnen upptages i åsen en bassäng, dit Mälarevattnet uppföras genom pumpning. En sådan bassäng rensas och skötes i öfrigt på fullkomligt samma sätt som en vanlig filterbassäng: vid inträdande igenslamning upphör pumpningen och vattnet får nedsjunka genom filtrets botten, som efter torrläggningen på vanligt sätt rensas genom den smutsiga sandens afskyffling. Denna metod är sedan 6 år med fördel tillämpad i Göteborg, där Göta älfis fadda och tidtals ganska orena vatten genom konstgjord infiltration förvandlas till ett utmärkt grundvatten.

Jag får således vördsamt föreslå, att planen till vattenledningens utvidgning utarbetas enligt följande principer. Vid försöksbrunnen i Badelundaåsen anlägges ett pumpverk, från hvilket grundvattnet genom en tryckledning inpressas i stadens rörnät och reservoar. I utvidgningsplanen ingår dels ett järnfilter, dels en infiltrationsbassäng för Mälarevatten, jämte tillhörande pumpar. Sedan det nya pumpverket kommit i gång, nedlägges det gamla med tillhörande brunnar vid Svartån.

Kostnaden för en sådan anläggning uppgår enligt i koncept utarbetade ritningar till c:a 250,000 kronor, däri icke inberäknade sådana förändringar inom staden, som möjligen kunna visa sig erforderliga.

Stockholm den 24 Oktober 1903.

För Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån

J. Gust. Richert.

Tabell

öfver vattenstånd i Mälaren, pumpbrunnen och observationsbrunnarna äfvensom den uppfordrade vattenmängden, kl. 7 f. m. och 7 e. m. hvarje dag.

Dato	Mäla- ren	Rör I	Rör II	Rör III	Pump- brunnen	Rör V	Rör VI	Rör VII	Uppfordrad vattenm.
20/8	{ +4,58 +4,59	— +4,96	— +7,50	— +4,95	+2,76 —	— +4,97	— +5,09	— +5,46	— 27,23 sl.
21/8	{ 4,60 4,60	4,93 4,92	7,50 7,42	5,01 4,90	3,17 2,48	5,15 4,97	5,13 4,77	5,63 5,34	26,93 26,54
22/8	{ 4,60 4,60	4,91 5,00	7,46 7,63	4,97 4,97	2,28 2,56	5,01 5,08	4,95 5,27	5,42 5,60	26,30 26,30
23/8	{ 4,60 4,65	4,94 4,91	7,46 7,46	4,94 4,84	2,52 2,12	5,00 4,88	4,89 5,04	5,38 5,37	26,03 26,03
24/8	{ 4,68 4,70	4,91 4,91	7,45 7,44	4,86 4,87	2,12 2,08	4,90 4,95	5,04 4,83	5,60 5,30	25,73 25,73
25/8	{ 4,71 4,73	5,01 4,91	7,42 7,51	4,92 4,97	2,09 2,08	5,05 5,11	4,95 5,06	5,44 5,49	25,41 25,14
26/8	{ 4,75 4,77	4,89 —	7,55 —	4,95 —	2,24 —	5,13 —	5,24 —	5,58 —	24,78 —
27/8	{ 4,77 4,79	5,06 5,09	7,74 7,80	5,00 5,00	2,10 2,12	5,31 5,34	5,40 5,50	5,70 5,73	24,26 24,26
28/8	{ 4,82 4,82	4,98 5,11	7,68 7,79	5,00 5,02	2,11 2,14	5,33 5,34	5,40 5,44	5,70 5,71	23,97 23,97
29/8	{ 4,83 4,84	5,10 4,99	7,81 7,74	5,03 4,92	2,13 2,02	5,36 5,32	5,50 5,61	5,73 5,73	23,68 23,68
30/8	{ 4,85 4,86	5,02 5,01	7,73 7,71	4,95 4,95	2,05 2,04	5,22 5,20	5,45 5,41	5,66 5,60	23,39 23,39
31/8	{ 4,87 4,87	5,09 5,04	7,76 7,69	5,05 5,05	2,15 2,16	5,34 5,35	5,49 5,38	5,71 5,67	23,11 23,11
1/9	{ 4,87 4,89	5,10 5,04	7,77 7,74	5,02 5,04	2,14 2,10	5,33 5,31	5,46 5,41	5,70 5,55	22,82 22,82
2/9	{ 4,90 4,92	5,08 5,13	7,76 7,80	4,99 5,03	2,09 2,07	5,29 5,36	5,44 5,55	5,67 5,75	22,54 22,25
3/9	{ 4,94 4,94	5,15 5,09	7,81 7,80	5,03 5,05	2,04 2,14	5,42 5,40	5,60 5,58	5,79 5,77	22,25 21,97
4/9	{ 4,92 4,92	5,11 5,11	7,77 7,81	5,01 5,00	2,04 2,11	5,36 5,32	5,56 5,56	5,76 5,73	21,68 21,41
5/9	{ 4,94 4,97	5,07 5,05	7,72 7,71	5,01 5,02	2,10 2,02	5,33 5,35	5,50 5,50	5,70 5,69	21,13 21,41
6/9	{ 4,94 4,93	5,04 5,04	7,65 7,62	5,00 5,01	2,04 2,07	5,28 5,22	5,40 5,36	5,62 5,60	21,97 21,45
7/9	{ 4,93 4,96	5,01 5,01	7,61 7,59	5,01 5,02	2,09 2,06	5,27 5,27	5,37 5,36	5,60 5,60	21,68 21,97
8/9	{ 4,93 4,93	5,03 5,07	7,55 7,64	5,00 5,05	2,04 2,02	5,18 5,29	5,26 5,30	5,53 5,64	21,13 21,13
9/9	{ 4,95 4,95	5,05 4,99	7,56 7,42	5,05 5,06	2,00 2,01	5,21 5,20	5,28 5,14	5,57 5,68	21,45 21,13
10/9	{ 4,94 4,92	5,01 4,96	7,42 7,40	4,98 4,99	2,02 2,03	5,17 5,07	5,06 5,08	5,42 5,44	21,45 21,97
11/9	{ 4,96 4,98	4,98 4,90	7,37 7,32	4,98 4,99	2,01 2,00	5,08 5,07	5,11 5,10	5,45 5,41	21,13 21,68
12/9	{ 4,98 4,98	4,90 4,97	7,29 7,33	5,03 5,02	2,00 2,02	4,96 5,04	4,93 4,94	5,29 5,34	21,45 21,68

Dato	Måla- ren	Rör I	Rör II	Rör III	Pump- brunnen	Rör V	Rör VI	Rör VII	Uppfordrad vattenm.
13/9	{ +5,01	+4,97	+7,26	+4,97	+2,00	+4,92	+4,92	+5,30	21,97
	{ 4,98	4,99	7,25	4,96	2,02	5,01	4,97	5,32	21,13
14/9	{ 4,98	5,01	7,36	4,99	2,01	5,00	4,99	5,35	21,68
	{ 4,98	5,03	7,44	5,04	2,00	5,07	5,10	5,43	21,13
15/9	{ 4,99	5,06	7,48	5,02	2,01	5,08	5,12	5,46	21,97
	{ 5,00	5,03	7,48	5,02	2,00	5,11	5,15	5,49	21,45
16/9	{ 5,03	5,05	7,48	5,02	2,02	5,12	5,16	5,48	21,97
	{ 5,03	5,07	7,51	5,02	2,02	5,15	5,20	5,51	22,25
17/9	{ 5,03	5,09	7,53	5,04	2,02	5,16	5,22	5,53	21,68
	{ 5,04	5,07	7,47	5,08	2,00	5,15	5,23	5,56	21,13
18/9	{ 5,04	5,09	7,50	5,03	2,02	5,16	5,22	5,51	21,45
	{ 5,03	5,11	7,52	4,98	2,02	5,16	5,23	5,53	21,35
19/9	{ 5,02	5,10	7,50	5,01	2,01	5,14	5,17	5,51	21,13
	{ 5,01	5,10	7,47	5,07	2,02	5,14	5,12	5,51	21,45
20/9	{ 5,00	5,11	7,52	5,04	2,00	5,14	5,15	5,53	21,13
	{ 5,00	5,11	7,52	5,04	2,02	5,15	5,18	5,54	21,68
21/9	{ 4,99	5,13	7,51	5,04	2,02	5,14	5,14	5,52	22,25
	{ 4,99	5,11	7,52	5,05	2,02	5,16	5,14	5,54	21,68
22/9	{ 4,98	5,13	7,52	5,05	2,01	5,17	5,15	5,55	21,45
	{ 4,98	5,11	7,52	5,06	2,02	5,18	5,17	5,57	22,25
23/9	{ 4,98	5,13	7,51	5,05	2,00	5,14	5,12	5,53	21,68
	{ 4,97	5,11	7,50	5,04	2,02	5,15	5,11	5,54	21,45
24/9	{ 4,96	5,12	7,51	5,05	2,01	5,13	5,14	5,53	21,97
	{ 4,96	5,13	7,52	5,03	2,02	5,15	5,13	5,54	21,68
25/9	{ 4,95	5,12	7,49	5,06	2,01	5,13	5,10	5,53	21,97
	{ 4,95	5,12	7,52	5,05	2,00	5,17	5,13	5,57	21,45
26/9	{ 4,93	5,13	7,50	5,06	2,02	5,14	5,11	5,53	21,68
	{ 4,93	5,11	7,49	5,04	2,01	5,13	5,11	5,54	21,97

Pumpningen upphörde.

27/9	{ 4,92	5,16	7,54	5,20	5,22	5,21	5,18	5,58
	{ 4,91	5,17	7,56	5,22	5,24	5,23	5,20	5,58
28/9	{ 4,90	5,17	7,56	5,24	5,25	5,24	5,23	5,59
	{ 4,90	5,18	7,57	5,24	5,26	5,25	5,24	5,59
29/9	{ 4,89	5,18	7,53	5,26	5,27	5,26	5,25	5,60
	{ 4,88	5,19	7,52	5,26	5,28	5,28	5,26	5,60
30/9	{ 4,87	5,19	7,52	5,27	5,29	5,28	5,26	5,61
	{ 4,87	5,20	7,54	5,28	5,30	5,30	5,28	5,62
1/10	{ 4,86	5,20	7,56	5,29	5,30	5,30	5,28	5,63
	{ 4,86	5,21	7,57	5,30	5,31	5,31	5,29	5,64
2/10	{ 4,85	5,21	7,58	5,31	5,31	5,31	5,29	5,65
	{ 4,85	5,22	7,59	5,31	5,32	5,32	5,30	5,65
3/10	{ 4,84	5,22	7,61	5,32	5,32	5,32	5,30	5,66
	{ 4,84	5,22	7,61	5,32	5,32	5,32	5,30	5,66

Analysbevis N:r 489.

Å kemiska stationen hafva på anmodan af Hälsovårdsnämnden, Västerås, genom Doktor K. G. Tingvall undersökts 2:ne prof af vatten, inlämnade den $12/8$ 1903 och hafva samma prof befunnits innehålla på en liter:

	Pumpen:	Brunnen:
Fasta ämnen (torkade vid 125°).....	0,2576 gr.	0,2386 gr.
Organiska ämnen (glödningsförlust)	0,0275 »	0,0182 »
Eldfasta » (salter).....	0,2304 »	0,2202 »
Däraf i syror olöst	0,0114 »	0,0116 »
Järnoxid	0,0004 »	0,0005 »
Kalk (Cao)	0,0740 »	0,0668 »
Talk (Mgo)	0,0274 »	0,0161 »
Svafvelsyra (So_3)	0,0322 »	0,0295 »
Klor	0,0142 »	0,0142 »
Syreförbrukning pr 100 l.	0,071	0,086 (0,074)
Profven gåfvo ej reaktion på Amoniak.		

Vesterås den 26 Augusti 1903.

(Sg) J. O. Bergstrand (gm.
Föreståndare.

Analysafgift kr. 15: —

Analysbevis N:r 529.

Å kemiska stationen i Västerås har på anmodan af Hälsovårdsnämnden, Västerås, undersökts prof af vatten, inlämnadt af Doktor K. G. Tingvall den $24/8$ 1903. Proftet, taget vid Hesslö, höll sig under förvaringen härstädes klart, och har samma prof befunnits innehålla på en liter:

Fasta ämnen (torkade vid 125°).....	0,2638 gr.
Organiska ämnen (glödningsförlust)	0,0080 »
Eldfasta » (salter).....	0,2558 »
Däraf i syror olöst	0,0122 »
Järnoxid	0,0005 »
Kalk (Cao)	0,0757 »
Talk (Mgo)	0,0202 »
Syreförbrukning på 100 liter	0,074

Vesterås den 4 September 1903.

(Sg.) J. O. Bergstrand,
Föreståndare.

Analysafgift kr. 5: —

Västerås den 13 Okt. 1903.

H. Herr Professor J. G. Richert.

Meddelanden från Västerås stads vattenundersökningar vid Hesselö.

Med anledning af att jag i min sista skrifvelse ej kunde delgifva något om resultatet af de båda sista vattenprovrens kemiska undersökningar, ber jag att här nedan få nämna hvad som nu kommit mig tillhanda.

Prof af den 19/9.		Prof af den 26/9.	
Fasta ämnen	0,2618	Fasta ämnen	0,2616
Organiska ämnen	0,0134	Org. »	0,0160
Eldfasta (salter).....	0,2484	Eldfasta (salter).....	0,2456
i syror olösliga ...	0,0120	I saltsyra olösl....	0,0124
Järnoxid ...	0,0005	Järnoxid ...	0,0005
Kalk (Cao)...	0,0790	Kalk (Cao)...	0,0792
Talk (Mgo)...	0,0196	Talk (Mgo)...	0,0206
Syreförbrukn. på 100 l.	0,012		

Prof af den 26/9. (Efter kokning och filtrering).

Fasta ämnen	0,1950
Org. »	0,0090
Eldfasta (salter).....	0,1860

Högaktningsfullt
(Sg) **Elias Hedrén.**

VI.

Utdrag af protokoll, hållet
vid Västerås Stadsfullmäktiges
sammanträde den 29 Oktober
1903.

§ 15.

Sedan Stadsfullmäktige till utredning af Hälsovårdsnämnden remitterat af Drätselkammaren väckt förslag om reglementsbestämmelser rörande rabatt å vattenledningsavgifter efter mätare, med anmodan till Nämnden att i samband härmed söka få utrönt möjligheten för erhållande af tillräckligt och bättre vatten och Nämnden låtit enligt förslag af Professor G. Richert verkställa förberedande hydrologiska undersökningar å Badelundaåsen, samt Stadsfullmäktige anvisat för ifrågasvarande undersökningar ett anslag af 5,000 kronor, hade Hälsovårdsnämnden till Stadsfullmäktiges kännedom meddelat:

att för utredande om från Badelundaåsen kunde för stadens vattenverk erhållas tillräcklig myckenhet vatten af tillfredsställande beskaffenhet, Hälsovårdsnämnden låtit under ledning af Professor Richert under innevarande års sommar därstädes företaga propumpning, som, efter en brunn af sammanskrufvade järnringar nedslagits i åsen å ägora till Hesslö kronodomän, fortgått från den 20 Augusti till och med den 26 September;

att kostnaden härför jämte ersättningar för resor, undersökningar och utlå-tanden af sakkunnige i frågan till den 25 innevarande Oktober uppgått till 10,663 kronor 30 öre;

att undersökningen på sätt ett af Professor Richert afgifvet utlåtande utvisade, lämnat visshet om att från Badelundaåsen kunde erhållas ett vatten af ojämförligt bättre beskaffenhet än det nuvarande filtrerade vattnet, att vattentillgången vore fullt tillräcklig för den närmaste framtiden och ett innevånareantal af minst 20,000 personer, samt att, därest i en framtid så behöfdes, ökad vattenmängd af lika god beskaffenhet som det nuvarande grundvattnet kunde utan olägenhet erhållas genom naturlig infiltrering från sjön Mälaren, antingen genom sänkning af grundvattentytan djupare än vid propumpningen skett eller genom uppumpning af Mälarvatten i en norr om brunnen i åsen upptagen bassäng;

att kostnaden för ändring af vattenledningen medelst anläggning af ett pumpverk vid försöksbrunnen å Badelundaåsen och en tryckledning till stadens rörnät och reservoar torde komma att uppgå till omkring 250,000 kronor, däri dock ej inberäknade sådana förändringar inom staden, som möjligen kunde visa sig erforderliga;

samt tillika hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att för det belopp, hvarmed hittills gjord utredning öfverstigit af Stadsfullmäktige beviljade medel, bevilja anslag af 5,663 kronor 30 öre;

2:o) att för en fullständig utredning af vattenverkets ändring bevilja ett ytterligare anslag af 3,000 kronor;

3:o) att meddela Drätselkammaren, såsom vattenledningsstyrelse, att i afbidan på denna utredning skulle anstå med vidtagande af några förändringar uti nuvarande vattenledningsverkets pumphus m. m.; och

4:o) att uppdraga åt Drätselkammaren att träffa förberedande aftal om förvärfvande af den mark, som erfordrades för anläggande af ett nytt vattenledningsverk invid pumpbrunnen å Badelundaåsen och för en tryckledning därifrån till stadens rörnät och reservoar.

Efter hållen öfverläggning i ämnet, beslöto Stadsfullmäktige:

att bevilja de under mom. 1 och 2 häröfvan omförmälta anslagen med respektive 5,663 kronor 30 öre och 3,000 kronor;

att afslå hvad Hälsovårdsnämnden under mom. 3 hemställt med afseende på inställandet af åtgärden för förändringar uti nuvarande vattenverkets pumphus;

samt att vidkommande Nämndens under mom. 4 gjorda hemställan om åtgärders vidtagande i och för förvärfvande af erforderlig mark för anläggande af ett nytt vattenledningsverk, remittera ärendet åter till Hälsovårdsnämnden.

In fidem:

Gustaf Qvarfott.

Justeradt och offentligt uppläst den 26 November 1903; betygar

Ex officio:

Gustaf Qvarfott.

Vidimeras

Ex officio:

John Karlsson.

§ 8. År 1904 den 27 Januari föredraget inför Magistraten och remitteradt till Hälsovårdsnämnden för kännedom samt till Drätselkammaren för verkställighet; betygas.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

VII.

Herr Borgmästaren John Karlsson,

Västerås.

På Eder begäran få vi härmed intyga att för utvidgning af Västerås vattenledning genom anläggning af grundvattenbrunnar och pumpverk vid Hesselö erfordras ett område af c:a 200 meters bredd och 900 meters längd öster om stora utfartsvägen från Hesselö gård, genom en smal landremsa, om c:a 300 meters längd och 10 meters bredd förbundet med Mälarens strand, allt såsom närmare framgår af en den 2 December 1903 till Eder öfversänd "Plan utvisande för Västerås vattenledning erforderligt område vid Hesselö". Områdets form och utsträckning har bestämts med hänsyn till dels vattenfattningens skyddande mot föroreningar och dels möjligheterna för ett framtida inledande från Mälaren af vatten till en eller flera infiltrationsbassänger i och för grundvattentillgångens ökande.

Stockholm den 22 Februari 1904.

För Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån:

J. Gust. Richert.

VIII.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Härmed hafva vi äran öfverlämna följande af 5 ritningar och 2 bilagor åtföljda

Förslag till ny vattenledning i Västerås.

Förslaget, som är baserad på de under åren 1902—1903 verkställda hydrologiska undersökningarna i Badelundaåsen, har utarbetats i öfverensstämmelse med de principer, som angåfvos i vårt utlåtande af den 24 sistlidne Oktober, samt omfattar *pumpverk till Hässlö, tryckledning till staden* samt nu och för framtiden erforderliga förändringar vid *rörnätet i staden* och *bassängerna i Djäkneberget*. I planen för det nya vattenverkets *utvidgning* ingå dels anläggning af järnfilter vid Hässlö för den händelse vattnets järnhalt framdeles skulle ökas och dels anläggning af infiltrationsbassänger och nya brunnar i den mån vattenförbrukningen i staden ökas. Båda dessa slag af anläggningar erfordra emellertid närmare undersökning af de faktorer, som invärka på deras konstruktion, och det har fördenskull ansetts lämpligt tillsvidare uppskjuta utarbetandet af för dem erforderliga ritningar och förslag. Emellertid har i enlighet med vår skrifvelse af den 22 sistlidne Februari för stadens räkning vid Hässlö reserverats ett område, som torde blifva tillräckligt för de under en lång framtid förestående utvidgningarna.

Pumpverket vid Hässlö

omfattar *grundvattenbrunn, maskinhus* och *pumpmaskineri*.

Pumpverkets kapacitet och öfriga anordningar har bestämts med hänsyn dels till propumpningens resultat och dels till stadens fortgående tillväxt på följande sätt.

Propumpningen har visat, att ur brunnen kan vid kontinuerlig drift uppfordras c:a 21,5 liter pr sekund, hvarvid vattenytan i brunnen sjunker till + 2 (såsom 0-plan är användt Stockholms slusströskel). Vid diskontinuerlig drift torde denna kvantitet visserligen kunna ökas, men försiktigheten bjuder dock, att ej planera pumpverket för större vattenmängd än

20 liter pr sekund.

Vid drift under 23 timmar pr dygn kan då uppfordras

1,650 m³ pr dygn.

Bilaga 1 innehåller en tabell utvisande folkmängdens och vattenförbrukningens tillväxt under åren 1888—1903 samt en annan tabell, som under antagande af samma tillväxtprocent, som i medeltal under dessa år förefunnits, beräknats för perioden 1904—1927. Folkmängden utgjorde år 1903 12,600 personer och vattenförbrukningen 374,000 kubikmeter eller i medeltal 1,020 m³ pr dygn. Som förbrukningen emellertid växlar under olika dagar och årstider är den största förbrukningen pr dygn, efter hvilken vattenledningen bör dimensioneras, större än detta medeltal, och enligt den erfarenhet, som i detta afseende gjorts i svenska städer i allmänhet, vilja vi sätta densamma = 1,270 m³ pr dygn eller

100 liter pr person och dygn.

En vattenmängd af 1,650 kubikmeter räcker då för 16,500 personer och det nya verkets kapacitet torde följaktligen redan år 1910 vara tagen fullt i anspråk. Plats bör därför redan nu beredas i pumpverket för utvidgning till dubbla kapaciteten, hvarigenom stadens behof blir fylldt ända till år 1927.

Emellertid vilja vi framhålla önskvärdheten af att vattenförbrukningen kontrolleras genom mätare, när konsumtionen, som hittills visat stadig tendens att stiga, eljest möjligen torde komma att öfverskrida ofvan angifna siffror.

Grundvattenbrunnen (pl. 3) utgöres af den för profpumpningen sänkta brunnen, som förses med öfverbyggnad af beton och genom en täckt gång förbindes med maskinhuset. I brunnen insättas dels fullständiga sugledningar för de nu installerade pumparna och dels rördelar för framtida anslutning af nya pumpar och grundvattenbrunnar.

Maskinhuset uppföres af tegel på grund af sten eller beton i brunnens omedelbara närhet. För att medgifva erforderlig sänkning af vattenytan i brunnen måste byggnaden nedschaktas, så att golvet i maskinsalen förläggas + 6,5 eller c:a 1,5 meter under den omgifvande marken. Byggnaden inrymmer förutom en maskinsal trenne mindre rum för kontor, verkstad och förråd.

Pumpmaskineriet omfattar tvenne maskinsystem om hvardera 20 sekund-liters kapacitet, och hvaraf det ena utgör reserv.

Pumparnas uppfordringshöjd har bestämts på följande sätt.

Vattenytan i pumpbrunnen sänkes vid pumpning till + 2 (jfr sid. 82). Högsta vattenytan i bassängerna å Djäkneberget ligger + 47,97 och den statistiska uppfordringshöjden är följaktligen 46 meter. Härtill kommer tryckförlusten i ledningen mellan pumpverket och bassängerna, hvilken bestämmes af ledningens längd, diameter och den vattenmängd som skall framföras. Å sidan 88 är denna förlust beräknad till 16 meter för en framtida vattenmängd af 40 liter pr sek., d. v. s. pumpverkets kapacitet sedan det kompletterats med infiltrationsbassänger, nya brunnar och ytterligare ett maskinsystem på sätt förut omnämnts. Totala uppfordringshöjden blir då $46 + 16 = 62$ meter. Den första tiden komma pumparne att arbeta med betydligt mindre uppfordringshöjd, nämligen $46 + 3,5 = 49,5$ (jfr sid. 88), men för att de nu installerade pumparne äfven framdeles skola blifva användbara, måste de beräknas för den förstnämnda större uppfordringshöjden.

För pumpverkets drift är meningen att disponera en af de tre turbinerna vid stadens vattenkraftstation i Svartån, hvarifrån drifkraften på elektrisk väg öfverföres till Hässlö. Denna turbin utvecklar enligt uppgift normalt 50 effektiva hästkrafter, hvilket dock i händelse af vattenbrist eller högflod kan afsevärdt nedgå. Sälunda uppskattades vid ett den 19 förra månaden företaget belastningsprof hvardera turbinens effekt till 30 hkr. I händelse af vattenbrist torde effekten tidtals

reduceras till 0, och vid sidan af den elektriska driften bör därför finnas ett reservmaskineri med annan drifkraft. För att åvägabringa fullständig utredning af lämpligaste anordning af maskineriet hafva vi infordrat bifogade trenne anbud (bil. 2) å dels kolf-, dels centrifugalpumpar samt med alternativt elektrisk drift, fotogén och kraftgas. Det förstnämnda af dessa tre alternativ är ej direkt jämförbart med de bägge öfriga, enär man vid elektrisk drift från kraftstationen i staden bör installera endast en elektrisk pump samt för den andra förutse annan drifkraft för att samtidigt erhålla reserv för kraftledningen och kraftkällan. Vi hafva fördenskull infordrat de ytterligare upplysningar, som varit erforderliga för erhållande af en fullt riktig jämförelse samt erhålla på så sätt följande beräkning.

1:o. Elektrisk drift.

A. Kolfpumpar.

Det lägsta anbudet upptager anläggningskostnaden till

1 elektromotorpump	7,500: —
Kraftledning	8,000: —
1 fotogénmotorpump	10,500: —
Summa Kronor	26,000: —

Driftkostnaderna beräknas för uppfordring af 425,000 kubikmeter pr år. Uppfordringshöjden blir enligt det föregående 49,5 meter och pumpen kommer följaktligen att pr år utveckla

$$\frac{425,000 \cdot 49,5 \cdot 1,000}{3,600 \cdot 75} = 78,000 \text{ pumphästkrafttimmar.}$$

Pumpens verkningsgrad uppgifves till 80 proc., elektromotorns till 85 proc. och kraftledningens till 90 proc.; kraftkällan i staden kommer följaktligen att belastas med $\frac{78,000}{0,8 \cdot 0,85 \cdot 0,9} = 128,000$ effektiva hästkrafttimmar pr år.

Så länge staden icke har annan användning för ifrågavarande vattenkraft kan intet pris äsättas densamma, men för att erhålla en jämförelse med öfriga alternativ vilja vi antaga, att hvarje effektiv elektrisk hästkrafttimma i staden kostar 1,3 öre, då enligt det följande sammanlagda driftkostnaden blir densamma som för gasmotorer.

Driftkostnaderna för elektrisk drift kunna då beräknas till

128,000 eff. hkrtim. å 0,013	1,540: —
Maskinpersonal	2,000: —
Olja, trassel m. m.	1,080: —
8 proc. ränta och amortering	2,080: —
Summa Kronor	6,600: —

B. Centrifugalpumpar.

Anläggningskostnader:

1 elektromotorpump	4,000: —
Kraftledning	14,000: —
1 fotogénmotorpump	9,000: —
Summa Kronor	27,000: —

Pumpen förbrukar enligt uppgift vid full belastning 28 eff. hkr., hvilket motsvarar en verkningsgrad af $\frac{20 \times 62 \cdot 100}{75 \cdot 28} = 59$ proc.

Å motor och kraftledning antages samma verkningsgrad som förut och kraftkällan i staden kommer följaktligen att belastas med $\frac{78,000}{0,59 \cdot 0,85 \cdot 0,90} = 173,000$ eff. hkr tim.

Driftkostnaderna blifva

173,000 eff. hkr. à 0,012	2,070: —
Maskinpersonal	2,000: —
Olja, trassel m. m.	970: —
8 proc. ränta och amortering.....	2,160: —
Summa Kronor	7,200: —

2:o. Fotogénmotorer.

A. Kolfpumpar.

Anläggningskostnad..... Kronor 21,000: —

Fotogénförbrukningen är enligt uppgift 0,43 kg. pr timma och pumphästkraft, hvilket med ett fotogénpris af 12 öre pr kg. motsvarar ett pris pr pumphästkraft-timme af 5,2 öre.

Driftkostnaderna kunna följaktligen beräknas till:

78,000 pumphästkrafttimmar à 0,052.....	4,000: —
Maskinpersonal	2,000: —
Olja, trassel m. m.	1,020: —
8 proc. ränta och amortering.....	1,680: —
Summa Kronor	8,700: —

B. Centrifugalpumpar.

Anläggningskostnad..... Kronor 17,660: —

Fotogénförbrukningen är enligt uppgift 0,3 kg. pr effektiv hästkraft och timma eller, om pumpens och remtransmissionens verkningsgrad antages till 55 proc., $\frac{0,3}{0,55} = 0,55$ kg. pr pumphästkrafttimma.

Antages samma fotogénpris som förut blir alltså driftkostnaden

78,000 . 0,55 . 0,12	5,080: —
Maskinpersonal	2,000: —
Olja, trassel m. m.	980: —
8 proc. ränta och amortering.....	1,440: —
Summa Kronor	9,500: —

3:o. Suggasmotorer.

Beräkningen göres endast för kolfpumpar då det föreliggande anbudet å centrifugalpumpar är högre.

Anläggningskostnad..... Kronor 28,000: —

Antracitförbrukningen är enligt uppgift 0,7 kg. pr tim. och pumphkt., hvilket med ett antracitpris af 25 kr. pr ton motsvarar 1,75 öre pr pumphkttim.

Driftkostnaderna kunna beräknas till

78,000 pumphkttim. à 0,0175	1 360: —
Maskinpersonal	2,000: —
Olja, trassel m. m.	1,000: —
8 proc. ränta och amortering.....	2,240: —
Summa Kronor	6,600: —

Af jämförelsen framgår, att för den kontinuerliga driften fotogénmotorer ställa sig väsentligt dyrare än de öfriga. Hvilka af dessa som skola ur kostnadssynpunkt föredragas beror åter af priset på den elektriska strömmen. Det här beräknade värdet, 1,2 öre pr elektrisk hästkraft, är tydligen lågt och torde kunna antagas blifva afsevärdt högre, om annan lämplig användning för ifrågavarande vattenkraft kan erhållas. Då vi emellertid för närvarande ej haft anledning antaga, att så är förhållandet, hafva vi planerat pumpverket för den elektriska driften. Valet har då stått mellan kolfpumpar och centrifugalpumpar. Kraftbehovet för en högtrycks-centrifugalpump är enligt det föregående 28 eff. hkr. Lägges härtill 8 hkr för tvänne framdeles eventuellt erforderliga lågtryckspumpar samt 2 hkr för belysning, erfordras vid pumpverket 38 eff. hkr, hvilket, med förut antagen verkningsgrad å motorer och kraftledning, i staden motsvarar $\frac{38}{0,85 \cdot 0,90} = 50$ elektriska hästkrafter.

En kolfpump åter erfordrar $\frac{20 \cdot 62}{75 \cdot 0,80} = 21$ hkr., hvarför med förut gjorda tilllägg för lågtryckspumpar och belysning kraftstationens belastning stiger till endast $\frac{31}{0,85 \cdot 0,90} = 40,5$ el. hkr. Den för vattenverkets drift reserverade turbinen utvecklar, som nämnt, 50 eff. hkr., hvarför från generatoren torde kunna påräknas högst 45 elektriska hästkrafter. Denna kraftkälla blir följaktligen i förra fallet otillräcklig, men lämnar i det senare något öfverskott.

Hvad reservpumpen beträffar erhålles med kolfpump framdeles en bättre anordning än med centrifugalpump, då möjligen ända till 3 remmar skulle blifva erforderliga.

Prisskillnaden är obetydlig och hvad det ena anbudet beträffar till kolfpumparnas fördel, hvarför företrädet obetingadt kan gifvas åt dessa.

Pumpverkets utseende framgår närmare af pl. 3 och 4, å hvilken markerats såväl de pumpar och rörledningar, som nu böra utföras, som äfven (med prickade linier) de som tillhöra utvidgningsplanen. I denna ingå, som förut nämnts, en 20 sekundlitters högtryckspump samt fyra centrifugalpumpar, två om 40 sekundliter för järnfiltrering och två om 20 sekundliter för infiltrationsbassänger. En centrifugalpump af hvardera storleken drifves med rem från fotogénmotorn samt de bägge öfriga af direktkopplade elmotorer. För högtryckspumpen är förutsedd elektrisk drift, men är det reserverade utrymmet tillräckligt äfven för en fotogénmotorpump för den händelse billig elektrisk drifkraft ej skulle kunna anskaffas.

För en riktig dimensionering af fotogénmotorn och kraftledning bör det för centrifugalpumparne erforderliga kraftbeloppet redan nu beräknas. Järnfilterets högsta punkt torde komma att ligga + 11 och järnfilterpumparnes uppfordringshöjd blir följaktligen 9 meter och deras effekt $\frac{9 \cdot 40}{75} = 4,8$ pumphkr.

De mindre pumparne torde erhålla högst halfva denna uppforderingshöjd samt utveckla följaktligen $\frac{4,5 \cdot 20}{75} = 1,2$ pumphkr.

För bägge blir pumparbetet följaktligen $4,8 + 1,2 = 6$ pumphkr. = 10 eff. hkr. Samtidigt minskas emellertid högtryckspumparnes uppforderingshöjd med ca 6 meter, deras pumparbete med $\frac{6 \cdot 20}{75} = 1,6$ pumphkr. och den för deras drift erforderliga effekten med $\frac{1,6}{0,8} = 2$ eff. hkr., hvarför ökningen i driftkraft blir $10 - 2 = 8$ eff. hkr., för hvilken ökning fotogénmotor och kraftledning böra tilltagas. I anbudet är denna ökning upptagen till 6 hkr., hvilket vid definitivt anbuds infor drande bör rättas. Möjligen torde kraftledningen böra tilltagas äfven för den tredje högtryckspumpen, om man nämligen redan nu kan bestämma sig för att drifva densamma elektriskt.

Tryckledningen

mellan pumpverket vid Hässlö och staden utföres af 305 mm. gjutjärnsrör. Ledningen anknytes till stadens rörnät i gatukorset mellan Stora gatan och Kopparbergsvägen samt framdrages sedan i den förstnämnda gatan och 150 m. af dess förlängning öster om järnvägen fram till den nyanlagda vägen öfver Kungsängen; följer sedan sistnämnda väg fram till Viksäng, sträcket därifrån i en nästan rät linie till Hamre by, som passeras på östra sidan, och hvars utfartsväg åt söder sedan följes fram till det af staden disponerade området vid Hässlö. Ledningens utförande i denna linie torde icke vara förknippadt med några som hälst svårigheter; bergsprängning kan i det närmaste alldeles undvikas och på den lågt belägna sträckan längs Mälarens strand kan man genom rörgrafvens förlängande öfver Mälarens vattenyta, då rören öfverfyllas med en bank, skydda sig mot vatten i grafven om grunden skulle visa sig i afsevärd grad genomsläppande.

Ledningen förlägges i allmänhet med sin öfverkant 1,5 meter under markens yta, men nedschaktas på en del ställen djupare för att undvika bildandet af luftblåsor. Antalet höjdpunkter kan på detta sätt nedbringas till 3 (pl. 1), vid hvilka anbringas kranar för luftens utsläppande. På ledningens lägsta punkt vid stranden af Mälaren anbringas en 178 mm. tömningslucka för ledningens spolning. Inom den reglerade stadsplanen förses ledningen med grenrör i alla gatukors i öfverensstämmelse med utvidgningsplanen.

Tryckförlusten i ledningen beräknas enligt formeln

$$h = c \cdot \frac{k^2 l}{d^5}$$

k är den framrinnande vattenmängden

l „ ledningens längd

d „ „ inre diameter

c „ en konstant som här har värdet 0,0025 samt

h „ den sökta tryckförlusten.

Ledningens längd, l, mellan pumpverket och gatukorset Stora gatan—Kopparbergsvägen = 6,080 meter. För den närmaste framtiden är $d = 0,305$ och $k = 0,020$ m³ pr sek., följaktligen

$$h = 0,0025 \cdot \frac{0,020^2 \cdot 6080}{0,305^5}$$

$$h = 2,30 \text{ meter.}$$

Tryckförlusten i rörnätet är väsentligt beroende af vattenförbrukningen och för öfrigt omöjlig att exakt beräkna, men anslås till 1,20 meter; sammanlagda tryckförlusten blir följaktligen nu 3,5 meter.

Sedan vattenmängden ökats till det dubbla stiger förlusten afsevärdt och vid beräkning af densamma vilja vi till yttermera visso antaga att inre rördiametern genom rostafsättningar minskats till 0,280 meter. Man erhåller följaktligen

$$h = 0,0025 \cdot \frac{0,040^2 \cdot 6080}{0,280^5}$$

$$h = 14,20 \text{ meter.}$$

Tryckförlusten i rörnätet ökas äfven, dock på grund af tillkomsten af nya ledningar i mindre grad, samt anslås till 1,8 meter. Totala tryckförlusten utgör följaktligen framdeles

16 meter.

Rörnätet i staden

utgöres för närvarande af en 225 mm. hufvudledning midt genom stadsområdet, ett fåtal 178 mm. och 127 mm. samt en en stor mängd 102 mm. biledningar. Sistnämnda slag af ledningar äro olämpliga att använda i ett rörnät anordnat för eldsläckningsändamål, och torde numera aldrig ifrågakomma vid nyanläggningar i städer. De böra fördenskill småningom utbytas mot ledningar af gröfre dimensioner. 127 och 178 mm. ledningar kunna däremot bibehållas och nya ledningar af den förstnämnda dimensionen i mån af stadsplanens bebyggande anläggas. Några flera 178 mm. ledningar böra till förenkling af rörnätet icke anläggas. För att öka eldsläckningstrycket i högt eller aflägsset belägna stadsdelar äfvensom för förbättring af cirkulationen i rörnätet anläggas så snart råd och lägenhet det medgifva nya 225 mm. hufvudledningar på sätt som närmare framgår af pl. 2. Härtill torde efter en grundlig renspolning kunna användas en del af de rör, som äro nedlagda i sug- och tryckledningar vid det nu befintliga pumpverket.

Bassängerna å Djäkneberget

tömmas och rengöras omsorgsfullt samt kunna därefter användas såsom en högre reservoar af

1,970 kubikmeters rymd.

Kostnadsförslag.

Pumpverket vid Hässlö.

Schaktning och fyllning 500 m ³ à 2	1,000: —
Länshållning och planering	500: —
Betonarbeten 180 m ³ à 25	4,500: —
Inredning och öfverbyggnad	15,000: —
Transport	21,000: —

	Transport	21,000: —	
Maskiner:			
1 elektromotorpump	7,500: —		
1 fotogénmotorpump	10,500: —		
Tryckklocka och rörledningar.....	2,500: —		
Transporter och diverse	1,500: —	22,000: —	
Kraftledning.....	10,000: —	53,000: —	

Tryckledningen till staden.

305 mm. ledning 5,900 m. å 20	118,000: —		
Ventiler, bergsprängning, korsningar med järnvägen m. m.	2,000: —		
Jordlösen och skadeersättningar	6,000: —	126,000: —	

Högreservoarerna å Djäkneberget.

Bassängernas tömning och rengöring jämte förändring af rörledningar	2,000: —		
---	----------	--	--

Ingeniörsarvoden, oförutsedda

utgifter och diverse	29,000: —		
	Summa Kronor	210,000: —	

Stockholm den 21 Maj 1904.

För Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån

J. Gust. Richert.

Tabell I

utvisande folkmängd och vattenförbrukning i Västerås åren 1888—1903.

År	Folkmängd.		Vattenförbrukning		
	Antal	Ökning %	m ³ pr år	m ³ pr dygn	l. pr ind. o. dygn
1888	7,129	25	57,719	158	22
1889			66,767	183	
1890	7,847		72,305	198	25
1891	8,122		93,324	256	32
1892	8,288		93,625	257	32
1893	8,314		132,619	365	44
1894			110,985	305	
1895			114,559	312	
1896	8,942	5,3	132,906	365	41
1897	9,414		172,056	470	50
1898	9,854		198,150	532	54
1899	10,391		225,232	616	59
1900	11,238		248,246	680	61
1901	11,999		293,632	775	65
1902	12,482		322,862	883	71
1903	12,592		374,000	1,020	81
Medeltal	—	4,3	—	—	—

Tabell II

utvisande beräknad folkmängd och vattenförbrukning i Västerås åren 1904—1927.

År	Folkmängd	Vattenförbr.	År	Folkmängd	Vattenförbr.
1904	13,100	390,000	1916	21,500	640,000
1905	13,700	405,000	1917	22,400	665,000
1906	14,200	425,000	1918	23,400	695,000
1907	14,800	440,000	1919	24,300	720,000
1908	15,500	460,000	1920	25,400	755,000
1909	16,100	480,000	1921	26,400	785,000
1910	16,800	500,000	1922	27,500	815,000
1911	17,500	520,000	1923	28,700	850,000
1912	18,200	540,000	1924	29,900	890,000
1913	19,000	565,000	1925	31,100	925,000
1914	19,800	590,000	1926	32,400	960,000
1915	20,600	610,000	1927	33,800	1,000,000

Afskrift.

Leveransanbud.

På grund af från Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån erhållen förfrågan få undertecknade härmed erbjuda sig att i enlighet med bifogade ritningar enligt något af nedanstående alt. tillverka samt komplett uppsatt i tjänstfärdigt skick till Västerås stads vattenledning i Västerås leverera följande maskineri:

Alt. I.

(se D-ritn. N:o 9557)

2 st. pumpmaskiner med tillhörande fotogénmotorer, igångsättningsanordning, luftkompressorer m. m.
allt till ett sammanlagdt pris af

Tjugosjutusen (27,000) kronor.

Leveransen beräkna vi kunna verkställa cirka 6 månader efter beställning. Hvardera pumpen består af en Riedler Expresspump grupp VII, hvilken erhåller en plungediameter af 160 mm. samt ett slag af 250 mm. Den förses med all behöflig armatur såsom glaströrsställ, manometer, vacuummeter, snyttventiler, säkerhetsventil, aftappningskranar samt 2 st. öfverströmningsventiler, förbindande såväl tryckrummet med pumprummet som detta med sugrummet. Genom öppnande af denna senare ventil kan vid igångsättning pumpen aflastas. Pumpen kopplas direkt till en 30 hkr. fotogénmotor Avance af J. V. Svensons Automobilfabriks tillverkning. Såväl pump som motor äro anbragta å ett gemensamt gjutjärnsfundament. Fotogénmotorn förses med igångsättningsanordning, bestående af igångsättningsventil, 1 helsvetsad kompressionscylinde med tillhörande manometer samt erforderliga rörledningar och kranar, ljuddämpare, 1 ledning mellan denna och motorn, 1 lampa för igångsättning samt såsom reserv 2 st. fjäderringar till cylinderkannan, 1 packning till fotogénpumpen, 1 reservfjäder till d.o, 1 sats ventilfjädrar till d.o, erforderliga verktyg och bruksanvisning. Motorns hastighet kan efter behag inställas mellan 160—225 hvarf pr minut och på så sätt den uppfordrade vattenmängden ökas eller minskas. Vid normal gång, 205 hvarf pr minut, uppfordrar hvardera pumpmaskinen, då motståndshöjden uppgår till 62 m., 20 sek.-l. vatten.

Fotogénförbrukningen beräknas härvid ej öfverstiga 0,43 kg. pr timma och pumphkr.

För att inpumpas luft i pumpens tryckklockor anbringas en mindre kompressionspump, hvilken medelst excenter drifves från pumpens axel.

Alt. II.

(se D-ritn. N:o 9558)

2 st. pumpmaskiner med tillhörande gasmaskiner, luftkompressorer m. m.
Suggasgeneratoranläggning, bestående af:

2 st. generatorer, hvardera tillräcklig för c:a 27 hkr., utfordrade med eld-

fast material, försedda med särskild värmeisolering, beskickningsanordning, med förrådsschakt för flera timmars drift, reningsöppningar, reningsverktyg och ventilator för varmbläsning;

2 st. förångare med 1 m. gasrör samt kran;

2 st. scrubbers med vattendusch;

2 st. vattenafskiljare;

samtliga mellan nämnda apparater erforderliga rörledningar, kranar, ventiler m. m.;

2 st. påfyllningsanordningar.

Alla ankarbultar samt alla för gasmaskinerna erforderliga rörledningar, allt till ett sammanlagdt pris af

Tjuguåttatusen (28,000: —) kr.

Leveranstiden beräkna vi till cirka 6 månader efter beställning.

Hvardera pumpmaskinen består af en Riedler Expresspump grupp VII, fullkomligt lika som vid Alt. I, men med 190 mm. plungediameter, direkt kopplad till en 25 hkr. gasmaskin.

Hvardera gasmaskinen, som är en liggande 1-cylindrisk precisionsmotor, förses med ventilreglering, regulator och elektrisk tändning, 1 svänghjul med en olikformighetsgrad af $\frac{1}{50}$, 1 ljuddämpare, skrufnycklar, oljekannor, reservfjädrar, rengöringsverktyg, reservpackningar, 1 reservtändfläns, 1 bleckmantel för kolfven, 1 klämma för ringarna m. m. I och för igångsättning förses motorerna med laddningsventiler samt med en för båda motorerna gemensam tryckluftbehållare. Den för igångsättningen samt för pumpens luftklockor erforderliga tryckluften lämnas af en mindre luftkompressor, hvilken drifves direkt från pumpens axel. Gasmaskinens regulator förses med en anordning, hvarigenom hvarfantalet under gång kan förändras mellan 130—210 hvarf pr minut och på så sätt den uppfordrade vattenmängden ökas eller minskas.

Vid normal gång, 184 hvarf pr minut, uppfordrar hvardera pumpmaskinen då motståndshöjden uppgår till 62 m., 20 sek.-l. vatten

Antracitförbrukningen beräknas härvid ej öfverstiga 0,7 kg. pr timma och pump hkr.

Alt. III.

(se D-ritn. N:o 9559)

2 st. pumpmaskiner, hvardera bestående af 1 Riedler Expresspump N:o 7, medelst kuggväxel kopplad till en elektromotor, jämte för pump och motor gemensamt gjutjärnsfundament, 1 st. 6 km. lång ledning mellan kraftstation och pumpverken, i primärstationen 1 st. 3-fas-transformator samt i sekundärstationen 1 st. belysningstransformator, instrumenttafla m. m. allt till ett pris af

Tjugutvåtusén (22,000: —) kr.

Pumpens verkningsgrad är 80 proc., motorns d:o 85 proc. och förlusten i ledningen cirka 10 proc.

Leveranstiden beräkna vi till cirka 6 månader efter beställning.

I de angifna prisen, som endast äro approximativa, innefattas ej kostnaden för erforderligt grundläggningsarbete eller transporten från järnvägsstationen i Västerås till uppställningsplatsen.

I och för uppsättningen tillhandahålla vi en montör, hvilken af beställaren erhåller nödig handtlangning samt alla för uppsättningen erforderliga ställningar, pallningsvirke m. m.

Garanti lämnas under ett års tid, räknadt från emottagningsdagen på så sätt att alla under denna tid uppkommande felaktigheter, hvilka bero på felaktig konstruktion, dåligt arbete eller material kostnadsfritt afhjälpes.

Trollhättans Mekaniska verkstad den 5 Maj 1904.

Nydvist & Holm

gm. E. W. Erikson.

Vi få härmed öfverlämna alternativa förslag på snabbgående pumpverk för Västerås vattenledning.

Alternativ I. 2 st. pumpverk, direkt kopplade till hvar sin fotogénmotor, hvartdera pumpverket för en effekt af 20 sek.-liter till 62 meters total lyfthöjd. Bränsleförbrukningen vid nämnda effekt icke öfver 7 kilo per timme och pumpverk.

Hvardera motorn tillräckligt kraftig att förutom ofvannämnda arbete äfven lämna 6 eff. hkr. för drifvande af en eller två centrifugalpumpar. Sug- och tryckrör i enlighet med bilagd ritning $\frac{30 \text{ B}}{\text{N:o 159.}}$

Alternativ II. 2 st. pumpverk af lika typ och effekt som förenämnda, men kopplade direkt till hvar sin elektriska motor. Strömförbrukning vid ofvannämnda effekt c:a 19 kw. amp. per timme och pumpverk.

Sug- och tryckrör i enlighet med bilagd ritning $\frac{30 \text{ B}}{\text{N:o 160.}}$

Förslagspris för pumpmaskineri enligt alternativ I, kr. 21,000.

II, „ 15,000.

1 st. ” 6 km. lång kraftledning af 3-trådig kopparlinie, 3 st. landsvägs korsningar och 1 st. dubbelspårig järnvägs korsning, utförd med jordkabel, uppsatt komplett utom stolpar *förslagspris* kronor 5,500.

Om spänningen i kraftledningen väljes 3,000 volt blir linieförlusten c:a 6 proc.

1 st. 3-fas transformator för 40 sek. hkr. med högspänningsinstrumentering, kronor 1,710.

Transformator vid kraftstationen betingar samma pris.

Prisen afse leverans fritt banvagn Västerås samt uppsättning.

Pumparne utföras samt förses med sådana lämpliga tryck- och sugklockor, att några sådana särskilda klockor icke erfordras på rörledningarna och vattnet skall likväl framföras i jämn och stötfri ström genom rörledningarna. Om anläggningen utföres med långsamt gående pumpar drifna med remtransmission blir priset:

Med fotogénmotorer motsvarande alternativ I *förslagsvis* kronor 22,500

och med elektriska motorer motsvarande alternativ II, *förslagsvis* kronor 13,500.

Härvid erfordras dock ett något större pumprum, ungefär såsom bilagd skiss

30 B
N:o 161 angifver.

Stockholm den 18 Maj 1904.

För Ludwigsbergs Verkstads Aktie Bolag

A. J. Granell.

Härmed:

3 ritn. 30 B
N:o 159, 160, 161.

Afskrift.

Kostnadsförslag

öfver Pumpverk för Västerås stad

till Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån,

Stockholm.

Alternativ I. Elektrisk drifkraft.

- 2 st. elektromotorpumpar för trefas växelström af lågspänning, 50 perioder, lämnande hvardera 20 sekundliter vatten vid 62 meter total uppfodringshöjd. Pumparne förbruka hvardera 28 eff. hkr. vid 1,400 minuthvarf.

Pumparne äro af Serie-Zetatyp, direkt kopplade med motorn å gemensam bottenplatta. Elektromotorn är försedd med släpringsankare och rikligen dimensionerad för ofvannämnda belastning. Rotorn är konstruerad att kunna kortslutas under gång, så att borstarne kunna aflyftas.

- 2 st. igångsättningsmotstånd till d:o.

- 1 st. motortafla af marmor, monterad med 2 ampèremätare, 2 trepol. säkerhetsapparater och 2 trepol. afstängare. Å marmorplattan finnes plats reserverad för liknande apparater för tvänne ytterligare pumpaggregat.

Ledningar från transformator till motortafan och från denna till pumparne.

Frakter och transporter.

Uppsättning.

Pris tillsammans ..... Kronor 7,900: —
Kraftledning af 6 kilometers längd med tre landsvägs- och en dubbelspårig järnvägs korsning, beräknad för drift af ett pumpaggre-

Transport 7,900: —

gat samt ytterligare en Elektromotorpump om 6 eff. hkr. jämte belysning af pumpstationen.	Transport 7,900: —
Stolpar samt transformatorer med hus vid liniens ändpunkter.	
Frakter, transporter, uppsättning, resor och tillsyn.	
Beräknas tillsammans approximativt till	Kronor 14,000: —
	Summa Kronor 21,900: —

I ofvanstående ingå ej kostnader för rörledningar samt fundament, som ju kunna göras ytterst lätta. Dessutom förbehålles fri handtlangning för montör.

Vid beräkning af driftkostnaderna torde bemärkas, att elektromotorpumparne förbruka 23,5 kilowatt hvardera vid full belastning. Enligt uppgift från Västerås skulle strömpriset å förbrukningsstället kunna sättas till 5 öre per kilowattimma inbegripet ränta och amortering å krafledning och transformatorer etc.

Alternativ II. Suggasmotorer och Zetapumpar.

Generatorgasanläggning för koks- eller antraciteldning.

2 generatorer tillräckliga för 40 hkr., utfordrade med eldfast material, försedda med påfyllningsanordning, reningsöppningar, reningsverktyg samt ventilatorer för varmbläsningen.

2 st. förångare, 2 st. scubbers med vattendusch, 2 st. vattenafskiljare, 2 st. sågspånsfilter, 2 st. tryckregulatorer.

Erforderliga rörledningar, rörkrökar, kranar, ventiler etc.

Motoranläggning bestående af:

2 st. encylindriska precisionsgasmotorer, system Körting, klass M. med ventilstyrning, precisionsreglering och elektrisk tändning, om hvardera 30 å 40 eff. hkr. vid 160 minuthvarf, försedda med:

svänghjul för en olikformighetsgrad af 1 : 40, ytterlager, ljuddämpare, skrufnycklar, oljekannor, reservfjädrar, reservtändfläns, bleckmantel för kolfven, klämma för ringarne etc.

2 st. remskifvor, hvarjämte plats är reserverad för ytterligare en remskifva.

2 satser ankarbultar och plattor, 2 klinkhäftig, 2 ljuddämpare, 2 igångsättningsanordningar.

Durkplåtar och skyddsräck.

Rörledningar bestående af:

Gastillopsledning från gasverket till motorerna, hvarvid förutsättes att motorerna uppställas i gasverkets omedelbara närhet.

Afloppsledning från ljuddämparne.

Till- och afloppsledning för kylvattnet inom maskinrummet exkl. anslutning till vattenledningen.

Tryckluftledning mellan motorer och tryckluftbehållare.

Afloppsledning från gasledningen.

Montage utom hjälparbetare, rustverk och lyftapparater.

Härvid förutsättes fritt vivre och logi för montör under montagetiden samt fri transport från kaj eller järnvägsvagn till uppställningsplatsen.

Pris tillsammans ..... Kronor 28,700: —

2 st. Serie-Zetapumpar för remdrift lämnande hvardera 20 sekundliter vatten vid 62 meters total uppforderingshöjd och 1,150 minuthvarf,

Transport 28,700: —

	Transport 28,700: —
därvid förbrukande 29 eff. hkr. Pumparnes in- och utlopp 125 mm. inre diameter.	
Pris tillsammans	Kronor 4,500: —
Remmar mellan gasmotorer och pumpar samt skyddsräck.	
Förankringsjärn för pumparne, uppsättningsarbete, frakter och transporter, resor och tillsyn.	
Pris tillsammans	Kronor 750: —
	Summa Kronor 33,950: —

I ofvanstående ingår ej kostnaden för rörledningar.

Dessutom förbehålles fri handtlangning.

Bränsleförbrukningen garanteras vid full belastning till 450 gram per effektiv hästkrafttimma (remförluster icke inberäknade), och torde ett antracitpris af 27: 50 per ton fritt Vattenledningsverket få läggas till grund. Oljeförbrukningen för gasmotorerna uppgår till 3 gram per eff. hästkrafttimma.

Alternativ III. Fotogénmotorer och Zetapumpar.

- 2 st. stationära fotogénmotorer, typ Avance, utvecklande vardera 35 eff. hkr. med 210 minuthvarf. Svänghjulen äro utbildade till remskifvor för drift af zetapumpar. Med motorerna följa lampor, ljuddämpare, erforderliga skruvnycklar, rensnålar och som reserv: 2 kolringar samt 1 packning, 1 spiralfjäder och 1 sats ventilfjädrar till fotogénpumpen.

Rörledningar:

- 1:o. Smidesjärnsrör för kylvatten, utgående från lågtryckssidan af serie-zetapumparne.
- 2:o. Rörledningar för afloppsgaser, bestående af 6" gjutjärnsrör. Montage excl. schaktnings-, murnings- och timmermansarbeten. Frakter och emballage excl. transport från kaj eller järnvägsvagn till uppsättningsplatsen. Pris tillsammans ..... Kronor 12,410: —
- 2 st. serie-zetapumpar för remdrift lika med alt. II..... " 4,500: —
- Remmar mellan fotogénmotorer och pumpar samt skyddsräck, förankringar för pumparne, uppsättningsarbete, frakter & emballage, resor & tillsyn. Pris tillsammans ..... Kronor 750: —
- Summa Kronor 17,660: —

I ofvanstående ingår icke kostnaden för rörledningar. Dessutom förbehålles fri handtlangning.

Bränsleförbrukningen uppgifves af tillverkaren af Avancemotorerna till 0,3 kg. fotogén per effektiv hästkraft och timma. Fotogénpris är 12,5 öre per kg.

Stockholm den 9 Maj 1904.

Zander & Ingeström.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 25 Augusti.

VIII.

Drätselkammarens skrifvelse angående inköp af gården Kristineberg vid Hållgatan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Ägaren af gården Kristineberg vid Hållgatan, pastorsadjunkt Helmer Öster i Furudal, har i skrifvelse till Drätselkammaren erbjudit staden att få inlösa berörde gård till ett pris af 7,000 kronor med tillträdesrätt den 1 Juli eller 1 Oktober innevarande år.

Ifrågavarande gård, hvars tomtyta enligt bilagda karta utgör 8,926 kvadratfot, hvaraf staden förut förvärfvat sig något mer än hälften, lämnar för närvarande en årlig hyresinkomst af 592 kronor och är taxeringsvärdet för åbyggnaderna 6,000 kronor och för tomten 300 kronor eller tillhopa 6,300 kronor.

Genom förvärfvande af gården Kristineberg skulle staden blifva ägare till all mark, som erfordras för reglering af Hållgatan mellan Stora gatan och Kristinagatan, och får därför Drätselkammaren, som anser 7,000 kronor vara ett skäligt pris för gården, hvars tomt helt och hållet åtgår för gatureglering, härmed föreslå att Stadsfullmäktige måtte besluta om inköp af densamma på det sålunda erbjudna villkoret, att af staden tillträdas den 1 nästkommande Juli.

Västerås den 20 Juni 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Bestyrkt afskrift af Kungl. ecklesiastikdepartementets skrifvelse den 3 Juni 1904 i fråga om upplåtelse för stadsplanens genomförande af två komministern i Västerås på lön anslagna ägolotter.

Till Kungl. Maj:ts och rikets Kammarkollegium.

Till Kungl. Maj:ts har Dess befallningshafvande i Västmanlands län med eget underdånigt utlåtande öfverlämnat en af stadsfullmäktige i Västerås gjord underdånig ansökning, att, enär för reglering enligt fastställd stadsplan af Domkyrkoesplanaden och därinvid utlagda byggnadskvarteret »Henrik» erfordrades, att staden med äganderätt förvärfvade två i stadens norra kvarter belägna, stadskomministern på lön anslagna ägolotter, hvilka lotter, betecknade med litt. N och O af tomten N:o 119, blifvit å en vid ansökningen fogad, af stadsingenjören B. Gewalt år 1902 upprättad karta affattade och beskrifna såsom innehållande i areal tillhopa 615,9 kvadratmeter. Kungl. Maj:t tacktes medgifva, att dessa jordar finge åt staden med äganderätt upplåtas, mot det att staden till komministern erlade en arrendeinkomsten af jordarne motsvarande årlig afgift af förslagsvis 30 kronor, öfver hvilken ansökning ej mindre Magistraten i Västerås, stadsförsamlingen, vederbörande boställshafvare och domkapitlet i Västerås sig yttrat än äfven I, efter inhämtande af kammarkollegiets yttrande, den 17 Maj 1904 afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

Vid föredragning af detta ärende har Kungl. Maj:t icke funnit skäl bifalla ifrågavarande ansökning. Hvilket jag, på nådigste befallning, får Eder till kännedom och vederbörandes förståndigande härigenom meddela. Ofvan omförmälda karta återsändes härmed för att vederbörande tillställas.

Stockholm den 3 Juni 1904.

Carl von Friesen.

Vilh. Beskow.

Vidimeras ex officio

Viktor Lundqvist.

Vidimeras ex officio

Wilhelm Lange.

Drätselkammarens yttrande öfver Häradshöfdingen C. Ugglas motion om bidrag för undersökning af en järnväg från Uppsala till Orresta eller annan lämplig punkt å Stockholm—Västerås—Bärgslagens järnväg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Då fråga uppstått om anläggning af en järnväg från Uppsala väster ut i riktning mot Västerås, hvilken anses medföra afsevärda fördelar för staden, får jag härmed föreslå att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta att bidraga till kostnaden för undersökning af en järnväg från Uppsala till Orresta eller annan lämplig punkt å Stockholm—Västerås—Bärgslagens järnväg.

Västerås den 27 Augusti 1903.

Claes Ugglä.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom inforordadt yttrande öfver bifogade motion af Häradshöfdingen C. Ugglä angående bidrag för undersökning af en järnväg från Uppsala till Orresta eller annan lämplig punkt å Stockholm—Västerås—Bärgslagens järnväg, får Drätselkammaren hemställa att sedan numera den föreslagna järnvägen Enköping—Heby—Runhällen blifvit beslutad och byggnaden af densamma påbörjad, motionen måtte för närvarande icke föranleda till något vidare åtgörande från Stadsfullmäktiges sida.

Västerås den 11 Augusti 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Hjalmar Södergren.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af väckt förslag om en järnvägsanläggning från Västerås norr ut till Väster Färnebo.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid ett den 16 innevarande April härstädes anordnad möte utaf den af Stadsfullmäktige, i anledning af väckt förslag om en järnvägsanläggning från Västerås norr ut till Väster Färnebo, tillsatta komité visade sig, att intresset i de kommuner, som af den tilltänkta järnvägen skulle beröras, är lifligt, och beslöts vid detta möte, att genom utsedde komiterade söka anskaffa medel till nödiga undersökningar rörande banans spårvidd och lämpligaste sträckning samt för trafikberäkning m. m. Kostnaden i detta hänseende beräknades till Femtusen Kronor, hvaraf möjligen hälften vore enligt utsago af ombud från åtskilliga socknar att påräkna från landsbygden. Af denna kostnadssumma skulle således återstå att anskaffa åtminstone hälften, hvilket belopp landskommunernas ombud vid omförmälda möte ansåge vara det minsta, hvarmed Västerås stad borda bidraga till berörda förberedande åtgärder.

Vid sådant förhållande och då väl undersökning i omförmälda hänseende synes för Västerås stad vara af stor betydelse, få vi härmed anhålla, att Stadsfullmäktige måtte härtill lämna ett förslagsanslag till belopp af Tretusen Kronor, hvilken summa vi sålunda yrka, att Herrar Stadsfullmäktige ville anslå för nu ifrågavarande ändamål.

Västerås den 26 April 1904.

Max. Schenström.

Joh. Plantin.

J. Lundin.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom infordradt yttrande öfver en utaf den af Stadsfullmäktige i anledning af väckt förslag om en järnvägsanläggning från Västerås norr ut till Väster Färnebo tillsatta komité gjorda hemställan, att Stadsfullmäktige ville lämna ett förslagsanslag till belopp af Tretusen Kronor såsom bidrag till kostnaden för nödiga undersökningar rörande nämnda järnvägs spårvidd och lämpligaste sträckning samt för trafikberäkning m. m. får Drätselkammaren, som anser att någon bredspårig järnväg i föreslagna riktningen icke lämpligen kan ifrågakomma, föreslå, att Stadsfullmäktige ville lämna ett anslag af högst 3,000 Kronor för undersökningar i omförmälda hänseende rörande en smalspårig järnväg i föreslagna riktningen, dock endast under förutsättning att antingen af de kommuner som äro intresserade af järnvägen eller af enskilda minst lika stort bidrag lämnas för ändamålet.

Västerås den 11 Augusti 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Hjalmar Södergren.

**Skrifvelse från Fröken Märta Olauson, om bidrag från Torn-
grenska fonden, jämte Drätselkammarens yttrande i ärendet.**

Till Västerås stads Drätselkammare.

Som bekant hade min morbroder, Bankkassören J. W. Torngren, förordnat, att af hans efterlämnade förmögenhet skulle årligen utgå till min moder 600 Kronor och lika stort belopp till mig. Detta belopp erhöles vi kvartalsvis i förskott.

Med kännedom om de dyra lefnadskostnaderna i Västerås, och då min mor ej hade något utöfver detta att existera på, var det gifvet, att vid kvartalets slut äfven anslaget var åtgånget. Dertill kom, att min mor under de senaste åren var så sjuklig, att hon ständigt behöfde andras hjälp, hvilken jag lämnade, hvarföre jag ej medhann det lilla hushållets skötande. Denna omständighet ökade alltså våra utgifter.

Min mor dog de sista dagarne af ett kvartal, och blef jag nödsakad att af de medel, som vid början af påföljande kvartal tillföll mig, bestrida begravningskostnaderna. Min ekonomi blef härigenom betydligt rubbad, och är det på grund häraf jag vördsammast vänder mig till Drätselkammaren med ödmjuk begäran att af Torngrenska donationsfonden erhålla bidrag till min mors begrafning och dermed förenade omkostnader.

Västerås den 19 Juli 1904.

Märta Olauson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af bifogade af Fröken Märta Olauson till Drätselkammaren ställda skrifvelse, får Drätselkammaren tillstyrka att Stadsfullmäktige ville såsom bidrag till kostnaden för fru Olausons begrafning anvisa af Torngrenska fonden för konvalescenthem ett belopp af 150 kronor, motsvarande den pension som utgått till Fru Olauson från nämnda fond för ett fjärdedels år.

Västerås den 11 Augusti 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Hjalmar Södergren.

**Skrifvelse från Auditören G. Qvarfott angående afkortning
å kommunalutskylder för år 1903, påförde f. d. Borgmästaren
E. W. Abenius' sterbhus jämte drätselkammarens yttrande i
ärendet.**

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan f. d. Borgmästaren E. W. Abenius' sterbhus, på sätt bilagda debetse-
del utvisar för år 1903 påförts utskylder till Västerås stad till ett belopp af 446
kronor 54 öre, men Borgmästaren Abenius aflidit den 4 Oktober sagde år, får un-
dertecknad härmed vördsamt anhålla, att sterbhuset måtte, i likhet med hvad för
kronoutskylderna egt rum, få åtnjuta afdrag å ifrågavarande utskyldsbelopp för
tiden Oktober till och med December eller med en fjerdedel, till belopp af 111
Kronor 63 öre.

Västerås den 14 Juni 1904.

För f. d. Borgmästaren E. W. Abenius' sterbhus:

Gustaf Qvarfott.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af bifogade ansökan från Auditör G. Qvarfott angående afkort-
ning å kommunalutskylder för år 1903 påförda f. d. Borgmästaren E. W. Abenius'
sterbhus får drätselkammaren tillstyrka att då Borgmästaren Abenius aflidit den
4 Oktober 1903, Stadsfullmäktige ville bevilja afkortning å kommunalutskylderna
för November och December månader efter samma förhållande som afkortning för
berörda tid skett å sterbhusets kronoutskylder.

Västerås den 11 Augusti 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Hjalmar Södergren.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 29 September.

IX.

Drätselkammarens yttrande öfver Herr J. P. Malmbergs motion om beviljande af anslag för anordnande af föreläsningsskurser för arbetsklassen.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås Arbetareinstitut har som bekant hittills årligen åtnjutit 500 kr. af stadens medel såsom bidrag till bekostande af sina föreläsningsskurser, och då från och med fjoråret föreläsningarnas antal betydligt ökats och då institutets verksamhet synes af allmänheten allt mer värderas, tager jag för gifvet, att institutet fortfarande kommer att af staden understödjas. Men med nästa år torde nyssnämnda belopp blifva otillräckligt. Den lokal hvori föreläsningarna hållits och tillsvidare komma att hållas har nämligen genom tillbyggnad undergått en välbehöflig utvidgning och betingar därför större hyra. Då sålunda institutets utgifter komma att stiga med 100 å 200 kr. årligen utan att motsvarande inkomster kunna med säkerhet påräknas från annat håll, får jag vördsamt föreslå, att *stadens* bidrag måtte höjas med 100 kr., och att sålunda Västerås Arbetareinstitut för år 1905 beviljas ett anslag af 600 kronor att uteslutande användas för anordnande af föreläsningsskurser för arbetsklassen härstädes.

Västerås den 25 aug. 1904.

J. P. Malmberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af härvid återgående motion af Herr J. P. Malmberg därom att, enär den lokal, hvori de af Västerås arbetareinstitut anordnade föreläsningarne hållits, numera undergått en välbehöflig utvidgning och därför betingade större hyra, hvarigenom institutets utgifter komme att stiga med 100 å 200 kronor årligen utan att motsvarande inkomster kunde med säkerhet påräknas från annat håll, Stadsfullmäktige måtte bevilja för år 1905 ett anslag af 600 kronor i stället för hittills 500 kronor att uteslutande användas för anordnande af föreläsningsskurser för arbetsklassen härstädes, får Drätselkammaren såsom sitt yttrande tillstyrka bifall till motionen på däri anfördt skäl.

Västerås den 8 September 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens utlåtande öfver Doktor E. Björkmans m. fl. motion om ytterligare lån af 10,000 kr. till Västerås läroverksförening i och för fullbordandet af flickskolans gymnastikhus.

Till Västerås stads Herrar Stadsfullmäktige.

Det har vid uppförandet af flickskolans gymnastikhus visat sig, att kostnaden kommer att öfverstiga den först beräknade med omkring 5,000 kronor. Då härtill kommer kostnaden för inredningen omkring 5,000 kr., så står Skolstyrelsen alltså i förlägenhet för anskaffandet af bristande omkring 10,000 kronor. Till gäldande af denna summa hoppas nog styrelsen, att de årliga öfverskottsmedlen under närmaste 6 å 7 år skola förslå, men dessa öfverskottsmedel äro naturligtvis icke tillgängliga nu i år, då penningarna behövas, hvadan behovet måste fyllas på låneväg.

Närmast till hands skulle då ligga att upptaga erforderligt lån mot säkerhet af inteckning i byggnaden; men detta låter sig tyvärr icke göra, enär huset icke står på fri grund. Det återstår således för styrelsen ingen annan utväg än att vända sig till Herrar Stadsfullmäktige med vördsam anhållan, att de ville bevilja Läroverksföreningen ytterligare ett lån på 10,000 kronor på samma villkor, som gälla för förut lånfångna 30,000 kr., med skyldighet dock för läroverksföreningen att inom loppet af högst 10 år återgälda dessa 10,000 kr. så till kapital som ränta.

Då för det ändamålsenliga ordnandet af stadens högre flickskoleväsende erfordras disponerandet icke blott af läroverkshus utan äfven af gymnastiklokal, och då staden på så frikostigt sätt sörjt för åstadkommandet af vårt präktiga läroverkshus samt genom upplåtande af tomt och genom redan beviljad lån å 5,678 kr. äfven möjliggjort erhållandet af egen gymnastiklokal, så synes det oss ligga nära till hands, att staden nu tager steget fullt ut och äfven hjälper Läroverksföreningen till rätta i dess trångmål för fullbordandet af det under byggnad varande gymnastikhuset, synnerligast som staden kan lemna denna hjälp utan någon egentlig uppoffring.

På grund af förestående taga vi oss därför friheten föreslå Herrar Stadsfullmäktige

att försträcka Vesterås Läroverksförening ett lån å tiotusen kronor på samma billiga lånevillkor, som bestämts för redan lemnade lån i och för skolhuset och gymnastikbygget, dock med skyldighet för Läroverksföreningen att genom årliga inbetalningar inom loppet af högst 10 år återgälda dessa 10,000 kronor så till kapital som ränta.

Västerås den 15 Juni 1904.

Th. af Billbergh.

Ernst Björkman.

H. Larsson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För utlåtande hafva Stadsfullmäktige till drätselkammaren remitterat bilagda motion af Herrar rektor Th. af Billbergh, doktor Ernst Björkman och direktören H. Larsson därom att Fullmäktige, enär Styrelsen för flickskolan i Västerås saknade disponibla medel för fullbordandet af skolans under byggnad varande gymnastikhus och hinder för upptagande af erforderligt lån mot inteckning i byggnaden mötte däri att huset ej står på fri grund, måtte försträcka Västerås läroverksförening ett lån mot tio års återbetalningsskyldighet å tiotusen kronor på samma lånevillkor, som bestämts för redan lämnade lån i och för skolhuset och gymnastikbygget.

I anledning häraf vill Drätselkammaren, ehuru staden ej har till sitt förfogande några andra än för bestämda ändamål afsedda medel, likväl, med hänsyn därtill att staden genom upplåtande af byggnadsplatser och förut lämnade bidrag och lån beredt möjligheten för åstadkommande af flickskolehuset och gymnastiklokal för skolan, tillstyrka Stadsfullmäktige att bevilja läroverksföreningen nu äskadt lån å tiotusen kronor för fullbordandet af gymnastikhuset, att genom årliga inbetalningar återgäldas inom loppet af tio år, med villkor dock att, då staden å sina amorteringslån utom den vanligen höga kapitalrabatten får betala 4 procent ränta och å tillfälliga lån för närvarande betalar 5 procent, läroverksföreningen förbinder sig att å det nu ifrågasatta lånet erlægga en årlig ränta af fem procent.

Västerås den 8 September 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlsson.

Drätselkammarens skrifvelse i fråga om anordnande af väg från Hållgatan till elementarskolan för flickor.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För beredande af bekvämare uppfart till elementarskolan för flickor är nödigt att anordna väg från Hållgatan till skolhustomten.

Som emellertid arbetet med utförande af den å senaste stadsplanskartan upptagna uppfartsvägen midtför skolhuset skulle till följd af markens starka stigning, hvilket nödvändiggör anordnande af minst tre trappafsatser, draga alltför stor kostnad beräknad till 7,000 å 8,000 kronor, anser Drätselkammaren att tills vidare kunde anordnas provisionell uppfart i Västgöteгатans förlängning; och har Drätselkammaren för sådant ändamål låtit uppgöra förslag, enligt hvilket kostnaden för ordnande af gångbana af pinnmo och grus med stensatta rännstenar och dagvattenbrunnar i Västgöteгатans fortsättning till skolhustomten skulle uppgå till 2,550 kronor.

Med öfverlämnande af berörda kostnadsförslag jämte tillhörande karteskiss, vill Drätselkammaren härmed föreslå Stadsfullmäktige att besluta om arbetets utförande i enlighet därmed.

Västerås den 8 September 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Kostnadsberäkning för utläggande af Västgötegatan från Hållgatan till elementarskolan för flickor:

600 kbmtr schaktning med körning å kr. 1:00.....	600: —
340 „ pinnmofyllning å kr. 1:50	510: —
125 „ grus	250: —
210 kvmtr stensättning af rännstenar å kr. 4:00	840: —
2 stycken dagvattenbrunnar samt diverse arbetskostnader	350: —
	<hr/> Kronor 2,550: —

Västerås den 18 April 1904.

P. Wict. Johansson.

Drätselkammarens skrifvelse om utförandet af åtskilliga gatuarbeten.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan flera nybyggnader invid Floragatan under detta år uppstått, har krafvet på denna gatas fullständiga ordnande mellan Köpingsvägen och Svantegatan gjort sig gällande.

Till följd af nämnda byggnadsverksamhet och då ansökningar om vatten- och aflöppsledningars framdragande i Västra Bergsgatan till de af ifrågavarande nybyggnader, hvilka äfven ligga invid denna gata, till Drätselkammaren inkommit, torde det vara lämpligt att i samband med vattenledningens utsträckning utlägga sistnämnda gata mellan Floragatan och Västra Esplanaden.

Vidare och då folkskolebyggnaden å Herrgärdet nu nalkas sin fullbordan framstår behöfvet af en bekväm trafikled dit, hvilket lämpligen tillgodoses genom utläggande af Engelbrektsgatan i hela dess sträckning från Domkyrkoesplanaden till Norra Esplanaden. Sistnämnde gatas tillkomst bereder äfven fördelen att påskynda bebyggandet af kvarteren omfattande s. k. Bergstrandska jorden.

Slutligen vill Drätselkammaren framhålla nödvändigheten att ordna farbar väg i Norra Esplanaden å dess södra sida från Blåsbovägen till tomten N:o 3 i kvarteret Felix, hvilken tomt numera blifvit bebyggd.

Drätselkammaren, som för omförmälda gatuarbetens utförande låtit uppgöra kostnadsförslag, upptagande

för fältstenssättning af rännstenarna och makadamisering af körbanan å	
Floragatan	3,340: —
för Västra Bergsgatans utläggande och ordnande med pinnmo och makadam samt nedsättande af dagvattenbrunnar	1,929: 50
för utläggande af Engelbrektsgatan och dess ordnande med makadam m. m.	7,873: —
för ordnande af väg i Norra Esplanaden	415: —
	eller tillhopa Kronor 13,557: 50

får, med bifogande af samma förslag, härmed hemställa att Stadsfullmäktige ville lämna sitt medgifvande därtill, att arbetena finge verkställas i enlighet med förslagen och kostnaderna därför gäldas af lånemedel.

Västerås den 8 September 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Kostnadsberäkning för fältstenssättning af rännstenarna och makadamisering af körbanan å Floragatan mellan landsvägen och Svantegatan.

694 lpmtr fältstenssättning af rännstenar å kr. 2: 50	1,735: —
278 kbmtr makadam till körbanan å kr. 3: 80	1,056: 40
Körning af makadam samt öfriga transport- och arbetskostnader	548: 60
	Kronor 3,340: —

Västerås den 8 September 1904.

P. Wict. Johansson.

Kostnadsberäkning till utläggande och ordnande af nedanstående gatudelar.

Vestra Bergsgatan från Vestra Esplanaden till Floragatan:

720 kbmtr	schaktning i delvis fyllning å Kr. 0: 60	432: —	
270 „	Pinnmofyllning i körbanan å Kr. 1: 00...	270: —	
135 „	Makadam till D:o å Kr. 4: 50...	607: 50	
90 „	Grus till Körbanan o. trottoarer å Kr. 3: 00	270: —	
Ordnande af trottoarer och transport af makadam samt nedsättande af 2:ne dagvattenbrunnar ...		350: —	1,929: 50

Engelbrektsgatan från Domkyrko-Esplanaden till Norra Esplanaden:

3,640 kbmtr	schaktning o. delvis fyllning å Kr. 0: 60	2,184: —	
1,092 „	Pinnmofyllning i körbana å Kr. 1: 00	1,092: —	
546 „	Makadam till D:o å Kr. 4: 50	2,457: —	
370 „	Grus till trottoar o. körbana å Kr. 3: 00	1,110: —	
Stentrumma öfver afloppsdikey		280: —	
Ordnande af trottoarer och transport af makadam...		750: —	7,873: —

Norra Esplanaden från Blåsbovägen till tomten N:o 3 kvarteret Felix:

324 kbmtr	schaktning i delvis fyllning å Kr. 0: 60	194: 40	
40 „	Grus till körbana och trottoar å Kr. 3: 00	120: —	
Ordnande af trottoarer m. m.		100: 60	415: —
			Kronor 10,217: 50

Västerås den 8 September 1904.

P. Wict. Johansson.

Drätselkammarens skrifvelse om bemyndigande att få upptaga tillfälliga lån.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Som Drätselkammaren ständigt måste ligga i förskott med medel till likviderande af utgifter för beslutade gårds- och tomtköp samt skolbyggnader m. m., får kammaren, med bifogande af en tablå å utgifter till detta års slut, härmed hemställa om bemyndigande att, till dess staden erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att föryttra ännu osålda obligationer af 1902 års lån till belopp 800,000 kronor få upptaga tillfälliga lån intill 180,000 kronor genom öppnande af kreditiv- eller folioräkning i bank.

Västerås den 8 September 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernhard Carlson.

Tablå

utvisande ungefärliga utgifter och inkomster vid drätselkammaren
från nedan nämnde dag till innevarande års slut.

Utgifter:

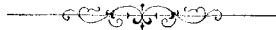
Aflöningar och pensioner, omkr.....	20,000: —	
Arrenden och afgälder, omkr.....	1,500: —	
Nybyggnader för elementarläroverket och folkskolan, omkr.	58,000: —	
Räntor och amortering å lån, omkr.	24,000: —	
Uttaxerade medel för fattigvård, kyrka, skola och brand- väsande, omkr.	42,000: —	
Arbetspengar och diverse utgifter, omkr.	5,000: —	
Köpeskillingar för gårdar och diverse mark, omkr.....	58,000: —	
Gatuarbeten, omkr.	20,000: —	
Inbetalning af lån i bank, ...	30,000: —	258,500: —

Inkomster:

Arrenden, hyror, vattenavgifter, räntor, utskylder m. m. omkr.	80,000: —	
Att genom lån fyllas, omkr.	178,500: —	258,500: —

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 8 September 1904.

Bernhard Carlson.

Vesterås,
A. F. Berghs Boktryckeri,
1904.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 27 Oktober.

X.

Drätselkammarens skrifvelse ang. ifrågasatt förändring i gällande taxa för Västerås stads vägare och mätare.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af Stadsfullmäktiges remiss å Magistratens härvid återgående skrifvelse den 29 sistlidne september med anmodan till Fullmäktige att afgifva yttrande, huruvida någon förändring bör ega rum angående bestämmelserna i den genom Konungens Befallningshafvande i afskrift bilagda resolution den 30 december 1899 för åren 1900—1904 fastställda taxa, hvarefter Västerås stads vägare och mätare ega att uppbära betalning, då de vid påfordran betjäna allmänheten med vägning å stadens vägar samt uppmätning af torra varor, får Drätselkammaren föreslå att Stadsfullmäktige måtte förklara sig icke önska någon förändring i ofvan berörde taxebestämmelser.

Västerås den 20 oktober 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Som den genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 30 dec. 1899 fastställda taxa, hvarefter Västerås stads vägare och mätare ega att uppbära betalning, då de vid påfordran betjäna allmänheten med vägning å stadens vägar samt uppmätning af torra varor, upphör att lända till efterrättelse vid innevarande års slut, så anmodas Stadsfullmäktige att skyndsamt till Magistraten inkomma med yttrande huruvida och i så fall någon förändring i samma taxas bestämmelser bör äga rum.

Västerås Rådhus den 29 september 1904.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Drätselkammarens skrifvelse angående iståndsättande af anmärkta brister å stadens vägar.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af bilagda skrifvelse från Magistraten härstädes angående iståndsättande af vid syn befintliga brister å i skrifvelsen omförmälda vägstycken, får Drätselkammaren härmed anhålla om bemyndigande att vidtaga erforderliga arbeten för samma vägstyckens försättande i laga skick.

Västerås den 20 oktober 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlsson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Den 13 innevarande månad förrättades af undertecknad Borgmästare med biträde af Rådmannen Hennichs, stadsfiskalen Kumlin och stadens arbetschef Johansson syn å stadens vägar och befunnos därvid större och mindre bristfälligheter, hvilka snarast böra afhjälpas å följande vägar:

dels å förut på jord å stadens område indelade vägstycken, hvilka, efter det stadsplanen utsträckts, kommit att ligga inom stadens planlagda områden och numera äro att såsom gator anse, nämligen:

å Bergslagsvägen från gamla Öster tull till bron öfver bäcken i Östra Esplanaden,

å vägen utom gamla Oxbackstullen från nämnda tull till den beslutade västra Esplanadens västra gräns,

å vägen norr om Oxbacken eller den så kallade Bondegatan,

å Stockholmsvägen från förutvarande tullen till bron öfver bäcken i den beslutade Östra Esplanaden; och

å Kopparbergsgatan, numera benämnd Allégatan;

dels å förut på lotter inom den från Västerås stad till Thrsta socken öfverflyttade Trådaröängen indelade vägstycken å Stockholmsvägen från Sommaro till stadens gräns mot Badelunda socken;

dels äfwen å Stockholmsvägen å vägstycket N:o 61, som är tilldeladt Wiksäng;

dels slutligen å vägen utom gamla Oxbackstullen eller västerut,

å vägstycket N:o 34, tilldeladt Kungsängen, väster om Västra Esplanaden,

å vägstycket N:o 35, tilldeladt Djeknebergsvreten, Fritzeska vreten och Perlebovreten, hvilka ingått i byggnadskvarteren Hanna, Herta, Idun, Ingrid, Irma, Klara och Klaudia,

å vägstycket N:o 36, tilldeladt Törnebladskå vreten och den jord däraf, som ingått i byggnadskvarteren Kerstin, Kalla och Karola,

å vägstycket N:o 37, tilldeladt såväl den jord i Gamla stohagen, som ingått i byggnadskvarteren Olga, numera till större delen tillhörigt Öfverjägmästaren

Hahr, och Petra, tillhörigt Västmanlands läns Kungl. Hushållningssällskap, samt den så kallade Vasastaden som ock den jord af Törnebladiska vreten, som ingått i så kallade Västermalm,

å vägstycket N:o 38, tilldeladt den jord, som staden till större delen inköpt från Gustafsberg och nu ingår i byggnadskvarteren Magna, Malin, Nanna och Nella,

å vägstyckena N:ris 40 och 41, tilldelade Mileniiivreten och Norra Sandvreten, som öfverflyttats från Västerås stad till St. Ilians socken och ingått i Jakobsbergsområdet; och

å vägstycket N:o 53, tilldeladt Frankiska vreten, som numera sönderdelats i en massa lägenheter och byggnadstomter.

Vid de förhållanden, att Magistraten icke ansett sig kunna ålägga innehafvare af jord utom stadens planlagda område att vare sig in natura eller med penningar utöfver deras kommunalutskylder underhålla gator och vägar inom samma område, att innehafvarne af lotter uti den inom Ihrsta socken numera belägna Trådaröängen icke äro väghållningsskyldige inom Västerås stad, hvilket äfven torde gälla för ägarne af Mileniiivretar och Norra Sandvreten för dem tilldelade väglotterna N:ris 40 och 41, att Wiksäng och Kungsängen numera innehafvas delvis af Kungl. Västmanlands Regemente och delvis af staden själf, utan att Magistraten kunnat utreda huru stor del af samma jordområden åliggande vägunderhåll bör å vägstyckena N:ris 61 och 34 tilldelas regementet och staden, att beträffande vägstyckena N:ris 35—38 Magistraten icke ansett sig berättigad ålägga gårds- och tomtägare inom stadens planlagda områden att vare sig in natura eller med penningar utöfver deras kommunalutskylder deltaga i vägunderhåll utom stadsplanen och att någon utredning icke kunnat vinnas huru stor del af det 350 fot långa vägstycket bör belöpa å hvar och en, af det till ett tjugotal uppgående, delägare å den jord som vägstycket vid vägdelning år 1868 tilldelats,

har hvarken syneförrättarne vid nämnda vägsyn eller Magistraten därefter kunnat meddela föreskrift för någon eller några vissa innehafvare af stadsjord att iståndsätta vid synen befintliga brister å ofvannämnda vägstycken.

I anledning häraf och på det under innevarande års höst innan marken tillfryser samt nästkommande vår vid källossningen och därefter, vägstyckena i fråga ej skola blifva allt för svåra för vägfärande, får Magistraten härmed anmoda Drätselkammaren att genom stadens arbetschef, som vid vägsyneförrättningen fått del af de arbeten, som å de särskilda vägstyckena böra utföras, låta skyndsammast vidtaga erforderliga arbeten för samma vägstyckens försättande i laga skick, därvid beträffande vägstyckena N:ris 61 och 34 regementets eller deras arrendatorers bistånd torde kunna anlitas.

Stadens arbetschef är i tillfälle meddela närmare upplysningar om de reparationsarbeten, som å vägstyckena i fråga böra vidtagas.

Magistraten kommer att i särskild skrifvelse meddela Stadsfullmäktige innehållet af skrifvelsen till Drätselkammaren och tillika hemställa, att för utredning af frågan för framtiden samma skrifvelse måtte öfverlämnas till den af Stadsfullmäktige utsedde kommité för ny vägdelning i staden.

Västerås Rådhus den 18 oktober 1904.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Drätselkammarens skrifvelse med hemställan om inköp af gården N:o 119 Västra kvarteret.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

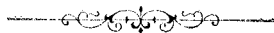
Med förmälan att Drätselkammaren erbjudits att till pris af 4,600 kronor få öfvertaga den å exekutiv auktion försålda gården och tomten N:o 119 i denna stads västra kvarter, får kammaren, som inhämtat att tomten innehåller i areal 463,5 kvadratmeter och att fastigheten är taxerad till 7,600 kronor samt lämnar en årlig hyresafkomst af 355 kronor, motsvarande i det närmaste 8 procent å köpeskillingen, härmed föreslå att, då en stor del af berörde tomt åtgår för Kungsgatans utläggande enligt gällande stadsplan och tomten i öfrigt erfordras för reglering af blifvande tomter inom byggnadskvarteret Klara enligt ny tomtindelning, Stadsfullmäktige måtte besluta att inköpa ifrågavarande fastighet på sålunda erbjudet villkor samt att köpeskillingen får gäldas af reserverade medel för försåld mark.

Västerås den 20 oktober 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlsson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 24 November.

XI.

Utlåtande från Herrar Kommitterade i anledning af väckta motioner om åstadkommande af ändring och omorganisation af Västerås stads brandväsende.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige, i anledning af härhos återgående skriftliga motioner af *dels* Herrar Axel Sundström och Frans Johansson om tillsättande af en kommitté med uppdrag att verkställa en utredning om stadens brandväsende kan ordnas på ett billigare sätt utan att dess effektivitet minskas *dels* ock Herr A. Danielsson att på i hans motion anförda skäl en kommitté måtte erhålla uppdrag att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag om ändring och omorganisation af Västerås brandkår, anmodat undertecknade, utsedde kommitterade, att inkomma till Stadsfullmäktige med utredning af dessa frågor, få vi härmed efter att tagit kännedom om huru brandkårerna organiserats i åtskilliga af Sveriges städer, som hafva ungefär lika folkmängd som Västerås och i öfrigt äro jämförliga i afseende å de förhållanden som på en brandkårs organisation böra inverka, afgifva följande utlåtande och förslag i anledning af nämnda motioner.

Vid organiserande af nuvarande brandkår har man utgått från att erhålla icke allenast en fullt tillräcklig och effektiv brandkår för stadens förhållanden, då arbetet på denna organisation började, en folkmängd af circa 9,000 personer, utan äfven på samma gång en till antalet fullt tillräcklig och mer tjänstduglig poliskår än den förutvarande.

Genom att brandmanskapets tjänstgöring fördelats i polisgöromål och vakt-hållning å brandstationen samt därigenom att brandkarlarne under de tider, de haft ledighet från egentlig polistjänst och ej varit indelade till annan tjänstgöring, måst uppehålla sig inom kasernen, har staden med sin, under de sista åren till antalet 6 ökade, ordinarie polisstyrka och sina till gemensamma brand- och poliskåren hörande 19 personer kunnat för brandtjänst låta vid eldsvåda å signal till brandstationen utrycka, utom befäl, å dagen 9 å 10 och å natten 12 brand-soldater, men det oaktadt haft att till polisgöromål använda hvarje dygn minst 18 personer, häre befäl inräknadt, med tjänstgöringstid för patrullerande konstuplar af 8 timmar om dygnet.

Vid bedömande af huru den gemensamma brand- och poliskåren utöfvat sin verksamhet såsom brandkår måste man erkänna att någon grundad anledning till klander emot samma verksamhet icke förekommit, ehuruval man icke lär kunna frigöra sig från den tanken, att om manskapet och i all synnerhet underbefälet endast haft att sysselsätta sig med brandsläckningsgöromål och öfningar därför samt deras tid ej till största delen upptagits af polistjänst, de skulle vunnit ännu större erfarenhet och öfning såsom brandmanskap än de nu hafva.

Vid bedömande af den gemensamma brand- och poliskårens verksamhet såsom utöfvande af polistjänst blir omdömet om densamma ej fullt så tillfredsställande,

och detta af naturliga skäl, utan att något klander behöfver riktas mot de särskilda individerna inom kåren.

För att i en stad med den utveckling Västerås under senare åren vunnit, efter det den gemensamma brand- och poliskåren organiserades, och med den stora arbetarebefolkning som i Västerås finnes och den tillströmning af lösa personer, som där råder, kunna rätt utöfva en polismans städse allvar och synnerligt omdöme kräfvande verksamhet, fordras nämligen en längre tids skola och större med mognare ålder vunnit lugn och besinning än man kan bibringa åt och fordra af de unga män, som för kortare tider hafva anställning vid den gemensamma brand- och poliskåren.

Ett skiljande af den gemensamma brand- och poliskåren i tvenne kårer, en för brandsläckning och en för polisgöromål, måste följaktligen, med de omdömen, som här ofvan af oss gifvits, vara fördelaktigt särskildt af hänsyn till polistjänstgöringen.

I de städer, som med lika eller större storlek än Västerås nuvarande, organiserat gemensamma brand- och poliskåren, har också arbete redan börjat för skiljande af dessa kårer.

Vid uppsättning af en särskild poliskår erfordras, att densamma erhåller fullt så stort antal personer, som med nuvarande organisationer, dagligen kunna påräknas till polistjänst eller med göromålen så fördelade, att af personalen dagligen 12 patrullera i 4 patrulleringsdistrikt med 8 timmars patrulltjänst för hvarje, 2 utöfva inspektion och däremellan sysselsättas med öfriga polisgöromål, 2 tjänstgöra å polisvaktkontoret, 1 såsom detektiv konstapel och 1 såsom befäl närmast under stadsfiskalen, tillsammans 18 man.

Likaså erfordras att en särskild brandkår erhåller sådan organisation, att för släckning af eldsvåda antalet brandmanskap, som vid första signal är färdigt att utrycka, ej blir mindre än det nuvarande och att städse befäl finnes att tillgå.

Årsomkostnaderna för de särskilda kårerna beräknar kommitterade med hänsyn till nu utgående kostnader sålunda:

Poliskåren:

1 öfverkonstapel lön och beklädnad	2,000: —	
1 detektivkonstapel " " "	1,500: —	
2 inspektionskonstaplar lön å	1,200: —	2,400: —
beklädnad å	120: —	240: —
12 ordinarie konstaplar å	1,000: —	12,000: —
2 extra konstaplar å 60: — per mån.	720: —	1,440: —
beklädnad åt 14 konstaplar å	120: —	1,680: —
olycksfallsförsäkring åt 18 polismän	300: —	
telegram och telefonsamtal	200: —	
oförutsedda utgifter, underhåll af vapen m. m.	440: —	940: —
18	Summa Kronor	22,200: —

Brandkåren:

1 brandchef, uteslutande ägnande sig åt denna verksamhet, lön	1,800: —	
beklädnad	100: —	1,900: —
bostad, vedbrand och lyse in natura.		
1 vice brandchef endast närvarande vid eldsvådor, och vid förfall för brandchefen, lön i ett för allt		300: —
	Transport	2,200: —

	Transport	2,200: —
1 korpral tillika brandmästare, lön.....		1,000: —
bostad i kasernen, vedbrand och lyse in natura.		
1 vice korpral (samma natura förmåner)		800: —
2 gifta brandsoldater (samma natura förmåner) med lön å 600: — ...		1,200: —
4 kasernerade ogifta brandsoldater lön å 25 kr. per mån. = 300: — per år		1,200: —
fri kost och bostad i kasern.		
5 extra brandsoldater för tjänstgöring nattetid, bostad såsom ungkar-		
lar i kasernen med ersättning 10 kr. per mån. = 120 kr. per år...		600: —
beklädnad in natura åt 2 korpralerna och 6 konstaplarne å 120: —		960: —
kosthåll åt 4 ogifta konstaplar å 1 kr. per dag = 4 × 365		1,460: —
kol, ved och lyse		2,500: —
stallet		1,000: —

Diverse:

olycksfallsförsäkring	200: —	
trycksaker och skrifmateriel	400: —	
tvätt, skurning och städning	300: —	
underhåll af brandtelegrafen	200: —	
” ” brandredskap	500: —	
telefonafgifter, samtal och telegram	200: —	
brandstodspremier för byggnaderna	200: —	
medicin och läkare	100: —	
krono- och kommunalutskylder	400: —	2,500: —

Brandkårens reserv:

enligt nu gällande stat	725: —
-------------------------------	--------

Allmänna brandstyrkan:

enligt nu gällande stat	1,025: —
-------------------------------	----------

15

Summa Kronor 17,170: —

Sammandrag:

Poliskåren	22,200: —	
Brandkåren	17,170: —	39,370: —
För år 1904 gällande stat upptar för poliskåren	8,950: —	
för gemensamma brand- och poliskåren	28,550: 50	
	37,500: 50	
afgår nyanskaffning för stege å plåttaket å ångspruthuset	2,150: —	35,350: 50
	Ökning Kronor	4,019: 50

De nuvarande i brandstationen inrättade bostäderna för stadssergeanten af 2 rum och kök och för brandkorpralen af 1 rum och kök samt å vinden inredda 6 rum, torde om därtill räknas äfven köksflygeln å gården vara tillräckliga för beredande af inkvartering åt de personer inom brandkåren, som kommitterade tänkt sig skulle hafva egna hushåll, eller brandchefen, korpralen, vice korpralen och 2 brandsoldater.

I de nuvarande logementen för 17 brand- och poliskonstaplar kunna, utom de af kommitterade föreslagna 4 kasernerade och 5 extra brandsoldaterna, äfven upplåtas bostäder åt ogifta poliskonstaplar, hvarigenom vinnes att man nattetid har en större polisstyrka samlad; och om de fyra kasernerade brandsoldaterna, hvilka beräknats skola erhålla fri kost, inackorderas i maten å någon, brandstationen närbelägen matservering, hvilket torde vara lämpligare än att för dem hålla eget hushåll, blir efter skiljande af kårerna, jämväl köksflygeln, innehållande matsal, kök och nuvarande hushållerskans rum, ledig att användas för samlings- eller bostadsrum åt poliskonstaplar eller brandsoldater.

Från den af kommitterade beräknade ökade kostnaden för skilda kårer, circa 4,000 kronor, bör enligt kommitterades mening kunna afräknas, *dels* hyresvärdet af nuvarande brandchefens bostadsvåning med derintill liggande expeditiönsrum 1,000 kronor, *dels* värdet af det arbete, 6 kasernerade brandsoldater, kunna inom stationen för staden utföra, af kommitterade beräknadt till 1,800 kronor årligen, *dels* hyresvärdet af de lokaler, som kunna upplåtas åt ogifta poliskonstaplar, af kommitterade beräknade till 200 kronor *dels* ock 200 kronor för telefonavgifter, samtal och telegram, då samma belopp upptagits för såväl poliskåren som brandkåren. Den verkliga ökningen i kostnader torde följaktligen ej behöfva beräknas till högre belopp än cirka 1,000 kronor årligen.

På därtill gifven anledning få kommitterade dock fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet å, att den af kommitterade tänkta särskilda poliskåren endast är tillräcklig till utförande af den polisbevakning, som under innevarande och föregående år utförs af redan befintliga särskilda poliskåren i förening med den gemensamma brand- och poliskåren, samt att, vare sig den nuvarande organisationen bibehålles eller en ny beslutas i enlighet med kommitterades förslag, Stadsfullmäktige måste vara beredde på att än ytterligare öka polisstyrkan, om de nuvarande patrulleringsdistrikten skola utsträckas eller nya patrulleringsdistrikt inrättas.

Då emellertid kostnaderna för ökning af en särskild poliskår, sådan som kommitterade tänkt sig densamma böra inrättas, icke ställer sig högre än ökning af den nuvarande särskilda poliskåren, *då* kommitterade äro förvissade om, att ett särskiljande af brand- och poliskårerna skall, särskildt i polishänseende, vara till gagn för staden *då* en särskild, endast för brandsläckning uppsatt kår torde kunna erhålla mer öfning än den nuvarande, *då* man, enligt kommitterades förslag, får vid eldsvåda att påräkna icke allenast hvarje man i brandkåren utan äfven såsom vaktmanskap hela poliskåren eller tillsammans 33 personer i stället för nu allenast 26, och *då* ett skiljande af kårerna om några år, ifall staden, såsom väl är att antaga, än mera utvecklar sig i afseende å område och folkmängd, torde blifva en nödvändighet, få kommitterade härmed föreslå att Stadsfullmäktige redan nu måtte besluta:

att den nuvarande gemensamheten mellan brand- och poliskåren skall upphöra samt en ny organisation af dessa kårer genomföras i öfverensstämmelse med hvad kommitterade här ofvan föreslagit.

Innan Stadsfullmäktige dock fatta beslut i anledning af motionerna, hemställa vi:

att motionerna måtte jämte kommitterades yttrande remitteras till Magistraten och Brandnämnden för inhämtande

af deras utlåtanden angående de ändringar i nuvarande brandordning samt instruktioner och reglementen för polis- och brandkårerna, som böra vidtagas, äfvensom angående de öfvergångsstadganden, som finnas erforderliga, därest Stadsfullmäktige bifalla kommitterades framställning.

Västerås den 24 Oktober 1904.

John Karlsson.

A. Danielsson.
Axel Sundström.

Frans Johansson.
Petrus Tersmeden.

Magistratens och Drätselkammarens skrivelser angående öfverflyttning i ecklesiastikt och administrativt hänseende af biskopslägenheterna Klockartorp och Talltorp fr. S:t Ilians socken till Västerås stad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bifogade handlingar i frågan om öfverflyttning i ecklesiastikt och administrativt hänseende af biskopslägenheterna Klockartorp och Talltorp från S:t Ilians socken till Västerås stad får Magistraten härhos öfverlämna till Stadsfullmäktige, som med anledning af de vilkor, S:t Ilians sockens kommunalstämma och kyrkostämma fästade vid sitt samtycke till ofvan berörda öfverflyttning, har att med yttrande i ärendet till Magistraten inkomma och därvid dessa handlingar återställa.

Beträffande de af Konungens Befallningshafvande infordrade uppgifter angående de från lägenheterna nu utgående utskylder till S:t Ilians kommun är Magistraten i tillfälle meddela att för år 1903 betalas enligt kommunalstämmans och kyrkostämmans beslut:

för Klockartorp	kronor 108: 75
däraf enligt kyrkostämmans beslut	39: 15
„ Talltorp	„ 33: 90
däraf enligt kyrkostämmans beslut	13: 02
samt afgifter för presterskapet för Klockartorp	„ 11: 45

Lägenheternas areal torde af Drätselkammaren, som innehar arrendekontrakt å lägenheterna möjligen kunna uppgifvas.

Hvad angår lägenheternas natur är densamma krono och ha lägenheterna antagligen fordom tillhört Viksäng, som till staden donerats.

Västerås Rådhus den 24 Maj 1904.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Utdrag af protokoll fördt vid årets 1:sta ord.
kommunalstämma med S:t Ilians kommun den 28
Mars 1904.

§ 2.

Kungl. Maj:ts nådiga remiss rörande Västerås Stadsfullmäktiges underdåniga skrifvelse om öfverflyttning i ecklesiastikt och administrativt hänseende från S:t Ilians socken till Västerås stad, de inom S:t Ilians socken liggande Biskopslägenheterna Talltorp och Klockartorp upplästes, och beslöt stämman efter en längre öfverläggning enhälligt att bifalla omförmälte öfverflyttning, dock med det villkor att Västerås stad till S:t Ilians kommunalkassa årligen gäldar en penningesumma af Tvåhundra (200) kronor såsom ersättning för den förlust kommunen genom minskad kommunalskatt komme att lida af öfverflyttningen i fråga.

Som ofvan

J. F. Olsson,
ordförande.

Justeradt

Anton Pettersson.

N. G. Bergström.

Utdrag af protokoll, hållet i kyrkostämma med
S:t Ilians församling den 28 Mars 1904.

§ 1.

Upplästes och godkändes fullmakten för undertecknad att hålla stämman.

§ 2.

Sedan Stadsfullmäktige i Västerås till Kungl. Maj:t framställt underdånig begäran om öfverflyttande i ecklesiastikt, administrativt och judicielt hänseende af biskopslägenheterna Klockartorp och Talltorp från S:t Ilians socken, Norrbo härad, Bergslags fögderi och Västmanlands Norra Domsaga till Västerås stad, och Kungl. Maj:t genom nådig remiss infordrat underdånigt yttrande i frågan af Kungl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium, hvilket i sin ordning häröfver infordrat underdånig förklaring af bland andra S:t Ilians församling, hade nämnda ärende kungjorts till behandling af församlingens kyrkostämma.

Efter föredragning af remisshandlingarna samt öfverläggning i frågan beslöt stämman för sin del att i underdånighet afgifva den förklaring, det densamma emot den af Västerås Stadsfullmäktige framställda underdåniga begäran rörande biskopslägenheterna Klockartorp och Talltorp intet har att invända, för så vidt Västerås stad, i gengäld för genom den afsedda förändringen minskade inkomst till församlingens kyrkokassa, förbinder sig att till S:t Ilians församlings kyrko-

kassa för all framtid betala en årlig afgift af Ettihundra (100) kronor från och med den dag, då den af Västerås Stadsfullmäktige i underdånighet begärda förändringen genomföres.

In fidem:

K. A. Rejmer,
ordf.

Justeradt:

N. G. Bergström.

Anton Pettersson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 21 sistlidne juni hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för utlåtande öfverlämnat samtliga handlingar berörande frågan om öfverflyttning i ecklesiastikt och administrativt hänseende af biskopslägenheterna Klockartorp och Talltorp från S:t Ilians socken till Västerås stad, och får Drätselkammaren med remisshandlingarnes återställande anføra:

Då den i Stadsfullmäktiges underdåniga ansökning gjorda hemställan om biskopslägenheterna Klockartorps och Talltorps öfverflyttning till Västerås stad föranledts allenast af de i ansökningen angifna, af ordningshänsyn förestafvade skäl samt staden af berörda öfverflyttning så mycket mindre kan vänta några ekonomiska fördelar, som kommunalutskylder från lägenheterna för så vidt de numera höra under kronans omedelbara disposition icke komma att utgå och några nämnvärda sådana från därstädes bosatta personer ej heller torde vara att påräkna, föreslår Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville, med åberopande häraf i underdånighet hemställa att lägenheterna ifråga måtte utan någon ersättning till S:t Ilians kommun öfverföras från denna till Västerås stad eller, därest någon ersättning till kommunen för härigenom uppkommen minskning i inkomster skulle anses af omständigheterna påkallad, denna ersättning måtte vid det förhållande, att kommunen i allt fall icke från lägenheten Klockartorp och den del af lägenheten Talltorp, som numera äro upplåtna åt Kungl. Västmanlands regemente, har att vidare påräkna några skatter, bestämmas att utgå under förslagsvis endast tjugo år och med allenast det belopp, som kan beräknas belöpa å lägenheten Talltorp samt från de å lägenheten bosatta personer efter medeltalet för de sist förflutna fem åren.

Västerås den 14 November 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Uggla.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse om inköp af någon del af tomterna N:ris 7 och 8 å Västermalm i och för utläggning af Floragatan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige efter motion af Herrar E. Edv. Carlsson och A. Danielsson fattat beslut om sådan ändring i gällande stadsplan, att Floragatan skall utläggas till en bredd af 15 meter eller den ursprungliga af byggnadsföreningen Västermalm bestämda bredden, får Drätselkammaren, som mottagit bilagda skrifvelse från gårdsegaren J. W. Eriksson, däri staden erbjudes få till pris af 125 kr., inlösa den del af tomterna N:ris 7 och 8 å Västermalm, som erfordras för omförmälde gatas reglering, härmed tillstyrka inköp af ifrågavarande tomtedel, hvilken innehåller en areal af omkring 100 kv.meter.

Västerås den 10 November 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad får härmed vördsamt erbjuda staden att, till ett pris af Ett-hundratjugufem (125) kr. inlösa den del af tomterna N:ris 7—8 Västermalm som erfordras i och för Floragatans reglering.

Västerås den 1 Nov. 1904.

J. V. Erikson.

Utlåtande från Herrar kommitterade ang. vägunderhållet inom staden:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige till undertecknade kommitterades för vägunderhållet i staden yttrande remitterat:

dels den 2 December 1903 en motion af Herr Frans Johansson att staden måtte utan särskild godtgörelse till stadskassan öfvertaga all den vägunderhållsskyldighet, som nu åligger innehafvarne af den inom stadens område belägna jord med undantag af kronojorden,

dels ock den 1 innevarande November en från Magistraten till Drätselkam-maren aflåten skrifvelse angående framtida underhållet af en del vägstycken, få kommitterade i anledning häraf afgifva följande yttrande:

Till upplysning om nu inom staden gällande bestämmelser, i fråga om underhållet af de allmänna vägarna å stadens område och de förslag om ändring däruti, hvilka förut blifvit väckta men ännu ej afgjorts få kommitterade åberopa innehå-llet i en af Magistraten med skrifvelse den 26 Januari 1903 till Stadsfullmäktige öfverlämnad P. M. angående väghållningsbesvärets utgörande i Västerås.

Af denna P. M. framgår, att stadens invånare efter de för utgörande af kom-munalutskylder i stad i allmänhet stadgade grunder redan hafva skyldighet att underhålla: *dels* alla broar med undantag af den så kallade Kvarnbron, hvarom en särskild öfverenskommelse år 1802 träffats, och *dels* såsom innehafvare af stadens östra utmark det på utmarkslotterna år 1819 indelade vägstycke, 5,586,4 fot å Bergslagsvägen närmast Hubbo sockengräns.

Efter det stadsplanen utsträckts utöfver det område, som, då den i ofvan-nämnda P. M. omförmålta förening den 15 September 1817 träffades, var bebygdt såsom stad, har staden enligt grunderna för samma förening ytterligare, efter de för utgörande af kommunalutskylder i stad i allmänhet stadgade grunder, att uu-derhålla

dels följande i ännu gällande vägdelning af år 1868 upptagna vägstycken, hvilka kommit att ligga inom stadens planlagda områden och numera äro att såsom gator anse, nämligen:

å Bergslagsvägen från Gamla Öster tull till Östra Esplanadens ytter-gräns strax bortom bron öfver Persbobäcken cirka	1,500 fot
å vägen österut utom gamla Oxbackstullen från samma tull till den be-slutade Västra Esplanadens västra gräns cirka	1,000 „
å vägen norr om Oxbacken till den så kallade Bondegatan	700 „
å Stockholmsvägen från förutvarande Östra tullen till Östra Esplanadens östra gräns strax bortom där befintliga bron öfver Persbobäc-ken cirka	1,000 „
å Kopparbergsgatan, numera benämnd Allégatan	1,450 „
Säger 5,650 fot	

dels ock, intill dess ny vägdelning blifvit genomförd, de vägstycken, som förut indelats å jord, som kommit inom stadens planlagda område eller i administrativt afseende öfverflyttats från staden till landsbygden, utgörande dessa vägstycken följande:

å Kvarntullsvägen:

N:o 4 för del af Kopparbergsvreten (Östermalm) samt del af Herrgårdet (byggnadskvarteren Frej, Gunnar, Guttorn, Hugo, Håkan och Hulte jämte gatumark därintill)	265 fot
N:o 6 för det af Persbovreten (gamla bryggeriet inom byggnadskvarteren Hanna och Herta)	16,5 „
N:o 8 för Västerås stads äldre begravningsplats vid samma väg	69,5 „
Transport 351 fot	

	Transport	351 fot
N:o 9 för del af Herrgårdet så kallade Bergstrandska jorden (byggnadskvarteren Fjolar, Gregor, Gudmund, Grimm, Gösta, Gunvald, Harald och Hilde)		208,2 „
N:o 10 för del af Herrgårdet (Brogård inom byggnadskvarteret Gude och Östra Esplanaden)		8,7 „
å Skerikesvägen:		
N:o 16 för del af Herrgårdet (så kallade Tronströmska landet byggnadskvarteret Hilmer)		17,8 „
N:o 19 för del af Kopparbergsvreten (nuvarande Kyrkogården samt mark mellan Allégatan och Bergslagsvägen) cirka		300 „
å Bergslagsvägen:		
N:o 21 för del af Herrgårdet (del af byggnadskvarteret Gude)		49,3 „
N:o 30 för del af Herrgårdet, Stadskassörens lönejord, (del af byggnadskvarteren Folke och Fjolner)		21,8 „
å vägen västerut utom Gamla Oxbackstullen:		
N:o 35 för Djeknebergsvreten, Fritzeska vreten och Perlebovreten, så kallade Sundinska jorden (byggnadskvarteren Idun, Ingrid och Irma)		150,1 „
N:o 36 för del af Thörnebladiska vreten (byggnadskvarteren Klara och Klaudia m. m.)		319,5 „
N:o 37 för del af Gamla Stohagsjorden och Thörnebladiska vreten (byggnadsområdena Västermalm och Vasa, Mariaberget samt byggnadskvarteren Olga och Petra)		229,8 „
N:o 38 för del af Gamla Stohagsjorden (Gustafsberg och Nyro)		142 „
N:o 40 för Milenii vretar, som öfverflyttats till S:t Ilians socken		185,4 „
N:o 41 för Norra Sandvreten, som likaledes öfverflyttats till S:t Ilians socken		40 „
N:o 42 för del af Gamla Stohagsjorden (mark lagd till Gustafsberg och Nyro)		142,6 „
N:o 42 för del af Sjövreten (mark mellan Stallhagen och Fridnäs)		125,3 „
å Stockholmsvägen:		
N:ris 62—83 för Trådarön, som öfverflyttats till Ihrsta socken		2,843 „
	Säger	5,134,3 fot

Längden af samtliga de till allmänt underhåll indelade vägar inom stadens område utgör enligt vägdeleningen af år 1868:

för Kvarntullsvägen	4,119 fot
„ Skerikesvägen	1,033 „
„ Bergslagsvägen	15,078 „
„ vägen utom Oxbackstullen	4,646 „
„ vägen norr om Oxbacken	700 „
„ Stockholmsvägen	7,360 „
„ Kopparbergsgatan	1,450 „
Summa	34,386 fot

drager man härifrån längden af de vägstycken, staden efter utgörande af de för kommunalutskylder i stad i allmänhet stadgade grunder har att enligt förestående utredning underhålla, eller

för utmarkslotterna	5,586,4 fot	
„ vägar, som kommit inom stadsplanen	5,650 „	
„ vägar indelade till underhåll på mark, som kommit inom stadsplanen eller i administrativt afseende öfverflyttats från staden	5,134,5 „	16,370,9 fot

återstår en väglängd af 18,015,1 fot

som enligt nu gällande vägdelning innehafvare af jord å stadens område äro skyldige att underhålla.

I det af kommitterade på Magistratens begäran den 24 Januari 1903 afgifna yttrande, huruvida ändring i gällande bestämmelser angående vägunderhållet inom staden vore önskvärd, hvilket yttrande med Magistratens ofvannämnda skrifvelse den 26 Januari 1903 öfverlämnats till Stadsfullmäktige och nu af kommitterade ytterligare åberopas; hafva kommitterade på anförda skäl framhållit, att till följd af den styckning i särdeles små ägotletter, stadsjorden sedan sista vägdelningen undergått, en ändring i nu gällande bestämmelser angående vägunderhållet i staden vore särdeles önskvärd, att denna ändring borde gå i den riktning, att staden öfvertog allt vägunderhåll, men att, såsom villkor för öfvertagande af denna på stadsjorden hvilande börda, skälig ersättning antingen årligen eller ock en gång för alla borde gifvas staden af de vägunderhållsskyldige.

Sedan kommitterade afgaf nämnda yttrande har stadsjorden kommit i än fler innehafvares hand och ett ännu större antal bruksdelar styckats i byggnadstomter.

Behovvet af ändrade bestämmelser i afseende å vägunderhållet har i följd häraf blifvit allt mer trängande.

Kostnaden för årliga vägunderhållet i staden hafva kommitterade, efter samråd med vägsyneförrättarne, beräknat sålunda:

Ett lass grus å 5 hektoliter erfordras för hvarje väglängd af 10 fot (å svårare underhållna stycken mer och å lättare, mindre), kostnaden per lass framkörd till vägstycket, utgör, om gruset framköres vintertid, 1 krona 25 öre, hvartill kommer 1 krona för borttagande af förbrukad vägfyllnad, grusets utkörning och dess utspridande m. m. Således

kostnad per 10 fot 2 kronor 25 öre eller på stadens hela väglängd 34,386 fot	Kronor	7,736: 85
afräknas härifrån kostnaden för underhållet af de vägstycken, som ingått i stadsplanen cirka 5,650 fot å 2 kronor 25 öre per 10 fot		1,271: 25
samt å utmarkslotternas vägstycke 3,586,4 fot å 2 kronor 25 öre per 10 fot	1,256: 94	2,528: 19

återstår Kronor 5,208: 66

drages ytterligare härifrån kostnaderna för underhåll af de vägstycken, som äro tilldelade mark, som kommit inom stadsplanen eller i administrativt afseende öfverflyttats från staden, 5,134,5 fot å 2 kronor 25 öre per 10 fot		1,155: 26
--	--	-----------

återstår endast Kronor 4,153: 40

Ofvannämnda belopp 5,208 kronor 66 öre eller åtminstone 4,153 kronor 40 öre borde, enligt den af kommitterade i dess utlåtande den 24 januari 1903 uttalade åsigt, af jordägare å stadens område antingen årligen utgifvas till staden eller ock ersättas med motsvarande kapital belopp en gång för alla, för att staden

skulle från de enskilde jordägarne öfvertaga och därefter utgöra vägunderhållet efter de för utgörande af kommunalutskylder i stad i allmänhet stadgade grunder.

För uppdelning af denna årliga kostnad eller kapitalbelopp en gång för alla på de särskilda innehafvarne af stadsjord efter dess innehaf, af väghållningsskyldig mark möter samma, åtminstone till dess ny karta med beskrifning öfver stadens jordområde blifvit färdig, öfvervinnerliga svårigheter nu, som när kommitterade afgåfvit sitt nyssnämnda utlåtande.

Då det af enskilde väghållningsskyldige nu utöfvade vägunderhåll med afseende å det skick, hvori vägarne af desamma försättas är i många fall synnerligen otillfredsställande, då motionären i ämnet Herr Frans Johansson anför synnerligen beaktningsvärda skäl därför att denna på stadsjorden hvilande börda, utan något vederlag, öfvertages af staden i sin helhet, då staden från tomtägare inom staden, utan annan ersättning än återbekommande från tomtägare, som hade utmarkslotter sig tilldelade af samma lotter, hvartill staden dock förut hade äganderätt, öfvertagit och på stadens samtliga invånare öfverflyttat allt gatuunderhåll inom stadens planlagda område, då staden sedermera, likaledes utan ersättning, åtagit sig bortförande af all spillning och latrin från gårdarne inom stadsplanen och då ökade taxeringsvärden å stadens ägor i allmänhet och å de områden utom stadsplanen, som blifvit föremål för byggnadsverksamhet i synnerhet nu tillför staden större inkomster från dessa ägor än förut, anse kommitterade att både lämplighetsskäl samt rättvisa och billighet tala för att ägare af så kallad stadsjord icke vidare ensamma skola utgöra eller vidkännas kostnaderna för underhållet af allmänna vägarne utom det planlagda området.

Vid det förhållande att den jord, som af staden öfverlämnats för mötesplats åt Kongl. Västmanlands Regemente icke kommer att utgöra några kommunalutskylder till staden och då, sedan regementet ditflyttats, underhållet af vägen intill mötesplatsen till följd af ökad trafik torde blifva än kostsammare än hittills, anse kommitterade dock att samma åt regementet upplåtna jord utom stadens planlagda område bör behållas vid dess nuvarande vägunderhållsskyldighet motsvarande förpliktelser.

Enligt nu gällande vägdelning äro på nedannämnda åt Regementet upplåtna jordområden indelade följande vägstycken.

för Kungsängen cirka 85 tunnlands inägor 1016,6 fot å vägstycket N:o 34 utom Oxbackstullen, 700 fot vägstycket N:o 56 Bondegatan, 152 fot vägstycket N:o 57 å Stockholmsvägen och 925,3 fot vägstycket N:o 84 å Kopparbergsgatan tillsammans	2,793,9 fot
hvaraf dock belöper å den väghållningsskyldiga del af Kungsängen cirka 44 tunnland, som staden fått från statsverket tillösa sig . .	1,447 „
återstår således	1,346,9 „
för Wiksäng cirka 99 tunnland inägor vägstycket N:o 61 å Stockholmsvägen	2,756 „
hvaraf dock belöper å den del af Wiksäng, inägor cirka 10 tunnland, som staden behållit	279 „
återstår således	2,477 „
för Rönnerberga vägstycket N:o 60 å Stockholmsvägen	474,9 „
för Hultbergsga vreten (Ekhamra) å vägstycket N:o 58 å Stockholmsvägen	57,3 „

Enligt ofvannämnda beräkning å kostnaderna för årliga vägunderhållet belöper häraf för Regementets jord 4,356,1 fot, å 2 kronor 25 öre pr 10 fot, 980 kronor 12 öre.

Sistnämnda belopp bör staden, enligt kommitterades åsikt, betinga sig i årlig ersättning för öfvertagande af det vägunderhåll, som åligger jord, upplåten åt Kungl. Västmanlands Regemente.

Kan öfverenskommelse härom ej träffas, torde svårigheter ej möta att få öfvannämnda, Regementet åliggande vägunderhåll öfverflyttadt till allenast ett vägstycke i närheten af mötesplatsen.

På grund af här förut lämnade utredning få kommitterade nu föreslå att stadsfullmäktige måtte besluta, i anledning af Magistratens framställning:

att genast öfvertaga underhållet af ej mindre förenämnda i 1868 års vägdelning upptagna vägstycken, hvilka, sedan stadsplanen utsträckts, kommit att ligga inom densamma än äfven, tillssvidare och intill dess ny vägdelning kommit till stånd, eller staden kommer att öfvertaga allt på enskild jord å stadens område hvilande vägunderhåll, de i samma vägdelning upptagna vägstycken eller delar däraf, som förut varit indelade på jord, som kommit inom stadens planlagda område eller i administrativt afseende öfverflyttats från staden till landsbygghden,

samt i anledning af Herr Frans Johanssons motion:

att från samtliga ägare eller innehafvare af jord utom stadens planlagda område, med undantag allenast för Kongl. Västmanlands Regemente, öfvertaga dem åliggande underhåll af till allmänt underhåll indelade Kvarntullsvägen, Skerikesvägen, Bergslagsvägen, vägen västerut utom Gamla Oxbackstullen och Stockholmsvägen samt för framtiden, efter de för utgörande af kommunalutskylder i stad i allmänhet gällande grunder, utgöra detta underhåll; och

att uppdraga åt drätselkammaren att med Kungl. Västmanlands Regemente träffa aftal om ersättning antingen årligen eller ock en gång för alla efter öfvannämnda beräkning för öfvertagande af det på Regementets jord hvilande vägunderhåll eller, derest sådan öfverenskommelse ej kan träffas, vidtaga åtgärder för att det samma jord åliggande vägunderhåll måtte öfverflyttas till allenast ett vägstycke i närheten af mötesplatsen.

Beträffande Herr Frans Johanssons framställning att staden genom kontrakt skulle tillförbinda arrendatorer af staden tillhörig jord att erlägga en årlig vägs-katt att utgå med viss afgift per hektar af den jord, de innehafva, hemställer kommitterade, som ej ansett sig böra ingå i undersökning om de arrendevillkor, som äro träffade med stadens jordarrendatorer, och då Drätselkammaren hittills haft befogenhet att ensam, utan stadsfullmäktiges hörande, utarrendera stadens ej för annat dess ändamål behöfliga jord,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att öfverlämna motionen till Drätselkammaren för fattande af det beslut och vidtagande af de åtgärder, hvartill motionen i denna del bör för-anleda.

Västerås den 7 November 1904.

John Karlsson.

O. F. Wijkman.

Joh. Plantin.

Claes Flodin.

J. Lundin.

Resolution.

Innehafvare af fastigheter å Västerås stads område, samlade till öfverläggning angående tidsenlig fördelning af det väghållningsbesvär, som nu åligger ensamt innehafvare af jord, hafva enats om öfverlemnande till stadens fullmäktige af följande skrifvelse.

Af ålder har väghållningsbesväret för staden tillhörige vägdelar utgjorts af stadens borgare in natura, så länge stadens jordar innehades af ägarne till tomt och grund inom staden. Numer har detta besvär blifvit öfverflyttadt på innehafvarne af jord utom stadsplanen. Samtidigt hafva dessa jordinnehafvare fått vidkännas vederbörliga andelar i stadens alla kommunala skatter. Vi jordinnehafvare hafva sålunda kommit att hafva för vida drygare beskattning än stadens öfriga innebyggare, enär vi utom all annan skatt utgöra allt vägunderhåll, på samma gång vi hafva minst sagdt tvifvelaktig nytta af en stor del af de dyrbara anläggningar, som vi bidraga att förskaffa innebyggarna inom stadsplanen, såsom belysning, vattenledning, dränering, polis m. m.

Efter nyare tiders skatteprinciper skola alla stadens innevånare vidkännas vederbörlig andel i stadens samtliga utgifter, hvarför vi påyrka att äfven Västerås stad med det snaraste vidtager samma anordning med afseende å stadens vägunderhåll som alla andra städer, hvilka hunnit ordna sina kommunala angelägenheter, nämligen den att vägunderhållet öfvertages af staden sjelf och utföres af entreprenör eller på annat lämpligt sätt.

Förestående skrifvelse upptager jag som min motion och får med anledning däraf vördsamt föreslå att Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta:

dels att staden utan särskild godtgörelse till stadskassan, öfvertager all den vägunderhållningsskyldighet, som nu åligger innehafvare af den inom stadens område belägna jord med undantag af kronojorden,

dels att stadens genom kontrakt därtill förpliktade arrendatorer åläggas en vägskatt att utgå med viss afgift pr hektar af den jord de innehafva,

dels ock att vägunderhållskostnaden, efter samma grunder som andra kommunalutskylder, utdebiteras på alla stadens innevånare.

Västerås den 20 nov. 1903.

Vördsamt
Frans Johansson.

P. M.

Angående *väghållningsbesvärets utgörande i Västerås* gälla följande särskilda bestämmelser:

Vid sammanträde inför Landshöfdingen i länet den 15 September 1817 mellan stapens samtliga jord- samt gårds- och tomtägare träffades dem emellan den förening:

"1:o) att stadens gårdar och tomter undantagas och befrias från all annan vägbyggnadsskyldighet än som skäligen kan sig belöpa för den å dem fördelta utmarken; detta åbelöpande bestämmes på det sätt att väglotter för gårdar och tomter vidtager där utmarken utom Gamla Östra Tullen börjar och fortfar till dess att landets vägstycke möter med detta tillägg, då vid väglottens början på den ena sidan stadens inegor af åker och äng angränsa ett längre stycke än på den

andra mot utmarken denna väglängd går endast till hälften på gårdarne och tomterna;

2:o) att all annan staden nu åliggande skyldighet vid allmänna vägarne utom Västra, Qvarn och Östra Tullarne samt den del utom Gamla Östra Tullen, som sträcker sig till dess att gårdarnes och tomternas gemensamma vägstycke vidtager kommer att till underhållande fördelas på all under äganderätt innehafvande samt utom stadens staqvette men inom dess Jurisdiction belägna jord jemte Kungsängen och stadens Tjenstemän på lön anslagna jord, i fall Kongl. Maj:t i nåder pröfvar skäligt att en sådan skyldighet dem ålägga, samt sådant ehvad jorden nyttjas till plantering, åker, äng eller hagmark likväl så att sådant skall skje efter behörig gradering på det sätt att bättre jord kommer att svara för mer än den som är sämre och för öfrigt likasom vanligen vid vägdelningar iakttages afseende hafva på längre eller kortare väg till grusfång, och

3:o) såsom tid hvarinnom delningen ansågs böra vara verkställd utsattes 1819 års slut, då vägarne på sätt nu öfverenskommit blifvit borde af de nya väglottsägarne öfvertagas, med ovilkorlig skyldighet för en hvar att dessförinnan hafva satt sina förra vägstycken uti behörigt och laga stånd eller ock vara förpligtad att gälda all den kostnad som mätismän kunna pröfva dertill erfordras."

Genom nådigt Bref den 17 April 1818 har Kongl. Maj:t fastställt ofvanintagna förening till efterrättelse samt i afseende på frågan om löningsjordens deltagande i väghållningsbesväret förklarat "att som väghållningsskyldighet icke genom någon allmän författning hittills varit ålagd den jord, hvilken såsom Löneförmån begagnas af Embets- och Tjenstemän i städerna, utan deremot annan grund för denna skyldighet derstädes jemlikt Kongl. Resolutionerna på städernas besvär den 16 Oktober 1723 och den 17 December 1734, hittills varit följd, så hafva WI vid ett sådant förhållande icke funnit någon rubbning härutinnan böra äga rum utan kommer Löningsjorden hädanefter som hittills att vara fri från deltagande uti Väg- och Brohållningsskyldigheten."

Med tillämpning af ofvanberörda förening den 15 September 1817 och Kongl. Maj:ts nådiga bref den 17 April 1818 förrättades år 1819 delning af stadens allmänna vägar. Denna vägdelning, hvarå någon behörig fastställelse dock ej lärer vunnits, tillämpades till och med år 1864. Sistnämnda år förrättades och den 17 December samma år afslutades ny vägdelning, dervid först bestämdes att den gårds- och tomtigare för deras utmarkslotter tillagda väg utom Gamla Öster Tull, hvilken enligt 1819 års vägdelning utgjorde en längd af 2,792 alnar skulle äfven vid 1864 års vägdelning dem tilldelas, vidare att alla öfriga till staden hörande vägar skulle fördelas på den öfriga vägbyggnadsskyldige stadsjorden efter hvarje egares eller innehafvares areala innehaf i åker och äng och slutligen att, enligt Kongl. cirkuläret den 1 November 1826, innehafvare af all annan än ecklesiastikstaten anslagen löningsjord skulle i vägunderhållsbesväret deltaga.

Sistnämnda vägdelning, hvari, enligt Kongl. Maj:ts uppå anförda besvär den 25 Oktober 1867 meddelade nådiga utslag, år 1868 gjordes några smärre ändringar, har alltsedan tillämpats uti staden, allenast med den ändring att sedan genom förlikning mellan Stadsfullmäktige och innehafvarne af den på tomter inom staden fördelade så kallade Östra utmarken, staden återfått samma utmark, underhållet af det på utmarkslotterna indelade vägstycke, 5,584 längdfot närmast Hubbo socken gräns, öfvertagits af staden.

Beträffande de å vägarne som ingått i vägdelningen befintliga broar och trummor har i vägdelningen af år 1864 föreskrifvits, att de skola underhållas på stadens gemensamma bekostnad, men grusas af väglottsegarne samt särskildt angående

å Skerikes-vägen befintliga Kvarnbron omförmålt, att densamma med landfästen och stenkistor underhålles af S:t Ilians socken och Västerås kvarn.

Förhållandet med sistnämnda bro är emellertid det att vid sammanträde inför Konungens Befallningshafvande den 20 April 1802 öfverenskommelse träffats därom, att egaren af Västerås norra kvarn "dädanefter såsom af forndo" skulle besörja och underhålla brokistorna och vasarne, allmogen eller brobyggnadsskyldige i Skerikes, S:t Ilians, Lundby och Dingtuna socknar brotaket eller öfverbyggnaden, samt Västerås stad ledstängerna, att därefter brotaket å vestra delen af bron ålegat samtliga hemman i S:t Ilians sockens vestra del, hemmanen Bäckby, Tjur och Hellby inom Lundby socken samt Hallsta och Bälby inom Dingtuna socken äfvensom att i underhållet af Östra broöfverbyggnaden till omkring midten af 1840-talet deltagit väghållningsskyldige inom Skerikes och S:t Ilians socknar men att denna underhållsskyldighet sedermera öfvergått på S:t Ilians socken ensam och därefter öfvertagits af Norrbo härads allmänningssstyrelse.

I anledning af det otillfredsställande skick hvari vägarne närmast staden befunne sig, anhöll Drätselkammaren år 1894 hos Konungens Befallningshafvande i Västmanlands län om förordnande för före detta Första Landtmätaren S. A. Forsling att förrätta ny vägdelning å de vägar, hvilka Västerås stads jord hade att underhålla, så att vägdelarne från Öster tull till järnvägsöfvergången i Pilgatan, från Bergslagstullen till nya Begravningsplatsen, från Kvarntullen till Skerikesvägen och från västra tullen till så kallade Karingberget blefve staden för dess egor tilldelade och sedan Forsling under den 31 Mars 1894 af Konungens Befallningshafvande erhållit dylikt förordnande, hölls första sammanträde med de vägbbyggnadsskyldige den 19 Juni 1894, dervid beslöts att i delningen skulle intagas

1:o) vägen utanför Kvarntullen från Norra Esplanadens norra gräns till S:t Ilians väg vidtager vid bränneriet,

2:o) Skerikesvägen från sistnämnda väg öfver Kvarnbron,

3:o) Bergslagsvägen från Östra Esplanadens östra gräns till Siende härads väg vidtager,

4:o) Stockholmsvägen från Östra Esplanadens östra gräns till Siende härads väg vidtager, och

5:o) vägen utom Oxbackstullen från Vestra Esplanadens vestra gräns till Tu-hundra härads väg vidtager.

Beträffande delningsgrunden ifrågasattes vid sist nämnda sammanträde af en väghållningsskyldig, att stadsjordens taxeringsvärde och å stadsjorden anlagda industriella inrättningar borde deltaga i vägunderhållet i förhållande till taxeringsvärdena;

På förslag af stadens ombud, som förklarade sig anse att då en del stadsjordslägenheter vore obebyggda och å andra vore uppförda mer eller mindre dyrbara byggnader, hvilka i väsentlig mån inverkade på taxeringsvärdena, stadsjordens inegoareal dädanefter som dittills borde vara delningsgrund, enade sig emellertid de vägbbyggnadsskyldige om att, innan beslut härutinnan fattades, förrättningsmannen skulle med ledning af 1819 års karta öfver Västerås stads inegor och kartan öfver stadens utmarker samt andra befintliga kartor utreda hvarje innehafvares egovidd af stadsjord så till åker som backar och skogsmark, hvarefter nytt sammanträde skulle utsättas för frågans slutliga afgörande.

Sedan Forsling afidit och Förste Landtmätaren J. R. Kökeritz af Konungens Befallningshafvande förordnats att fortsätta och afsluta vägdelningen hölls nytt sammanträde i ärendet den 10 December 1896, därvid stadens ombud i anseende till de svårigheter och kostnader, som blefve förenade med att noggrant utreda och bestämma hvarje innehafvares af stadsjord egovidd, återtog sitt yrkande att, stads-

jordens inegoareal skulle utgöra grunden för vägarnes fördelning samt anförde att han ansåg att jordens taxeringsvärde vara den rättaste delningsgrunden, men då i de dåvarande taxeringsvärdena de å egorna uppförda byggnaders värde vore inbegripna, detta borde ändras så, att jord och byggnader blefve hvar för sig uppskattade. Enär öfrige väghållningsskyldige och Kronans ombud emellertid yrkade, att staden skulle öfvertaga all väghållning blef för att Stadsfullmäktige skulle få fatta beslut öfver samma yrkande, vägdelenings fortsättning ytterligare uppskjuten.

Vid ärendets behandling inför Stadsfullmäktige den 28 Januari 1897 tillsattes af Stadsfullmäktige en kommitte af fem personer med uppdrag att till Strdsfullmäktige inkomma med utredning och yttrande *dels* huruvida och på hvad vilkor staden borde åtaga sig underhållet af de allmänna vägarne inom stadens område, *dels* och huruvida staden borde åtaga sig underhållet af de vägar, som äro svårast att underhålla.

Denna kommitte, hvilken undertecknad, numera Borgmästare, erhöll uppdrag att sammankalla, har ännu ej kunnat afgifva någon utredning eller slutligt yttrande, detta beroende därå att då kommitterade antagit att, i händelse skulle finnas lämpligt att staden öfvertog allt vägunderhåll Stadsfullmäktige dock skulle finna skäligt att någon slags ersättning eller aflösning till stadskassan af nuvarande väghållningsskyldige lemnades, det vore omöjligt att beräkna eller fördela denna ersättning innan utredning vunnes om såväl arealen som fördelningen af inegojorden å stadens område, hvilken utredning icke kunde ernås förr än den karta öfver stadens egor som Förste Landtmätaren Kökeritz och efter dennes död Kommissionslandtmätaren Ahlberg erhållit förordnande att upprätta.

Västerås Rådhus den 26 Januari 1903.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Till Magistraten i Vesterås.

Sedan Magistraten under åberopande af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 3 oktober 1902, anmodat undertecknade af stadsfullmäktige i Västerås utsedde kommitterade att till Magistraten afgifva ett uttalande angående frågan, huruvida ändring i gällande bestämmelser angående vägunderhållet inom staden vore önskvärd, få kommitterade till en början erinra om följande:

Då nu gällande delningsgrund, stadsjordens in-egoareal för vägunderhållet år 1818 bestämdes, brukades stadens ej på tomterna indelade egor hufvudsakligen för landtbruk och innehades af jämförelsevis ett fåtal personer. Detta förhållande var fortfarande gällande, då vägdeleningen af år 1864 företogs, och vid sistnämnda vägdelening kunde vägarna indelas i (utom det gemensamma vägstycket för stadens på tomterna indelade östra utmark, hvilket vägstycke numera af staden öfvertagits i sammanhang därmed att utmarken öfverlämnats till staden), endast 87 särskilda vägstycken, hvaraf 22 stycken för lotterna å Trådaröängen, som numera ej tillhör stadens jurisdiktion och följaktligen ej kan i ny vägdelening inom staden ingå.

Till följd af de små ägolotter en del innehafvare af stadsjord redan år 1864 innehade, kom emellertid fem till underhåll indelade vägstycken att innehålla mindre längd än 10 fot och 4 stycken mellan 10 och 20 fot, vägstycken allt för små att vara på särskilda underhållningsskyldige, saknande dragare och redskap, indelade.

Sedan 1864 har stadsjorden kommit i än fler innehafvares hand och en del förutvarande jordbruksfastigheter eller större delar deraf indelats till byggnadstomter med areal nedgående endast till några få hundra qvadratmeter.

Följden häraf skulle blifva om vägarne indelades till underhåll efter de särskilda jordegendomarnas areal, att en massa vägstycken skulle blifva så små att något verkligt eller likformigt underhåll deraf icke kunde af de särskilda väglottsegarne själfva utföras, och då en särdeles stor benägenhet af jordegare som innehafva större områden förefinnes att stycka sönder desamma till byggnadslägenheter skulle inom kort en del större vägstycken komma att innehafvas af ett flertal jordegare, hvilka åter skulle dela vägstycket mellan sig, derest öfverenskomuelse dem emellan ej kunde träffas om vägunderhållets utgörande af någon viss mot lega.

Samma blefve förhållandet om jordens taxeringsvärde lades till grund för vägdelningen.

En ändring i gällande bestämmelser angående vägunderhållet i staden måste således anses särdeles önskvärd, men bör, såsom här ofvan visats, icke gå i den riktning, att i stället för jordens areal dess taxeringsvärde lägges till grund för delningen.

Beträffande frågan, huruvida icke sådana föreskrifter lämpligen böra meddelas, att kostnaden för väghållningen å stadens område komme att drabba stadens invånare efter de för utgörande af kommunalutskylder i stad i allmänhet stadgade grunder så torde vara otvifvelaktigt att vägarne om desamma komma att i sin helhet öfvertagas af staden skola blifva försatta i och underhållas i ett vida bättre skick än hittills, men fråga blir då om staden bör öfvertaga detta, å enskilde hvilande och stor kostnad dragande, underhåll utan någon ersättning af de väghållningsskyldige och, derest staden fodrar ersättning för öfvertagande, huruvida icke en del innehafvare af stadsjord, brukad som jordbruksfastighet, icke skola föredraga att utgöra vägunderhållet in natura i stället för att derför utgifva ersättning eller en aflönningssumma i ett för allt.

Sammanlagda kostnaden för det å stadens jordegator med undantag af östra utmarken hvilande vägunderhåll läser ej kunna uppskattas till lägre belopp än 6,000 kronor per år, häri dock ej inberäknadt underhållet af de vägstycken, hvilka, nu kräfvande ganska drygt underhåll, äro belägna inom den utsträckt stadsplanen, eller vägstyckena utom tullarne till ytterkanterna af esplanaderna samt Bondegatan och Kopparbergsgatan eller Allégatan, hvilka fortfarande äro till vägunderhåll på stadsjord indelade samt efter en ny vägdelnings antagande eller ändrade föreskrifter om vägunderhållet torde böra underhållas på sätt om stadens gator är eller kan blifva föreskrifvet.

Ehuru af stadens jordägare vid sammanträde inför Förste Landtmätaren Kökeritz den 10 December 1896 kraftigt framhållits det obilliga däri, att de, som måste i likhet med alla öfriga stadens invånare bidraga till stadens samtliga utgifter utan att hafva samma fördelar som de inom stadsplanen bosatte stadsmedlemmarne, härjämte skola vara betungade med vägunderhåll, vilja kommitterade likväl ej tillstyrka att staden, utan någon som helst ersättning, befriar dem från den på deras, utom stadsplanen belägna jord, hvilande börd, eller vägunderhållet; men då för vinnande af bättre och likformigt underhåll af stadens samtliga vägar, kommitterade icke kunna finna annan utväg än att staden själf öfvertager arbetet härmed, hemställa kommitterade, att Stadsfullmäktige måtte såsom svar på den genom Magistraten framställda fråga, huruvida ändring i gällande bestämmelser önskas och i sådant fall huruvida icke sådana föreskrifter lämpligen böra meddelas, att kostnaden för väghållningen å stadens område komme att drabba stadens invå-

nare efter de för utgörande af Kommunalutskylder i allmänhet stadgade grunder, besluta afgifva det förklarande:

att staden anser önskvärdt och är villig bekosta vägunderhållet på sätt om öfriga stadens gemensamma utgifter är stadgadt, dock endast emot villkor att för öfvertagande af denna på stadsjorden hvilande börda, skäligen ersättning antingen årligen eller ock en gång för alla gifves staden af de vägunderhållsskyldige.

Angående till hvilket belopp denna årliga ersättning eller en gång för alla bestämda lösesumma bör beräknas samt om hvad häraf belöper på hvarje hektar väghållningsskyldig stadsjord eller å de särskilda ägarne eller innehafvarne däraf, kunna kommitterade för närvarande icke gifva någon utredning enär härför fordras först en noggran beräkning af sakkunnige angående årliga kostnaden för hela det gemensamma vägunderhållet utanför stadsplanet, hvilket vägunderhåll förut ej åligger staden gemensamt

Vidare måste kommitterade utreda, hvilken jord har vägunderhållning sig ålagdt och därvid frånskilja den jord som, för närvarande väghållningsskyldig, efter sista vägdelningen år 1684 kommit att ligga inom stadsplanet och därigenom enligt 1817 års förening, måste anses blifvit befriad från vägunderhåll, så fort nu gällande vägdelning upphör att tillämpas, och slutligen skall genom uträkning den årliga kostnaden fördelas dels på hvarje ar väghållningsskyldig jord och dels på hvarje ägare eller innehafvare af stadsjord efter dess innehaf af väghållningsskyldig jord.

En sådan utredning och fördelning låter sig emellertid ej göra utan en karta öfver stadsjorden med tillhörande beskrifning och kommitterade måste därför uppskjuta samma utredning och fördelning, till dess den under arbete varande karta öfver stadens jordägor blifvit fullt färdig och af Landtmätaren till staden öfverlämnad.

Med denna utredning är frågan dock ej till fullo löst, ty besluta Stadsfullmäktige att endast mot ersättning eller vederlag af de vägbyggnadsskyldige öfvertaga vägunderhållet, måste härom öfverenskommelse träffas med dessa eller ock de på något sätt kunna åläggas att ingå på att gälda den af Stadsfullmäktige fordrade godtgörelse.

Denna öfverenskommelse torde ej blifva svår att träffa med de mindre jordägarne men kan måhända blifva svårare att få till stånd med de större, som hafva egna dragare och redskap för väglagning.

Finnes nu att en sådan öfverenskommelse blir svår att åvägabringa, hafva ju Stadsfullmäktige den utvägen att besluta det desse större väghållningsskyldige kunna få utföra vägunderhållet in natura, på vägstycken längre aflägsna från stadsplanet och förty kräfvande mindre underhåll och tillsyn än de närmare stadsplanet belägna. Härvid torde dock blifva nödvändigt bestämma att för att tillåtas få utföra vägunderhåll in natura fordras att innehafva minst ett ägområde af fem hektar.

Västerås den 24 Januari 1903.

John Karlsson.

Claes Flodin.

Joh. Plantin.

O. F. Wijkman.

J. Lundin.

VESTERÅS,
A. F. Berghs Boktryckeri,
1904.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1904.

Den 12 December.

XII.

Herrar kommitterades förslag till uppgörelse med innehafvare af donationsjord å Ängsgärdet mellan Stockholm—Västerås—Bärgslagens järnvägs område i öster och Emausbäcken i väster jämte Drätselkammarens utlåtande i ärendet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 November 1902 uppdragit åt en komité bestående af undertecknad borgmästare jämte Herrar Uggla, Björkman, Hans Larson och Nordin att uppgöra plan i stora drag för bebyggande af de områden utom stadsplanen, som hade egenskap af donationsjord samt de områden i öfrigt som låge närmast staden och antingen vore eller kunde tänkas blifva i afsevärd mån bebyggda, äfvensom att med vederbörande donationsjordsinnehafvare träffa uppgörelse om afstående till staden af den för gator och öppna platser inom samma plan behöfliga marken, få kommitterade härmed underställa Stadsfullmäktige ett af undertecknad jämte Herrar Uggla och Nordin å kommitterades vägnar upprättadt förslag till uppgörelse med innehafvare af donationsjord å Ängsgärdet mellan Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägsområde i öster och Emausbäcken i väster.

Då Stadsfullmäktige anslagit medel för undersökning angående en järnvägs-linie från Västerås till Väster-Färnebo socken, hafva kommitterade, oafsedt om denna järnväg kan komma till stånd inom kortare eller mer aflägsen tid eller om frågan härom måste till följd af för stora kostnader alldeles förfalla, ansett det vara af särdeles vikt för staden att redan nu, innan ytterligare byggnader till-äfventyrs uppföras i närheten af nuvarande järnvägsspåret mellan Västerås och Tillberga, bereda tillfälle att framdraga ett nytt järnvägsspår intill det förra samt därför betingat staden, till dess ett sådant järnvägsspår blir nödigt, ett öppet område af sex meters bredd mellan järnvägens nuvarande staket och tomterna eller planteringslanden väster om Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg.

Efter det samma öppna område, som numera ehuru till mindre bredd användes såsom väg till samma tomter och planteringsland af staden tagits i besittning, måste en ny utfartsväg för dessa tomter och antagligen de inom mycket kort tid till byggnadsplatser använda planteringslanden anordnas.

Kommitterade hafva till en början tänkt sig, att denna väg skulle kunna anordnas löpande bredvid nyssnämnda öppna område till en bredd af 10 meter, men funnit att kostnaderna härför skulle blifva allt för stora, enär om järnvägen komme till stånd, för denna väg måste nedrifvas ett till öfver 40,000 kronor brandförsäkradt boningshus å lägenheten Carlsäng uppfördt endast omkring 7 meter från järnvägens staket samt vidare några mindre dyrbara hus, uppförda norr om samma dyrbara boningshus.

För undvikande af dessa dyra husflyttningar hafva kommitterade därför, under förbehåll af Stadsfullmäktiges bifall härtill, träffat aftal med vederbörande jordinnehafvare om samma vägs (med inskränkning af bredden till 9,5 meter för

undvikande af flyttning af för många hus) flyttande till tomternas och planteringslandens västra gräns intill den så kallade Emausbäcken.

För åstadkommande af denna väg, hvilken jordinnehafvarne funnit för sig lämpligare än den nuvarande uteder järnvägens staket samt för att staden skall afstå från sina anspråk på dessa innehafvares jord, såsom varande donationsjord, hafva kommitterade ansett sig böra fordra, att jordinnehafvarne utan ersättning lämna hvad det föreslagna sex meter breda öppna området intill järnvägens staket af dem besittas eller af järnvägsbolaget, efter förvärfvande af mark för järnvägen, upplåtits till väg till byggnadsplatser eller planteringsland intill järnvägen, samt vidare hälften af den mark, som för den nya föreslagna vägen erfordras, och slutligen att staden icke skall vidkännas hela kostnaden för flyttning af hus från vägområdet utan att de jordinnehafvare, som därpå hafva nytta, deltaga i denna kostnad.

Då den föreslagna nya vägen håller en längd af cirka 460 meter skulle staden således få att betala $460 \times 4,75$ meter = 2,185 kvadratmeter à 1 krona 10 öre ..... kronor 2,403: 50

Härtill komma bidrag till husflyttning:

till L. Karlsson	75: —	
„ C. Johansson	1,500: —	
„ P. G. Hedin	200: —	
„ E. E. Karlsson	300: —	
„ O. F. Wretling	300: —	
„ C. J. Tibblin	3,000: —	5,375: —

Summa Kronor 7,778: 50

hvarifrån dock skulle afgå bidrag som kommitterade betingat:

från E. J. Nilsson	75: —	
„ A. Rasmusson	500: —	575: —

återstår Kronor 7,203: 50

eller i rundt tal 7,200 kronor, hvartill dock kommer kostnaden för själfva väganläggningen.

Med bifogande af det mellan kommitterade, å ena sidan, samt samtliga innehafvare af jord å området i fråga, å den andra, träffade aftal samt en därtill hörande karteskiss, få kommitterade härmed hemställa

att Stadsfullmäktige måtte godkänna samma aftal.

Västerås den 16 November 1904.

Å Kommitterades vägnar:

John Karlsson.

Emellan undertecknade kommitterade för uppgörande af plan i stora drag för bebyggande af de områden utom Västerås stadsplan, som hafva egenskap af donationsjord samt träffande af förlikning med innehafvarne af samma jord om afstående från stadens sida af alla anspråk på äganderätt till jorden, å ena sidan,

samt nedannämnde innehafvare af sådan jord inom Ängsgärdet, väster om Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, å den andra,

är under förbehåll om Stadsfullmäktiges godkännande häraf följande öfverenskommelse träffad:

För beredande af ett sex (6) meter bredt öppet område mellan järnvägens nuvarande staket och de af jordinnehafvarne nyttjade byggnadstomter eller planteringsland öfverlåta samtliga de jordinnehafvare, som å detta område hafva mark, hvar för sig till staden, utan ersättning, så mycket af deras mark som erfordras för samma område, hvilket dock ej må af staden bebyggas, men väl af jordägarne eller andra användas till väg, intill dess samma område kan blifva nödigt för ytterligare järnvägsspår.

För erhållande af bekvämare väg från Stockholmsvägen eller Pilgatan, än den nuvarande efter samma järnvägsområde nyttjade, till såväl undertecknade jordinnehafvares tomter som ock mark norr därom, skall öster om den mark som förvärfvats för järnvägsspår till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Nordiska Metallaktiebolagets verkstäder å Kopparbergs och Kullgärdena samt Emausbäcken intill samma bolags områden på stadens bekostnad anläggas en 9,5 meter bred väg utefter samma för järnvägsspår förvärfvade mark och bäck; Och afstå undertecknade, innehafvare af mark, som för samma väg erfordras, hvar för sig till staden så mycket som af hvar och ens område därför behöfver tagas i anspråk. Hälften af samma mark lämnas utan ersättning och för andra hälften af marken betalar staden en ersättning af 1 krona 10 öre per kvadratmeter.

Undertecknad *C. Johansson* för del af Ängsgärdet närmast Korsängsgärdet erlägger i bidrag till flyttning af hus från vägområdet icke något belopp.

Undertecknad *C. E. Lindholm* för del af Ängsgärdet närmast söder om *C. Johanssons* mark erlägger i bidrag till flyttning af hus från vägområdet icke något belopp.

Undertecknad *L. Karlsson* för lägenheten Haga flyttar mitt å vägområdet belägna uthus mot en ersättning af sjuttiofem (75) kronor.

Undertecknad *C. Johansson* för lägenheten Vretbo flyttar mitt å vägområdet belägna uthus mot en ersättning af ett tusen (1,000) kronor och femhundra (500) kronor för öfriga anordningar.

Undertecknad *P. G. Hedin* för lägenheten Josefsdal flyttar mitt å vägområdet belägna uthus mot en ersättning af tvåhundra (200) kronor.

Undertecknad *E. E. Karlsson* för lägenheten Hagalund flyttar mitt å vägområdet belägna uthus mot en ersättning af trehundra (300) kronor.

Undertecknad *O. F. Wröding* för lägenheten Hagalund flyttar mitt å vägområdet belägna uthus mot en ersättning af trehundra (300) kronor.

Undertecknad *E. J. Nilsson* för lägenheten Hermorsdal och del af lägenheten Karlsäng erlägger i bidrag till flyttning af hus från vägområdet sjuttiofem (75) kronor.

Undertecknad *C. J. Tibblin* för del af lägenheten Karlsäng flyttar mitt å vägområdet belägna hus samt boningshus mot en ersättning af tre tusen (3,000) kronor.

Undertecknad *A. Rasmusson* för del af lägenheten Karlsäng erlägger i bidrag till flyttning af hus från vägområdet femhundra (500) kronor.

Härjämte förbinda undertecknade C. J. Tibblin och A. Rasmusson oss och våra rättsinnehafvare att städse hålla en 6 meter bred förgård obebyggd mellan våra nämnda jordområden och landsvägens område samt att intill dess vägen utefter bäcken blifvit färdig låta samma förgårds område användas såsom väg.

Flyttningen af husen skall vara verkställd inom 1908 års utgång och vägen af staden anlagd inom ett år därefter.

Staden förbinder sig å sin sida att afstå från alla anspråk på vare sig äganderätt till nämnda jordområden, som ej enligt denna öfverenskommelse skola afträdas till staden eller någon annan löseskilling därför än här ofvan bestämts, att anlägga på för framtiden betryggande sätt nämnda väg utefter bäcken och bolagens järnvägsspår, att öster om Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägsspår upptaga ett nytt vattenaflopp öfver landsvägen, så stort, att jordområdet väster om järnvägen ej besväras af vatten från bäcken eller afloppsdiket öster om järnvägen samt att befria ofvannämnda jordinnehafvare från framtida underhåll af nuvarande öppna afloppsdiken utefter deras ägområden.

Västerås den 16 November 1904.

Å Kommitterades vägnar:

John Karlsson.

Godkännes:

E. E. Carlsson.

P. G. Hedin.

O. F. Vretling.

C. E. Lindholm.

C. J. Tibblin.

E. J. Nilsson.

A. Rasmusson.

L. Karlsson.

C. Johansson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af handlingarna angående det förslag till uppgörelse med innehafvare af donationsjord å Ängsgärdet mellan Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägsområde i öster och Emausbäcken i väster, som mellan kommitterade för uppgörande af plan i stora drag för bebyggande af de områden utom stadsplanen, som hafva egenskap af donationsjord m. m, och berörde jordinnehafvare den 16 innevarande månad uppgjorts i syfte att, för beredande af tillfälle till framdragande af ett nytt järnvägsspår intill det nuvarande, betinga staden, till dess ett sådant järnvägsspår blir nödigt, ett öppet område af sex meters bredd mellan järnvägens nuvarande staket och tomterna eller planteringslanden väster om nyss nämnde järnväg.

får Drätselkammaren, då berörda uppgörelse jämväl afser åstadkommande af förlikning med ofvan nämnde donationsjordsinnehafvare om afstående från stadens sida af alla anspråk på äganderätt till jorden äfvensom beredande af bekvämare väg från Stockholmsvägen eller Pilgatan, än den nuvarande efter järnvägsområdet nyttjade vägen, till såväl jordinnehafvarnes tomter som ock till mark norr därom, och hvilken nya väg vore ämnad att utläggas öster om den mark, som förvärfvats

för järnvägsspår till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets och Nordiska Metallaktiebolagets verkstäder samt Emausbäcken, såsom sitt utlåtande i ärendet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte godkänna det sålunda uppgjorda aftalet.

Västerås den 30 November 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af inkommen framställning om framdragande af hufvudledningar för vatten och kloak m. m. å Norrmalmsområdet.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af bilagda till Drätselkammaren för utlåtande remitterade skrifvelse från 41 gårdsägare å byggnadsföreningen Norrmalm å stadens område, däri de på anförda skäl anhålla, att staden måtte kostnadsfritt för dem såväl låta snarast möjligt å Norrmalmsområdet framdraga fullständiga hufvudledningar för vatten och kloak som ock öfvertaga gatubelysningen å området, mot det att sökandena till staden fritt öfverlåta gatumarken å föreningens planlagda område, får Drätselkammaren, enär, om utsträckning af vatten- och afloppsledningar samt anordnande af belysning å de bebyggda områdena utom stadsplanen skulle af staden utföras, staden komme att få vidkännas kostnader, som öfverstege dess bärkraft, härmed hemställa att stadsfullmäktige, med fästadt afseende jämväl vid den omständigheten, att vattentillgången är otillräcklig för en större utsträckning af vattenledningsrörnätet, måtte för närvarande lämna föreliggande framställning utan afseende.

Västerås den 30 November 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknade gårdsägare å Byggnadsföreningen Norrmalm å Västerås stads område, få härmed vördsammast anhålla det, att staden kostnadsfritt *med det snarast* möjliga anlägger fullständiga hufvudledningar för vatten och kloak, samt tillika öfvertager gatubelysningen å föreningens område.

Mot det att vi undertecknade fritt öfverlåter till staden, den å föreningens planlagda område afdelade mark till gator.

Såsom skäl för vår blygsamma begäran anföra vi det Herrar Stadsfullmäktige måste anse det rättvist och billigt, att föreningen får åtnjuta samma rättigheter som den öfriga staden, då vi sedan föreningens bebyggande år 1887 erlagt samma bevilling som den öfriga staden, hvilket uppgår till ett ganska afsevärdt belopp, samt tillika det i sanitärt hänseende skulle mycket vinnas med kloakledningen för dagvattnets afledande.

Med tillit till Herrar Stadsfullmäktiges blick på samhällets bästa hoppas vi vår billiga och rättvisa begäran bifalles.

Västerås den 23 Maj 1904.

C. Jansson , N:o 16.	J. L. Wallin , N:o 58.	C. J. Johansson , N:o 24.
P. W. Keijser , N:o 43.	L. A. Pettersson , N:o 56.	C. L. Askelin , N:o 45.
J. O. Björkman , N:o 8.	E. G. Flodin , N:o 41.	L. E. Södergren , N:o 46.
Cecilia Holmberg , N:o 20.	Georg E. Holmgren , N:o 9.	Lovisa Krist. Petersson , N:o 30—31.
J. W. Kindell , N:o 19.	Regina Norling , N:o 22.	
A. P. Ljunglöf , N:o 13.	Gustaf Jansson , N:o 11—12.	A. Ström , N:o 14—15, gen. <i>E. Malm</i> , vice värd.
Per Eriksson , N:o 2.	P. G. Palm , N:o 4.	
Hilma Clefberg , N:o 5.	Joh. Södergren , N:o 6.	J. L. Wallin , N:o 3.
J. G. Johanson , N:o 57.	Fredrik Sjögren , N:o 27—28 och N:o 29.	
Axel Johansson , N:o 32.	Gottfr. Molin , N:o 35—36.	J. C. Andersson , N:o 37.
A. G. Andersson , N:o 38—39.	L. E. Larsson , N:o 40.	C. E. Jansson , N:o 51—52.
August Österberg , N:o 77.	J. P. Jansson , N:o 48—49.	C. F. Erikson , N:o 44.
L. F. Öhman , N:o 26.	Axel Westerholm , N:o 7.	J. A. Lindgren , N:o 10.
J. O. Lindström , N:o 25.	L. P. Eriksson , N:o 53—54.	Lovisa Svensson , N:o 55.
C. E. Eriksson , N:o 17.	A. W. Tunell , N:o 23.	

Drätselkammarens utlåtande i anledning af genom Magistraten ingifven framställning från Västerås högre allmänna läroverk angående användandet af den s. k. gymnasieträdgården.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För utlåtande hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren remitterat bilagde genom Magistraten till Fullmäktige inlämnade skrifvelse från rektor vid Västerås högre allmänna läroverk med anhållan att den s. k. gymnasieträdgården, hvilken staden för gatureglering från Domkyrkan inköpt, måtte tillsvidare afgiftsfritt lämnas åt läroverket till begagnande vid den naturhistoriska undervisningen, och får Drätselkammaren, då antagligt är att Pukegatan, hvilken enligt gällande stadsplan skall framdragas öfver trädgården, icke under närmaste tiden kommer att utläggas, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte tillåta läroverket att för ändamål, hvartill trädgården hittills under en följd af år varit använd, tillsvidare få begagna densamma utan någon afgift till staden.

Västerås den 30 November 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Uggla.

Bernh. Carlson.

Till Magistraten i Västerås.

Res.

Inneliggande framställning öfverlämnas till Stadsfullmäktige i Västerås som behagade i ärendet fatta beslut och därom meddela Magistraten underrättelse.

Västerås Rådhus den 21 November 1904.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Härmed får jag vördsamt anhålla, att hosföljande anhållan från läroverkets kollegium måtte underställas Herrar Stadsfullmäktiges beslut.

Västerås den 18 November 1904.

Peter Bagge.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan den s. k. Gymnasieträdgården, hvilken i öfver 150 år varit upplåten åt härvarande högre allmänna läroverk, numera genom köp öfvergått från att vara Domkyrkans till stadens egendom, får jag å läroverkets vägnar vördsamt anhålla, att nämnda trädgård tillsvidare måtte lämnas afgiftsfritt åt läroverket till begagnande vid undervisningen. Den arrendeavgift af 100 kronor, som läroverket sedan 1863 erlagt åt Domkyrkan, blef nämligen bestridd med de medel — 100 kronor — hvilka läroverket hade i arrendeavgift för två planteringsland, hvilka numera vid reglering af gator och tomter upphört att finnas till och således ej vidare kunna uthyras.

Då läroverkets biblioteks- och materielkassa, med hvars medel ej allenast utgifterna för biblioteket och undervisningsmaterielen utan äfven för inredningsmaterielen skola bestridas, i följd af ständiga skulder och jämförelsevis ringa inkomster — 3,000 kronor årligen — äger en ytterst svag bärkraft och då ensamt utgifterna för Gymnasieträdgårdens årliga underhåll och skötsel — arrendet obekräknadt — de fem sista åren i medeltal utgjort 187 kronor 81 öre, kan denna kassa ej åtaga sig större utgifter än de hittillsvarande för denna gren af undervisningen, nämligen den naturhistoriska, hvadan vördsamt anhålles, att Herrar Stadsfullmäktige ville bifalla den gjorda framställningen.

Västerås den 19 November 1904.

Å Högre allm. läroverkets vägnar:

Peter Bagge.

Rektor.

Drätselkammarens utlåtande, i anledning af Hälsovårdsnämndens förslag om anläggande vid Hesselö af ett nytt vattenverk med ledning från Badelunda åsen till stadens rörnät och reservoar.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För utlåtande hafva Stadsfullmäktige till drätselkammaren remitterat Hälsovårdsnämndens skrifvelse den 16 sistlidne Juni jämte däri åberopade åtta bilagor, innefattande förslag att vid Hesselö anlägga ett nytt vattenverk med ledning från Badelundaåsen till stadens rörnät och reservoar, och får drätselkammaren, som i ärendet inhämtat yttrande från Kaptenen i väg- och vattenbyggnadskåren F. W. Hansen i Stockholm, med återställande af remisshandlingarna och med öfverlämnande tillika af berörda yttrande tillstyrka,

att Stadsfullmäktige ville redan nu besluta att anlägga vattenledningen i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyråns förslag den 21 Maj innevarande år och Kapten Hansens däröfver lämnade utlåtande samt efter de närmare bestämmelser, som framdeles kunna komma att beslutas, äfvensom att åtgärder skola vidtagas för förskaffande af ägande- eller dispositionsrätt till den mark, som enligt ofvan nämnde förslag erfordras för en vattenledning från Badelundaåsen.

Västerås den 30 November 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglå.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Drätselkammaren behagat lemna mig uppdrag att afgifva yttrande om det af Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån i Stockholm uppgjorda förslag till anskaffande af ökad vattentillgång för Västerås stad, från Hesslö invid Mälaren, får jag, efter att på platsen hafva tagit närmare kännedom om förhållandena, anföra följande.

De hufvudfrågor som först och främst böra besvaras äro:

1. Huru stor vattenmängd behöfver staden för den närmaste framtiden och
2. kan en sådan vattenmängd af god beskaffenhet erhållas vid den nu varande pumpstationen eller i dess grannskap?

Först om den senare frågan besvaras nekande, torde det vara berättigadt att anlägga ett helt och hållet nytt verk.

För att besvara den första frågan har Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån verkställt en sannolikhetsberäkning af folkmängdens tillväxt under de kommande 25 åren med antagande af att befolkningssiffran stege på samma sätt som under de förflytna 15 åren eller med 4,2 % i medeltal per år. Med hänsyn därtill att vattenförbrukningen snart genom det nya kasernetablissemmentets tillkomst komma att plötsligt ökas med ett antal, som vid vissa tillfällen lär kunna uppgå till inemot 2,000, torde den af Aktiebolaget verkställda beräkningen icke kunna anses visa för höga siffror.

I afseende på vattenförbrukningen per individ uppskattar Aktiebolaget densamma till 100 liter i maximum pr dygn. Erfarenheten från Västerås såväl som från andra städer, ger dock vid handen att då vattnet utdelas utan kontroll af mätare, förbrukningssiffran stiger till afsevärdt högre belopp. Granskar man gjorda anteckningar öfver vattenförbrukningen i Västerås, finner man sålunda att

största förbrukn. pr dygn	år 1897 var	m ³ motsv. 154 lit. pr pers. o. dygn
” ” ” ”	” 1901 ”	” ” 151 ” ” ”
” ” ” ”	” 1903 ”	” ” 146 ” ” ”
och ” ” ” ” jan.—juli	” 1904 ”	” ” 188 ” ” ”

om folkmängden år 1904 i enlighet med Vattenbyggnadsbyråns beräkning antages till 13,100.

Här nedan äro sammanförda motsvarande siffror från några andra svenska städer under år 1901

Vattenförbrukning pr individ och dygn.				Vattenförbrukning pr individ och dygn.			
	max. l.	med. l.	mim. l.		max. l.	med. l.	mim. l.
Arboga	—	29	—	Malmö	123	—	—
Askersund	—	40	—	Mariestad	104	82	60
Eksjö	—	79	—	Motala	—	50	—
Enköping	—	181	—	Norrköping	157	136	115
Eskilstuna med Nyfors	190	103	80	Nyköping	122	59	22
Falun	65	51	41	Skara	—	37	—
Filipstad	192	117	40	Skellefteå	—	67	—
Gefle	250	142	88	Stockholm	152	101	61
Göteborg	166	104	53	Strängnäs	82	42	17
Halmstad	—	100	—	Sundsvall	235	155	67
Hedemora	61	47	35	Södertelje	59	39	19
Helsingborg	—	89	—	Upsala	—	105	—
Jönköping	—	100	—	Vänersborg	100	75	67
Kalmar	35	14	3	Västerås	151	80	21
Karlskrona	—	92	—	Växiö	93	50	26
Karlstad	159	—	24	Örebro	56	47	37
Kristianstad	204	133	64	Örnsköldsvik	87	39	60
Linköping	177	154	137	Östersund	171	84	43
Lund	129	90	28				

Af dessa städer är det tydligtvis högst få, som hafva en maximiförbruknings-siffra pr dygn understigande 100 liter. Kalmar utdelar å ena sidan allt vatten genom mätare, men dess vattenledning var å andra sidan år 1901 ännu ej allmänt använd. Häraf den anmärkningsvärdt låga siffran, 35 liter. Den andra svenska stad, som tillämpar mätaresystemet, är Skara. Därifrån föreligger ingen uppgift om största förbrukningen, men medelförbrukningen pr person och dygn är endast 37 mot 81 i Västerås. Visserligen har Västerås betydligt mera industri än Skara, men i allt fall framgår af jämförelsen, hvilken afgörande inverkan vattnets mätning utöfvar på förbrukningens storlek.

Den i Västerås nu rådande förbrukningen kan ej gerna betecknas annat än som orsakad af slöseri och måste ovilkorligen nedbringas, om stadens utgifter för dess vattenledning skola kunna hållas inom måttliga gränser. Möjligen kunna läckor å rörnätet i sin mån inverka. De höga minimiförbrukningssiffrorna göra en sådan misstanke icke oberättigad, och undersökning i detta afseende borde ofördröjligen företagas. Men den enda utvägen för att råda bot mot det otvifvelaktigt rådande slöseriet är enligt min mening att snarast möjligt införa vattenmätare i större utsträckning och helst för all förbrukning. Redan år 1898 hade jag tillfälle att för Drätselkammaren påpeka den onaturligt stora vattenförbrukningen och skref då: »Antagligen användes ledningsvattnet i ganska stor utsträckning till begjutning af planteringar o. d. Tillåtes ett dylikt användande utan begränsning, blir staden snart tvingad att göra betydliga och kostsamma utvidgningsarbeten, hvilka däremot kunna uppskjutas, om genom verksam kontroll — eventuellt vattnets utdelning till planteringar genom mätare — förbrukningen hålles inom det tillbörligas område.» Endast under förutsättning att förbrukningen ställes under effektiv

kontroll, får den af Vattenbyggnadsbyrån angifna siffran för maximiförbrukningen anses tillfylles.

Låtom oss emellertid taga densamma för god, Västerås skulle i sådant fall nu behöfva 1,310 m³ och exempelvis år 1910 1,680 m³ per dygn i maximum.

Vi kunna då öfvergå till den andra af de uppställda hufvudfrågorna: om den nuvarande vattentägtens beskaffenhet och utvidgningsmöjligheter.

I professor J. G. Richerts till Helsovårdsnämnden den 2 maj 1902 afgifna yttrande, visas, att vattenledningen lemnar grundvatten, blandadt med från Svartån infiltrerad vatten. Denna senare inblandning, som inträdt under de senare åren och ökats i samma mån som åtgången stegrats, har utöfvat en allt menligare inverkan på det ursprungliga, goda grundvattnet och bör därför så vidt möjligt undvikas. Helt och hållet kan detta emellertid endast ske under förutsättning, att ur brunnarna ej tages mer än den grundvattenmängd, som finnes att tillgå. Huru stor denna mängd är, kan ej utan vidare exakt uppgifvas, men professor Richerts beräkning att omkring 70 % af hela vattenmängden under den tid hans observationer omfattade utgjordes af ävatten kan gifva någon ledning för omdömet. Enligt tillgängliga uppgifter var nämligen åtgången under januari—april 1902 i medeltal omkring 850 m³ per dygn. Afdragas härifrån 70 %, återstå $\frac{30}{100} \times 850 = 250$ m³ grundvatten. Men detta är långt från de redan nu såsom behöfliga beräknade 1,310 m³. Mer än 1,000 m³ i dygnet måste ytterligare anskaffas för att tillgodose icke den förbrukning, som nu verkligen eger rum, utan den mindre som vid effektiv kontroll af åtgången beräknats motsvara nuvarande folkmängd. Att genom anläggning af ytterligare brunnar i Svartåns dalgång söka anskaffa en så betydligt ökad mängd grundvatten anser jag emellertid icke vara att anbefalla. Traktens geologiska beskaffenhet gifver icke stöd för antagandet, att någon mäktigare grundvattensförekomst skall kunna påträffas inom måttligt afstånd. Att åter tillgodogöra Svartåns vatten, låter sig ej heller näppeligen göra, om man vill uppställa fordran på ett förstklassigt vattenledningsvatten. Ävattnet är nämligen af den beskaffenhet, att äfven en omsorgsfull konstgjord filtrering icke lär kunna nöjaktigt förändra detsamma och den »naturliga» filtrering, som nu eger rum, manar icke till fortsatt bruk.

Den uppställda frågan nr 2 måste sålunda med nej besvaras.

Det gäller då att se till, hvar den nya vattentäkten lämpligen skall förläggas. Professor Richert har i sitt ofvan omnämnda utlåtande föreslagit verkställande af hydrologiska undersökningar i stadens närhet och framför allt i Badelundsåsen. Så vidt jag af handlingarna kan finna, hafva de af Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån utförda undersökningarna uteslutande omfattat Badelundsåsen, och någon annan mäktig förekomst af rullstensgrus synes ej heller finnas inom måttligt afstånd från staden. Undersökningarna ha företagits vid åsens sluttnings mot Mälaren, hvilken plats naturligtvis måste anses vara den gynnsammaste, eftersom det grundvatten, åsen uppsamlar och framleder, har sitt naturliga utlopp i nämnda sjö. Det funna vattnets beskaffenhet synes vara god. Visserligen är hårdheten ganska stor, omkring 10—11 tyska hårdhetsgrader, men den är dock icke afskräckande. Järnhalten synes åtminstone vid profpumpningen hafva varit obetydlig och icke kräfva några särskilda åtgärder. De fysikaliska egenskaperna uppgifvas vara utmärkta.

Tyvärr synas de kvantitativa resultaten icke vara lika förmånliga. Aktiebolaget beräknar nämligen den tillgängliga grundvattenmängden till omkring 21 sekundliter motsvarande 1,800 m³ pr dygn. Men såsom förut visats, har maximiförbrukningen pr dygn redan nu uppgått till 2,458 m³. Äfven om genom noggrann kontroll maximiförbrukningssiffran kan hållas inom 100 liter pr person och dygn,

skulle grundvattensförekomsten vid Hesslö ensam sålunda icke kunna tillgodose behovet längre än till 1911 eller 1912, d. v. s. under de närmaste 7—8 åren. Men denna omständighet bör dock icke afhålla staden från dess tillgodgörande. För det första lär någon annan tillgång på lämpligt grundvatten icke stå till buds på rimligt afstånd från staden; vidare är det icke uteslutet, att vid Hesslö, åtminstone tidvis, kan vinnas något större vattenmängd än den beräknade. Vigtigast är dock, att försöksområdet vid Hesslö är så beläget, att ytterligare vattenmängd där lätt nog kan anskaffas från den outtömliga Mälaren. Vattenbyggnadsbyrån har antydt, att vid större sänkning af grundvattensytan i åsen Mälarevatten, »naturligt filteradt», komme att inströmma mot pumpbrunnen. Detta synes mig visserligen icke vara fullt säkert, ty stranden är eller blir troligen betäckt af lager, som låra förhindra vattnets gång i denna riktning, men i stället återstår möjligheten att uppfordra Mälarevattnet och rena detsamma genom infiltrationsbassänger af den art, som finnas anordnade i Göteborg, eller genom vanliga konstgjorda filter. Denna senare möjlighet synes mig vara af den afgörande betydelse, att tvekan om ett nytt vattenledningsverks förläggande till Hesslö icke bör uppstå. Det må i detta sammanhang påpekas, att Mälarens vatten vid ifrågavarande plats måste anses synnerligen väl skyddadt mot föroreningar, och kan staden förvärfva hela Hesslö gård — något som i betraktande af den där befintliga grusförekomsten i allt fall lär vara önskligt — så har staden i sin hand att för framtiden förekomma Mälarevattnets förorening genom anläggningar af ett eller annat slag. Ett sådant inköp behöfde emellertid icke genast åstadkommas, ty under nuvarande arrendeperiod torde någon fara i berörda afseende icke förefinnas. För närvarande borde det vara tillräckligt att försäkra sig om det mindre område, som behöfves för sjelfva verkets anläggning. I betraktande af att staten i andra liknande fall ställt sig tillmötesgående gentemot kommunerna, då det gällt sådana viktiga anläggningar som den ifrågasatta, får det förutsättas, att staden skall medgifvas rätt att, på sätt lagen om jords och lägenhets afstående för allmänt behof föreskrifver, få förvärfva det behöfliga området utan hinder däraf, att egendomen i dess helhet f. n. är utarrenderad. Jag ber i detta afseende få meddela, att Stockholms stad vid anläggning af sitt nya vattenledningsverk vid Norsborg erhållit dylikt medgifvande och detta såväl beträffande områden, hvilka tagits i anspråk för sjelfva anläggningen som för sådana, hvilka staden önskat förvärfva till skydd mot förorening af Bornsjön, från hvilken det nya vattenledningsverket f. n. hemtar det mesta af sitt vatten.

Till fördel för Hesslöförslaget talar till sist, att hufvudledningen från Hesslö till staden skall framdragas i närheten af det nya kasernetablissemnet och genom stadens östliga del. Härigenom onödiggöras de nyanläggningar af större rörledningar, som, därest vattnet tages från norr eller vester, måste utföras för beredande af nöjaktig vattentillgång på nyssnämnda platser. Då för öfrigt staten, vid utförande af Hesslöverket, inbesparar större delen af den kostnad, som anläggning af ledning från stadsgränsen till kasernetablissemnet och af resevoar därstädes betingar, borde kronan finnas villig understödja förslagets utförande genom tillmötesgående i fråga om markupplåtelse.

Då jag sålunda afgjort måste tillstyrka förslaget att tillgodogöra det vid Hesslö funna grundvattnet, kan jag emellertid icke dela Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyråns uppfattning, då den föreslår att den gamla vattenledningens brunnar och pumpverk skola slopas efter det nya verkets tillkomst. Det grundvatten som finnes tillgängligt vid det nuvarande vattenledningsverket synes mig erbjuda en tillgång, som är af så mycket större betydelse, som den naturliga grundvattenmängden vid Hesslö är ganska begränsad, och arbetena för vattenmängdens ökande därstädes kunna uppskjutas, i samma mån som tillskottet från Svartådalen till-

godoser en del af behovet. Någon större kostnad kan det nuvarande verkets tidvisa drift icke gerna medföra, isynnerhet om endast grundvatten tages, och filtreringen sålunda icke kräver några särskilda utgifter. I tider af plötsligt ökad förbrukning eller vid tillfälliga afbrott i Hesslöverkets drift erbjuder för öfrigt det nuvarande verket en reserv, som icke är att förakta. Jag anser sålunda, att detta senare verk, hvars organ ännu äro tjenstbara, icke bör slopas förr än Hesslöverket så utbildats, att det med säkerhet kan ensamt tillgodose stadens växande behof af vatten.

Någon granskning af detaljerna i Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyråns förslag och kostnadsberäkningar har Drätselkammaren icke af mig begärt. Jag kan sålunda inskränka mig till att endast beröra några af hufvuddragen.

Såsom drifkraft för pumpverket förordar Aktiebolaget från stadens kraftstation öfverförd elektrisk kraft jämte fotogenmotor. Då emellertid, enligt mig lemnad uppgift, strömmen från ifrågavarande kraftstation kan finna lämplig användning inom staden, och då dessutom krafttillgången är ytterst växlande, synes mig böra tagas i öfvervägande, huruvida icke pumpverken vid Hesslö borde drivas med ångkraft. Härfor talar äfven den omständigheten, att driften måste utsträckas öfver hela dygnet, för att vattentillgången måtte i möjligaste mån utnyttjas, och under sådana förhållanden torde ången vara den säkraste och billigaste drifkraften. Till följd af pumpstationens närbelägenhet till Mälaren böra stenkol kunna fås på platsen till rimligt pris. Möjligen torde den nya Dieselmotorn kunna upptaga konkurrensen.

Det föreslagna pumphuset är afsedt att inrymma förutom de båda pumpverk, som från början anses erforderliga, jämväl de maskiner med tillbehör, hvilka möjligen kunna krävas i en framtid. Sålunda är plats beredd bland annat för 2:ne 40 sekundlitters pumpverk, hvilka skulle komma till användning, om grundvattnet vid kontinuerlig drift blefve mera järnhaltigt än det hittills visat sig och järnet i särskilda apparater behöfde frångiljas. Men ännu vet man ej, om en sådan procedur öfverhufvud taget blir behöflig. De motorer, som nu äro föreslagna till utförande, äro dimensionerade med hänsyn till det ökade kraftbehof, som en af dessa järnfilterspumpar och en 20 sekundlitters pump för möjligen behöflig uppfordring af Mälarovatten komma att kräva. Detta förutseende synes mig vara onödigt långt drifvet, i synnerhet som de närmare anordningarna för berörda ändamål svårigen kunna och ej heller böra redan nu fastslås. Plats för dessa pumpverk kan ju alltid åstadkommas genom en lätt utförd tillbyggnad, om endast möjlighet för denna på förhand lemnas öppen. Den ringa kraft, samma pumpar med sin jämförelsevis låga uppfordringshöjd fordra, torde utan olägenhet kunna fås genom uppställande af särskild eller särskilda motorer, drifna af elektricitet, ånga eller fotogen, allt efter det val, som vid den tiden kan träffas. Härigenom blefve äfven de olika pumparna mera oberoende af hvarandra, hvarigenom driften betydligt underlättas, ty det kan ju lätt inträffa att exempelvis Mälarevatten behöfver uppfordras till filterbassängerna, under det de stora högtryckspumpverken stå stilla eller dyl. Pumpstationens första utseende kunde på angifvet sätt väsentligen förenklas och kostnaden för densamma därigenom blifva jämförelsevis lägre vid den första anläggningen.

Tryckledningen till staden är föreslagen att utföras af 30 cm. rör, en dimension som är vald med hänsyn till en framtida uppfordring af 40 sekundliter eller dubbelt mot hvad den första anläggningen vid Hesslö är afsedd att lemna. Kostnaden för denna ledning är beräknad efter 20 kronor per meter till 118,000 kronor förutom ventiler, bergsprängning, korsningar med järnvägen m. m., för hvilka senare arbeten äro upptagna allenast 2,000 kronor. Jordlösen och ersättningar äro

särskildt upptagna med 6,000 kronor. Det kan emellertid ifrågasättas, om det är fullt riktigt att redan nu anlägga en så stor ledning. Hela ledningens längd uppgifves blifva omkring 6 kilometer. En så lång, under afsevärdt tryck stående ledning, direkt förbunden med uppforderingsverket, erbjuder alltid en viss risk, och det måste förutsättas att vid något tillfälle läckor eller rörbrott inträffa på densamma. Innan ett dylikt fel hinner afhjelpas — och detta kan under ogynsamma omständigheter och till följd af de stora afstånden kräfva afsevärd tid — är all vattentillförsel från Hesselö afbruten. Som fel på en dylik, i den naturliga terrängen framdragen och därför icke under ständig observation stående ledning ofta upptäckes först, sedan det redan förefunnits ganska länge, kan en större del af högreservoarens vattenförråd vara utrunnet innan ledningen hinner afstängas. Staden är då utan vatten, intill dess läckan binner påträffas och afhjelpas. En dylik fara kan emellertid förebyggas, om dubbla rörsträngar anläggas mellan Hesselö och staden. Detta behöfver emellertid icke ske förr än allt vatten tages från Hesselö, ty dessförinnan bör det nuvarande verket, enligt det föregående, finnas i reserv. Man kunde till en början nöja sig med att anlägga en ledning af mindre diameter afsedd för de 20 sekundliter, Hesselverket under den första tiden skulle lemna. En ledning af 23 cm. genomskärning utöfvar för 20 sekundliter ungefär samma motstånd som en 30 cm. för 40 sekundliter. Det framtida uppforderingsverket blir därför icke större än som beräknats, om, när det ökade behofvet så kräfver, 2:ne 23 cm. rörsträngar anordnas, men risken mot afbrott i vattenutdelningen blir så godt som ingen, i synnerhet om de båda ledningarna med lämpliga mellanrum förbindas med hvarandra, så att vid reparation endast en mindre del af ena ledningen behöfver afstängas, under det vattnet på den öfriga sträckan fortfarande framgår i dubbla rör. Naturligtvis blir detta anordningssätt i framtiden dyrare, än om endast en ledning anlägges. En 30 cm. ledning beräknar Vattenbyggnadsbyrån, såsom förut omnämnts, till 20 kronor per meter eller 118,000 kronor. Jag skulle för säkerhetens skull vilja säga 125,000 — Motsvarande kostnad för en 23 cm. ledning är 87,000 kronor. Alltså för två sådana 174,000 kronor. Skillnaden är 49,000 kronor. Härifrån bör dock dragas räntan på skillnaden mellan 125,000 och 87,000 eller å 38,000 kronor för tiden intill dess en andra 23 cm. ledning behöfver utföras, ty af de 125,000 blifva naturligtvis de 38,000 utlagda onödigt tidigt. Antages det dröja 7 år innan den andra ledningen kommer till stånd, blir räntan efter 4½ %, oafsedt ränta på ränta, omkring 12,000 kronor och verkliga skillnaden i kostnad högst 37,000 kronor. Den ökade tryggheten borde vara värd denna summa.

I afseende på förslaget att förändra de nuvarande filtrerbassängerna till högreservoarer vill jag endast påpeka, att därmed icke brådskar, enär den befintliga högreservoarens rymd, 600 m³, måste anses fullt betryggande för lång framtid och någon större vinst i rörnätets tryck icke genom förslaget i fråga erhålles.

Till sist ber jag rörande rörnätets ifrågasatta ombyggnad, få påpeka, att 102 mm. ledningar i allmänhet icke kunna utan vidare utlömas. Åtminstone på lägre belägna ställen, där trycket är godt kunna de väl fylla sitt ändamål, såvida de ej äro afsevärdt förträngda af rost, i hvilket fall de endera böra rengöras eller eventuellt ombytas. Det finnes många städer, som ännu hafva betydliga sträckor dylika ledningar i bruk, utan att olägenhet däraf gjort sig gällande. Vid nyanläggningar i Sverige förekommer däremot denna dimension numera sällan, sedan städernas Allmänna Brandstodsbolag i sitt bekanta cirkulär uppställt 127 m.m. såsom minsta dimension för gatuledningar.

Stockholm den 5 november 1904.

F. W. Hansen.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af ifrågasatt öfverlämnande till staden af härvarande gasverk jämte elektriska belysningsstationen.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 sistlidne Mars hafva Sadsfullmäktige uppdragit åt Drätselkammaren att, efter uppsägning af det med Västerås gasbelysningsaktiebolag gällande kontrakt om gatubelysningen i staden, hvilket kontrakt utgår den 1 Oktober 1906, verkställa utredning om, huruvida gasverket med hvad därtill hörer lämpligen bör öfvertagas af staden.

På därom af Drätselkammaren för sådan utrednings åstadkommande gjord framställning har styrelsen för gaslysningsaktiebolaget i bilagda skrifvelse meddelat, att den, under förutsättning af Stadsfullmäktiges bifall därtill, ämnade föreslå sitt bolag att till staden öfverlämna såväl gasverket som elektriska belysningsstationen på de i skrifvelsen omförmälda villkor.

Af en skrifvelsen bilagd tablå öfver utvidgning af byggnader, ledningar och apparater vid verket inhämtas, att bokförda värdet å alla verkets tillhörigheter vid sista lysårets slut den 30 Juni 1904 uppgår:

för gasverket till omkring	kr. 118,000: —
och för elektriska belysningsstationen till omkring	„ 60,000: —
	eller tillhopa kr. 178,000: —

samt att motsvarande värden år 1890, då elektriska belysningsstationen började sin verksamhet, varit upptagna till omkring respektive 100,000 och 37,000 kr. eller tillhopa omkring 137,000 kronor.

Oaktadt under åren mellan dessa båda tidpunkter nedlagts i förbättringar omkring 190,000 kronor, äro värdena till följd af gjorda afskrifningar i närvarande stund sålunda beräknade till allenast omkring 41,000 kronor mera än år 1890, hvaraf torde framgå att verkets tillgångar i fastigheter och inventarier icke äro för högt upptagna.

Då det ur flera synpunkter torde vara fördelaktigt för staden att vara ensam ägare till gasverket, särskildt med hänsyn till nedsättning i nu rådande höga gaspriser, hvilken nedsättning torde kunna ske utan att affärens bärighet därigenom behöfver i väsentlig mån minskas, och då föreslagna priset 165,000 kr, på sätt ofvan visats, icke torde kunna anses för högt, vill Drätselkammaren härmed tillstyrka Stadsfullmäktige,

att, så fort bolagsstämmans bifall därtill erhållits, på de af bolagsstyrelsen föreslagna villkoren öfvertaga gasverket samt elektriska belysningsstationen med allt hvad därtill hörer med tillträdesrätt den 1 Juli nästkommande år, dock att be-
träffande arfvodet till nuvarande verkställande direktören, så-

dant må till honom utbetalas för ett år från nämnde 1:sta Juli med 1,500 kronor, mot skyldighet för honom att under sagde år tjenstgöra såsom konsulterande biträde åt staden vid gasverkets skötsel.

Västerås den 30 November 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Från Drätselkammarens förslag angående stadens öfvertagande af gasverket med elektriska belysningsstationen är jag så till vida skiljaktig att jag anser det pris, 165 kr. per aktie, hvartill staden skulle öfvertaga gasverket, vara för högt, då aktierna kort före det frågan väcktes hos stadsfullmäktige stode i kurs obetydligt öfver pari och då staden skulle, vid det förhållande att såväl gasverket som elektriska belysningsstationen redan nu behöfva utvidgas, komme att få vidkännas betydliga kostnader.

I anledning häraf, och då staden för närvarande äger halfva aktiekapitalet, torde staden så kunna bevaka sina intressen, att priset framdeles ej kommer att ställa sig ofördelaktigare än nu, yrkar jag att Stadsfullmäktige måtte besluta att för närvarande ej vidtaga några åtgärder för gasverkets öfvertagande till nu föreslagna höga pris.

Otto Oest.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning af Drätselkammarens skrifvelse den 8 sistl. september med förfrågan, om och till hvilket pris styrelsen för Västerås gaslysningsaktiebolag skulle vara villig föreslå sitt bolag att till staden öfverlåta gasverket, sedan det mellan staden och bolaget gällande kontrakt om gatubelysningen numera blifvit å stadens sida uppsagdt att upphöra den 1 Okt. 1906, får gaslysningsaktiebolagets styrelse meddela, att, för den händelse Hrr Stadsfullmäktige i Västerås förklara sig villiga antaga erbjudandet, styrelsen ämnar föreslå sitt bolag att till staden öfverlämna såväl gasverket som elektriska belysningsstationen med allt hvad dertill hörer på följande villkor:

- att* till verkställande direktören utbetalas nu bestämdt arvode kr. 1,500: — för hela det löpande lysår, under hvilket gasverket af staden öfvertages, ooh därjämte för ytterligare ett år;
- att* åt öfriga ledamöter i styrelsen utbetalas arvode för hela det lysår, under hvilket gasverket af staden öfvertages;
- att* åt bolagets kamrer, Fröken Anna Gedda, tillförsäkras en pension af kr. 1,000: — att utgå årligen från och med månaden efter det hon lämnar sin plats vid gasverket vare sig hos bolaget eller staden;

att de bolagets arbetare, som ingå i stadens tjänst, vid lämnandet af denna sin anställning till följd af ålder eller oförmåga till arbete få vid eventuell pension räkna sig till godo de år de varit i bolagets tjänst anställda;
 att staden öfvertager bolagets alla tillgångar och skulder och därjämte betalar till aktieägarne ett kontant belopp af Etthundrasextiofem tusen (165,000) kronor;
 att öfvertagandet må ske inom tiden för det mellan staden och bolaget upprättade kontraktet, när staden så önskar, samt
 att å köpesumman skall betalas sex procent från början af det lysår, under hvilket öfverlämnandet eger rum, till dess betalning sker.

Utdrag ur revisionsberättelsen för senast förflutna lysåret utvisande bolagets ställning den 30 Juni 1904, samt en efter räkenskaperna för åren 1879—1904 uppgjord tablå öfver kostnaden för under nämnda tid vidtagna utvidgningar och nyanläggningar samt gjorda afskrifningar bifogas äfvensom uppgift på de utdelningar till aktieägarne, som alltifrån bolagets början lämnats, samt en förteckning öfver de i bolagets tjänst för närvarande anställda ordinarie arbetare.

Västerås den 1 November 1904.

På styrelsens för Västerås Gaslysningsaktiebolags vägnar:

John Karlsson.

J. O. Bergstrand.

Till Gaslysnings-Aktiebolaget i Västerås.

Undertecknade, å bolagsstämma den 31 Oktober 1903 utsedde revisorer för granskning af Edert bolags förvaltning och räkenskaper för lysåret från den 1 Juli 1903 t. o. m. den 30 Juni 1904, få efter fullgjordt uppdrag däröfver afgifva följande berättelse. — — — — —

Enligt räkenskaperna skulle bolagets ställning den 31 Juni 1904 vara följande:

Tillgångar:

Gasverkets byggnader o. fasta inventarier jämte tomter med gaturörssystem, gatulyktorna m. m.	118,531: 10	
Utvidgning af rörsystemet	402: 05	
Retorters konto	3,083: 18	
Centralstation med ledningar för elektr. belysning	60,440: 28	
Inventariers konto	55,870: 72	
Kassa konto	6,125: 75	
Upp- och afskrifningsräkning med Aktiebolaget Mälarepro- vinsernas Bank	20,300: —	
Utestående fordringar	15,836: 69	280,589: 77

Skulder:

Aktiekapitalet	100,000: —	
Reservfonden	25,000: —	
Till Styrelsens förfogande	20,240: —	
Vesterås Stads Sparbank	13,203: 61	
Sala—Tillberga Järnvägs-Aktiebolag	51,250: —	
Västerås stads Drätselkammare	30,687: 50	
Å löpande räkningar	12,378: 05	
Utdelnings konto	540: —	
Årets vinst	27,230: 61	280,589: 77

Vinst och förlustkontot är upptaget i styrelseberättelsen i enlighet med hufvudboken, till hvilken hänvisas.

Styrelsen har föreslagit, att den i räkenskaperna bokförda årsvinsten kr. 27,230: 61 måtte sålundas användas, att däraf till aktieägarne utdelas

5 % ränta med	kr. 5,000: —	
5 % årsvinst med	„ 5,000: —	kr. 10,000: —
samt att till styrelsens förfogande ställes återstående	„ 17,230: 61	
		Kr. 27,230: 61

Då en afskrifning af 5 procent af bokförda värdena icke kan anses för hög, få revisorerna föreslå att sådan måtte ske med jämna tal kr. 3,000 å elektriska stationen med ledningar och kr. 6,000 å gasverket med yttre inventarier och rörrät m, m. eller tillsammans . . . . . kr. 9,000: —

Att till aktieägarne utdelas		
5 % ränta	kr. 5,000	
1 % årsvinst	„ 1,000	„ 6,000: —
samt att till styrelsens förfogande ställes återstående	„ 12,230: 61	
		Kr. 27,230: 61

Vinner detta förslag bolagsstämmans bifall skulle bolagets fonder komma att utgöra:

Reservfonden	25,000: —
Till styrelsens förfogande	32,470: 61
	Kr. 57,470: 61

Förestående afskrifts likhet med originalet intygas äfvensom att dispositionen af årsvinsten vid bolagsstämman den 29 sisl. månad skedde i öfverensstämmelse med revisorernas förslag.

Västerås den 1 November 1904.

J. O. Bergstrand.

Tablå

öfver *Västerås Gasverks* utvidgning af byggnader, rörledningar och nyanskaffade apparater, äfvensom årliga gjorda afskrifningar från d. $\frac{1}{7}$ 1879 till d. $\frac{30}{6}$ 1904, äfvensom den *Elektriska Belysningsstationens* utvidgning från dess anläggning d. $\frac{30}{6}$ 1890 till d. $\frac{30}{6}$ 1904, enligt vid Gasverket förda räkenskaper.

Gasverket med (byggnader, rörledningar och lyktor).

		Tillökning	Afskrifning	Bokfördt värde
	Byggnader	50,000: —		
	Gaturörssystemet . .	40,000: —		
	Lyktor med stolpar .	10,000: —		100,000: —
1879 d. $\frac{1}{7}$				
1880 d. $\frac{30}{6}$		1,848: 83		101,848: 83
1881 d. $\frac{30}{6}$		520: 83		102,369: 66
1882 d. $\frac{30}{6}$		3,729: 24		106,098: 90
1883 d. $\frac{30}{6}$			3,729: 24	102,369: 66
1884 d. $\frac{30}{6}$				102,369: 66
1885 d. $\frac{30}{6}$				102,369: 66
1886 d. $\frac{30}{6}$				102,369: 66
1887 d. $\frac{30}{6}$		1,161: —		103,530: 66
1888 d. $\frac{30}{6}$		5: 85		103,536: 51
1889 d. $\frac{30}{6}$				103,536: 51
1890 d. $\frac{30}{6}$		364: 41	3,900: 92	100,000: —
1891 d. $\frac{30}{6}$				100,000: —
1892 d. $\frac{30}{6}$		1,130: 42	11,130: 42	90,000: —
1893 d. $\frac{30}{6}$			10,000: —	80,000: —
1894 d. $\frac{30}{6}$			10,000: —	70,000: —
1895 d. $\frac{30}{6}$				70,000: —
1896 d. $\frac{30}{6}$			3,500: —	66,500: —
1897 d. $\frac{30}{6}$		1,498: 39	6,439: 46	61,558: 93
1898 d. $\frac{30}{6}$		979: 53	6,256: 64	56,281: 82
1899 d. $\frac{30}{6}$		86: 16	8,455: 20	47,912: 78
1900 d. $\frac{30}{6}$		1,766: 56	4,967: 93	44,711: 41
1901 d. $\frac{30}{6}$		1,581: 66	2,314: 65	43,978: 42
1902 d. $\frac{30}{6}$	Gasklockan	44,411: 73		
	Retorthuset	30,206: 13		
		74,617: 86	8,596: 28	110,000: —
1903 d. $\frac{30}{6}$				110,000: —
1904 d. $\frac{30}{6}$		8,531: 10		118,531: 10
	Gasverkets byggn. o. tomter	95,257: 90		
	Gaturörssystemet	17,595: 59		
	Gatulyktor med stolpar .	5,677: 61		118,531: 10

Centralstationen för Elektrisk belysning.

		Tillökning	Afskrifning	Bokfördt värde
	Maskinhuset	9,122: 50		
	Ångmaskinen	11,090: 72		
	Elektr. maskin	8,000: —		
	Telefonapparat	350: —		
	Yttre ledning	8,587: 88		37,151: 10
1890 d. $\frac{30}{6}$				
1891 d. $\frac{30}{6}$		754: 44	1,439: 15	36,466: 39
1892 d. $\frac{30}{6}$		987: 30	2,961: 62	34,492: 07
1893 d. $\frac{30}{6}$		1,288: 15	2,780: 22	33,000: —
1894 d. $\frac{30}{6}$	Utvidgning	31,865: 64	4,865: 64	60,000: —
1895 d. $\frac{30}{6}$	”	614: 43	5,614: 43	55,000: —
1896 d. $\frac{30}{6}$	”	1,987: 35	6,987: 35	50,000: —
1897 d. $\frac{30}{6}$	”	30,778: 17	8,668: 22	72,109: 95
1898 d. $\frac{30}{6}$	”	4,023: 44	7,613: 34	68,520: 05
1899 d. $\frac{30}{6}$	”	5,036: 33	13,116: 84	60,439: 54
1900 d. $\frac{30}{6}$	”	10,062: 15	3,498: 48	67,003: 21
1901 d. $\frac{30}{6}$	”	9,239: 96	6,977: 13	69,266: 04
1902 d. $\frac{30}{6}$	”	792: 63	7,058: 67	63,000: —
1903 d. $\frac{30}{6}$	”			63,000: —
1904 d. $\frac{30}{6}$	”	2,440: 28	5,000: —	60,440: 28
	Maskinhuset	9,170: 65		
	Compound maskin . .	3,861: 10		
	Trippel	9,940: 64		
	Elektr. instrument. .	7,346: 17		
	Accumulator	9,926: 63		
	Ytterledningar . . .	19,201: 99		
	Reservarmatur . . .	993: 10		
				60,440: 28

Västerås den 1 November 1904.

J. O. Bergstrand.

Uppgift på de utdelningar till Gasbolagets aktieägare, som från bolagets början lämnats:

Lysåret	1865—66	— 3 $\frac{0}{10}$
”	1874—75	— 5 $\frac{0}{10}$
”	1875—76	— 5 $\frac{0}{10}$
”	1876—77	— 6 $\frac{0}{10}$
”	1877—78	— 6 $\frac{0}{10}$
”	1878—79	— 6 $\frac{0}{10}$
”	1879—80	— 6 $\frac{0}{10}$
”	1880—81	— 8 $\frac{0}{10}$
”	1881—82	— 8 $\frac{0}{10}$
”	1882—83	— 6 $\frac{0}{10}$
”	1883—84	— 6 $\frac{0}{10}$
”	1884—85	— 7 $\frac{0}{10}$
”	1885—86	— 7 $\frac{0}{10}$
”	1887—88	— 6 $\frac{0}{10}$
	samt därefter årligen	6 $\frac{0}{10}$

Västerås den 1 November 1904.

J. O. Bergstrand.

**Förteckning öfver de i Gaslysningsaktiebolagets tjänst nedan-
nämnda dag anställda ordinarie arbetare:**

C. W. Jansson	gasmästare	sedan	1/10	1899
Larsson	rörarbetare	”	20/11	1877
Tunell	”	”	7/8	1882
A. H. Eriksson	eldare	”	9/8	1884
C. G. Gustafsson	”	”	13/9	1886
G. Andersson	rörarbetare	”	4/8	1891
H. Boberg	maskinist	”	22/9	1896
J. Hedqvist	arbetare	”	12/11	1898
Th. Olsson	”	”	3/2	1899
K. Eriksson	”	”	26/5	1899
J. E. Karlsson	”	”	31/5	1899
A. Hedqvist	”	”	31/11	1899
S. L. Löf	smed och eldare	”	21/11	1898
B. Th. Forslund	montör	”	2/9	1901
G. Eriksson	arbetare	”	18/9	1901

Västerås den 1 November 1904.

J. O. Bergstrand.

VESTERÅS,
A. F. Berghs Boktryckeri,
1904.

F ö r s l a g

till

Utgifts- och Inkomst-stat för Västerås stad år 1905.

Utgifter:

A. Stadens allmänna drätsel:

Beräknad brist från år 1904 . . . . . 8,000: —

Ränta och Amortering å Obligationslån:

(Bilaga litt. A.)

För 1892 års lån	14,210: —	
„ 1896 d:o	45,268: 28	
„ 1902 d:o	<u>57,111: 21</u>	116,589: 49
<i>Ränta å Vallöfska donationen</i>		<u>1,100: —</u>

Räntor å tillfälliga lån:

från Sundinska donationsfonderna	5,458: 75	
å medel, som i öfrigt behöfva upplånas	<u>9,000: —</u>	14,458: 75

Aflöningar m. m.:

a) *för Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjänstemän och betjante:*

Borgmästaren: Lön	4,000: —	
Älderstillägg	<u>800: —</u>	4,800: —
1:ste Litt. Rådsmannen: Lön	2,000: —	
Personligt lönetillägg	<u>500: —</u>	2,500: —
Transport	7,300: —	<u>140,148: 24</u>

	Transport	7,300: —	140,148: 24
2:dre Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —		
Vilkorligt lönetillägg	500: —		
Anslag till skrifbiträde	200: —	2,700: —	
Illiterate Rådmannen: Lön		750: —	
Reservationsanslag, för tillfälliga biträden enligt Kongl. Brefvet den 27 Februari 1868		200: —	
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten		1,000: —	
Stadsfogden: Lön		2,300: —	
Kronouppbörds-kassören: Lön	900: —		
Tjänstgöringspenningar	650: —	1,550: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjänstgöringspenningar	800: —	1,800: —	
Bostad, värme och belysning i polisstationen i värde	750: —		
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning, kontant	100: —		
Hyres- och vedbrandser- sättning	200: —	1,200: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren		15: —	
Exekutionsbetjänten: Lön		1,000: —	
Anslag till en biträdande exekutionsbetjänt under delar af året		500: —	20,315: —

b) *för särskilda Poliskåren:*

Öfverkonstapeln: Lön	1,500: —		
Personligt lönetillägg	100: —		
Beklädnadsersättning	100: —		
Hyres- och vedbrandser- sättning	300: —	2,000: —	
Detektivkonstapeln: Lön	1,200: —		
Personligt lönetillägg	300: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,600: —	
Sex konstaplar med lön å 1,000 kr.		6,000: —	
Beklädnad i natura för sex konstaplar		750: —	
Olycksfallsförsäkring för åtta polismän		130: —	
Telegram och telefonsamtal		200: —	
Förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen		300: —	
Läkarearfvide åt poliskårens medlemmar med familjer		50: —	
Underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oför- utsedda utgifter		500: —	11,530: —

c) *vid Drätselkammaren m. m.:*

Stadskamreraren: Lön	3,000: —		
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —	
Drätselkammarens bokförare		1,500: —	
Skrifbiträde å Drätselkammarekontoret		1,000: —	
	Transport	6,000: —	171,993: 24

	Transport	6,000: —	171,993: 24
Stadens arbetschef		3,000: —	
Stadstimmermannen (arbetsförman)		1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige		800: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom fattigvården)		400: —	
För skrifmaterialier, bokbinderiarbeten m. m.		350: —	11,750: —

Pensioner:

F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —	
„ Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —	
„ Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —	
„ D:o E. A. Westén	300: —	
„ Tornväktaren J. A. Norén	150: —	
„ D:o C. E. Eriksson	75: —	
„ Städerskan å f. polisvaktkontoret Johanna Söderlund	60: —	
„ Barnmorskan Carolina Närström	400: —	
„ Patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —	
„ Sysslomannen vid Karlslund J. E. Pettersson	800: —	
Anslag till Magistratens Embets- och Tjänstemäns reserv- fond, enligt Kongl. Brevet den ¹¹ / ₁ 1850 och den ²¹ / ₂ 1868:		
1 ¹ / ₅ :dels Rådmanslön efter äldre stat	360: —	5,445: —

Brandväsendet med gemensamma brand- och poliskåren:

(Bilaga litt. B.)

Årskostnader		27,205: —
Naturaförmåner till beräknadt värde:		
Brandchefen: Bostad med uppvärmning	1,200: —	
Stadssergeanten: d:o d:o samt lyse	400: —	
Brandkorpralen: d:o d:o d:o	250: —	

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören: Lön	1,200: —	
Tjänstgöringspenningar	800: —	2,000: —
Arvode till Sekreteraren		300: —
D:o för tillsyn därom att stadfästade ritningar följas vid pågående arbeten		200: —
Oförutsedda utgifter	200: —	
Förslagsanslag till sakkunnigt arkitektsbiträde	100: —	2,800: —

Sundhetsvården:

a) Allmänna hälsovården:

Aflöningar:

Stadsläkaren: Lön	2,000: —	
Tjänstgöringspenningar	1,000: —	
D:o Aflöning åt vikarie under semester	250: —	3,250: —
	Transport	3,250: — 219,193: 24

	Transport	3,250:—	219,193: 24
1:sta Barnmorskan: Lön		400:—	
2:dra d:o d:o		300:—	
1 ord. sjuksköterska för staden		500:—	
Arvode till Sekreteraren		300:—	
D:o " Veterinären för undersökning af torgfördt kött		200:—	
Hälsövärdspolis: Lön		1,100:—	
Ålderstillägg		300:—	
Beklädnadsersättning		100:—	1,500:—
Trikinbyrån: Hyra		200:—	
Ved och lyse		30:—	230:—
Animalvaccin för skyddskoppymning		100:—	
Diverse utgifter (desinfektion, rese- och annonskostnader)		500:—	
Anslag för vård af medellösa lungsjuka (se Bilaga litt. C.)		1,500:—	8,780:—

b) *Epidemiska sjukhuset:*

Aflöningar:

Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500:—	
Tre ordinarie sjuksköterskor	1,500:—	
Gårdsdrängen vid sjukhuset	500:—	2,500:—
Extra sjuksköterskor, förslagsvis		400:—
Matvaror och medicin, förslagsvis (för såväl stadens som landsbygdens sjuka)	4,000:—	
Ved, kol och lyse	2,000:—	
Brandstod, vattenskatt och telefonafgifter	225:—	
Diverse utgifter och reparationer	1,000:—	10,125:—

Gatubelysningen:

a) Gasbelysning med 218 gaslyktor, i jämnt tal förslagsvis 420,000 timmar, inberäknadt öfverbelysning à 4 öre pr timma	16,800:—	
Därför från afgår kostnaden för belysning å hamnen med 12 lyktor, cirka	800:—	
Återstår för 206 gaslyktor	16,000:—	
b) Elektrisk belysning med 3 lampor i jämnt tal 4,500 lys-timmar à 3,5 öre	157: 50	
c) För gasledningsrörnätets ytterligare utsträckning inom stadsplanen	2,500:—	18,657: 50

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten år 1905 samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	5,000:—	
Kostnader för makadamslagning	4,000:—	
" för större gatuarbeten efter Stadsfullmäktiges närmare bestämmande	16,000:—	25,000:—
	Transport	281,755: 74

Transport 281,755: 74

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar . . . . . 4,000: —

Hamnen:

(Se Bilaga litt. D.)

Vattenledningen:*Aflöningar:*

Föreståndaren	1,200: —	
Maskinisten	1,200: —	
Eldaren	750: —	
Rörnätsförman	1,100: —	4,250: —

Materiel för driften m. m.:

Ångkol och ved	3,000: —	
Oljor, putsmedel, packning, pumpning af brandposter m. m.	600: —	
Ny sand, skumning, tvättning, filter, reser- voar och regleringskammare	2,500: —	
Rensning, spolning, snöskottning, pumpning, kranar m. m.	1,100: —	7,200: —

Diverse utgifter:

Telefonavgifter	110: —	
Brandstod	35: —	
Skrifmateriel, utskylder, arrende	85: —	
Ändringar för gatuomläggningar m. m.	400: —	
Kollektiv olycksfallsförsäkring	50: —	
Oförutsedda utgifter	200: —	880: —

Underhåll:

Pumpverken, besiktning, byggnader, vägar, stängsel, planteringar m. m.	700: —	
Sugbrunnar, sug- och tryckledningarne	100: —	
Vattenledningen, brandposter, trummor, spol- poster, luckor, mätare m. m.	600: —	
Aflopsledningen	100: —	
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och under- sökningar	600: —	
Rännstens- och rensbrunnar	200: —	2,300: —

Nyanläggningar:

Nya serviser och gårdsaflopp	2,000: —	16,630: —
--	----------	-----------

Naturaförmåner i beräknadt värde:

Föreståndaren och Maskinisten: bostad med uppvärmning	400: —
Eldaren: bostad med uppvärmning	100: —

Renhållningsverket:*Aflöningar:*

Föreståndaren: Lön	1,500: —	
Ersättning för kontorslokal och kontorsbiträde	400: —	1,900: —

Transport 1,900: — 302,385: 74

	Transport 1,900:—	302,385: 74
Ordinarie arbetare:		
1 man lön (förmän)	722:—	
1 „ d:o (fodermarsk)	692:—	
6 „ d:o å 642 kr.	3,852:—	
Hyresersättning för 2 man å 150 kr.	300:—	5,566:—
Extra arbetare		1,200:—
Extra körslor m. m.		300:—
Inköp af torfmuU		4,000:—
Stallet:		
Inköp af kraftfoder för utfodring af 7 hästar	800:—	
Hästkoning	150:—	
UnderhåU af seldon, filter och täcken m. m.	200:—	
Försäkring och brandpremier för hästarne	150:—	
Arvode till veterinären	25:—	1,325:—
Diverse utgifter:		
Olycksfallsförsäkring	60:—	
Trycksaker och räkenskapsböcker	30:—	
Vattenafgifter	50:—	
Sotning	22:—	
Upphämtning af sopor söndagsmorgnar	225:—	
Brandstodsafgifter	60:—	
Komplettering och underhåU af latrinkärl	250:—	
Reparation och underhåU af fordon	500:—	
Beklädnadskostnader	250:—	
Telefonafgift	100:—	
Läkarearvode	50:—	
Oförutsedda utgifter	300:—	1,897:—
Arrenden och afgäUder:		
Kungsängen, Regementets mark	200:—	
Öfrig mark	250:—	450:—
Upplagsplats å Hammarbygårdet	30:—	480:—
Drifkraft till blandningsmaskin		815:—
Inköp af utsäde		100:—
Inköp af en häst		600:—
		18,183:—

Stadens parker och planteringar:

Aflöningar:

Trädgårdsdirektören	1,500:—	
D:o eleven	540:—	2,040:—
Afgift för telefon till trädgårdsdirektören		50:—
För skötsel och underhåU:		
Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar samt parken mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan		1,400:—
Stadsparken		600:—
Planteringar utmed Hamngatan, söder om järnvägen och vid turbinhuset		350:—

Transport 4,440:— 320,568: 74

	Transport	4,440: —	320,568: 74
Planteringar vid esplanaderna och öfriga gator		650: —	
Stallhagens vård och underhåll		300: —	
Djäknebergets vård och underhåll		750: —	
Sand till alla planteringarna		450: —	
För ordnandet af platsen mellan djäkneberget och Kri- stinagatan		500: —	7,090: —

Hästholmarne:

Reparationer och sandning af gångar å Elba		400: —
--	--	--------

Skogarne:

Aflöningar:			
Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	200: —		
Skogvaktaren	1,000: —	1,200: —	
Diverse skogsarbeten		1,200: —	2,400: —

Turbinhuset:

Aflöning till maskinist	1,000: —		
Driftkostnader	400: —		1,400: —

Rådhuset:

Björkved	640: —		
Barrved	50: —	690: —	
Vedsågning och uppbärning af ved		200: —	
Antracitkol och koks		210: —	
Skötsel af uren		40: —	
Belysning		600: —	
Diverse utgifter		300: —	
Brandstodsafgifter		90: —	
Städningspenningar		600: —	2,730: —

Stallet:

(Två hästar i och för körslor i stadens arbeten):

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,000: —		
Diverse utgifter för stallet	200: —		
Aflöningar till två karlar	1,456: —		
Olycksfallsförsäkring för två karlar	22: —		2,678: —

Diverse renhållning:

Bortränsning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och spolning) å diverse gator och allmänna platser	1,800: —		
Renhållning af gatan mellan kyrkogårdarne vid Kvarntullen S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinspersoner å 125 kr.	50: —	1,750: —	3,600: —

Arrenden och Afgälder:

a) Afrad för s. k. «Gästgifvarejorden i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarke- gång cirka	11: —		
	Transport	11: —	340,866: 74

	Transport	11: —	340,866: 74
Arrende för den s. k. Falkenbergiska tomten vid Kvarntullen		75: —	
Afgäld efter medelmarkegång för till staden upplåten mark:			
Af Länslasarettets område, c:a	18: —		
,, Länscellfängelsets d:o	10: —	28: —	
Af Länscellfängelsets jorderområde afsöndrad mark för jernvägen, enligt Kongl. Brefvet den $21/11$ 1873		100: —	
Afgäld för Vasaparken:			
Lösen för 53,4 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	414: —	628: —	
b) Biskopslönelägenheten Klockartorp och Talltorp:			
Enligt Stadsfullmäktiges beslut den $26/9$ 1901, har staden öfvertagit arrendet af Klockartorp och Talltorp för återstående arrendetid till den $1/5$ 1906:			
Ett års arrende från $1/5$ 1904— $1/5$ 1905 = 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång, cirka	650: —		
Kontant	50: —	700: —	
c) Ersättning enligt Kongl. Brefvet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:			
1:o) Stadskommistern förut anslagna löningsjor­dar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet:			
Lösen för 20,91 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —		
2:o) Domkyrkosysslomannen förut å lön anslagen löningsjord å Trådarön:			
Lösen för 97,2 liter spanmål, d:o d:o	7: 50	162: 50	
d) 2:dra årets afgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnes öfverflyttande till staden		49: 77	1,540: 27

Årliga utgifter:

Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka . . .	200: —	
Krono- och Kommunal-utskylder:		
För den af staden exproprierade delen af		
Kungsängen, cirka	50: —	
,, Östra utmarken, cirka	270: —	
,, Viksäng	20: —	
,, diverse jordeggor och annan fastighet, cirka	300: —	640: —
Transport	840: —	342,407: 01

	Transport 840: —	342,407: 01
Brandstodsafgifter:		
Materialboden vid Sjöhattn:		
för fastighet, årsafgift	38: —	
„ inventarier, d:o	16: 80	
Materialer:		
förvarade i N:o 1 Norra kvart., årsafgift	8: 40	
„ i N:o 3 d:o	1: 68	
För 1 magasin å tomten N:o 75 Södra kvar-		
teret, årsafgift	2: —	
För Skogvaktarebostället, årsafgift	1: 99	68: 87
Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:		
till Magistraten	75: —	
„ Borgmästarens bostad	20: —	
„ D:o embetsrum	50: —	
„ Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
„ Drätselkammarens ordförande	50: —	
„ Drätselkamrerarekontoret	75: —	
„ Stadens arbetschef	50: —	370: —
Stadens andel i lön till Skarprättaren, $1\frac{2}{32}$ -delar af 200: — kr.	75: —	
Vågboden vid Stora torget, hyra	125: —	
Paviljongen i Stadsparken:		
Diverse, såsom brandstod och utskylder m. m.	250: —	
Klapphuset:		
Tillsyn däraf	100: —	
Diverse utgifter	100: —	200: —
Anslag till sockenbiblioteket		
För skötsel och vård däraf	75: —	175: —
Trycknings- och annonskostnader, cirka	2,000: —	
Premier för olycksfallsförsäkring för stadens arbetare	200: —	
Arfvoden till ombud vid mantalsskrifning	120: —	
Anslag till uppehållande af skjutsningen vid Västerås skjuts-		
station	800: —	5,223: 87

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:

Till Slöjdskolan och Tekniska skolan, 2:dra året	2,000: —	
„ Arbetareinstitutets bibliotek	1,000: —	
„ föreläsningskurser för arbetsklassen	600: —	3,600: —

Afkortningar:

För debiterade, men ej ingående utskylder	8,000: —
---	----------

Förlagsanslag:

Till div. utgifter och oförutsedda behof	12,000: —
Transport	371,230: 88

Transport 371,230: 88

B. Fattigvården:

Enligt bilaga litt. E. 45,559: 94

C. Kyrkliga ändamål:

Enligt kyrkostämmans beslut den 26 Oktober 1904 . . . . . 18,835: 55

D. Folkskolorna:

Enligt kyrkostämmans beslut den 26 Oktober 1904 . . . . . 91,180: 91

Kronor 526,807: 28

Inkomster:

Stadens allmänna drätsel.

Besparade medel från år 1904 . . . . . 22,000: —

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården, som upplåtits till N:o 113, 114 och 115 Södra kvarteret och till varmbadhuset . . .	214: 89	
För magasinier vid sjön	360: 32	575: 21

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —	
„ Gustafsslätt (J. A. Lundqvist)	250: —	
„ Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —	
„ Gården utmarken (A. P. Pettersson)	699: 30	
„ Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —	
„ Grönbo (Myggbo sågbolag)	225: —	
Sundinska utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson)	310: —	
Utmarksjord invid Nordanby (R. Drotty)	450: —	
„ cirka 1½ tnd vid Malmaberg (Thedéns enka)	25: —	2,909: 30

Vestra utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Käringberget (Er. Andersson) . .	35: —	
1 d:o d:o (Doktor Holm) . .	50: —	
1 d:o d:o (G. V. Johansson) . .	50: —	
1 d:o d:o (C. G. Ahfeldt) . .	25: —	
1 d:o d:o (Rich. Blohm) . .	30: —	
1 d:o d:o (Jenny Blohm) . .	25: —	
1 mindre område intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —	
1 d:o af Käringberget (G. Sandberg)	25: —	
En del af s. k. Käringbrinken (C. J. Andersson)	8: —	
Ett till ridbana användt område (Grefve Lewenhaupt) . .	10: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. A. Thilén) . .	10: —	
1 d:o d:o (A. R. Andersson) . .	10: —	
Transport	281: —	25,484: 51

	Transport	281: —	25,484: 51
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. O. Larsson) . . .	5: —		
1 d:o d:o (W. Hellström) . . .	15: —		
Ett till Masugnsaktiebolaget på 50 år för rätt till framdragande af jernvägsspår upplåtet område	25: —		
Mark upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	35: —		
1 område intill Manneborg (Frans Johansson)	5: —		
1 d:o Ljungstorp (C. A. Törnblom)	3: —		
1 område i s. k. Pistolsvreten (A. Jansson)	20: —		
S. k. Gästgifvarejorden i gamla Stohagsjorden:			
egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50: —		
” ” 556 d:o (C. F. Wetter)	30: —		
” ” 512 (C. A. Stenson)	40: —		
i nya Stohagsjorden:			
egofig. N:ris 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson)	60: —	180: —	
Ett mindre område vid Vallhalla (Th. Sundeman)	10: —		579: —

Viksäng:

Sju villatomter, utarrenderade på 50 år (11:te året)	210: —
--	--------

Diverse arrenden:

Persbohagen (Kristiansborgs gård)	10: —	
Östra holmen (Arv. Andersson)	150: —	
F. d. Stadskassörsjorden:		
i Iggebygdet (Kristiansborgs gård)	35: —	
i Rigärdet (Nord Metall A.-B.)	18: —	
å Trådarön (A. W. Utterström)	30: —	83: —
Stadskommisternas f. d. lönejord:		
i Kopparbergsvreten	50: —	
i Ängsgärdet	30: —	80: —
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön	7: —	
Ett mindre område utom Gåsmyretullen	5: —	
Mark af Persbohagen, upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	6: 90	
En backbrink utom Kvarntullen (J. E. Jansson)	5: —	
För den del af biskopslönelägenheten Talltorp, som ej kommer att till regementet upplåtas	200: —	546: 90

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i västra Västeråsfjärden, från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50: —	
” från och med Gustafsvik till Stallhagen	25: —	
” från och med Stallhagen till Lillån	100: —	
” från Lillån till Viksäng	45: —	
” vid Viksäng	15: —	
” vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —	385: —
	Transport	27,205: 41

Transport 27,205: 41

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,500: —
Elbaholmen: för restaurationsbyggnaden	500: —
„ en villa med tomt	100: —

Platshyra:

för en källare invid Loviseberg	10: —
„ ett magasin å Södra Skallberget	10: —
„ ett jordområde å d:o	10: —

Remontstallarne:

Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka .	400: —
---	--------

Marknadsavgifter:

Bordshyror, cirka	350: —
Ståndhyror, „	425: —
Marknadsavgifter, „	425: —

= 1,200: —

hvarifrån afgår kostnad för bordens och
ståndens uppsättning och nedtag-
ning, extra polis, brandförsäkring
af stånd och bord m. m., cirka . 400: —

återstår nettobehållning	800: —
Vågboden vid Stora torget	55: —
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms väg	500: —
Plats för Vattenkiosken i Vasaparken	10: —

Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:

14 platser å 25 kr.	350: —
1 plats	50: —
	400: —

Afgäld för upplåten mark:

till tomten N:o 4 i Södra kvart.	10: —
„ „ „ 133 i Västra „	10: —
„ „ „ 104 i Södra „	4: —
„ „ „ 113 & 114 i Västra „	10: —
	34: —

4,329: —

Hyror af stadens gårdar m. m.:

(Bilaga litt. F.)

Behållningen för år 1905 af hyror och arrenden för de i och för stads- planens genomförande inköpta gårdar och mark	21,000: —
--	-----------

Epidemiska sjukhuset:**Beräknade inkomster från Landstinget:**

Fast årsavgift	2,775: —
Underhållskostnader, förslagsvis	3,500: —
	6,275: —

Skogarne:

Östra utmarken, Viksäng och Hästholmarne	2,600: —
Transport	61,409: 41

Transport 61,409: 41

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen . . . . . 390: —

Hamnen:

(Bilaga litt. D.)

Ränta och amortering å hamn- och tullhusbyggnaden 8,595: 25

Vattenledningen:

Beräknade inkomster af cirka 640 ledningar . . . . . 31,000: —

Renhållningsverket:

Försäljning af torfmuU, pudrett och komposter, förslagsvis 10,160: —

Å auktion försald slog . . . . . 600: —

Hämtning af latrinkärl . . . . . 100: —

För krossning af hafre . . . . . 40: — 10,900: —

Utdelning å aktier:

Å stadens 487 aktier i gasverket, 48,700 kr. å 6 % . . . 2,922: —

Å järnvägsaktier:

a) i Sala—Tillberga järnväg, 206,000 kr. å 5 % . . 10,300: —

b) i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, 600,000
kr. å 5 % . . . . . 30,000: — 43,222: —**Bränvinsmedel:**⁵/₁₀-delar af utminuterings- och utskänkningsafgifter för försäljningsåret ¹/₁₀ 1904—¹/₁₀ 1905:

Västerås spritbolag. . . . . 2,250: —

Ångfartygen Aros och Vesterås . . . . . 300: — 2,550: —

⁵/₁₀-delar af vinst å utminuterings- och utskänkningsafgifterna under försäljningsåret ¹/₁₀ 1903—¹/₁₀ 1904 . . . . . 86,480: 30 89,030: 30**Diverse inkomster:**

Källarefrihetsmedel 349: 05

Bötesmedel . . . . . 350: —

Hundskattmedel, cirka 180 st. hundar å 15 kr. . . . . 2,700: —

Auktionsprovision . . . . . 100: —

Behållning af influtne registreringsafgifter af handelsfirmor 10: —

Ränta af elementarläroverket för flickor å det belopp 30,000

kr., hvarmed kostnaden för nybyggnaden jämte

stadens bidrag till gymnastikhus vid flickskolan

öfverskridit det af staden lämnade anslaget å 4 % 1,200: —

Transport 4,709: 05 244,546: 96

	Transport	4,709: 05	244,546: 96
Ränta af Elementarläroverket för flickor å 10,000 kr., lån			
af stadskassan å 4 %		400: —	
Platshyror för karuseller, skjutbanor m. fl. föreställningar		1,200: —	
Beräknad inkomst för till Vesterås gaslysningsaktiebolag			
levererad kraft		2,500: —	8,809: 05
Att genom uttaxering fyllas			273,451: 27
	Kronor		526,807: 28

Vesterås den 21 November 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Ränta och Amortering å Obligationslån:

1:o) Till Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget:

för 1892 års lån (Nominelt 400,000 kr.)

Kapitalskuld den 1 Jan. 1905 kr. 336,000

däraf:

för stadens div. bestämda ändamål, $\frac{1}{20}$ -delar.....	235,200: —
„ fattiggården Karlslund, $\frac{1}{20}$ -del	16,800: —
„ Nya Folkskolebyggnaden, $\frac{5}{20}$ -delar	<u>84,000: —</u>

Ränta och amortering:

Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 336,000 kr. å 4 %	6,720: —	
„ 2:dra d:o å 329,000 kr. å 4 %	6,580: —	
Amortering enligt plan	<u>7,000: —</u>	20,300: —

Däraf belöper sig

	Ränta	Amortering
för kapitalåterstod 235,200: — ..	9,310: —	4,900: —
„ d:o 16,800: —	665: —	350: —
„ d:o 84,000: —	3,325: —	1,750: —

Afgår ränta och amortering:

a) Af fattiggården för fattiggården Karlslund:

(Nominelt 20,000 kr.)

Kapitalåterstod d. $\frac{1}{1}$ 1905	16,800: —	
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 16,800: — å 4 %	336: —	
„ 2:dra „ å 16,450: — å 4 %	329: —	
Amortering	<u>350: —</u>	1,015: —

b) Af folkskolans medel för nya Folkskolebyggnaden:

(Nominelt 100,000 kr.)

Kapitalåterstod d. $\frac{1}{1}$ 1905	84,000: —		
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 84,000: — å 4 %	1,680: —		
„ 2:dra „ å 82,250: — å 4 %	1,645: —		
Amortering	<u>1,750: —</u>	<u>5,075: —</u>	<u>6,090: —</u>
			14,210: —

2:o) 1896 års lån å 1,000,000 kr.

Däraf är försåldt obligationer:

dels till Aktiebolaget Stockholms Handelsbank,

dels till Fonder och Fromma stiftelser, som stå under Drätselkammarens förvaltning,

dels till Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank,

Tillsammans kapital	895,000: —
Efter amortering 1897—1904	<u>128,000: —</u>
Återstår kapitalskuld d. 1 Jan. 1905	767,000: —
Däraf för diverse ändamål	749,540: —
För nya orgeln i Domkyrkan	<u>17,460: —</u>

Transport 14,210: —

Transport 14,210: —

Ränta och amortering:		
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 767,000: — à 3,6 %	13,806: —	
” 2:dra ” å 748,000: — à 3,6 %	13,464: —	
Amortering 9:de året enligt plan	19,000: —	46,270: —
Däraf belöper sig	Ränta	Amortering
för kapitalåterstod 749,540: —	26,648: 28	18,620: —
” d:o 17,460: —	621: 72	380: —

Afgår ränta och amortering:

Af Kyrkokassan för nya orgeln (Nominelt 20,000 kr.)		
Kapitalåterstod d. 1 Jan. 1905	17,460: —	
Ränta 1:sta $\frac{1}{2}$ -året å 17,460: — à 3,6 %	314: 28	
” 2:dra ” å 17,080: — à 3,6 %	307: 44	
Amortering 9:de året	380: —	1,001: 72
		45,268: 28

3:o) 1902 års lån å 2,000,000 kr.

Däraf är försäldt obligationer:

dels till Aktiebolaget Stockholms Handelsbank

dels till Domkapitlet i Vesterås,

dels till Fonder och Fromma stiftelser, som stå under Drätselkammarens förvaltning,

Tillsammans kapital	1,200,000: —
Efter amortering år 1904	43,000: —
Återstår kapitalskuld d. 1 Jan. 1905	1,157,000: —
För stadens diverse bestämda ändamål	921,866: 45
” nya Folkskolebyggnaden	210,377: 50
” nybyggnad vid Karlslund	24,756: 05

Ränta och amortering:

1 års ränta å 1,157,000: — à 4 %	46,280: —	
Amortering 3:dje året enligt plan	23,000: —	69,280: —
Däraf belöper sig	Ränta	Amortering
för kapitalåterstod 921,866: 45	36,874: 66	20,236: 55
” d:o 210,377: 50	8,415: 10	2,472: 50
” d:o 24,756: 05	990: 24	290: 95

Afgår ränta och amortering:

a) Af folkskolans medel för nya Folkskolebyggnaden:

(Nominelt 215,000 kr.)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1905	210,377: 50	
1 års ränta å 210,377: 50 à 4 %	8,415: 10	
Amortering	2,472: 50	10,887: 60

b) Af fattigvården för nybyggnad vid Karlslund:

(Nominelt 25,300 kr.)

Kapitalåterstod den $\frac{1}{1}$ 1905	24,756: 05	
1 års ränta å 24,756: 05 à 4 %	990: 24	
Amortering	290: 95	1,281: 19
		12,168: 79
		57,111: 21

Kronor 116,589: 49

Utdrag af protokoll hållet vid Brandnämndens sammanträde den 2 Nov. 1904.
 Närvarande: Herrar Borgmästaren, P. Tersmeden, O. Oest, Edv. Karlsson, A. Danielsson samt Brandchefen.

§ 3.

Då det visat sig att de elektriska ledningarne inom polis- och brandstationen vore så bristfälliga att vid upprepade tillfällen eldsvådettillbud inom stationen uppstått och då genom dessa bristfälligheter strömförbrukningen betydligt stigit, hade Brandchefen genom Allm. Svenska Elektr. A.-B. låtit dels besiktiga ledningarna och dels infordrat anbud till dess iståndsättande. På grund häraf beslöt Nämnden att fortast låta iståndsätta bristfälligheterna och för detta ändamål hos stadsfullmäktige begära ett anslag af 700 kronor, som skulle påföras utgiftsförslaget för 1905.

§ 4.

Beslöt Nämnden att aflåta skrifvelse till Drätselkammaren med anhållan dels att genom arbetschefens försorg ny dörr till brandkårens stall skulle före vinterns inbrott anskaffas, hvarvid hvalfvet vid dörren borde höjas så att dörrarna kunde göras rektangulära (af dubbel plank utan speglar); dels att trottoiren utanför stationen (vid Österlånggatan) måtte höjas å de ställen, der sjunkning förekommit.

§ 6.

Uppgjordes följande förslag till utgiftsstat för 1905:

Aflöningar:

Brandchefen: lön	1,000: —	
Stadssegeranten: lön	1,500: —	
beklädnad	100: —	
personligt lönetillägg	100: —	1,700: —
Brandkorpralen	1,000: —	
vice Brandkorpralen	420: —	
15 konstaplar à 25 kr. pr månad	4,500: —	
4 reservkonstaplar à 40 kr. pr år	160: —	
Löneförhöjning vid rekaputilation	400: —	
Reservanslag för sjukdomsfall ...	300: —	
Hushållerskan	250: —	
Biträde till d:o	120: —	
Skorstensfejaren: lön	25: —	9,875: —
		Transport 9,875: —

Transport 9,875: —

Beklädnad:

17 konstaplar: beklädnad in natura à 120 kr..... 2,040: —

Kosthåll:

16 man à 365 kr. .... 5,840: —

Kol, ved och lyse:

2,500: —

Stallet:

Utfodring, skoning och försäkring af 2 hästar ..... 1,000: —

Diverse utgifter:

Kollektiv olycksfallsförsäkring af 18 man.....	225: —	
Olycksfallsförsäkring af Stadssergeanten	25: —	
Trycksaker och skrifmateriel.....	400: —	
Tvätt, skurning och städning	450: —	
Underhåll af brandtelegrafnen.....	200: —	
” ” brandredskapen.....	500: —	
” ” inventarier i polis- och brandstation	400: —	
Telefonafgifter, samtal och telegram	200: —	
Brandstodspremier.....	200: —	
Läkarearvode	50: —	
Medicin m. m.	50: —	
Krono- och kommunalutgift, vattenafgift, tömning af klosetter m. m.	400: —	
Oförutsedda utgifter	300: —	3,400: —

Brandkårens reserv:

Ångsprutan: 1:sta maskinisten, lön	75: —	
2:dra do ”	50: —	
Kol och talj	100: —	
Tomthyra.....	50: —	
Öfningar med reserven.....	450: —	725: —

Allmänna brandstyrkan:

Hyra för spruthus	200: —	
Gratifikation vid sprutmönstringar	300: —	
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter för brandsyn	225: —	1,025: —

Nyanskaffning:

Nya dörrar till stallet jämte höjning af dörrhvalfvet	100: —	
Iståndsättande af elektriska ledningarna inom polis- och brandstationen enligt kostnadsförslag	700: —	800: —

Summa Kronor 27,205: —

Västerås som ofvan.

In fidem

L. Nauckhoff.

Bilaga litt. C.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Västerås den 26 Oktober 1904.

§ 64.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 28 sistlidne April beviljat ett anslag af 1,500 kronor att under innevarande år af Hälsovårdsnämnden användas till bestridande af kostnaden för vård åt medellösa lungsjuka, beslöt Nämnden hos Stadsfullmäktige anhålla att få behålla möjligen blifvande besparingar af ifrågasvarande anslag äfvensom att för nästa år måtte af Stadsfullmäktige för enahanda ändamål beviljas ett anslag af likaledes 1,500 kronor.

In fidem

Gustaf Qvarfott.

Förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås hamn år 1905.

Utgifter:

Enligt af Stadsfullmäktige den ²¹ / ₁₂ 1900 godkänd "plan för ränta och amortering af kostnaden för hamnbyggnaden" ingår af hamnintraden till stadskassan:			
a) 1 års ränta å ingående balans den ¹ / ₁ 1905 kr. 76,905: —			
å 5 %	3,845: 25		
b) Amortering för året	3,000: —	6,845: 25	
Sextonde årets amortering å kostnaden för tullhusbyggnaden enligt af Stadsfullmäktige den ¹⁹ / ₁₂ 1890 § 5 fastställd plan			
		1,750: —	
Af hamnintraden ingår sålunda till stadskassan.....			8,595: 25
Aflöningar m. m.:			
Hamnuppbördsmanen: Äldre årslön	1,200: —		
Ålderstillägg	300: —		
Arfvode: 6 % å beräknade intraden.....	1,440: —		
Hamnordningsmannens lön.....	100: —		
Skrifmaterialier för hamnkontoret	50: —	3,090: —	
Diverse årskostnader:			
Underhåll af kajerna, renhållning, skötsel af fyren m. m.	500: —		
Belysning å hamnen, circa.....	824: —		
Omkostnader för Tullhuset	150: —	1,474: —	
Enligt detta års stat för hamnen hafva Stadsfullmäktige för muddringsarbeten samt för reparation af östra träkajen beviljat 4,224: 07			
Däraf ha åtgått:			
för muddringar	3,097: 12		
för ny träkaj	852: 88	3,950: —	
samt återstoden	274: 07		
användts för istandsättande af de till följd af det starka vårflödet innevarande år uppkomna skadorna å hamnkajerna.			
Till nödig förstärkning af östra träkajen samt för ytterligare muddringar intill densamma erfordras ett belopp, förslagsvis.....			
		1,500: —	
Beräknad behållning den 31 December 1905		23,490: 75	
		Summa Kr. 38,150: —	

Inkomster:

Beräknad behållning från år 1904	14,000: —		
Bruttoinkomst, förslagsvis	24,000: —		
Hyra för ett rum i Tullhuset	150: —	24,150: —	
		Summa Kr. 38,150: —	

Västerås den 2 November 1904.

På Hamnstyrelsens vägnar:

O. Fr. Wijkman.

Inkomst- och Utgiftsstat för Fattigvården i Västerås stad år 1905.

Inkomster.

För allmänna fattigvården:

Afgäld för tvänne planteringsland	50: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,000: —	
Andelar i böter	50: —	
Auktionsmedel efter aflidna fattiga	20: —	
Räntemedel	400: —	1,520: —

För fattiggården Carlslund:

För verkställda arbeten	600: —	
Tillfälliga inkomster	350 —	950: —
Att genom uttaxering fyllas		45,559: 94
		<u>Kronor 48,029: 94</u>

Utgifter:

För allmänna fattigvården:

Brist år 1903	2,400: —	
Beräknad brist år 1904	1,500: —	3,900: —
Ränta och amortering å köpeskillingen för Carlslund		1,015: —
” ” ” å 24,756,05, återstod å kostnad för nybygget vid Carlslund		1,281: 19
Tillfälliga understöd med pänningar		9,000: —
” ” ” rågmjöl 5,000 kg. å 16 öre		800: —
Underhåll för utpensionerade fattighjon		500: —
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn		6,800: —
Hyreshjälp		5,000: —
Beklädnadshjälp		150: —
Sjukvårdskostnader och medikamenter		2,500: —
Lasarettersättningar		600: —
Ved till utdelning, 120 famnar å 13: —		1,560: —
Årsanslag till diakonissan		250: —
Bespisning af skolbarn		400: —
Revisionsarvode		50: —
Diverse utgifter		500: —
Gratifikation åt Enkan Sköldmark, 5 året		100: —
Aflöningar: Kamreraren	700: —	
Sekreteraren	500: —	
Vaktmästaren	50: —	1,250: —
		<u>35,656: 19</u>
		Transport 35,656: 19

Transport 35,656: 19

För fattiggården Carlslund:

Rågmjöl	9,000 kg.	å 16 öre	1,440: —
Hvetemjöl	1,000 "	å 24 "	240: —
Korngryn	1,000 "	å 19 "	190: —
Kornmalt	425 "	å 23 "	97: —
Ärter	1,000 "	å 18 "	180: —
Kött	800 "	å 65 "	520: —
Korf	350 "	å 50 "	175: —
Mjök skummad	16,000 liter	å 4 "	640: —
" söt	2,000 "	å 13 "	260: —
Smör	120 kg.	å 2 kr.	240: —
Margarin	400 "	å 1 kr.	400: —
Sill	12 tunnor	å 25 kr.	300: —
Kabiljo	300 kg.	å 35 öre	105: —
Salt	6 kektoliter	å 2 kr.	12: —
Sirap	140 kg.	å 28 öre	39: 20
Kaffe	180 "	å 1 kr.	180: —
Socker	450 "	å 58 öre	261: —
Intubikaffe	300 "	å 18 "	54: —
Grädde	200 liter	å 65 "	130: —
Snus	13 fjärdingar	å 15: 60	202: 80
Fotogen	450 liter	å 16 öre	72: —
Barrved	140 famnar	å 13 kr.	1,820: —
Koks	100 kektoliter	å 1: 90	190: —
Grisar	8 st.		200: —
Sjukvård och medikamenter			200: —
Beklädnadskostnader			500: —
Begravningskostnader			100: —
Diverse utgifter (underhåll och inköp af linne, sängkläder och inventarier m. m.)			1,000: —
Aflöningar: Sysslomannen			950: —
Förestånderskan			400: —
Portvakten			775: —
Sköterskan			300: —
Tjenstepigan			200: —
			2,625: —
			12,373: 75
			Kronor 48,029: 94

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.*Axel Eklundh.*

(Bilaga litt. F.)

Gårdar och diverse mark, som staden inköpt, för staplanens genomförande samt förslagsvis beräknade inkomster och utgifter för år 1905.

	Beräknade inkomster.	Beräknade utgifter.	Behållning.
Vestra Kvarteret Gården N:o 72	225: —	75: —	150: —
„ 74	375: —	100: —	275: —
„ 77—79	557: 75	175: —	382: 75
„ 80	190: —	75: —	115: —
„ 93	1,585: —	225: —	1,360: —
„ 99	220: —	75: —	145: —
„ 116	1,106: —	300: —	806: —
Södra Kvarteret Gården N:o 25	1,035: —	225: —	810: —
„ 70—71	300: —	75: —	225: —
„ 111	1,977: 50	450: —	1,527: 50
„ 112	2,201: 25	700: —	1,501: 25
„ 134—136	1,575: —	400: —	1,175: —
„ 137—138	1,760: —	400: —	1,360: —
Norra Kvarteret Gården N:o 2	2,604: —	600: —	2,004: —
„ 6	760: —	175: —	585: —
„ 7 a	300: —	100: —	200: —
„ 13 14	1,662: —	400: —	1,262: —
„ 18	700: —	150: —	550: —
„ 21	1,850: —	400: —	1,450: —
„ 33	600: —	200: —	400: —
„ 43	922: 50	225: —	697: 50
„ 49	300: —	150: —	150: —
„ 52—53	86: 75	75: —	11: 75
„ 55	205: —	175: —	30: —
„ 56	150: —	100: —	50: —
Norra Kvarteret Gården „ 60	300: —	75: —	225: —
Kvarteret "Frej" Gården „ 7	700: —	250: —	450: —
Lägenheten Berget	1,200: —	200: —	1,000: —
„ Loviselund	501: —	100: —	401: —
„ Smedsbo	500: —	150: —	350: —
„ Adolfsberg	875: —	200: —	675: —
„ Kristineberg	570: —	150: —	420: —
Diverse mark	550: —		550: —
Såma Kronor	28,443: 75	7,150: —	21,293: 75

Protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 21 November 1904.

§ 230.

Med anledning af Drätselkammarens räkenskaper och de från Magistraten inkomna specialförslag företogs efter förberedande sammanträden till behandling Västerås stads budget för år 1905, därvid först till protokollet antecknades, att enligt gjorda beräkningar komme uti innevarande års budget att uppstå en brist af omkring 8,000 kronor.

Denna brist berodde hufvudsakligen dels därpå att under detta år utförts en del arbeten för vatten- och afloppsledningarnes utsträckning, hvartill medel ej varit i årets stat beräknade, äfvensom att kolätgången vid pumpverket varit större än hvad som beräknats, hvarigenom bristen i vattenledningens konto antogs blifva omkring 6,000 kronor, dels ock därpå att afkortningarna å kommunalutskylder beräknats till endast 6,000 kronor, men i själfva verket torde uppgå till omkring 8,000 kronor.

Härefter uppgjordes förslaget till utgifts och inkomststat för år 1905, och förekom därvid följande att anteckna, nämligen:

Utgifter:

För att visa huru stor ränta och amortering å stadens obligationslån skulle för nästa år uttaxeras, hade Drätselkammaren låtit uppgöra en tablå däröfver, Ränta och amortering å obligationslån bilaga Litt. A.

Utom den vanliga räntan å Wallöfska donationen 1,100 kr. samt den i likhet med äfven för detta år utgående räntan 2,500 kronor å från Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m. upplånade medlen 50,000 kr., torde, efter det drätselkammaren såsom tillfälligt lån tillsvidare behållit de 65,750 kronor, som fru Hilda Lidbecks sterbhus förut innehaft såsom lån från Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål, ränta därå motsvarande gällande depositionsränta böra beräknas, hvilken ränta efter 4 $\frac{1}{2}$ proc. komme at utgöra 2,958 kronor 75 öre. Räntor å tillfälliga lån.

Då staden ännu ej erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att afyttra osålda obligationer af 1902 års lån och då staden för öfrigt efter sådant tillstånd meddelande torde få svårt att kunna sälja dessa obligationer liksom ock de jämväl osålda obligationerna af 1896 års lån med den för dessa lån fastställda låga räntefot, erfordrades ytterligare tillfälliga lån under nästa år, som drätselkammaren beräknade till det af Stadsfullmäktige förut medgifna beloppet 180,000 kronor, hvarå räntan efter 5 proc. komme utt utgöra 9,000 kronor.

Uti en till drätselkammaren aflåten skrifvelse hade Magistraten anmält sig ämna för Stadsfullmäktige föreslå följande ändringar uti aflöningsstaterna nämligen:

Magistratens
och Rådstuf-
vurättens
aflöningsstat.

a) beträffande Magistraten och Rådstufvurätten, att för borgmästaren, som nu tjänstgjort öfver 5 år, ett ålderstillägg af 800 kronor måtte, i likhet med hvad till borgmästaren Abenius utgått, uppföras,

att stadsfogdens lön måtte, då nuvarande lönen icke kunde anses utgöra tillräcklig ersättning för det med tjänsten förenade arbetet, bestämmas till 2,300 kronor, och

att ett anslag af 500 kronor måtte uppföras för en biträdande exekutionsbetjänt för delar af året, samt

Särskilda po-
liskårens
aflöningsstat.

b) beträffande särskilda poliskåren, att detektivkonstapeln skulle få åtnjuta ett personligt ålderstillägg af 300 kronor och att anslag beviljades till två nya poliskonstaplar att utgå:

såsom aflöning	Kr. 2,000: —
för beklädnad in natura ...	„ 250: —
för olycksfallsförsäkring ...	„ 30: —

Samtliga omförmälda aflöningsposter skulle i förslaget uppföras,

I anledning af stadsfullmäktiges remiss vid behandlingen af budgeten för året rörande stadsfogden Hennichs då gjorda begäran om åtnjutande af här ifrågasvarande aflöning 2,300 kronor, beslöt drätselkammaren att såsom sitt utlåtande anföra följande:

Då Hennichs för närvarande af staden i aflöningar uppbure,

såsom stadsfogde lön	Kr. 1,250: —
jämte hyresbidrag	„ 150: —
såsom rådman	„ 750: —
„ sekreterare hos fattigvårdsstyrelsen	„ 500: —

förutom de med stadsfogdetjänsten förenade sportler, då enligt bevillningstaxeringslängden för år 1904 Hennichs inkomster af nyssnämnde tjänster uppskattades till kr. 3,161: — och hans inkomster af rörelse, yrke eller eljes till kr. 3,735: —, då stadsfogden Hennichs nyligen erhållit personligt lönetillägg och sedan hans antagande till stadsfogde en särskild exekutionsbetjänt blifvit tillsatt samt då ytterligare en exekutionsbetjänt nu vore föreslagen till hans biträde, fann sig drätselkammaren förhindrad tillstyrka bifall till den af Stadsfogden Hennichs äskade löneförhöjningen, hvadan kammaren beslöt föreslå, att aflöningen måtte upptagas till samma belopp som för innevarande år.

Aflöningar vid
Drätselkam-
maren m. m.

Enär göromålen vid stadens drätsel i och med samhällets stigande utveckling i flera riktningar i afsevärd mån tilltagit, och då därtill komme att bestämmelsen om kommunalutskyldernas upptagande i tre betalningsterminer förorsakade ett icke så litet plus i arbetet med utskyldernas debitering, uppbörd och redovisning samt tillämpningen af det från och med innevarande års början gällande reglementet för drätselkammaren i de delar, som berörde föreskrift om kammarens fördelning på två afdelningar och alla inbetalningars annoterande af räkenskapsföraren eller särskild förordnad kontrollant, äfven skulle komma att medföra ökning i sekreterare- och kassagöromålen, torde det vara tydligt att, såsom en gifven följd däraf, nuvarande arbetskraften för göromålens å drätselkammarekontoret skötande måste vara otillräcklig.

Med anledning häraf och i betraktande jämväl af den antagliga förutsättningen att göromålen vid stadens drätsel komme att såsom hittills med hvarje år ökas, beslöt drätselkammaren hemställa hos Stadsfullmäktige om beviljande af ett anslag å 1,000 kronor till biträde å drätselkammarekontoret.

Uti pensionsstaten förekom ej annan förändring än att den af stadsfullmäktige Pensioner. beviljade pensionen 800 kronor åt förre sysslomannen vid Karlsund J. E. Pettersson skulle däri upptagas.

Mot brandnämndens förslag till utgiftsstat (bilaga litt. B) hade drätselkam- med gemen- maren ej något att erinra. samma Brand- och Poliskåren.

Med tillstyrkande i öfrigt af de i byggnadsnämndens utgiftsförslag upptagna Byggnads- «ordinarie utgifter» beslöts, då i fråga om de under två år förut till belopp af 500 nämnden. kronor för hvardera året beviljade anslagen till sakkunnigt arkitektbiträde åt nämnden, anslaget för år 1903 ej alls behöfts anlitas och af det för år 1904 allenast 50 kronor åtgått, föreslå att för år 1905 ej större belopp för ändamålet anslås än 100 kronor. Beträffande det af byggnadsnämnden begärda förslags-anslaget 1,000 kronor, för mätningar inom den fastställda nya stadsplanen, beslöt drätselkamma- ren, som af stadsingeniören upplysts därom att de förut för samma ändamål beviljade 2,000 kronor komme i det allra närmaste att under detta år åtgå, att tillstyrka nu begärda belopp 1,000 kronor, att likaledes gäldas af lånemedel.

Utgifts- och inkomststaten för sundhetsvården i staden beslöt drätselkammaren Sundhets- till antagande förorda sådan den af hälsovårdsnämnden uppgjorts. vården.

Till drätselkammaren hade Magistraten anmält, att, sedan stadsfullmäktige Gatubelysningen. för gasledningsrörnätets utsträckning till esplanaderna, särskildt den norra, och aflägsnare områden inom stadsplanen, där enskild gasförbrukning ej torde ifrågakomma, beviljat ett anslag enligt innevarande års stat af 3,000 kronor hade under detta år gasrörnätet utsträckts till Floragatan, byggnadsområdena Vasa och Östermalm. Vesterlånggatan mellan äldre kyrkogårdarne, en del af norra esplanaden, samt Bryggerigatan fram till Lidmangsgatan, för hvilka arbeten kostnaderna uppgått till omkring 3,429 kronor 14 öre, samt, att under nästkommande år torde blifva nödigt att än ytterligare utsträckta gasrörledningarne inom stadsplanen till delar af Herrgårdet, som ännu ej erhållit belysning, en ytterligare del af norra esplanaden och Västra Bergsgatan samt utom stadsplanen till Pilgatan bortom renhållningsverkets bostäder och möjligen äfven Norrmalm.

Med anledning häraf beslöt drätselkammaren, att för täckande af ofvannämnda brist samt för möjliggörande af de utsträckningar af gasledningsrörnätet, som framdeles kunde komma att beslutas, uppföra ett belopp af 2,500 kronor

Beträffande gatuunderhållet beslöt drätselkammaren beräkna enahanda belopp Gatuläggningen. därför som för innevarande år beviljats, eller

för mindre gatuarbeten samt afgäld för grustag	
och nubbstensbrott	Kr. 5,000: —
för makadamslagning	„ 4,000: —
och för större gatuarbeten efter de närma- re bestämmelser, som kunde komma att af stads- fullmäktige efter af drätselkammaren framdeles lämnadt förslag meddelas	„ 16,000: —
	Kronor 25,000: —

I sin här ofvan omförmälda skrifvelse hade magistraten anhållit, att drätsel- Vägunderhålls- kammaren ville beräkna dels för grusning och makadamisering af ej allenast de kostnader. inom stadsplanen fallande vägstycken och de vägstycken utom stadsplanen, som vore indelade å inom samma plan fallande jord eller tillhörde stadskommunen, utan

äfven de vägstycken, som förut varit indelade på Trådaröängen, Milenii vretar och Norra sandvreten, hvilka jordar såsom i administrativt afseende öfverflyttade från staden. numera ej hade vägunderhåll inom densamma, ett belopp i likhet med innevarande år af 4,000 kronor, dels ock vid det förhållande att vägkommitterade ämnade föreslå stadsfullmäktige att öfvertaga allt underhåll af allmänna vägarne inom stadens område, ytterligare ett belopp af 5,000 kronor. Som emellertid frågan om vägunderhållets i sin helhet öfvertagande af staden ännu vore oafgjord och svårigen hunne afgöras så tidigt att underhållet från stadens sida af några andra vägstycken än de här, ofvan omförmälda, och hvilket vägunderhåll af drätselkammaren på därom af stadsfullmäktige lämnadt uppdrag innevarande höst utgjorts, icke torde kunna under nästkommande år ifrågakomma, beslöt drätselkammaren att, med afstyrkande af sistnämnda anslag å 5,000 kronor, upptaga för grusning och makadamisering af vägar ett belopp i likhet med innevarande år af 4,000 kronor. I sammanhang härmed och enär stadsfullmäktige vid behandlingen af 1904 års budget remitterat den då af Magistraten väckta frågan om anskaffande af en stenkross och en ångvält till drätselkammaren för utredning, beslöt kammaren, som i anseende till den myckenhet makadam, som erfordrades för de årligen till allt större antal uppgående gator och vägstycken, som staden hade att underhålla, ansåg anskaffandet af en stenkross och ångvält vara synnerligen af behovet påkalladt, föreslå stadsfullmäktige att besluta om inköp däraf. Kostnaderna, som torde böra gäldas af lånemedel, uppginge efter hvad drätselkammaren inhämtat för en stenkross med uppfodringsverk och sorterare till 1,700 kronor och för en ångvält till 9,800 kronor.

Hamnen. Enligt de vid uppgörande af utgifts- och inkomststaten för innevarande år af drätselkammaren antydda grunder skulle utgifterna för hamnen ej i förslaget uppföras.

Vattenledningen och Renhållningsverket. Angående de i förslaget upptagna utgifterna för vattenledningen och renhållningsverket förekom ej något annat att anteckna, än att de i renhållningsverkets stat uppförda arrendeavgifterna för delar af kronolägenheten Kungsängen härledde sig däraf, att verket brukade icke allenast den mark, som staden berättigats inlösa från kronan, för hvilken mark arrendet beräknades till 250 kronor, utan äfven jämlikt kontrakt en del af den till Kungl. Vestmanlands regemente upplåtna marken mot årligt arrende af 200 kronor.

Parker och planteringar. Mot de af Trädplanteringssällskapets styrelse föreslagna ordinarie utgiftsposter äfvensom den under tillfälliga utgifter upptagna posten 500 kronor för ordnande af platsen mellan Djäkneberget och Kristinagatan hade Drätselkammaren icke något att anmärka.

Turbinhuset. Sedan beslutade elektriska kraft- och belysningsanordningar i tubinhuset vid Slottsbron under detta år utförts, beräknades driftkostnaderna blifva 1,400 kronor, däraf 1,000 kr. till aflöning af en maskinist och 400 kronor för inköp af oljor m. m.

Rådhuset. Här skulle antecknas, att af de för åren 1902 och 1903 anvisade anslagen för anskaffning af nya möbler och för reparation af gamla möbler i Rådhuset ännu funnes i behåll ett belopp af 1,296 kr. och 79 öre, och beslöt Drätselkammaren, med anledning af beredningsutskottets tillförene uttalade önskan, om anskaffande af bord för Herrar Stadsfullmäktige, meddela att kammaren ville med det snaraste foga anstalt därom.

Enär de uti innevarande års stat beräknade utgifter 900 kronor för renhållning å gator och allmänna platser (rensning af ogräs, vattning samt plogning, sopning och bortkörning af snö) visat sig alldeles otillräckligt till följd af de skärpta föreskrifter om renhållning, som under senare åren af Magistraten meddelats, beslöt Drätselkammaren föreslå att ett anslag af 1,800 kronor måtte för ändamålet för nästa år beviljas. Diverse renhållning.

Då enligt Kungl. Maj:ts bref den 27 Juni 1902 angående öfverflyttning af lägenheten Hästholmarna från 1903 års början från Badelunda socken till Vesterås stad, det ålåg staden att till Badelunda kommun årligen under 20 års tid utgifva det belopp af kommunalutskylder, som belöpte å ifrågavarande lägenhet och därå boende personer för de fem sistförflutna åren, beslöt Drätselkammaren, som redan utbetalt ett års vederlag med beräknadt belopp af 49 kronor 77 öre, att i budgetförslaget bland "arrenden och afgälder" uppföra 2:dra årets ersättningsbelopp. Arrenden och afgälder.

Sedan de på jord hvilande grundskatterna med år 1904 fullständigt afskrifvits, komme den till Kronan hittills utgående ersättningen för stadens $10\frac{1}{4}$ båtmansrotar icke vidare att af staden utgöras. Diverse årliga utgifter.

Upptogs afgift för en ny telefon i borgmästarens ämbetsrum med 50 kr., sedan på föranstaltande af Magistraten nuvarande anknytningen till samma rum öfverflyttats till Kronouppbörds-kassörens tjänsterum.

Med anledning däraf att de till Stadsfullmäktige inkomna ärendena numera trycktes, hvarigenom trycknings- och annonskostnader komme att i afsevärd mån ökas, beslöts att härför upptaga ett belopp af 2,000 kronor i stället för såsom förut 1,500 kronor.

Åt stadens ombud vid mantalsskrifning, till hvilka efter gammal häfd hittills utbetalts ett belopp af 25 kronor för hvardera, beslöt Drätselkammaren, sedan mantalsskrifningen från och med innevarande år komme att fortgå i 8 dagar i stället för såsom förut endast 4 dagar, föreslå ett arvode af 5 kr. för dag eller 40 kr. till en och hvar af de tre utsedda ombuden, således tillhoppa 120 kronor.

Efter anmälan från Magistraten upptogs ett anslag till uppehållande af skjutsningen vid Västerås skjutsstation med 800 kronor, sedan staden upphört att deltaga i lämnande af bidrag till skjutsentreprenaderna inom Vestmanlands län.

Föredrogs Herr J. P. Malmbergs motion till Stadsfullmäktige, däri motionären föreslog att Vesterås arbetareinstitut måtte för år 1905 beviljas ett anslag af 1,000 kronor för uppehållande af dess biblioteksverksamhet af skäl, dels att kostnaden för lokal, sedan ny sådan förhyrts och tagits i användning, årligen vore 250 kronor större än förut, dels att bokförrådet delvis började blifva mycket slitet och måste kompletteras med nya exemplar samt dessutom betydligt tillökas. Diverse särskilda ändamål.

Drätselkammaren, till hvilken denna motion remitterats för utlåtande, beslöt tillstyrka bifall till densamma, och uppfördes i förslaget såväl ifrågavarande belopp 1,000 kronor som ock de af Stadsfullmäktige redan beviljade anslagen 2,000 kronor till slöjdskolan och tekniska skolan samt 600 kronor till föreläsningskurser för arbetsklassen.

Inkomster:

Besparingar från år 1904. Enligt Stadsfullmäktiges beslut vid behandlingen af 1904 års utgifts- och inkomststat skulle samma års behållna inkomster af hyres- och arrendemedel för åtskilliga gårdar och mark, som inköpts för stadsplanens genomförande, reserveras att användas på sätt Stadsfullmäktige funne för godt bestämma.

I anledning häraf beslöts föreslå att ifrågavarande reserverade medel för detta år, uppgående efter beräkning till omkring 22,000 kronor, måtte såsom besparade medel från år 1904 uppföras.

Tomtören. Beträffande de s. k. tomtörena skulle erinras därom att, sedan C. W. Wahlenii sterbhus på grund af Stadsfullmäktiges beslut förständigats borttaga dem tillhöriga magasinet vid hamnen, den för samma magasin hittills utgående platshyran 373 kr. 38 öre härefter komme att försvinna, hvaremot platshyra för en under året till grosshandlanden Lundqvist upplåten magasinsplats i stället komme att inflyta med 68 kronor 80 öre.

Arrenden för diverse jordlägenheter. Sedan byggnaderna jämte tomtplats vid lägenheten Grönbo numera upplåtits till bostad åt stadens skogvaktare, beräknades arrendet för den till Grönbo hörande jorden, hvilkens användande för annat ändamål varit ifrågasatt och därför skulle endast för ett år i taget utarrenderas, till 225 kronor.

Vid förnyad utarrendering på fem år af s. k. Persbo-hagen hade uppgjorts om ett arrende af 10 kr. årligen med skyldighet för arrendatorn att hålla stängsel omkring ågan.

Arrende för fiskvatten. För fiskvattnet mellan Stallhagen och Lillåmynningen beräknades högre arrende ej kunna erhållas än 100 kronor.

Hyresmedel. Under året hade ytterligare två upplagsplatser å s. k. Sjöhatten upplåtits, hvadan hyresafgifterna för upplagsplatser därstädes komme att stiga med 50 kronor.

Med anledning af Magistratens erinran därom att hyrorna för nyssnämnde upplagsplatser torde, åtminstone för en del platser, böra höjas, enär de ständiga körs-lorna till och från desamma af murbruk och tunga byggnadsmaterialier ådroge staden högre väg- och gatuunderhåll än hyresafgifterna, beslöt Drätselkammaren, som fann Magistratens erinran befogad, men ansåg sig med hänsyn därtill att så kort tid förflutit sedan äfven de äldsta hyreskontrakten utfärdades, för närvarande ej böra göra någon framställning om förhöjning af hyrorna, förklara sig vilja framdeles komma med förslag i ärendet.

Hyror för diverse gårdar och mark. Beslöts att i inkomststaten upptaga behållningen af de hyres- och arrendefgifter af för stadsplanens genomförande inköpta gårdar och mark, som komme att under år 1905 inflyta, och hvilken behållning enligt bilagan litt. F. beräknades till omkring 21,000 kronor.

Diverse inkomster. Sedan Stadsfullmäktige utöfver de till Västerås läroverksförening förskjutna 30,000 kronor, med hvilket belopp kostnaden för flickskolebyggnaden jämte stadens bidrag till gymnastikhus vid flickskolan öfverskridit det af staden lämnade ansla-

get, och hvarå läroverksföreningen erlade 4 procent ränta, jämväl beviljat föreningen ett lån å 10,000 kronor för fullbordandet af gymnastikhuset på tio års återbetalningsskyldighet mot likaledes 4 procent ränta, beräknades sistnämnde ränta för år 1905 å fulla beloppet 10,000 kronor till 400 kronor.

Då antalet bevillningskronor i staden enligt uppgift af kronouppbörds-kassören Uttaxeringen. utgjorde 44,997 kr. 63 öre, skulle alltså uttaxeringen enligt föreliggande förslag komma att belöpa sig till omkring sex (6) kronor 8 öre för hvarje bevillningskrona.

In fidem

Bernh. Carlson.

Justeradt:

Claes Uggla.

J. Lundin.

Utgifts- och Inkomst-stat

för

Västerås stad

år 1905.

Utgifter:

A. Stadens allmänna drätsel:

Beräknad brist från år 1904 . . . . . 8,000: —

Ränta och Amortering å Obligationslån:

För 1892 års lån	14,210: —	
„ 1896 d:o	45,268: 28	
„ 1902 d:o	57,111: 21	116,589: 49
Ränta å Vallöfska donationen		1,100: —

Räntor å tillfälliga lån:

från Sundinska donationsfonderna	5,458: 75	
å medel, som i öfrigt behöfva upplånas	9,000: —	14,458: 75

Aflöningar m. m.:

a) för Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjänstemän och betjente:

Borgmästaren: Lön	4,000: —	
Löne-Ålderstillägg <i>år 1905.</i>	800: —	4,800: —
1:ste Litt. Rådmanen: Lön	2,000: —	
Personligt lönetillägg	500: —	2,500: —
2:dre Litt. Rådmanen: Lön	2,000: —	
Vilkorligt lönetillägg	500: —	
Anslag till skrifbiträde	200: —	2,700: —

Transport 10,000: — 140,148: 24

	Transport	10,000: —	140,148: 24
Illiterate Rådmannen: Lön	750: —		
Reservationsanslag, för tillfälliga biträden enligt Kongl. Brevet den 27 Februari 1868	200: —		
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmateriel och bokbinderiarbeten för Magistraten och Rådhusrätten	1,000: —		
Stadsfogden: Lön	1,000: —		
Personligt lönetillägg	250: —		
Hysesbidrag	150: —	1,400: —	
Kronouppbördskassören: Lön	900: —		
Tjänstgöringspenningar	650: —	1,550: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjänstgöringspenningar	800: —	1,800: —	
Bostad, värme och belysning i polisstationen i värde	750: —		
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning, kontant	100: —		
Hyses- och vedbrandser-sättning	200: —	1,200: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren	15: —		
Exekutionsbetjänten: Lön	1,000: —		
Anslag till en biträdande exekutionsbetjänt under delar af året	500: —		19,415: —

b) för särskilda Poliskåren:

Öfverkonstapeln: Lön	1,500: —		
Personligt lönetillägg	100: —		
Beklädnadsersättning	100: —		
Hyses- och vedbrandser-sättning	300: —	2,000: —	
Detektivkonstapeln: Lön	1,200: —		
Personligt lönetillägg	300: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,600: —	
Sex konstaplar med lön å 1,000 kr.	6,000: —		
Beklädnad i natura för sex konstaplar	750: —		
Olycksfallsförsäkring för åtta polismän	130: —		
Telegram och telefonsamtal	200: —		
Förstärkning af polisbevakningen vid särskilda tillfällen	300: —		
Läkarearfvide åt poliskårens medlemmar med familjer	50: —		
Underhåll af vapenpersedlar och inventarier samt oförutsedda utgifter	500: —		11,530: —

c) vid Drätselkammaren m. m.:

Stadskamreraren: Lön	3,000: —		
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —	
Drätselkammarens bokförare		1,500: —	
Skrifbiträde å Drätselkammarekontoret		1,000: —	
Stadens arbetschef		3,000: —	
	Transport	9,000: —	171,093: 24

	Transport	9,000: —	171,093: 24
Stadstimmermannen (arbetsförman)		1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige		1,000: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom fattigvården)		400: —	
För skrifmaterialier, bokbinderiarbeten m. m.		350: —	11,950: —

Pensioner:

F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —	
„ Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —	
„ Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —	
„ D:o E. A. Westén	300: —	
„ Tornväktaren J. E. Norén	150: —	
„ D:o C. E. Eriksson	75: —	
„ Städerskan å f. polisvaktkontoret Johanna Söderlund	60: —	
„ Barnmorskan Carolina Närström	400: —	
„ Patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —	
„ Sysslomannen vid Karlslund J. E. Pettersson	800: —	
Anslag till Magistratens Embets- och Tjänstemäns reserv- fond, enligt Kongl. Brefven den $11\frac{1}{4}$ 1850 och den $21\frac{1}{2}$ 1868:		
1 $\frac{1}{3}$:dels Rådmanslön efter äldre stat	360: —	5,445: —

Brandväsendet med gemensamma brand- och poliskåren:

Årskostnader enligt bilaga litt. A.	27,205: —	
Förslagsanslag till poliskåren efter densammas fullständiga skiljande från brandkåren	1,000: —	28,205: —
Naturaförmåner till beräknadt värde:		
Brandchefen: Bostad med uppvärmning	1,200: —	
Stadssergeanten: d:o d:o samt lyse	400: —	
Brandkorpralen: d:o d:o d:o	250: —	

Byggnads-Nämnden:

Stadsingenjören: Lön	1,200: —	
Tjänstgöringspenningar	800: —	2,000: —
Arvode till Sekreteraren		300: —
D:o för tillsyn därom att stadfästade ritningar följas vid pågående arbeten		200: —
Oförutsedda utgifter	200: —	
Förslagsanslag till sakkunnigt arkitektsbiträde	100: —	2,800: —

Sundhetsvården:

a) Allmänna hälsovården:

Aflöningar:

Stadsläkaren: Lön	2,000: —	
Tjänstgöringspenningar	1,000: —	
D:o Aflöning åt vikarie under semester	250: —	3,250: —
	Transport	3,250: — 219,493: 24

	Transport	3,250: —	219,493: 24
1:sta Barnmorskan: Lön		400: —	
2:dra d:o d:o		300: —	
1 ord. sjuksköterska för staden		500: —	
Arvode till Sekreteraren		300: —	
D:o „ Veterinären för undersökning af torgfördt kött		200: —	
Hälsövärdspolis: Lön		1,100: —	
Alderstillägg		300: —	
Beklädnadsersättning		100: —	1,500: —
Trikinbyrå: Hyra		200: —	
Ved och lyse		30: —	230: —
Animalvaccin för skyddskoppypning		100: —	
Diverse utgifter (desinfektion, rese- och annonskostnader) .		500: —	
Anslag för vård af medellösa lungsjuka		1,500: —	8,780: —

b) *Epidemiska sjukhuset:*

Aflöningar:

Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500: —	
Tre ordinarie sjuksköterskor	1,500: —	
Gårdsdrängen vid sjukhuset	500: —	2,500: —
Extra sjuksköterskor, förslagsvis		400: —
Matvaror och medicin, förslagsvis (för såväl stadens som landsbyggdens sjuka)		4,000: —
Ved, kol och lyse		2,000: —
Brandstod, vattenskatt och telefonafgifter		225: —
Diverse utgifter och reparationer		1,000: —
		10,125: —

Gatubelysningen:

a) Gasbelysning med 218 gaslyktor, i jämnt tal förslagsvis 420,000 timmar, inberäknadt överbelysning å 4 öre pr timma	16,800: —	
Därför afgår kostnaden för belysning å hamnen med 12 lyktor, cirka	800: —	
Återstår för 206 gaslyktor		16,000: —
b) Elektrisk belysning med 3 lampor i jämnt tal 4,500 lys-timmar å 3,5 öre		157: 50
c) För gasledningsrörnätets ytterligare utsträckning inom stadsplanen	2,500: —	18,657: 50

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten år 1905 samt afgäld för grustag och nubbstensbrott	5,000: —	
Kostnader för makadamslagning	4,000: —	
„ för större gatuarbeten efter Stadsfullmäktiges närmare bestämmande	15,000: —	24,000: —
	Transport	281,055: 74

Transport 281,055: 74

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar . . . . . 4,000: —

Hamnen:

(Se Bilaga litt. B.)

Vattenledningen:*Aflöningar:*

Föreståndaren	1,200: —	
Maskinisten	1,200: —	
Eldaren	750: —	
Rörnätsförman	1,100: —	4,250: —

Materiel för driften m. m.:

Ångkol och ved	3,000: —	
Oljor, putsmedel, packning, pumpning af brandposter m. m.	600: —	
Ny sand, skumning, tvättning, filter, reser- voar och regleringskammare	2,500: —	
Rensning, spolning, snöskottning, pumpning, kranar m. m.	1,100: —	7,200: —

Diverse utgifter:

Telefonafgifter	110: —	
Brandstod	35: —	
Skrifmateriel, utskylder, arrende	85: —	
Ändringar för gatuomläggningar m. m.	400: —	
Kollektiv olycksfallsförsäkring	50: —	
Oförutsedda utgifter	200: —	880: —

Underhåll:

Pumpverken, besiktning, byggnader, vägar, stängsel, planteringar m. m.	700: —	
Sugbrunnar, sug- och tryckledningarne	100: —	
Vattenledningen, brandposter, trummor, spol- poster, luckor, mätare m. m.	600: —	
Aflopsledningen	100: —	
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och under- sökningar	600: —	
Rännstens- och rensbrunnar	200: —	2,300: —

Nyanläggningar:

Nya serviser och gårdsaflopp	2,000: —	16,630: —
--	----------	-----------

Naturaförmåner i beräknadt värde:

Föreståndaren och Maskinisten: bostad med uppvärmning	400: —	
Eldaren: bostad med uppvärmning	100: —	

Renhållningsverket:*Aflöningar:*

Föreståndaren: Lön	1,500: —	
Ersättning för kontorslokal och kontorsbiträde	400: —	1,900: —

Transport 1,900: — 301,685: 74

	Transport 1,900: —	301,685: 74
Ordinarie arbetare:		
1 man (förman)	722: —	
1 „ (fodermarsk)	692: —	
6 „ à 642 kr.	3,852: —	
Hyresersättning för 2 man à 150 kr.	300: —	5,566: —
Extra arbetare		1,200: —
Extra körslor m. m.		300: —
Inköp af torfmull		4,000: —
Stallet:		
Inköp af kraftfoder för utfodring af 7 hästar	800: —	
Hästkoning	150: —	
Underhåll af seldon, filter och täcken m. m.	200: —	
Försäkring och brandpremier för hästarne	150: —	
Arvode till veterinären	25: —	1,325: —
Diverse utgifter:		
Olycksfallsförsäkring	60: —	
Trycksaker och räkenskapsböcker	30: —	
Vattenavgifter	50: —	
Sotning	22: —	
Upphämtning af sopor söndagsmorgnar	225: —	
Brandstodsavgifter	60: —	
Komplettering och underhåll af latrinkärl	250: —	
Reparation och underhåll af fordon	500: —	
Beklädnadskostnader	250: —	
Telefonavgift	100: —	
Läkarearvode	50: —	
Oförutsedda utgifter	300: —	1,897: —
Arrenden och afgälder:		
Kungsängen, Regementets mark	200: —	
Öfrig mark	250: —	450: —
Upplagsplats å Hammarbygärdet	30: —	480: —
Drifkraft till blandningsmaskin		815: —
Inköp af utsäde		100: —
Inköp af en häst		600: —
		18,183: —

Stadens parker och planteringar:

Aflöningar:

Trädgårdsdirektören	1,500: —	
D:o eleven	540: —	2,040: —
Afgift för telefon till trädgårdsdirektören		50: —

För skötsel och underhåll:

Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar samt parken mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan	1,400: —	
Stadsparken	600: —	
Planteringar utmed Hamngatan, söder om järnvägen och vid turbinhuset	350: —	

Transport 4,440: — 319,868: 74

Transport	4,440: —	319,868: 74
Planteringar vid esplanaderna och öfriga gator . . .	650: —	
Stallhagens vård och underhåll	300: —	
Djåknebergets vård och underhåll	750: —	
Sand till alla planteringarna	450: —	
För ordnandet af platsen mellan djåkneberget och Kri- stinagatan	500: —	7,090: —

Hästholmarne:

Reparationer och sandning af gångar å Elba	400: —
--	--------

Skogarne:

Aflöningar:

Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	200: —	
Skogvaktaren	1,000: —	1,200: —
Diverse skogsarbeten	1,200: —	2,400: —

Turbinhuset:

Aflöning till maskinist	1,000: —	
Driftkostnader	400: —	1,400: —

Rådhuset:

Björkved	640: —	
Barrved	50: —	690: —
Vedsågning och uppbärning af ved	200: —	
Antracitkol och koks	210: —	
Skötsel af uren	40: —	
Belysning	600: —	
Diverse utgifter	300: —	
Brandstodsafgifter	90: —	
Städningspenningar	600: —	2,730: —

Stallet:

(Två hästar i och för körslor i stadens arbeten):

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,000: —	
Diverse utgifter för stallet	200: —	
Aflöningar till två karlar	1,456: —	
Olycksfallsförsäkring för två karlar	22: —	2,678: —

Diverse renhållning:

Bortrensning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och spolning) å diverse gator och allmänna platser	1,800: —	
Renhållning af gatan mellan kyrkogårdarne vid Kvarntullen S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinspersoner å 125 kr.	50: — 1,750: —	3,600: —

Arrenden och Afgälder:

a) Afrad för s. k. «Gästgifvarejorden i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarke- gång cirka	11: —	
Transport	11: —	340,166: 74

	Transport	11: —	340,166: 74
Arrende för den s. k. Falkenbergiska tomten vid Kvarntullen	75: —		
Afgäld efter medelmarkegång för till staden upplåten mark:			
Af Länslasarettets område, c:a	18: —		
,, Länscellfängelsets d:o „	10: —	28: —	
Af Länscellfängelsets jordområde afsöndrad mark för järnvägen, enligt Kongl. Bref- vet den 21/11 1873	100: —		
Afgäld för Vasaparken:			
Lösen för 53,4 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarke- gång, cirka	414: —	628: —	
b) Biskopslönelägenheten Klockartorp och Talltorp:			
Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 26/9 1901, har sta- den öfvertagit arrendet af Klockartorp och Talltorp för återstående arrendetid till den 1/5 1906:			
Ett års arrende från 1/5 1904—1/5 1905 = 315 k.-fot spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarke- gång, cirka	650: —		
Kontant	50: —	700: —	
c) Ersättning enligt Kongl. Brefvet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:			
1:o) Stadskommisern förut anslagna lö- ningsjorðar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgårdet:			
Lösen för 20,91 hl. spanmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarke- gångspris	155: —		
2:o) Domkyrkosysslomannen förut å lön an- slagen löningsjord å Trådarön:			
Lösen för 97,2 liter spanmål, d:o d:o	7: 50	162: 50	
d) 2:dra årets afgäld till Badelunda kommun för Hästhöl- marnes öfverflyttande till staden	49: 77	1,540: 27	

Årliga utgifter:

Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka . . .	200: —		
Krono- och Kommunal-utskylder:			
För den af staden exproprierade delen af			
Kungsängen, cirka	50: —		
,, Östra utmarken, cirka	270: —		
,, Viksäng	20: —		
,, diverse jordegör och annan fastighet, cirka	300: —	640: —	
	Transport	840: —	341,707: 01

Transport 840: — 341,707: 01

Brandstodsafgifter:**Materialboden vid Sjöhattn:**

för fastighet, årsafgift	38: —
„ inventarier, d:o	16: 80

Materialer:

förvarade i N:o 1 Norra kvart., årsafgift	8: 40	
„ i N:o 3 d:o	1: 68	
För 1 magasin å tomten N:o 75 Södra kvar-		
teret, årsafgift	2: —	
För Skogvaktarebostället, årsafgift	1: 99	68: 87

Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:

till Magistraten med anknytningar	145: —	
„ Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
„ Drätselkammarens ordförande	50: —	
„ Drätselkamrerarekontoret	75: —	
„ Stadens arbetschef	50: —	370: —

Stadens andel i lön till Skarprättaren, $1\frac{2}{32}$ -delar af 200: — kr. 75: —

Vågboden vid Stora torget, hyra . . . . . 125: —

Paviljongen i Stadsparken:

Diverse, såsom brandstod och utskylder m. m. . . . . 250: —

Klapphuset:

Tillsyn däraf	100: —	
Diverse utgifter	100: —	200: —
Anslag till sockenbiblioteket	100: —	
För skötsel och vård däraf	75: —	175: —
Trycknings- och annonskostnader, cirka		2,000: —
Premier för olycksfallsförsäkring för stadens arbetare		200: —
Arfvoden till ombud vid mantalsskrifning		120: —
Anslag till uppehållande af skjutsningen vid Västerås skjuts-		
station	800: —	5,223: 87

Diverse särskilda ändamål:**Anslag af uttaxerade medel:**

Till Slöjdskolan och Tekniska skolan, 2:dra året	2,000: —	
„ Arbetareinstitutets bibliotek	1,000: —	
„ föreläsningkurser för arbetarklassen	600: —	3,600: —

Afkortningar:

För debiterade, men ej ingående utskylder . . . . . 8,000: —

Förslagsanslag:

Till div. utgifter och oförutsedda behof 9,234: 51

Transport 367,765: 39

Transport 367,765: 39

B. Fattigvården:

Enligt bilaga litt. C. 45,559: 94

C. Kyrkliga ändamål:

Enligt bilagan litt. D. 18,835: 55

D. Folkskolorna:

Enligt bilagan litt. E. 91,180: 91

Kronor 523,341: 79

Inkomster:

Stadens allmänna drätsel.

Besparade medel från år 1904 . . . . . 22,000: —

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården, som upplåtits till N:o 113, 114 och 115 Södra kvarteret och till varmbadhuset . . .	214: 89	
För magasinier vid sjön	360: 32	575: 21

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —	
„ Gustafsslätt (J. A. Lundqvist)	250: —	
„ Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —	
„ Gården utmarken (A. P. Pettersson)	699: 30	
„ Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —	
„ Grönbo (Myggbo sågbolag)	225: —	
Sundinska utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson)	310: —	
Utmarksjord invid Nordanby (R. Drotty)	450: —	
„ cirka 1½ tnd vid Malmaberg (Thedéns enka)	25: —	2,909: 30

Vestra utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Karingberget (Er. Andersson) . .	35: —	
1 d:o d:o (Doktor Holm) . .	50: —	
1 d:o d:o (G. V. Johansson) . .	50: —	
1 d:o d:o (C. G. Ahfeldt) . .	25: —	
1 d:o d:o (Rich. Blohm) . .	30: —	
1 d:o d:o (Jenny Blohm) . .	25: —	
1 mindre område intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —	
1 d:o af Karingberget (G. Sandberg)	25: —	
En del af s. k. Karingbrinken (C. J. Andersson)	8: —	
Ett till ridbana användt område (Grefve Lewenhaupt) . .	10: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. A. Thilén) . .	10: —	
1 d:o d:o (A. R. Andersson) . .	10: —	
Transport	281: —	25,484: 51

	Transport	281: —	25,484: 51
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. O. Larsson) . .	5: —		
1 d:o d:o (W. Hellström) . .	15: —		
Ett till Masugnsaktiebolaget på 50 år för rätt till framdragande af järnvägsspår upplåtet område	25: —		
Mark upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	35: —		
1 område intill Manneborg (Frans Johansson)	5: —		
1 d:o Ljungstorp (C. A. Törnblom)	3: —		
1 område i s. k. Pistolsvreten (A. Jansson)	20: —		
S. k. Gästgifvarejorden i gamla Stohagsjorden: egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50: —		
” ” 556 d:o (C. F. Wetter)	30: —		
” ” 512 (C. A. Stenson)	40: —		
i nya Stohagsjorden: egofig. N:ris 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson)	60: —	180: —	
Ett mindre område vid Vallhalla (Th. Sundeman)	10: —		579: —

Viksäng:

Sju villatomter, utarrenderade på 50 år (11:te året)	210: —
--	--------

Diverse arrenden:

Persbohagen (Kristiansborgs gård)	10: —	
Östra holmen (Arv. Andersson)	150: —	
F. d. Stadskassörsjorden:		
i Iggebygårdet (Kristiansborgs gård)	35: —	
i Rigårdet (Nord Metall A.-B.)	18: —	
å Trådarön (A. W. Utterström)	30: —	83: —
Stadskommisternas f. d. lönejord:		
i Kopparbergsvreten	50: —	
i Ångsgårdet	30: —	80: —
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön	7: —	
Ett mindre område utom Gåsmyretullen	5: —	
Mark af Persbohagen, upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	6: 90	
En backbrink utom Kvarntullen (J. E. Jansson)	5: —	
För den del af biskopslönelägenheten Talltorp, som ej kommer att till regementet upplåtas	200: —	546: 90

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i västra Västeråsfjärden, från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50: —	
” från och med Gustafsvik till Stallhagen	25: —	
” från och med Stallhagen till Lillån	100: —	
” från Lillån till Viksäng	45: —	
” vid Viksäng	15: —	
” vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —	385: —
	Transport	27,205: 41

Transport 27,205: 41

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,500: —
Elbaholmen: för restaurationsbyggnaden	500: —
„ en villa med tomt	100: —

Platshyra:

för en källare invid Loviseberg	10: —
„ ett magasin å Södra Skallberget	10: —
„ ett jordområde å d:o	10: —

Remontstallarne:

Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka .	400: —
---	--------

Marknadsafgifter:

Bordshyror, cirka	350: —
Ståndhyror, „	425: —
Marknadsafgifter, „	425: —
	<u>1,200: —</u>

hvarifrån afgår kostnad för bordens och
ständens uppsättning och nedtag-
ning, extra polis, brandförsäkring
af stånd och bord m. m., cirka . . . . . 400: —

återstår nettobehållning 800: —

Vågboden vid Stora torget	55: —
-------------------------------------	-------

Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —
--	--------

Plats för Vattenkiosken i Vasaparken	10: —
--	-------

Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:

14 platser å 25 kr.	350: —
1 plats	50: —
	<u>400: —</u>

Afgäld för upplåten mark:

till tomten N:o 4 i Södra kvart.	10: —
„ „ „ 133 i Västra „	10: —
„ „ „ 104 i Södra „	4: —
„ „ „ 113 & 114 i Västra „	10: —
	<u>34: —</u>
	4,329: —

Hyror af stadens gårdar m. m.:

Behållningen för år 1905 af hyror och arrenden för de i och för stads- planens genomförande inköpta gårdar och mark	21,000: —
--	-----------

Epidemiska sjukhuset:**Beräknade inkomster från Landstinget:**

Fast årsafgift	2,775: —
Underhållskostnader, förslagsvis	3,500: —
	<u>6,275: —</u>

Skogarne:

Östra utmarken, Viksäng och Hästholmarna	2,600: —
--	----------

Transport 61,409: 41

Transport 61,409: 41

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen . . . . . 390: —

Hamnen:

(Bilaga litt. B.)

Ränta och amortering å hamn- och tullhusbyggnaden 8,595: 25

Vattenledningen:

Beräknade inkomster af cirka 640 ledningar . . . . . 31,000: —

Renhållningsverket:

Försäljning af torfmuU, pudrett och komposter, förslagsvis 10,160: —

Å auktion försåld slog . . . . . 600: —

Hämtning af latrinkärl . . . . . 100: —

För krossning af hafre . . . . . 40: —

10,900: —

Utdelning å aktier:

Å stadens 487 aktier i gasverket, 48,700 kr. å 6 % . . . 2,922: —

Å järnvägsaktier:

a) i Sala—Tillberga järnväg, 206,000 kr. å 5 % . . 10,300: —

b) i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, 600,000

kr. å 5 % . . . . . 30,000: —

43,222: —

Brünvinsmedel:⁵/₁₀-delar af utminuterings- och utskänkningsafgifter för försäljningsåret ¹/₁₀ 1904—¹/₁₀ 1905:

Västerås spritbolag . . . . . 2,250: —

Ångfartygen Aros och Vesterås . . . . . 300: — 2,550: —

⁵/₁₀-delar af vinst å utminuterings- och utskänkningsafgifter underförsäljningsåret ¹/₁₀ 1903—¹/₁₀ 1904 . . . . . 86,480: 30

89,030: 30

Diverse inkomster:

Källarefrihetsmedel 349: 05

Bötesmedel . . . . . 350: —

Hundskattmedel, cirka 180 st. hundar å 15 kr. . . . . 2,700: —

Auktionsprovision . . . . . 100: —

Behållning af influtne registreringsafgifter af handelsfirmor 10: —

Ränta af elementarläroverket för flickor å det belopp 30,000

kr., hvarmed kostnaden för nybyggnaden jämte

stadens bidrag till gymnastikhus vid flickskolan

öfverskridit det af staden lämnade anslaget å 4 % 1,200: —

Transport 4,709: 05 244,546: 96

	Transport	4,709: 05	244,546: 96
Ränta af Elementarläroverket för flickor å 10,000 kr., lån			
af stadskassan å 4 %		400: —	
Platshyror för karuseller, skjutbanor m. fl. föreställningar		1,200: —	
Beräknad inkomst för till Vesterås gaslysningsaktiebolag			
levererad kraft		2,500: —	8,809: 05
Att genom uttaxering fyllas			269,985: 78
	Kronor		523,341: 79

Sammandrag af uttaxeringen:

Stadens allmänna drätsel.	kr. 114,409: 38,	motsvarande för bev.krona	2: 54
Fattigvården	45,559: 94,	”	1: 01
Kyrkliga ändamål	18,835: 55,	”	0: 42
Folkskolorna	91,180: 91,	”	2: 03
Summa kr. 269,985: 78.			6: 00

Antalet bevillningskronor inom staden utgör 44,997: 63.

Utdrag af protokoll hållet vid Brandnämndens sammanträde den 2 Nov. 1904.
 Närvarande: Herrar Borgmästaren, P. Tersmeden, O. Oest, Edv. Karlsson, A. Danielsson samt Brandchefen.

§ 6.

Uppgjordes följande förslag till utgiftsstat för 1905:

Aflöningar:

Brandchefen: lön	1,000: —	
Stadssergeanten: lön	1,500: —	
beklädnad	100: —	
personligt lönetillägg	100: —	1,700: —
Brandkorpralen	1,000: —	
vice Brandkorpralen	420: —	
15 konstaplar à 25 kr. pr månad.....	4,500: —	
4 reservkonstaplar à 40 kr. pr år	160: —	
Löneförhöjning vid rekaputilation	400: —	
Reservanslag för sjukdomsfall ...	300: —	
Hushållerskan	250: —	
Biträde till d:o	120: —	
Skorstensfejaren: lön	25: —	9,875: —

Beklädnad:

17 konstaplar: beklädnad in natura à 120 kr.....	2,040: —
--	----------

Kosthåll:

16 man à 365 kr.	5,840: —
-----------------------	----------

Kol, ved och lyse:

2,500: —

Stallet:

Utfodring, skoning och försäkring af 2 hästar	1,000: —
---	----------

Diverse utgifter:

Kollektiv olycksfallsförsäkring af 18 man.....	225: —
Olycksfallsförsäkring af Stadssergeanten	25: —
Trycksaker och skrifmateriel.....	400: —
Tvätt, skurning och städning	450: —
Transport 1,100: —	21,255: —

	Transport 1,100: —	21,255: —
Underhåll af brandtelegrafen.....	200: —	
” ” brandredskapen.....	500: —	
” ” inventarier i polis- och brandstation	400: —	
Telefonafgifter, samtal och telegram	200: —	
Brandstodspremier	200: —	
Läkarearvode	50: —	
Medicin m. m.....	50: —	
Krono- och kommunalutgift, vattenafgift, tömning af klosetter m. m.	400: —	
Oförutsedda utgifter	300: —	3,400: —

Brandkårens reserv:

Ångsprutan: 1:sta maskinisten, lön	75: —	
2:dra do ”	50: —	
Kol och talj	100: —	
Tomthyra.....	50: —	
Öfningar med reserven.....	450: —	725: —

Allmänna brandstyrkan:

Hyra för spruthus	200: —	
Gratifikation vid sprutmönstringar	300: —	
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter för brandsyn	225: —	1,025: —

Nyanskaffning:

Nya dörrar till stallet jämte höjning af dörrhvalfvet	100: —	
Iståndsättande af elektriska ledningarna inom polis- och brandstationen enligt kostnadsförslag	700: —	800: —
	Summa Kronor 27,205: —	

Västerås som ofvan.

In fidem

L. Nauckhoff.

Förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås hamn år 1905.

Utgifter:

Enligt af Stadsfullmäktige den ²¹/₁₂ 1900 godkänd "plan för ränta och amortering af kostnaden för hamnbyggnaden" ingår af hamnintraden till stadskassan:

a) 1 års ränta å ingående balans den ¹ / ₁ 1905 kr. 76,905: —	
å 5 %	3,845: 25
b) Amortering för året	3,000: —
	6,845: 25

Sextonde årets amortering å kostnaden för tullhusbyggnaden enligt af Stadsfullmäktige den ¹⁹/₁₂ 1890 § 5 fastställd plan .....

1,750: —

Af hamnintraden ingår sålunda till stadskassan..... 8,595: 25

Aflöningar m. m.:

Hamnuppbördsmanen: Äldre årslön	1,200: —
Ålderstillägg	300: —
Arfvode: 6 % å beräknade intraden.....	1,440: —
Hamnordningsmannens lön	100: —
Skrifmaterialier för hamnkontoret	50: —
	3,090: —

Diverse ärskostnader:

Underhåll af kajerna, renhållning, skötsel af fyren m. m.	500: —
Belysning å hamnen, circa	824: —
Omkostnader för Tullhuset	150: —
	1,474: —

Enligt detta års stat för hamnen hafva Stadsfullmäktige för muddringsarbeten samt för reparation af östra tråkajen beviljat 4,224: 07

Däraf ha åtgått:

för muddringar	3,097: 12
för ny tråkaj	852: 88
	3,950: —

samt återstoden 274: 07

användts för istandsättande af de till följd af det starka vårflödet innevarande år uppkomna skadorna å hamnkajerna.

Till nödig förstärkning af östra tråkajen samt för ytterligare muddringar intill densamma erfordras ett belopp, förslagsvis..... 1,500: —

Beräknad behållning den 31 December 1905 ..... 23,490: 75

Summa Kr. 38,150: —

Inkomster:

Beräknad behållning från år 1904 ..... 14,000: —

Bruttoinkomst, förslagsvis ..... 24,000: —

Hyra för ett rum i Tullhuset ..... 150: —

Summa Kr. 38,150: —

Västerås den 2 November 1904.

På Hamnstyrelsens vägnar:

O. Fr. Wijkman.

Bilaga litt. C.

Inkomst- och Utgiftsstat för Fattigvården i Västerås stad år 1905.**Inkomster.***För allmänna fattigvården:*

Afgäld för tvänne planteringsland	50: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,000: —	
Andelar i böter	50: —	
Auktionsmedel efter aflidna fattiga	20: —	
Räntemedel	400: —	1,520: —

För fattiggården Carlslund:

För verkställda arbeten	600: —	
Tillfälliga inkomster	350: —	950: —
Att genom uttaxering fyllas		45,559: 94
		Kronor 48,029: 94

Utgifter:*För allmänna fattigvården:*

Brist år 1903	2,400: —	
Beräknad brist år 1904	1,500: —	3,900: —
Ränta och amortering å köpeskillingen för Carlslund		1,015: —
” ” ” å 24,756,05, återstod å kostnad för nybygget vid Carlslund		1,281: 19
Tillfälliga understöd med pänningar		9,000: —
” ” ” rågmjöl 5,000 kg. å 16 öre		800: —
Underhåll för utpensionerade fattighjon		500: —
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn		6,800: —
Hyreshjälp		5,000: —
Beklädnadshjälp		150: —
Sjukvårdskostnader och medikamenter		2,500: —
Lasarettssättningar		600: —
Ved till utdelning, 120 famnar å 13: —		1,560: —
Årsanslag till diakonissan		250: —
Bespisning af skolbarn		400: —
Revisionsarvode		50: —
Diverse utgifter		500: —
Gratifikation åt Enkan Sköldmark, 5 året		100: —
Aflöningar: Kamreraren	700: —	
Sekreteraren	500: —	
Vaktmästaren	50: —	1,250: —
		35,656: 19
		Transport 35,656: 19

För fattiggården Carlslund:

Rågmjöl	9,000 kg.	å 16 öre	1,440: —
Hvetemjöl	1,000 „	å 24 „	240: —
Korngryn	1,000 „	å 19 „	190: —
Kornmalt	425 „	å 23 „	97: 75
Ärter	1,000 „	å 18 „	180: —
Kött	800 „	å 65 „	520: —
Korf	350 „	å 50 „	175: —
Mjök skummad	16,000 liter	å 4 „	640: —
„ söt	2,000 „	å 13 „	260: —
Smör	120 kg.	å 2 kr.	240: —
Margarin	400 „	å 1 kr.	400: —
Sill	12 tunnor	å 25 kr.	300: —
Kabiljo	300 kg.	å 35 öre	105: —
Salt	6 kektoliter	å 2 kr.	12: —
Sirap	140 kg.	å 28 öre	39: 20
Kaffe	180 „	å 1 kr.	180: —
Socker	450 „	å 58 öre	261: —
Intubikaffe	300 „	å 18 „	54: —
Grädde	200 liter	å 65 „	130: —
Snus	13 fjärdingar	å 15: 60	202: 80
Fotogen	450 liter	å 16 öre	72: —
Barrved	140 famnar	å 13 kr.	1,820: —
Koks	100 kektoliter	å 1: 90	190: —
Grisar	8 st.		200: —
Sjukvård och medikamenter			200: —
Beklädnadskostnader			500: —
Begravningskostnader			100: —
Diverse utgifter (underhåll och inköp af linne, sängkläder och inventarier m. m.)			1,000: —
Aflöningar: Sysslomannen		950: —	
Förestånderskan		400: —	
Portvakten		775: —	
Sköterskan		300: —	
Tjenstepigan		200: —	
			<hr/> 2,625: —
			<hr/> 12,373: 75
			<hr/> Kronor 48,029: 94

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.*Axel Eklundh.*

Bilaga litt. D.

Inkomst- och Utgiftsstat för kyrkan och kyrkliga ändamål i Västerås stad för år 1905.

(Godkänd å kyrkostämman den 26 Oktober 1904).

	Gemensam inkomst för Västerås och St. Ilan.	Stadens andel.
Inkomster:		
4:de årets arrende för den inköpta jorden i Kopparbergsvreten, som icke till begravningsplats är anordnad.....	163: 90	
Försäljning af grafplatser, förslagsvis.....	400: —	
„ „ sand till grafvarne, förslagsvis	200: —	
Afgifter för likvagnens begagnande, „	100: —	
„ „ klockor och lister „	400: —	
	Summa Kronor 1,263: 90	
däraf stadens andel enl. Kongl. Förordn. den $31\frac{1}{3}$ 1901		1,232: 28
Personella afgifter, som uttaxeras à 1 kr. pr man och 50 öre pr kvinna för präster- skapets aflöning		1,625: —
Att genom uttaxering fyllas		18,835: 55
	Summa Kronor 21,692: 83	

	Gemensam utgift för Västerås och St. Ilan.	Stadens andel.
Utgifter:		
Enligt Kungl. Brefvet den $21\frac{1}{10}$ 1869:		
<i>Pastor</i> , lön i kontant		425: —
<i>Komminister</i> , lön i kontant.....	700: —	
Ränteersättning från Drottning Kristinas fond...	125: —	825: —
Personligt lönetillägg för år 1905 i enlighet med 1901 års kyrkostämmobeslut, cirka		1,000: —
<i>Domkyrkozysslomannen</i> , lön i kontant.....	500: —	
Hysesmedel	277: 50	777: 50
<i>Pastorsadjunkt</i> , lön för år 1905.....	2,500: —	
Andra löner och arvoden:		
<i>Domkyrkoorganisten</i> :		
Lön efter äldre stat från stadsförsamlingen	825: —	
Lönetillägg fr. d. $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ fr. d:o	155: —	980: —
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp eller lösen för 6,57 hektol. (25 kft, 1 ka) spann- mål, $\frac{1}{2}$ råg, $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarkegång med tillägg af försellön och penningar	65: —	
	Transport 2,565: —	4,007: 50

	Gemensam utgift för Västerås och S:t Iljan.	Stadens andel.
Transport	2,565:—	4,007: 50
<i>Domkyrkoklockaren:</i>		
Lön enl. kyrkostämmobeslut den $^{30}/_{10}$ 1888	750:—	
Lönetillägg enl. „ den $^{31}/_{10}$ 1899	100:—	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för tvätt och oblat	75:—	
Personligt lönetillägg den $^{26}/_{10}$ 1904	250:—	
<i>Kyrkovaktaren:</i>		
Lön från stadsförsamlingen enl. kyrkostämmobeslut den $^{21}/_{10}$ 1892 ...		273:—
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för beklädnad	20:—	
Lönetillägg den $^{30}/_{10}$ 1900	75:—	
För inre städning i kyrkan	150:—	
„ yttre renhållning	200:—	
„ likvagnens skötsel	20:—	
Lönetillägg den $^{26}/_{10}$ 1904	150:—	
<i>Extra kyrkovaktaren:</i>		
Lön	60:—	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för beklädnad	17: 67	
<i>Ringareällderman:</i>		
Lön enligt kyrkostämmobeslut i okt. 1888	38:—	
<i>12 Ringare:</i>		
Lön, 12 man à 24 kr.	288:—	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp, 12 man à 26 kr.	312:—	
Lönetillägg till 12 Ringare à 15 kr.	180:—	
Kostnadsfri begravningsringning för obemedlade	90:—	
Olycksfallsförsäkring af 12 ringare	38: 88	
Lönetillägg den $^{26}/_{10}$ 1904, 12 man à 10 kr.	120:—	
<i>Dödgräfvaren:</i> Lön	125:—	
<i>Enkefru Maria Bolander:</i>		
Pension från den $^{1}/_5$ — $^{31}/_{12}$	200:—	
Prestgårdsbyggnadsmedel:		
Diverse utgifter för oförutsedda behof		300:—
Brandstodsafgifter:		
för domprostgården	54: 78	
„ komministergården	41: 80	
„ klockaregården	13: 25	109: 83
Vid ekonomisk besiktning beslutna och å kyrkostämma godkända utgif- ter för domprostgården, cirka 6,000 kr., fördeladt på 5 år, där- af för år 1905		1,200:—
Kyrkans behof:		
Kyrkans belysning med elektriskt ljus samt elektrisk kraft till orgelmotorn	450:—	
Underhåll af ledningar, lampor m. m.	100:—	
Transport	6,374: 55	5,890: 33

	Gemensam utgift för Västerås och S:t Ilan.	Stadens andel.
Transport	6,374: 55	5,890: 33
Stearinljusbelysning	30: —	
För reparation af och tillsyn vid orgeln	200: —	
„ tillsyn af den elektriska motorn	150: —	
Bänkhysesersättning	1,600: —	
Klockor och lister	400: —	
Tornurets skötsel	75: —	
Skurning i kyrkan	100: —	
Konsistorii cirkulär och prästenkemedel	2: 50	
Biblar m. m. till nattvardsbarnen	100: —	
Trycknings- och annonskostnader	200: —	
Ljuspengar till kyrkobetjäningen		10: —
Arvode för kyrkans räkenskap	250: —	
För utdebitering af prästerskapets löner		250: —
Kyrkokörens förstärkning	400: —	
Diverse utgifter	200: —	
Kyrkans och sakristians uppvärmning:		
Koks, 1,800 hektol., förslagsvis, à 1: 25 pr hektol.	2,250: —	
Angstenkol, 40 hektol., „	100: —	
Frakt, lämpning, körning m. m. af koks	200: —	
Reparationer	200: —	
Sotning af apparater och skorstenar	50: —	
Hysesafgift för upplag af koks	125: —	
Aflöning till eldaren	400: —	
Ved med sågning och spänkning	30: —	
Diverse utgifter	100: —	
Kyrkogårdarne:		
Anslag till Trädplanteringssällskapet	700: —	
Diverse, såsom snöskottning, sprängning af sten etc.	200: —	
Sand	300: —	
Oförutsedda behof	100: —	
Arrende:		
Årsafguld för Östra kyrkogården utom Kvarntullen, lösen för 13,19 hektol. (50 kbft, 4 kr) spannmål, $\frac{1}{2}$ råg, $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarke- gång		100: —
Ränta och amortering å obligationslån:		
I 1896 års obligationslån för Västerås stad ingår för anskaffande af ny orgel i domkyrkan ett belopp af 20,000 kr., hvaraf återstår att amortera 17,460 kr.		
Ränta för 1 år... ..	621: 72	
Amortering för 1 år	380: —	
	Kronor 15,838: 77	
däraf stadens andel enligt Kongl. Förordn. den $\frac{31}{10}$ 1901		15,442: 50
	Summa Kronor	21,692: 83

Inkomst- och Utgiftsstat för Folk- och Småskolorna i Västerås år 1905.

(Godkänd å kyrkostämman den 26 Oktober 1903).

Inkomster:**Statsbidrag:**

Till folkskolan :

för 4 lärare (-innor) à kr.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	666: 67	2,666: 68	
» 3 » à »	...	...	...	...	...	...	...	...	...	600: —	1,800: —	
» 6 » à »	...	...	...	...	...	...	...	...	...	533: 33	3,199: 98	
» 12 » à »	...	...	...	...	...	...	...	...	...	466: 67	5,600: 04	
» 1 » à »	...	...	...	...	...	...	...	...	...	466: 67	204: 16	13,470: 86
										för höstterm.		

Till småskolan:

för 8 lärarinnor à kr.	300:—	2,400:—	
„ 4 „ à „	266: 67	1,066: 68	
„ 6 „ à „	233: 33	1,399: 98	4,866: 66
Till fortsättningsskolan			300:—
Till slöjdskolan för gossar: 20 afdeln. à kr....	80:—	1,600:—	
Till slöjdskolan för flickor: 21 afdeln. à kr....	40:—	840:—	
2 afdeln. à kr....	20:—	40:—	2,480:—
	för höstterm.		

Arrendemedel:

2:dra årets arrende för jord i Iggebygårdet och äng i Trådarön	43:—
---	------

Hvresmedel :

För 1 rum   ... .. 100:—

Räntemedel:

Å Upp- och Afskrifning, cirka	20: —	163: —
--------------------------------------	-------	--------

Fattigvårdsstyrelsen:

Till Barnavårdsnämnden för 4 barn vid Hall	...	..	...	...	...	...	...	400:—
--	-----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-------

Att genom uttaxering fyllas:

För folk- och småskolorna	73,010: 81
„ Barnavårdsnämnden	200: —
„ ränta och amortering	17,970: 10
	<hr/>
	Kronor 112,861: 43

Utgifter:

Löner:

En ord. lärare (Lindqvist): lön:	1,950: —	
arfvode för förande af matrikel och inventariet	75: —	2,025: —
Bostad in natura.		
En d:o d:o (Werkelin): lön	1,950: —	
Bostad in natura.		
En d:o d:o (Malmberg): lön	1,950: —	
Bostad in natura.		
En d:o d:o (Valter): lön	2,250: —	
En d:o d:o (Ahlm): lön	1,550: —	
Bostad in natura.		
En d:o d:o (Bohlin): lön	1,750: —	
En d:o d:o (Fröier): lön	1,750: —	
En d:o d:o (Dahlberg): lön	1,500: —	
En d:o d:o (Näslund): lön	1,500: —	
En d:o d:o (ny plats): lön pr $\frac{1}{2}$ år	750: —	
En e. o. lärare (Andrén): lön pr $\frac{1}{2}$ år	600: —	
En d:o d:o (Rudkvist): lön	1,200: —	
En d:o d:o (ny plats): lön pr $\frac{1}{2}$ år	600: —	
En ord. lärarinna (Stenström): lön	1,350: —	
arfvode för förande af matrikel m. m.	100: —	1,450: —
Bostad in natura.		
En d:o d:o (Svanholm): lön	1,550: —	
En d:o d:o (Hammarskiöld): lön	1,400: —	
En d:o d:o (Fröman): lön	1,400: —	
En d:o d:o (Bohman): lön	1,200: —	
Bostad in natura.		
En d:o d:o (Ferneqvist): lön	1,250: —	
En d:o d:o (Johanson): lön	1,250: —	
En d:o d:o (Svanbom): lön	1,250: —	
En d:o d:o (Kolmodin): lön	1,250: —	
En d:o d:o (Köhlberg): lön	1,250: —	
En d:o d:o (ny plats): lön pr $\frac{1}{2}$ år	625: —	
En e. o. lärarinna (Rundberg): lön pr $\frac{1}{2}$ år	500: —	
En d:o d:o (Månsson): lön	1,000: —	
En d:o d:o (Hellman): lön	1,000: —	
En d:o d:o (ny plats): lön	1,000: —	
En lärare i slöjd (Brandt): lön	1,800: —	
Bostad in natura.		
Till slöjdundervisningen för gossar i Herrgårdsskolan	1,200: —	
En lärarinna i slöjd (Hellström): lön	1,000: —	
En d:o d:o (Wahlbäck): lön	800: —	
En d:o d:o (Molander): lön	700: —	
En d:o d:o (ny plats): lön	583: 33	
partiel tjänstgöring.		
En lärarinna i huslig ekonomi	1,000: —	
		Transport 43,833: 33

		Transport 43,833: 33	
En småskolelärarinna (Törngren): lön	900: —		
En d:o (Hallin): lön	800: —		
Bostad in natura.			
En d:o (Bergh): lön	900: —		
Nio småskolelärarinnor (Kjellin, Lennmalm, E. Eriksson, J. Johansson, A. Eriksson, Norling, Wahlberg, Ahlström, Eka Svensson): lön à kr. 800	7,200: —		
En småskolelärarinna (E. Karlsson): lön	750: —		
Fem småskolelärarinnor (Sewelin, Pettersson, Häggroth, Bohlin, Elin Svensson): lön à kr. 700	3,500: —	14,050: —	
Vaktmästaren i Herrgårdsskolan (Johansson): lön	800: —		
för badning	200: —	1,000: —	
D:o ersättning för ved och bostad		220: —	
Till biträde med tillsyn vid ugnar och ångpanna i Herrgårdsskolan (förslagsvis)		500: —	
Förslagsanslag för hjälp vid städning i Herrgårdsskolan		500: —	
Vaktmästaren i Djäknebergsskolan (Andersson): lön	800: —		
för badning	200: —	1,000: —	
Bostad och ved in natura.			
Fortsättningsskolan:			
Arfvode till lärare och lärarinnor		1,000: —	
Ersättningsskolan:			
Arfvode till lärare och lärarinnor		1,000: —	
Pensionsavgifter:			
Till folkskolelärarnes pensionsinrättning, cirka	800: —		
" d:o änke- och pupillkassa	234: —		
" småskolelärarnes m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt	230: —	1,264: —	
Pensioner:			
Till f. folkskoleläraren A. Thunmarks änka	160: —		
" f. slöjdlärarynnan J. Bothén	400: —		
" f. småskolelärarinnan M. Holm	100: —		
" f. småskolelärarinnan L. Melin	500: —		
" f. folkskolevaktmästaren K. G. Löndborgs änka	200: —	1,360: —	
Diverse utgifter:			
Koks, förslagsvis 3,700 hektoliter à kr. 1:25	4,625: —		
Ved, d:o 60 stafrum à kr. 13: —	780: —		
Vedhuggning	180: —		
Kol och antracit till ångpannor och kaminer	1,300: —		
Diverse utgifter för uppvärmningen, cirka	200: —		
Belysning: elektrisk och gas	2,200: —		
Reparationer i skollokalerna och skollärarebostaden, kr. 5,981: — fördeladt på 3 år, däraf för 1905	1,993: —		
Reparationer under år 1905	1,000: —		
Sand till skolplanerna	175: —		
Brandstodsavgifter	500: —		
Vattenavgifter	140: —		
		Transport 13,093: —	65,727: 33

	Transport	13,093: —	65,727: 33
Skolträdgårdarna		300: —	
Krono- och kommunalutskylder för jord		5: —	13,398: —
Arfvode för skolkassans räkenskap		400: —	
Skurning och rengöring i skollokalerna... ..		1,825: —	
Skötsel af ur		30: —	
Skolköket: ny uppsättning kr. 2,400, fördeladt på 5 år, däraf för år 1905		480: —	
Driftkostnad		500: —	
Skolmateriel		1,325: —	
Ny uppsättning af materiel till Herrgårdsskolan, kr. 1,000, fördeladt på 5 år, däraf för år 1905		200: —	
Slöjdmateriel		1,200: —	
Ny uppsättning af slöjdmateriel till Herrgårdsskolan kr. 2,200, fördeladt på 5 år, däraf för år 1905		440: —	
Inventarier kr. 3,925: —, däribland gymnastikattiralj till Djäknebergsskolan, fördeladt på 3 år, däraf för år 1905		1,300: —	
Ny anskaffning af inventarier till Herrgårdsskolan kr. 2,200: —, fördeladt på 5 år, däraf för år 1905		440: —	
Trycknings- och annonskostnader		400: —	
Lärarepersonalens bibliotek		75: —	
Telefonafgifter... ..		260: —	
Skrifbiträde å folkskoleexpeditionen		100: —	
Vikariehjälp för sjuka lärare och lärarinnor		2,000: —	
Arfvode till en skolläkare		100: —	
Arfvode för hämtning af skolbarn		100: —	
Arsafgift till sjuk- och begravningskassan för 2 lärarinnor å kr. 8		16: —	
Skolkängor och tröfflor		200: —	
Uppsättande af vattenpost vid Skepparebacksskolan		75: —	
Flyttningskostnader (till Herrgårdsskolan)		300: —	
Oförutsedda utgifter		2,000: —	13,766: —
Barnavårdsnämnden:			
För 4 barn vid åkerbrukskolonien Hall			600: —
Anslag till Trädplanteringssällskapet:			
För diverse arbeten å skolgårdarna			400: —
Arfvode åt en folkskoleinspektör			1,000: —

Ränta och amortering å obligationslån:

a) För andel i 1892 års obligationslån kr. 100,000, hvaraf återstår den $\frac{1}{4}$ 1905 kr. 84,000:			
1 års ränta	3,325: —		
1 års amortering	1,750: —	5,075: —	
b) För andel i 1902 års obligationslån, kr. 215,000, hvaraf återstår den $\frac{1}{4}$ 1905 kr. 210,377: 50:			
1 års ränta	8,415: 10		
1 års amortering	2,472: 50	10,887: 60	
c) Af Drätselkammaren förskottade medel för skolhusbyggnaden å Herrgårdet, kr. 36,500: —:			
1 års ränta		2,007: 50	
		Kronor	112,861: 43

Vesterås,
A. F. Berghs Boktryckeri,
1905.

Berättelse

öfver

verkställd granskning af Västerås stads räkenskaper för år 1904.

Efter fullbordad revision af Västerås stads äfvensom af hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper för år 1904 få undertecknade af herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer härmed afgifva följande berättelse:

I likhet med hvad under föregående år varit fallet har siffergranskningen verkställts af herr H. Tersmeden, hvarvid några skrif- och räknefel iakktagits, hvilka under året blifvit vederbörligen rättade med undantag af några mindre felaktigheter, som å bifogade förteckning finnas angifna.

Vid granskning af inkomst- och utgiftsstaten år 1904 hafva vi funnit anmärkningsvärdt, att hyresafgiften för paviljongen i stadsparken upptagits till 1,500 kronor, men att enligt räkenskapen endast 1,000 kr. inbetalts, samt att anslagen till sjukvården och trädplanteringssällskapet öfverskridits, det förra med cirka 2,500 kronor och det senare med cirka 1,000 kronor.

Det synes oss önskvärdt, att anslagen till sockenbibliotek och församlingens diakonissa för framtiden utbetalas direkt till vederbörande i den mån räkningarne för Drätselkammaren företes.

Samtliga af Drätselkammaren och nämnda hamnstyrelse förvarade säkerhetshandlingar och värdepapper äro af oss genomsedda och i god ordning befunna.

Enär stadens räkenskaper, fränsedt hvad här ofvan anmärkts, äro förda med synnerlig noggrannhet och reda, få vi härmed för såväl Drätselkammaren som hamnstyrelsen för Strömsholms våg tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

I likhet med föregående år vidfogas till denna revisionsberättelse Drätselkammarrens "Berättelse öfver Västerås stads Drätselkammarrens räkenskaper för år 1904".

Västerås den 15 Juni 1905.

Georg Enhörning.

Filip Linders.

Alfr. Thunblom.

Uppgift å vid siffergranskningen af Västerås stads räkenskaper för år 1904 iakttagna felaktigheter.

Drätselkammarens räkenskap:

Å kreditverifikationen N:o 404 står kr. 51: 20 skall vara kr. 49: 20.

Brandverkets räkenskap:

Å kreditverifikationen N:o	16	står kr.	25: 50	skall vara kr.	24: 50
"	" 90	" "	2: 25	" "	2: 55
"	" 143	" "	140: 37	" "	140: 34
"	" 282	" "	31: 15	" "	29: 45
Kreditverifikationen N:o	363	å kr.	257: 41	är införd i kassan med kr.	257: 51
"	" 403	å	" 70: 50	" " " "	" " 70: —

Hamnens räkenskap:

Å sidan N:o 463 står transport kr. 1,944: 47 skall vara kr. 1,944: 97.

Västerås den 15 Juni 1905.

Georg Enhörning.

Filip Linders.

Alfr. Thunblom.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af de i bilagda berättelse öfver verkställd ganskning af Västerås stads räkenskaper för år 1904 gjorda anmärkningar och uttalade önskemål får Drätselkammaren anföra följande:

Hvad först angår de i Drätselkammarens, brandverkets och hamnens räkenskaper anmärkta skrif- och räknefel, upptagna å en berättelsen bilagd särskild förteckning, skall Drätselkammaren tillse att rättelser därutinnan varda i detta års räkenskaper behörigen vidtagna.

Angående hyran för paviljongen i Stadsparken meddelas, att enligt skriftliga anbud den 25 Augusti 1895 Västerås spritbolag och källarmästaren G. V. Johansson förbundit sig att i årlig hyra för paviljongen betala

bolaget	kr. 1,000: —
och Johansson	„ 600: —
<hr/>	
	tillhopa kronor 1,600: —

hvilket belopp äfven influtit för åren 1897—1901. År 1902 nedsattes källarmästarens andel i hyresafgiften till 500 kronor, och erlades detta belopp för sistnämnde år af dåvarande innehafvaren af stadshuset F. Hansson. Åren 1903 och 1904 har hyresafgiften i utgifts- och inkomststaten upptagits utöfver spritbolagets andel däri till 500 kronor, men, då Drätselkammaren ej kunnat erhålla någon skriftlig förbindelse för hyrans erläggande vare sig af Hansson eller hans efterträdare Fröken Johnsson, har afgiften för dessa år ej kunnat hos dem mot deras nekande uttagas. Däremot har Fröken Johnsson förbundit sig att för innevarande år betala en afgift för paviljongen af 250 kronor.

Drätselkammaren, som kommer att upprätta nytt hyreskontrakt med nya spritbolaget angående en del lokaler i stadshuset från och med den 1 nästkommande Oktober ämnar däruti intaga bestämmelse om skyldighet för bolaget att hädanefter ensamt betala hyran för paviljongen.

Vid utbetalning af anslagen till sockenbiblioteket och församlingsdiakonissan, hvilket sistnämnda anslag utgår af Sundinska Nämndens medel på grund af Stadsfullmäktiges beslut i December månad hvarje år, har hittills tillgått så, att hela anslagsbeloppen utkvitterats af kyrkorådets ordförande, domprosten Björnström, hvilken bestridt de utgifter, som äro förenade med bibliotekets komplettering och underhåll samt diakonissans verksamhet. Dessa utgifter, grundade på vederbörligen attesterade räkningar, torde såsom revisorerna tänkt sig, mycket väl kunna utbetalas direkt af Drätselkammaren, och vill kammaren gå i författning om att sådant hädanefter kommer att ske.

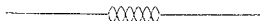
Af Hälsovårdsnämnden och Trädplanteringsällskapets styrelse afgifna särskilda förklaringar bifogas härjämte.

Västerås den 14 September 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter delfående af den utaf utsedda revisorer vid granskning af Västerås stads räkenskaper för år 1904 afgifna berättelse får Hälsovårdsnämnden anföra följande:

Västerås stads utgifter för sundhetsvården för år 1904 äro följande:

	<i>Enligt budgetförslaget:</i>	<i>Enligt räkenskaperna:</i>
<i>(a Allmänna hälsovården:</i>		
aflöning till stadsläkaren	kr. 3,250: —	kr. 3,250: —
" " 2 barnmorskor	" 700: —	" 700: —
" " stadssjuksköterskan . .	" 500: —	
" " sekreteraren	" 300: —	" 300: —
" " veterinären	" 200: —	" 200: —
" " hälsovårdspolisen . .	" 1,500: —	" 1,500: —
utgifter för trikinbyrån	" 230: —	" 202: —
" till vaccineringsen . . .	" 100: —	" 60: —
diverse utgifter	" 500: —	" 364: 13
	Kronor 7,280: —	Kronor 6,576: 13

<i>b) Epidemiska sjukhuset:</i>		
ordinarie aflöningar	kr. 2,500: —	kr. 2,500: —
extra sjuksköterskor	" 200: —	" 402: —
matvaror och medicin	" 2,500: —	" 4,479: 14
ved, kol och lyse	" 1,800: —	" 2,422: 92
brandstod, vattenskatt och telefon .	" 225: —	" 287: —
diverse utgifter och reparationer .	" 1,000: —	" 1,625: 69
	Summa kr. 8,225: —	Summa kr. 11,716: 75

Summa utgifter kronor 15,505 mot kronor 18,292: 88, hvadan sålunda en brist uppstått af kronor 2,787: 88.

Enligt budgetförslaget är dock inkomsten för epidemiska sjukhuset från landstinget upptagen till kronor 4,775, men uppgick faktiskt till kronor 5,100. Bristen bör sålunda minskas med skillnaden mellan sistnämnda summa eller kronor 325 och reduceras sålunda till kronor 2,462: 88. Bristen är dock till största delen endast skenbar. Såsom synes af ofvanstående tablå har den hufvudsakligen uppkommit genom öfverskridande af anslaget för mat och medicin vid epidemiska sjukhuset. Detta anslag har dock ej varit afsedt för andra än sjuka från staden, hvilket tyvärr ej tydligt i budgetförslaget framhållits. Härtill har det varit fullt tillräckligt.

Matvaror och medicin jämte en del af posten "diverse utgifter" för landsbyggdens sjuka skulle godtgöras genom det (approx.) beräknade anslaget från landstinget af 2,000 kronor. Då detta anslag emellertid uppförts bland inkomsterna utan vidare förklaring, har på detta sätt utgiftssiffran kommit att förstoras med det belopp, hvartill denna ersättning för underhållsdagarne för landsbyggdens sjuka uppgår. Den visade sig uppgå till 2,325 kronor.

Posten bränsle och lyse har däremot faktiskt med omkring 600 kronor öfverskridit det beräknade beloppet, beroende på att den nya sjukhuspaviljongen varit mera än vanligt i bruk till följd af behovet af så många skilda afdelningar under året för olika sjukdomsgrupper, och att denna paviljong visat sig mer svår att uppvärma än hvad man kunnat beräkna, så har t. ex. under hela vintren källrarne måst hållas uppeldade för att kunna få nedre våningen tillräckligt varm.

Västerås den 8 Augusti 1905.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Gustaf Qvarfott.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af den anmärkning, som revisorerna öfver stadens räkenskaper gjort beträffande särskildt Trädplanteringssällskapets förvaltning för år 1904, får sällskapets styrelse på Stadsfullmäktiges anmodan afgifva följande förklaring:

Det beviljade anslaget för ombyggnad af ett materialhus och uppsättande af staket vid växthustomten, 300 kr., har måst öfverskridas med dubbla beloppet, emedan mot förmodan trävirket i det nedtagna huset befunnits vara uppruttet till större delen liksom ock det gamla tegeltaket ej vidare kunde användas.

Anslaget till Djäkneberget, 750 kr., har måst öfverskridas med öfver 200 kr., då det under årets lopp visat sig, att åtskilliga större minnesstenar behöft ansenligt förstärkas för att kunna upprätthållas. Härtill kommer åtskilliga oförutsedda utgifter för iordningställande af rubbade stenar m. m.

Slutligen må anföras, att å Mariaberget samt å det s. k. Käringberget ej beräknade men behöfliga arbeten utförts till öfver 100 kr. samt att på grund af den starka torkan sistlidne sommar planteringarnas bevattning dragit större kostnader än beräknats.

Af hvad nu anförts, torde den gjorda anmärkningen hafva fått sin förklaring.

Västerås den 14 September 1905.

På Trädplanteringssällskapets styrelses vägnar:

Claes Uggla.

Till Magistraten i Västerås.

Efter verkställd granskning af Västerås stads Fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1904 få undertecknade af herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer afgifva följande

Revisionsberättelse:

Af siffergranskaren enligt bifogade förteckning gjorda anmärkningar befunnos till stor del rättade i räkenskaperna, då dessa kommo oss tillhanda, men följande äro dock att anteckna såsom kvarstående:

A. I kamrerarens räkenskaper för den allm. fattigvården:

- 1:o. Fol. 87 (kassan) äro vid nedsummeringen 13 öre uteglömda.
- 2:o. Fol. 192 (kassan) är slutsumman kr. 233: 40, men skall vara kr. 230: 40.
- 3:o. Fol. 195 (kassan) är nedsummeringen kr. 1,067: 90 i stället för 1,087: 90.
- 4:o. Fol. 198 (kassan) är slutsumman kr. 755: 83 men skall vara kr. 756: 33.
- 5:o. Fol. 178 (kassan) är nedsummeringen kr. 1,507: 33 men skall vara kr. 1,507: 83.
- 6:o. Fol. 96 (kassan) är nedsummeradt med kr. 6,335: 16 men skall vara kr. 6,355: 16.
- 7:o. Transport från 74 till fol. 76 (kassan) skiljer på 30 öre, då på sid. 74 står kr. 3,330: 47 men på sid. 76 kr. 3,330: 17.
- 8:o. Fol. 156 (räkensk.) skall under September månad slutsumman vara 30 kr.
- 9:o. Verif. 1907 utvisar kr. 5 i understöd och kr. 10 i hyra åt Anders Öster, men fol. 172 i kassan upptages hans understöd till kr. 10.
- 10:o. Såväl i räkenskap. som i kassan, fol. 36, står Anna Sillén antecknad för kr. 12 i understöd, men i verif. 404 är hon upptagen med kr. 3.
- 11:o) Arbet. Gustaf Andersson är i verif. 408 antecknad för kr. 5 i understöd men å fol. 36 i kassan med kr. 15.
- 12:o. Verif. 221 å 5 kr. saknas.
- 13:o. Anordningen 925 saknar namnunderskrift.

B. I kamrerarens räkenskaper för fattiggården Karlslund:

- 14:o. I verif. 40 är summan upptagen till kr. 25: 75 i stället för kr. 26: 75.

C. I sysslomannens räkenskaper för fattiggården Karlslund:

- 15:o. Vedanordningen 512 är ej undertecknad af vederbörande distriktschef.

För egen del hafva vi funnit skäl till följande erinringar:

- 1:o. C. G. Åhfeldts skuldförbindelse af den 1 December 1895 bör förnyas.
- 2:o. Då nu Malmströmska fondens behållning uppgår till mer än det belopp af 10,000 kr., som Testatrix bestämt, men af denna summa blott 9,550 kr. enligt depositionsbevis äro placerade i Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank, så föreslås, att ett nytt depositionsbevis å 450 kr. anskaffas för sagda fond.
- 3:o. Föreslås att fattigvårdsstyrelsen ville taga under ompröfning, huruvida det icke vore lämpligt, att de smärre under fattigvårdsstyrelsens vård stående fondernas räntemedel, som numera öfverföras till allmänna fattigvårdens kassa, hädanefter utdelades i form af pensioner i lämpligt antal — något som väl också varit gifvarnas mening.
- 4:o. Enligt fattigvårdsstyrelsens protokoll den 4 Februari § 20 blef till snickeriarb. Edvard Berglund utanordnat ett lån af 37 kr. 50 öre "att återbetalas med 5 kr. hvarje gång", men då denna person icke alls nämnes i något af de följande protokollen för året, ser det ut, som hade hans lån fallit i glömska.
- 5:o. Vid besök å fattiggården Karlslund hafva vi funnit förhållandena därstädes fullt tillfredsställande; dock kunna vi icke undlåta att påpeka lämpligheten af en förändring angående inom hus belysningen, hvarigenom större säkerhet mot eldfara kunde beredas.
- 6:o. Hvad i förra revisionsberättelsen yrkades angående hjonen Gustaf Emanuel Bergströms och Carl Johan Björkmans intagande å vårdanstalt vidhålla vi fortfarande.
- 7:o. Vid vårt besök å fattiggården uppgåfvos de där intagna barnen vara 12, ett alltför stort antal, då det icke kan anses lämpligt, att barn vistas dagligen tillsammans med de å inrättningen intagna hjonen.
- 8:o. Siffergranskningen har äfven nu verkställts af herr Herman Tersmeden, hvilket framgår af närlagda sifferrevisionsberättelse.
- 9:o. Resultatet af vår granskning af räkenskaper och förvaltning är, att vi, med framhållande af fattigvårdsstyrelsens och dess tjänstemäns oförtröttade samvetsgrannhet och nit i uppfyllandet af deras svåra värf, bedja få tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattar.

Västerås den 9 Juni 1905.

Karl Berglind.

Karl Hägwall.

R. Beijnoff.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den af revisorerne vid granskning af Västerås stads fattigvårdsstyrelses räkenskaper och förvaltning för år 1904 afgifna *revisionsberättelse*, får styrelsen öfver gjorda anmärkningarna afgifva följande förklaring.

Hvad först beträffar de af revisorerne anmärkta räkne- och skriffel, vill styrelsen hafva nämnt, att desamma komma att af undertecknad, styrelsens t. f. kamrerare, vederbörligen rättas, där så ej redan skett.

Vidkommande så anmärkningarna och erinringarna i öfrigt, får styrelsen tillkännagifva, beträffande

- C. 1:o. att *C. G. Åhfeldts* skuldförbindelse af den 1 December 1895 kommer att vederbörligen förnyas såsom ock tillförene beslutits;
- 2:o. att, sedan *Malmströmska fonden* ånyo uppbragts från 9,550 till 10,000 kronor, skilnaden 450 kronor också blifvit insatt på deposition i Aktiebolaget Mälareprovinsernas bank;
- 3:o. ifrågasatt utdelande af de smärre fondernas räntemedel, hvilka hittills öfverförts till allmänna fattigvårdens kassa, att styrelsen kommer att taga berörda fråga i ompröfning;
- 4:o. att med namnet *Edvard Berglund* i protokollet rätteligen afses snickeriarbetaren *Edvard Bernhard Ljung*, som å ursprungliga skulden, 37 kr. 50 öre, hittills förmått afbetala endast 10 kronor därå;
- 5:o. att förändring af *belysnings sättet* vid fattiggården jämväl förevarit inom styrelsen samt att det ärendet framdeles äfven kommer att vidare behandlas;
- 6:o. att styrelsen redan tillförene om fattighjonen Gustaf Emanuel Bergströms och Carl Johan Björkmans intagande å vårdanstalter vidtagit behöriga åtgärder, om Bergström under år 1902 och om Björkman under 1904, utan att dock ännu besked ingått, att platser å vederbörliga inrättningar kunnat dem beredas; samt slutligen
- 7:o. att af de 12 *barn*, hvilka å fattiggården funnos intagna vid tiden för revisorernas besök därstädes, endast 3 tillhörde Västerås samhälle i egenskap af fattighjon, medan de öfriga vistades där tillfälligtvis.

Västerås den 12 Augusti 1905.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.

Axel Eklundh.

Register:

1.	Sammandrag öfver Utgifter och Inkomster	Utgifter	sid. 1—6
		Inkomster	„ 7—10
2.	Reserverade köpeskillingsmedel för försåld diverse mark och byggnader	„	12—17
3.	Räkning öfver Hamnbyggnaden, utvisande med hvilket belopp, som kostnaden för byggnaden beräknas ingå i stadens obligationslån vid 1904 års slut	„	18—19
4.	Räkning öfver Hamnafgifterna för år 1904	„	18—19
5.	Räkning öfver Hamnens Underhålls- och Reparationsfond	„	20—21
6.	Sammandrag öfver kostnaden för vatten- och afloppsledningen till och med år 1904	„	22—23
7.	Sammandrag öfver Renhållningsverkets Utgifter och Inkomster år 1904	„	24—25
8.	D:o Tillgångar och Skulder för d:o	„	26—27
9.	D:o af Drätselkammarens räkenskaper (utgående balans-konto) Tillgångar och Skulder den 31 December 1904	„	28—37
10.	Sammandrag öfver Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning	„	38—40

Berättelse

öfver

Västerås stads Drätselkammarens räkenskaper 1904.

Sammandrag öfver allmänna utgifter och inkomster.

Utgifter för året:

Ränta och Amortering å Obligationslån:

Obligationslånet af den $\frac{1}{6}$ 1892:

Ränta	13,580: —	
Amortering	7,000: —	
Provision	51: 45	20,631: 45

Obligationslånet af den $\frac{15}{16}$ 1896:

Till Stockholms Handelsbank:

Ränta	20,988: —	
Amortering	6,000: —	
Provision	33: 74	27,021: 74

Till fonder under Drätselkammarens förvaltning:

Ränta	6,786: —	
Amortering	13,000: —	19,786: —

Till Aktiebol. Mälareprov. Bank:

Ränta	180: —	46,987: 74
-----------------	--------	------------

Obligationslånet af den $\frac{1}{8}$ 1902:

Till Stockholms Handelsbank:

Ränta	39,360: —	
Amortering	21,000: —	
Provision	75: 45	60,435: 45

Till fonder under Drätselkammarens förvaltning:

Ränta	6,580: —	
Amortering	1,000: —	7,580: —

Till Domkapitlet i Västerås:

Ränta	1,200: —	69,215: 45	136,834: 64
		Transport	136,834: 64

Transport 136,834: 64

Intresse-Konto:

Ränteutgifter	6,853: 93	
Wallöfska lifräntan	1,100: —	7,953: 93

Aflöningar:

<i>Till Magistraten och underlydande tjänstemän och betjante . . . .</i>	16,915: —	
<i>Vid Drätselkammaren m. m.:</i>		
Stadskamreraren och Sekreteraren	3,500: —	
Räkenskapsföraren	1,500: —	
Arbetschefen	3,000: —	
Arbetsförman	1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige	1,000: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper	400: —	
Arvode för juridiskt biträde	500: —	
Arvode för uppehållande af Rådman- befattningen	200: —	11,300: —
		28,215: —

Pensioner:

f. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —	
» Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —	
» Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —	
» » E. A. Westén	300: —	
» Tonväktaren J. E. Norén	150: —	
» » C. E. Eriksson	75: —	
» Städerskan Johanna Söderlund	60: —	
» Barnmorskan Carol. Närström	400: —	
» Patrullkarlen Per Erik Löfblad	100: —	
Anslag till Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns reservfond enl. Kungl. Brefvet den ¹¹ / ₁ 1850 och den ²¹ / ₂ 1868, 1 ¹ / ₅ Råd- manslön efter äldre stat	360: —	4,645: —

Brandväsendet med gemensamma Brand- och Poliskåren:

(Årets uttaxering kr. 37,000: 50.)

Särskilda poliskåren	8,950: —	
Gemensamma brand- och poliskåren	28,050: 50	37,000: 50

Byggnads-Nämnden:

Aflöningar	2,500: —	
Diverse utgifter	354: 20	2,854: 20

Sundhetsvården:

(Årets uttaxering enl. budgetförslaget):

Allmänna hälsovården	7,280: —	
Epidemiska sjukvården	8,225: —	
Af Drätselkammaren förskotteradt belopp	2,462: 88	17,967: 88

(Att gäldas genom uttaxering.)

Gatubelysningen:

(Efter afdrag af 12 gaslyktor, som bekostas af hamnen.)

Belysning med 186 ¹ / ₂ gaslyktor	13,407: 27	
» » 12 elektriska lampor	734: 70	
	Transport 14,141: 97	235,471: 15

	Transport	14,141: 97	235,471: 15
Extra belysning med 2 st. elektr. lampor		63: 47	
<i>Uppsättning af nya gaslyktor:</i>			
3 st. å Östermalm	671: 33		
9 » inom Vasaföreningen	1,348: 71		
4 » å Vesterlånggatan och Norra esplanaden . . .	727: 87		
3 » å Bryggerigatan	681: 03		
Flyttning af 2 st. lyktor å Vestermalm	28: 60	3,457: 54	17,662: 98

Gatuläggningen:

Förskotteradt vägunderhåll år 1903	2,944: 34		
Reserverade medel för Hamngatans omläggning	4,369: —		
Nubb- och kantsten	5,672: 98		
Ett års arrende för grustag å holmen Flaten	120: —		
Ett d:o » stenbrytning å Kumlaberget	150: —		
Schaktning i Kumlaberget	100: 82		
Diverse arbeten å diverse gator trottoarer m. m.	5,016: 70		
Stensättning enl. Anderssons räkning	1,076: 31		
Makadam, grus och gatsten	4,411: 31		
Virke enl. arbetschefens uppgift	257: 80	24,119: 26	

Vägunderhåll:

Anslag af uttaxerade medel	4,000: —
--------------------------------------	----------

Vattenledningen:

Aflöningar	4,250: —		
Drift och underhåll	13,661: 15		
Inköp af inventarier	567: 20		
Nya anläggningar år 1904	9,920: 39	28,398: 74	

Pudrettberedningsanstalten:

Bidrag genom uttaxering till bestridande af renhållningsverkets utgifter för året	8,135: 60
---	-----------

Stadens parker och planteringar:

Årets uttaxering enl. budgetförslaget	6,965: —		
Af Drätselkammaren förskotteradt belopp	1,053: 76	8,018: 76	
(Att gäldas genom uttaxering.)			

Skogarne:

Jägmästarens årsarvode	200: —		
Skogvaktarens årslön	1,000: —	1,200: —	
Skogvaktarens vedbränsle		34: —	
Jägmästaren, extra för utstämpling samt för tillsyn öfver af- verkningen och försäkring m. m. af virke		250: —	
Diverse utgifter enl.			
Jägmästarens redovisning	2,601: 88	4,085: 88	

Stallet:

Enligt budgetförslaget	2,678: —
----------------------------------	----------

Rådhuset:

42 famnar björkved	620: —
150 hl. antr.-kol	370: —

Transport 990: —	332,570: 37
------------------	-------------

	Transport 990: —		332,570: 37
Upphuggning och uppbärning af ved	171: 80	1,161: 80	
Skötsel och reparation af uren		42: —	
Tilläggsafgift för bordtelefonapparat	15: —		
Flyttning af telefonapparat	5: —	20: —	
Renovering af porträtt och målningar	50: —		
En förgylld ram till Abenii porträtt	18: —	68: —	
Brandstodsafgifter		89: 50	
Skorstensfejning		11: 62	
Renhållning af klosetten		35: —	
Elektrisk belysning		385: 24	
Gasförbrukning		17: 90	
Reparationer m. m.		298: 05	
Diverse utgifter		49: 37	
Ett års städningspengar		600: —	
Inköpta inventarier		425: 05	
		<u>3,203: 53</u>	
Enligt budgetförslaget			2,730: —

Diverse renhållning:

S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinnspersoner à 125 kr.	1,750: —	
Renhållning af gatan mellan kyrkogårdarne vid kvarntullen och del af Västerlånggatan	106: —	
Vinterunderhåll:		
Plogning, snökörning, sopning och sandning	1,275: 45	
Sommarunderhåll:		
Spolning af gator och allmänna platser samt bortrensning af ogräs	506: 88	
Diverse utgifter	69: 97	3,708: 30

Arrenden och afgälder:

För till staden upplåten mark af Stallhagen:			
af Lasarettets område	18: 87		
» Länsceffängelsets område	9: 97		
» do för järnvägen, enl. Kongl. brefvet den ²¹ / ₁₁ 1873	100: —	128: 84	
För s. k. Falkenbergsska tomten		75: —	
» till staden upplåten mark i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet		157: 03	
» till staden upplåten äng å Trädarön		7: 50	
» Klockartorp och Talltorp:			
för tiden ¹ / ₅ 1904— ¹ / ₅ 1905; 315 kb.-fot			
= 82,45 hl. spannmål, ¹ / ₂ råg och ¹ / ₂			
korn efter medelmarkegång à 7: 51 kr.	619: 20		
kontant	50: —	669: 20	
Afgäld för Vasaparken efter 1904 års medelmarkegång		401: 03	1,438: 60

Årliga utgifter:

Båtnansvakansafgift	102: 50	
Fångars vård och förplägning å Cellfängelset	210: 94	
	<u>Transport 313: 44</u>	340,447: 27

	Transport 313: 44	340,447: 27
Krono- och kommunalutskylder:		
för Viksäng	14: 40	
» stadsjorden Kungsängen	62: 45	
» Östra utmarken	309: 69	
» div. jordägor m. m.	355: 50	
» kraftstation	16: —	758: 04
Brandstodsafgifter:		
för materialboden vid Sjöhatten	28: 50	
» materialier	26: 08	
» magasinet å tomten N:o 75 Södra kvart.	2: —	56: 58
Telefonafgifter, för ledningar och anknytningar:		
till Magistraten	75: —	
» Borgmästaren	38: 75	
» Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
» Drätselkammarens ordförande	50: —	
» Drätselkammarekontoret	75: —	
» Stadens arbetschef	50: —	338: 75
Stadens andel i lön till Skarprättaren	75: —	
Hyra för våghoden vid Stora Torget	125: —	
Paviljongen i Stadsparken:		
Diverse såsom brandstod och utskylder m. m.	304: 44	
Klapphuset:		
Tillsyn däraf	100: —	
Diverse utgifter	22: 57	122: 57
Anslag till sockenbiblioteket	100: —	
för vård och skötsel däraf	75: —	175: —
Premier för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare	227: 01	
Trycknings- och annonskostnader	1,830: 15	4,325: 98

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:		
till Slöjdskolan och Tekniska skolan	2,000: —	
» Arbetareinstitutets bibliotek	500: —	
» föreläsningkurser för arbetsklassen	500: —	3,000: —

Anslaget till Magistraten:

för trycknings- och annonskostnader m. m.:

Trycknings- och annonskostnader	348: 75	
Skrifmaterialier	348: 90	
Bokbinderiarbeten	116: 15	
Diverse böcker m. m.	219: 20	1,033: —

Genom förskotterade medel verkställda likvider att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt:

Anslag för hydrologiska undersökningar	686: —	
D:o » vattenledningens utvidgning	3,277: 25	
D:o » byggnadsplan å Stadsområden	735: 06	
D:o till planteringar m. m. vid Epidemiska sjukhuset	1,054: 53	
D:o för mätningar för Nya stadsplanens antagande	2,000: —	
Epidemiska sjukhusets nybyggnad	322: —	
Karlsgatans omkostnader	178: 25	

Transport 8,253: 09 348,806: 25

Transport 8,253: 09 348,806: 25

Köpeskilling för tomterna N:ris 31 och 32 samt 118 i Norra kvart. 14,032: 50

Sala—Gysinge—Gäfle Järnvägsaktiebolag:

Lån till ränta å bolagets obligationslån 1,336: 54

Sugledningen: kostnader under året 645: 65

Kongl. Västmanlands regementes mötesplats: kostnader under året 53,956: 14

Kostnader för Lillåns igenfyllande 905: 87

Kommitterade för Stadshusbyggnaden 18,170: 01

Elektriska kraft- och belysningsstationen 6,988: 04

Ersättning för upphörande med garfverirörelsen:

Till Fabrikör C. A. Palmén . . . . . 6,000: —

» » L. F. Lindblads sterbhus . . . . . 2,000: — 8,000: — 112,287: 84

Förslagsanslaget:

(En del utgifter som bestridits af förslagsanslaget):

Diverse utbetalningar:

enl. *Diverse allmänna Utgifters Konto* 4,853: 58

225 st. hundskattemärken 22: 50

Kallbadhusets utgifter öfverskridit inkomsterna med 20: 34

Kostnader vid firandet af Hans Maj:ts Konungens födelsedag 828: 46

Turbinhusets omkostnader 1,157: 21

Hästhalmarna: diverse utgifter 1,381: 54

Årets anslag för vård af lungotsssjuka . . . . . 1,500: —

Inköp af inventarier (arbetsredskap m. m.) . . . . . 417: — 10,180: 63

Afkortnings-Konto:

å kommunalutskylder 7,011: 40

å personella afgifter och af bevillning för prästerskapets aflöning 395: 88 7,407: 28

Fattigmedel:

Uttaxering år 1904 . . . . . 38,855: 17

Kyrkokassemedel:

Uttaxering år 1904 . . . . . 20,896: 62

Folkskolemedel:

Uttaxering år 1904 . . . . . 72,643: 70

Krono- och tertialtione-medel:

(som är prästerskapet i Västerås till lön anslagen af jord inom stadsområde.)

Lösen för 329,86 hl. spannmål, $\frac{1}{2}$ råg och $\frac{1}{2}$ korn, medelpris 7: 44,5 kr. pr hl. 2,455: 80

Saldo till 1905:

Behållning, motsvarighet i fordringar 59,801: 26

Kronor 673,334: 55

Inkomster för året:

Saldo från år 1903:

Behållning, motsvarighet i fordringar	33,516: 58
---	------------

Andelar i ränta och amortering:

å 1892 års obligationslån:

Af folkskolestyrelsen:			
för nya Folkskolebyggnaden:			
Ränta	3,395: —		
Amortering	1,750: —	5,145: —	

Af fattigvårdsstyrelsen:			
för fattiggården Karlslund:			
Ränta	679: —		
Amortering	350: —	1,029: —	6,174: —

å 1896 års obligationslån:

Af kyrkorådet:			
för nya orgeln i Domkyrkan:			
Ränta	635: 40		
Amortering	380: —	1,015: 40	

å 1902 års obligationslån:

Af folkskolestyrelsen:			
för nya Folkskolebyggnaden:			
Ränta	8,509: 70		
Amortering	2,365: —	10,874: 70	
Af fattigvårdsstyrelsen:			
för nybyggnad vid Karlslund:			
Ränta	1,001: 37		
Amortering	278: 30	1,279: 67	12,154: 37
			19,343: 77

Intresse-Konto:

Ränteinkomster	1,497: 62
--------------------------	-----------

Arrende m. m. för diverse jordlägenheter m. m.:

Östra utmarken:

För diverse jordlägenheter	2,909: 30
--------------------------------------	-----------

Västra utmarken:

För diverse byggnadsplatser m. m.	550: 90
---	---------

Viksäng:

För 7 villatomter	210: —
-----------------------------	--------

Diverse arrenden:

Persbohagen	10: —
-----------------------	-------

Stadskassörsjorden:

i Iggebygärdet	35: —
i Rigärdet	18: —
å Trädarön	30: —

	Transport 93: —	3,670: 20	54,357: 97
--	-----------------	-----------	------------

	Transport	93: —	3,670: 20	54,357: 97
Ostra holmen	150: —			
En backbrink utom kvarntullen	5: —			
Ett mindre område af Kärningberget	25: —			
Ett d:o utom Gåsmyretullen	5: —			
Ett d:o vid Valhalla	10: —	288: —		
Stadskommisisternas f. d. lönejord i Kopparbergsvreten, Ängs- gärdet och Herrgärdet		100: —		
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön		7: —		
Biskopslägenheten Talltorp		200: —		
Fiskvattensarrenden		385: —		
Januari månads arrende: för vattenfallet i Svartån		500: —		5,150: 20

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,000: —		
Restaurationsbyggnaden å Elba	500: —		
Villa med tomt d:o	100: —		
<i>Platshyra:</i>			
för ett magasin å Södra Skallberget	10: —		
» magasinplats d:o	10: —		
» en källare invid Loviseberg	10: —		
» Vattenkiosken i Vasaparken	10: —	40: —	
Remontstallarne:			
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne	368: 36		
Marknadsafgifter:			
Nettobehållning genom uthyrning af stånd och bord	750: 20		
Vågboden vid Stora torget	55: —		
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms väg	500: —		
Upplagsplatser å s. k. Sjöhaten	350: —		3,663: 56

Epidemiska sjukhuset:

Från landstinget	5,064: —		
Influtna vårdafgifter	36: —		
	5,100: —		
Enligt budgetförslaget			4,775: —

Skogarne:

Reserverade skogsprodukter	1,283: —		
Diverse d:o	7,644: 79		
Sten och slog	10: —		8,937: 79

Gräs- och sjöslog:

Diverse grässlog			551: 50
----------------------------	--	--	---------

Hamnafgifter:

Ett års ränta å ing. Balans den $\frac{1}{1}$ 1904:			
79,905 kr. å 5 %	3,995: 25		
1904 års amortering	3,000: —	6,995: 25	
<i>15:de årets ränta och amortering:</i>			
för Tullbyggnaden enl. af Stadsfullmäktige den $\frac{14}{12}$			
1890 § 5 fastställda plan	1,750: —		8,745: 25
			Transport 86,181: 27

Transport 86,181: 27

Vattenledningsafgifter:

Årets vattenledningsafgifter 32,856: 02

Utdelning å aktier:

S.—W.—B:s Nya Järnvägsaktiebolag 600,000 kr. à 5 % . . . . . 30,000: —
 Sala—Tillberga Järnvägsaktiebolag 206,000 kr. à 5 % . . . . . 10,300: —
 Gasverksaktier 48,700 kr. à 6 % . . . . . 2,922: —
 43,222: —

Bränvinsmedel:

Stadens andel:

$\frac{3}{10}$ -delar af vinstmedlen för året den $\frac{1}{10}$ 1903— $\frac{1}{10}$ 1904 . . . . . 71,239: 78
 $\frac{3}{10}$ -delar af utskänkings- och minuteringsafgifter för året den $\frac{1}{4}$
 1904— $\frac{1}{4}$ 1905 . . . . . 2,245: 50
 Influtna afgifter för utskänkning under år 1904 å ångfartygen
 Aros och Vesterås 271: 87
 73,757: 15

Diverse inkomster:

Källarfrihetsmedel 349: 05
 Hundskatt för 180 st. hundar . . . . . 2,700: —

Stadens andel:

i bötesmedel 305: 75
 i auktionsprovision 243: 45
 i registreringsafgifter 34: 11

Platshyror:

för karuseller, skjutbanor m. m. . . . . 180: —
 » 2 tältställningar 2: 50
 » utlånade marknadsbord . . . . . 23: —
 under s. k. Folkmarknaden . . . . . 647: —
 » Höstmarknaden . . . . . 611: —
 1,463: 50
 Lån af pålkran 5 dagar 2: 50
 Försäljning af stadgar och ordningsföreskrifter 9: 75
 Grosshandl. G. A:son Lundqvist städja för platsen N:o 3 i 2:dra
 raden å Sjöhatten . . . . . 700: —
 Levererad elektrisk ström . . . . . 1,504: —
 Ränta å 30,000 kr. som öfverskridit det af staden lämnade anslaget
 till flickskolan å Mariaberget å 4 % . . . . . 1,200: —
 Försäljning af 2 lador å Viksäng . . . . . 632: —
 D:o af gårdesgårdar m. m. den $\frac{31}{12}$ 1903 . . . . . 189: 50
 9,333: 61

Reserverade Köpeskillingsmedel:

Besparade medel från år 1903 . . . . . 21,000: —
 D:o för » 1904 . . . . . 22,000: —
 Beräknad brist » 1904 . . . . . 8,000: —
 51,000: —

Uttaxerade medel:

(dels efter 1903 års bevillning och dels utskylder, som
 för löpande året uttaxeras, nämligen):

Personella afgifter för år 1904:

för prästerskapets aflöning,
 å 1 kr. för man och 50 öre för kvinna 1,566: 50

Transport 1,566: 50 296,350: 05

Transport 1,566: 50   296,350: 05

Kommunalutskylder:

    efter 1903 års bevilning,
    à 6 kr. pr kr. bevilning 255,848: 40

Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter, som äro belägna
    på stadens grund, enl. tomtöreslängd 214: 89

Afgifter till prästerskapet:

    à 1 öre för bevilningskrona med undantag af bevilning för
    åker och äng 429: 53

Tomtören för sjöbodar 664: 90

Krono- och tertialtione:

    efter 1903 års medelmarkegång 2,455: 80   261,180: 02

Af Drätselkammaren förskotterade medel:

(Att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt.)

Hydrologiska undersökningar	686: —	
Byggnadsplan å stadsområden	735: 06	
Planering m. m. vid Epid. sjukhuset	1,054: 53	
Vattenledningens utvidgning	3,277: 25	
För mätningar för Nya stadsplanen	2,000: —	
Epidemiska sjukhusets nybyggnad	322: —	
Köpeskilling för tomterna N:ris 31, 32 och 118 a. i Norra kvart.	14,032: 50	
Lån till Sala—Gysinge—Gäffe Järnvägs aktiebolag	1,336: 54	
Trädplanterings-Sällskapet	1,053: 76	
Hälsöwards-Nämnden	2,462: 88	
Karlsгатans omkostnader	178: 25	
Sugledningen	645: 65	
Kungl. Västmanlands Regementes mötesplats	53,956: 14	
Kostnader för Lillåns igenfyllande	905: 87	
Kommitterade för Stadshusbyggnaden	18,170: 01	
Elektrisk kraft- och belysningsstation	6,988: 04	
Ersättning för upphörande med garfverirörelsen	8,000: —	115,804: 48
		<u>Kronor 673,334: 55</u>

Debet.

Reserverade köpeskillingsmedel för

1904

Dec. 31. An.

Utbetalningar år 1904.

Lösen för lagfartshandlingar m. m. och diverse utgifter
för stadens gårdar 5,131: 45

Västerås Stads Sparbank:

1 år 22 dagars ränta å in-teckning i gården N:ris 70
och 71 Södra kvart. å 2,500 kr. å 5 % 132: 64

Byggnadsmaterialiers Konto:

Virke till stadens gårdar enl. arbetschefens uppgift . . . 115: 40

Bankdirektör O. Enell:

Ränta å 11,000 kr., köpeskilling för gården N:o 7 a
Norra kvart., för tiden från ¹⁰/₁₀ 1904 = 3 mån.
10 dagar å 5 % 152: 78

Handl. Karl Blomqvist:

Köpeskilling för 94 kv.-meter af lägenheten Marieberg
N:o 2 b för Kristinagatans utläggande . . . . . 1,000: —

Redaktören Carl Roos:

Köpeskilling för 447 kv.-meter af tomten N:o 51 Södra
kvarteret för Snickaregatan . . . . . 5,000: —

Gårdsägaren C. A. Lindberg:

Köpeskilling för 575 kv.-meter mark af tomterna N:ris
9 och 10 å Vasaområdet å 2 kr. . . . . 1,150: —

Gårdsägaren C. A. Sköld:

Ersättning för en byggnadsritning . . . . . 100: —
Uppburen ränta från den ¹/₄ 1904 . . . . . 79: 44

Pastor Helmer Öster:

54 dagars ränta å 3,000 kr. å 5 % 22: 50
36 » » å 500 » å 5 % 2: 50
Utlagd ränta å 1,000 kr., in-teckning i lä-
genheten Kristineberg, för tiden ¹/₁₀ 04
—¹¹/₂ 05 . . . . . 20: 01

45: 01

*Inlöst in-teckning i gården N:ris 70 och 71 Södra
kvarteret . . . . .*

2,500: —

Köpesumman för gården N:ris 7 och 8 kvart. Frej

18,000: —

D:o " gården N:o 7 a Norra kvarteret

11,000: —

D:o " gården N:ris 52 o. 53 D:o

8,500: —

D:o " gården N:o 55 D:o

8,900: —

D:o " gården N:o 56 D:o

7,500: —

D:o " lotten N:o 25 i tomten N:o 143

Södra kvarteret . . . . . 700: —

Transport 70,006: 72

försåld diverse Mark och Byggnader.

Kredit.

1904

Jan. 1. Pr. *Saldo från år 1903:*

<i>Ogulden köpeskilling:</i>			
Byggmästaren K. J. Karlsson	3,022: 60		
» Edv. Karlsson	2,900: —		
Upplupen ränta	24: 17	5,946: 77	
Hos Stadskassan innestående		<u>109,925: 68</u>	115,872: 45

Dec. 31.

Inkomster år 1904:

Återbetalning af 1904 års brandstodsavgift för Karlberg N:r 2 . . . . . 9: 29

Byggmästaren K. J. Karlsson:

1 års ränta till den $\frac{1}{10}$ 04 å kr. 3,022: 60 à 5 % 151: 13

Stadsläkaren K. G. Tångvall:

101 dag. ränta å 30,000 kr. à 5 % 420: 83
 259 » » 29,000 kr. à 5 % 1,043: 19 1,464: 02

Stadsvaktmästaren W. Clefberg:

2 st. trappstenar efter rifna hus å Stadshustomten . . . . . 17: —

Byggmästaren Edv. Karlsson:

1 års ränta å 2,900 kr. à 5 % . . . . . 145: —

Fru Hedvig Lindroth:

1904 års hyra till den $\frac{1}{4}$ 05, för tomten N:o 84 b Västra kvarteret . . . . . 10: —

A. W. Widegren:

Å auktion den $\frac{27}{2}$ 04 inropade boningshuset å lägenheten Karlberg . . . . . 145: —

Boktryckaren Anders Pers:

Staden afstår till Pers af tomten N:o 27 Västermalm . . . . . 1,153,1 kv.-meter

Af den från tomten N:o 8 Väster-

malm inköpt mark . . . . . 9,2 »

Från typografen Lyster inköpta . . . . . 20,2 »

= 1,082,5 kv.-meter à 1 kr. 1,082: 50

Pers afstår till staden af Pilbo m. m. för

att utläggas till Kristinagatan 644,5

kv.-meter à 1 kr. . . . . 644: 50 438: —

Fabrikören C. A. Palmén:

Ränta för Augusti och September å förskotterade köpeskilling 24,900 kr. för gårdarne N:ris 52, 53, 55 och

56 i Norra kvarteret à 5 % 207: 50

Transport 2,586: 94 115,872: 45

Debet.

Reserverade köpeskillingsmedel för

1904

Dec. 31. An.

Transport 70,006: 72

*Afbetalning å köpesumman för lägenheten Kristine-
berg . . . . .*

3,000: —

*Afbetalning å köpesumman för gården N:ris 11
och 12 b Västra kvarteret . . . . .*

7,250: —

Nya gatuläggningar:

Diverse arbeten:

å Engelbrektskatan 1,875: 86

å Kristinagatan 1,010: 16

å Kaplansgatan 605: 77

å Timmermansgatan 196: 90

å Håkansgatan 200: 93

å Nygatan 97: 42

å Vasagatan 69: 04

å Utanbygatan 46: 43

å Norra esplanaden 168: 65

å Domkyrkoesplanaden 13: 84

4,285: —

Arrende och Hyresmedels konto:

Diverse utgifter för stadens gårdar . . . . .

6,241: 25

Allm. Utgifters- och Inkomsters konto:

Besparade medel från år 1903 . . . . . 21,000: —

D:o för » 1904 . . . . . 22,000: —

Beräknad brist » 1904 . . . . . 8,000: —

51,000: —

141,782: 97

 Transport 141,782: 97

försåld diverse Mark och Byggnader.

Kredit.

1904

Dec. 31. Pr.

Transport 2,586: 94 115,872: 45

Kungl. Västmanl. Regementes Officerskår:

Västerås stad öfverläter till Officerskåren mark af tomt-
ten N:o 143 Södra kvarteret till areal 346,5 kv.-meter
à 2 kr. . . . . 693: —

hväremot Officerskåren afstår till Västerås
stad den del af kaserntomten som er-
fordras för utläggande af Kasern-
gatan, areal 201,5 kv.-meter à 2 kr. 403: — 290: —

A. F. Lundgren och A. Ullvén:

Västerås stad afstår till Lundgren och Ullvén 1,750 kv.-
meter af utmarken intill Loviseberg, mot erhållande
af 775 kv.-meter af Loviseberg att utläggas till gata
samt kontant . . . . . 150: —

Byggmästaren A. W. Blomqvist:

255 dag. ränta å 3,100 kr. à 5 % 109: 79

Änkan H. M. Petterssons Sterblus:

Ränta vid köp af gården N:ris 11 och 12 b i Västra
kvarteret: dels å 1250 kr. inteckningslån för $\frac{1}{2}$ år
till den $\frac{1}{10}$ 1904 . . . . . 31: 25
dels å 7,250 kr. af köpeskillingen från d.
 $\frac{4}{8}$ till d. $\frac{1}{10}$ 1904 . . . . . 58: 40 89: 65

Repslagare P. E. Eriksson:

Köpeskilling för jord i Herrgärdet inom kvart. Hugo:
af f. d. Stadskasörsjorden . . . . . 629,8 kv.-meter
af den från professor Bergstrand in-
köpta jorden . . . . . 987,8 »
af s. k. Tronströmska landet . . . . . 325,8 »
= 1,943,4 kv.-meter . . . . . 2,000: —

Gårdsägaren L. G. Andersson:

Köpeskilling för
714,5 kv.-meter af tomten N:o 118 a Norra kvarteret
156 » » tomten N:o 118 b d:o
870,5 » à 1 kr. 870: 50

Gårdsägaren J. A. Wedholm:

Enligt köpe- och bytesaftal den $\frac{1}{10}$ 1904 för 415,5
kv.-meter mark af lägenheten Karlberg N:o 2 à
4 kronor . . . . . 1,662: —
Transport 1,662: — 6,096: 88 115,872: 45

Debet.**Reserverade köpeskillingsmedel för**

1904

Dec. 31. An.

Transport 141,782: 97

*Saldo till år 1905:**Ogulden köpeskillning:*

Byggmästaren K. J. Karlsson 2,022: 60

D:o Edv. Karlsson . . . . . 2,900: —

Upplupen ränta 169: 17

Hos Stadskassan inestående . . . . .

5,091: 77

5,550: 53

10,642: 30

Kronor 152,425: 27

försåld diverse Mark och Byggnader.

Kredit.

1904

Dec 31. Pr. Transport 1,662: — 6,096: 88 115,872: 45

för 80,6 kv.-meter mark af staden från
lägenheten Mälarborg inköpta område
lämnar Wedholm 78,3 kv.-meter af lä-
genheten Karlberg N:o 2 b, samt be-
talar kontant . . . . .

4: 60

1,666: 60

Arrende och Hyresmedels Konto:

Hyresinkomster 27,983: 34

För diverse mark . . . . . 806: —

28,789: 34

36,552: 82

Kronor 152,425: 27

Debet.**Hamnbyggnadens**

1904

Jan. 1. An. *Balans från år 1903:*

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i
stadens obligationslån vid 1903 års slut . . . . .

79,905: —

Dec. 31. 1 års ränta å 79,905 kr. å 5 % 3,995: 25

Kronor 83,900: 25

Debet.**Hamnafgifters**

1904

Dec. 31. An. *Af motstående hamnintrader ingår till stadskassan:*

Till ränta och amortering å kostnaden för hamn-
byggnaden, hvilken kostnad ingår i stadens
obligationslån . . . . .

6,995: 25

15:de årets ränta och amortering å kostnaden för
Tullhusbyggnaden . . . . .

1,750: —

8,745: 25

Hamnens Underhålls- och Reparationsfond mottager
öfverskottet af hamnintraden för året . . . . .

14,683: 04

Kronor 23,428: 29

Konto.**Kredit.**

1904

Dec. 31.	Pr.	I anledning af Kongl. Brevet den ³⁰ / ₁₂ 1899 och Stadsfullmäktiges beslut den ²¹ / ₁₂ 1900 skall ränta och amortering å beräknade återstående kostnader för hamnbyggnaden sålunda beräknas från och med år 1900, nämligen ränta 5 % och amortering för år 3,000 kr. för att kunna åskådliggöra med hvilket belopp kostnaden för hamnbyggnaden vid hvarje års slut beräknas ingå i stadens obligationslån.		
		1 års ränta å vid årets början ingående balans 79,905 kr. à 5 %	5,995: 25	
		Amortering för år 1904	3,000: —	6,995: 25

Balans till år 1905:

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i stadens obligationslån vid 1904 års slut	76,905: —
	<u>Kronor 83,900: 25</u>

Konto.**Kredit.**

1904

Dec. 31.	Pr.	<i>Uppbörd år 1904:</i>	
		Enligt Hamnuppbördsmannens räkning	23,428: 29

Kronor 23,428: 29

Debet.

Hamnens Underhålls-

1904

Dec. 31. An.

Utgifter för år 1904.

Lön till Hamnuppbördsman	1,500: —	
Provision 6 % å intraden 23,497: 29	1,409: 84	
Lön till Hamnfogden	100: —	
Ersättning för skrifmateriel	50: —	3,059: 84

Hamnunderhållskostnader:

Diverse årskostnader	3,616: 52	
Kostnader för muddringen	2,097: 12	
Inköpta inventarier	178: 90	6,892: 54

Tullhuset:

Diverse årskostnader	279 45	10,231: 83
Behållning till år 1905		14,321: 76
	Kronor	24,553: 59

och Reparationsfond.

Kredit.

1904		
Jan. 1.	Pr. <i>Behållning från år 1903</i>	9,651: 55
Dec. 31.	Inkomster för år 1904.	
	Öfverskott af hamnintraden för året	14,683: 04
	Influtna afgifter för båtbyggarna vid hamn	69: —
	Hyra för ett rum i Tullhuset	150: —
		<u>14,902: 04</u>

Kronor 24,553: 59

Debet.

Sammandrag öfver kostnaden för

1904

Jan. 1.	An. Balans från år 1903			434,964: 82
Dec. 31.	Utförda Vatten- och Afloppsledningsarbeten år 1904 för nya anläggningar:			
	(Betalt af vattenavgifter för året.)			
	Serviser	2,018: 22		
	Gårdsaflopp	1,329: 30		
	Nya pumpverket	1,802: 70		
	Äldre vattenledningen	226: 49		
	D:o afloppsledningen	98: 16		
	Beslutade ledningar i Kaserngatan, Nygatan och Västra Bergsgatan:			
	Vattenledningen	1,987: 02		
	Afloppsledningen	1,567: 08		
	D:o Trummor	92: 42		
	D:o Brunnar	799: —	4,445: 52	9,920: 39
	Sugledningen: kostnader under året (gäldas genom lånemedel)			645: 65
			<u>Kronor 445,530: 86</u>	

Vatten- och Afloppsledningen.**Kredit.**

1904

Dec. 31. Per. *Balans till år 1905:*

Kostnader till 1904 års slut 445,530: 86

Kronor 445,530: 86

Renhållnings-

Sammandrag öfver Utgifter

Debet.

1904

Dec. 31. An.

Utgifter för året.

Diverse utgifter	773: 27	
Telefonafgift	100: —	
Komplettering af utslitna klädespersedlar	246: 65	
D:o och underhåll af fordon	431: 30	
Kostnad för stallets tillökning	988: 33	
Diverse mindre reparationer	414: 97	2,954: 52

Stallet:

(Utfodring för 7 hästar.)

Diverse foderartiklar:		
Från jordbruket	1,877: —	
Kontant inköpt	312: —	
Hästförsäkring, hästskoning, medicin, läkare- arvode samt sadelmakeriarbeten	555: 67	2,744: 67

Jordbruket:

Utsäde	204: —	
Pudrett	65: 25	
Diverse arbeten m. m.	161: 20	430: 45

Arrenden:

För regementes mark	200: —	
För öfrig mark	250: —	
Afgäld för upplagsplats å Hammarbygärdet	30: —	480: —

Inventarier:

Inköpt en latrinvagn för par	340: —	
--	--------	--

TorfmuU:

Inköpt under året 3,583 balar	4,221: 35	
---	-----------	--

Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget:

För drifkraft till blandningsmaskin	923: 96	
---	---------	--

Aflöningar:

Föreståndaren	1,900: —	
Ord. arbetare	5,566: —	
Extra d:o	1,486: 38	
Läkarearvode	50: —	9,002: 38
		21,097: 33

J. A. Björkman, Skälby, Badelunda:

Skuld å grässlog år 1902 afskrifves på grund: saknar tillgång	4: —	
--	------	--

Saldo till år 1905:

Behållning i fordringar	2,903: 34	
Afgår arrende för Kungsängsdelen	250: —	2,653: 34
	Kronor	23,754: 67

verket.

och Inkomster år 1904.

Kredit.

1904

Jan. 1. Pr. Saldo från år 1903:

Behållning i fordringar	4,031: 80	
Afgår reserverade medel	589: 50	3,442: 30

Dec. 31.

Inkomster under året.

Försäljning:

537 balar torfmull	966: 05	
46 st. komposter	1,170: 50	
436 lass stallströ	368: 40	
17,138 ¹ / ₂ hl. pudrett	7,281: 96	9,786: 91

Diverse inkomster:

Ersättning från sjukkassan	48: —	
För krossning af hafre	40: 80	
» hämtning af latrinkärl	193: 06	
» diverse grässlog	231: —	512: 86

Jordbruket:

(Beräknade värdet af årets skörd.)

Hö 21,200 kg.	1,060: —	
Halm 4,000 kg.	160: —	
Hafre 4,395 kg.	439: 50	1,659: 50
Minskning i fodertillgången		217: 50
Från Drätselkammaren levererade medel af årets uttaxering		8,135: 60

Kronor 23,754: 67

Renhållnings-

Sammandrag öfver Tillgångar och

Debet.

An.	Tillgångar:	
<i>Fordringar</i>		2,903: 34
<i>Fastigheter:</i>		
Fabriken: anläggningskostnader	10,039: 24	
Arbetarebostadsbyggnaden m. m.	10,540: 01	
Källare- och magasinbyggnaden	2,085: 52	
Föderladan	241: 02	22,905: 79
<i>Inventarier:</i>		
7 st. hästar	4,575: —	
Fordon	3,105: —	
Latrinkärl	719: 25	
Diverse inventarier	291: 10	
Målkärl	13: —	
Fabrikens diverse inventarier	2,749: 30	
Stallets d:o	695: 20	
Jordbrukets d:o	432: 93	12,580: 78
<i>Förråder:</i>		
2,010 kg. Hå à 5 öre	100: 50	
200 balar Torfmull à 1: 80 kr.	360: —	
4,000 hl. Pudrett à 45 öre med 15 % rabatt	1,530: —	1,990: 50
		<u>Kronor 40,380: 41</u>

verket

Skulder den 31 December 1904.

Kredit.

Pr.

Skulder:

Kronoegendomen Kungsängen:

Kronoarrendet för kungsängsdelen	250: —
--	--------

Fabrikens Utgifters och Inkomsters konto:

Motsvarande fordringar	2,903: 34	
Afgår arrende för kungsängsdelen	250: —	2,653: 34

Kapital konto:

Motstående tillgångar:

i Fastigheten	22,905: 79	
i Inventarier	12,580: 78	
i Förräder	1,990: 50	37,477: 07

Kronor 40,380: 41

Debet.

Drätselkammarens
Sammandrag öfver Tillgångar och

An.	Tillgångar:		
	<i>Kassabehållning</i>	6,743: 63	
	<i>Fordringar:</i>		
	Af enskilda personer	78,628: —	
	<i>Renhållningsverket:</i>		
	Andel i Kungsängsarrendet	658: —	
	<i>Restantier:</i>		
	Utestående fordringar, enl. restlängd	9,490: 44	88,776: 44
	(Att gäldas genom uttaxering.)		
	<i>Fattigmedels konto:</i>		
	Förskottsmedel	4,000: —	
	Trädplanterings-Sällskapet	1,053: 76	
	Hälsöwards-Nämnden	2,462: 88	7,516: 64
	<i>Wallöfska inteckningarne</i>		20,000: —
	<i>Förråder:</i>		
	292 st. timmer	876: —	
	224 1/2 famnar barrved	1,512: 50	
	141 stigar pinnar	561: —	2,949: 50
	<i>Inköpta div. fastigheter:</i>		
	(Gäldadt af köpeskillingsmedel.)		
	Gården N:o 72 Västra kvarteret	3,500: —	
	» 76 a »	3,000: —	
	» 80 »	3,000: —	
	» 99 »	4,500: —	
	» 70 och 71 Södra kvarteret	13,000: —	
	» 6 Norra kvarteret	7,474: 76	
	Lägenheten Adolfsberg	15,000: —	
	Jord i Herrgårdet	11,379: 20	
	» i Gåsmyrevreten	10,813: 20	
	» i Västermalm 1 tomt	1,000: —	
	Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret	2,600: —	
	Tomten N:o 119 Norra kvarteret	4,883: 02	
	» 84 b Västra kvarteret	2,500: —	
	Andel af tomten N:o 76 Norra kvarteret	500: —	
	Andelar af tomterna N:o 39 och 40 Södra kvarteret	8,000: —	
	Jord i Vasa-området	635: 97	
	<i>Inköpt år 1904:</i>		
	Andel af tomten N:o 143 Södra kvarteret	700: —	
	Gården N:o 7 och 8 kvarteret Frej	18,000: —	
	» 7 a Norra kvarteret	11,000: —	
	Transport	121,486: 15	125,986: 21

Räkenskaper.

Skulder den 31 December 1904.

Pr.

Skulder:

Till nedanstående:

Professorn C. E. Bergstrand	200: —	
Nikroglycerin-Aktiebolaget	10: —	
Pastor Helmer Öster	502: 50	712: 50

Allm. Utgifters och Inkomsters konto:

Behållning, motsvarighet i tillgångar	59,801: 26
---	------------

Reserverade medel:

(Att af Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål.)

Anslaget för tryckning af senast fastställda stadsplane-kartan 2,400 kr., återstod	1,028: 70	
Förslagsanslaget 2,000 kr., för ordnande af byggnads-kvarteret Maria, återstod	1,482: 40	
Förslagsanslaget år 1894 för ny vägdelning	1,000: —	
Anslaget för vård af lungotssjuka: återstod af förslags-anslaget 1,500 kr.	1,129: —	
Anslaget för mätningar för Nya stadsplanens antagande: återstod af 1903 års anslag 2,000 kr.	850: —	
Klapphusets reparation	1,353: 92	
Kungsängens nybyggnadsmedel för 10 år	1,000: —	
Västerås allm- läroverks nybyggnad	6,400: 38	
Kommitterade för folkskolebyggnaden	4,835: 31	
Reserverade medel af 1902 års obligationslån	10,583: 24	
D:o för Hamngatans omläggning	4,369: —	
Gemensamma Brand- och Poliskåren: Behållning till år 1905	1,087: 16	
Rådhusets omkostnader: Behållning till år 1905	1,245: 81	
Krono- och tertialtiondemedel	1,321: 44	
Donationsjordsmedel	2,337: 03	
Reserverade köpeskillingsmedel	10,642: 30	
Hamnens underhålls- och reparationsfond	14,321: 76	
Anslaget för upprättande af karta öfver alla under Västerås jurisdiktion hörande ägor 3,500 kr., återstod	1,000: —	65,987: 45

Kapitalet för Wallöfska lifräntan . . . . .

20,000: —

Ogulden Köpeskillning:

Kungl. Maj:t och Kronan	3,133: 34	
Lägenhetsägaren F. V. Öhlin	469: 50	
Inteckningar i Rönnberga	3,500: —	
D:o i Kristineberg	4,000: —	
Inteckning i gården Nris 11 och 12 b Västra kvarteret	1,250: —	12,352: 84

Tillfälliga lån:

Aktiebol. Mälareprov. Bank	180,000: —	
Sundinska don.-fonden för pauvres honteux m. m.	45,000: —	
Transport	225,000: —	158,854: 05

Sammandrag öfver Tillgångar och

	Transport	121,486: 15	125,986: 21
Gården N:ris 52 och 53 Norra kvarteret		8,500: —	
N:o 55 »		8,900: —	
» 56 »		7,500: —	
Lägenheten Kristineberg		3,000: —	
4 st. inteckningar à 1,000 kr.			4,000: —
Gården N:ris 11 och 12 b Västra kvarteret		7,250: —	156,636: 15
En inteckning			1,250: —
<i>Paviljongen i Stadsparken:</i>			
(Gäldadt af 1896 års obligationslån)			18,000: —
<i>Inköpta div. fastigheter:</i>			
(Gäldadt af 1896 års obligationslån.)			
(Bokföringsvärden enl. Drätselkammarens protokoll den ¹⁷ / ₂ 1897 § 17.)			
Gården N:o 13 & 14 Norra kvarteret		26,000: —	
» 116 Västra kvarteret		12,000: —	
Lägenheten Loviselund		5,000: —	43,000: —
Lägenheten Sofielund			9,000: —
<i>Inköpta div. fastigheter:</i>			
(Gäldadt af 1902 års obligationslån.)			
Gården N:o 74 Västra kvarteret		5,000: —	
» 77—79 »		10,000: —	
» 93 »		25,000: —	
» 25 Södra kvarteret		18,000: —	
» 111 »		33,750: —	
» 112 »		65,000: —	
» 2 Norra kvarteret		50,000: —	
» 18 »		18,838: —	
» 21 »		30,000: —	
» 33 »		14,500: —	
» 43 »		14,400: —	
» 59 & 120 »		3,500: —	
» 60 »		5,050: —	
Lägenheten Berget		50,000: —	
» Smedsbo		20,000: —	
Jord i Törnebladskas vreten		10,706: 20	
» i Kyrkobacksgärdet		10,000: —	
Hästholmarne		19,400: —	
Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret		3,606: 95	406,751: 15
<i>Kallbadhuset:</i>			
Bokföringsvärdet motsvarande brandförsäkringsvärdet			8,000: —
Allm. byggnader och gårdsfastigheter			534,700: —
<i>Dambyggnaden i Svartån:</i>			
(Anslag af 1892 års lån 65,000 kr.)			76,549: 81
Nya upplagsmagasinet å Sjöhatten			1,800: —
	Transport	1,385,673: 32	

Skulder den 31 December 1904.

Kredit.

Pr.	Transport	225,000: —	158,854: 05
Upplupen ränta			325: —
Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —		
Sundiska don.-fonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	65,750: —		295,750: —
<i>Utelöpande obligationer:</i>			
Obligationslånet den $\frac{1}{6}$ 1892	336,000: —		
D:o den $\frac{15}{6}$ 1896: (Millionlånet.)			
Stockholms Handelsbank	580,000: —		
Fonder under Drätselkammarens för- valtning	182,000: —		
Aktiebol. Mälareprov. Bank	5,000: —	767,000: —	
Obligationslånet den $\frac{1}{8}$ 1902: (Tvåmillionslånet.)			
Stockholms Handelsbank	963,000: —		
Fonder under Drätselkammarens för- valtning	164,000: —		
Domkapitlet i Västerås	30,000: —	1,157,000: —	2,260,000: —

 Transport 2,714,929: 05

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

Transport 1,385,673: 32

<i>Epidemiska sjukhuset:</i>			
Anläggningskostnader efter beräkning af hvad detsamma kostar till och med år 1889	50,763: 10		
Värdet af nybyggnaden vid Epidemiska sjukhuset upptages tills vidare till samma belopp, som anslaget af 1902 års obligationslån	50,000: —	100,763: 10	
Stadshustomten		102,000: —	
<i>Likvider genom tillfälliga lån:</i>			
(Att gäldas genom obligationslån):			
<i>Inköp af fastigheter:</i>			
Tomten N:o 118 Norra kvarteret	3,250: —		
En villa m. m. å Elba	1,400: —		
Jord i Herrgårdet	5,600: —		
» från Johanneslund	1,969: 50		
Gården N:o 49 Norra kvarteret	9,500: —		
<i>Inköpt år 1904:</i>			
Tomterna N:ris 31 och 32 samt N:o 118 i Norra kvarteret	14,032: 50	35,752: —	
<i>För andra ändamål:</i>			
Hydrologiska undersökningar	10,663: 30		
Vattenledningens utvidgning	4,347: 57		
Byggnadsplan å stadsområden	1,294: 74		
Planeringar m. m. vid Epidemiska sjukhuset	5,571: 06		
Inventarier till nya D:o	3,400: 10		
För mätningar för nya stadsplanens antagande	2,000: —		
Nya Brandstationen:			
Kostnader till och med 1901	131,472: 64		
därifrån afgår disponibla tillgångar	37,260: 70	94,211: 94	
(Gäldadt af medel af 1902 års obligationslån 39,030: 31)			
Epidemiska sjukhusets nybyggnad:			
Kostnader tills dato	67,850: 09		
Afgår anslag af 1892 års lån	50,000: —	17,850: 09	
Nya gatuläggningar m. m. t. o. m. år 1898	25,385: 54		
Karlsгатans omkostnader	2,095: 84		
Sugledningen	11,254: 89		
Kungl. Västmanlands Reg:tes mötesplats .	55,294: 64		
Lillåns igenfyllande	12,404: 51		
Kommitterade för Stadshusbyggnaden . .	23,529: 01		
Elektriska kraft- och belysningsstation .	13,954: 70		
Ersättning för upphörande med garfverirörelsen	10,000: —	293,257: 93	329,009: 93
			Transport 1,917,446: 35

Skulder den 31 December 1904.**Kredit.**

Pr.

Transport 2,714,929: 05

Transport 2,714,929: 05

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

An.			Transport 1,917,446: 35	
	<i>Jordfastigheter:</i>			
	<i>Stadsjorden Kungsängen:</i>			
	Återstod af expropriationsvärdet 27,500 kr., efter försäljning af mark till och med år 1897			5,749: 55
	<i>Bokförda värdet:</i>			
	å Stallhagen	4,866: 40		
	» Munkängen	7,714: 05	12,580: 45	
	<i>I gamla Stohagsjorden:</i>			
	(Betalt af 1896 års obligationslån.)			
	Återstod efter försäljning år 1903			14,500: —
	S. k. Holménska jorden: återstod			2,000: —
	<i>Jordfastigheter: (efter taxeringsvärden).</i>			
	Äldre värdet af jord			59,923: 43
	Östra utmarken			70,900: —
			130,823: 43	165,653: 43
	<i>Aktier:</i>			
	Stockh.—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs Aktieb.			600,000: —
	Sala—Tillberga . . . . . D:o			206,000: —
	Sala—Gysinge—Gäffe . . . . . D:o:			
	Aktier			25,000: —
	Lån			3,192: 31
	Upplupen ränta			188: 81
			28,381: 12	
	Gasverksaktier			48,700: —
			883,081: 12	
	<i>Vatten- och aflöpsledningen:</i>			
	Sammandrag af kostnaden till och med år 1904 . . .			445,530: 86
	Materiel: Inventarium			3,155: 66
	Instrumentalier och redskap: Inventarium			3,942: 40
			452,628: 92	
	<i>Hamnen:</i>			
	Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i obligationslånen vid 1904 års slut			76,905: —
	<i>Inventarier:</i>			
	För Epidemiska sjukhuset			8,251: 75
	» Brandverket och Polisvaktkontoret			31,527: 50
	» Rådhuset			19,223: 75
	» Marknadsstånden			2,320: —
	» Vågboden vid Stora torget			326: 88
	» Skogsredskap			161: 45
	» Trädplanteringen			1,533: 25
	» Arbetsredskap och verktyg			5,091: 25
	» Trikinbyrån			75: —
	» Hästars konto (2 st. hästar)			1,650: —
	» Stallinventarier			47: 25
	» Byggnadsmaterialier			4,346: —
			Transport 74,554: 08	3,495,714: 82

Skulder den 31 December 1904.**Kredit.**

Pr.

Transport 2,714,929: 05

Transport 2,714,929: 05

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

An.	Transport 74,554: 08 3,495,714: 82			
För Tullhuset	1,199: 25			
» Hamnen	665: —			
» Järn- och metallvågen	200: —	2,064: 25	76,618: 33	
<i>Fordringar:</i>				
<i>För andelar i 1892 års obligationslån:</i>				
Af Folkskolestyrelsen, för Nya Folkskole- byggnaden:				
(Nominelt 100,000 kr.)				
Återstod efter 1904 års amortering . .	84,000: —			
Af Fattigvårdsstyrelsen för Karlslund:				
(Nominelt 20,000 kr.)				
Återstod efter 1904 års amortering . .	16,800: —	100,800: —		
<i>För andel i 1896 års obligationslån:</i>				
Af Kyrkorådet, för nya orgeln i Domkyrkan:				
(Nominelt 20,000 kr.)				
Återstod efter 1904 års amortering	17,460: —			
<i>För andelar i 1902 års obligationslån:</i>				
Af Folkskolestyrelsen för Nya Folkskole- byggnaden:				
(Nominelt 215,000 kr.)				
Återstod efter 1904 års amortering . .	210,377: 50			
Af Fattigvårdsstyrelsen, för nybyggnad vid Karlslund:				
(Nominelt 25,300 kr.)				
Återstod efter 1904 års amortering . .	24,756: 05	235,133: 55	353,393: 55	
				Kronor 3,925,726: 70

Skulder den 31 December 1904.

Kredit.

Pr.

Transport 2,714,929: 05

Sammandrag:

Tillgångar enl. motstående	3,572,333: 15
Skulder enl. ofvanstående	<u>2,714,929: 05</u>
Skillnad, mera tillgångar	857,404: 10

Kapital-Konto:

Mera tillgångar enl. ofvanstående sammandrag	857,404: 10
--	-------------

Fordringar:

För andelar i 1892, 1896 och 1902 års obligationslån	
enl. motstående	<u>353,393: 55</u> 1,210,797: 65

Kronor 3,925,726: 70

Verkliga skulder den ³¹/₁₂ 1904:

Amorteringslån, återstod	2,260,000: ---
Tillfälliga lån	295,750: ---
Ogulden köpeskilling	<u>12,352: 84</u>
	<u>Kronor 2,568,102: 84</u>

Fonder och donerade medel, som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1904:

		Kapital.	Ränta.
<i>Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.:</i>			
Västerås stad		45,000: —	
D:o	325: —		
Depositionsräkning	1,590: 61		
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	<u>59: 59</u>		1,975: 20
<i>Sundinska beklädnadsfonden:</i>			
Västerås stad		5,000: —	
<i>Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål:</i>			
Västerås stad	65,750: —		
D:o mot obligationer	8,000: —		
Fordran mot inteckningar m. m.	34,500: —		
Fondens fastighet: Gården N:o 146 Västra kvarteret	60,000: —		
Depositionsräkning	<u>6,750: —</u>	175,000: —	
Andel i Torngrenska fondens depositionsräkning		157: 48	
<i>Curry Treffenbergs fond:</i>			
Västerås stad mot obligationer	1,000: —		
Depositionsräkning	<u>1,000: —</u>	2,000: —	
<i>Gustaf Wahlbecks gåfva:</i>			
Västerås stad, mot obligationer		3,000: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			10: 83
<i>Västerås Gilles donationsfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer		1,000: —	
<i>Magisträtens Embets- och Tjänstemäns reservfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	27,000: —		
Depositionsräkning	<u>2,784: 61</u>	29,784: 61	
<i>Engvallska donationsfonden:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	25,000: —		
Depositionsräkning	<u>5,000: —</u>	30,000: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			578: 17
<i>Altinska fonden:</i>			
Västerås stad, mot obligationer		4,000: —	
		Transport 294,942: 09	2,564: 20

Transport 294,942: 09 2,564: 20

Sundinska donationsfonden för barnhemmet:

Obligationer i S.—V.—B. Nya Järnvägsaktiebolag	10,000: —	
Senare halfårets ränta från den 1 ⁵ /7 1904		200: —

Ol. Norells testamentsfond:

Västerås stad, mot obligationer	25,000: —	
Depositionsräkning	<u>5,000: —</u>	30,000: —

A. Engströms donationsfond:

Västerås stad, mot obligationer	10,000: —	
---	-----------	--

Zimmermanska slöjdskolefonden:

Västerås stad, mot obligationer	134,000: —	
Aktier i Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank 95 st. med 10 % förhöjning	52,250: —	
Fondens fastighet: Gården N:o 1 Norra kvarteret	44,750: —	
Depositionsräkning	<u>16,420: 94</u>	247,420: 94
Andel i fondens gemensamma kassabehållning		1,214: 40

Gården N:o 146 Västra kvarteret, reservfond:

Depositionsräkning	2,863: 72	
------------------------------	-----------	--

Sundinska Nämndens Konto:

Västerås stad, mot obligationer	5,000: —	
Nämndens behållning till år 1905		7,947: 58

Sundinska donationsfonden för skapskyttföreningen:

Depositionsräkning	500: —	
------------------------------	--------	--

Bilschierska testamentsfonden:

Depositionsräkning	275: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning		38: 29

Natalia Anderssons stipendiefond:

Depositionsräkning	1,000: —	
------------------------------	----------	--

Wahlbeckska fonden:

Västerås stad, mot obligationer	71,000: —	
Fordran mot inteckning	30,000: —	
Depositionsräkning	15,537: 65	116,537: 65
Upplupen ränta	<u>166: 67</u>	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	<u>1,000: —</u>	1,166: 67

Bergmanska donationsfonden för Arbetareföreningen:

Västerås stad, mot obligationer	3,000: —	
Fordran mot inteckning	8,000: —	11,000: —
Transport	729,539: 40	13,131: 14

Transport 729,539: 40 13,131: 14

Bergmanska donationsfonden för Natthärberget:

Depositionsräkning . . . . . 3,000: —

Torngrenska fonden:

Västerås stad, mot obligationer . . . . . 20,000: —

Aktier (Af Drätselkammaren åsatta värden):

S.—V.—B. Nya Järnvägsaktiebolag	9,000: —	
Sala -Tillberga d:o	625: —	
Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget	10,000: —	
Aktieb. Stockholms Handelsbank	45,000: —	
Byggnadsaktiebol. Vestmannia	700: —	
Västerås Varmbadhus-Aktiebolag	150: —	
Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil	600: —	
Västerås Gaslysningsaktiebolag	700: —	
Aktieb. Mälareprov. Bank	28,875: —	95,650: —

Teater-Obligationer:

Af år 1889, 100 st.	2,000: —	
Af år 1893, 7 »	70: —	2,070: —
Depositionsräkning	10,351: 70	
Afgår Sundinska donationsfondens medel	157: 48	10,194: 22 127,914: 22

Fastigheten Alderdomshemmet:

Bokföringsvärdet	14,900: —	
Västerås stad, mot obligationer	9,000: —	23,900: —

Wilh. a Erikssons donationsmedel:

Depositionsräkning	1,100: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	94: 89	1,194: 89

Fru Carolina Hygrells donationsfond:

Depositionsräkning 11,611: 98

Mark Modins minne:

Depositionsräkning . . . . . 500: —

Doktor P. O. Linds skollofsfond:

Depositionsräkning	10,000: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning		13: 83
	Kronor 906,465: 60	14,339: 86

Västerås den 28 Mars 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.*Bernh. Carlson.*

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

Redogörelse

för de beslut Stadsfullmäktige i Västerås under år 1905 fattat med uppgift å dag, då beslutet fattades.

Under år 1905 hafva hållits 12 sammanträden.

Stadsfullmäktige hafva beslutat:

Dag.	
26/1	ang. <i>löne- och pensionsstat för stadens ämbets- och tjänstemän</i> , att tillsätta en kommitté af 5 personer med uppdrag att utarbета och framlägga förslag till löne- och pensionsstat för stadens så vidt möjligt samtliga ämbets- och tjänstemän samt betjante;
26/1	ang. <i>stadskomministerns löningsjord i Sandgärdet</i> , att hos Kungl. Maj:t göra und. framställning om att ifrågavarande löningsjord i Sandgärdet måtte få af staden öfvertagas, mot det att staden årligen till komministerstjänstens innehafvare erlade ett belopp, motsvarande det till stadskomministern för närvarande utgående arrendet 25 kr., antingen kontant eller i motsvarande kvantitet spannmål att lösas efter medelmarkegångspris eller mot det belopp Kungl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma;
26/1	ang. <i>inköp af gården och tomten Nr 119 i Västra kvarteret</i> , att inköpa ifrågavarande gård med tillträdesrätt den 1 Februari 1905 till ett pris af 4,500 kronor och med skyldighet för staden att betala lagfartskostnaderna;
26/1	ang. <i>försäljning af mark</i> , att till Professor C. E. Bergstrand försälja en del af nuvarande Utanbygatan till ett pris af 500 kronor;
26/1	ang. <i>ägoutbyte</i> , att med Herrar Carl Keijser & C:ni träffa uppgörelse om ägoutbyte i och för reglering af Blåsbogatan;
23/2	ang. <i>ifrågasatt inlösen af gården och tomten Nr 94 Västra kvarteret</i> , att ej väcka anspråk på inlösen af ifrågavarande gård och tomt för kommunens räkning;
23/2	ang. <i>förvärfvande af 2 stadskomministern på lön anslagna ägolotter</i> , att hos Kungl. Maj:t göra und. ansökan om att åt staden måtte med äganderätt upplåtas ägolotterna litt. N. och O. af tomten Nr 119 i Norra kvarteret mot det att staden årligen till komministern erlade en afgift till ett belopp af 98 kronor 54 öre, utgörande 4 proc. å kronor 2,463; 60, hvartill värdet af jorden af värderingsmän uppskattats;

Dag.	
23/2	ang. <i>ifrågasatt teckning af nya aktier i aktiebolaget Mälareprov. bank</i> , att staden ej skulle teckna några nya aktier för fonder, men däremot bemyndiga drätselkammaren att öfverlåta teckningsrätten för stadens aktier å annan;
23/2	att i anledning af en från åtskilliga gårdsägare å byggnadsområdet Norrmalm inkommen framställning om erhållande på stadens bekostnad af fullständiga vatten- och afloppsledningar å området samt om stadens öfvertagande af gatubelysningen därstädes, för närvarande lämna ifrågavarande framställning utan afseende;
30/3	ang. <i>öfverlåtande af Sala--Tillberga järnväg å Stockholm--Västerås--Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att för staden tillhöriga aktier i Sala--Tillberga järnvägsaktiebolag rösta för bifall till framställningen om Sala--Tillberga järnvägs öfverlåtande till Stockholm--Västerås--Bergslagens Nya järnvägsaktiebolag på de af styrelsen för sistnämnda bolag uppställda villkor;
30/3	ang. <i>uthyrning af lokalerna i Stadshusbyggnaden</i> , att bemyndiga stadshusbyggnadskommittén att uppgöra om hyresaftal angående de skilda lokalerna i den blifvande nya stadshusbyggnaden;
30/3	ang. <i>utsträckning af hälsovårdsstadgans bestämmelser</i> , att hos Konungens Befallningshafvande göra framställning om att i afseende å hälsovården skola såsom stad betraktas följande områden, nämligen <i>väster om staden</i> N:r 1 Gamla Stohagsjorden, söder om allmänna landsvägen, <i>norr om staden</i> N:r 38, den del af Papegojvreten, som enligt Konungens Befallningshafvandes resolution den 10 Nov. 1898 ej förut förklarats skall i hälsovårdshänseende betraktas såsom stad, <i>öster om staden</i> N:r 5 Edlingska vreten, N:r 6 Bergmarkska vreten i Klockarebacken, söder om Stockholmsvägen, den del af N:r 8 Kungsängen, söder om samma väg, som ej berörts af ofvan åberopade resolution den 10 November 1898 och icke upplåtits åt Kungl. Västmanlands regemente, N:r 9 Klockarbacksvreten, N:r 10 Vargbo, N:r 16 Myggbo samt N:r 17 den del af Malmaberg, som ligger mellan den från Korsängsgärdet till Malmabergs gård ledande väg i väster och norr samt förutvarande hufvudvägen från samma gård i öster;
30/3	ang. <i>inlösen af gasverket</i> , att erbjuda 140,000 kronor för inlösen af gasverket och elektriska belysningsstationen på af gasbelysningsaktiebolaget i öfrigt uppställda villkor utom beträffande arfvodet åt verkställande direktören, hvilket bestämdes att utgå för endast ett år, räknadt från den 1 Juli 1905 med 1,500 kronor;
30/3	ang. <i>ändring i stadens brandordning</i> , att antaga af brandnämnden beslutade ändringen uti den för staden gällande af Konungens Befallningshafvande i länet den 10 November 1898 fastställda brandordningen;

Dag.	
27/4	ang. <i>fastställelse af gatuprofiler</i> , att godkänna uppgjorda profilritningar till samtliga gator inom staden med undantag för Eriksgatan, Södra Bergsgatan, Floragatan mellan Eriksgatan och Svantegatan, Hållgatan mellan Trädgårdstorget och Västra Järnvägsgatan, Västra Ågatan norr om Biskopsängen, Västra Esplanaden mellan Järnvägen och Svantegatan, Västra Järnvägsgatan, Bryggerigatan, Lidmansgatan och Östra Järnvägsgatan.
27/4	ang. <i>ordnande af platsen mellan Djäkneberget och Kristinagatan</i> , att uppdraga åt Trädplanteringssällskapet att på bästa sätt ordna platsen i fråga i enl. med gällande stadsplan samt med hänsyn till smakfullt ordnad planterad entré till Djäkneberget;
27/4	ang. <i>indragandet af höstmarknaden här i staden</i> , att ingå till Kungl. Kammarkollegium med framställning därom att ofvannämnda marknad måtte för tiden från och med år 1906 indragas;
27/4	ang. <i>uppsättande i Stadsparken af en träkur, inrymmande anordningar för urinoar och klossetter</i> , att härför anslå ett erforderligt belopp af 600 kronor;
27/4	ang. <i>inlösen af åtskilliga hus å lägenheten Gustafsslätt</i> , att inlösa åbyggnaderna å sagde lägenhet till ett pris af 1,200 kronor;
27/4	ang. <i>ändringar i härvarande fattigvårdsväsende</i> , att i öfverensstämmelse med kommitterades förslag till en blifvande fattigvårdsstyrelse hänskjuta frågan om fattiggårdens förändring till arbetsinrättning samt att medgifva fattigvårdsstyrelsen rätt att tillsvidare begagna sig af Styrelsens för härvarande barnkrubba erbjudande att på angifna villkor för kortare tid mottaga i sagda anstalt barn, för hvilka skyndsam vård kräfdes;
	att åt en blifvande fattigvårdsstyrelse uppdraga att utse någon eller några personer, som skola utgöra ett förmedlande samband mellan den officiella fattigvården och den enskilda;
	att antaga kommitterades förslag till nytt fattigvårdsreglemente med åtskilliga ändringar och tillägg;
	att öfverlämna åt en eventuell ny styrelse att med ledning af kommitterades förslag och däri af stadsfullmäktige beslutade ändringar utarbeta nödiga instruktioner för distriktschefer, fattigvårdare samt fattigvårdens tjänstemän;
25/5	ang. <i>restitution af utskyllder</i> , att till afidne förre rådmannen C. W. Spångbergs bo återbära erlagda kommunalutskyllder till belopp af 62 kronor 55 öre;
25/5	ang. <i>beviljandet af anslag</i> , att i och för anordnandet af ett nykterhets- och ungdomsmöte i Västerås anslå ett belopp af 600 kronor;
25/5	ang. <i>gatuarbeten</i> , att utföra åtskilliga gatuarbeten för af stadsfullmäktige anvisadt anslag till belopp af 15,000 kronor;

Dag.	
25/5	ang. <i>reparationer af gasverket</i> , att bemyndiga drätselkammaren att för utförande af åtskilliga reparationer å gasverket och utvidgning af elektricitetsverket, hvilka enligt gjorda beräkningar komme att betinga en kostnad af sammanlagt 57,200 kronor, vidtaga erforderliga åtgärder, äfvensom att lämna drätselkammaren i uppdrag att för en tid af 5 år i sender med en årlig aflöning af 4,000 kronor utse en person, lämplig såsom gasverks- och vattenledningsingeniör och med skyldighet tillika att hafva tillsyn öfver stadens arbeten, allt enligt instruktion, som framdeles komme att antagas;
25/5	ang. <i>ny vattenledning</i> , att utlägga två 9" ledningar i enlighet med Kapten Hansons förslag; att godkänna med Herr A. Andersson i Hamre träffad uppgörelse om vattenledningens framdragande öfver ägorna till hans egendom Hamre och om rätt att begagna befintliga till egendomen hörande vägar; samt att bemyndiga drätselkammaren att till bestridande af uppkommande kostnader tillsvidare upptaga tillfälliga lån;
25/5	ang. <i>ägoutbyte</i> , att med trädgårdsdirektören Fr. Johansson träffa aftal om ägoutbyte mellan Västerås stads västra utmark och lägenheten Stensborg;
25/5	ang. val af landstingsmän;
25/5	ang. val af ledamöter i nya fattigvårdsstyrelsen;
22/6	ang. <i>minuthandel med och utskänkning af brännvin</i> , att antaga gjordt anbud för en tid af tre år å dylik försäljningsrätt;
22/6	ang. <i>uppgörelse med jordägarne å Ångsgärdet</i> , att uppdraga åt Drätselkammaren att med jordägarne i Ångsgärdet träffa aftal om afstående af viss jord;
22/6	ang. <i>framdragande af vatten till Kungl. Västmanlands regementes kasern-tomt</i> , att på viss tid tillhandahålla regementet vatten för dess eget behof till pris af 16 öre för hvarje kubikmeter;
22/6	ang. <i>försäljning af å tomten Nr 11 Västra kvarteret befintliga hus</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att å auktion eller under hand försälja samtliga å tomten Nr 11 Västra kvarteret befintliga hus;
22/6	ang. <i>befrielse från erläggande af kommunalutskylder</i> , att befria f. d. Landskamreraren Th. Fernqvists sterbhus att erlägga en del af sterbhuset påförda kommunalutskylder för år 1904;
22/6	ang. <i>restitution af utskylder</i> , att till änkefru Josefina Tössberg återbära af henne för mycket erlagda utskylder för år 1903 till belopp af 420 kronor;
22/6	ang. <i>afkortning å kommunalutskylder</i> , att afkorta afidne metallarbetaren Frans Oscar Carlssons sterbhus påförda kommunalutskylder för år 1904 till belopp af 19 kr. 48 öre;

Dag.	
22/6	ang. <i>ändring af gränserna för byggnadskvarteret Pamela</i> , att godkänna gränserna för ifrågavarande byggnadskvarter äfvensom ändring af sträckningarne för Västra Esplanaden, Svantegatan, Bergsvägen och Erikskatan;
22/6	ang. val af brandchef;
22/6	ang. ändring af gällande velocipedstadga;
31/8	ang. <i>tecknande af aktier</i> , att teckna för stadens räkning nya aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya järnvägsaktiebolag;
31/8	ang. <i>vattenledningen</i> , att drifva nya vattenverksanläggningen medels suggasmotorer;
31/8	ang. <i>upplåtelse af s. k. Sköldska gården</i> , att afgiftsfritt tillsvidare upplåta till kyrkokommunen s. k. Sköldska gården för anordnande därstädes af en lärare- och vaktmästarebostad;
28/9	Kungl. Kammarkollegii utslag om indragning af den s. k. höstmarknaden;
28/9	ang. <i>anslag till föreläsningskurser för arbetare</i> , att bevilja 600 kronor till Västerås arbetareinstitut för anordnande af föreläsningskurser för arbetsskassen;
28/9	ang. val af vice brandchef;
28/9	ang. val af fattigvårdare;
28/9	ang. val af ledamöter i brandnämnden;
26/10	ang. <i>upptagande af tillfälliga lån</i> , att bemyndiga Drätselkammaren att för likviderande af för stadens räkning tecknade nya aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya järnvägsaktiebolag upptaga tillfälliga lån till dess staden hunnit vidtaga alla för ett nytt obligationslåns upptagande erforderliga åtgärder;
26/10	ang. <i>anslag till förtecknande af rådstufvurättens arkiv</i> , att bevilja 500 kronor för ordnande och förtecknande af Magistratens och Rådstufvurättens arkivhandlingar;
26/10	ang. <i>Teatergatans utsträckning</i> , att lämna en genom Magistraten inkommen framställning om Teatergatans framdragande mellan Vasa- och Sturegatorna utan afseende;
26/10	ang. <i>belysning i stadens utkanter</i> , att uppsätta 7 luxlampor för området öster om järnvägen, däraf fem vid Pilgatan och två vid s. k. Korsängsgatan, äfvensom en gaslykta vid Allégatan i sydvästra hörnet af nya kyrkogården samt två gaslyktor i Vasaparken;
30/11	ang. <i>utskänkning af öl och vin</i> , att hos Konungens Befallningshafvande tillstyrka bifall till af Olga Gustafva Carolina Forsberg och Agnes Björkström gjorda ansökningar om rätt att vid måltider få till spisande gäster utskänka maldrycker, men däremot afstyrka bifall till Arvida Charlotta Odins, Sofia Levins, Lovisa Charlotta Ekstrands samt Aktiebolaget Västerås Automatens ansökningar;

Dag.	
30/11	ang. <i>uppförande af en byggnad för köttkontroll</i> , att uppföra en byggnad för köttkontroll å kreaturstorgets södra del norr om södra esplanadens norra gränslinie i enlighet med därför uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, slutande å 12,000 kronor;
30/11	ang. <i>reglering af mark</i> , att träffa uppgörelse med Grefve Lars Benzelstjerna von Engeström i afseende å dels reglering af mark i Tegelvreten, dels ock ägoutbyte mellan Kristiansborgs fideikommiss jord i Gåsmyregatan och Västerås stad tillhörig jord i Persbo hagen;
30/11	ang. <i>restitution af utskylder</i> , att bevilja snickaren Karl Gustaf Karlssons änka restitution å erlagda kommunalutskylder;
30/11	ang. <i>änkefru Johanna Charlotta Fryklunds testamente</i> , att lägga till förvar ett af änkefru Fryklund till förmån för Västerås stad upprättadt testamente å 10,000 kronor, hvarå räntan årligen hvarje jul skulle utdelas till 5 å 6 fattiga familjer eller fattiga änkor;
18/12	ang. <i>användandet af Sundinska fondens ränteöfverskott</i> , att för år 1906 anvisa till nuvarande församlingsdiakonissan 1,300 kronor, till nämndens disposition för församlingsdiakonissan 200 kronor, till ny församlingsdiakonissa eventuelt 500 kronor, till arbetsstugan 1,800 kronor, till barnhemmet 500 kronor, till barnkrubban 600 kronor, till nattherberget 300 kronor, samt att reserveras för framtida behof 13,083 kronor 34 öre;
18/12	ang. <i>utgifts- och inkomststat för år 1906</i> , att med några mindre förändringar antaga Magistratens förslag med en uttaxering af 6 kronor pr bevilningskrona;
18/12	ang. <i>reglemente för vatten-, aflöppslednings- samt gas- och elektricitetsverken</i> , att antaga af Drätselkammaren uppgjort förslag till reglemente för vatten- och aflöppslednings- samt gas- och elektricitetsverken i Västerås, upptagande i skilda afdelningar föreskrifter för styrelsen, vattenledningen, gasverket och elektricitetsverket jämte särskilda taxor å afgifter för begagnande af vatten-, gas- och elektrisk ström äfvensom instruktion för verkens föreståndare;
18/12	ang. <i>utskänkning af öl och vin</i> , att med frångående af sitt i ärendet den 30 sistlidne November fattade beslut i hvad detsamma afsåge Olg. Gustafva Carolina Forsbergs, Agnes Björkströms, Arvida Charlott Odins och Sofia Levins ansökningar, hos Konungens Befallningshafvande på de af Stadsfiskalen anförda skäl tillstyrka bifall till samtliga ofvanförmälda ansökningar.

Västerås i Januari 1906.

Enligt uppdrag
Gustaf Qvarfott.

Vesterås,
A. F. Berghs Boktryckeri,
1906.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 26 Januari.

I.

Drätselkammarens skrifvelse om rätt för staden att mot vissa villkor öfvertaga Stadskommunisternas löningsjord i Sandgärdet.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 Maj 1899 för sin del beslutat att de delar af stadens donationsjordar, som blifvit upplättna åt tjänstemän, skulle till staden indragas mot det att staden förbunde sig att till vederbörande för all framtid utgifva fem procent af det för jordarne för år 1894 åsatta taxeringsvärde antingen kontant eller motsvarande kvantitet spannmål, att lösas efter tioårigt medelmarkegångspris, samt att hos Kungl. Maj:t söka fastställelse i berörde beslut, så vidt detsamma afsåge, bland annat, Stadskommunisterna enligt gällande lönerogleringar tillkommande jordlotter, samt Kungl. Maj:t på därom gjord ansökan i bref den 21 september 1900 tillåtit att staden finge mot lösen öfvertaga viss åt Stadskommunisterna anslagen jord i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet,

så och då vid undersökningar angående stadens donationsjordar befunnits, att Stadskommunisterna ytterligare innehade jord enligt äldre handlingar utgörande 1 tunnland i Sandgärdet, hvilket vore en del af den genom Kungl. brefvet den 6 Maj 1598 donerade Östra ladugården,

får Drätselkammaren härmed hemställa, att Stadsfullmäktige måtte ingå till Kungl. Maj:t med underdånig anhållan att ifrågavarande löningsjord i Sandgärdet finge af staden öfvertagas mot det att staden årligen till kommunistertjänstens innehafvare erlade ett belopp motsvarande det till Stadskommunisterna för närvarande utgående arrendet tjugufem kronor, antingen kontant eller i motsvarande kvantitet spannmål att lösas efter medelmarkegångspris.

Västerås den 31 december 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Ugglä.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse om inköp af gården och tomten N:o 119 i stadens Västra kvarter.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för ny behandling återremitterat kammarens bilagda skrifvelse med förslag om inköp af gården och tomten N:o 119 i stadens Västra kvarter samt Drätselkammaren i anledning därpå från Västmanlands

läns sparbank såsom nuvarande ägaren till gården begärt och nu fått emottaga jämväl bilagda erbjudande, hvaraf inhämtas att bankstyrelsen är villig att till staden öfverlåta sin ifrågavarande fastighet i det skick densamma nu befinner sig, mot en köpesumma af 4,500 kronor och med villkor att tillträdet sker senast den 1 februari 1905, äfvensom att staden betalar lagfartskostnaderna, får Drätselkammaren, med hänvisande i öfrigt till sin förra skrifvelse i frågan, härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta, att inköpa gården och tomten N:o 119 i Västra kvarteret med tillträdesrätt den 1 nästkommande februari till pris af 4,500 kr. jämte af banken i öfrigt fordrade villkor.

Västerås den 31 december 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Uggle.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning af skrifvelsen den 23 sistl. november får äran meddela, att Styrelsen är villig att till Västerås stad öfverlåta den för sparbankens räkning å exekutiv auktion inköpta gården och tomten N:o 119 i Västra kvarteret här i staden i det skick densamma nu befinner sig mot en köpesumma af fyratusen femhundra (4,500) kronor och med villkor, att tillträde sker senast den 1 februari 1905, äfvensom att lagfartskostnaderna af köparen erläggas.

Om tillträde sker efter den 1 instundande februari, fordras utom förutnämnda kr. 4,500: — därjämte ersättning för bankens efter sistnämnda dag för ifrågavarande fastighet ytterligare hafda kostnader.

Västerås den 14 december 1904.

För Västmanlands läns sparbank:

Ernst Öjermark.

Drätselkammarens skrifvelse om försäljning af mark till Professor C. E. Bergstrand.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren på grund af Stadsfullmäktiges beslut den 30 oktober 1902 med Professor C. E. Bergstrand såsom ägare till jord i Herrgårdet, Gåsmyrevreten och tomten N:o 119 Norra kvarteret träffat sådan uppgörelse om ägoutbyte mellan honom och staden, som skulle medföra ordnande af ifrågavarande jordar,

omfattande byggnadskvarteren Gösta, Gudmund, Fjalar, Gregor, Folke, Fjolner, Filip och Hugo, har Bergstrand, då hans omförmälda mark äfven omfattar byggnadskvarteret Harald med undantag af en smal remsa, som efter Utanbygatarens reglering enligt gällande stadsplan kommer att ligga mellan nuvarande och den sålunda reglerade Utanbygatarens norra gränslinjer, och hvilken jordremsa enligt Stadsingenjörens uppgift innehåller i areal omkring 107 kvadratmeter, hos Drätselkammaren anhållit att, sedan staden numera förvärfvat sig den jord, som erfordras för Utanbygatarens utvidgning åt söder, få i anslutning till ofvan nämnde ägoutbyte tillösa sig ifrågavarande remsa af nuvarande Utanbygatan, hvarigenom han skulle blifva ägare till hela byggnadskvarteret Harald.

I anledning häraf får Drätselkammaren, med förmälan att professor Bergstrand erbjudit sig att för berörde gatumark betala 500 kronor, härmed hemställa om bemyndigande att uppgöra aftal om försäljning af marken till omskrifna pris.

Västerås den 31 december 1904.

På Drätselkammarens vägnar:

Claes Uggla.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse om ägoutbyte i och för reglering af Blåsbogatan och byggnadskvarteret Felix.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Hos Drätselkammaren hafva Herrar Carl Keijser & C:o, hvilka äga tomten N:o 1 i byggnadskvarteret Felix med undantag af det område däraf om 111,1 kvadratmeter, som tillhör östra gamla begravningsplatsen, i bilagda skrifvelse anhållit att få tillbyta sig sagde område mot afstående till staden för reglering af Blåsbogatan af de två ägofigurer af lägenheten Blåsbo mark, som enligt jämväl bilagda, i juli månad 1904 uppgjorda karta öfver kvarteret Felix ligga väster om Blåsbogatarens östra regleringslinje uti själfva gatan, och i areal innehålla, den ena 60 kvadratmeter och den andra 29,6 kvadratmeter, hvilka arealuppgifter å kartan äro med rött bläck angifna; och föreslå sökandene, ehuru staden därigenom skulle erhålla 21,5 kvadratmeter mindre mark än den komme att afstå, jämnt byte mot det att de åtaga sig att ensamma bekosta de ändringar af stängsel, som blifva nödvändiga efter regleringen.

Sedan staden, enligt hvad af närslutne utdrag af kyrkostämmoprotokoll den 26 oktober 1904 framgår, tillförsäkrats fri dispositionsrätt till all den mark af gamla begravningsplatsen, som erfordras för reglering af såväl Blåsbogatan som byggnadskvarteret Felix, får Drätselkammaren härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Kammar-
ren att uppgöra aftal med Carl Keijser & C:o om
ägoutbyte i enlighet med föreliggande förslag.

Västerås den 12 januari 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknade vilja härmed för reglerande af Blåsbogatan och byggnadskvarteret Felix föreslå Västerås stad följande ägobyten:

Västerås stad erhåller af vår mark inom lägenheten Blåsbo 60 och 29,6 kvadratmeter, att utläggas till Blåsbogatan, mot att staden afstår 111,1 kvadratmeter mark af s. k. gamla begravningsplatsen, att tilläggas tomten N:o 1 i byggnadskvarteret Felix.

Skilnaden 21,5 kvadratmeter som kvarstår sedan jämt byte skett anhålla vi att få öfvertaga, mot att vi själfva vidkännes kostnaden för de ändringar af stängsel som blifva nödvändiga efter regleringen.

En karta för tydliggörande af vår framställning bifogas.

Västerås den 5 september 1904.

Carl Keijser & C:o.

Utdrag af protokoll hållet i kyrkostämman med
Västerås församling den 26 oktober 1904.

§ 1.

Godkände stämman kyrkorådets förslag att med den rätt kommunen äger, afhända sig, i och för reglering enligt gällande stadsplan af Blåsbogatan och byggnadskvarteret Felix i enlighet med Drätselkammarens skrifvelse till kyrkorådet, all den mark af gamla begravningsplatsen, som faller öster om den reglerade Blåsbogatans västra gränslinje.

In fidem

Filip Linders.

Rätt utdraget, betygar

Ex officio

Filip Linders.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 23 Februari.

II.

Magistratens skrifvelse i fråga om rättigheten att idka minuthandel med eller utskänkning af bränvin här i staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med erinran att rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin på grund af burskap eller särskildt privilegium, enligt 6 § Kungl. Förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895, icke tillkommer någon inom staden samt att Västerås spritbolag för närvarande för tiden till den 1 oktober innevarande år har rätt till försäljning af bränvin å två minuthandelsställen (Stadshuset och huset N:o 4 Kungsgatan) samt åtta utskänkingsställen, däraf Stadshuset, Klippan, krogarne vid Stora torget, Vasagatan och Hamngatan, Elba under sommarmånaderna, paviljongen i Stadsparken under sommarmånaderna och arbetareföreningens lokal vid teaterföreställningar, får Magistraten, under återopande af 8 § 2 mom. samma nådiga förordning, anhålla om Stadsfullmäktiges yttrande huruvida jämväl för nästkommande försäljningsperiod för tiden från och med den 1 nästkommande oktober rättighet att idka minuthandel med eller utskänkning af bränvin bör å lika antal försäljningsställen utöfvas, eller, om ändring häruti af Stadsfullmäktige anses önskvärd, förslag å försäljningsställenas antal äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje försäljningsställe finnas må, i fall föreskrift jämväl i sistnämnda hänseende anses nödig.

Västerås Rådhus den 10 februari 1905.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Drätselkammarens skrifvelse angående ifrågasatt inlösen af gården och tomten N:o 94 i stadens Västra kvarter.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Bilagda till den 1 instundande mars gällande erbjudande af ägarne till gården och tomten N:o 94 i stadens Västra kvarter, C. A. Johansson, Wilhelmina Karlsson och Viktor Karlsson, att till staden sälja samma fastighet till pris af 6,000 kronor, har Drätselkammaren härmed velat till Stadsfullmäktige för åtgärd öfverlämna.

Af ifrågavarande tomt, som med de därå uppförda byggnader är bevilnings-taxerad till 3,800 kronor och innehåller enligt jämväl bilagda karta med beskrifning

en areal af 664,6 kvadratmeter på ofri stadens grund, åtgår enligt gällande regleringsplan drygt halfva ytan för Kungsgatans utsträckning åt väster.

Då ägarne till de tomter, som genom Kungsgatans utläggande väster om Hållgatan med fasader åt Stora gatan skulle komma att få fasader äfven åt förstnämnda gata, förklarar sig, oaktadt förmånen af fasadrätt åt två gator, likväl icke vilja deltaga i några kostnader för gatans framdragande, och då staden framdeles nog torde komma i tillfälle att göra sin lösningsrätt till omförmälde å ofri grund belägna tomt gällande, vill Drätselkammaren härmed föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för närvarande ej inköpa gården och tomten N:o 94 i Västra kvarteret.

Västerås den 9 februari 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknade, sterbhusdelägare af gården N:o 94 i Västerås stads Västra kvarter, förklara härmed sig villiga antaga Drätselkammarens i Västerås anbud, sex tusen (6,000) kronor för fastigheten, såvida köpet sker till den 1 instundande mars.

Västerås den 14 januari 1905.

C. A. Johanson.

Wilhelmina Karlsson.

Lars Larsson,

Aberga, Tillberga.

God man för Victor Carlsson.

Drätselkammarens skrifvelse angående förvärfvande af två i stadens Norra kvarter belägna, Stadskommministern på lön anslagna ägotter.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 25 Augusti 1904 hafva Stadsfullmäktige, i anledning däraf att Kungl. Maj:t icke funnit skäl bifalla en af Fullmäktige gjord underdånig ansökan om att för reglering enligt fastställd stadsplan af Domkyrkoesplanaden och därinvid utlagda byggnadskvarteret Henrik få med äganderätt förvärfva två i stadens Norra kvarter belägna Stadskommministern på lön anslagna ägotter litt. n och o af tomten N:o 119, uppdragit åt Drätselkammaren att gå i författning om förnyad underdånig ansökan angående förvärfvande däraf.

Då Kungl. Maj:ts afslag berodde därpå att den erbjudna årliga afgälden, 30 kronor, ansetts af de i ärendet hörda myndigheter för låg, har värdering å ägototterna af sådan anledning blifvit på föranstaltande af Drätselkammaren verkställd af fyra af Domkapitlet och Drätselkammaren utsedde personer.

Med öfverlämnande af det vid förrättningen förda instrumentet, hvaraf framgår att ifrågavarande jordlotter hvars areal enligt bilagda karta utgör tillhopa 615,9 kvadratmeter, värderats såsom tomter och icke såsom planteringsland efter ett pris af fyra kronor för kvadratmetern till 2,463 kronor 60 öre, och att den årliga afgäld, som skulle tillkomma Komministern för mistning af denna sin löningsjord, beräknades efter 4 % å nämnde kapital, till 98 kronor 54 öre, får Drätselkammaren, ehuru denna afgäld kan anses väl högt beräknad, likväl, då densamma torde komma att tagas i betraktande vid en blifvande lönereglering för prästerskapet i Västerås, hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta,

att ingå till Kungl. Maj:t med förnyad underdånig ansökan att ifrågavarande jordar måtte åt staden med äganderätt upplåtas, mot det att staden årligen till Komministern erlägger en afgift till det belopp, som af värderingsmännen ansetts böra för jordarne utgå.

Västerås den 30 januari 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Västerås stads Drätselkammare.

Sedan Stadsfullmäktige i Västerås med anledning däraf att Kungl. Maj:t icke funnit skäl bifalla en af fullmäktige gjord ansökan om att för reglering enligt fastställd stadsplan af Domkyrkoesplanaden och därinvid utlagda byggnadskvarteret Henrik få med äganderätt förvärfva två i stadens Norra kvarter belägna Stadskomministern på lön anslagna ägototter litt. n och o af tomten 119, uppdragit åt Drätselkammaren att gå i författning om förnyad underdånig ansökan angående förvärfvande af berörda ägototter, samt Drätselkammaren i Västerås i skrifvelse af den 10 nov. 1904 anhållit, att Domkapitlet i Västerås behagade utse två personer att tillsammans med de två ombud, som Kammaren därefter ville utse, sammanträda för att verkställa värdering å ifrågavarande jordar för löseskillingens bestämmande, så hafva undertecknade af Domkapitlet och Drätselkammaren utsedda värderingsmän denna dag sammanträdt för verkställande af ifrågavarande värdering och därvid efter tagen kännedom om handlingarna i ärendet fattat följande beslut.

På grund af föreliggande handlingar hafva vi ansett ifrågavarande jordlotter böra värderas såsom tomter och icke som planteringsland, vidare hafva vi ansett, att priset å tomter på denna plats bör uppgå till högst fem kronor per kvadratmeter, men då ifrågavarande jordlotter icke hafva fasad åt gatan, anse vi att desamma böra betinga ett pris af fyra kronor per kvadratmeter, hvadan dessa ägototter, i areal

innehållande 615 9 kvadratmeter, äro värda 2,463 kronor 60 öre. Den årliga afgälden, som skulle tillkomma Komministern för mistning af dessa lotter, blir sålunda, beräknad efter 4 % å nämnda kapital, 98 kronor 54 öre.

De i värderingen deltagande anhöllo om ersättning för fullgörande af sitt uppdrag med tio kronor hvardera.

Västerås den 28 Januari 1905.

För Domkapitlet närvarande:

Arvid Kempe,
Lektor.

Gustaf Qvarfott,
Konsistorienotarie.

För Drätselkammaren närvarande:

Axel Sundström.

Frans Johansson.

Drätselkammarens skrifvelse i anledning af gjord framställning om erhållande på stadens bekostnad af fullständiga vatten- och afloppsledningar å byggnadsområdet Norrmalm samt om stadens öfvertagande af gatubelysningen därstädes.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af remisshandlingarna angående gårdsägarnes å byggnadsområdet Norrmalm framställning om erhållande på stadens bekostnad af fullständiga vatten- och afloppsledningar å området samt om stadens öfvertagande af gatubelysningen därstädes, får Drätselkammaren såsom begärd utredning af kostnaden såväl för dessa ledningars framdragande som belysningens anordnande återropa de af Kammarens 2:dra afdelning i bilagda utdrag af dess protokoll den 9 innevarande månad därutinnan gjorda beräkningar; och hemställer Drätselkammaren, i likhet med hvad Kammarerna förut i ärendet anført, att Stadsfullmäktige måtte för närvarande lämna framställningen utan afseende.

Västerås den 15 februari 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Utdrag af protokoll, hållet vid sammanträde
inom 2:dra afdelningen af Västerås stads Drätsel-
kammare den 9 februari 1905.

§ 1.

Sedan Drätselkammaren i afgifvet utlåtande afstyrkt en till Stadsfullmäktige ställd skrivelse från 41 gårdsägare å byggnadsföreningen Norrmalm å stadens område med anhållan, att staden måtte kostnadsfritt för dem låta snarast möjligt å Norrmalmsområdet framdraga fullständiga hufvudledningar för vatten och kloak äfvensom öfvertaga gatubelysningen därstädes, mot det att sökandene till staden fritt öfverläte gatumarken å föreningens planlagda område, hade Fullmäktige genom beslut den 12 December 1904 återremitteradt ärendet till Drätselkammaren för utredning af kostnaderna för framdragande af vatten- och afloppsledningar å Norrmalmsområdet samt för anordnandet af belysning därstädes.

Drätselkammarens 2:dra afdelning, som för sådan utrednings åstadkommande vidtagit nödiga förberedande åtgärder, företog nu ärendet till behandling; och beräknades de kostnader, som Västerås stad, därest framställningen komme att bifallas, skulle få vidkännas, sålunda:

Anordnande af vatten- och afloppsledning enligt Vattenledningsföreståndaren F. G. Lönnquists förslag	Kr. 37,000: —
Kostnaden för belysning uppginge årligen för 12 st. å Norrmalm varande elektriska lampor med beräknad belysningstid af 1,500 timmar för hvarje lampa eller 18,000 lystimmar å 3 ³ / ₄ öre till ett belopp af 675 kr., utgörande ränta å ett kapital af . . .	» 13,500: —
Då belysningsnätet, hvilket befunne sig i dåligt skick, behöfde ombyggas, upptogs kostnaden därför till	» 750: —
Kostnad för gatornas iståndsättande med fältstenssättning af rännenstenar och grusning af kör- och gångbanor enligt arbetschefens förslag	» 6,850: —
Enär s. k. Grängsgatan särskildt behöfde påfyllas och barriär därstädes uppsättas till skydd mot olycksfall, uppskattades kostnaden för dessa anordningar till	» 400: —
För gatorna i öfrigt ansågs nya profiler behöfva uppgöras i samband med dräneringens genomförande, och torde kostnaden därför, med hänsyn till befintlig berggrund, ej böra sättas lägre än . . .	» 3,500: —
Summa Kronor 62,000: —	

Arealen å de i vederlag utbjudna gatorna utgjorde circa 6,950 kvadratmeter och uppginge alltså lösningspriset för gatumarken till 8 kronor 92 öre pr kvadratmeter.

Då af ofvanstående beräkningar framginge att staden komme att få vidkännas afsevärda kostnader, i händelse Stadsfullmäktige skulle ingå på Norrmalms-bornas framställning, beslöt afdelningen föreslå Drätselkammaren att, med vidhållande af sitt förut i frågan gjorda uttalande, afstyrka samma framställning.

Vid protokollet:

Bernh. Carlson.

Kostnadsförslag

för

Vatten- och Afloppsledningar å Norrmalm.

Vattenledningen:

18 cm. ledning från Kyrkbackgatan i Blåsbogatan, Norra esplanaden och Föreningsgatan, 480 meter à 12: 50 . .	6,000: —	
10 cm. ledningar i Skultunavägen, Kullgatan, Grängsgatan, Langenbergsgatan och Fredsgatan, 650 meter à 7: 40 .	4,810: —	
18 cm:s afstängningslucka, 1 st. à 110: —	110: —	
Brandposter, 6 st. à 110: —	660: —	
Sprängning af berggraffvar à 20 kr. per meter, däraf halfva kostnaden för afloppsledningen, 450 meter à 10: — .	4,500: —	
Fyllning till förestående sprängning à 1: 50, däraf halfva kostnaden på afloppsledningen, 450 meter à 0: 75 . .	337: 50	
Genombrytning af större afloppsgraffvar af grof sten och återställande däraf samt omläggning af trummor	380: —	
Servisledningar, 50 st. à 40: —	2,000: —	
Tillsyn, redskap, undersökningar, extra rördelar, blyskarffvar och sammanbindningar m. m.	1,650: —	
Oförutsedda kostnader	2,052: 50	22,500: —

Afloppsledningar:

23 cm. afloppsledningar i Föreningsgatan och Skultunavägen, Grängsgatan, Langenbergsgatan, Föreningsgatan och Fredsgatan, 880 meter à 6: —	5,280: —	
Spolbrunnar, 8 st. à 30: —	240: —	
Sprängning	4,500: —	
Fyllning till berggraffvar	337: 50	
Dräneringsgrus	300: —	
Gårdsaflopp, 50 st. à 30: —	1,500: —	
Tillsyn, redskap, extra rördelar och sammankoppling m. m. .	825: —	
Oförutsedda omkostnader	1,517: 50	14,500: —
		Kronor 37,000: —

Västerås den 8 februari 1905.

F. G. Lönnquist.

Anm. Efter gatornas eller åtminstone rännstenarnes framtida stensättning tillkommer nedsättning af rännstensbrunnar, 8 st. à 60: —, 480: —.

Kostnadsberäkning

för

fälltstensättning af rännstenar och grusning af trottoarer och körbanor å föreningen Norrmalms gator.

Föreningsgatan:

670 lpmtr fälltstensättning å 2: 60	1,742: —	
Grusning af trottoarer och körbanor m. m.	258: —	2,000: —

Langenbergsgatan:

210 lpmtr fälltstensättning å 2: 60	546: —	
Grusning af trottoarer och körbanor m. m.	154: —	700: —

Fredsgatan:

340 lpmtr fälltstensättning å 2: 60	884: —	
Grusning af trottoarer och körbanor m. m.	216: —	1,100: —

Norrmalmsgatan:

230 lpmtr fälltstensättning å 3: —	690: —	
Grusning af trottoarer och körbanor m. m.	210: —	900: —

Grängsgatan:

230 lpmtr fälltstensättning å östra sidan å 3:	690: —	
Grusning af trottoaren och körbanan	270: —	950: —

Diverse:

12 st. dagvattenbrunnar	1,200: —	
	Kronor 6,850: —	

Västerås den 6 februari 1905.

F. Wict. Johansson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 23 Februari.

III.

Kommitterades utlåtande i anledning af väckt fråga om utvidgning af Västerås hamn.

Till Herrar Stadsfullmäktige, Västerås.

Undertecknade, ledamöter af den Kommitté som Herrar Stadsfullmäktige den 28 Januari 1904 tillsatt för utredning af den genom Hamnstyrelsen väckta frågan om utvidgning af Västerås hamn, få härmed afgifva följande

Utlåtande.

Den år från år tilltagande godstrafiken uti härvarande hamn visar ovedersägligen, att ökad kajutrymme är synnerligen af behofvet påkalladt.

För fyllande af detta behof har Kommittén i första hand upptagit det från Hamnstyrelsen utgångna förslaget: att genom uppmuddring i Svartåns mynning skapa en ny hamnbassäng och där anlägga kaj utmed Svartåns östra strand upp emot järnvägsbron.

Kommitterade hafva dock äfven tagit under öfvervägande möjligheten att åstadkomma den erforderliga utvidgningen genom kajernas förlängning österut, men hafva därvid, likvisst utan att göra några närmare undersökningar och beräkningar, funnit att kostnaderna för sådan utvidgning skulle blifva så betydliga, att det för närvarande ej bör ifrågakomma, hvartill äfven kommer att en dylik anläggning, som skulle rättas efter nuvarande förhållanden och behof, skulle hafva en menlig inverkan på lösningen af den kanske en gång uppstående frågan om att i Västerås hamn bereda plats för fartyg af större dimensioner, sedan Mälaren genom planerad ny- eller ombyggnad af slussen kommit i direkt förbindelse med hafvet.

Kommitterade hafva därför sett sig föranlättna att öfvergifva tanken på utvidgning österut och i stället utarbета förslag med kostnadsberäkningar för Svartåsbassängen, hvilket härjämte öfverlämnas.

Föreliggande förslag omfattar:

- Uppmuddring af hamnbassäng i Svartåns mynning till ett djup af 4,2 meter (14 fot) under medelvattenståndet, d. v. s. en fot under Stockholms slusströskels nivå.
- Uppmuddring af inseglingsränna till denna bassäng med 10 meters bottenbredd och samma djup som bassängen.
- Anläggning af en 150 meter lång kajbyggnad utmed nya hamnbassängens östra strand, hvarvid föreslagits användande af ett nytt af Ingeniören W. Carling i Norrköping framställt system, bestående af stenpelare på pålgrund och med mellanliggande bryggor af armerad beton, ett system som framkommit

i afsigt att i möjligaste mån nedbringa anläggningskostnaden till likhet med en träkaj, på samma gång som samma varaktighet erhålles som hos en sten- eller betonekaj.

Anläggning af en 120 meter lång kaj i gamla hamnbassängen och utmed vågbrytaren därstädes, hvarigenom erhålles dels utsträckt kajlinje, dels tillfälle att medelst ett utdragsspår underlätta vagnsflyttningar till och från nya kajen.

Utläggning af spår utmed dessa nya kajer samt förbindelse-spår med förut befintligt spårssystem samt slutligen

Anordnande af gångbro öfver Svartån och brygga utmed nya hamnbassängens vestra strand att tjäna som förtöjningsplats för de rodd- och segelbåtar, som hittills upptagit den plats, där de nya kajerna tillämnas.

I afseende på de gjorda kostnadsberäkningarne torde få framhållas:

att muddringskostnaden beräknats dels med stöd af ett från entreprenörfirman Gunnarsson & Elzelingen i Köpenhamn afgifvet anbud, som gäller intill den 1 instundande April, dels på grund af ett erbjudande från Köpings Hamnstyrelse om uthyrande af dess mudderverk på sådana villkor att kostnaden, med hänsyn till dess effektivitet, med all säkerhet ej kan ställa sig högre än det af nämnda firma beräknade;

att Kommitterade visserligen insett det stora värde muddermassan skulle äga, om den kunde tillgodogöras för välbehöfliga utfyllningar på land, men att kostnaderna för sådant tillgodogörande blifva så betydliga, att hamnen ej gärna kan belastas dämed, hvarför föreliggande beräkningar gjorts under förutsättningen, att muddermassan utföres på djupvatten. Kommitterade hafva ansett detta så mycket mer motiveradt som fyllningsmassor i långt betydligare utsträckning komma att i framtiden erhållas, då ofvan antydda stora hamnförslag kommer till utförande med sitt stora djup. En sådan sänkning af muddermassan kan ej heller hafva någon skadlig inverkan på vare sig hamnens vidmakthållande vid bestämdt djup eller på en blifvande segelled med större djup, enär enligt sjökortet det inom Västerås-fjärden på rimligt afstånd finnes hålor med djup af ända till 10 meter, hvilka hålor ligga på sidan om segelleden och genom öar och grund äro väl afskiljda från hamnen. Slutligen torde äfven få framhållas:

att i afseende på de erforderliga nya hamnspårerna Kommitterade hafva emottagit från Stockholm—Västerås—Bergslagens Järnväg ett erbjudande, att järnvägen bekostar räls och vaxlar med tillbehör samt utläggandet af spårerna, hvarför i kostnadsförslaget upptagits endast schaktnings- och grusningsarbeten samt gatuplanets ordnande.

Genom de sålunda föreslagna anordningarne vinnes en kajlängd af 150 meter för passageraretrafiken, som då skulle förläggas till den nya hamnbassängen, samt en kajlängd af 120 meter för lossning och lastning af gods, hvartill äfven kommer de 130 meter kaj, som för närvarande upptages af passageraretrafiken, d. v. s. sammanlagt 250 meter kaj för godstrafiken.

Då sammanlagda längden af i öfrigt befintliga kajer uppgår till 360 meter, innebär den nu föreslagna utvidgningen en högst väsentlig förbättring, som erhålles för en förhållandevis så ringa kostnad som 100,000 kronor, hvartill äfven kommer den stora fördelen att passagerare- och godstrafiken på bästa möjliga sätt kan särskiljas, hvarigenom en stor del obehag blifva undanröjda.

På grund af hvad som sålunda anförts få Kommitterade föreslå, att Herrar Stadsfullmäktige behagade besluta:

dels att härvarande hamn utvidgas i enlighet med här bilagda förslag,
dels att kostnaden därför bestrides genom ett lån till erforderligt belopp att amorteras af Hamnens öfverskottsmedel under en tid af fem år,
dels ock att för beslutets verkställande tillsätta en kommitté af 5 personer med bemyndigande att vidtaga alla åtgärder, som erfordras för arbetets utförande i närmaste öfverensstämmelse med det upprättade förslaget, hvarvid kommittén må äga rättighet att i mån af behof anlita stadens arbetschef.

Västerås den 9 Februari 1905.

O. Fr. Wijkman.

John Karlsson. Joh. Plantin. J. Mattson. Gustaf Fr. Thunberg.

Förslag till

Utvidgning af Västerås Hamn

medelst anläggning af kaj och uppmuddring af hamnbassäng i Svartåns mynning.

			Antal	å kr.	Kostn. kr.	Såma kr.	Såma kr.
A. Kaj utmed Svartån, längd 150 meter, Fång-							
dam af 160 m. längd (med delvis använ-							
dande af gamla spången):							
6" sparrar, 870 m.....	kbm.	19,6	24: —		470: 40		
3" reglar, 960 m.	»	5,4	»		129: 60		
1" bräder	»	36,0	»		864: —		
Timmermansarbete					400: —		
Spik m. m.					50: —		
Lera med stötning	»	550	1: 25		687: 50		
Vattenlänsning					798: 50	3,400: —	
Jordschaktning.....	»	1,000	1: 25			1,250: —	
Pålar, 500 st. å 12 m.	m.	6,000	0: 60		3,600: —		
3"-plank	kbm.	37	32: —		1,184: —		
Bult och spik					100: —	4,884: —	
Nedslagning af pålar	st.	500	5: —		2,500: —		
D:o af spånt	m.	150	3: —		450: —	2,950: —	
Beton kring pålhufvudena	kbm.	135	25: —		3,375: —		
Murning med gråsten.....	»	196	15: —		2,940: —		
Armerad beton.....	»	119	30: —		3,570: —		
Järninlägg till d:o	kg.	20,000	0: 12		2,400: —		
Kantskift af gråsten.....	m.	150	15: —		2,250: —	14,535: —	
Fyllning	kbm.	1,000	0: 75		750: —		
Glacismur	kvm.	240	2: —		480: —	1,230: —	
Arbetsstillsyn m. fl. oförutsedda utgifter						3,251: —	31,500: —
B. Kajanläggning i gamla hamnbassängen ut-							
med vägbrytaren för upptagande af järn-							
väggspår. Längd 120 meter:							
Fångdam af 140 m. längd i prop. med föreg.						3,000: —	
Pålar: 400 st. å 12 m.	m.	4,800	0: 60		2,880: —		
3"-plank	kbm.	30	32: —		960: —		
Bult och spik					100: —	3,940: —	
Nedslagning af pålar	st.	400	2: —		2,000: —		
Nedslagning af spånt	m.	120	3: —		360: —	2,360: —	
Transport						9,300: —	31,500: —

	Transport	Antal	à kr.	Kosln. kr.	Sma kr.	Sma kr.
					9,300: —	31,500: —
Beton kring pålhufvudena	kbm.	105	25: —	2,625: —		
Murning med gråsten	»	155	15: —	2,325: —		
Armerad beton	»	94	30: —	2,820: —		
Järninlägg till d:o	»	16,000	0: 12	1,920: —		
Kantskift af gråsten	m.	120	15: —	1,800: —	11,490: —	
Fyllning	kbm.	2,700	1: 25	3,375: —		
Glacismur	kvm.	200	2: —	400: —	3,775: —	
Arbetstillsyn m. fl. oförutsedda utgifter					2,335: —	26,900: —
C. Spiranordningar:						
Räler, vexlar med tillbehör jämte inläggning tillsläppas af järnvägen, hvarför upptages här endast schaktning, ballastering, stensättning i spåren m. m., hvilket beräknas till						4,000: —
D. Uppmuddring af hamnbassängen jämte in-						
seglingsränna med 10 m. bottenbredd, hvarvid muddermassan utföres på djupvatten	kbm.	67,000	0: 40		26,800: —	
Uppmuddring i gamla hamnbassängen intill nya kajen	»	3,000	0: 40		1,200: —	28,000: —
E. Anordnande af gångbro öfver Svartån och						
brygga utmed hamnbassängens vestra strand, förslagsvis						6,000: —
F. Hamnplanets ordnande m. fl. här ej specifi-						
cerade utgifter						3,600: —
Kronor					100,000: —	

Västerås den 8 februari 1905.

Wald. Grandinson.

Bil. B.

Anbud.

Undertegnede tillbyde herved at udføre Uddybningsarbeidet for Västerås Hamn-
styrelse efter de ridninger og Pejlkort, som forevistes os paa Raadhuset i dag, til
en pris af 50 öre (femti öre) pr kubikmeter maalt i pram eller 60 öre (sexti öre)
pr kubikmeter maalt i profil.

Det bemærkes at alt muddret føres till sjøs i selvlossende pramme og losses paa
de opgifne pladser.

Skulde der mod forventning findes berg reserveer vi os extra betaling.

Dette anbud gælder til 1:ste Februari 1905 och under forudsætning af at kubik-
massen opgaar til mindst 50,000 kbm.

Arbejdet paabegyndes i foraaret 1905 saa snart maskinen kan gaa hertil og fuldgøres i løbet af 3 maaneder.

Betalingen erlægges maanedsviis eftersom arbeidet udføres. Aflevering finder sted saa snart arbeidet er udført.

p. t. Västerås den 12 November 1904.

Gunnerson & Elzelingen,

A. P. Gunnerson,

adr. Jernbanegade 3, Köbenhavn, Danmark.

Ofvanstående pris 60 öre pr kubikmeter maalt i profil förändres til 40 öre (fyrtyo öre). Tiden for anbudets gällande förändres till den 1:ste April detta år.

Västerås den 31 Januari 1905.

Gunnerson & Elzelingen.

A. P. Gunnerson.

Bil. C.

Förslag till kontrakt.

Emellan Västerås stad samt hamnstyrelsen i Köping är följande aftal ingånget rörande uthyrning af »Mudderverket Köping» med ångbåt och 2 st. mudderpråmar.

§ 1.

Mudderverket med inventarier, ångbåt och två pråmar, som är liggande i Köpings stads hamn, uthyres till Västerås stad under minst två månader innevarande år, att användas för arbeten i Västerås hamn.

§ 2.

Afhämtningen af mudderverket, båt och pråmar får ske — — — — —

§ 3.

Vid mottagandet och återlämnandet hålles noggrann syn och inventering å verket och farkosterna af synemän, och uppsättes däröfver beskrifning och värderingsinstrument; och skall verket och båtarna vid återlämnandet vara i samma skick, som vid mottagandet, hvarjämte Västerås stad har att ersätta den förslitning och de skador, som det till verket och farkosterna hörande löpande gods af hampa och järn samt länkar, skopor och bultar vid afträdessyn kan befinnas hafva lidit under arrendetiden, mot det att hamnstyrelsen ersätter Västerås stad de förbättringar, som nämnda föremål vid samma syn kunna befinnas hafva erhållit genom reparation eller nyan-skaffning, som under samma tid befunnits oundgängliga för verkets hållande i gång.

§ 4.

Hyresbeloppet beräknas för mudderverket och tvänne mudderpråmar jämte ångbåt tillsammans till 50 kronor per löpande dag, således äfven helgdagar.

Arbetsdagens längd bestämd till 10 timmar.

För den händelse Västerås stad under hyrestiden vill begagna sig af dubbla arbetslag i och för muddring äfven på nätterna, skall hyresbeloppet utgöra 75 kr. *pr dygn*.

Uppstår skada å verket, så att detsamma blifver obrukbart någon tid, afdrages å hyressumman 50 kr. per dygn.

§ 5.

Verket och båtarna skall af Västerås stad hållas försäkradt för eld och sjöfara från den dag afhämtningen sker och till dess det återlämnas, enligt följande värden:

Mudderverket	Kr. 60,000: —
Ångbåten	»
Två mudderpråmar à 1,000	» 2,000: —
Summa »	

§ 6.

Alla i och för transporten från Köping till arbetsplatsen och till Köping efter arbetets afslutande, uppkommande kostnader skola bestridas af Västerås stad.

§ 7.

För verkets och båtarnes behöriga skötsel håller och aflönar hamnstyrelsen mot en särskild afgift af 20 kr. per löpande söckendag, hvarvid arbetsdag räknas till 10 timmar, följande arbetspersonal:

å mudderverket: en muddermästare, en maskinist och en eldare;

å ångbåten: en befälhafvare och en eldare.

Vid nattjästgöring betalas för ofvannämnda personal en afgift af 2 kr. i timmen.

Efter särskild anmälan åtager sig hamnstyrelsen äfvenledes att hålla vana mudderarbetare, hvilkas aflöning i så fall skall utgå till dem direkt från Västerås stad efter åsämjande.

All här uppräknad personal, äfvensom de mudderarbetare som möjligen komma att till ett bestämt antal härifrån afgå, håller hamnstyrelsen försäkrad mot olycksfall.

§ 8.

De för verkets och ångbåtens drift erforderliga förbrukningsartiklar, såsom kol, olja, trassel och dylikt, tillhandahålles och bekostas af Västerås stad.

§ 9.

Reparationer af skador å verk och båtar, orsakade af och under arbetets drift, bekostas af Västerås stad.

§ 10.

Hyresbelopp och öfriga likvider erlägges för en månad i sender, efter räkning, som af hamnstyrelsen utfärdas; och skall denna likvid vara verkställd före den 15 i hvarje efterföljande månad.

§ 11.

Skulle olika meningar i något afseende uppstå angående tolkningen af detta kontrakt, eller om den värdering, som skall förekomma, får denna tvist icke dragas in för domstol, utan skall afgöras enligt lagen om skiljomen. Enligt samma lag utses värderingsmännen.

Bil. D.

Till Västerås stads Hamnbyggnadskomit , Västerås.

Uti skrifvelse den 24 December 1904 hafven I omf rm lt att vissa utvidgningar af hamnen i Västerås vore ifrågasatta och att om dessa utvidgningar skulle komma till stånd en del nya spår vid hamnen enligt en  fvers nd planritning blefve erforderliga. Därjämte hafven I gjort förfrågan i hvad mån järnvägsbolaget kunde finnas villigt bidra till dessa sp rs utläggande.

Bolagets styrelse har förehaft saken till behandling och utfäster sig att på följande sätt bidra till utläggningen af ifrågavarande spår.

Järnvägen bekostar och utlägger r ler, växlar, syllar och vagnstoppare samt underhållet af dessa delar.

Däremot skulle staden bekosta alla terasserings- och grusningsarbeten, stens tning, motr ler och plankl ggning där sådant erfordras för v g fverg ngar, erforderlig stens tning. Vidare bekostar staden allt underhåll af dessa detaljer, äfven af sådan stens tning som eventuellt rubbas af järnvägen åliggande underhållsarbeten   spårsystemet.

Komma de ifrågasatta hamnanläggningarna till stånd, torde ett särskildt kontrakt mellan staden och järnvägen angående hamnsp ren b ra uppgöras.

Stockholm den 30 Januari 1905.

För Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs-Aktiebolag.

F. W. H. Pegelow.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 30 Mars.

IV.

Magistratens skrifvelse i fråga om rättigheten att utan samband med utskänkning af bränvin till förtäring på stället tillhandahålla allmänheten vin eller maltdrycker.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt 4 § Kungl. Förordningen den 24 oktober 1885 angående försäljning af vin och maltdrycker med mera, tillkännagifves, att rättighet att, utan samband med utskänkning af bränvin, till förtäring på stället tillhandahålla allmänheten vin eller maltdrycker inom staden jämlikt 3 § nyssnämnda nämnda förordning innehafves och utöfvas af:

1:o) förre sockerbagaren *Axel Nyberg*, beträffande såväl vin som maltdrycker, uti gården N:ris 10 och 11 Norra kvarteret;

2:o) gårdsägaren *J. Nybergs hustru Augusta Wilhelmina Lindblom*, jämväl beträffande såväl vin som maltdrycker, uti gården N:ris 136—138 Västra kvarteret;

3:o) arbetskarlen *J. A. Eklunds fränskilda hustru Christina Catarina Andersson*, beträffande maltdrycker uti gården N:o 44 Västra kvarteret;

4:o) arbetskarlen *Carl Erikssons hustru Christina Elisabeth Fredriksson*, beträffande maltdrycker, uti gården N:o 79 Södra kvarteret;

5:o) *änkan Anna Sofia Gelin*, beträffande maltdrycker, uti gården N:o 25 å Östermalm;

Och får Magistraten infordra Stadsfullmäktiges yttrande, huruvida därjämte rättighet att idka sådan utskänkning af vin eller maltdrycker, må andra personer meddelas, börande i sådant fall föreslås utskänkingsställenas antal äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje utskänkingsställe må finnas, i fall föreskrift jämväl i sistnämnda afseende anses nödig.

Västerås Rådhus den 18 februari 1905.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af väckt förslag om inlösen af gasverket och elektriska belysningsstationen här i staden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 26 sistlidne januari hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren återremitterat väckt förslag till inlösen af gasverket och elektriska belysningsstationen i staden med hvad därtill hörer för ett pris af 165,000 kronor, i och för utredning

angående gasverkets verkliga värde med hänsyn till behöfliga utvidgningar och förbättringar samt angående gaslysningsbolagets juridiska rätt till ledningar å stadens mark.

Enligt det utlåtande, som föreståndaren för Eskilstuna gasverk Hugo Sandahl på anmodan af Drätselkammaren afgifvit, skulle kostnaden för gasverkets utvidgning till en produktionsförmåga af behöfliga 2,000 i stället för nu endast c:a 1,500 kubm. gas pr dygn uppgå till 22,000 kronor.

Beträffande elektriska belysningsstationen har Ingeniören K. Bladin beräknat kostnaden för uppläggning af ett nytt ledningsnät med lagenlig isolering efter afdrag af gamla nätets värde till 17,500 kronor.

Öfriga af Ingeniör Bladin gjorda beräkningar afse större utvidgningar för framtida behof.

På grund af Herrar Sandahls och Bladins sakliga utlåtanden, som härmed bifogas, och med ledning af sist afgifna revisionsberättelsen samt med den kännedom, som Drätselkammaren inhämtat om inneliggande inventarier, har Kammaren uppställt följande tablå, nämligen:

Staden erhåller:

Gasverkets byggnader med rörsystem	105,000: —	
Fasta inventarier, lyktor och retorter	7,349: 62	112,349: 62
Belysningsstation med ledningar för elektrisk belysning, som kostat bolaget	137,021: 37	
hvarå afskrifvits	76,581: 09	60,440: 28
Inventarier enligt bilagda specifikation		55,870: 72
Kassakonto		6,125: 75
Fordringar		15,836: 69
I bank inestående		20,300: —
Sista lysärets vinst, förslagsvis		27,000: —
	<u>Summa Kronor</u>	<u>297,923: 06</u>

Däremot öfvertager staden bolagets skulder enligt revisionsberättelsen
den 1 november 1904 . . . . . 108,059: 16

samt betalar kontant:

för 506 aktier à 165 kronor	83,490: —	
6 % ränta därpå	5,009: 40	88,499: 90
för stadens 494 aktier à 100 kronor	49,400: —	
6 % ränta därpå	2,964: —	52,364: —
Ett års arvode åt verkställande direktören		1,500: —
Fröken Anna Geddas pension, förslagsvis		8,000: —
	<u>Kronor</u>	<u>258,423: 06</u>

hvar till kommer:

för nödig komplettering af gasverket, enligt Herr Sandahls beräkningar	22,000: —	
för omläggning af elektr. ledningsnätet enligt Herr Bladins beräkningar	17,500: —	39,500: —
	<u>Summa Kronor</u>	<u>297,923: 06</u>

Med förmälan att bolaget på grund af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 28 februari 1862 förvärfvat sig den mark, hvarå gasverket är uppfördt, från Västerås stad mot därför af expropriationsnämnd åsatt och af Västerås Rådstufvurätt genom utslag den 15 september samma år fastställd samt därefter af bolaget den 4 därpåföljande oktober till Drätselkammaren erlagd summa af 2,092 Rdr 45 öre rmt, får Drätselkammaren härmed meddela, att Kammaren i fråga om bolagets juridiska rätt till ledningar å stadens mark ej kunnat inhämta någonting annat än hvad det mellan staden och bolaget gällande kontraktet om lyshållningen i staden innehåller, af hvilket kontrakt transsumt här följer.

Västerås den 20 februari 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

På anmodan får härmed angående Västerås gasverk afgifva följande utlåtande:

Vid besigtning af Västerås gasverk har utrönts att dess produktionsförmåga för närvarande uppgår till c:a 1,500 kubm. gas pr dygn.

Utgående likväl från de båda gasklockornas, som de relativt kostsammaste apparaterna, rymd om resp. 1,000 och 300 kubm. eller tillsammans 1,300 kubm., bör då gasklockutrymmet beräknas till c:a 60 % af gastillverkningsförmågan, denna med lätthet kunna uppbringas till 2,000 kubm., om en utvidgning enligt nedanstående kostnadsberäkning verkställles.

Af öfrige apparater äro nämligen condensatorerna, scrubbern, exhaustern samt reningskistorna med centerventil beräknade för nämnde tillverkning, men förefalla däremot stationsgasmätaren och tryckregulatorn vara väl små.

Rörförbindningarne med ventiler mellan apparaterna äro 6", utom reningskistornas in- och utloppsror hvilka endast äro 5", dessa senare äro dock för en ringa kostnad lätt att utbyta mot 6" rör.

Retortugnarne, tre till antalet med tillsammans 13 retorter, äro dock otillräckliga och som de dessutom tydligen ekonomiskt störande inverka på gasverkets drift, med anledning af deras särdeles låga gas- och koksutbyte, förordas deras snara utbytande mot ugnar af ändamålsenligare konstruktion.

I sammanhang harmed torde nämnas att fabriksskorstenen tarfvar ommurning.

Rörnätet i staden förefaller att till största delen vara af väl klena dimensioner, men som tillräckligt utloppsror från gasverket förefinnes, torde de klenare rören i mån af behof kunna utbytas mot gröfre.

Som såväl retorthuset, som öck apparatrummen äro jämförelsevis rymliga samt i godt skick möter intet nämnvärdt hinder för såväl retortugnarnes som apparaternas utvidgning.

Kostnaden för gasverkets utvidgning till 2,000 kubm:s gastillverkningsförmåga ställer sig följande:

2 st. 6-retort-halfgeneratorugnar, hvilka med lätthet samt med högt gas- och koksutbyte kunna producera 2,000 à 2,200 kubm. gas pr dygn, med ugnshvalf, armatur, hydraulik, komplett färdigbyggda och monterade, samt ommurning af fabriksskorstenen	19,500: —
1 st. gasstationsmätare samt 1 st. tryckregulator för hvardera 2,000 kubm. tillverkning pr dygn, med uppsättning och montering . . .	2,500: —
<hr/> Summa Kronor 22,000: — <hr/>	

Angående gasverkets värde torde detta vid en värdering med all sannolikhet uppgå till minst det uppgifna försäljningspriset c:a kr. 105,000: —, och synes detta, ofasadt att en kostnad af c:a kr. 22,000: — måste nedläggas för dess utvidgning, ingalunda högt.

Eskilstuna den 18 febr. 1905.

Hugo Sandahl,

föreståndare för Eskilstuna gasverk.

UTLÅTANDE

angående Västerås elektriska belysningsstation.

Ledningsnätet. Det nuvarande ledningsnätet utgöres, enligt till mitt förfogande ställd karta öfver samma, af följande längder och dimensioner:

700	meter	kabel,	80	mm
1,260	»	»	70	»
2,950	»	»	60	»
3,270	»	»	50	»
1,450	»	»	40	»
1,260	»	»	30	»
240	»	»	20	»
460	»	tråd,	10	mm
1,080	»	»	9	»
230	»	»	8,5	»
480	»	»	8	»
780	»	»	7	»
550	»	»	6,5	»
2,135	»	»	6	»
4,630	»	»	5,5	»
2,270	»	»	5	»
320	»	»	5,1	»
2,775	»	»	4,5	»
930	»	»	4	»
3,430	»	»	3,5	»
1,260	»	»	3	»
150	»	»	2,8	»
4,935	»	»	2,5	»
110	»	»	2	»

37,655 meter.

Kopparvikten af desamma utgör i rundt tal 10 tons och sammanlagda längden c:a 37,650 meter.

Under beräkning att kopparskrotet med nuvarande höga kopparpris betalas med 1,20 kr. pr kilo, skulle värdet af kopparen i ledningsnätet utgöra . . kr. 12,000: —
hvarifrån dock afgår nedtagningskostnaden, som kan anslås till . . » 2,000: —
hvadå återstå kr. 10,000: —

Skulle ett nytt ledningsnät *nu* uppläggas med lagenlig isolering och med användande af samma fästen och isolatorer som f. n. finnas, blefve kostnaden för själfva ledningarna (37,650 meter) . . . . . kr. 23,500: —
samt för uppläggningsen af samma . . . . . » 4,000: —
tillsammans kr. 27,500: —

alltså med afdrag af gamla nätets värde en kostnad för omläggningen af c:a kr. 17,500: —

Emellertid behöver nätet i sin helhet justeras, då dels ledningsförlusterna på sina ställen äro abnormt höga, och dels fördelningen af belastningen på nätets delar äfven lämnar åtskilligt att önska.

Kostnaden för en sådan omändring är omöjlig att säkert fixera utan en synnerligen vidlyftig, tidsödande och dyrbar kalkyl, men torde ej böra sättas till lägre än kr. 7,500: —.

Härtill komma kostnaderna för utvidgningar af ledningsnätet, särskildt till nya folkskolan, hvilken drager c:a 7,500: kr. samt förstärkning af ledningarne till nya stadshotellet, kräfvande c:a 1,800 kr.

Maskineriet. Det först insatta *maskinkomplexet*, som arbetat sedan 1888, tjänstgör ännu efter 16 års bruk till fullkomlig belåtenhet. Dess kapacité motsvarar 720 st. samtidigt brinnande 16-ljuslampor. Hvad värdet på detsamma angår, får man anse, att det är öfverensstämmande med det af gasverkets styrelse upptagna.

Komplexet n:o 2, som varit i verksamhet sedan 1897 års början, är uti förträffligaste skick och har en betydlig öfverbelastningsförmåga. Dess normala kapacité motsvarar 1,080 st. 16-ljuslampor, men får det under den mörkaste delen af året lämna energi till 1,200 st. och däröfver.

Sammanlagdt förfogar alltså elektricitetsverket öfver maskin- och elektrisk kraft till normalt 1,800 st. 16-ljuslampor, men då det vid jultiden plägar hållas bortåt 2,100 lampor samtidigt lysande, inses väl behovet af en utvidgning af kraftstationen. Sistlidna båda jular erhöill verket hjälp af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, eljes hade det ej kunnat tillfredsställa behovet. Tänka vi på, att såsom nya abonnenter komma dels Stadshotellet med bortåt 600 lampor, dels nya folkskolan på Herrgärdet med 260, dels Västmanlands regementes nybyggnad vid Stora gatan med c:a 300 och dels alla de, som förliden höst önskade få elektrisk belysning, men då vägrades, så torde en ytterligare maskinkraft af 100 hkr. ej kunna anses för högt tilltagen, utan endast vara tillfyllest under de närmaste åren.

Accumulatorbatteriet, som hufvudsakligast är afsedt för nattbelysning, undergick för 4 år sedan en större och förliden sommar en mindre reparation. Det har nog sett sina bästa dagar, men torde ännu några år kunna stå bi, isynnerhet om man under de mörkaste månaderna använder dag- och nattdrift och endast gör bruk af batteriet under den ljusa och halfljusa delen af året.

Det värde, som af gasverkets styrelse åsattes detsamma, torde få anses vara närmelsevis riktigt.

Beträffande *utvidgningen* af kraftstationen, så anser jag denna böra baseras på användandet af gas som drifkraft, dels för att slippa tillbygga ångpannehuset, hvilket dessutom möter mycken svårighet nu med hänsyn till närgränsande tomt, dels slippa bygga ny skorsten och dels för att kunna tillgodogöra gasverkets egen produkt. Äfven om gasen skulle komma att ställa sig något högre i pris än ångan, anser jag mig böra förorda den förra, särskildt med hänsyn därtill, att det endast är under den allra mörkaste delen af året, som den kommer att tagas i anspråk, och på grund af lättheten att så godt som ögonblickligen sätta i gång en gasmotor utan någon föregående uppeldning af ångpannor o. d.

Tänker man sig maskinhuset tillbyggt i sin längdriktning, föreställer jag mig att i samband med utvidgningen äfven *instrumenttaflan* med sina nu till större delen otidsenliga apparater bör nybyggas och placeras mot den åt accumulatorrummet vettande väggen, ungefär i rät vinkel mot sin nuvarande plats. Härigenom vinnes den fördelen, att nuvarande ledningarne från accumulatorerna, som äro ganska dyrbara, i hufvudsak kunna bibehållas.

Ungefärliga kostnaden för en utvidning i öfverensstämmelse med ofvanstående ställer sig på följande sätt:

Tillbyggnad af maskinhuset incl. grunder för maskinerna	c:a kr. 10,000: —
1 st. 100 hkr. gasmotor med uppsättning och tillbehör, i enlighet med förslag från Gust. Carlsson & C:o	» 14,500: —
Rörförbindningar mellan denna och gasrörsnätet	» 1,000: —
1 st. 100 hkr. dynamomaskin med tillbehör	» 4,625: —
Ny instrumenttaffa för samtliga dynamomaskiner och batteri	» 4,200: —
Ledningar, uppsättning etc.	» 1,235: —
	<u>Kronor 35,200: —</u>

Sammanställer man de kostnader, på hvilka staden får bereda sig, i händelse den öfvertager elektricitetsverket, erhålles:

Ombyggnad af nuvarande ledningsnätet	kr. 17,500: —
Justering och utvidgning af detsamma	» 16,800: —
Utvidgning af verket med 100 hkr. maskineri, enligt ofvanstående	» 35,200: —
	<u>tillsammans Kronor 69,500: —</u>

eller i rundt tal . . . . . Kronor 70,000: —

Västerås den 20 februari 1905.

K. Bladin.

(Afskrift.)

UTGÅENDE INVENTARII KONTO.

1904. Juni 30.

An. Gasmätarens konto	2,034: 03
» Diverse materialiers konto (smörjeoljor)	52: —
	<u>Transport 2,086: 03</u>

Transport 2,086: 03

An. Auerbrännare för gatubelysning:

187 st. brännare afskrifna.

2 » gruppbrännare »

7 » brännare till $\frac{1}{3}$ af värdet 24: 40

I lager:

5 st. brännare . . . . . 10: — 34: 40

» Diverse gasapparaters konto 735: 52

» Diverse materialier för el. inledningar 5,826: 72

» Kalk-konto . . . . . hl. 78 69: 95

» Elektriska lampors konto 398: 58

» Elektriska mätarens konto 15,144: 13

» Stenkols konto . . . . . hl. 1,280 1,759: 15

» Stenkolstjäras konto . . . . . ltr 2,720 81: 60

» Koks konto . . . . . hl. 200 150: —

» Myrmalms konto:

Ny malm till fulla värdet . . . . . hl. 100

Begagnad malm till $\frac{1}{3}$ af värdet . . . . . » 187

hl. 287 398: 34

» Ångkols konto . . . . . hl. 1,060 1,540: 44

» Gasfiltnings konto (gjutna och svarta rör samt delar) 10,615: 71

» Rörbrunnars konto för materiel (galv. rör och delar) 14,230: 37

» Diverse inventariers konto 2,799: 78

Kronor 55,870: 72

(Transsumt.)

KONTRAKT**emellan Västerås stad och Gaslysningsaktiebolaget i Västerås.****§ 1.**

Bolaget åtager sig att, på de villkor, detta kontrakt bestämmer, inom staden ombesörja såväl den allmänna gatubelysningen, hvarmed förstås den belysning af gator, gränder, broar, torg och andra allmänna platser, som enligt Stadsfullmäktiges beslut skall för stadens invånares räkning nu eller framdeles äga rum, som ock den inre lyshållningen med gas i allmänna och enskilda hus och lokaler, såvida dessa hus och lokaler gränsa intill de gator eller platser, hvarest gaturören framledas; kommande denna belysning att verkställas med gas, beredd af stenkol eller annat för ändamålet lika tjänligt ämne.

§ 5.

Bolaget tillerkännes uteslutande rättighet att emot de villkor och under den tid, detta kontrakt gäller, ombesörja den allmänna gatubelysningen här i staden, och skall under samma tid någon annan än bolaget icke för enskildes eller stadens räkning äga att nedlägga gasrör i gatorna.

§ 30.

Två år innan den i föregående § bestämda kontraktstidens utgång, må stadens fullmäktige höras, huruvida de önska att bolaget under någon ytterligare bestämd tidrymd må fortfarande ombesörja gatubelysningen i staden till det pris, som kan öfverenskommas.

Kan ett sådant beslut icke tillvägabringas och kommer bolagets åtagande efter den tilländalupna kontraktstiden följaktligen att upphöra, äger staden att, om den så för godt finner, till sig inlösa gasverket med alla byggnader, rörledningar och apparater, lyktor, inventarier och allt hvad därtill i öfrigt hörer, äfvensom gasmätare och möjligen befintlige gasklockor, mot erläggande af det värde, hvartill berörde byggnader, inrättningar och inventarier efter deras då varande beskaffenhet uppskattas af gode män, utsedda till det antal och i den ordning § 28 bestämmer.

Västerås den 15 april 1896.

För Västerås stads Drätselkammare:

John Karlsson.

Bernh. Carlson.

Förestående kontrakt godkännes.

För Gaslysningsaktiebolaget i Västerås:

A. W. Ugglä.

Rätt transumeradt betygar

Ex officio

Bernh. Carlson.

Magistratens skrifvelse med öfverlämnande af framställning från Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag därom, att Stadsfullmäktige måtte besluta att tillsammans med Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag teckna garanti för ränta och amortering å ett lån som Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag beslutat upptaga.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Remitteras jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 23 Februari 1905 till Drätselkammaren för erhållande af kammarens utlåtande i frågan.

Västerås den 1 mars 1905.

Enligt uppdrag

Gustaf Qvarfott.

Af Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag till Magistraten inlämnad framställning därom att Stadsfullmäktige måtte för Västerås stad i förening med Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag bevilja garanti eller borgen såsom för egen skuld för riktiga gäldande af ränta och amortering å ett belopp af 41,400 kronor af det af Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag vid bolagsstämma den 28 maj 1904 beslutade lån å 320,000 kronor enligt de villkor som vid lånets upptagande kunde vara aftalade och under de förutsättningar som innehölles i bolagsstämmans beslut samma dag jämte vid samma framställning fogade:

1:o utdrag af det vid nämnda bolagsstämma förda protokoll med tillhörande bilaga A.;

2:o uppgift å Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolags lån den 28 maj 1904;

3:o förslag till fördelning af räntegaranti eller borgen för det beslutade lånet;

4:o en uppgift å aktieteckningar i och garantiförbindelse för Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag;

5:o en kalkyl innehållande beräkning när Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag skulle blifva i stånd att betala icke allenast full annuitet å statslånet utan äfven full annuitet och ränta å samtliga sina obligationer,

får Magistraten härhos till Stadsfullmäktiges pröfning och afgörande öfverlämna.

Och bifogas tillika Magistraten tillhandakommet utdrag af det vid ärendets behandling inför Sala—Tillberga järnvägsaktiebolags styrelse den 16 innevarande februari förda protokoll, omfattande styrelsens framställning till sistnämnda järnvägsaktiebolags bolagsstämma.

Västerås Rådhus den 18 februari 1905.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan Sala—Gysinge—Gefle järnvägsaktiebolag å ordinarie bolagsstämma den 28 maj detta år, på sätt bilagda utdrag af det vid stämman förda protokoll utvisar, beslutat att för inlösen af Sala vagnsaktiebolags rullande materiel samt för slutlig reglering af järnvägsbolagets sväfvande skulder upptaga ett amorteringslån å högst 330,000 kronor att amorteras på högst 40 år samt villkor i öfrigt, som protokollsutdraget innehåller, så och efter det befunnits, på sätt af hofföljande utredning framgår, att för inlösen af vagnbolagets rullande materiel och för reglering af järnvägsbolagets sväfvande skulder erfordras ett lån å allenast 320,000 kronor, får Sala—Gysinge—Gefle järnvägsaktiebolag, — med bifogande af fördelning af den i bolagsstämmans beslut ifrågasatta garantien för ränta och amortering å lånet, verkställd i öfverensstämmelse med det af utsedde kommitterade, enligt bifogade tryckta framställning, uppgjorda förslag till fördelning af utaf dem ifrågasatt garanti för ett mindre lån å 270,000 kronor —, härmed äran vördsamt hemställa, att Magistraten behagade med förordande af bifall till framställningen hos Herrar Stadsfullmäktige i Västerås föreslå, att Stadsfullmäktige måtte för Västerås stad i förening med Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag bevilja garanti eller borgen såsom för egen skuld för riktiga gäldande af ränta och amortering å ett belopp af 41,400 kronor af det af järnvägsbolaget beslutade lånet å 320,000 kronor enligt de villkor, som vid lånets upptagande kunna vara aftalade, allt under de förutsättningar, som innehållas i det återopade bolagsstämmobeslutet den 28 nästlidne maj.

Sala den 17 juni 1904.

För Sala—Gysinge—Gefle järnvägsaktiebolag:

O. V. Lundberg.

(Transsumt)

Protokoll, hållet i Sala den 28 maj 1904 vid ordinarie bolagsstämma med Sala—Gysinge—Gefle järnvägsaktiebolag.

Närvarande: Här nedan antecknade personer etc. — — — —

§ 1.

Stämman öppnades af Brukspatronen G. Benedicks i egenskap af styrelsens ordförande; hvarefter Brukspatronen Benedicks utsågs att såsom ordförande leda förhandlingarne vid stämman.

§ 5.

Föredrogs följande af bolagets styrelse till stämman aflättna framställning, hvilken ock varit i tryck tillgänglig för aktieägarne: »Till etc. Sedan vid» etc. *Bil. A.*

Om ifrågavarande framställning uppstod en stunds öfverläggning, hvarunder Verkställande Direktören meddelade den upplysning, att järnvägsbolaget hade att af Enköping—Heby—Runhällens järnvägsaktiebolag bekomma kontant 20,000 kronor för ingången af dess järnväg å Runhällens station äfvensom att järnvägen kunde påräkna att i utdelning i Ingeniören C. Jehanders konkurs bekomma omkring 15,000 kronor; samt att i följd häraf, om framställningen bifölles, styrelsen komme att kvarstå i borgen för bolaget för ett belopp af 60,000 kronor. En summa af 330,000 kronor

skulle alltså vara fullt tillräcklig till gäldande af bolagets samtliga sväfvande skulder och till inlösen af Sala vagnaktiebolags rullande materiel.

Efter ytterligare något ordande, hvarunder Konsuln Flensburg framhöll, hurusom det vore med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att de i järnvägsbolaget intresserade kommuner och bolag, som nästan uteslutande ägde järnvägen, äfven öfvertog järnvägsbolagets skulder och helt befriade bolagets styrelse för dess borgensansvar för bolagets lån, föreslog Konsuln Flensburg, att bolagsstämman måtte besluta:

att upptaga ett amorteringslån å högst 330,000 kronor, att amorteras på högst 40 år, mot säkerhet af *dels* inteckningar i bolagets järnväg till motsvarande belopp, gällande med förmånsrätt efter såväl den inteckning å 1,545,500 kronor med ränta, som lämnats till säkerhet för det statslån bolaget erhållit, som ock de inteckningar å tillhoppa 600,000 kronor, som faststälts den 3 juni 1901 och enligt lånekontrakt skola utgöra säkerhet för de af bolaget förut upptagna två obligationslånen, *och dels* garanti för ränta och amortering å lånet af i järnvägsbolaget intresserade kommuner, bolag och enskilde personer;

att de sålunda upplånade pänningarne användas i första hand till inlösen af Sala vagnaktiebolags rullande materiel och ägande aktier i järnvägsbolaget samt i andra hand till infriande af bolagets sväfvande skulder;

samt att såsom villkor härför bestämmes:

att de kommuner, bolag och enskilde, som lämna borgen för bolagets ifrågakomma lån å 330,000 kronor, få å sig öfverlåtna med full äganderätt de Sala vagnaktiebolag nu tillhöriga preferensaktier å 30,000 kronor i järnvägsbolaget att emellan dem fördelas pro rata parte;

och att vidare samma kommuner, bolag och enskilde få såsom säkerhet för den af dem lämnade garantien å sig öfverlåten äganderätten till den Sala vagnaktiebolag nu tillhörande rullande materielen att emellan garanterna fördelas i förhållande till storleken af deras garanti, dock med rätt för järnvägsbolaget att utan lösen återbekomma äganderätten till vagnarne, när bolaget återgäldat de belopp, som af vederbörande utbetalats på den nu sökta garantien, äfvensom att tills vidare och under minst tio år få utan afgift begagna vagnarne men med skyldighet för bolaget att under tiden underhålla dem.

Detta förslag blef af bolagsstämman enhälligt godkändt.

§ 6.

§ 8.

Att jämte Verkställande Direktören justera detta protokoll utsågos Kyrkoherden Thorbjörnsson och Notarien Sixten Andersson; hvarefter och då något vidare icke förekom stämman upplöstes.

Som ofvan

C. A. Wallin.

Justeradt.

O. V. Lundberg. Anton Thorbjörnsson. Sixten Andersson.

Rätt transsumeradt, betyga:

N. Wenström. L. Th. Öberg.

UPPGIFT

å Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolags lån den 28 maj 1904.

Stående lån:

1:o)	Statslån	1,545,500: —
2:o)	1:sta obligationslånet:	
	Hos Stockholms Ensk. Bank	260,000: —
	» Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag	40,000: —
		300,000: —
3:o)	2:dra obligationslånet:	
	Hos Stockholms Ensk. Bank	240,000: —
	» Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget	60,000: —
	» Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag	15,000: —
		315,000: —
	Summa	2,160,500: —

Tillfälliga lån, mot borgen af styrelsen:

Hos Uplands Enskilda Bank, lån	90,000: —	
» » » » löpande räkning	30,000: —	
» Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank, lån	65,000: —	
» Sala stads sparbank, lån	72,186: 40	
» Gäfle stads sparbank, lån	12,305: 56	269,491: 96
För inlösen af Sala Vagnaktiebolag, beräknade		87,000: —
	Summa	356,491: 96

<i>Afgå:</i> beräknad utdelning i C. Jehanders konkurs samt afgift af	
Enköping—Heby—Runhällens järnvägsaktiebolag för in-	
gången å Runhällens station	36,491: 96
	Räst 320,000: —

som alltså behöfva upplånas för infriande af bolagets sväfvande skulder och för inlösen af Sala Vagnaktiebolags rullande materiel.

FÖRDELNING AF DET LÅN å 320,000 kronor, som Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag å ordinarie bolagsstämma den 28 maj 1904 beslutat upptaga under förutsättning att garanti för ränta och amortering för lånet lämnas af i bolaget intresserade kommuner, bolag och enskilde personer; utvisande denna fördelning de kapitalbelopp, å hvilka begäres garanti för ränta och amortering af här nedan uppräknade kommuner och bolag:

Sala stad	59,300: —
Gäfle stad	71,200: —
Hedesunda socken	23,700: —
Nora socken	23,700: —
Enåkers socken	5,950: —
Walbo socken	17,700: —
Sala socken	5,950: —
Öster Fernebo socken	23,700: —
Gysinge aktiebolag	47,400: —
Västerås stad och Sala—Tillberga järnväg	41,400: —
	Summa 320,000: —

UPPGIFT

å aktieteckningar i och garantiförbindelser för Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag.

	Aktiebelopp	Garanteradt belopp för 1:sta obl.-lånet	Garanteradt belopp för 2:dra obl.-lånet	Begärd garanti för 3:dje obl.-lånet	S u m m a
Gäfle stad.....	200,000	75,000	75,000	71,200	421,200
Sala »	201,200	75,000	65,000	59,300	400,500
Västerås »	25,000	20,000	—	21,400	66,400
Walbo socken	20,000	20,000	20,000	17,700	77,700
Hedesunda »	150,200	30,000	25,000	23,700	228,900
Ö. Fernebo »	100,200	—	25,000	23,700	148,900
Nora »	137,900	30,000	25,000	23,700	216,600
Enåkers »	30,200	—	—	5,950	36,150
Sala »	10,000	10,000	5,000	5,950	30,950
Gysinge Aktiebolag.....	202,800	—	60,000	47,400	310,200
Sala—Tillberg.....	100,600	40,000	15,000	20,000	175,600
S u m m a	1,178,100	300,000	315,000	320,000	2,113,100

Sala den 24 oktober 1904.

O. V. Lundberg.

Västerås stad inbetalade på sin garanti:

¹/₇ 03 (ränta och amortering) ..... 875: —

¹⁴/₁₂ 03 (endast ränta) 480: 77

Summa 1,355: 77

BIHANG

till ny kalkyl af den 17 september 1904.

Vid slutet af	Disponibel vinst	Annuitet å statslånet	Afbetalning å balans på statslånet	Balans till följande år å statslånet med upplupen ränta	Annuitet å dot nya obligations- lånet å 320,000 kr. (obl. N:o 3)	Annuitet å 1:sta obligations- lånet	Annuitet å 2:dra obligations- lånet	Öfverskott
1905	128,000	77,275	50,725	71,275	—	—	—	—
1906	138,000	77,275	60,725	10,550	—	—	—	—
1907	149,000	77,275	10,550	—	20,000	20,000	21,175	—
1908	150,000	77,275	—	—	20,000	20,000	21,975	10,750

Utdrag af protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag den 16 februari 1905.

§ 2.

Af Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag gjord framställning därom att Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag måtte i förening med Västerås stad bevilja garanti eller borgen såsom för egen skuld för riktiga gäldande af ränta och amortering å ett belopp af 41,400 kronor af det af Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag vid bolagsstämma den 28 maj 1904 beslutade lån å 320,000 kronor enligt de villkor som vid lånets upptagande kunde vara aftalade och under de förutsättningar, som innehölles i bolagsstämmans beslut samma dag, företogs ånyo till behandling.

Och föredrogos härvid följande handlingar bilagda detta protokoll:

1:o) utdrag af det vid nämnda bolagsstämma förda protokoll med tillhörande bilaga A;

2:o) uppgift å Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolags lån den 28 maj 1904;

3:o) förslag till fördelning af räntegaranti eller borgen för det beslutade lånet;

(I sammanhang härmed antecknades, enligt nu meddelade upplysningar, att Sala och Gäffe städer, Hedesunda, Nora och Walbo socknar samt Gysinge aktiebolag medgifvit teckna garanti för af dem begärda belopp, att Öster Fernebo socken beslutat teckna garanti för ett till 20,000 kronor nedsatt belopp, att Enåkers socken afslagit framställningen om tecknande af räntegaranti samt att Sala socken ännu ej förehaft frågan till behandling å kommunalstämma.)

4:o) en uppgift å aktieteckningar i och garantiförbindelse för Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag;

5:o) en kalkyl innehållande beräkning när Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag skulle blifva i stånd att betala icke allenast full annuitet å statslånet utan äfven full annuitet och ränta å samtliga sina obligationslån.

Då enligt styrelsens åsikt billighet kräfde, att de i Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag intresserade kommuner och bolag, som nästan uteslutande ägde järnvägen, öfvertoge bolagets skulder och så vidt möjligt vore befriade bolagets styrelse för dess borgesansvar,

då, efter befrielse från skyldigheten att gälda hyra till Sala vagnaktiebolag och därefter tilläfventyrs äfven till styrelsen för Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag såsom innehafvare af vagnaktiebolagets rätt, så länge styrelsen stode i borgen för järnvägsaktiebolagets skulder, för vagnaktiebolaget nu tillhörig rullande materiel, tiden, inom hvilken Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag skulle blifva i stånd att gälda årlig ränta och amortering å ej mindre dess statslån än äfven samtliga obligationslån, skulle komma att betydligt framflyttas,

då samma rullande materiel, inköpt för ett belopp af cirka 187,000 kronor, och därefter väl underhållen, lämnade tillsammans med inteckning i själfva järnvägen säkerhet,

då såväl Västerås stad som Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag på grund af ägande aktier och förut tecknad räntegaranti eller borgen, staden för tillsammans 45,000 kronor och Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag, hvari Västerås stad äger ungefär hälften, för ej mindre än 155,600 kronor, hade synnerligt intresse uti Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag, och

da flertalet af öfrige större aktieägare i sistnämnda bolag, på sätt förut angifvits, tillmötesgått dess bolagsstämmas framställning i ämnet, ansåg styrelsen att Västerås stad och Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag icke borde undandraga sig att deltaga i begärd räntegaranti för det nu sökta lånet,

men *da* det belopp 41,400 kronor för hvilket af Västerås stad och Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag begärts garanti, syntes styrelsen väl högt och borde kunna nedbringas till 30,000 kronor,

beslöt styrelsen nu, med uttalande af den åsikt att den räntegaranti, som tecknades af Västerås stad och Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag, borde mellan staden och järnvägsaktiebolaget så fördelas, att staden tecknade garanti för en tredjedel och järnvägsaktiebolaget för två tredjedelar, att föreslå

det bolagsstämma för Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag måtte bevilja garanti eller borgen såsom för egen skuld för riktiga gäldande af ränta och amortering å ett belopp af 20,000 kronor af det af Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag beslutade lån å 320,000 kronor enligt de villkor, som vid lånets upptagande kunna varda aftalade och under de förutsättningar, som innehållas i ofvan åberopade bolagsstämmobeslut den 28 maj 1904.

In fidem

Claes Ugglä.

Skrifvelse från stadshusbyggnadskommitterade med begäran om bemyndigande att uppgöra om hyresaftal angående de skilda lokalerna i stadshusbyggnaden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt utslag uppå anförda besvär ej funnit skäl göra ändring i Stadsfullmäktiges beslut den 25 februari 1904 om godkännande af de utaf Arkitekten Erik Hahr uppgjorda ritningar till en ny stadshusbyggnad i Västerås, dock så att, därest det vid uppgjorda detalj- och arbetsbeskrifningar visade sig att kostnaderna öfverskredo 600,000 kronor, kommitterade bemyndigades att vidtaga de förenklingar och inskränkningar, som gjorde det möjligt att efter Stadsfullmäktiges hörande till nämnda kostnad uppföra byggnaden, hafva kommitterade erhållit det ytterligare anslag till byggnadens uppförande, som omförmäles i bilagda protokoll den 17 november 1904, § 78, samt träffat aftal om byggnadens uppförande och inredning enligt den kostnadsberäkning, som i samma protokoll, under § 79, omnämnes; och hafva kommitterade därefter gått i författning om att låta arbetet å stadshusbyggnadens uppförande börja.

Enligt entreprenadkontraktet angående uppförande af stadshusbyggnaden skall densamma visserligen ej vara fullt färdig förr än till den 1 augusti 1907, men då

sättet, på hvilket en del inredningsarbeten i de olika lokalerna böra utföras, i väsentlig mån är beroende på till hvilka ändamål och till hvilka personer samma lokaler kunna komma att upplåtas,

få kommitterade anhålla om Stadsfullmäktiges bemyndigande att uppgöra om hyresafstal angående de skilda lokalerna i stadshusbyggnaden.

Västerås den 19 februari 1905.

På stadshusbyggnadskommitterades vägnar:

John Karlsson.

J. W. Ödman.

Protokoll, hållet inför kommitterade för uppförande af nytt Stadshus i Västerås den 17 november 1904.

§ 78.

S. D. Herr Disponenten Th. Sundeman tillkännagaf härefter, att delägarne i föreningen Aros, som i enlighet med föreningens stiftelseurkund icke ville beräkna någon vinst af deras inköp af gården och tomterna N:ris 10, 11 och andel af N:o 12 i Norra kvarteret, torde om samma gårds öfverlåtande till staden uppskötas till den 1 April 1907 äga intjänade medel af minst femtontusen kronor, häri inberäknadt byggnadernas försäljningsvärde, samt att föreningen vore villig att, i ändamål att det beslutade huset skulle erhålla möjligast prydliga utseende, till kommitterades förfogande öfverlämna samma vinstmedel.

För detta erbjudande uttalade kommitterade sin tacksamhet till föreningen.

Som ofvan.

In fidem

J. W. Ödman.

Protokoll, hållet inför kommitterade för uppförande af nytt Stadshus i Västerås den 17 november 1904.

§ 79.

S. D. Med ledning af här förut omförmälta anbud och i öfrigt kända förhållanden uppgjorde kommitterade härefter följande beräkning angående den beslutade nya stadshusbyggnaden:

Tillgångar:

Stadsfullmäktiges byggnadsanslag	600,000: —
Bidrag från föreningen Aros	15,000: —
Summa Kronor	615,000: —

Byggnadskostnader m. m.:

Byggnadens uppförande å entreprenad enligt lägsta anbud	475,000: —
Kalksten enligt af arkitekten lämnade upplysningar	27,000: —
Värme- och ventilationsanordningar enligt af Munktells mekaniska verkstads aktiebolag afgifvet anbud	30,000: —
Vatten- och afloppsledningar enligt denna dag föredraget anbud . . .	5,980: —
Belysningsanläggningar enligt äldre, förut ingifvet anbud	10,000: —
Korkmattor för högst	10,000: —
Uthus	10,000: —
Arkitektarvode enligt träffadt aftal	22,000: —
Kontrollantarvode, oförutsedda utgifter m. m.	25,020: —
<hr/>	
Summa Kronor	615,000: —

Då enligt samma beräkning kommitterade ej ansågo sig böra befara, att Stadsfullmäktiges byggnadsanslag 600,000 kronor behöfde öfverskridas, beslöto kommitterade att, under förutsättning att Stadsfullmäktiges beslut om antagande af Arkitekten Hahrs ritningar vunne laga kraft och så fort underrättelse därom till kommitterade ankomme, företaga byggnadsarbetet.

Som ofvan.

In fidem

J. W. Ödman.

Fattigvårdsstyrelsens och beredningsutskottets utlåtande i anledning af herrar Kommitterades förslag till ordnande af fattigvårdsväsendet inom staden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom utlåtande i anledning af väckt motion om åtskilliga *förändringar i stadens fattigvårdsväsende* får styrelsen med remisshandlingarnes återställande åberopa innehållet af sitt bilagda, i ärendet förda, protokoll.

Västerås den 22 Oktober 1904.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.

F. C. Hennichs.

Utdrag af protokoll hållet vid Västerås stads
Fattigvårdsstyrelses sammanträde den 1 September
1904.

S. D. Närvarande Ordföranden Herr Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Herrar Slöjdlärares J. Brandt, Grosshandlanden Erik Andersson, Apotekaren Otto Oest, Folkskolläraren John Walter, Körsnären A. Grönberg, Handlanden N. G. Bergström, Fabrikören J. R. Keijser, Läroverksadjunkten B. Rollin, Gårdsägaren C. A. Pettersson, Handlandena L. Uppling och R. Andersson äfvensom t. f. Kamreraren Axel Eklundh samt undertecknad.

§ 23.

Sedan till dagens sammanträde uppskjutits frågan beträffande åtskilliga förändringar i *stadens fattigvårdsväsende*, blefvo, efter diskussion, tvänne förslag till det yttrande, som borde i frågan till Stadsfullmäktige afgifvas, aflämnade, det ena af Ordföranden och Apotekaren Oest, så lydande:

»Styrelsen kan visserligen icke på grund af egen erfarenhet yttra sig om kommitterades förslag, men om därigenom såsom det vill synas vinnes bättre kännedom och omsorg om de fattiga än som med nu gällande fattigvårdsreglemente är möjligt, har styrelsen intet emot dess antagande, men anser dock att antalet distrikthefer bör bestämmas till 7, på det att dessas åligganden ej må bli allt för betungande äfvensom att vice distrikthefer vid förfall för den ordinarie får inträda i hans ställe»;

och det andra af Läroverksadjunkten Rollin af följande lydelse:

»Mot kommitténs utlåtande och förslag rörande fattiggården Karlslund och för beredande af skyndsam vård åt värnlösa och vanvårdade barn har fattigvårdsstyrelsen intet att invända.

Beträffande åter kommitténs förslag till nytt fattigvårdsreglemente vidblifver styrelsen sin förut uttalade mening, att den nuvarande anordningen af fattigvården i det hela verkat tillfredsställande, hvarför den saknar anledning att tillstyrka nu föreslagna reform.

I fråga om den förefintliga ojämnheten i fattigvårdsdistriktens arbetstunga anser styrelsen, att den kan öfvervinnas genom en omreglering af fattigvårdsdistrikten, hvarvid ett nytt distrikt kan tilldelas styrelsens vice ordförande, som nu är befriad från ett sådant, samt därigenom att särskildt i större distrikt assistentens biträde tages i anspråk äfven på annat sätt än som vikarie vid distriktheferens förfall»;

och blef efter det distriktheferen Bergström förklarar sig i frågan passiv, votering rörande de bägge förslagen företagen, därvid det sist omnämnda med åtta *ja* mot tre *nej* blef af styrelsen antaget.

Med anledning däraf beslöts, att detta yttrande genom protokollsutdrag skulle meddelas Stadsfullmäktige.

In fidem

F. C. Hennichs.

Justeradt den 6 Oktober 1904.

A. Johansson.

Rätt utdraget, betygar

Ex officio

F. C. Hennichs.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 28 april 1904 till Beredningsutskottet remitterat Herrar Kommitterades utlåtande i anledning af väckt motion om åtskilliga förändringar inom härvarande fattigvårdsväsende med till ärendet hörande handlingar, får Utskottet härmed, efter att ha tagit frågan under ompröfning, anföra följande:

Utskottet instämmer i Kommitterades förslag rörande de två första af motionären väckta frågorna, eller frågorna om fattiggården Karlslunds förändring åtminstone delvis till arbetsinrättning, samt om fattiga barns utackordering.

Hvad beträffar den tredje punkten i motionen, som gifvit Kommitterade anledning till framläggande af ett nytt fattigvårdsreglemente, saknar Utskottet nödig erfarenhet för bedömandet af den frågan, huruvida äfven i vårt samhälle bristerna i det nuvarande fattigvårdsväsendet visat sig så märkbara att det bör utbytas mot ett nytt. Men äfven om den nuvarande anordningen af fattigvården i det hela verkat tillfredsställande, synes dock vid en jämförelse mellan det nuvarande fattigvårdsreglementet och det af Kommitterade föreslagna, det senare äga så betydande företräden, att Utskottet anser sig böra tillstyrka dess antagande.

Genom Kommitterades förslag kunna fattigvårdens handhafvare vida lättare än hittills vinna en för fattigvårdens ändamålsenliga utöfning nödig kännedom om understödagarens person samt alla andra förhållanden, som böra tagas i betraktande vid understöds utdelande, hvaraf ock följer en större förmåga hos vårdaren att kunna afpassa hjälpen efter behovet. Vidare vinnes större möjlighet för fattigvårdaren dels att kunna inverka på de honom anförtrordda fattiga i fråga om ett bättre och ändamålsenligare utnyttjande af egen arbetsförmåga, dels att kunna öfvervaka det sätt, hvarpå understödsdagare begagna de honom tilldelade medlen.

Systemets hållbarhet torde dock ytterst bero på, huruvida verkligt intresserade och dugliga fattigvårdare i tillräckligt antal kunna fås.

Det stora intresse, hvarmed Kommitterades förslag omfattats af allmänheten, torde dock kunna gifva anledning till den förhoppning, att svårigheterna i detta hänseende ej skola visa sig allt för stora.

För att minska dessa, vill Utskottet föreslå att äfven kvinnor kunna väljas till fattigvårdare, enär många bland dem utan tvifvel äro synnerligen lämpliga för den verksamhet, hvarom här är fråga.

En s. k. fattigvårdsbyrå, som bland annat har till uppgift att förmedla sambandet mellan den legala och den enskilda fattigvården, anser Utskottet i likhet med Kommitterade för närvarande ej behöflig, men vill Utskottet föreslå, att det uppdrages åt den blifvande fattigvårdsstyrelsen att lämna anvisning på den eller de personer, till hvilka enskilda, som vilja utöfva välgörenhet, hafva att vända sig för erhållande af nödiga upplysningar.

Beträffande den ekonomiska sidan af Kommitterades förslag torde det vara klokast bereda sig på någon ökning i utgifterna för den öppna fattigvården, åtminstone till en början, men denna ökning torde dock ej blifva så betydande att den ej mer än väl motsvaras af en i flera hänseenden förbättrad fattigvård. På längden torde systemet blifva billigare, sedan en stam af goda fattigvårdare utbildats och särskildt dessas råd och anvisningar åt de fattiga »om ett ändamålsenligt bruk af egna arbetskrafter och hjälpkällor till själf försörjning» visat sig hafva åsyftad verkan.

Mot Kommitterades förslag till indelning af staden i fem fattigvårdsdistrikt har Utskottet intet att erinra, då helt visst en eventuell fattigvårdsstyrelse kommer att föreslå ändring härutinnan, om och när den kan finna en sådan af behovet påkallad.

Några mindre betydande ändringar af följande paragrafer i reglementet och instruktionen vill Utskottet föreslå:

I reglementets § 2 utbytas orden »stadens distriktschefer» mot »cheferna för stadens fattigvårdsdistrikt».

§ 3, där ordet »äger» står i annan betydelse än samma ord i 3:dje mom. af § 2, bör hafva lydelsen: »Styrelsen antager äfvensom i vederbörlig ordning entledigar» etc.

I § 8 utbytas orden »i anseende till de närvarandes fåtalighet» mot »i följd af hans frånvaro».

§ 20 punkt 3. I stället för »fattigvårdsstyrelsen» sättes »direktören för fattiggården».

§ 30 punkt 3. I stället för »hvad dem blifvit anförtrodt» sättes »sina förpliktelser».

A) *Instruktion för distriktschefer och fattigvårdare:*

§ 2.

Orden »samt att i allt söka få umgås med de dem anförtrodda fattiga, att» utbytas mot »så att».

§ 26.

Andra momentet utgår såsom hörande till skolrådets befogenhet.

§ 28.

Punkten »Äfven må hänvisningen innehålla förord till fri medicin, om så behöfves, och det i allmänhet utan afkortning af innehafvande understöd» ändras till: »Äfven må därvid, om så behöfves, fri medicin beviljas».

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

1:o) att i öfverensstämmelse med Kommitterades förslag till en blifvande fattigvårdsstyrelse hänskjuta frågan om fattiggårdens förändring till arbetsinrättning samt att medgifva fattigvårdsstyrelsen rätt att tillsvidare begagna sig af styrelsens för härvarande barnkrubba erbjudande att på angifna villkor för kortare tid mottaga i sagda anstalt barn, för hvilka skyndsam vård kräfves;

2:o) att äfven kvinnor kunna väljas till fattigvårdare;

3:o) att åt en blifvande fattigvårdsstyrelse uppdraga att utse någon eller några personer, som skola utgöra ett förmedlande samband mellan den officiella fattigvården och den enskilda;

4:o) att antaga Kommitterades förslag till nytt fattigvårdsreglemente med de af Utskottet föreslagna ändringar;

5:o) att öfverlämna åt en eventuell ny styrelse att med ledning af Kommitterades förslag och Utskottets däri föreslagna ändringar utarbeta nödiga instruktioner, hvarvid Utskottet vill framhålla det önskvärda däri, att uti instruktionen för hvarje särskild funktionär sammanföras alla dithörande paragrafer, hvilka i Kommitterades förslag finnas spridda.

Västerås den 17 mars 1905.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Gustaf Qvarfott.

Hälsovårdsnämndens skrifvelse med förslag å de trakter inom stadens område, för hvilka hälsovårdsstadgans bestämmelser ytterligare böra tillämpas.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Konungens Befallningshafvande i Västmanlands län genom resolution den 10 november 1898 förordnat, att vissa områden, belägna intill den för Västerås stad år 1878 fastställda plan skola i hälsovårdshänseende betraktas såsom stad, hafva jämnväl utom dessa områden bostadsbyggnader till stort antal, delvis i större grupper, blifvit uppförda. Ytterligare kunna inom kort emotses flera dylika byggnader utom samma områden.

Enär inom sålunda bebyggda områden hälsovådliga förhållanden flerstädes anmärkts, men hälsovårdsstadgan för riket den 25 September 1874 inrymmer hälsovårdsnämnden endast den mera inskränkta myndighet till afhjälpande af dylika missförhållanden, som enligt samma stadgas 3:dje kap. är för hälsovårdsstyrelse på landet bestämd, och sådan myndighet visat sig ej vara tillräcklig för åstadkommande af erforderlig snabb och verksam förbättring i sanitetsväsendet inom föreberörda ägor,

så och då enligt Hälsovårdsstadgans 25 § dessa ägor kunna, på sätt stadgans 24 § angifver, genom särskild ordningsföreskrift underordnas de för stad, enligt stadgans 2:dra kap. gällande strängare bestämmelser,

får Hälsovårdsnämnden härmed hemställa att Stadsfullmäktige ville hos Konungens Befallningshafvande i länet göra framställning därom att i afseende å hälsovården skola såsom stad betraktas följande på vidfogade karta af Gustaf Ljunggren af år 1854 under nedannämnda nummer och namn upptagna och med mörkbruna grönslinjer utmärkta områden nämligen:

Väster om staden:

N:o 1 Gamla Stohagsjorden, söder om allmänna landsvägen;

Norr om staden:

N:o 38, den del af Papegojvreten, som enligt Konungens Befallningshafvandes ofvanberörda resolution den 10 November 1898 ej förut förklarats skall i hälsovårdshänseende betraktas såsom stad;

Öster om staden:

N:o 5 Edlingska vreten,

N:o 6 Bergmarkska vreten i Klockarbacken, söder om Stockholmsvägen,

den del af N:o 8 Kungsängen, söder om samma väg, som ej berörts af ofvanåberopade resolution den 10 November 1898 och icke upplåtits åt Kungl. Västmanlands regemente,

N:o 9 Klockarbacksvreten,

N:o 10 Vargbo,

N:o 16 Myggbo, samt

N:o 17 den del af Malmaberg, som ligger mellan den från Korsängsgärdet till Malmabergs gård ledande väg i väster och norr samt förutvarande hufvudvägen från samma gård i öster.

Västerås den 25 februari 1905.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Gustaf Qvarfott.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af Direktören J. Lundins motion om indragandet af höstmarknaden här i staden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 29 september 1904 hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för inhämtande af dess yttrande öfverlämnat en af Direktören J. Lundin väckt motion, att Fullmäktige måtte besluta om indragandet af höstmarknaden här i staden.

Af bilagda uppgifter dels om de inkomster höstmarknaderna under åren 1900—1904 tillfört stadskassan och dels säljarnes antal samma år inhämtas, att dessa inkomster efter afdrag af omkostnaderna för extra polisbevakning, uppsättning af stånd och bord m. m. nedgått från 1,200 kronor år 1900 till 750 kronor år 1904 och att af bruttoinkomsten för sistnämnda år stadsbor betalt 661 kronor 25 öre under det att främmande försäljare bidragit med allenast 461 kronor 50 öre, samt att antalet främmande säljare — under det att i staden boende säljare bibehållits vid ungefär samma numerär — successivt minskats från 178 år 1900 till 115 år 1904. Häraf framgår dels att frekvensen å marknaden allt mer och mer aftager dels ock att ungefär tre femtedelar af totalinkomsten utgår från stadens egna, till kommunen skattepliktiga industriidkare, hvilka för att kunna konkurrera med främlingar måste utställa sina varor å marknaden och därigenom få vidkännas, utom utgifterna för varornas transport, äfven en ej obetydlig indirekt skatt till staden i platshyror och marknadsafgifter.

Såsom ersättning för den inkomst, som höstmarknaden nu bereder staden, och hvilken inkomst genom marknadens borttagande skulle försvinna, har Drätselkammaren tänkt sig att de främmande innehafvare af rättighet till gårdfarihandel, som besöka de vanliga torgdagarna och månadsmarknaderna, skola erlägga afgift till staden för rättigheten att därunder utbjuda sina varor å stadens torg. I ärendet har Drätselkammaren hört Västerås Handtverksförening och om den i dess här bilagda skriftelse uttryckta förmodan, att det under hösten kommer att blifva en af gårdfarihandlande talrikt besökt månadsmarknad är riktig, torde den inkomst, som komme att beredas staden dels genom uthyrning af bord och stånd under denna marknad samt årets öfriga månadsmarknader och torgdagar, dels ock genom åsättande vid dessa tillfällen

af lämplig afgift för den art af handel, som bedrifves af resande handlande och som representera de borgerliga yrkena, såsom guldsmeds-, kopparslagare-, skräddare-, skomakare- m. fl. yrken, äfvensom manufakturhandeln och handeln med korta varor, fullt motsvara den inkomst staden nu har af höstmarknaden.

I likhet med Handtverksföreningen anser Drätselkammaren, att den köpande allmänheten icke har något behof af höstmarknaden, då den med de lätta kommunikationerna och med den nu rådande stora näringsfriheten har lätt att skaffa sina förnödenheter å de vanliga torgdagarne och månadsmarknaderna samt för öfrigt hos stadens till mycket stort antal uppgående handlande och näringsidkare.

På grund af hvad här anförts, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta att vidtaga åtgärder för indragandet af höstmarknaden här i staden.

Västerås den 18 mars 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

En kvarlefva från tider, då kommunikationer och handelsförhållanden voro så helt annorlunda än nu, är vår s. k. höstmarknad. Den var för sin tid nödvändig och nyttig, men att den för staden och omgifvande ort under nuvarande förhållanden är berättigad, kan väl ej med allvar påstås. Fastmer medför den så många obehag och olägenheter, att afskaffandet af densamma voro högeligen önskvärdt. Jag tror mig uttala en mycket allmän mening, då jag, utan att vidare motivera mitt förslag, vördsammast vågar föreslå, att Herrar Stadsfullmäktige behagade besluta indragandet af höstmarknaden.

Västerås den 29 September 1904.

J. Lundin.

UPPGIFT

å influtna afgifter under höstmarknaderna nedan nämnda år.

	I n k o m s t e r						Utgifter		Behållnig	
	Marknads- avgifter		Bord o. ståndhyror		Summa					
År 1900	551	75	1,128	—	1,679	75	479	60	1,200	15
» 1901	511	50	1,035	50	1,547	—	464	10	1,082	90
» 1902	503	25	953	50	1,456	75	367	08	1,089	67
» 1903	433	—	770	—	1,203	—	330	55	872	45
» 1904	373	25	749	50	1,122	75	372	55	750	20

Af ofvanstående inkomst för år 1904, kr. 1,122: 75, hafva stadsbor betalt kr. 661: 25 samt främmande kr. 461: 50.

Marknaden har varit besökt under:

År 1900 af 75 stadsbor, 178 främmande, eller tillsammans 253 personer.										
» 1901 » 73 » 170 » » » 243 »										
» 1902 » 79 » 158 » » » 237 »										
» 1903 » 71 » 144 » » » 215 »										
» 1904 » 70 » 115 » » » 185 »										

Västerås den 18 mars 1905.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning af den från Drätselkammaren till Västerås Handtverksförening inkomna skrifvelsen med anhållan om föreningens yttrande öfver lämpligheten att indraga den s. k. höstmarknaden i Västerås, får föreningen, som på ordinarie sammanträde den 30 sistlidne januari behandlat ärendet, som sin åsikt framhålla:

Att med de lätta kommunikationer som nu finnes och med den rikliga tillgång på varor af alla slag, som tillhandahålles till försäljning såväl i staden som omkringliggande landsbygd, höstmarknaden i Västerås numera är alldeles onödig, hvadan föreningen på det varmaste instämmer i den af Direktör Lundin hos Stadsfullmäktige väckta motionen i frågan.

Att minskningen i den inkomst som genom marknaden tillfaller staden, dels för uthyrning af stånd och bord, dels för platshyror, ej kommer att blifva af någon betydighet, ty antagligt är att här i likhet med i andra städer där marknaderna äro borttagna, det på hösten blifver en af handlande talrikt besökt månadsmarknad, där likväl endast de som innehafva gårdfarihandels- eller filialrättigheter äga rätt utbjuda varor till försäljning.

Dessutom är väl ej mer än rätt och billigt, att handlande, af hvad slag det vara må, som i staden ej äro skattskrifna, erlægga någon afgift för rättigheten att såväl på månadsmarknader som vanliga torgdagar få på stadens torg upptaga platser och från stånd eller bord tillsaluhålla sina varor. Föreningen tager sig därför friheten föreslå, att då Stora torget nu i den närmaste framtiden kommer att ordnas, det då må indelas i vissa rutor, större och mindre, hvilka uthyras antingen på år eller viss dag.

Genom denna anordning skulle helt säkert stadens kassa till fullo blifva ersatt för den möjliga minskning i inkomster, som indragandet af höstmarknaden skulle förorsaka.

Västerås den 27 februari 1905.

På Västerås Handtverksförenings vägnar:

C. A. Palmén.

Johan Svensson.

Drätselkammarens utlåtande öfver Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolags framställning därom att Stadsfullmäktige måtte besluta att tillsammans med Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag teckna garanti för ränta och amortering å ett lån som Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag beslutat upptaga.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan den genom Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlämnade framställningen från Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag därom, att Fullmäktige måtte för Västerås stad i förening med Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag bevilja garanti eller borgen såsom för egen skuld för riktiga gäldande af ränta och amortering å ett belopp af 41,400 kronor af det af Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag vid bolagsstämma den 28 Maj 1904 beslutade lån å 320,000 kronor, enligt de villkor, som vid lånets upptagande kunde varda aftalade, och under de förutsättningar, som innehållas i bolagsstämmans beslut samma dag och i de vid framställningen fogade handlingar, remitterats till Drätselkammaren för utlåtande, har till Kammaren inkommit en skrivelse från ordföranden i styrelsen för Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag med förmälan att hos styrelsen väckts fråga därom, att Sala—Tillberga järnväg skulle öfverlätas till Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag på i hufvudsak följande, af styrelsen för sistnämnda aktiebolag godkända villkor, nämligen:

Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag öfvertager:

Sala—Tillberga järnväg med hvad därtill hörer, räknadt från och med den 1 januari 1905, med den på samma järnväg hvilande obligationsskuld, utgörande efter afdrag för i bolagets egen ägo varande obligationer, sistnämnde dag 136,500 kronor;

sistnämnde bolags ägande 1,006 aktier i Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag; Sala—Tillberga järnvägsaktiebolags reverserade fordringar af Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag; och

den räntegaranti till belopp af 30,000 kronor, som Sala—Tillberga järnvägsaktiebolags styrelse ansett att samma bolag och Västerås stad borde teckna för Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolags ofvannämnda lån.

Häremot erhåller *Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag* af Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag:

i betalning för själfva järnvägen med den därå hvilande obligationsskuld samt aktierna i Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag en aktie i Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag för hvarje aktie i Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag eller 4,509 aktier å nominelt belopp af 100 kronor pr styck eller tillsammans 450,900 kronor med utdelningskuponger från och med den 1 januari 1905, och

i lösen för Sala—Tillberga järnvägsaktiebolags reverserade fordringar af Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag kontant fyratiotusen (40,000) kronor att fördelas mellan aktieägarne i Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag;

hvarjämte Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag behåller, likaledes till fördelning mellan sina aktieägare, bolagets öfriga tillgångar, bestående hufvudsakligen af fordringar af Västerås gaslysningsaktiebolag samt Aktiebolaget Mälareprovinsernas bank enligt bilagda utdrag af Sala—Tillberga järnvägsaktiebolags räkenskaper.

Om denna fråga rörande Sala—Tillberga järnvägs öfverlåtande, hvilken fråga efter behandling af två bolagsstämmor skall underställas Kungl. Maj:t, vinner stadfästelse, skulle, då den ifrågasatta räntegarantien från Västerås stads och Sala—Tillberga järnvägsaktiebolags sida för Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolags lån å 320,000 kronor i sådant fall komme att af Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag öfvertagas till belopp af 30,000 kronor, den nu föreliggande frågan om samma räntegaranti förfalla; och får Drätselkammaren därför, med remisshandlingarnes återställande, föreslå:

att Stadsfullmäktige måtte besluta att uppskjuta behandlingen af frågan om stadens deltagande i den af Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolag begärda räntegarantien i afvaktan på afgörandet af frågan om järnvägsöfverlåtelsen,

äfvensom, då sistnämnda fråga torde förekomma till afgörande vid Sala—Tillberga järnvägsaktiebolags ordinarie bolagsstämma den 4 instundande maj eller eventuellt vid en extra bolagsstämma under senare hälften af nästkommande april månad, samt ifrågavarande uppgörelse synes Drätselkammaren vara för staden fördelaktig, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte medgifva att för staden tillhöriga aktier i Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag må röstas för bifall till framställningen om Sala—Tillberga järnvägs öfverlåtande till Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag på i hufvudsak ofvannämnda villkor.

Västerås den 21 mars 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

SALA—TILLBERGA JÄRNVÄGSAKTIEBOLAG

Utgående Balancekonto 1904.

1904. Dec. 31.

Mälarbanken: Upp- och Afskrifnings-		
ningsräkning	3,544: 01	
Depositionsräkning	26,700: —	
Räkning för infr. af kup.	310: 71	30,554: 72
Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebol.		
Aktiekonto	50,300: —	
Amorteringslån N:o 1 ..	44,523: 21	
Extra lån	16,310: 37	111,133: 58
Inventarietkonto	100: —	
Järnvägsanläggningen	983,828: 10	983,928: 10
Västerås Gaslysningsaktiebolag	55,545: 50	
Kassakonto	558: 35	56,103: 85
		<u>Kronor 1,181,720: 25</u>

1904. Dec. 31.

Obligationskonto	136,500: —	
Aktieägarnes konto	450,900: —	
Reservfondens konto	50,000: —	
Stockholm—Västerås—Bergslagens nya		
järnvägsaktiebolag	14,527: 71	
Utdelnings konto	372: —	
Besparade medels konto	494,844: 61	1,147,144: 32
Vinst och förlust		34,575: 93

Kronor 1,181,720: 25

Vinst och förlustkonto 1904.

1904. Dec. 31.

Utdelnings konto.....	22,545: —	
Besparade medels konto	5,764: 87	28,309: 87
Krono- och kommunalutskylders konto ...	2,711: 59	
Omkostnaders konto	575: 47	
Administrationns konto.....	2,000: —	5,287: 06
Utgående balancekonto	34,575: 93	
		<u>Kronor 68,172: 86</u>

1904. Jan. 2.

Ingående balancekonto		28,309: 87
1904. Dec. 31.		
Järnvägens trafikkonto	38,472: 97	
Tillfälliga inkomsters konto	28: 98	
Räntors konto	1,361: 04	39,862: 99

Kronor 68,172: 86

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 27 April.

V.

Drätselkammarens skrifvelse om anslag för uppsättande i Stadsparken af en träkur, inrymmande anordningar för urinoar och klosetter.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Som den i Stadsparken befintliga urinoaren såväl med hänsyn till bekvämlighet och utseende som ock ur sanitär synpunkt lämnar mycket öfrigt att önska, är en ny sådan bekvämlighetsinrättning därstädes synnerligen af behovet påkallad, och får Drätselkammaren därför hemställa att Herrar Stadsfullmäktige måtte, för uppsättande i Stadsparken af en ny prydligare träkur, inrymmande anordningar för urinoar och klosetter i enlighet med bilagda af stadens arbetschef uppgjorda förslag, anslå ett erforderligt belopp af sexhundra kronor.

Västerås den 13 april 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

KOSTNADSBERÄKNING

för uppsättning af urinoar och klosetter i Stadsparken.

Beton och cementarbeten	75: —
14 mtr huggen sockel	112: —
Kloak och vattenledning	60: —
30 kymtr brädväggar med stolpresning à 3: 50	105: —
10 » tak med plåt och underslag	45: —
Skorsten	15: —
Dörrar och fönster samt glas	50: —
2:ne klosetter med kärl	80: —
Målning	58: —
	Kronor 600: —

Västerås den 12 april 1905.

F. Wict. Johansson.

Drätselkammarens skrifvelse med utredning i fråga om underhållet af de allmänna vägarne inom stadens område.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af särskilda kommitterades skrifvelse med förslag i fråga om underhållet af de allmänna vägarne inom stadens område får Drätselkammaren såsom begärd utredning rörande omfattningen af det vägunderhåll, som belöper sig på de större donationsjordarne samt kostnaderna för detsamma, åberopa bilagda utdrag af protokoll, fördt vid sammanträde med Kammarens 2:dra afdelning innevarande år.

Västerås den 13 april 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Utdrag af protokoll, fördt vid 2:dra afdelningens af Västerås Drätselkammarers sammanträde den 13 april 1905.

§ 6.

Vid behandling den 24 november 1904 af kommitterades för vägunderhållet i staden förslag, hade Stadsfullmäktige — med bifall till förslaget i den del, som grundade sig på Magistratens framställning att genast öfvertaga underhållet af ej mindre å 1868 års vägdelning upptagna vägstycken, hvilka, sedan stadsplanen utsträckts, kommit att ligga inom densamma, än äfven tillsvidare och intilldess ny vägdelning kommit till stånd eller staden komme att öfvertaga allt på enskild jord å stadens område hvilande vägunderhåll, de i samma vägdelning upptagna vägstycken eller delar däraf, som förut varit indelade på jord, som kommit inom stadens planlagda område eller i administrativt hänseende öfverflyttats från staden till landsbygden — remitteradt kommitterades förslag i hvad rörde Herr Frans Johanssons motion, att staden måtte utan särskild godtgörelse till stadskassan öfvertaga all den vägunderhållsskyldighet, som nu ålåg innehafvarne af den inom stadens område belägna jord med undantag af kronojorden, till Drätselkammaren för åstadkommande af utredning rörande omfattningen af det vägunderhåll, som belöpte sig på de större donationsjordarne samt kostnaderna för detsamma.

Genom den utredning, som afdelningen i anledning häraf med ledning af handlingarna i ärendet och ofvan nämnda års vägdelningsinstrument företagit, uppkom följande resultat, nämligen:

Af sammanlagda längden å de till allmänt underhåll indelade vägar inom stadens område, utgörande 34,386 fot, skulle Västerås stad, utom det på utmarkslotterna år 1819 indelade vägstycke å Bergslagsvägen närmast Hubbo sockengräns . . . . . 5,586,4 fot,

underhålla på grund af Stadsfullmäktiges ofvan nämnde beslut,

dels vägar, som kommit inom stadsplanen . . . . . 5,650,0 fot,

dels vägar indelade på jord, som kommit inom stadsplanen . . . . . 2,291,5 fot,

dels ock vägar indelade på jord, som i administrativt hänseende öfverflyttats från staden till landsbygden . . . . .

2,849,0 fot 10,790,5 fot 16,376,9 fot

Af återstående väglängden skulle komma

på donationsjord . . . . . 10,714,6 fot

på annan enskild jord . . . . . 2,938,4 fot

på den jord, som upplåtits till Kungl. Västmanlands regemente . . . . .

4,356,1 fot 7,294,5 fot 18,009,1 fot

Summa 34,386,0 fot

Efter den af kommitterade följda beräkningsgrunden af 22½ öre pr fot skulle kostnaderna för underhåll af här upptagna väglängder belöpa sig

för de 16,376,9 fot, som staden redan förut underhölle eller hvars under-

håll Stadsfullmäktige beslutit öfvertaga, till . . . . . kr. 3,684: 80

för 10,714,6 fots på donationsjord indelad väg, till . . . . . » 2,410: 79

för 2,938,4 fots på annan jord indelad väg, till . . . . . » 661: 14

och för 4,356,1 fots väg, tilldelad den åt Kungl. Västmanlands rege-

mente upplättna jorden, till . . . . . » 980: 12

Vid fördelning af de särskilda donationsjordarne af i ofvanstående utredning för sådan jord upptagna väglängden och den därför beräknade vägunderhållskostnaden befanns att däraf skulle belöpa för:

	Väglängd i fot	Vägenderhålls- kostnad
Kullgärdet	150,1	33: 77
Ängsgärdet	385,4	86: 72
Emaus	775,5	174: 49
Malmaberg och Myggbo	711,1	159: 97
Flygarvreten och Sköldängen	397,5	89: 44
Rigärdet	108,3	24: 37
Nordenby och Stenby	1,421,1	319: 75
Siggesborg	1,495,4	336: 46
Thunby stadsgärde	417,6	93: 96
Papegojvreten	746,8	168: 03
Kyrkobacksgärdet	941,6	211: 86
Herrgärdet	112,3	25: 27
Eriksberg	662,8	149: 13
Transport	8,325,5	1,873: 22

	Transport	8,325,5	1,873: 22
Iggebygården		1,014,2	228: 19
Tegelvreten		202,5	45: 56
Loviseberg		15,7	3: 53
Nya Stohagsjorden		395,8	89: 06
Carlberg d:o		761,0	171: 23
	Summa	10,714,6	2,410: 79

In fidem

Bernh. Carlson.

Justeradt

J. Lundin.

Drätselkammarens skrifvelse om inlösen af åtskilliga hus vid lägenheten Gustafsslätt å stadens östra utmark.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt kontrakt den 2 februari 1887 innehar J. A. Lundqvist arrenderätten till lägenheten Gustafsslätt å stadens östra utmark till den 14 mars 1907 mot en årlig afgift af 250 kronor. Åbyggnaderna å sagde lägenhet, hvilken innehåller, utom hagmark, 16 tunnland åker och odlingsmark, ägas af arrendatorn ensam.

På grund af vissa omständigheter, såsom hög ålder med därpå följande kraftlöshet, ogynnsamma skördeförhållanden och äfven något högt arrende (circa 16 kronor tunnlandet) har arrendatorn haft svårighet att kunna betala de sista årens arrendeafgifter, hvilka för åren 1902 och 1903 måst lagligen indrifvas, och år 1904 års arrende ännu oguldet. Härtill kommer att borgesmännen för arrendet äro insolventa, så att arrendatorn af dem ej kan förvänta någon hjälp och någon ny borgen för arrendeskyldigheternas fullgörande är arrendatorn urständsat att anskaffa.

Under sådana förhållanden och då, efter hvad Drätselkammaren erfarit, vid lägenheten icke finnes vare sig dragare för jordens skötsel eller någon utsädespannmål samt arrendatorn saknar medel för inköp därpå, blir det omöjligt för arrendatorn att vidare fortsätta med jordbruket så att fara är för handen att jorden kommer att få ligga i lägervall.

Det synes Drätselkammaren därför blifva nödvändigt att antaga annan person till arrendator å lägenheten, men som det torde möta svårighet att finna en person, som på samma gång han öfvertager arrendet vill lösa till sig husen vid lägenheten, får Drätselkammaren, som nu ämnar gå i författning om lägenhetens utbudande på arrende tillsvidare för ett år, och som låtit genom stadens arbetschef anställa värdering

å husen därstädes, härmed föreslå, att Stadsfullmäktige, såsom enda utväg för staden att blifva godtgjord för bristande betalning af 1904 års arrende, ville besluta, att inlösa ifrågavarande hus till det antal och det pris, som bilagda värderingsinstrument upptager, och till hvilket pris, tillhopa 1,200 kronor, Lundqvist förklarar sig vilja till staden öfverlåta desamma.

Västerås den 13 April 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

VÄRDERING af husen vid Gustafsslätt.

Boningshuset, innehållande ett rum och kök samt 2:ne mindre kallrum, tak af spån:

Grunden	40: —	
Omkring 40 lpmtr byggnadstimmer	160: —	
» 56 kvmtr spåntak	84: —	
» 29 » golf med bjälklag och spant med bjälklag	58: —	
Skorstensstock med bakugn	100: —	
7 lufter fönster	17: 50	
4 » dörrar	8: —	
Kokspis och kakelugn	20: —	
Veranda	12: 50	500: —
<i>Bodbyggnad</i> , vidbyggt boningshuset, under tak af spån	50: —	
<i>Bodbyggnad</i> af stolpar och bräder under tak af spån, anordnad till smedja och tvättstuga	150: —	
<i>Ladugård och logbyggnad</i> , däraf ladugården timrad och den öfriga delen af stolpresning med brädbeklädnad, under tak af spån	350: —	
<i>Källare</i> , murad af gråsten	150: —	
		<u>Kronor 1.200: —</u>

Västerås den 18 mars 1905.

F. Wict. Johansson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 25 Maj.

VI.

Drätselkammarens skrifvelse om restitution af utskylder.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I bilagda skrifvelse till Drätselkammaren har utredningsmannen i aflidne förre Rådmannen C. V. Spångbergs bo, Rådmannen Er. Flodin, anhållit att, enär Spångberg aflidit den 6 juli 1903, sterbhuset måtte af de Spångberg för sagde år till belopp af 209 kronor 81 öre påförda och af sterbhuset jämväl erlagda utskylder till Västerås stad återfå halfva beloppet, eller 104 kronor 90 öre.

Vid frågans behandling har Drätselkammaren erfarit, att 1903 års taxeringsnämnd för Västerås stad med kännedom om Spångbergs fränfälle redan nedsatt den af samma års bevillningsberedning föreslagna taxeringen för tjänst eller pension med hälften eller från 1,050 till 525 kronor, men däremot ej vidtagit någon ändring med afseende å de i beredningens förslag upptagna inkomstbeloppen för kapital 881 kronor samt för rörelse, yrke eller eljest, 2,085 kronor.

Som emellertid Drätselkammaren anser att, då Spångbergs inkomst af rörelse eller yrke upphörde med hans död, nedsättning i sistnämnde föreslagna inkomstbelopp, 2,085 kr., jämväl bort vidtagas, får Drätselkammaren därför, med vitsordande af att i den taxering för inkomst, hvarefter sökande sterbhuset betalt stadsutskylder för år 1903, ingår hela nyss nämnda belopp, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte medgifva Spångbergs sterbhus rättighet att återbekomma så stort belopp af de för nämnda år erlagda stadsutskylderna, som belöper å hälften af den för rörelse eller yrke taxerade inkomsten, eller 62 kronor 55 öre.

Västerås den 11 Maj 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af motion från Herr A Danielsson m fl. om anslag för anordnande af ett nykterhets- och ungdomsmöte i Västerås under sommaren 1905.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den till Drätselkammaren för utlåtande remitterade motionen från Herrar A. Danielsson, Edv. Kärllsson, Alb. Grönberg och And. Pers därom, att Stadsfullmäktige måtte besluta att till Västmanlands Allmänna Nykterhetkommitté bevilja ett anslag af 600 kronor för anordnande af ett nykterhets- och ungdomsmöte här i staden under innevarande sommar, får Drätselkammaren, som anser sig böra tillstyrka beviljande af ett anslag af stadens medel på de i motionen anförda skäl, härmed föreslå Stadsfullmäktige att för ändamålet anslå, i stället för äskade 600 kronor, ett belopp af 500 kronor, att utgå af anslaget för oförutsedda behof.

Västerås den 11 Maj 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med kännedom om de lifliga sympatier Hrr Stadsfullmäktige i Västerås visat, då det gällt anslag eller andra åtgärder som afsett befrämjandet af folkupplysning i en eller annan form, vågar undertecknad framkomma med motion om ytterligare anslag i och för denna sak.

Västmanlands Allmänna Nykterhetkommitté har beslutat att anordna ett stort nykterhets- och ungdomsmöte här i staden den 23—24—25 Juni, hvartill väntas besökande i stora skaror från alla delar af vårt län samt äfven från andra län. Under dessa dagar komma föredrag och föreläsningar i olika frågor och af olika talare att hållas. Bland de talare, som redan lofvat medverka, kan nämnas Professor Curt Wallis, två föreläsningar i »Alkoholologi», Direktör Ernst Beckman, en föreläsning om »Fosterlandskärlek», Komminister Conricus två föreläsningar öfver »Egna hem», Kapten Festin, ordförande i Svenska skidlöparsällskapet, kommer att tala öfver ämnet »Idrottens betydelse». Vi ha dessutom tänkt anordna en utställning af ritningar och litteratur öfver »Egna hemsfrågan». Ritningar ha vi redan fått löfte att få låna från Kongl. Jordbruksdepartementet samt från »Aktiebolaget Egna Hem». Denna utställning ha vi begärt få anordna i Tekniska solans lokaler.

Helt naturligt komma också anstalter att vidtagas för att de besökande skola bli i tillfälle att taga Västerås stads sevärdheter i betraktande, såsom dess domkyrka, dess fornsamlingar och framför allt de nya skolhusen. Någon del af fästen kommer också att anordnas å vårt vackra Djäkneberg. Då, som ofvan nämnts, främlingar i

tusental komma att gästa vår stad, och vi yeta att vid liknande fall Herrar Stadsfullmäktige beviljat anslag och då därtill kommer att de föreningar som här stå som anordnare, äga mycket begränsade tillgångar samt att programmet upptager sådana ämnen, som afse att lända till verklig nytta i all synnerhet för det uppväxande släktet, har jag ej tvekat att anhålla, det Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta

att till Västmanlands Allmänna Nykterhetskommitté, hvars ordförande är undertecknad, bevilja ett anslag af Sexhundra (600) kponor i och för anordnandet af ofvannämnda möte.

Västerås den 27 April 1905.

A. Danielsson.

I. ofvanstående motion instämma:

E. Edv. Karlsson.

Albert Grönberg.

And. Pers.

Drätselkammarens skrifvelse om utförande af åtskilliga gatuarbeten.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af utdrag af protokoll fördt vid sammanträde inom Drätselkammarens 2:dra afdelning den 8 i denna månad, innehållande förslag till användande af de af Stadsfullmäktige den 19 Decemher 1904 anvisade 15,000 kronor för gatuarbeten innevarande år, jämte arbetschefens till grund för förslaget liggande kostnadsberäkning, får Drätselkammaren härmed hemställa, att Stadsfullmäktige ville medgifva utförande af de i samma protokollsutdrag omförmälda arbeten å åtskilliga gatudelar.

Västerås den 11 Maj 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Utdrag af protokoll, förddt vid sammanträde
inom Drätselkammarens 2:dra afdelning den 8 Maj
1905.

§ 7.

Sedan Stadsfullmäktige vid behandlingen af stadens utgifts- och inkomststat för innevarande år anvisat ett belopp af 15,000 kronor att användas för större gatuarbeten efter de närmare bestämmelser, som Stadsfullmäktige på förslag af Drätselkammaren framdeles kunde meddela, tog afdelningen nu detta ärende under ompröfning med ledning af ett af stadens arbetschef i Oktober månad 1904 uppgjort förslag till stensättning och reparationer af åtskilliga gatudelar.

Då i anseende till anslagets otillräcklighet endast en obetydlig del af de i arbetschefens förslag upptagna gatuarbeten kunde ifrågakomma att under detta år utföras, beslöt afdelningen föreslå Drätselkammaren att ingå till Stadsfullmäktige med hemställan, att det sålunda anvisade beloppet, 15,000 kronor, finge användas till följande gatuarbeten, som afdelningen ansåg mest behöfliga, nämligen:

Kristinagatan mellan Hållgatan och Källgatan:

Kant- och sidosten samt stuprörsrännors anordnande å norra sidan . . . 1,247: —

Hållgatan mellan Kristinagatan och Domkyrkoesplanaden:

Kant- och sidosten å båda sidor samt anordnande af stuprörsrännor och dagvattenbrunn . . . . . 2,739: —

Domkyrkoesplanaden mellan gångbron öfver Svartån och Hållgatan:

Kant- och sidosten vid södra trottoaren samt anordnande af stuprörsrännor och dagvattenbrunn . . . . . 2,032: —

Hållgatan mellan Slottsvrets- och Västgötegatorna:

Rännstenssättning med fältsten jämte fyllning m. m. . . . . 1,100: —

Trädgårdsgatan mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan:

Kant- och sidosten å södra sidan samt fältstenssättning å körbanan . . . 2,889: —

Wasagatan mellan Smedjegatan och Domkyrkoesplanaden:

Kant- och sidosten . . . . . 2,073: —

Knutsgatan mellan Bergslagsvägen och Kaplansgatan:

Anordnande af rännstenar af fältsten och 4 st. dagvattenbrunnar . . . 1,375: —

Karlgatan från Bergslagsvägen till Kaplansgatan:

Anordnande af rännstenar af fältsten och 2 st. dagvattenbrunnar . . . 1,010: —

Norra Esplanaden mellan Föreningsgatan och Skultunavägen:

Anordnande af trottoarer och fältstensrännstenar å båda sidor . . . . . 775: —

Summa Kronor 15,240: —

In fidem

Bernh. Carlson.

Justeradt

J. Lundin.

Drätselkammarens skrifvelse om bemyndigande för kammaren att utföra åtskilliga reparationer vid gasverket och elektriska belysningsstationen här i staden m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Då frågan om öfvertagande af gasverket och elektriska belysningsstationen i staden torde, sedan Stadsfullmäktiges köpeanbud blifvit å extra bolagsstämma med delägarne i gaslysningsaktiebolaget antaget, få anses afgjord och staden sålunda redan med innevarande lysårs slut den 1 nästkommande Juli skulle såsom ägare öfvertaga skötseln af dessa verk, blir första åtgärden den, att bringa till utförande de reparationer af gasverket och utvidgning af elektricitetsverket, som Herrar Sandahl och Bladin i sina vid ärendets behandling hos Stadsfullmäktige företedda utlåtanden ansett nödvändiga.

I anledning häraf får Drätselkammaren, ehuru beslutet om försäljningen af gasverket ännu icke blifvit å ordinarie bolagsstämma godkändt, hemställa, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga kammaren

att vidtaga alla de åtgärder, som i omförmälda hänseende kunna vara erforderliga.

Vidare torde frågan om anställande af en ingenjör vid gasverket och belysningsstationen redan nu böra upptagas, och har Drätselkammaren tänkt sig att den person, som blefve därtill utsedd, skulle med denna anställning förena handhafvandet af de tekniska göromålen vid stadens vattenledning. Då förestående reparationsarbeten för gasverket och anläggningsarbeten för vattenverket vid Hässlö, hvarom särskild skrifvelse samtidigt härmed ingår till Stadsfullmäktige, kräfva ledning af en särskildt utsedd person, synes det vara lämpligt att därtill antages någon, som är villig och kvalificerad att åtaga sig platsen såsom gasverks- och vattenledningsingenjör, med skyldighet tillika att hafva tillsyn öfver stadens arbeten, allt enligt instruktion som främdeles kommer att af Stadsfullmäktige antagas, och får Drätselkammaren därtför föreslå,

att Stadsfullmäktige ville uppdraga å kammaren att till denna befattning utse kompetent person för en tid af fem år i sender med en årlig aflöning af 4,000 kronor.

Slutligen anhåller Drätselkammaren att Stadsfullmäktige, för erhållande af medel till bestridande af utgifterna för ifrågavarande reparationsarbeten för gas- och elektricitetsverken, hvilka enligt Herrar Sandahls och Bladins beräkningar uppgå sammanlagdt till 57,200 kronor, medgifva upptagande af tillfälliga lån, till dess staden kan bli i tillfälle att upptaga ett nytt amorteringslån, hvarom Drätselkammaren vill till Stadsfullmäktige främdeles inkomma med förslag.

Västerås den 18 Maj 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse om ägoutbyte mellan staden och ägaren till gården N:o 30 i Norra kvarteret L. G. Andersson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt det af Stadsfullmäktige i Juni månad 1904 beslutade ägoutbytet mellan staden och ägaren till gården N:o 30 i Norra kvarteret, L. G. Andersson, för åstadkommande af reglering af de gator och byggnadskvarter, som beröra samma gårdsjordområde, har staden förvärfvat sig mark för utläggande af Vasagatan, Engelbrekts-gatan, Utanbygatan och Österlånggatan, hvaremot den mark, som åtgår för Puke-gatan, till följd af då ifrågasatt förläggande af denna gata, icke ingick i bytet.

Som emellertid Stadsfullmäktige numera beslutit att sistnämnda gata skall bibehållas oförändrad enligt gällande stadsplan torde, för att staden skall kunna utlägga Pukegatan mellan Österlånggatan och Utanbygatan och för att Andersson skall blifva i tillfälle att reglera sina tomter inom kvarteren Hake och Heimer, hvarigenom en fullständig reglering af samtliga mellan Skolgatan, Utanbygatan, Ny-gatan, Domkyrkoesplanaden och Österlånggatan belägna byggnadskvarteren skulle vara åstadkommen, ett ytterligare ägoutbyte mellan staden och Andersson blifva nödvändigt.

I sådant syfte vill Drätselkammaren därför inför Stadsfullmäktige framlägga följande förslag, hvarom Kammaren och Andersson enats, nämligen:

Andersson afstår till staden af honom tillhöriga jordområdet all mark för Pukegatan i dess ofvan omförmälda sträckning, utgörande i areal	753,1 kv.-mtr	
jämte en triangelformig ägofigur norr om kvarteret Heimer i korsningen af Puke- och Vasagatorna.....	59,5	»
äfvensom, för att tilläggas den af botaniska trädgården bildade tomten i kvarteret Heimer, en ägofigur belägen i den vinkel, som samma trädgård i öster bildar, om	170,6	»
	eller tillhoppa	983,2 kv.-mtr.
Däremot afstår staden till Andersson den del af kvarteret Hake, som i söder in-skjuter i botaniska trädgården, om	86,0 kv.-mtr	
jämte en mindre triangel, som af nordligaste tomten i kvarteret Heimer likaledes inskjuter i nämnde trädgård, om	1,2	»
äfvensom ett område af den åt öster framskjutande delen af botaniska trädgården, som gränsar i öster till Vasagatan och i söder till Tingvalls trädgård, om	349,5	»
	eller tillhoppa	436,7 kv.-mtr.

Skillnaden i areal, 546,5 kvadratmeter, betalar staden efter ett pris af fyra kronor för kvadratmetern.

Och får Drätselkammaren anhålla att Stadsfullmäktige måtte med godkännande af föreliggande förslag till byte och köp af mark bemyndiga Kammaren att i enlighet därmed uppgöra aftal med ägaren till gården N:o 30 i Norra kvarteret. Karta, ut-visande ifrågasvarande reglering, bifogas.

Västerås den 11 Maj 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af Kungl. Arméförvaltningens Fortifikationsdepartement's skrifvelse ang. framdragande af vattenledning till Kungl. Västmanlands regementes kaserntomt i Västerås.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För utlåtande hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren remitterat en skrifvelse från Kungl. Arméförvaltningens Fortifikationsdepartement af den 18 maj 1904 med anhållan, att Fullmäktige ville träffa anstalter för fullgörande af den i § 8 uti det mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt Västerås stad den 21 Oktober 1903 ingångna aftal angående upplåtelse af mark för Kungl. Västmanlands regementes kasernetablissemang m. m. åtaga förbindelsen i fråga om framdragande af vattenledningens hufvudledning från staden till den punkt öster om järnvägen, där nuvarande vägen till Viksäng träffar den s. k. Pilgatan.

Då på grund af berörda aftal Kungl. Arméförvaltningen skall bekosta en 6" vattenledning från sagde punkt i Pilgatan till kasernetablissemang, men en sådan ledning, uppgående i längd till 1,000 meter, skulle genom vattenledningens från Badelundaåsen framdragande förbi nämnde kasernetablissemang blifva öfverflödig, har Drätselkammaren förutsatt en ersättning från Kungl. Arméförvaltningen af 8 kronor 50 öre pr l. mtr. motsvarande kostnaden för en 6" ledning.

Till svar härå har öfverkontrollanten för kasernbyggnaderna, med förklarande att han ansåg billigheten fordra att kostnaden på något sätt delades mellan parterna, i skrifvelse till Drätselkammaren föreslagit, antingen att staden skulle åtnjuta en ersättning af 8,500 kronor mot nedsättning i vattenafgiften från gällande 20 öre till nögst 16 öre pr kub.-meter, eller att staden skulle åtnöja sig med ett bidrag af 4,250 kronor med förbindelse för staden att lämna vatten till etablissemang med samma förmåner, som andra större afnämare nu åtnjöte eller frandeles komme att åtnjuta.

I anledning häraf och med erinran att den kvantitet vatten, som regementet årligen skulle komma att förbruka, beräknats till cirka 11,000 kub.-mtr, får Drätselkammaren hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta,

att för anläggande af den del af blifvande vattenledningen från Hässlö till staden, som kommer att sträcka sig mellan kasernetablissemang och Pilgatan och hvilken sträcka skall af Kungl. Arméförvaltningen bekostas, mottaga erbjudna ersättningen af 8,500 kronor samt att tillhandahålla regementet den kvantitet vatten, som för dess eget behof erfordras, till pris af 16 öre pr kub.-mtr.

Västerås den 11 Maj 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlsson.

Till Ordföranden för Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund af byggnadsarbetenas fortskridande vid Kungl. Västmanlands Regementets kasernetablissemang i Västerås får, med stöd af bestämmelsen i § 8 uti det mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt Västerås stad den 21 Oktober 1903 slutade aftal angående upplåtelse af mark för Kungl. Västmanlands Regementes kasernetablissemang m. m., Kungl. Arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet härigenom anhålla, det I behagaden träffa anstalter för fullgörande af den i nämnda § åtagna förbindelsen i fråga om frandragande af vattenledningens hufvudledning från staden till den punkt öster om järnvägen, där nuvarande vägen till Viksäng träffar den s. k. Pilgatan.

Stockholm den 18 Maj 1904.

C. C:son Bergman.

L. W:son Munthe.

Åxel Göransson.

Drätselkammarens skrifvelse med detaljförslag och kostnadsberäkningar för ny vattenledning.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 sistlidne Januari beslutat, angående anläggning af ny vattenledning, att öfverlämna Fullmäktiges beslutanderätt i alla detaljfrågor åt Drätselkammaren samt uppdragit åt Kammaren att inkomma med detaljförslag och närmare kostnadsberäkningar äfvensom att uppgöra förslag till upptagande af amorteringslån och tillfälliga lån för arbetets utförande, så får Kammaren, efter att hafva anmodat Kaptenen i Kungl. väg- och vattenbyggnadskåren m. m. F. W. Hansen att med stöd af Vattenbyggnadsbyråns förslag utarbета detaljförslag för det nya vattenverket, härmed öfverlämna:

1:o) alternativa anbud från olika firmor å leverans af nödigt maskineri med användande af olika drifkrafter;

2:o) Kapten Hansens utlåtande rörande dessa olika drifkrafter;

3:o) ett detaljeradt kostnadsförslag, grundadt på användande af suggasmotorer;

4:o) ett från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget i Västerås sedermera inkommet anbud å leverans af nödig ström för elektrisk drift af verket;

5:o) Kapten Hansens utlåtande rörande sistnämnda anbud; samt

6:o) skriftlig uppgörelse med A. Andersson i Hamre om rätt att framdraga ledning öfver hans mark.

Som af de i mom. 1:o) och 2:o) nämnda handlingarne framgår har den elektriska drifkraften först ej kunnat ifrågakomma, då befintliga kraftkällor ej erbjuda vare sig tillräcklig eller tillförlitlig storlek, hvarför de från olika firmor infordrade alternativa anbuden inskränkts till att afse öfriga lämpliga slag af drifkraft, nämligen ångmaskiner, gasmaskiner och Dieselmotorer.

Genom ofvanberörda anbud från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget har emellertid frågan om elektrisk kraft möjliggjorts, men då detsamma inkommit först sedan den öfriga utredningen var gjord, har det ej kunnat underkastas samma detaljerade granskning som öfriga förslag.

Med användande af de siffror, som legat till grund för elektrisk drift enligt Vattenbyggnadsbyråns förslag har emellertid Kapten Hansen funnit, att elektrisk drift och suggasdrift skulle ställa sig ungefär lika, under det att den senare i jämförelse med öfriga förslag ställer sig ojämförligt mycket billigare. Användande af elektrisk drifkraft på sätt som Elektriska Bolaget föreslagit innebär ett beroende af ett enskildt bolag, som kan medföra svårighet för ledningens förseende med erforderligt vatten.

Visserligen hafva vederbörande på förfrågan förklarat, att bolaget är i tillfälle att när som helst tillförsäkra staden erforderlig kraft, oaktadt att den tillämnade reservångstationen är afsedd att anläggas först instundande vinter, samt att en eventuel sträjk ej kan hafva något inflytande på bolagets förbindelse härutinnan, enär de personer, som skola hafva med strömalstringen att göra, äro anställda mot månadslön och således ej beröras af en sträjk. Men då det vid en för staden så viktig anläggning som vattenledning är af stor vikt att alltid kunna påräkna erforderlig kraft, synes suggasmotor-anläggningen vara att föredraga såsom en fullt själfständig och numera äfven fullt tillförlitlig anläggning. — Då en elektrisk kraftledning öfver regementets mark möjligen äfven skulle stöta på svårigheter, får Kammaren, som ej håller i öfrigt funnit något skäl att afvika från Kapten Hansens förslag, hemställa att Herrar Stadsfullmäktige ville godkänna det upprättade förslaget.

Kapten Hansens beräkningar omfatta, i stället för den af Vattenbyggnadsbyrån föreslagna 12"-ledningen, utläggande nu af en 9"-ledning, och sedermera, då vattenkonsumtionen nått en viss höjd, af ytterligare en 9"-ledning.

Enligt Kapten Hansens beräkning torde det dröja cirka 7 år innan den andra ledningen behöfves, då folkökningen beräknas i likhet med den, som under de senare åren ägt rum, men behovet af den andra ledningen torde nog än längre fördröjas. Om den andra ledningen genast lägges och beräknas nu kosta ..... kr. 85,000: — hvartill skulle komma ränta på ränta härå under minst 7 år ..... » 35,000: —
skulle kostnaden uppgå till kr. 120,000: —

då den i själfva verket vid en anläggning 7 år härefter skulle kosta endast 95,000 kronor, alltså 25,000 kronor mindre.

Med anledning häraf får Drätselkammaren såsom sin åsikt uttala, att den anser lämpligast att nu endast en 9"-ledning anlägges.

I enlighet med hvad Drätselkammaren i särskild skrifvelse till Herrar Stadsfullmäktige haft att meddela rörande öfverenskommelse med Öfverkontrollanten för regementets kaserubyggnader, skulle staden hafva att påräkna ett belopp af 8,500 kronor i ersättning för 1 km. 6"-ledning, hvars anläggning regementet i följd af den nya vattenledningen ej behöfver utlägga, hvilket belopp sålunda kan tillgodogöras för den nya anläggningen.

Uti kostnadsförslagets slutsumma, 190,000 kronor, ingå icke jordlösen och skadeersättningar.

Då Drätselkammaren ännu icke fått sig bekant, huruvida staden blir i tillfälle att inköpa hela Hesslö egendom eller endast det för vattenverket erforderliga området, kan kostnaden för jordlösen ej håller nu uppgifvas.

Likaledes kan kostnaden för skadeersättningar under arbetets utförande ej håller på förhand tillnärmelsevis angifvas, då densamma är beroende af så många omständigheter.

I uppgörelsen med Andersson i Hamre, hvilken uppgörelse Drätselkammaren hemställer måtte af Stadsfullmäktige godkännas, ingår att staden bekostar en servisledning för hans behof till en punkt belägen högst 150 meter från hufvudledningen. Kostnaden för en sådan ledning har beräknats till 750 kr., och bör denna summa tilläggas kostnadsförslaget.

Enligt öfverenskommelser med bemälda Andersson och arrendatorn af Hässlö gård skola dessa åtnjuta en årlig ersättning af resp. 150 och 500 kr., af hvilka den första summan skall gå i afräkning för det vatten, som Andersson kommer att förbruka.

Slutligen bör kostnadsförslaget ökas med det belopp, som kan tillkomma kapten Hansen för hans arbete med frågans utredning, hvilket förslagsvis bör upptagas till 2,000 kr.

Till bestridande af sålunda beräknade kostnader, får Kammaren hemställa om Herrar Stadsfullmäktiges bemyndigande för kammaren att tills vidare upptaga tillfälliga lån, då Kammaren sedermera i samband med utredning af pänningebehovet för öfriga beslutade arbeten, såsom utvidgning af gas- och elektricitetsverk m. m. skall inkomma med förslag till amorteringslån.

Med anledning utaf den såväl af Vattenbyggnadsbyrån som äfven af kapten Hansen påvisade ovanligt höga vattenförbrukningen pr individ, anser Drätselkammaren att för åstadkommande af bättre hushållning det blir nödvändigt införa mätare mera allmänt, hvarför Drätselkammaren vill hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta införande af mätare, i hvilket hänseende Drätselkammaren i så fall vill framdeles inkomma med utredning och förslag till reglementsändring.

Västerås den 18 Maj 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning af de inkomna anbudena på leverans af pumpverk till ny pumpstation vid Hässlö får jag vördsamt anföra följande:

Då det gamla pumpverket i staden tillsvidare torde komma att bibehållas samt då den tillgängliga elektriska kraften vid stadens elektricitetsverk vid Svartån, äfven sedan det gamla pumpverket nedlagts, torde finna lämpligare användning inom staden, än vid Hässlö, särskildt med hänsyn till den effektförlust, som den långa ledningen till Hässlö skulle förorsaka, har vid uppgörande af program för pumpanläggningen helt och hållet bortsetts från användning af elektricitet som drifkraft.

Som talande skäl mot användning af elektrisk energi från verket vid Svartån må äfven anföras, att Svartåns vattenmängd till sin storlek är så växlande, att vid dess tillgodogörande för Hässlöverket ett dyrbart reservmaskineri, som därjämte skulle föranleda en ej obetydlig ökning i byggnadskostnaden, redan från början blefve erforderlig och att den elektriska kraften i framtiden ej blefve tillräcklig ens för

uppfordring af det dagliga vattenbehovet, hvadan olikartade driftsätt för samtidigt gående pumpar måste förekomma.

På den grund har ett program af den lydelse, som här nedan återgifves och som lämnar rum för erbjudande af pumpmaskineri, drifvet af ångmaskiner, Dieselmotorer eller gasmotorer, utlämnats till följande firmor, nämligen:

Det slutliga afgörandet står då mellan anläggningar med expresspumpar, drifna af ångmaskiner och sådana drifna af suggasmotorer, i båda fallen från Nydqvist & Holm.

Den stora skillnaden mellan de resp. förslagens jämförelsetal i kolumn 12 faller såsom förut antydts genast i ögonen. Måhända kunde denna skillnad i någon mån minskas med hänsyn därtill att en ångkraftanläggning, såsom mera bepröfvad, borde kunnat tillmätas en något längre lefnadsålder än suggasverket och att skillnaden i betjäning kanske är beräknad något större än den i verkligheten blir. Men i allt fall utfaller den ekonomiska jämförelsen gifvet till förmån för suggasanläggningen. När härtill kommer, att densamma är synnerligen enkel, lättskött och ofarlig och att om dylika motorer redan föreligger en mycket god erfarenhet, synes mig att äfven ur teknisk synpunkt förord kan gifvas åt Alt. I. I afseende på leveranstiden är denna i anbudet angifven till 8 månader och något längre än de öfriga firmornas. Då emellertid maskinhus, ledningar m. m. ej gärna kunna tänkas blifva fullt färdiga före denna tid, torde ifrågavarande omständighet icke böra inverka på afgörandet, helst Nydqvist & Holm ställt i utsikt en förkortning af leveranstiden, om så önskas.

På grund af det anförda och då Herrar Nydqvist & Holm visat sig kunna utföra pumpverksanläggningar af utmärkt beskaffenhet, får jag härmed tillstyrka Drätselkammaren att antaga det af nämnda firma afgifna anbudet Alt. I, afseende expresspumpar med suggasmotorer och slutande på 30,900 kronor.

Vid bifall härtill torde uppdrag lämnas mig att uppgöra förslag till kontrakt angående leveransen. De remitterade handlingarne återställas härmed.

Stockholm den 12 April 1905.

F. W. Hansen.

G. Malm.

KOSTNADSFÖRSLAG

för utvidgning af Västerås' vattenledning med **nytt vattenverk vid Hässlö**
samt ledning till staden m. m.

Förslaget förutsätter, att det nuvarande vattenverket lämnas i orubbadt skick.

Brunnen vid Hässlö, som af aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån föreslagits i det läge den nu har, måste sänkas 1,2 m. för att den afsedda vattenmängden skall kunna uppfordras äfven vid de grundvattenstånd, som motsvara andra vattenstånd i Mälaren än det, som rådde vid den af aktiebolaget öfvervakade propumpningen, och således äfven vid Mälarens lägsta vattenstånd. Brunnen förses därefter med en c:a 0,5 m. öfver markplanet näende cylinderformad påbyggnad af beton samt täckes med ett med galvaniserad plåt beslaget tak af trä. I brunnen nedföres sugledning af 30 cm.

järnrör och förses med fotventil, hvarjämte ingjutes ett 23 cm. förbindelserör för eventuel inledning medels häfvertledning af vatten från en ny brunn, när behof däraf inträder.

För beräkning af maskinanläggningen och maskinstationen har lagts till grund Nydqvists & Holms anbud på expresspumpar, drifna af suggasmotorer. Maskinstationen förlägges på c:a 15 m. afstånd från brunnen samt uppföres af tegel på grund af beton. Den inrymmer en afdelning för pumpar med motorer, tryck-klocka och rörledningar samt en afdelning för suggasverken, hvarjämte finnes ett litet kontorsrum. I pumpsalen insättas nu 2 pumpverk om 20 sl:s uppfodringsförmåga med motorer, och finnes plats för ytterligare ett sådant pumpverk i samma sal. I gasverkssalen finnes i analogi därmed plats för suggasverk till 3 st. 20 sl:s pumpar och dessutom utrymme för en liten verkstadsafdelning. I en framtid då man nödgas öka vattentillgången med filtrerad vatten, är byggnaden afsedd att utvidgas i riktning mot brunnen för att bereda rum för filtrerpumpar. Omedelbart intill gasverkssalen uppföres en kolbod af korrugerad plåt på en stomme af räls, så att bränslet kan från gasverkssalen tagas direkt ur boden. Under kontoret anordnas lämpligen en oljekällare. Vinden användes till lagerrum.

Från maskinstationen anordnas afloppsledning, hvarjämte göres en nödtorftig väg till brygga vid Mälaren.

På lämplig plats i närheten af maskinstationen uppföres ett bostadshus för maskinpersonalen, inrymmande 2 lägenheter samt med möjlighet att inreda ytterligare 2 lägenheter på vinden.

Från maskinstationens tryck-klocka utgår ledningen till staden, som i framtiden tänkes bestå af 2 st. 23 cm. rörledningar, hvaraf endast den ena nu lägges.

Ledningen drages rakaste vägen förbi Hamre by och därefter i hufvudsak på den af staden till öfningsplats för Västmanlands regemente öfverlämnade marken fram till regementets nya kasernetablisement, hvarefter den följer den för detta etablisement anlagda vägen till stadens gräns. Sedan framdrages den i Stora gatan samt anknytes till det nuvarande rörnätet i gatukorset mellan Stora gatan och Kopparbergsvägen. I staden lägges ledningen på 1,8 m. djup, räknadt från marken till rörets öfverkant, på landsbyggden minskas djupet till 1,55 m.

När i framtiden 2 rörledningar komma till utförande måste de vara med vissa mellanrum sinsemellan förenade, så att vid rörbrott vattnet endast på en kortare sträcka behöfver pressas fram genom en rörsträng. Lämpligen anordnas på ledningens hela längd *tvänne* dylika »ledningsväxlar». De afstängningsventiler och rördelar, som behöfvas i den första rörsträngen för dess framtida förbindelser böra redan nu sättas in. Därjämte insättas aftappningsluckor på 5 ställen och anordnas afledningar från dessa för att kunna tömma ledningens alla delar. Automatiska luftventiler af Bopp & Reuthers konstruktion insättas vid ledningens tvänne höjdpunkter samt omgifvas med nedstigningsschakt af beton för att med lätthet kunna tillses.

Bergsprängning, som synes blifva af ganska ringa omfattning, utföres redan nu till en bredd, som motsvarar två rörsträngar på det att den första icke måtte blifva skadad då den andra anlägges.

Där ledningen passerar ett lertag för tegellera omgifves den, för att undvika allt för djup schaktning, med isolering af nöthår och asfaltpapp samt inlägges i en tät trätrumma af 7,5 cm. plank. Öfver Kungsängen lägges ledningen i bank bredvid och på öfre sidan om vägen samt så högt, att dagvattnet kan i öppen trumma föras under densamma. I korsningen med spåren inlägges ledningen i en trumma, som tilltages så stor, att 2 st. 23 cm. ledningar få rum bredvid hvarandra.

Jordlösen och skadeersättningar äro icke i förslaget medräknade.

Brunnen:

Komplettering af gjutjärnsringen	375: —	
Sänkning och muddring	600: —	
Beton, 10 kubm. à 40 kr.	400: —	
Stålslipning	100: —	
Tak	200: —	
Länshållning och diverse	325: —	2,000: —

Maskinstationen:

Jordschaktning, 600 kubm. à 2 kr.		1,200: —
Betongjutning, 184 kubm. à 25 kr.	4,600: —	
Stålslipning af rörkanaler m. m.	325: —	
Grundmurarnes bestrykning på utsidan och på bottenplattan med konstgjord asfalt, 160 kvm. à 3 kr.	480: —	
Sockel af råhuggen granit med bakmur af beton, 55 m. à 12 kr.	660: —	
Asfaltisolering ofvanpå sockeln, 30 kvm. à 4 kr.	120: —	
Trappsteg af granit	75: —	6,260: —
Tegelmur, 156 kubm. à 35 kr.	5,460: —	
Kalkstenslister och solbänkar	475: —	
Utvändig fogstrykning, 250 kvm. à 1 kr.	250: —	
Invändig » 330 kvm. à 1 kr.	330: —	
Invändig beklädnad med glaceradt tegel i pump- salen från golfvet och upp till sockelns öfverkant, 90 kvm. à 13 kr.	1,170: —	
Puts i kontoret, 30 kvm. à kr. 1: 50	45: —	
Innertappa af kalksten med undermurning af tegel	200: —	7,930: —
Golfbeläggning i pumphuset, 50 kvm. à 12 kr.	600: —	
D:o i gasverkssalen, kontor o. entré, 50 kvm. à 8 kr.	400: —	
Golf af beton på järnbalkar (utom beläggning) i kontor och entré, 6 kvm. à 10 kr.	60: —	1,060: —
Innertak: bjälkar, blindbotten, fyllning, under- panel med rörning och putsning samt vinds- golf af 37 mm. utskottsbräder, 160 kvm. à 9 kr.	1,440: —	
Yttertak med beklädnad af målad svartplåt, 200 kvm. à 6 kr.	1,200: —	
Yttertak öfver klockutsprånget	100: —	
Stuprännor och diverse plåtarbete	150: —	2,890: —
Porten vid hufvudingången	200: —	
Stora porten	250: —	
Dörrar mellan pumphus och gasverkssal, 2 st. ...	350: —	
Dörr till kontor	75: —	
» » oljekällare, af järn	150: —	
Transport	1,025: —	19,340: — 2,000: —

	Transport	1,025: —	19,340: —	2,000: —
Luckor till kolskjulet, 3 st.....	150: —			
Dörr med öfverfönster i vinden på ena gafveln	100: —			
Fönster af gjutjärn med plattor af d:o, 30 st....	1,500: —			
Glas	300: —			
Målning	500: —	3,575: —		
Spiraltrappa af järn till vinden.....	500: —			
Kaminer och rör till d:o	250: —	750: —		
Länshållning och div. kostnader.....		2,335: —	26,000: —	

Pumpmaskineri:

Nydvist & Holms anbud		30,900: —		
Grundplintar, schakt för ljudämpare, afprofning och div. kostnader		1,600: —	32,500: —	
Kolbod: Beton, 10 kubm. à 25 kr.....	250: —			
Slipning, 20 kvm. à kr. 2: 50	50: —			
Väggar och tak af korrugerad plåt på stomme af räls, 50 kvm. à 7 kr. ...	350: —			
Jordschaktning och diverse	150: —		800: —	
Sugledning af 305 cm. rör, 20 m. à 20 kr.	400: —			
Fotventil och upphängningsanordning.....	100: —		500: —	
Planering, afloppsledning, väg till och brygga vid Mälaren.....			3,000: —	
Bostadshus med uthus			7,000: —	

Ledningen till staden

af 23 cm. rör, rörkostnad, gräfning, läggning, transporter, bly, diktgarn och div., 5,700 m. à kr. 14: 50	82,650: —			
Afst.-ventiler och rördelar för 2 st. växlar.....	1,000: —			
Luftventiler med schakt, 2 st.	500: —			
Aftappningsluckor med ledningar, 5 st. à 300 kr.	1,500: —			
Rördelar och afst.-ventiler i staden.....	300: —	85,950: —		
Bergsprängning, 215 kubm. à 10 kr.....	2,150: —			
Tillägg för stenbunden mark, 600 m. à 2 kr....	1,200: —			
Extra jordschaktning, där rören ligga afsevärdt djupare än 1,65 m.	700: —			
Skyddstrumma af trä vid lertaget samt isolering, 60 m. à 15 kr.	900: —			
Bank på Kungsängen, tilläggskostnad	1,500: —			
Trumma under ledningen på Kungsängen	200: —			
Skyddstrummor af betong i järnvägs korsningarna, 20 m. à 25 kr.	500: —			
Tillägg för korsn. af 2 bäckar i staden	200: —	7,350: —	93,300: —	
Ingeniörsarvoden, oförutsedda utgifter och diverse.....			24,900: —	

Kronor 190,000: —

Stockholm den 25 April 1905.

F. Vilh. Hansen.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknade bolag erbjuder sig härmed att leverera elektrisk ström för drifvande af de blifvande pumpmotorerna vid Hässlö-vattenverket till ett pris af 100 kr. pr hk. pr år och tillförsäkras sådan kraft ständigt disponibel, då vi ställa oss oberoende af Trångforsfallet genom anläggande af en större ång-reserv-kraft-station.

Vi tillåta oss bilägga en P. M., utvisande huru vi tro att driftkostnaderna i *verkligheten* komma att ställa sig, och att det sålunda är till stadens fördel ersätta den föreslagna suggasmotordriften med elektrisk sådan.

Västerås den 19 April 1905.

För Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget:

J. Sigfrid Edström.

P. M.

1) Suggas-motor-anläggning.

Antracit, enl. Kapten Hansen	1,530: ---
Då ofvanstående är beräknadt efter profningsresultat och dessutom ej tagits i betraktande bränsle för uppvärmningar o. d., bör med all säkerhet beloppet ökas med minst 50 proc.	765: ---
Maskinister, enl. Kapten Hansen	2,400: ---
Vi anse åtminstone <i>en</i> eldare nödvändig	900: ---
Amortering af anläggningen, 7,7 proc.	2,380: ---
Underhåll » »	600: ---
Olja, talg och trassel	600: ---
Transport af antracit från Hässlö till Vattenverket	200: ---
Kronor	9,375: ---

2) Elektromotorpump-anläggning.

Elektrisk ström till 30 hkr., à 100 kr. pr år	3,000: ---
2 maskinister	2,400: ---
Amortering af anläggningen, som vid elektromotorer bör vara mindre än vid gasmaskiner, antages till c:a 6,5 proc.	2,000: ---
Underhåll	300: ---
Olja, talg och trassel	250: ---
Kronor	7,950: ---

Ytterligare faktorer, som tala till förmån för den *elektriska* driften, äro:

dels billigare anläggningskostnader, därigenom att pump-stationen blir väsentligt mycket mindre;

dels räntevinst genom dessa mindre byggnadskostnader;

dels inbesparad kostnad för antracitmagasin och därmed följande räntevinst;

dels inbesparad kostnad för kylvatten till generatorerna; och
dels att en stor del af anläggningen kan utföras af Västerås-verkstäder.

Västerås den 19 April 1905.

Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget

gen. K. Bladin.

Med anledning af ett från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget i Västerås afgifvet erbjudande angående leverans af elektrisk ström för drifvande af pumparna vid det ifrågasatta vattenledningsverket vid Hässlö får jag, efter erhållen anmodan att yttra mig i frågan, anföra följande:

Det må först betonas, att, äfven med den garanterade ständiga tillgången på elektrisk ström, det torde vara nödvändigt att i maskinstationen vid Hässlö från början insätta ett reservmaskineri med annan än elektrisk drifkraft, för den händelse rubbningar och afbrott i den elektriska kraftledningen skulle uppstå.

Det är ju tydligt, att några exakta siffror, jämförbara med de för de öfriga förslagen uppgifna, ej kunna erhållas utan infordrande af ordentliga anbud och uppslagets vidare bearbetande, men en approximativ öfverblick öfver frågan kan dock erhållas genom att använda professor Richerts utredning, då vi just stå inför den anordning, som Richert angifvit och ritat i sitt förslag, d. v. s. med en expresspump, kopplad till en elektromotor samt en expresspump, kopplad till en fotogénmotor. Vid ett eventuellt utförande torde vara lämpligast att ordna så, att pumparna kunna alternera med hvarandra och således båda kunna drivas elektriskt. För trygghetens skull borde nog också båda kunna drivas af fotogénmotorn.

Med ledning af Richerts ritning kan också visas, att en byggnad, som skall inrymma de 2 ofvannämnda pumparna samt innehålla plats för ännu en elektriskt driven pump, blifver oväsentligt mindre än den, som beräknats i kostnadsförslaget för suggasanläggning.

De *anläggningskostnader*, som skulle behöfva jämföras med hvarandra vore således:

I. *Suggasanläggning.*

Maskinleverans, fundament och profningskostnad.....	32,500: —
Maskinhus	26,000: —
Kolbod.....	800: —
Summa Kronor	59,300: —

II. *Pumpanläggning med elektrisk drifkraft.*

Maskinleverans enligt Richert.....	22,000: —
Tillägg för durkar, fundament samt kostnaden för profning och den nyss-nämnda ändringen af kopplingen mellan motorer och pumpar	2,500: —
Kraftledning enligt Richert	10,000: —
Maskinhus och fotogénupplag	23,000: —
Summa Kronor	57,500: —

Skillnaden utgör således på ett ungefär 1,800 kronor.

Beträffande driftkostnaderna må anföras följande:

I. Suggasmotoranläggningen.

Den verkliga bränslekostnaden är enligt min tro i bolagets jämförelseberäkning för högt upptagen. Jag stödes i denna tro af den garanterade bränsleförbrukning, som Nydqvist & Holms föreliggande anbud upptager. När Västerås lysgasverk blir stadens egendom, torde tör öfrigt koks från detta komma att användas och bör priset på bränsle därigenom kunna hållas lågt. Då ifrågavarande post emellertid har ganska liten betydelse, införes här nedan den af bolaget antagna bränslekostnaden.

Någon med 900 kronor aflönad eldare anser jag ej behöflig. På sin höjd torde för handräckning och dylikt en yngling på 15—16 år, som nöjer sig med 600 kronor, behöfva anställas.

Olja, trassel och talg anser jag böra upptagas till 800 kronor i stället för 600 kronor, som bolaget beräknat. Hälften häraf torde komma på pumparna och hälften på motorerna.

Enligt dessa förutsättningar skulle driftkostnaderna blifva:

Bränslekostnad	2,295: —
Transport af bränsle	200: —
Maskinister	2,400: —
Handräckning	600: —
7,7 proc. af 32,500 kr.	2,500: —
Underhåll	600: —
Oljor m. m.	800: —
Summa Kronor	9,395: —

II. Pumpanläggningen med elektrisk driftkraft

I underhållskostnaden, 300 kronor, kunna icke vara införda några kostnader för kraftledningens underhåll, såsom kostnaden för stolputbyte, underhåll af skyddsnät, urkvistning af träd m. m. och anser jag därför att denna post bör höjas till 500 kronor.

Kostnaden för olja m. m. måste tydligen vara $\frac{1}{2} \times 800$ förutom den kostnad, som kan belöpa sig på elektromotor och fotogénmaskin; låt oss säga sammanlagdt 600 kronor.

Således driftkostnaden:

Elektrisk ström enligt Allmänna Svenskas uppgift	3,000: —
2 maskinister	2,400: —
7,7 proc. af 34,500 kr.	2,650: —
Underhåll	500: —
Olja m. m.	600: —
Summa Kronor	9,150: —

Skillnaden är således omkring 245 kronor eller ett belopp, som ur praktisk synpunkt så mycket mindre torde böra tillmätas någon betydelse, som den utförda jämförande beräkningen icke kan vara annat än approximativ.

Vid denna beräkning har icke medtagits den af bolaget påpekade kostnaden för gasmotorernas kylvatten, emedan denna kostnad, om cirkulation anordnas, är så ringa, att den icke kan inverka på frågans bedömande.

Sedan det sålunda visats, att kostnadsfrågan ej lägger den tyngd i vågskålen till förmån för den elektriska driften, som vid en flyktig granskning kan synas, är det ju egentligen en smaksak, om man vill för den prisskillnad det gäller, gifva ett kommunalt vattenverk en själfständig ställning eller göra det beroende af ett enskildt bolag, och särskildt bör det erinras om, att den senare anordningen kan medföra konsekvenser af ganska ödesdiger art vid konflikter mellan arbetsgifvare och arbetare.

Stockholm den 6 Maj 1905.

F. Vilh. Hansen.

Undertecknad, Carl Arvid Andersson, såsom ägare af egendomen Hamre N:ris 1, 2, 3 och 4, 3 $\frac{1}{3}$ mantal i Badelunda socken, förbinder mig härmed tillåta Västerås stad att i enlighet med uppgjord ritning och verkställd utstakning anlägga och för all framtid begagna vattenledning från Västerås till egendomen Hässlö öfver ägorna till min nyssnämnda egendom Hamre äfvensom begagna befintliga till egendomen hörande vägar.

För rättigheten att öfver mig tillhörig mark anlägga vattenledningen och för det intrång, som däraf kan föranledas, betingar jag mig en årlig ersättning af ett-hundrafemtio (150) kronor, hvarjämte det skall åligga Västerås stad, att från lämplig punkt å vattenledningen anlägga och bekosta sådan ledning till en punkt belägen högst 150 meter från hufvudröret, på det jag må blifva i tillfälle att på egen bekostnad fortsätta ledningen till mig tillhöriga boningshus och ladugård, med skyldighet för mig eller mina rättsinnehafvare att för det vatten, som sålunda tillföres, betala en afgift af femton öre pr kub.-mtr enligt mätare; och förbinder jag mig att under en tid af minst tio år från vattenledningens fullbordande till mitt eget, mina arbetares och kreaturs behof taga vatten från ledningen ifråga, beräknadt till minst 1,000 kub.-mtr pr år.

All skada, som vid arbetets utförande eller därefter kan tillskyndas mig tillhörig mark eller vägar, åligger det Västerås stad att ersätta, och skall denna ersättning bestämmas genom värdering, som därest annan öfverenskommelse icke kan träffas, afgöres enligt lagen om skiljomän den 28 Oktober 1887, hvaremot jag själf eller mina rättsinnehafvare skola vidkännas den skada som kan uppkomma å ledningen från hufvudröret till mina hus eller å marken där denna ledning framgår, hvilken ledning jag äfven själf skall underhålla.

Därest vid nedläggningen af rör från hufvudledningen till mina hus stensprängning skulle erfordras förbinder jag mig att själf bekosta densamma.

Till säkerhet för denna öfverenskommelse medgifver jag Västerås stad rätt att erhålla inteckning i mig tillhöriga fastigheterna Hamre 1, 2, 3 och 4 i Badelunda socken.

Hamre den 13 Maj 1905.

C. Arvid Andersson.

Hr C. A. Anderssons egenhändig namnteckning bevittnas af:

John Karlsson.

Thorsten Kalén.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 22 Juni.

VII.

Årsberättelse från hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1904.

I. Hälsovårdsnämnden med därunder lydande inrättningar och personer.

1. Antal sammanträden under året.	12.
2. Under året tillkomna förändringar beträffande nämndens befattning med den allmänna sjukvården, instruktionen för nämnden, särskilda föreskrifter tillkomna i enlighet med § 24 i hälsovårdsstadgan.	Nämnden har af stadsfullmäktige erhållit ett anslag af 1,500 kr. per år att använda för obemedlade lungsotssjuka till dessas underhåll på sanatorier och — i lämpliga fall — vård i hemmen under hygienisk uppsikt.
3. Tjänstebiträden för hälsovården: kemist, veterinär, antal tillsyningsmän och öfrig personal.	Såsom föregående år.

II. Befolkningen, nativiteten och dödligheten inom samhället.

Antal <i>kyrskrifna invånare</i> den 31 december föregående år.	13,292 (6,271 mankon + 7,021 kvinnkon).
Antal <i>födda</i> under redogörelseåret.	426 (204 mankon + 222 kvinnkon).
Antal <i>döda</i> enligt dödsbevisen.	199 (105 mankon + 94 kvinnkon).
Större dödlighet i någon viss stadsdel.	Har ej kunnat förmärkas.

III. Hälsovården.

<i>a. Vattentillgång.</i>	
1. Behovet af dricksvatten tillgodoses genom naturliga källor, grädda brunnar, rörbrunnar (antal), vattenledning.	Driften af vattenledningsverket fortgått såsom föregående år. Den 19 Dec. 1904 beslöt Stadsfullmäktige att anlägga ett nytt vattenverk vid Hesslö å Badelundaåsens sluttning mot Mälaren och en omkring 6 km. lång tryckledning därifrån till stadens rörnät — allt för en beräknad anläggningskostnad af omkring 250,000 kr. och efter förslag af A.-B. Vattenbyggnadsbyrån i Stockholm. (Professor J. G. Richert.)
2. Vattnets beskaffenhet; vattentillgången till rärlig eller otillräcklig.	

<p><i>Från samhällen med vattenledning</i> torde följande uppgifter lämnas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ledningarnas <i>sammanlagda längd</i> inom rörnätet vid redogörelseårets slut. 2. <i>Procent hus</i>, i hvilka vatten är inledt vid redogörelseårets slut. 3. <i>Anläggningskostnaderna</i> till och med redogörelseåret. 	<p>27,310 m.</p> <p>99 % inom stadsplanen + 220 lägenheter å stadens område.</p> <p>457,528 kr. (häri äfven kostnaderna för afloppsledningarna inbegripna).</p>
<p>Vattenverkets utvidgning under redogörelseåret.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Längden af <i>nya ledningar</i> inom rörnätet. 5. <i>Antal egendomar</i>, i hvilka vatten under året blifvit inledt. 6. Nya filter, pumphus etc. 7. <i>Kostnaderna</i> för vattenverkets utvidgning. 	<p>235 m.</p> <p>49.</p> <p>Ny sug- och tryckpump, drifven af elektrisk motor insatt i maskinhuset till förstärkning af de gamla ångpumparna.</p> <p>10,566 kr. (sammanräknadt med kostnaderna för afloppsledning).</p>
<ol style="list-style-type: none"> 8. <i>Vattenförbrukning</i> för hushållsbehof 9. » » allmänna » 10. » » industriella » 11. Summa vattenförbrukning per individ och dygn. 	<p>Några uppgifter härom hafva ej kunnat erhållas för året, enär vid pumpverket tidtals användts den nya elektriska pumpen, som arbetat så oregelbundet, att någon beräkning af vattenmängden ej lär varit möjlig.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 12. <i>Vattenafgift</i> enl. mätare. 13. » annan grund (angifves). 	<p>Taxebestämmelserna oförändrade.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 14. Anmärkningar angående vattentillgången och vattnets beskaffenhet. 	<p>Vattnet såsom förut ofta grunligt och mindre välsmakande.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 15. <i>Driftkostnader</i> under redogörelseåret. 16. <i>Inkomster</i>. 	<p>17,911 kr.</p> <p>32,862 kr.</p>
<p><i>b. Afledning af spill- och grundvatten.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sammanlagda längden af underjordiska afloppsledningar vid slutet af redogörelseåret. 2. Kostnaderna för anläggning af underjordiska afloppsledningar intill redogörelseårets slut. 3. Procent egendomar med underjordiska aflopp vid redogörelseårets slut. 4. Sammanlagda längden af under året utförda underjordiska afloppsledningar. 5. Kostnaden för dessa. 	<p>26,691 m.</p> <p>Inklusive vattenledningen 457,528 kr.</p> <p>99 % inom stadsplanen + 256 lägenheter å stadens område.</p> <p>270 m.</p> <p>samt för vattenverkets utvidgning 10,566 kr.</p>

6. Under året utförda upprensningar af vattendrag, afdikningar af vattensjuka områden inom eller i närheten af samhället, åtgärder för rening af afloppsvatten etc.	Inga dylika arbeten utförda.
7. Kostnaderna för dessa åtgärder.	
8. Antal egendomar, som under året erhållit underjordiska aflopp.	49.
9. Anmärkta bristfälligheter i afloppsledningarna samt olägenheter i deras anordning.	Hafva ej yppat sig.
<i>c. Renhållning.</i>	
<i>aa) Latrinrenhållning.</i>	Lika med föregående år.
1. Systemet för densamma.	
2. Olägenheter och missbruk samt åtgärder med anledning däraf.	Under året hafva 21 gårdsägare måst åtalas för bristande renhållning å afträden eller bakgårdar.
3. Antalet egendomar med vattenklosetter.	Inga.
4. Bortforsling genom gårdsägarnas försorg, entreprenör, stadens eget renhållningsverk.	Lika med föregående år.
5. Särskilda upplagsplatser; olägenheter af dessa; åtgärder med anledning däraf.	
6. Latrinens tillgodogörande (försäljning till landtbrukare, pudrettberedning).	
<i>bb. 1. Uppsamling och bortforsling af sopor, köksaffall, orenlighet från gård och gata.</i>	
2. Särskilda upplagsplatser; olägenheter af dessa och åtgärder med anledning däraf.	
3. Tillgodogörande eller oskadliggörande (bränning af sopor etc.).	Lika med föregående år.
<i>cc. För samhällen med eget renhållningsverk torde uppgifvas:</i>	
1. Inkomster under året genom försäljning af latrin, pudrett, sopor etc.	
2. Tillskott för året utöfver inkomsterna.	Kr. 11,959: 27. Kr. 8,135: 60.
<i>dd. Antal inom den egentliga staden eller samhället befintliga</i>	Inom stadsplanen 0. Inom omgifvande byggnadsområden s:ma 21. Inom stadsplanen 1. Inom omgifvande byggnadsområden s:ma 10. Inom stadsplanen 106. Inom omgifvande byggnadsområden 35.
1. Svinhus.	
2. Fähus.	
3. Stall.	

f. Tillsyn öfver födoämnen.

1. Öfersikt öfver under året beslagtagna födoämnen.

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		tuberkulos	trikiner	andra smittiga födoämnen	försämning
Kött af nöt inklusive kalf	128	15		106	7
D:o af svin.....	15	6		9	
D:o af häst.....					
Inälfvor	56	42		11	3
Korf	1				1
Andra födoämnen ...					

2. Anmärkta missförhållanden beträffande slakterier, mejerier och fabriker för konservering af födoämnen.

Under året hafva åtal anställts 7 gånger för förseelser mot köttstadgan, 1 gång för förseelser mot mjölkstadgan.

3. Omkostnader för tillsyn öfver födoämnen.

Aflöning till veterinär 200 kr. Utgifter för flaskbesiktningsbyrå 210 kr.

g. Åtgärder till förekommande af smittsamma sjukdomars spridning.

1. Under året vidtagna åtgärder till underlättande af isolering af smittosjuka. Kostnaderna härför.

Alla i skarlakansfeber, difteri och strypsjuka insjuknade hafva vårdats å stadens epidemisjukhus. 2 fall af tarmsyfus (syskon) hafva isolerats i hemmet.

2. Under året anskaffade *desinfektionsapparater*, system, antal. Kostnaden.

Inga.

3. Antal utförda *bostadsdesinfektioner*.

90.

4. Särskildt för tuberkulos.

48.

5. Särskilda åtgärder med anledning af inom samhället eller dess närhet *utbruten farsot*.

Inga dylika åtgärder behöft vidtagas.

6. Åtgärder till *vaccinationens* befrämjande.

Lika med föregående år.

Västerås den 31 Mars 1905.

K. G. Tingvall.

v. ordförande.

Hälsovårdsnämndens skrifvelse om införande af obligatorisk köttbesiktning och uppförande af därför nödig byggnad.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt Lag angående köttbesiktning och slakthus den 22 December 1897 må för stad eller visst område däraf på framställning af Stadsfullmäktige af Konungens Befallningshafvande stadgas köttbesiktningstvång, innefattande förbud att inom staden till salu hålla eller utbjuda till människoföda afsedt färskt rått kött af nötkreatur, får, get, svin eller häst, därest köttet icke är efter undersökning af besiktningsman försedd med stämpel därom att detsamma blifvit godkändt.

För sådant köttbesiktningstvång gäller, jämlikt samma lag såsom villkor att genom stadens försorg och på dess bekostnad anställes nödigt antal besiktningsmän och vidtagas de öfriga åtgärder, som erfordras för att köttbesiktning må kunna utan större vare sig tidsutdrägt eller annan olägenhet äga rum.

Genom Lag den 26 Maj 1899 har stad för sådan köttbesiktning blifvit berättigad att taga ersättning enligt taxa till belopp som kan anses erforderligt till betäckande af stadens kostnader för köttets besiktning och stämpling.

I anledning af innehållet uti ofvannämnda lagar och med erfarenheter om beskaffenheten af en del kött, som här i staden utbjudes till försäljning, har Hälsovårdsnämnden anmodat Stadsläkaren, Doktor K. G. Tingvall och t. f. Länsveterinären M. Jonsson att lämna en utredning om de åtgärder, som böra företagas till vinnande af en bättre kontroll å köttförsäljningen i staden än som nu kan utöfvas, och hafva af dem lämnats bifogade skriftliga utlåtanden.

Sedermera har Hälsovårdsnämnden anskaffat ritningar och kostnadsförslag till uppförande å lämplig plats på nuvarande kreaturstorgets södra del af en byggnad för utöfvande af ifrågasatta köttbesiktningen, hvilka ritningar och kostnadsförslag, slutande å 12,349 kronor 92 öre, bifogas.

Under åberopande af hvad samma utredning innehåller, får hälsovårdsnämnden härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte, för att kunna genomföra köttbesiktningstvång i staden, besluta att å kreaturstorgets södra del låta enligt bilagda ritningar uppföra en byggnad för köttkontroll och därför lämna erforderligt anslag;

viljande Hälsovårdsnämnden om denna framställning vinner Stadsfullmäktiges bifall, inkomma med förslag till erforderliga stadgar och taxa för besiktningen.

Västerås den 18 Maj 1905.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Gustaf Qvarfott.

Till Västerås stads Hälsovårdsnämnd.

Sedan Hälsovårdsnämnden å sammantråde den 14 Oktober förlidit är lämnat undertecknade i uppdrag att till Nämnden inkomma med förslag till ordnandet af kötthandeln inom Västerås stad så att bättre kontroll vunnas öfver till salu hållet kött och däraf beredda varor, få vi härmed till Nämnden öfverlämna följande utredning i frågan.

Köttbesiktningen ingår i den allmänna hälsovården och har till uppgift att så vidt möjligt är söka skydda samhället från att hälsovådligt eller till människoföda otjänligt kött eller däraf beredda varor offentliggen salubjudas. De faror som hota människan vid förtärandet af kött äro af mångfaldig art, såsom upptagande af parasiter, ådragande af infektions- och intoxicationssjukdomar. Köttbesiktningen har vidare till mål att söka förhindra att underhålligt kött, under förtigande af dess bristfällighet, salubjudes och försäljes. Köttbesiktningen bör därför söka att föra kötthandeln in på reella banor. Det torde vara en allmänt känd sak, hurusom spekulativa personer för billigt pris på landsbygden uppköpa kött efter sjuka och nödslagtade kreatur för att sedan införa detsamma till städerna, där det utbjudes som fullgod vara och betalas därefter. Kött, som landsbygdens befolkning på inga villkor vill förtära, tillföres sålunda städerna i stor myckenhet; och skulle köttets utseende allt för mycket vittna om dess dåliga beskaffenhet, går det raka vägen till någon korffabrik, i annat fall salubjudes det, sedan misstänkta delar blifvit aflägsnade. Gifvet är, att hvar och en, som för hushållsändamål till gällande pris köper kött, begär och har rättighet fordra att köttet härrör från friskt kreatur eller åtminstone från sådant sjukt kreatur, hvars sjukdom icke i någon nämnvärd grad inverkar på köttets beskaffenhet. Med fäst afseende vid dessa förhållanden, som äga sin fulla giltighet för Västerås stad, torde det få anses för staden särdeles angeläget, att en sakkunnig undersökning snarast möjligt kommer till stånd af allt inom staden till salu utbudet kött, isynnerhet som konsumenterna själfva icke äro i tillfälle att kontrollera köttets eller de däraf beredda varornas beskaffenhet.

Sedan lång tid tillbaka har inom staden varit inrättad en s. k. köttbesiktningsbyrå under Hälsovårdsnämndens tillsyn. Byrån, som hufvudsakligen varit afsedd till besiktning af fläsk på dynt och trikiner, har af allmänheten anlitats i mycket ringa grad, beroende på att undersökningen varit frivillig. Kontrollen öfver till salu hållet kött har utföfvats af hälsopolisen genom besök i slakterier, matvaruaffärer och på torgen. Af honom påträffade misstänkta köttpartier hafva tillvaratagits för att sedermera besiktigas af en af Hälsovårdsnämnden därtill förordnad veterinär, som afgjort huruvida köttet ifråga skulle beslagtagas och oskadliggöras eller frigifvas. Gifvet är att en så anordnad köttkontroll måste blifva i hög grad otillfredsställande. Mycket undgår helt visst hälsopolisens uppmärksamhet, och sedan köttet en gång blifvit styckadt i bitar, är besiktningen så godt som omöjliggjord. Under höst- och vintertid lägger därjämte mörkret hinder i vägen för undersökningen. Oaktadt kontrollens ringa effektivitet hafva under 5-års-perioden 1899—1903 härstädes gjorts 934 beslag af till salu hållna otjänliga eller hälsovådliga födoämnen, hufvudsakligen kött och inelfvor.

Enligt lagen den 22 December 1897 angående köttbesiktning och slakthus har stad rättighet att låta införa slakt- och köttbesiktningstvång och enligt ändringen af samma lag den 26 Maj 1899 har stad likaledes rättighet, att vid anläggandet af offentlig slakthus uppbära afgifter för slakten, som motsvara ej blott skälig ränta

å anläggningskostnaderna utan äfven kostnaden för slakthusets förvaltning och underhåll. Vid införandet af obligatorisk köttbesiktning får taxa tillämpas, där afgifterna äro så afpassade, att de nått och jämnt betäcka de med köttets stämpling och besiktning förenade kostnader. Hvad nu anläggandet af ett offentligt kommunalt slakthus beträffar, så bör detta vara ett önskningsmål, dit man bör sträfvat komma, ty endast därigenom kunna de sanitära fordringarna bli fullt tillgodosedda. Då kommer all slakt att förläggas på ett enda ställe inom samhället och verkställas på ett humant sätt under stränga hygieniska fordringar; då komma de små slagterierna med alla sina sanitära brister att med ens upphöra med sin verksamhet; då är man i tillfälle att besiktiga djuren före slakten och sedan i uppslaktadt tillstånd, hvarigenom bättre kontroll vinnes öfver köttets beskaffenhet. Vid ett offentligt slakthus beredes också tillfälle till en bättre förvaring af köttet, och ett bättre tillvaratagande af en del biprodukter vid slakten jämte många andra fördelar. Erfarenheten från andra länder visar också, att öfverallt, där offentliga slakthus blifvit anlagda, har belåtenheten med desamma varit allmän, och ingen klagan har håller försports öfver att köttet på grund däraf i nämnvärd grad fördyrats. Någon erfarenhet om de offentliga slakthusens verkan inom vårt land finnes ännu icke. De äro, som man vet, dyrbara inrättningar, och anläggandet af ett tidsenligt slakthus i Västerås torde enligt approximativa beräkningar komma att sluta på en summa mellan 100—120 tusen kronor. Huru inkomsterna af ett slakthus härstädes skola komma att räcka till ej blott till skäligen ränta å det nedlagda kapitalet utan äfven till förvaltnings- och underhållskostnad, är svårt att förstå, för så vidt afgifterna för slagten icke skola sättas så höga att de komma att verka betungande för såväl producenterna som konsumenterna. Frågan beror ytterst på huru köttkonsumenterna förhålla sig. Inse dessa fördelen af att endast köpa kött efter kreatur som blifvit slaktade vid stadens slakthus och handla därefter, vore slakthusets ekonomiska bärighet tryggad.

Under år 1903 verkställda beräkningar angående köttkonsumtionen inom staden hafva lämnat följande resultat:

1,560 nötkreatur,
1,152 gödkalfvar,
2,616 spädkalfvar,
1,153 får,
1,872 svin,
156 hästar.

Dessa beräkningar kunna få anses fullt exakta för 1903. Nu är att märka, att under nyssnämnda år pänningtillgången varit knapp och köttpriserna abnormt höga. Under mera normala förhållanden torde man därför få räkna med 10 procents förhöjning af ofvannämnda tal.

Förutsatt att alla till salu inom staden afsedda slaktdjur blifvo slaktade vid ett eventuellt slakthus efter följande taxa:

4: — kronor för nötkreatur,
2: — » » gödkalf,
0: 50 » » spädkalf,
1: — » » får,
3: — » » svin,
4: — » » häst,

hvilka afgifter ingalunda kunna anses vara betungande, skulle slakthuset få en lägsta inkomst af 17,245 kronor, en säkerligen tillräckligt stor summa att bestrida de med slakthuset förenade utgifterna äfvensom ränta på anläggningskostnaden. Gifvetvis får man icke räkna med att allt kött, som konsumeras inom samhället skall ha passerat stadens slakthus. Full klarhet härutinnan, äfvensom i många andra i samband med anläggandet af ett offentligt kommunalt slakthus stående frågor, kan knappast vinnas annat än genom ett vidlyftigt och dyrbart kommittéarbete.

Äro inkomster och utgifter svåra att beräkna i fråga om ett offentligt slakthus, så äro de så mycket lättare att bestämma, då det gäller inrättandet af en obligatorisk köttbesiktning. Då måste, enligt förut omnämnda lagen den 22 December 1897, allt kött, som är afsedt till försäljning inom samhället, underkastas besiktning och stämpling.

Jämlikt de under 1903 gjorda beräkningarna öfver köttkonsumtionen skulle enligt här nedan upptagne afgifter, för besiktning och stämpling, köttbesiktningsbyrån få följande

Inkomster:

1,560 nötkreatur à 1 kr. pr djur	kr. 1,560: --
1,152 gödkalfvar à 75 öre » »	» 854: --
2,216 spädkalfvar à 25 » » »	» 654: --
1,153 får à 50 » » »	» 576: 50
1,872 svin à 1 kr. » »	» 1,872: --
156 hästar à 1 » » »	» 156: --
	<hr/> Kr. 5,672: 50

Utgifter:

Hyra	kr. 1,000: --
Föreståndarelön	» 2,500: --
Hälsopolis	» 1,000: --
Biträde vid bokföringen	» 500: --
» » trikinundersökningen	» 360: --
» » stämplingen	» 300: --
	<hr/> Kr. 5,660: --

Inkomsterna torde nog komma att betydligt öfverstiga de här upptagna och räcka till att betäcka kostnaden äfven för belysning och uppvärmning af besiktningslokalen.

Lämpligt synes då vara att stadens våg förlägges inom samma lokal.

Genom införandet af köttbesiktningstvång i därför afsedd lokal, skulle staden alltså kunna få köttkontrollen bättre ordnad samtidigt med att dess utgifter minskas med dels hyran för de nuvarande lokalerna för köttbesiktningen och vågen, dels utgående arvodet åt veterinären jämte lönen åt hälsopolisen, eller tillsammans omkring 1,500 kronor.

Af de tvänne här ifrågasatta alternativa förslagen kan det ena, nämligen inrättandet af ett offentligt kommunalt slakthus, gifvetvis icke på åtskilliga år komma

till utförande och först sedan betingelserna för dess bärighet blifvit fullt klargjorda. Det andra åter, eller införandet af obligatorisk köttbesiktning, torde däremot såsom varande af mindre ekonomisk art under den närmaste framtiden kunna realiseras.

Västerås den 16 Februari 1904.

Martin Jonsson.

K. G. Tingvall.

Kostnadsförslag för uppförande af besiktningslokal i Västerås.

10,689 kubikfot jordschaktning à 40 öre	427: 56
3,888 » grusfyllning à 7 öre	358: 16
5,456 » undergrund à 20 öre	1,091: 20
317 » betonsockel	317: —
2,830 » 6"×6" syllar, stolpar och stag samt takstolsverk à 70 öre	1,981: —
Gaflar till väggar i rummen	190: —
Bjälkar	75: —
201 kvadratmeter cementgolf à 3 kr.	603: —
45 » nubbstensgolf (körbana)	405: —
1,200 kubikfot bräder à 70 öre	840: —
3,900 taktegel à 60 kr. pr 1,000	234: —
35 tolfte läckt	70: —
Plåtarbete	290: —
2 st. större portar	120: —
5 enkeldörrar	55: —
1 deurbattang	18: —
Glas och fönsterluffer	1,135: —
2,000 murtegel	100: —
Bruk och murningsarbete	110: —
Målning: oljefärg i alla rummen samt 3 meter högt i hallen, rödfärg- ning och fönster utvändigt	630: —
Spik och beslag samt smide	670: —
1 pannmur	80: —
2 kaminer	100: —
Arbetslön å träarbete	2,300: —
Ställningshyra	50: —
Oförutsedt	100: —

Summa kronor 12,349: 92

Kloak- och vattenledning ej medräknadt.

J. C. Svensson.

Skrifvelse från kommitterade för uppgörande af byggnadsplan utom stadsplanen ang. träffande af uppgörelse med jordägarne å Ängsgärdet öster om Stockholm—Västerås—Bärgslagens järnväg om afstående från stadens anspråk på den jord af donationsjordsnatur, som af dem innehafves.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kommitterade för uppgörande af byggnadsplan utom stadsplanen får härmed anhålla att Drätselkammaren måtte bemyndigas, att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i bilagda protokollsutdrag intagna villkor träffa aftal med jordägare å Ängsgärdet öster om Stockholm—Västerås—Bärgslagens järnväg om afstående af stadens anspråk på den jord af donationsjordsnatur, som af dem innehafves; äfvensom att sedan öfverenkommelse med samtliga jordägare träffats, Drätselkammaren måtte bemyndigas att *ej mindre* verkställa ifrågavarande vattenreglering omfattande uppgräfning af bäcken utefter järnvägsområdet samt byggande af en bro och en trumma i Pilgatan, *än äfven* utlägga den så kallade Malmabergsvägen.

Västerås den 19 Maj 1905.

Å Kommitterades vägnar:

John Karlsson.

Protokoll hållet vid sammanträde med jordägare å Ängsgärdet och Korsängsgärdet samt Myggbo och Malmabergsområdena, angående reglering af vattenafloppen från områdena öster om Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg äfvensom om utvidgning af den s. k. Malmabergsvägen öfver Ängsgärdet, å Rådhuset i Västerås den 17 Februari 1905.

S. D. Genom kungörelse, som varit intagen i stadens tidningar, hade, för samråd i frågan och träffande af förberedande aftal om reglering af vattenafloppen från områdena öster om Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg äfvensom om utvidgning af den s. k. Malmabergsvägen öfver Ängsgärdet och Korsängsgärdet, jordägare å Ängsgärdet och Korsängsgärdet samt Myggbo och Malmabergsområdena kallats att denna dag inför Borgmästaren i Västerås sammanträda å Rådhuset; och tillstädeskommo därvid, förutom komiterade för utredning af frågan, Herr Borgmästaren och Riddaren John Karlsson, Herr Häradshöfdingen och Riddaren Claes Ugglå och Landtbruksingenjören Axel V. Nordin, samt på grund af särskild kallelse Kronofogden Th. Kalén såsom Drätselkammarens ordförande, Direktören Joh. Lundin för Nordiska Metall-Aktiebolaget och Löjtnanten Valdemar Grandinson för Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs Aktiebolag, följande jordägare, nämligen:

J. A. Lindevall för Västerås Byggnadssnickerifabrik tillhörig jord;

C. J. Lind för lägenheten Margretelund;

- A. V. Karlsson för lägenheten Gunnarsberg;
 Axel Johnsson för lägenheten Eriksholm och i egenskap af syssloman i Axel
 Lundbecks konkurs för konkursmassans ägande tomt N:o 44 i Ängsgärdet;
 Ivar Andersson för Ängsgärdet N:ris 1 och 2;
 M. Andersson » » » 3 och 23;
 Otto Lönnqvist » » » 7, 19 och 36;
 P. Cederholm » » » 8 och 18;
 Ivar Andrén såsom ombud för sin fader Gustaf Anian Andersson, ägare till
 Ängsgärdet N:ris 11—15;
 C. A. Frössman för Ängsgärdet N:o 28;
 C. A. Filén » » » 48;
 K. J. Jansson i egenskap af ordförande i styrelsen för Byggnadsföreningen Vik-
 toria utan personlig ansvarighet;
 Smeden C. Öberg såsom ordförande i styrelsen för Byggnadsföreningen Freja
 utan personlig ansvarighet;
 A. Norén för andel af byggnadsområdet Myggbo;
 Kronolänsmannen Rich. Rubenius för Myggbo gård och andel i Korsängsgärdet;
 samt Stensättaren J. Andersson för Malmabergs gård.

Till en början upptedde Landtbruksingeniören Nordin en af honom upprättad
 karta öfver ifrågavarande områden med inritadt förslag till afdikning för torrlägg-
 ning af samma områden samt reglering af den s. k. Malmabergsvägen mellan Pilgatan
 och Korsängsgatan till 8,75 meters bredd; och förklarade Landtbruksingeniören Nor-
 din härefter de åtgärder som borde för utförande af ifrågavarande arbeten vidtagas
 samt att kostnaderna därför kunde beräknas uppgå till sammanlagdt 6,500 kronor,
 hvilket belopp Landtbruksingeniören Nordin föreslog skulle sålunda gäldas:

af Frejaföreningen	100: —
» R. Rubenius för andel i Korsängsgärdet	50: —
» Viktoriaföreningen	200: —
» Nordiska Metall-Aktiebolaget	350: —
» ägarne till tomterna N:ris 1—12 i Ängsgärdet, hvar och en 50 kr.	600: —
» ägarne af de sex vid Malmabergsvägen belägna tomterna N:ris 24, 25, 39, 40, 47 och 48 i Ängsgärdet, hvar och en 50 kr.	300: —
» en hvar af ägarne till öfriga tjugunio tomter i Ängsgärdet 20 kr.	580: —
» Myggbo Sågbolag och ägaren af tomten N:o 8 Myggbo (Westling) till- sammans	100: —
» Västerås Byggnadssnickerifabrik	300: —
» C. J. Lind såsom ägare af Margretelund	50: —
» A. V. Karlsson såsom ägare af Gunnarsberg	200: —
» Axel Johnson, såsom ägare af lägenheten Eriksholm	450: —
» Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag	500: —
» Stensättaren J. Andersson för Malmabergs gård	100: —
samt af Västerås stad	2,620: —

Summa kr. 6,500: —

Härjämte skulle det åligga dels ägarne af tomterna N:ris 1, 24, 25, 39, 40, 47,
 och 48 å Ängsgärdet att utan ersättning afstå mark till Malmabergsvägens utläg-
 gande åt öster enligt den upprättade planen;

dels samtliga ägare af mark mellan Malmabergsvägen och järnvägen att utan
 annan ersättning, än här nedan för vissa fall omförmältes, afstå mark 1) till Malma-

bergsvägens utläggande enligt den upprättade planen, 2) till föreslagna tvärgator och 3) till afloppets utvidgning och ett utefter samma aflopp löpande jordområde af i medeltal fyra meters bredd;

dels ägaren af lägenheten Margretelund, C. J. Lind att inom detta års utgång från nya vägområdet borttaga en tillbyggnad till ett därstädes befintligt boningshus, hvaremot Lind skulle erhålla sitt tomtområde förstoradt mot norr genom reglering af gränsen mot Gunnarsberg samt i ersättning för sina kostnader å boningshuset tvåhundrafemtio kronor;

dels ägaren af lägenheten Gunnarsberg, A. V. Karlsson att för avvägbringande af den föreslagna regleringen ingå på ägouthyte enligt den förevisade planen, hvarigenom hans ägoområdes storlek komme att i det närmaste blifva oförändradt, mot ersättning dock till Karlsson af tvåhundra kronor;

dels ägaren af Eriksholm, Axel Johnsson att ingå på reglering och byte af mark enligt det upprättade förslaget;

dels J. A. Lindevall att vidtaga den förändring med uthusbyggnaden å honom tillhöriga jordområdet, att densamma ej vidare blefve hinderlig för afloppets behöriga utvidgning enligt planen, hvaremot för Lindevalls område icke skulle göras anspråk på erhållande af något fritt område på sidan om det nyreglerade afloppet;

dels ägaren af tomterna N:ris 1 och 2 Ängsgärdet, Ivar Andersson att förändra sina hus, så att de ej vidare upptoge plats å nya vägområdet, emot en ersättning af femhundra (500) kronor;

dels ägaren af tomterna N:ris 11—15 i Ängsgärdet, Gustaf Anian Andersson att afstå af tomten N:o 13 ett mindre triangelformigt område i vinkeln mellan Pilgatan och Korsängsgatan på östra sidan om ett nu föreslaget dike öfver samma tomt fram till ifrågasatta landsvägstrumman i Pilgatan, dock med rätt att begagna samma område, tills det af staden toges i anspråk;

dels ock ägaren af tomten N:o 48 i Ängsgärdet C. A. Filén att utan ersättning afstå en mindre triangelformig figur eller sydligaste delen af sin tomt från nuvarande boningshusets södra gafvel, så att hans tomtgräns i söder blefve vinkelrät mot Malmabergsvägen.

Efter öfverläggning i ärendet förklarade samtliga närvarande enskilde jordägare, allenast med följande undantag, sig ingå på förslaget och villiga att betala föreslagna belopp.

Drätselkammarens ordförande skulle öfver förslaget höra Drätselkammaren.

Ombuden för Nordiska Metall-Aktiebolaget, Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs Aktiebolag, Frejaföreningen och Viktoriaföreningen skulle underställa förslaget pröfning och godkännande af deras respektive styrelser.

Ivar Andersson förklarade sig vilja utan ersättning afstå mark, men kunde för närvarande ej yttra sig om det ersättningsbelopp han för ändring af byggnader ansåge sig nödsakad fordra.

A. V. Karlsson begärde betänketid att yttra sig öfver förslaget samt erinrade, att den till delar af Ängsgärdet anlagda vatten- och afloppsledning låge högre än det djup, hvartill afloppet beräknats, hvarför detsamma för närvarande icke kunde till samma djup upptagas, utan därmed borde anstå till dess ändring kunde ske i samma vatten- och kloakledning.

Härefter beslöts, att detta protokoll skulle delgifvas samtliga intressenter i frågan för att tillfälle måtte beredas dem att skriftligen godkänna det af Landtbruksingeniören Nordin uppgjorda, i detta protokoll omförmälda förslag;

* och meddelade Borgmästaren Karlsson, att endast under förutsättning af att enighet mellan samtliga vunnas, han ville underställa frågan Stadsfullmäktiges pröfning och afgörande samt då tillika hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för de jordområden, å hvilka staden gjort eller kunde göra anspråk, såsom varande af donationsjords natur, staden skulle afstå från sin rätt härutinnan.

Som ofvan.

In fidem

J. W. Ödman.

Förteckning å lägenheter, jord och tomter, som beröras af förestående regleringsförslag.	Undertecknade, ägare af eller representanter för här bredvid omförmälta jord, ingå på det i förestående protokoll omförmälta förslag och förbinda oss till det afstående af mark eller betalande af de ersättningsbelopp, som i förestående protokoll omförmälas, allt under vilkor protokollet innehåller.
Del af <i>Margretlund</i> , tillhörig J. A. Lindewall.	
Del af <i>Margretlund</i> , tillhörig C. J. Lind. <i>Gunnarsberg</i> , tillhörigt A. V. Karlsson.	C. J. Lind.
<i>Eriksholm</i> , tillhörigt Axel Johnson.	Ax. Johnsson.
Mark till <i>Emaus</i> , tillhörig Nordiska Metall Aktiebolaget.	
<i>Byggnadsaktiebolaget Freja</i> (byggnadsföreningen Freja utan personlig ansvarighet).	För byggnadsföreningen Freja utan personlig ansvarighet: C. Öberg.
<i>Byggnadsområdet Viktoria i Korsängsgärdet</i> (byggnadsföreningen Viktoria utan personlig ansvarighet).	För byggnadsföreningen Viktoria utan personlig ansvarighet: K. J. Jansson.
Jord till <i>Myggbo</i> och <i>Korsängsgärdet</i> tillhörig R. Rubenius.	Rich. Rubenius.
<i>Gården Malmaberg</i> , tillhörig J. A. Andersson.	
Jord inom byggnadsområdet <i>Myggbo</i> , tillhörig Myggbo Sägbolag och Westling.	Myggbo Sägbolag, gen. A. Norén.
Tomten N:o 1 <i>Ängsgärdet</i> . „ N:o 2 „ „ N:o 3 „	Ivar Andersson. D:o M. Andersson.

Tomten N:o 4 *Ängsgården.*

„ N:o 5 „
 „ N:o 6 „
 „ N:o 7 „
 „ N:o 8 „
 „ N:o 9 „
 „ N:o 10 „
 „ N:o 11 „
 „ N:o 12 „
 „ N:o 13 „
 „ N:o 14 „
 „ N:o 15 „
 „ N:o 16 „
 „ N:o 17 „
 „ N:o 18 „
 „ N:o 19 „
 „ N:o 20 „
 „ N:o 21 „
 „ N:o 22 „
 „ N:o 23 „
 „ N:o 24 „
 „ N:o 25 „
 „ N:o 26 „
 „ N:o 27 „
 „ N:o 28 „
 „ N:o 29 „
 „ N:o 30 „
 „ N:o 31 „
 „ N:o 32 „
 „ N:o 33 „
 „ N:o 34 „
 „ N:o 35 „
 „ N:o 36 „
 „ N:o 37 „
 „ N:o 38 „
 „ N:o 39 „
 „ N:o 40 „
 „ N:o 41 „
 „ N:o 42 „
 „ N:o 43 „
 „ N:o 44 „
 „ N:o 45 „
 „ N:o 46 „
 „ N:o 47 „
 „ N:o 48 „
 „ N:o 49 „

E. V. Larsson.

L. V. Fernström.

A. L. Pettersson.

Otto Lönnqvist.

T. Cederholm.

Ulriksson, Granneborg.

D:o

Gustaf Anian Andersson.

D:o

D:o

D:o

D:o

Ulriksson.

D:o

T. Cederholm.

Otto Lönnqvist.

A. L. Pettersson.

Axel Larsson, Torstunaby.

E. V. Larsson, Lustigkulla.

M. Andersson.

Bernström, Kohlsva.

G. Johansson.

Garfvare Julin, Elektr. bol., Stora gatan 10.

G. Johansson.

Carl Aug. Frössman.

Gårdsäg. Jonsson, Stora gatan 5.

E. Edv. Karlsson.

K. J. Karlsson.

D:o

D:o

E. Edv. Karlsson.

Jonsson och Ullström.

Otto Lönnqvist.

Trävaruhandl. Fredriksson.

Aug. Eriksson.

D:o

J. A. Bursell.

D:o

D:o

Snick. Sundberg.

Ax. Johnson.

D:o

Fru Tössberg.

D:o

C. A. Filén.

D:o

Godkännes för Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs Aktiebolag.

Joh. Plantin.

I förestående öfverenskommelse göres den ändring beträffande lägenheten Gunnarsberg, att den föreslagna tvärgatan å A. V. Karlssons å Gunnarsberg ägor intill Margretelund kommer att utgå samt att samma tvärgata i stället kommer att läggas intill Gunnarsbergs norra gräns å mark tillhörig staden, hvilken mark förut varit afsedd att tilläggas Gunnarsberg.

Västerås den 19 Maj 1905.

På kommitterades vägnar:

John Karlsson.

A. W. Carlsson.

Magistratens skrifvelse om öfverlåtande åt särskildt inom staden uteslutande för ändamålet bildadt bolag af all minuthandel med och utskänkning af bränvin här i staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten, enär fråga uppstått om öfverlåtande åt särskildt här inom staden uteslutande för ändamålet bildadt bolag af all minuthandel med och utskänkning af bränvin här i staden för en tid af tre år räknadt från och med den 1 nästkommande Oktober, genom kungörelse den 14 sistlidne April, hvilken varit uppläst i Domkyrkan och i stadens tidningar införd, tillkännagifvit att skriftliga anbud å sådan försäljningsrätt, åtföljd af sökande-bolagets stadgar, borde till Magistraten ingifvas sist före klockan 12 middagen den 21 nästlidne Maj,

samt Konungens Befallningshafvande i länet, enligt skrifvelse den 17 sistlidne April för en tid af *två* år från och med den 1 Oktober 1905 medgifvit rätt till försäljning här i staden af sådana drycker, som i Kungl. Förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 Maj 1895 omförmäles, å två minuthandels och åtta utskänkingsställen,

hafva Herrar Läroverksadjunkten B. Fjellman, Direktören Th. Sundeman, Grosshandlanden Claes Flodin, Disponenten Carl Flodin, Direktören Johan Lundin, Bankdirektören Axel Sundström, Kassören Halfvar Molander, Apotekaren Otto Oest, Bankkamreraren Hugo Gustafsson och Biträdande Provinsialläkaren Gustav Holm till Magistraten inlemnadt bilagda, af stadgar för Västerås spritbolag åtföljda, anbud i ämnet;

Och får Magistraten härhos jämlikt 9 § 2 mom. åberopade Kungl. Förordning öfverlämna samma af Magistraten granskade och utan anmärkning lämnade anbud med anmodan till Stadsfullmäktige att skyndsammast däröfver afgifva yttrande och därmed till Magistraten inkomma före den 24 innevarande Juni.

Västerås Rådhus den 5 Juni 1905.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Till Magistraten i Västerås.

Undertecknade, medlemmar af Västerås stads samhälle, hvilka bildat bolag uteslutande för ändamål att i sedlighetens intresse ordna och öfvervaka minuthandeln med och utskänkningen af bränvin inom Västerås stad, erbjuda oss att i sådant bolag under firma »Västerås spritbolag» öfvertaga all den minuthandel med och utskänkning af bränvin i Västerås stad, som enligt Konungens Befallningshafvandes i Västmanlands län den 17 April 1905 till Västerås Magistrat medgifvits vid två minuthandelsställen och åtta utskänkingsställen från och med den 1 nästa Oktober till den 1

Oktober 1908 mot årlig afgift enligt § 17 mom. 3 i Kungl. Förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker af den 24 Maj 1895, afstående jämlikt § 18 mom. 4 i samma förordning af hela den nettovinst, som af all bolagets rörelse uppkommer, till redovisning i enlighet med sistnämnda lagrum samt under förpliktelse att iakttaga hvad i afseende å dylik rörelse stadgas i berörde förordning samt de ytterligare allmänna eller särskilda ordningstörskrifter, som äro eller kunna under tiden blifva gällande. Bolagets antagna stadgar bifogas härjämte.

Västerås den 15 April 1905.

B. Fjellman. Th. Sundeman. Claes Flodin.
Carl Flodin. J. Lundin. Axel Sundström. H. Molander.
Otto Oest. H. Gustafsson. Gustav Holm.

STADGAR FÖR VÄSTERÅS SPRITBOLAG.

§ 1.

Bolaget har till ändamål att uti Västerås stad, därest tillstånd i behörig ordning därtill erhålles, öfvertaga all minuthandel med och utskänkning af brännvin och andra in- och utländska destillerade spirituösa drycker, samt att i öfverensstämmelse med gällande lag och författningar bedriva ifrågavarande rörelse med skyldighet att till lagenlig fördelning afstå all på rörelsen uppkommen vinst.

§ 2.

Bolaget består af tio bolagsmän och skall styrelsen, jämlikt Kungl. Förordningen af den 7 Mars 1902, utgöras af fem ledamöter, af hvilka landstinget utser en, hushållningssällskapets förvaltningsutskott en och bolagets delägare tre. Bolagsmännen utse bland de öfriga medlemmarna en verkställande direktör, hvilken ock äger att teckna bolagets firma. Verkställande direktören skall vid styrelsesammanträdena närvara.

Styrelsen väljes på ordinarie bolagsstämma och fungerar tills nytt val ägt rum, samt sammanträder på verkställande direktörens kallelse, eller någon styrelseledamot eljest därom gör framställning, eller så ofta omständigheterna därtill föranleda.

I öfrigt handhafves bolagets angelägenheter af verkställande direktören, som äger att utan särskild fullmakt bevaka bolagets intressen och själf eller genom ombud föra dess talan vid domstol och exekutiva myndigheter, äfvensom afsluta köp af för rörelsen nödiga varor.

§ 3.

Bolagsmännen välja årligen bland sig ordförande och vice ordförande och sammanträda till ordinarie bolagsstämma senast fyra månader efter räkenskapsårets slut, för att taga del af bolagets räkenskaper och ställning, samt i öfrigt afgöra förekommande frågor, som ligga utom styrelsens befogenhet. Bolagsstämman sammanträder i öfrigt

på kallelse af ordföranden, styrelsen, eller då minst tre ledamöter utom styrelsen därom förena sig, för att behandla förekommande ärenden. För besluts giltighet fordras att minst sex ledamöter, af dem minst en styrelseledamot, äro närvarande.

Vid lika röstetal äger ordföranden afgörande röst.

Vid bolagsstämmans sammanträden föres protokoll öfver besluten.

§ 4.

Bolagets rörelse bedrifves med förlag af på styrelsens gemensamma borgen upplånade medel.

§ 5.

Om delägare i bolaget affider eller af annan anledning afgår, så äga de kvarvarande att i den afgångnes ställe antaga annan delägare utan annat villkor eller inskränkning, än att den sålunda antagne af vederbörande myndighet godkännes.

§ 6.

Styrelsen antager till föreståndare eller föreståndarinna för skötandet af utskänkings- och utminuteringsrörelsen sådana personer, som enligt gällande författning äro härtill behöriga, och skola dessa personligen ansvara för efterlefnad af alla de föreskrifter, som med afseende på rörelsens bedrifvande äro eller varda författningsenligt meddelade. Styrelsen bestämmer äfvenledes aflöningen åt förenämnda personer.

§ 7.

Öfver alla bolagets inkomster och utgifter låter styrelsen föra ordentliga räkenskaper, som för hvarje förvaltningsår, räknadt från den 1:sta Oktober, sammanföras uti fullständigt bokslut, hvilket bör vara färdigt till behörig granskning senast den 2:dra nästpåföljande Januari.

§ 8.

Bolagets verksamhet omfattar tiden från den 1:sta Oktober 1905 till den 1:sta Oktober 1908, då bolaget upphör, såvida beslut om dess fortsättande ej dessförinnan träffats.

§ 9.

Vid bolagets upplösning skall årsstämming å bolagets borgenärer sökas.

Västerås den 15 April 1905.

J. Sundeman.   H. Molander.   B. Fjellman.

Claes Flodin.   Otto Oest   Gustav Holm.   Axel Sundström.

J. Lundin.   Carl Flodin.   H. Gustafsson.

Förnyadt utlåtande från Drätselkammaren i anledning af Kungl. Arméförvaltningens Fortifikations-departements skrifvelse angående framdragande af vattenledning till Kungl. Västmanlands regementes kaserntomt i Västerås.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För förnyadt utlåtande i frågan hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren återremitterat kammarens skrifvelse af den 11 sistlidne Maj med tillstyrkande att antaga det af Överkontrollanten för kasernbyggnaderna härstädes gjorda erbjudandet af en ersättning af 8,500 kronor för vattenledning från Pilgatan till Kungl. Västmanlands regementes kasernetablisement mot det att staden skulle tillhandahålla regementet vatten för dess eget behof till pris af 16 öre för hvarje kubikmeter.

Enligt det mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt Västerås stad den 21 Oktober 1903 ingångna aftalet angående upplåtelse af mark för Kungl. Västmanlands regementes kasernetablisement m. m. skall staden tillhandahålla regementet vatten till samma pris, som andra större afnämnnare däraf inom staden erlägga, dock mot skyldighet för Kronan att under en tid af minst tio år från stadens vattenledning taga det vatten, som för etablisementets behof erfordras.

Då Drätselkammaren anser att af Öfverkontrollantens alternativa erbjudanden det af Kammararen förordade är för staden mest fördelaktigt samt då det endast torde vara en tidsfråga, när staden kommer att nedsätta vattenafgiften för de större afnämarna, finner sig Drätselkammaren härmed böra förnya sin i återgående skrifvelse gjorda hemställan med det tillägg dock, att medgifvandet för regementet att få vatten efter 16 öre kubikmetern må gälla endast för den tid, under hvilken förpliktelsen för Kronan att taga erforderligt vatten för regementets behof äger bestånd, eller tio år.

Västerås den 8 Juni 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlsson.

Drätselkammarens skrifvelse om befrielse från erläggande af en viss del af kommunalutskylder för år 1904.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I bilagda skrifvelse till Drätselkammaren har änkan efter f. d. Landskamreraren Th Fernqvist, Louise Fernqvist, anhållit att, enär hennes man enligt jämväl bilagda intyg från Pastorsämbetet i Västerås aflidit den 26 Augusti 1904, afkortning å de efter den honom i lifstiden påförda inkomstbevillningen debiterade utskylderna till

Västerås stad, utgörande enligt debetsedel 302 kronor 86 öre, måtte beviljas till det belopp, som kunde belöpa från dödsdagen till 1904 års slut.

Vid frågans behandling har Drätselkammaren inhämtat, att Landskamreraren Fernqvist blifvit för sagde år taxerad för en inkomst af 5,035 kronor, däraf för pension 4,850 kronor och för kapital 185 kronor.

Då hela årspensionen sålunda blifvit till beskattning uppförd och utskylderna därefter beräknade, men pensionen upphörde att utgå från och med månaden efter den, hvarunder dödsfallet inträffade, eller den 1 September 1904, torde anspråket på afkortning å dessa utskylder för den del af taxerade pensionsbeloppet, som sålunda ej utgått, vara fullt berättigadt, och får Drätselkammaren därför hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte medgifva att sökanden befrias från erläggande af den del af kommunalutskylderna för år 1904, som belöper å det taxerade pensionsbeloppet för årets sista fyra månader med 97 kronor 24 öre.

Västerås den 8 Juni 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med bifogande af närlagde prästbevis och debetsedel får jag härmed vördsamt anhålla att från debiterade beloppet få afkorta det skattebelopp, som kan belöpa å tiden, räknadt från min mans frånfalle den 26 Augusti 1904 till nämnde års slut.

Västerås den 10 Maj 1905.

Louise Fernqvist,

änka efter aflidne f. Landskamreraren Th. Fernqvist.

Drätselkammarens skrifvelse angående försäljning af å tomten N:o 11 Västra kvarteret befintliga hus.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan staden för reglering enligt gällande stadsplan förvärfvat tomten N:o 11 i Västra kvarteret med därå uppförda byggnader, får Drätselkammaren, för att Västgötegatan måtte kunna lättare ordnas, — en fråga som länge stått på dagordningen —

härmed anhålla om bemyndigande att å auktion eller under hand få sälja samtliga å ifrågavarande tomt befintliga hus, hvilka såsom gamla och förfallna lämna högst obetydlig hyresinkomst, och därför kunna utan olägenhet nedrivas.

Västerås den 8 Juni 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlsson.

Drätselkammarens skrifvelse om afkortning å kommunalutskylder.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af bifogade ansökan från Maskinisten Carl Johan Carlsson angående afkortning å kommunalutskylder för år 1904 påförda hans aflidne broder Metallarbetaren Frans Oskar Carlsson, får Drätselkammaren tillstyrka att, då aflidne Carlsson, hvilken för nämnde år varit påförd bevilning för inkomst till belopp af 4 kronor 62 öre och därefter debiterats kommunalutskylder belöpande sig till 25 kronor 62 öre, på grund af sjukdom under senare delen af året icke haft större inkomst än 552 kronor och sålunda, därest han varit taxerad för sistnämnda inkomst, skulle påförts en bevilning af 1 krona 2 öre samt kommunalutskylder till belopp af 6 kronor 14 öre, Stadsfullmäktige ville bevilja afkortning å kommunalutskylderna med skillnaden mellan dessa utskyldsbelopp eller 19 kronor 48 öre.

Västerås den 8 Juni 1905.

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlsson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Som min aflidne broder, Metallarbetaren Frans Oscar Carlsson, enligt hvad i bestyrkt afskrift bifogade debetsedal å 1904 års utskylder till Västerås stad utvisar blifvit för år 1904 påförd utskylder för en beskattningsbar inkomst af 876 kronor, men genom obotlig sjukdom, magkräfta, nedlades på sjuksängen i början af Augusti 1904 och efter ett oafbrutet lidande afled den 12 Februari innevarande år, och enligt hvad bifogade af Herr Direktören J. Lundin utfärdade intyg utvisar hade min broder under år 1904 en inkomst af endast 552 kronor 15 öre, så vågar jag härmed vördsam samt anhålla, att Drätselkammaren måtte medgifva afskrifning å de min broder Frans Oscar Carlsson för 1904 till Västerås stad påförda utskylder med ett belopp af 19 kronor 48 öre.

Västermalm N:o 35. Västerås den 13 Maj 1905.

Carl Johan Carlsson.

Maskinist.

Drätselkammarens skrifvelse om restitution af utskylder.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan änkefru Josefina Tössberg, hvilken enligt Kungl. Kammarrättens utslag af den 7 December 1904 fått den för henne af Västmanlands läns pröfningsnämnd för år 1903 till 11,350 kronor fastställda bevillningstaxeringen af kapital och rörelse nedsatt till 4,350 kronor, hos Drätselkammaren anhållit att återfå det belopp af de henne på grund af först nämnda taxering påförda utskylder, som belöper på skillnaden mellan ifrågavarande två inkomstposter, hvilket utskyldsbelopp enligt af Drätselkammaren verkställd uträkning utgör 420 kronor, får Drätselkammaren, som antager att Stadsfullmäktige icke ämna öfverklaga Kungl. Kammarrättens förberörde utslag, härmed hemställa, att de af fru Tössberg enligt samma utslag för mycket erlagda utskylder för år 1903 måtte med 420 kronor få till henne återbäras.

Västerås den 8 Juni 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 31 Augusti.

VIII.

Drätselkammarens skrifvelse om tecknande för stadens räkning af nya aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter bemyndigande å extra bolagsstämma har Styrelsen för Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag utfärdat inbjudning till teckning af nya aktier i nämnda bolag till parikurs eller 100 kronor pr aktie under villkor, bland andra, att förutvarande aktieägare äga rättighet att teckna en ny för tre äldre aktier i bolaget samt att inbetalning för tecknade aktier sker inom innevarande års utgång, därvid jämväl skall erläggas fem procent ränta från och med den 1 Januari detta år till dess betalning sker.

Såsom ägare till 6,060 aktier i nyss nämnde bolag och 2,000 aktier i Sala—Tillberga järnvägsaktiebolag, för hvilka sistnämnde aktier staden berättigas deltaga i den beslutade aktieemissionen under förutsättning att Kungl. Maj:t lämnar nådigt tillstånd till Sala—Tillberga järnvägs försäljning, skulle alltså Västerås stad nu vara berättigad att för innehafvande 8,060 aktier teckna ytterligare 2,687 aktier.

Då fråga torde uppstå, om staden skall begagna sig af sin teckningsrätt, vill Drätselkammaren härmed hos Stadsfullmäktige väcka frågan på tal, i händelse Fullmäktige skulle finna med stadens fördel förenligt att teckna nya aktier till nämnda högst tillåtna eller mindre antal.

I anledning häraf får Drätselkammaren, som anser att Västerås stad bör bibehålla sitt inflytande vid bestämmande af järnvägens angelägenheter i samma proportion, som den hittills haft, föreslå Stadsfullmäktige att fatta beslut om tecknande för stadens räkning af nya aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag till det högsta tillåtna antalet, helst staden genom denna teckning till parikurs kan beräkna att i utdelning å de tecknade aktierna erhålla minst det belopp, som staden kommer att få betala i ränta å det för teckningssumman likviderande erforderliga beloppet, hvartill medel torde böra genom lån beredas.

Skulle Stadsfullmäktige ej vilja besluta i enlighet med detta förslag, hemställer Drätselkammaren om bemyndigande att till det pris, kammaren finner antagligt, öfverlåta stadens teckningsrätt å annan person.

Västerås den 10 Augusti 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Herr Frans Johanssons motion angående utredning af frågan om koloniträdgårdar för Västerås stad jämte Drätselkammarens utlåtande i frågan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Inom Västerås Gartnersällskap har vid fem sammanträden diskuterats frågan om koloniträdgårdar i Västerås och har en för ändamålet tillsatt kommitté yttrat sig i ämnet. Vid sammanträdet den 19 febr. d. å. beslöt sällskapet öfvertaga arrendet af den domprosten i Västerås å lön tilldelade jord belägen mellan Lustigkullaområdet och Svartån för att därstädes redan denna vår utföra en del nyanläggningar och genast uthyra ett antal jordlotter. Sedan allt hunnit ordnas ämnade sällskapet öfverlåta trädgårdarna på Västerås stad.

Utsedda kommitterade nödgades dock återkomma till sällskapet med yrkande om ärendets uppskjutande till instundande höst enär man, oafsedt högre anläggningskostnader, befarade att arbetet under våren skulle så förhindra lottinnehafvarnes vårarbeten att godt resultat detta år ej kunde förväntas.

Sällskapet beslöt den 16 dennes, med godkännande af hvad kommitterade anförde, redan nu öfverlämna ärendet till Herrar Stadsfullmäktige med uttalande af den önskan att Drätselkammaren eller särskildt utsedda kommitterade måtte få i uppdrag inkomma med yttrande och förslag i ämnet senast vid Stadsfullmäktiges augustisammanträde. För den händelse motionen af Herrar Stadsfullmäktige bifalles kunna förberedande arbeten, som sig bör, utföras på hösten och koloniträdgårdarna träda i verksamhet våren 1906.

Med hänvisning till ofvanstående får undertecknade härmed föreslå det Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta:

att uppdraga åt Drätselkammaren eller särskildt utsedde kommitterade utredning af frågan om koloniträdgårdar för Västerås och senast till Stadsfullmäktiges augustisammanträde innev. år inkomma med yttrande och förslag.

Västerås den 22 April 1905.

Vördsamt

Frans Johansson.

Ett erbjudande af handlanden C. Nilsson om öfverlåtelse af arrenderätten till omskrifna jordområde bifogas.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af bilagda motion af Herr Frans Johansson, angående utredning af frågan om koloniträdgårdar för Västerås stad, får drätselkammaren, som låtit genom särskildt utsedde kommitterade verkställa sådan utredning, härmed öfverlämna samma kommitterades af förslag till hyreskontrakt och karta åtföljda skrifvelse i ärendet samt därvid såsom eget utlåtande anföras:

Kommitterade hafva föreslagit, att Västerås stad skulle, efter öfvertagande af arrendet af domprostens i Västerås lönejord, belägen mellan Lustigkulla- och Jakobsbergsområdena samt Svartån, därstädes anordna s. k. koloniträdgårdar genom att, enligt kartan, indela jorden i 88 lotter om cirka 100 kvadratmeter hvardera äfvensom anlägga vattenledning och nödiga vägar å området samt uppsätta såväl stängsel där omkring som ock en för lotterna gemensam materialbod med afträdeshus. Dessa lotter skulle därefter upplåtas för ett år i sänder mot en lämplig afgift af 10 öre för hvarje kvadratmeter med skyldighet för innehafvarne att själfva inhägnat, plantera, bebygga och underhålla desamma. Kostnaden för de anordningar, som staden skulle utföra, inclusive ersättning till nuvarande arrendatorn af jorden för arrendets afstående, äro beräknade till 5,756 kronor. Vidare hafva kommitterade beräknat de årliga inkomsterna i hyror af lottinnehafvare m. m. till 943 kronor och de årliga utgifterna för arrende af jord och underhåll af vägar, stängsel och uthus m. m. till 380 kronor.

Enligt denna beräkning skulle, under förutsättning att alla lotterna blifva uthyrda, en behållning af omkring 500 kronor årligen uppstå, men då kommitterade glömt att beräkna ränta å anläggningskostnaden, hvilken ränta icke kan upptagas lägre än till 280 kronor, samt enär man icke kan tänka sig någon utsikt att på många år få alla lotterna uthyrda, torde behållningen blifva ringa och till en början ingen.

Som emellertid ändamålet med koloniträdgårdar i ett samhälle som Västerås med stor arbetarebefolkning är beaktansvärd, anser Drätselkammaren att staden icke bör undandraga sig att taga initiativet till deras anordnande på sätt, motionen afser, äfven om resultatet af verksamheten till en början icke visar sig så tillfredsställande.

Drätselkammaren anser dock att man borde, innan några åtgärder därutinnan vidtagas, göra sig förvissad om, i hvilken mån intresset för saken kan vara från allmänhetens sida att påräkna, och torde därför lämpligen ett tillkännagifvande i platstidningarna intagas med uppmaning, att de, som önska hyra lotter, ville för sådant ändamål inom bestämd tid anmäla sig hos Drätselkammaren.

På grund af hvad sålunda anförts, får Drätselkammaren tillstyrka Stadsfullmäktige att, med bifall till motionen, besluta att låta anordna koloniträdgårdar för Västerås stad i enlighet med kommitterades förslag, men att några arbeten eller kostnader ej finge därå nedläggas förr än minst ett trettiotal personer anmält sig för erhållande af lotter.

De utgifter, som staden kan komma att vidkännas för koloniträdgårdars anläggning, torde böra gäldas af länemedel.

Västerås den 10 Augusti 1905.

På Drätselkammarrens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I betraktande af det goda syftet samt de gynnsamma resultat som vunnits där koloniträdgårdar blifvit anlagda hafva komiterade enhälligt beslutat föreslå Drätselkammaren att tillstyrka den af herr Frans Johansson väckta motionen om anläggande af koloniträdgårdar för Västerås stad.

Då vi i likhet med hvad som inom Stadsfullmäktige framhållits, anse att platsen för en sådan anläggning i Västerås, der bekväma kommunikationer ännu saknas, bör vara så centralt belägen som möjligt, torde den i motionen föreslagna, hvilken äger ett äfven i andra afseenden fördelaktigt läge, vara den bästa som nu kan ifrågakomma.

För vinnande af största möjliga enhet, trefnad och prydighet böra nödiga vägar, inhägnader, vattenledning samt uthus bekostas och för framtiden underhållas af Västerås stad. Däremot få lottinnehafvarne sjelfva inhägna, plantera, bebygga och underhålla sina parceller.

Som bifogad karta utvisar har endast den odlade jorden å området tagits i anspråk för trädgårdarna. Den östra delen utmed Svartån, s. k. åbruken, inneslutes inom samma inhägnad, men bör betraktas såsom »kolonisternas» gemensamma egendom, som samlings- och lekplats.

Jorden har indelats i 88 lotter, de flesta regelbundna, hvar och en innehållande 100 kv.-meter, samt några dels större dels mindre af oregelbunden form. Upplåtelse sker för endast ett år i sänder och torde den årliga hyran lämpligast böra beräknas pr kv.-meter, exempelvis 10 öre.

Beräknade utgifter för jordens öfvertagande samt anläggningskostnad:

Afträde till nuvarande arrendatorn, Herr C. Nilsson, enligt hans		
erbjudande	500: —	
Anläggning af vägar, deras grusning, planteringar m. m.	1,800: —	
Stängsel med grindar	550: —	
Vattenserviser, 3 st. à 52 kr.	156: —	
Materialbod och afträdeshus	2,600: —	
Cementcisterner, 3 st. à 50 kr.	150: —	5,756: —

Årliga utgifter:

Arrende incl. jorden vid Gåsmyretullen	180: —	
Underhåll af vägar, stängsel, uthus m. m.	200: —	380: —

Årliga inkomster:

Arrende för jorden vid Gåsmyretullen, hvilken uthyres i det skick		
den nu befinnes	20: —	
Hyra från lottinnehafvarne, cirka	900: —	
» » Västerås vattenledning	23: —	943: —

Västerås den 10 Aug. 1905.

Frans Johansson.   C. A. Forsberg.   C. A. Palmén.
Wilhelm Lange.

Undertecknad erbjuder sig härmed att till Västerås stad öfverlämna den af mig arrenderade domprostens lönejord utanför Glastullen, samt ett planteringsland utanför Gåsmyretullen mot afträde af femhundra (500) kronor.

Anbudet räcker till 1 September innevarande år.

Västerås den 22 April 1905.

C. Nilsson.

Bevittnas af:

Reinhold Anderson. C. Johansson.

FÖRSLAG TILL HYRESKONTRAKT.

Till — — — — — uthyrer Västerås stad härmed för en tid af — — — år, räknadt från den — — — till och med den — — — en jordlott stor — — — belägen — — — samt försedd med N:o — — — inom stadens komplex af trädgårdsparceller därstädes.

Såsom lega för sålunda uthyrda trädgårdsjorden betalas — — — kronor för år, hvilken lega den 15 Mars årligen, så länge hyrestiden varar, förskottsvis erlägges till styrelsens skattmästare.

Upplåtelse sker under följande närmare villkor:

1. Jorden får begagnas endast till lust- eller köksträdgård, icke till upplagsplats eller på annat för skönhetssinnet stötande sätt.
2. Det åligger hyresgästen och hans folk att noga iakttaga de särskilda föreskrifter, som för innehafvet och användandet af jorden af styrelsen kunna komma att utfärdas.
3. Hyresgästen får icke sätta annan sådan i sitt ställe eller åt annan person upplåta jorden, utan att därtill hafva erhållit styrelsens skriftliga tillstånd.
4. Låter hyresgästen den förhyrda arealen ligga obegagnad under någon tid, så att den kan komma att förfalla, och har han icke senast inom åtta dagar, efter därom mottagen skriftlig påminnelse, återupptagit jordens bruk och densamma i godt skick försatt, är styrelsen berättigad att, utan vidare tillsägelse, själf disponera öfver det uthyrda samt att då äfven behålla, hvad af legan kan vara i förskott betaldt.
5. Hyresgästen är ansvarig för eventuella öfverträdelser, begångna af hans familj, tjänstfolk eller besökande.
6. Hus eller andra byggen må uppföras blott å de platser, som därtill anvisas, och efter ritning godkänd af styrelsen samt af vederbörande offentlig myndighet.
7. Lösa hundar få icke finnas i trädgården.
8. Cykelkörsel i trädgården är förbjuden.
9. Affall, papperslappar, sten o. d. skräp skall samlas på därtill bestämd plats och får icke ligga annorstädes kringströddt.
10. Det är icke tillåtet att åt obehörig person utlåna nycklar eller tillträdeskort till platsen.
11. Tillträdeskort skall uppvisas, så ofta detta af någon styrelseledamot eller uppsyningsman påfordras.

12. Hvar och en, som passerar genom grinden till gatan, är pliktig att stänga efter sig.
13. Jord, sten, gödsel m. m. får icke från trädgården bortföras utan skall uppläggas å därtill anvisad plats.
14. Plank eller annan inhägnad får ej utan styrelsens skriftliga tillstånd anbringas, när sådant skyddsvärn reser sig mera än 1 meter öfver jordytan.
15. Allt förorenande utaf afträdesställen eller andra platser i trädgården är strängeligen förbjudet.
16. Hvarest diken, dränerings- eller vattenledningsrör finnas i den hyrda jorden, är hyresgästen ansvarig för, att dessa icke taga skada, äfvensom att utan ersättning reparera sådan skada eller nedlägga nya ledningar och det skadade stället fullt iordningsätta.
17. Det anses såsom hvarje hyresgästs inom komplexet plikt att på allt sätt bidraga därtill, att trädgårdarna förete en snygg och prydlig anblick.

Underlåtenhet att ställa sig kontraktet och dess särskilda villkor till noggrann efterföljd medför skyldighet för hyresgästen att jordlotten i godt skick genast, utan uppsägning eller annat uppehåll, till styrelsen återlämna.

Till en af de för komplexet gemensamma ingångarne mottager hyresgästen en eller flera nycklar för hvilka han deponerar 1 kr. pr st. Vid hyrestidens utgång är hyresgästen pliktig att återlämna desamma mot erhållande af sitt depositum.

När legostämman ute är, öfverlämnar hyresgästen, utan att särskild uppsägning skett, jorden ifråga, den styrelsen då äger återtaga.

Under hyrestiden planterade träd, buskar, häckar o. d. får ej vid afflyttning borttagas utan skall trädgården i sin helhet lämnas i oskadadt skick.

Häraf hafva kontrahenterna tagit hvar sitt lika lydande exemplar.

Drätselkammarens skrifvelse angående nya vattenledningens drifvande medelst suggasmotor eller elektrisk drifkraft.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 22 sistlidne Juni, i och för åstadkommande af fullständig utredning, till Drätselkammaren återremitterat frågan rörande nya vattenledningens drifvande medelst suggasmotor eller elektrisk drifkraft, får Drätselkammaren, med återställande af remisshandlingarne, anförä följande:

Kammarens första åtgärd har varit att göra sig underrättad, huruvida från Arméförförvaltningens sida hinder skulle möta att framdraga elektriska ledningar öfver Västmanlands regementes mark, och har Kammaren genom ombudet på platsen, Herr Majoren A. Gyllencreutz, erhållit skriftligt meddelande, att »all framställning i detta hänseende kommer att afslås af Arméförvaltningen, dels på grund af de vanprydande »gatorna», dels faran för truppen om ledningarne komma i olag etc.» Kammaren har sedermera gjort sig förvissad om att sådant afslag gäller icke allenast ledningar i samma sträckning som själfva vattenledningen utan äfven hvarje annan sträckning öfver Regementets mark, hvadan äfven ledningarnes framdragande utmed Mälarens strand skulle mötas med bestämdt afslag.

Frågan är då, om man genom expropriation kan tilltvinga sig rätt att få disponera nödig mark för berörda ändamål. Uti lagen af den 27 juni 1902 angående expropriation för elektriska ledningar heter det: »Har för någon ords förseende med belysning eller drifkraft eller för dylikt ändamål eller för beredande af drifkraft åt sådan industriell anläggning, som finnes vara af större betydelse för det allmänna, Konungen pröfvat nödigt, att jord eller lägenhet, som tillhör *enskild man, menighet eller inrättning*, användes till framdragande af elektrisk ledning, skall hvad för ändamålet erfordras, mot ersättning afstås eller upplåtas.»

Då denna bestämmelse ej synes kunna tillämpas i förevarande fall, enär marken i fråga är öfverlåten till *Kronan* och då dessutom, om expropriation skulle kunna tillgripas, en sådan åtgärd med all säkerhet komme att vålla betydlig tidsutdräkt och verka hinderligt för vattenverkets *snara* iordningsställande, hvilket vore till synnerlig skada och olägenhet för staden och dess invånare, anser Drätselkammaren att något försök i denna riktning ej bör vidtagas.

En annan lösning vore då att kringgå regementets mark och draga den elektriska ledningen längs efter landsvägen. Oafsedt att längden å densamma härigenom blefve cirka 3 km. större och i följd häraf kostnaden högre, anser Kammaren, att en sådan sträckning skulle vara mindre välbetänkt, enär en ledning där gifvetvis skulle vara mer än eljest utsatt för möjligheten att komma i olag genom okynne från skadelystna personer. Då en dylik sträckning dessutom skulle medföra dyrbara uppgörelser med enskilda jordägare och möjligen äfven tidsödande expropriationsmål, anser sig Kammaren böra på det kraftigaste afstyrka en sådan utväg.

Major Hansens åsikt i frågan är Herrar Stadsfullmäktige förut bekant. Hans assistent, Löjtnant Malm, hvilken särskildt handlagt detaljerna, som röra den nya vattenverksanläggningen, skrifver i ämnet: »Ju mer jag tänker på saken, dess klarare står det för mig, att en sådan kraftledning icke är en för ett vattenverk betryggande reserv. I själfva verket är den väl utsatt för samma äfventyr som en första kraftledning och blir väl, om ett träd ramlar omkull eller något dylikt, otjänstbar på samma gång som denna. Vid Stockholms elektricitetsverk skall man bygga dubbel kraftledning, men anses ångreserv lika viktig för det. Till en början skulle väl risken kunna vågas, då man har det gamla vattenverket kvar, men i framtiden blir nog en själfständig generatorstation nödvändig vid Hesslö och bör byggnaden planeras därefter».

Drätselkammaren anser, att man i en så viktig fråga som denna bör tillmätta sina tillkallade, speciellt sakkunnigas utlåtande den största betydelse, och då *dels* två på ifrågavarande område så framstående personer som Major Hansen och Löjtnant Malm såsom sin bestämda öfvertygelse framhålla att under sådana förhållanden, som de här för handen varande, driften med suggasmotorer är den för staden fördelaktigaste, då *dels* Kammaren i sin helhet, med undantag för endast en af dess ledamöter, hvilken förklarar sig i frågan jäfvig, är af samma uppfattning som de nämnda auktoriteterna, och då *dels* Kammaren ej vill påtaga sig följderna af att utförandet af vattenverket eventuellt kan blifva fördröjdt, vill Kammaren härmed ännu en gång hemställa till Herrar Stadsfullmäktige, att driften af nämnda verk, på sätt förut föreslagits, måtte ske med suggasmotorer.

Västerås den 10 Augusti 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse om öfverlåtande till kyrkokommunen med full äganderätt af den s. k. Sköldska gården å Herrgärdet.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Skolrådet i Västerås för verkställighet af kyrkostämmans beslut den 30 sistlidne Maj »att använda en del af den s. k. Sköldska gården å Herrgärdet till anordnande af en lärare- och vaktmästarebostad, men att uthyra öfriga lägenheter i gården,» anhållit om Drätselkammarens beslut i ärendet, får kammaren, med anmälan att ifrågavarande staden tillhöriga gård, som är belägen strax intill nya folkskolan å Herrgärdet, innehåller 4 lägenheter om 1 rum och kök vardera samt 1 lägenhet om 3 rum och kök jämte bageri med försäljningslokal äfvensom ett ensamt rum, lämnande tillhoppa en årlig hyresinkomst af 1,195 kronor, härmed föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta att från och med den 1 nästkommande Oktober till kyrkokommunen med full äganderätt öfverlåta berörda gårdsfastighet att efter behof användas för upplåtande af bostäder därstädes åt lärare vid skolan.

Västerås den 10 Augusti 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

J. Lundin.

Bernh. Carlson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 28 September

IX.

Kungl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegii utslag angående indragning af den s. k. höstmarknaden i Västerås.

Kungl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegii utslag å en af stadsfullmäktige i Västerås jämlikt beslut vid sammanträde den 27 April 1905 gjord framställning därom, att den frimarknad, som plägade hållas den tredje eller fjärde lördagen i September månad i Västerås, måtte indragas från och med år 1906, hvilken framställning tillika med yttranden i ärendet af Västerås handverksförening samt Drätselkammaren och Magistraten i Västerås till Kollegium insändts af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i Västmanlands län, som därvid likasom ock förbemälda förening och myndigheter förordat bifall till ansökningen; Gifvet i Stockholm den 29 Augusti 1905.

Kungl. Kollegium har förehäft detta ärende och finner skäligt härigenom förordna, att den frimarknad, som varit medgifven att årligen i September hållas i Västerås, skall från och med år 1906 upphöra.

Den, som med detta utslag icke åtnöjes, äger att däruti hos Kungl. Maj:t söka ändring genom besvär, hvilka af klaganden själf eller lagligen befullmäktigadt ombud underskrifna skola antingen till Kungl. Finansdepartementet ingifvas af enskild part innan klockan tolf å trettionde dagen och af menighet innan klockan tolf å fyrtiofemte dagen efter det utslaget blifvit vederbörande i behörig ordning delgifvet, den dag då delgifvandet ägt rum, likväl oräknad, och med iakttagande af att, om besvärstiden tilländagår å hülgedag besvären må ingifvas näst därpå följande söckendag före klockan tolf eller ock i betaldt bref med allmänna posten insändas till bemälda departement och vara dit inkomna inom sagda tid; och bör i öfrigt iakttagas, att vid besvären skall fogas bevis om tiden, då enskild part eller menighet af utslaget undfått del, samt att, när klaganden själf ej förstått besvären uppsätta, författaren bör därunder sätta sitt namn med uppgift om sin syssla och orten där han vistas. Försummar den klagande något af hvad, på grund af sådana meddelade föreskrifter, skall iakttagas, har den klagande förlorat sin talan och besvären komma ej under pröfning.

År och dag som ofvan.

På Kungl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegii vägnar:

Alfr. Lagerheim.

John Stockenberg.

Adolf Hafström.

Drätselkammarens utlåtande öfver en af Herr J. P. Malmberg väckt motion om anslag till Västerås arbetareinstitut.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af bilagda, till Drätselkammaren för yttrande remitterade motion af Herr J. P. Malmberg, angående ett anslag af 600 kronor till Västerås arbetareinstitut för anordnande under år 1906 af föreläsningskurser för arbetareklassen härstädes, får Drätselkammaren härmed hemställa att Herrar Stadsfullmäktige måtte, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för omförmälda ändamål bevilja nu begärda anslag 600 kronor för år 1906.

Västerås den 14 September 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknad får härmed vördsamt föreslå att Herrar Stadsfullmäktige måtte bevilja Västerås arbetareinstitut 600 kronor af stadens medel för anordnande under år 1906 af föreläsningskurser för arbetarklassen härstädes.

Västerås den 30 Augusti 1905.

J. P. Malmberg.

Skrifvelse från öfverkontrollanten vid kasernbyggnaderna inom IV och V fortifikationsområdena angående nedsättning af vattenafgiften för Kungl. Västmanlands regemente.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige i Västerås, enligt protokoll hållet vid dess sammanträde den 22 sistlidne Juni, erbjudit sig att tillhandahålla Kungl. Västmanlands regemente erforderlig vattenmängd till ett pris af 16 öre pr kubikmeter, mot det att Kronan å sin sida lämnar staden ett bidrag af 8,500 kronor för framdragande af dess hufvudvattenledning förbi nämnda regementes blifvande kasernetablisement, och jag

meddelat chefen för Kungl. Fortifikationen detta beslut, men nämnde chef emellertid icke funnit ofvanberörda erbjudande kunna tagas i öfvervägande, då det icke kan anses vara för Kronan förmånligt, särskildt med hänsyn därtill, att det, enligt förut åberopade protokoll, »endast torde vara en tidsfråga, när staden kommer att nedsätta vattenafgiften för de större afnämarna», får jag härmed äran till Herrar Stadsfullmäktiges bepröfvande framställa ett nytt förslag i frågan, nämligen att Stadsfullmäktige, mot lämnandet af förenämde vederlag till staden, torde besluta en prisnedsättning å vatten till nämnde kasernetablissemang af *fyra* öre pr kubikmeter under det pris, som af andra större afnämarna nu eller framdeles betalas, samt på samma gång anhålla, att därest detta senare erbjudande skulle vinna bifall, inkomma med en skrifvelse till Kungl. Armeförvaltningen i Fortifikationsdepartementet med erbjudande i frågan.

Stockholm den 2 September 1905.

S. W. Bergelin.

Öfverkontrollant.

Byggnadsnämndens utlåtande i anledning af Läroverksadjunkten B. Fjellmans motion om ändring i gällande stadsplan i afseende å Pukegatan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse af den 9 Juni 1904 hemställde Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte besluta om åtgärders vidtagande för sådan ändring i gällande stadsplan, att den däri upptagna Pukegatan med sin utsträckning från Österlånggatan öfver tomterna N:ris 30, 31 och 32 i Norra kvarteret till Vasagatan måtte ur stadsplanen utgå, enär de å ömse sidor om denna gata liggande kvarteren Hake och Heimer genom sin regelbundna form blefve svåra att bebygga och nämnda kvarter dessutom, i synnerhet det förstnämnda, hade väl liten ytvidd.

Byggnadsnämnden, hvars yttrande i ärendet infordrades, afstyrkte för sin del Drätselkammarens i saken gjorda framställning, enär Pukegatan i stadsplanen föreslagits med hänsyn därtill, att den komme att utmynna i Österlånggatan midt emot domkyrkans korparti och för att lämna utsikt däremot, samt enär, om byggnader komme att uppföras i stället för gatuöppningen å den nu obebyggda platsen, man äfventyrade, att domkyrkans korparti ej finge göra sig gällande.

Efter förnyad pröfning af ärendet den 27 Oktober 1904 beslöto Stadsfullmäktige, att ifrågakarande framställning icke skulle till någon fullmäktiges åtgärd föranleda.

Till de af Drätselkammaren anförda skälen för Pukegatans förläggande böra naturligtvis äfven läggas de betydande kostnader, hvarmed sagda gatas utläggande är förenadt. Vidare ber jag få påpeka den omständigheten, att det genom Stadsfullmäktiges ofvannämnda beslut endast är en tidsfråga, när den gamla gymnasieträdgården, som nu i 150 år varit till ovärderlig nytta för den botaniska undervis-

ningen vid allm. läroverket härstädes, skall upphöra att tjäna sitt nuvarande ändamål.

Det enda af Byggnadsnämnden anförda skälet för bibehållande af Pukegatan, eller att genom densamma skulle lämnas friare utsikt mot domkyrkans korparti synes mig vara ganska litet välgående. Ej är väl detta parti af kyrkan ur estetisk synpunkt så framstående och tilltalande, att staden endast och allenast för att densamma från ett håll, nämligen från Pukegatan, skall kunna göra sig mera gällande, bör med stora kostnader anlägga en särskild gata, som i öfrigt ej blott är obehöfelig utan äfven medför olägenheter af flera slag.

Farhågan att genom Pukegatans förläggande byggnader en gång kunde komma att uppföras å den nu obebyggda platsen, hvilka förtoge utsikten öfver korpartiet är dessutom så mycket mindre befogad, som det är att hoppas, att staden, som nu är ägare af gymnasiträdgården, fortfarande skall upplåta denna trädgård åt högre allmänna läroverket härstädes till begagnande vid den botaniska undervisningen.

På grund af hvad jag ofvan anført, får jag härmed vördsamt föreslå,

att Stadsfullmäktige måtte besluta om åtgärders vidtagande för sådan ändring i gällande stadsplan, att den däri upptagne Pukegatan med sin sträckning från Österlånggatan öfver tomterna N:ris 30, 31 och 32 i Norra kvarteret till Vasagatan måtte ur stadsplanen utgå samt att framställning härom göres i samband med begäran om ändring af stadsplanen i andra hänseenden.

Västerås den 22 Juni 1905.

B. Fjellman.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom svar å Stadsfullmäktiges remiss den 27 Juni 1905 å Läroverksadjunkten B. Fjellmans motion angående sådan ändring i gällande stadsplan, att den däri upptagna Pukegatan med sin sträckning från Österlånggatan öfver tomterna N:ris 30, 31 och 32 i Norra kvarteret till Vasagatan skulle utgå, får Byggnadsnämnden härmed åberopa innehållet af bilagda utdrag af nämndens protokoll den 8 Oktober 1904 och den 8 Juli 1905.

Västerås den 21 September 1905.

På Byggnadsnämndens vägnar:

John Karlsson.

J. W. Ödman.

Utdrag af protokoll, hållet inför Byggnadsnämnden i Västerås den 8 Juli 1905.

§ 69.

S. D. Sedan Läroverksadjunkten B. Fjellman hos Stadsfullmäktige i Västerås föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta om åtgärders vidtagande för sådan ändring i gällande stadsplan, att den däri upptagna Pukegatan med sin sträckning från Österlånggatan öfver tomterna N:ris 30, 31 och 32 i Norra kvarteret till Vasagatan måtte ur stadsplanen utgå, och att framställning härom måtte göras i samband med begäran om ändring af stadsplanen i andra hänseenden samt Stadsfullmäktige genom beslut den 22 Juni 1905 remitterat ärendet till Byggnadsnämnden för erhållande af dess utlåtande, beslöt nämnden nu, efter verkställd besiktning å platsen, och då förlängningen af Pukegatan mellan gamla Utanbygatan samt Österlånggatan skulle gifva en särdeles vacker utsigt ej allenast öfver domkyrkans norra långsida från såväl samma gatuförlängning som ock gamla Utanbygatan, att vidhålla sitt förut i enahanda ärende den 8 Oktober 1904, under § 144 i protokollet fattade beslut på däri anförda skäl och förty afstyrka bifall till motionen.

Som ofvan.

In fidem

J. W. Ödman.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 26 Oktober

X.

Drätselkammarens skrifvelse med förslag till reglemente för vatten-, gas- och elektricitetsverken i Västerås m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfvertagande af gasverket och elektriska belysningsstationen härstädes, hvilka verk måste skötas mera såsom en affär, har en viktig faktor i förvaltningen af stadens angelägenheter tillkommit, och då Drätselkammaren, som i första hand fått bestyret med verkens skötsel sig ålagdt, redan förut har ett betydande arbete och ansvar på sin del, samt enär det torde vara lämpligt att, såsom i andra städer är fallet, stadens vattenverk förenas med gas- och elektricitetsverken under en gemensam förvaltning, anser sig Drätselkammaren härmed böra hemställa hos Stadsfullmäktige att en särskild styrelse måtte utses för dessa verk.

I sådant syfte har Drätselkammaren uppgjort reglementsförslag, upptagande i skilda afdelningar föreskrifter för styrelsen, vattenledningen, afloppsledningen, gasverket och elektricitetsverket jämte särskilda taxor å afgifter för begagnande af vatten, gas och elektrisk ström äfvensom instruktion för verkens föreståndare, hvilka förslag Drätselkammaren härmed underställer Stadsfullmäktiges pröfning och godkännande.

Genom den uppställning förslaget i sin helhet fått, i det att en del bestämmelser, som äro hvarandra lika, upprepas i de skilda afdelningarna, torde detsamma förefalla något omständligt, men är Drätselkammarens syftemål därmed att allmänheten lättare skall kunna göra sig förtrogen med innehållet.

Då det vore önskligt att den nya vatten- och gnsverksstyrelsen kunde träda i verksamhet från och med nästkommande år 1906 hemställer Drätselkammaren tillika, att Stadsfullmäktige redan vid dess sammanträde uti instundande November månad ville utse den nya styrelsen.

Västerås den 12 Oktober 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens skrifvelse om bemyndigande att upptaga tillfälliga lån.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 31 sistlidne Augusti beslutit att för stadens räkning teckna nya aktier i Stockholms—Västerås—Bergslagens Nya

järnvägsaktiebolag samt i samband därmed uppdragit åt Drätselkammaren att fortast möjligt till Fullmäktige inkomma med förslag i fråga om anskaffande af de till den beslutade aktieteckningen behöfliga medlen, får Drätselkammaren, som är betänkt på att uppgöra förslag till uppläggande af ett nytt amorteringslån för täckande af de efter sist beviljade obligationslånet beslutade och andra förestående utgifter, härmed hemställa om bemyndigande att för likviderande af ifrågavarande aktieteckning upptaga tillfälliga lån till dess staden hunnit vidtaga alla för ett nytt obligationslåns upptagande erforderliga åtgärder.

Västerås den 12 oktober 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af Magistratens anhållan om ett anslag för ordnande och förtecknande af Magistratens och Rådstufvurättens arkiv.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom sitt utlåtande i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 28 sistlidne September å Magistratens härhos återgående skrifvelse med anhållan om ett anslag af 500 kronor för ordnande och förtecknande jämlikt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 22 Maj 1903 af Magistratens och Rådstufvurättens härstädes arkivhandlingar, får Drätselkammaren, då utförandet af detta arkivarbete, enligt hvad af skrifvelsen framgår, tager en tid af minst tre månader i anspråk, härmed föreslå att Stadsfullmäktige måtte för ändamålet bevilja det begärda beloppet, att utgå af årets anslag för oförutsedda behof, därest detta anslag skulle finnas därtill förslå, men i annat fall upptagas för uttaxering i nästkommande års budget.

Västerås den 12 oktober 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 22 Maj 1903 åligger det Magistraten att enligt fastställd plan ordna och förteckna Magistratens och Rådstufvurättens arkiv och skola äldre arkivalier jämlikt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 14 November 1902 öfverlämnas till landsarkivet i Upsala.

Ordnandet och förtecknandet af dessa arkivhandlingar kräfver synnerlig tid och kan ej af annan än särskild sakkunnig person utföras.

I anledning häraf har Magistraten för detta arbetes utförande anlitat Hofrätts e. o. notarien Fredrik Grönwall, som förut ordnat och förtecknat statsarkivet i Ystad samt Västmanlands södra och östra Domsagors arkiv samt för vinnande af kännedom om sådana arbeten idkat studier vid landsarkivet i Lund.

Och får Magistraten härmed anhålla om ett anslag af 500 kronor för utförande af detta arbete, som kräft och torde kräfva en tid af minst 3 månader.

Västerås Rådhus den 27 september 1905.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af Magistratens framställning om anordningar för ökad belysning i stadens utkanter.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För utlåtande hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren remitterat Magistratens framställning angående anordnande af belysning dels utom stadsplanen å det bebyggda område, som är beläget öster om järnvägen och norr om den s. k. Pilgatan äfvensom uteder nämnde gata öster om Emausgatan, dels ock inom stadsplanen vid Allégatan å sträckan mellan Östermalmsgatan och Bergslagsvägen samt å en del ställen i Vasaparken.

För utredning om lämpligaste sättet för åstadkommande af berörda belysningsanordningar har Drätselkammaren anlitat gasverket, som föreslår uppsättande af sju luxlampor för området öster om järnvägen, där af fem vid Pilgatan och två vid s. k. Korsängsgatan, äfvensom en gaslykta vid Allégatan i sydvästra hörnet af Nya kyrkogården samt två gaslykter i Wasaparken.

Uppsättningskostnaderna beräknas enligt bilagda tre förslag för luxlamporna till 1,505 kronor och för gaslyktorna till sammanlagdt 1,176: 14 kronor.

Då vid jämförelse af dessa beräknade kostnader det torde framgå att anordning för belysning med luxlampor å ifrågavarande östra stadsområdet komme att blifva billigare än att dit utsträcka en lång gasledning, skulle sådant belysningssätt därstädes därför vara att för närvarande föredraga.

Som emellertid bifall till Magistratens framställning om anordnande af belysning för området i fråga vare sig på ena eller andra sättet med all sannolikhet skulle leda därefter att anspråk på kostnadsfri belysning skulle komma att göras för öfriga bebyggda områden utom stadsplanen, får Drätselkammaren, med erinran att Stadsfullmäktige för icke längre sedan än i sistlidne Februari månad afslagit då behandlad framställning från Norrmalmssborna om vattenlednings frnmdragande och belysnings anordnande å deras område, härmed hemställa att nu föreliggande framställning i denna del måtte lämnas utan afseende.

Hvad åter angår de föreslagna tre gaslyktorna får Drätselkammaren tillstyrka uppsättande af desamma å de angifna platserna, hvilka falla inom stadens planlagda område.

Västerås den 12 oktober 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Magistraten i Västerås.

Resolution.

Med vitsordande af nödvändigheten att här nedan omförmälda anordningar för ökad belysning å stadens utkanter snarast vidtagas får Magistraten öfverlämna denna framställning till Stadsfullmäktige, som behagade skyndsamt fatta beslut i ämnet. Västerås Rådhus den 27 September 1905.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Å det tätt bebyggda område, som är beläget öster om järnvägen och norr om den s. k. Pilgatan här i staden, äfvensom utefter nämnda gata öster om Emausgatan finnes på kvällarne ingen belysning anordnad. Detta förhållande medför stora olägenheter och äfven fara för de trafikerande därstädes, hälst som trafiken där vissa kvällar är synnerligen liflig och det utmed Pilgatans norra sida löpande diket på flere ställen är mycket djupt, men det oakadt ej försedt med något skyddande stängsel. Redan på grund häraf torde behovet af belysning å nämnda platser vara tillräckligt motiveradt. Under nuvarande spända förhållande emellan de vid Elektriska verkstaden under den pågående lockouten anställda arbetspersonalen och den öfriga arbetarebefolkningen i staden, synnerligast den socialistiskt sinnade, torde emellertid krafvet på belysning å dessa platser ännu kraftigare framträda, enär ifrågavarande område hufvudsakligast är bebodt af arbetarebefolkning och därför anledning till oroligheter därstädes emellan de olika partierna lätt gifves.

Att vid sådana tillfällen upprätthålla tillfredsställande ordning under rådande mörker torde vara förenadt med stora svårigheter och kräfva onödigt stor polispersonal, samtidigt som lättheten att öfverfalla och misshandla misshagliga personer, utan att riskera att blifva igenkänd och ertappad, är påfallande.

På grund af hvad sålunda anförts får jag vördsamt anhålla, det Magistraten ville hos vederbörande göra framställning om, att erforderliga åtgärder vidtagas för åstadkommande af tillfredsställande belysning å berörda ställen.

I samband härmed tillåter jag mig vördsamt påpeka, att vid Allégatan ingen lykta finnes uppsatt å sträckan mellan Östermalmsgatan och Bergslagsvägen till följd hvaraf området midt emellan dessa punkter är synnerligen mörkt och svårt att

trafikera på kvällarne under den mörka årstiden. En ny lykta vid denna gata, ungefär midt för den väg, som leder förbi Nya kyrkogården fram till Elektriska bolagets bostäder, torde därför vara af behovet påkallad.

Äfven å en del ställen i Vasaparken och å en del platser i stadens utkanter torde ytterligare belysning böra anordnas.

Då vederbörande förmodligen icke vilja för nämnda ändamål utsträcka stadens gasledning till ifrågavarande platser å stadens utkanter, får jag vördsamt föreslå, att s. k. Luxbelysning anbringas därstädes. Vid förfrågan i herr E. Ljungkvists agentur-affär härstädes har jag nämligen inhämtat, att sådan belysning är synnerligen effektiv, samt att anläggnings- och underhållskostnader vid samma slags belysning ställa sig jämförelsevis billiga.

Västerås i Stadsfiskalskontoret den 11 September 1905.

Erhard Kumlin.

Till Västerås Drätselkammare.

Kostnaderna för uppställning å de af Stadsfiskalskontoret önskade lamporna belöpa sig till:

För området öster om järnvägen.

Här skulle enligt framställarens önskan uppsättas 5 st. Luxlampor på Pilgatan och 2 st. Luxlampor på Korsängsgatan, tillsammans

7 st. Luxlampor å 200 normalljus, pr st 215 kr. . . . . Kr. 1,505: —

Vidare vid Allégatan

1 st. Gaslykta . . . . . » 657: 24

och i Wasaparken

2 st. Gaslyktor . . . . . » 518: 90

Kr. 2,681: 14

Västerås den 12 oktober 1905.

För Västerås Gasverk:

Gerh. Gustafson.

KOSTNADSBERÄKNING

för uppsättning af en gaslykta å Allégatan vid södra hörnet af Nya kyrkogården.

Gasledningen framdrages från Östermalmgatan i Allégatan med 2" gjutna rör.

69 st. 2" gjutna rör å 3 kr. . . . . Kr. 207: —

110 kg. bly å 29 öre . . . . . » 31: 90

1 » kabelgarn . . . . . » 0: 90

2 hl. koks å 85 öre . . . . . » 1: 70

Transport Kr. 241: 50

	Transport	Kr. 241: 50
6 meter 1" svarta rör à 58 öre	»	3: 48
4 » $\frac{3}{4}$ " » » à 40 »	»	1: 60
1 st. 1" svarta knärör	»	0: 41
1 » 1" » skarfrör	»	0: 73
2 » 1" » förminskningsrör à 15 öre	»	0: 30
1 » $\frac{3}{4}$ " lyktkran	»	1: 71
1 » lyktstolpe med krona	»	68: —
1 » lykta	»	18: —
1 » sprit T.	»	1: —
1 » Auerlampa, komplett	»	5: 50
Transport af 5 lass	»	2: 50
Arbete, 125 meter à 2: 50	»	312: 50
		Kr. 657: 24

KOSTNADSBERÄKNING

för uppsättning af 2 st. gaslyktor i Vasaparken.

143 meter 1" svarta rör à 58 öre	82: 94
9,60 » $\frac{3}{4}$ " » » à 40 »	3: 80
4 st. 1" svarta förminskningar à 15 öre	0: 60
2 » $\frac{3}{4}$ " » skarfrör à 65 öre	1: 30
2 » 1" » » à 73 »	1: 46
2 » 2" smidda plåtmuffar à 4 kr.	8: —
10 kg. bly à 29 öre	2: 90
2 st. $\frac{3}{4}$ " lyktkranar à 1: 70	3: 40
2 » sprit T-rör	1: —
2 » lyktstolpar med kronor à 68 kr.	136: —
2 » lyktor med reflektorer à 18 kr.	36: —
2 » Auerlampor, komplett à 5: 50	11: —
1 » provisorisk sefon	8: —
1 » trätrumma	3: —
1 » servisbetäckning	3: 50
Arbete: 144 meter à 1: 50	216: —
	Kr. 518: 90

Drätselkammarens utlåtande öfver Magistratens framställning om Teatergatans utsträckning mellan Vasa- och Sturegatan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 23 Februari innevarande år till Drätselkammaren remitterade, genom Magistraten gjorda framställ-

ningen från ägarne till de tomter, som skulle komma att ligga å. ömse sidor om den nuvarande Teatergatans, eller såsom den enligt nya stadsplanen benämnes, Handtverkaregatans utsträckning mellan Vasa- och Sturegatorna därom, att Stadsfullmäktige snarast låte utföra framdragandet af berörde gatudel, får Drätselkammaren såsom infordradt utlåtande anföra följande:

Vid den underhandling, som Drätselkammaren i frågan förehaft med sökandene har Kammaren, ehuru det är ganska påtagligt att deras gårdstomter genom Handtverkaregatans utläggande i nu angifna sträckning skulle komma att få ett betydligt stegradt värde, det oaktadt icke kunnat komma till någon rimlig uppgörelse vare sig i fråga om lösningspriset å den stadens mark, som genom regleringen komme att tillfalla tomterna, eller beträffande åtagandet från tomtägarnes sida att bidra till kostnaderna för gatans ordnande, hvilka kostnader enligt bilagda, af stadens arbetschef uppgjorda förslag beräknas uppgå till 10,600 kronor.

Då alltså staden skulle komma att drabbas af stora utgifter för gatans ordnande, hvartill kommer att en minskning i stadens hyresinkomster uppkommer genom nedrivandet af husen å tomten Nr. 25 Södra kvarteret, hvilken fastighet inköpts för berörde gatureglering och lämnar en årlig nettoinkomst af omkring 1,000 kronor, vill Drätselkammaren härmed hemställa, att Stadsfullmäktige måtte, med hänsyn till det läge, hvori frågan för närvarande befinner sig, lämna den gjorda framställningen utan afseende.

Västerås den 12 Oktober 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Magistraten i Västerås.

Resolution.

Ofverlämnas till Stadsfullmäktige, som anmodas att i anledning af denna framställning fatta beslut. Västerås Rådhus den 24 Januari 1905.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Undertecknade, ägare till hus och gårdar, intill den å stadsplanen upptagne Teatergatans utsträckning, mellan Vasa- och Sturegatan, anhålla härmed vördsamt, att Magistraten ville till Stadsfullmäktige i Västerås, framföra vår begäran om, att Stadsfullmäktige snarast låte utföra framdragandet af nämnde gata, hvarom beslut är fattadt för flera år sedan, samt erforderlig mark är inköpt.

Äfven anhålla vi, det Stadsfullmäktige ville bestämma ett humant inlösningspris af staden tillhörig mark, liggande mellan gatan och nu bebyggda tomter; detta för att möjliggöra uppförandet af boningshus invid gatan ifråga.

Västerås den 23 Januari 1905.

A. F. Westerblom.

Ad. Nyman.

D. A. Björklund.

Otto Lundius.

KOSTNADSBERÄKNING

till utläggning och stensättning af Handtverkaregatan från Vasagatan till Sturegatan.

870 kbmtr schaktning	Kr.	870: —
440 » grus till stensättning à 2: 00	»	880: —
190 lpmtr sid- och kantsten à 7: 50	»	1,425: —
540 kvmtr körbana, alla arbetskostnader, à 8: 50	»	4,590: —
490 » gångbanor, » » , à 5: 50	»	2,695: —
Transporter m. m.	»	140: —
		Kronor 10,600: —

Västerås den 8 april 1905.

F. Wict. Johansson.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1905.

Den 30 November

XI.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af Hälsovårdsnämndens skrifvelse om införande af obligatorisk köttbesiktning och uppförande af därför nödig byggnad.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom sitt utlåtande i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 22 sistlidne Juni å Hälsovårdsnämndens skrifvelse med hemställan om erforderligt anslag för uppförande af en byggnad å kreaturstorgets södra del för köttkontroll, får Drätselkammaren med remisshandlingarnes återställande, anföra följande:

Enligt den utredning, som af Stadsläkaren Dr K. G. Tingvall och t. f. Länsveterinären M. Jonsson på anmodan af Hälsovårdsnämnden lämnats angående åtgärder till vinnande af bättre kontroll öfver till salu hållet kött och däraf beredda varor, än som för närvarande kan utföras, föreligga alternativa förslag, det ena om inrättande af ett offentligt kommunalt slakthus och det andra om införandet af obligatorisk köttbesiktning.

Då inrättandet af ett tidsenligt slakthus i Västerås skulle efter approximativa beräkningar komma att kosta staden minst 100,000 kronor och då det ej kan på förhand med någon säkerhet afgöras, huruvida ett slakthus här i staden skall kunna bära sig, så att inkomsterna af företaget räcka till såväl ränta och amortering å anläggningskostnaden som ock till förvaltnings- och underhållskostnaderna, torde tanken på förverkligandet af först nämnda alternativ få hänskjutas till framtiden.

Beträffande åter frågan om inrättandet i staden af en köttbesiktningsbyrå, där allt till försäljning inom samhället afsedt kött skall underkastas besiktning och stämpling, hafva Herrar Tingvall och Jonsson visat, att de inkomster genom upptagande af afgifter för sådan besiktning och stämpling, skulle vara tillräckliga för bestridande af årskostnaderna vid byrån för hyra, löner till föreståndare, polis och biträden samt för belysning och uppvärmning af besiktningslokalen.

Det kostnadsförslag för uppförande af en byggnad för utförande af ifrågasatta köttbesiktningen, som Hälsovårdsnämnden låtit uppgöra, har granskats af stadens arbetschef, hvilken kommit till något lägre resultat i afseende å byggnadskostnadens slutsumma, 12,000 kronor mot 12,349 kronor 92 öre, som Hälsovårdsnämndens förslag utvisar.

För ränta och amortering å ett kapital af 12,000 kronor skulle staden drabbas af en årlig utgift, beräknadt efter 5 proc. af 600 kronor.

I sina beräkningar öfver utgifterna för besiktningsbyråns verksamhet hafva Herrar Tingvall och Jonsson upptagit hyra för lokal med 1,000 kronor. Häraf synes att det skulle i ekonomiskt afseende vara fördelaktigare för staden att få en egen byggnad för köttbesiktningen än att för ändamålet hyra nödig lokal.

I anledning häraf får Drätselkammaren, inseende behöfvat af att köttbesiktnings- tvång i staden genomföres, i likhet med Hälsovårdsnämnden föreslå,

att Stadsfullmäktige måtte besluta om uppförande af en byggnad för köttkontroll å kreaturstorget's södra del norr om södra esplanadens norra gränslinje i enlighet med därför uppgjorda ritningar och kostnadsförslag samt att medel till gäldande af byggnadskostnaden måtte genom lån beredas.

Västerås den 9 November 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

KOSTNADSBERÄKNING

för uppförande af byggnad innehållande lokaler till köttbesiktning.

325 kbmtr schaktning à 1: —	325: —
119 » grusfyllning à 3: —	357: —
166 » undergrund à 7: —	1,162: —
16 » gjuten beton till sockel à 25: —	400: —
1,600 kbft 6"×4"-kant à 0: 70	1,120: —
140 kvmtr timmertafflor och bjälkar	500: —
186 » cementgolf à 3: —	555: —
55 » nubbsten till körbana o. rännor à 6: —	330: —
1,150 kbft 1" spåntade bräder à 0: 70	805: —
3,800 st. taktegel à 60: —	228: —
35 tolfte läkt à 1: 50	52: 40
1,800 st. murtegel med bruk och arbetskostnad	180: —
Plåtarbeten	290: —
2:ne större portpartier	120: —
5 lufter enkeldörrar	55: —
1 » dubbeldörrar	18: —
Glas och fönsterluster samt takljus	1,000: —
Oljemålning i alla rum, samt till 3 mtr höjd i hallen och rödfärgning utvändigt	630: —
Spik, beslag och smide	600: —
En pannmur	80: —
2:ne kaminer	100: —
Uppsättnings- och inredningskostnader	2,300: —
Ställningar och oförutsedda omkostnader	792: 50
	Kronor 12,000: —

Västerås den 31 Oktober 1905.

F. Wikt. Johansson.

Drätselkammarens utlåtande i anledning af Herrar Kommitterades skrifvelse angående reglering af mark tillhörig staden och Grefve Benzelstierna von Engeström.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Grefve Lars Benzelstierna von Engeström såsom ägare af en del utaf Tegelvreten af donationsjords natur samt innehafvare af till Kristiansborgs fideikommiss hörande del af Gåsmyrevreten genom ombud till kommitterade för uppgörande af byggnadsplan för områden utom stadsplanen inlämnat ett af karteutdrag och en promemoria från ledamoten i kommittén, Ingeniören A. V. Nordin, åtföljdt skriftligt erbjudande till uppgörelse, afseende dels reglering af berörde del i Tegelvreten, dels ock ägoutbyte mellan fideikommissets jord i Gåsmyrevreten och Västerås stad tillhörig jord i Persboheden, hafva bemälda kommitterade i skrifvelse till Stadsfullmäktige förordat godkännande af Grefve von Engeströms erbjudande med följande undantag: »att, då endast en väg från Karlsdalsområdet till norra esplanaden är såsom större samfärdselled nödig, staden bör bekosta anläggning efter stadens eget val af endast en utaf de under c) och d) i erbjudandet omförmälda vägar, samt att, då innehafvaren af fideikommisset icke kan anses hafva mindre fördelar af det föreslagna ägoutbytet än staden, kostnaderna därför icke böra af staden ensamt betalas utan fördelas mellan parterna enligt lag.»

Genom föreslagna regleringen af mark i Tegelvreten skulle staden bekomma till gator- och byggnadskvarter inom stadsplanen samt till vägar från byggnadsföreningen Karlsdal, fig. 5 och 6 å den handlingarna bilagda kartan, tillhoppa 4,545 kvadratmeter att af staden lösas med 1,934 kronor 31 öre, äfvensom genom ägoutbytet med Kristiansborg, till vägar tillhoppa 5,395 kvadratmeter mot afstående af lika stor areal af staden tillhöriga s. k. Persboheden.

På grund af jordens i Tegelvreten egenskap af donationsjord skall Grefve von Engeström till staden betala i lösen för den mark till areal af 5,925 kvadratmeter, som han fortfarande kommer att af Tegelvreten besitta, ett belopp motsvarande 20 proc. af 1894 års taxeringsvärde eller 90 kronor 54 öre, så att det belopp, som staden skall betala i jordlösen, egentligen utgör 1,843 kronor 77 öre.

Såsom villkor för uppgörelsen skulle staden bekosta utläggande, förutom väg i norra esplanaden mot byggnadsområdet egofig. 7, af två vägar från Karlsdalsområdet till nämnde esplanad, äfvensom ensamt ansvara för de med ifrågasatta ägoutbytet förenade kostnader, men då kommitterade föreslagit, att staden borde utlagga endast en af dessa vägar samt att kostnaderna för ägoutbytet borde delas mellan parterna, har Grefve von Engeströms ombud, med hvilken Drätselkammaren i anledning häraf satt sig i förbindelse, förklarar, att han icke fordrade att staden skulle utlagga mer än den under d) i erbjudandet omförmälda vägen, men att han däremot icke kunde godkänna kommitterades förslag beträffande delningen mellan parterna af kostnaderna för ägoutbytet, hvilket borde bekostas af staden ensamt; och får Drätselkammaren på grund häraf, med förmälan dels att kostnaden för ordnande af ofvannämnda del af norra esplanaden kommer att ingå uti det förslag till esplanadens ordnande mellan Gåsmyregatan och Engelbrektsgatan, som Drätselkammaren i samband med budgeten för nästa år kommer att lämna, dels ock att kostnaden för utläggande af den under d)

i erbjudandet angifna Karlsdalsvägen uppgår enligt arbetschefens beräkningar till omkring 1,000 kronor, härmed tillstyrka,

att Stadsfullmäktige måtte godkänna Grefve von Engeströms erbjudande med det undantag beträffande Karlsdalsvägen, som ombudet sålunda medgifvit.

Västerås den 9 November 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kommitterade för åstadkommande af plan till bebyggande af de områden utom stadsplanen, som hafva egenskap af donationsjord, samt träffande af förlikning med innehafvarne af samma jord om afstående från stadens sida af anspråk på äganderätt till jorden hafva, efter det förberedande underhandlingar pågått mellan kommitterade samt ombud för grefve Lars Benzelstierna von Engeström, — såsom dels ägare af en del utaf Tegelvreten, som är af donationsjords natur, dels ock innehafvare af till Christiansborgs fideikomiss hörande del af Gåsmylvreten, — från sistnämnda ombud fått mottaga bilagda, af ett karteutdrag och en Pro Memoria från ledamoten i kommittén statens landtbruksingeniör A. W. Nordin, åtföljda skriftliga erbjudande till uppgörelse.

Med afseende å vikten af för staden att kunna i närmaste framtiden fullständigt ordna planen omkring nya skolhusbyggnaden å Herrgårdet och Norra esplanaden därintill samt att bereda tillfälle till erhållande af nödiga förbindelseleder med byggnadsområdena norr om stadsplanen, anse kommitterade grefve von Engeströms erbjudande böra af Stadsfullmäktige antagas, dock med följande undantag: att, då endast en väg från Karlsdalsområdet till Norra esplanaden är såsom större samfärdselväg nödig, staden bör bekosta anläggning, efter stadens eget val af endast en utaf de under c) och d) i erbjudandet omförmälta vägar, samt att då innehafvaren af fideikomisset icke kan anses hafva mindre fördelar af det föreslagna ägoutbytet än staden, kostnaderna därför icke böra af staden ensamt betalas utan fördelas mellan parterna enligt lag.

Kommitterade får därför hemställa:

att stadsfullmäktige ville besluta att med ofvanomförmälta undantag godkänna grefve von Engeströms erbjudande till uppgörelse med staden angående honom tillhörig del i Tegelvreten samt om ägoutbyte mellan staden och Christiansborg fideikomiss tillhörig mark.

Västerås den 23 Oktober 1905.

Å kommitterades vägnar:

John Karlsson.

*Till kommitterade för uppgörande af Byggnadsplan för områden utom
stadsplanen i Västerås.*

Byggnadsverksamheten å Tegelvreten och angränsande marker har numera tagit sådant omfång, att den i flere afseenden är hinderlig för ett ostördt drifvande af jordbruk å den grefve Lars B. von Engeström enskildt tillhöriga delen af Tegelvreten och å den till Refvelsta fideikomiss hörande närmast liggande del af Gåsmyrevreten.

Upplåtande af dessa områden till byggnadsplatser blifver därför snart nödvändigt.

Beträffande ifrågavarande del af Tegelvreten skulle den enligt verkställd utredning vara donationsjord. Då denna jord emellertid ej tillhör fideikomisset och icke ingår bland den jord, som på sin tid inköptes från kapten Broberg och för hvilken mark såsom jämväl varande donationsjord Herrar Stadsfullmäktige genom särskildt beslut afstått från yrkande på någon löseskilling, öfverlämnas härmed följande förslag till öfverenskomelser angående ordnande af ifrågavarande del af Tegelvreten, med där afsedda gator och förbindelseleder.

För ändamålet bifogas en af landbruksingenjören A. W. Nordin uppgjord karta samt därtill hörande P. M. med arealuppgifter.

Grefve Lars von Engeström skulle afstå till Västerås stad:

Staden erhåller kvm.   Staden betalar Kr.

a) till gator enligt den fastställda stadsplanen:

fig. 2 för Engelbrektsgatan	78	
» 4 » Norra esplanaden	2,170	2,248

Denna areal 2,248 kvm. utgör enligt den åberopade P. M. 21,47 % af hela området. För denna areal erlägges af staden motsvarande % af 1894 års taxeringsvärde (800 kr.) med . . . . .

171: 76

b) mark till byggnadstomter inom stadsplanen:

fig. 1 till kvarteret Frej	6	
» 3 » » Folke	250	256

För detta området betalar staden 2: 50 för hvarje kvm., för 256 kvm. således . . . . .

640: —

c) mark till väg mot byggnadsföreningen Karlsdal, fig. 5

1,205

Vägen behöfves visserligen för byggnadstomter å grefve von Engeström tillhörig del å Tegelvreten, men då denna väg utgör närmaste förbindelseleden med staden från intill liggande tomter inom Karlsdalsföreningen, af hvilkas egare det torde visa sig omöjligt för v. Engeström att utfå någon ersättning, anses skäligt, att staden för vägplanens genomförande erlägger lösen med belopp motsvarande hälften af gängse pris för jord i denna trakt (1: 10 pr kvm. = 10 öre pr kvf). Skäligt synes alltså vara att staden löser mark till denna väg med 55 öre pr kvm.: för 1,205 kvm. således . . . . .

662: 75

Transport   3,709   1,474: 51

	Staden erhåller kvm.	Staden betalar Kr.
Transport	3,709	1,474: 51
d) mark för fortsättning af vägen genom Karlsdals- och Katrinelundsföreningarnes områden (Karlsdalsvägen) fram till Norra esplanadens krök vid nya folkskolehuset, fig. 6	836	
Beträffande denna väg gäller detsamma som nyss nämnts under c), hvadan denna för förbindelsen med staden från Karlsdalsföreningen viktiga väg jämväl af staden bör lösas med 55 öre pr kvm.; för 836 kvm. således		459: 80
Staden skulle alltså erhålla	4,545	
kvadratmeter mark och därför erlagga ett belopp af	Kronor	1,934: 31
eller allenast 42,5 öre pr kvadratmeter.		

Grefve von Engeström skulle följaktligen komma att af Tegelvreten fortfarande besitta:

till byggnadskvarter afsedda områden

fig. 7	3,285 kvm.
» 8	2,450 »

till enskild väg

uppåt Kristiansborg	190 »
Summa	5,925 kvm.

För denna areal, 5,925 kvadratmeter, utgörande 56,59 % af hela området skulle grefve von Engeström på grund af jordens egenskap af donationsjord erlagga till staden i löseskilling ett belopp motsvarande 20 % af 1894 års taxeringsvärde (800 kronor) alltså för denna del af området ett belopp af 90 kronor 54 öre, mot det att grefve von Engeströms fulla eganderätt till denna återstående del af Tegelvreten varder af staden bekräftad.

I likhet med hvad som bestämts vid träffande om uppgörelse angående angränsande jord, skulle grefve von Engeström förbinda sig att vid bebyggande emot de planlagda nämnda vägarne, som skulle blifva stadens, iakttaga, att hus icke uppföras närmare vägarne än tre och en half meter; s. k. förgårdar skulle anordnas. Denna bestämmelse skulle dock icke gälla emot Norra esplanaden.

Såsom villkor från grefve von Engeströms sida uppställes å andra sidan, att Västerås stad senast inom två år efter det denna uppgörelse trädte i kraft, och senast inom tre år från denna dag räknadt,

dels på sin bekostnad anlägga gångbana af pinnmo samt grusad körbana i Norra esplanaden emot byggnadsområdet, egofig. 7 till profil, sådan den bestämmes för denna del af esplanaden;

dels ock bekostar anläggande af grusade körbanor i den under c) och d) här-
ofvan omnämnda vägarne från Karlsdalsföreningen.

Beträffande ett påtänkt ägouthbyte emellan fideikommisset tillhörig jord i Gåsmyrevreten och Västerås stad tillhöriga jord i Persboheden är grefve von Engeström villig att, om Västerås stad i laga ordning påyrkar ägouthbyte, ingå därpå i enlighet

med förslag i bilagde, förut omnämnde P. M., emot att Västerås stad ensamt erlägger alla med detta ägoutbyte förenade kostnader.

Västerås den 5 Maj 1905.

För Grefve Lars Benzelstjerna von Engeström:

Pehr Rundgren,

enl. fullmakt.

P. M. rörande Kristiansborg.

1:o) <i>Reglering af Kristiansborg tillhörig del i Tegelvreten:</i>		Ytimnehåll Sä kv.-meter	Utgör i proc. af hela området
a)	Till Västerås stad lämnas till gator enligt den fastställda stadsplanen:		
	fig. 2 för Engelbrektsgatan	78	
	» 4 » Norra esplanaden	2,170	
		2,248	21,47
b)	Till staden afstås mark till byggnadskvarter inom stadsplanen:		
	fig. 1 till byggnadskvarteret Frej	6	
	» 2 » » Folke	250	
		256	2,45
c)	Till staden afstås mark till 9 m. bred väg mot byggnadsföreningen Karlsdal, fig. 5	1,205	11,51
d)	Till staden afstås för fortsättning af den 9 m. breda vägen genom Karlsdals och Katrinelundsföreningarnas områden (Karlsdalsvägen) fram till Norra esplanadens krök vid nya folkskolehuset, fig. 6	836	7,98
e)	Till bildande af tomter återstår:		
	fig. 7	3,285	
	» 8	2,450	
	hvarjämte till enskild väg uppåt Kristiansborg återstår	190	
		5,925	56,59
	Sä inom Tegelvreten*	10,470:	100,00
2:o) <i>Ägoutbyte mellan fideikommisset tillhörig jord i Gåsmyrevreten och staden tillhörig jord i Persboheden:</i>			

Fideikommisset afstår till staden:

a)	Till norra esplanaden m. m. fig. 9, bäcklinda . .	375
b)	Till tvärgatan mot Karlsdal, 9 m. bred, fig. 10 .	280
c)	Till reglering af Karlsdals norra gräns, fig. 11 .	345
	Transport	1,000

* Inberäknadt gamla åkerlindor, som förut icke inräknats i arealen.

		Ytimell S:a kv.-meter
	Transport	1,000
d) Till genomfartsväg från Blåsbo och Norrmalm, 9 m. bred väg, fig. 12		3,150
e) Till utläggande af vägen nedom Kristiansborgs gård till 9 m. bredd åtgår utöfver vägens nuvarande bredd fig. 14		725
f) För väg till Persboheden fig. 14 a		520
		5,395
<i>Västerås stad afstår till fideikommisset:</i>		
a) Fig. 13 af Persboheden nedom den utlagda Kristiansborgsvägen		2,805
b) Fig. 15 af Persboheden ofvan samma väg		3,590
		5,395

Västerås i Mars 1905.

Axel Vilh. Nordin.

Drätselkammarens skrifvelse om upptagande af ett nytt amorteringslån.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid upptagande af sista obligationslånet år 1902 förelågo utgifter till belopp af 2,041,012 kronor 53 öre, men då endast 2,000,000 kronor upptagits, uppstod därigenom en brist å 41,012: 53

Dessutom togs ej i beräkning kapitalrabatten å samma lån, uppgående till . . . . . 42,500: —

83,512: 53

Dessa belopp utgörande tillhopa . . . . . och beräknade för följande ändamål nämligen: lösen för donationsjordar 6,000 kr., lösen för en del af den till biskopsgården hörande trädgård 3,000 kronor, lösen för planteringslandet litt. 1 af tomten N:o 119 Norra kvarteret 655 kronor, en del af kostnaderna för Kungl. Västmanlands regementes förläggande till staden 32,123 kronor 7 öre, kostnad för omgräfning af s. k. Persbo-bäcken, 1,562 kronor 50 öre samt nya gatu- och väganläggningar 40,171 kronor 96 öre, böra alltså af nytt lån gäldas.

Genom särskilda beslut hafva Stadsfullmäktige och Kyrkostämman iklädt staden skuld för följande ändamål nämligen:

Transport 83,512: 53

1904.	Transport	83,512: 53
Maj 26. För inköp af gården N:o 54 i Norra kvarteret	4,000: —	
Aug. 25. Lösen för expropriation af en del af krono- lägenheten Kungsängen	26,500: —	
samt expropriationskostnader	495: —	26,995: —
Sept. 29. Anslag såsom bidrag till kostnaden för nö- diga undersökningar rörande järnvägsanlägg- ning norr ut från Västerås till V. Fernebo . .	3,000: —	
Dec. 19. Kostnader för inköp af en stenkross och en ångvält	10,633: 40	
Dec. 19. Kostnader för mätningar inom den fastställda nya stadsplanen	1,000: —	
1905.		
Jan. 26. För anläggning af ny vattenledning	300,000: —	
Jan. 26. För inköp af gården N:o 119 Västra kvart.	4,500: —	
Mars 30. För gäldande af dels köpesumman för gas- verket och elektriska belysningsstationen (ej inberäknadt stadens andel däri)	76,331: 80	
dels ock gasverkets skuld utöfver fordringarne	54,788: 62	131,120: 42
April 27. För inlösen af byggnader vid lägenheten Gustafsslätt	1,200: —	
Maj 25. För reparation af gasverket och utvidgning af elektricitetsverket	57,200: —	
Aug. 31. För teckning af nya aktier i Stockholm— Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag	268,700: —	
Utgifter, utöfver de af 1902 års lån gäldade, för folk- skolebyggnaden å Herrgårdet, enligt kyrko- stämmobeslut, den 26 Okt. 1904	37,714: 69	
den 30 Maj 1905	6,000: —	43,714: 69
Härtill komma kostnader för lånets upptagande:		
Stämpel för obligationerna	4,500: —	
Tryckning däraf	500: —	5,000: —
Under de närmaste åren förestå ytterligare utgifter för nedannämnde ändamål och beräknas kostnaderna därför sålunda:		857,063: 51
För inköp af Hässlö egendom	100,000: —	
För anläggande af koloniträdgårdar	6,000: —	
Ståndskogslikvid i följd af ägoutbytet mellan biskops- lägenheten Klockartorp och annan Västerås stad tillhörig mark	25,500: —	
För uppförande af en byggnad för köttkontroll	12,000: —	
För omläggning med nubbssten af Stora torget samt delar af Öster- och Västerlånggatorna i följd af nya stadshusbyggnaden, enligt bilagda förslag	77,400: —	
Transport	220,900: —	940,576: 04

	Transport	220,900: —	940,576: 04
För nubbstenssättning å en del mera centralt belägna gator samt för ordnande och makadamisering af gator och vägar, enligt bilagde förslag	197,800: —		
hvarifrån dock afgår här ofvan för gatu- och väganläggningar upptagna belopp	40,171: 96	157,628: 04	
För möblerande af fästvåningen i nya stadshuset samt omändring af Rådhuset till enbart lokaler för Magistraten och Rådstufvurätten samt stadens myndigheter	60,000: —		
För ytterligare utvidgning af gasverket	50,000: —		
Då någon utsikt ej finnes för staden att kunna föryttra de ännu osålda obligationerna af 1896 års lån med hänseende till den låga räntefot, 3,6 procent, hvarmed detta lån löper, beräknas de utgifter, som afsetts att täckas af beloppet för dessa obligationer, nämligen en del af kostnaden för brand- och polisstationen, nya gatuanläggningar samt gårds- och tomtköp, att ingå i nu ifrågasatta lån med	94,000: —	582,528: 04	
Summa kronor		1,523,104: 08	

Stadens fonderade skuld utgör efter 1905 års amortering:

af 1892 års lån	329,000: —	
af 1896 » »	748,000: —	
af 1902 » »	1,934,000: —	3,011,000: —
hvar till kommer skuld till Sundinska donationsfonderna	115,750: —	
Summa kronor		3,126,750: —

Beträffande stadens tillgångar får Drätselkammaren hänföra sig till följande med ledning af stadens och gasverkets räkenskaper uppgjorda förteckning därå:

Fastigheter:

Stående under förvaltning af Drätselkammaren, fattigvårdsstyrelsen, kyrko- och skolråd:

Rådhus	100,000: —
Polis- och brandstation	131,472: 64
Tull- och packhus	25,000: —
Epidemisjukhuset	118,613: 19
Vatten- och aflöppsledning	445,530: 86
Paviljongen i Stadsparken	18,000: —
Villa å Elba	1,400: —
Kallbadhuset	8,000: —
Klapphus	9,000: —
Transport	857,016: 69

	Transport	857,016: 69	
Ångspruthus		3,500: —	
Materialförrådsbyggnad		5,000: —	
Upplagsmagasin å Sjöhatten		1,800: —	
Dammbyggnad i Svartån		76,549: 81	
Skogvaktarbostället		3,000: —	
Gasverket med elektr. belysningsstationen		184,033: 35	
Hamnbyggnaden		76,905: —	
Diverse gårdar		594,912: 76	
Jordar och tomter		277,229: 97	
Stadshustomten		102,000: —	
Renhållningsverkets fastigheter		22,905: 79	
Fattighus		69,250: 59	
Domprosthuset, taxeringsvärde		38,500: —	
Komministergården, d:o		9,200: —	
Klockargården, d:o		5,800: —	
Folk- och småskolor		451,714: 69	
Elementarläroverk för flickor		147,200: —	
D:o » gossar		105,000: —	3,031,518: 65

Inventarier:

Drätselkammaren	86,665: 89	
Renhållningsverket	14,571: 28	
Gasverket	59,512: 99	
Fattigvården	4,085: 15	
Skolorna	15,000: —	
Kyrkan (nya orgeln)	20,000: —	199,835: 31

Fordringar, enligt senaste bokslut:

Drätselkammaren	91,499: 56	
Renhållningsverket	2,653: 34	
Gasverket	17,339: 81	
Fattigvården	3,151: 07	114,643: 78

Värdepapper och kontant:

Aktier i S.—V.—B. nya järnvägsaktiebolag	600,000: —	
» i Sala—Tillberga d:o	206,000: —	
» i Sala—Gysinge—Gefle d:o	25,000: —	
Å depositions- och upp- och afskrifnings- räkningar i bank inestående, samt kassabehållningar	216,751: 47	1,047,751: 47

Förskottsutbetalningar för under uppförande varande nybyggnader och anläggningar, näml.:

För elektrisk kraftledning	13,979: 70	
» stadshusbyggnaden	236,636: 51	
» gasverkets reparation	40,000: —	
» ny vattenledning	64,869: 69	355,485: 90
Summa kronor	4,749,235: 11	

I dessa tillgångar ingå ej värdena å stadens torg, gator, parker och kyrkogårdar.
Stadens ekonomiska ställning visar sålunda för närvarande:

Tillgångar:

Fastigheter, inventarier, fordringar och värdepapper . . . . . Kronor 4,749,235: 11

Skulder:

Lån . . . . . Kronor 3,126,750: —
Skillnaden, tillgångar utöfver skulderna . . . . . » 1,622,485: 11
Summa kronor 4,749,235: 11

Annuiteten å ett lån, motsvarande ofvan omförmälda utgifter i jämt tal 1,500,000 kronor, hvilka samtliga utgifter komma staden till godo under en längre framtid och därför ej kunna anses tillkomma de nuvarande skattskyldige att ensamma gälda, skulle komma att, beräknad efter 5 procent, uppgå till omkring 75,000 kronor.

Då en del af de företag, för hvilka kostnaderna beräknas ingå i det nu föreslagna lånet, såsom nya vattenledningen, gas- och elektricitetsverken samt järnvägsaktierna komma att lämna inkomst, då staden genom försäljning af tomter kan blifva i tillfälle att bereda sig medel till bidrag i utgifterna för räntor och amortering, och då med all sannolikhet antalet bevilningskronor i staden, som år 1895 uppgick till 21,337: 18 kronor och år 1900 till 33,661: 93 kronor samt innevarande år höjts ända till 50,501: 97 kronor, äfven framdeles kommer att år från år stiga, torde lånet ej blifva för de skattskyldige särskildt betungande, och får Drätselkammaren därför hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta om upptagande af ett nytt amorteringslån å en millicen femhundra tusen kronor.

Västerås den 9 November 1905.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

KOSTNADSBERÄKNING

för

**utläggning och stensättning af Stora torget, Österlånggatan samt
Kyrkogatan i enlighet med nya stadsplanen.**

Stora torget förses med nubbsten:

Borttagande af undergrunden efter husen å norra delen af torget	750: —
3,260 kbmtr schaktning å 0: 70	2,274: 30
150 lpmtr omhuggning af kantsten å 2: 50	375: —
70 » ny kantsten å 4: 50	315: —
3,100 kbmtr grus å 2: 25	6,975: —
Transport	<u>10,689: 30</u>

	Transport	10,689: 30	
220 lpmtr läggning af kantsten à 0: 50		110: —	
4,300 kvmtr nubbsten till trottoarer och planer mellan kör- banor à 5: 40		23,220: —	
2,400 kvmtr nubbsten till körbanor à 8: —		19,200: —	
Dagvattenbrunnar m. m.		380: 70	53,600: —

Österlånggatan från Stora torget till gården N:o 21

Norra kvarteret, förses med nubbsten:

480 kbmtr schaktning à 0: 70	336: —	
100 lpmtr omhuggning af kantsten à 2: 50	250: —	
40 » ny kantsten à 4: 50	180: —	
460 kbmtr grus à 2: 25	1,035: —	
490 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och transport à 8: —	3,920: —	
140 lpmtr läggning af kantsten à 0: 50	70: —	
450 kvmtr nubbsten till trottoarer à 5: 40	2,430: —	
Diverse	79: —	8,300: —

Kyrkogatan från Stora torget till och med korsningen

af Biskopsgatan, förses med nubbsten:

1,100 kbmtr fyllning m. m.	770: —	
150 mtr omhuggning af kantsten à 2: 50	375: —	
80 » ny kantsten à 4: 50	360: —	
850 kbmtr grus à 2: 25	1,912: 50	
230 mtr läggning af kantsten à 0: 50	115: —	
950 kvmtr nubbsten till körbanan, med sättning och transport à 8: —	7,600: —	
760 kvmtr nubbsten till trottoarer à 5: 40	4,104: —	
Diverse	263: 50	15,500: —
	Kronor	77,400: —

Västerås den 10 Oktober 1905.

F. Wict. Johansson.

KÖSTNADSBERÄKNING

för

stensättning af nedanstående gatudelar.

*Stora gatan från Vasagatan till Sturegatan, förses
med nubbsten:*

675 kbmtr schaktning à 0: 60	405: —
624 » grus à 2: 25	1,404: —
170 lpmtr omhuggning af kantsten à 2: 50	425: —
	Transport 2,234: —

	Transport	2,234: —	
50 lpmtr ny kantsten à 4: 50		225: —	
705 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och transporter à 8: —		5,640: —	
600 kvmtr nubbsten till trottoarerna à 5: 40		3,240: —	
220 lpmtr läggning af kantsten à 0: 50		110: —	
Ändring af trappor, inkörspörtar och dagvattenbrunnar samt extra för rundhörn		351: —	11,800: —

*Stora gatan från Sturegatan till och med Sten-
läggaregatan korsning, förses med nubbsten:*

650 kbmtr schaktning à 0: 60	390: —	
600 » grus à 2: 25	1,350: —	
160 lpmtr omhuggning af kantsten à 2: 50	400: —	
50 » ny kantsten à 4: 50	225: —	
680 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och transporter à 8: —	5,440: —	
575 kvmtr nubbsten till trottoarer à 5: 40	3,105: —	
210 lpmtr läggning af kantsten à 0: 50	105: —	
Ändring af trappor, inkörspörtar och dagvattenbrunnar samt extra för rundhörn	285: —	11,300: —

*Stora gatan från Stenläggaregatan till och med Allé-
gatans korsning, förses med nubbsten:*

1,261 kbmtr schaktning à 0: 60	756: 60	
1,146 » grus à 2: 25	2,578: 50	
306 lpmtr omhuggning af kantsten à 2: 50	765: —	
76 » ny kantsten à 4: 50	342: —	
1,315 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och tran- sporter à 8: —	10,520: —	
1,080 kvmtr nubbsten till trottoarer à 5: 40	5,832: —	
382 lpmtr läggning af kantsten à 0: 50	191: —	
Ändring af trappor, dagvattenbrunnar och tillägg för rund- hörn m. m.	514: 90	21,500: —

*Stora gatan från och med Stora bron till och med
Slottsgatans korsning, förses med nubbsten:*

420 kbmtr schaktning à 0: 60	252: —	
400 » grus à 2: 25	900: —	
110 lpmtr omhuggning af kantsten à 2: 50	275: —	
30 » ny kantsten à 4: 50	135: —	
140 » läggning af kantsten à 0: 50	70: —	
491 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och tran- sporter à 8: —	3,928: —	
290 kvmtr nubbsten till trottoarer à 5: 40	1,566: —	
Ändring af broar m. m.	374: —	7,500: —
	Transport	52,100: —

<i>Köpmangatan från Stora gatan till och med korsningen af Munkgatan, förses med nubbsten:</i>		Transport	52,100: —
820 kbmtr schaktning à 0: 60	492: —		
752 » grus à 2: 25	1,692: —		
190 lpmtr omhuggning af kantsten à 2: 50	475: —		
40 » ny kantsten à 4: 50	180: —		
1,150 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och transporter à 8: —	9,200: —		
230 lpmtr läggning af kantsten à 0: 50	115: —		
250 kvmtr nubbsten till gångbanor à 5: 40	1,350: —		
Extra för rundhörn samt flyttning af dagvattenbrunnar . .	96: —	13,600: —	

Fiskartorget, körbana af nubbsten anordnas från Munkgatan till Slottsbron:

612 kbmtr schaktning à 0: 60	367: 20		
561 » grus à 2: 25	1,262: 25		
Omhuggning och läggning af kantsten	330: —		
920 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och transporter à 8: —	7,360: —		
140 kvmtr sek. nubb. à 5: 40	756: —		
Oförutsedda m. m.	124: 55	10,200: —	

Södra esplanaden utlägges i enlighet med stadsplan, och båda körbanorna förses med nubbsten från Hamngatan till midt för järnvägsstation:

3,024 kvmtr schaktning à 0: 60	1,814: 40		
2,772 » grus à 2: 25	6,237: —		
368 lpmtr omhuggning af kantsten à 2: 50	920: —		
92 » ny kantsten à 4: 50	414: —		
460 » läggning af kantsten à 0: 50	230: —		
3,800 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och transporter à 8: 00	30,400: —		
1,594 kvmtr nubbsten till trottoarer à 5: 40	8,607: 60		
Diverse	877: —	49,500: —	

Vasagatan från Smedjegatan till Engelbrektsplan, förses med nubbsten:

751 kbmtr schaktning à 0: 60	450: 60		
683 » grus à 2: 25	1,536: 75		
70 lpmtr ny kantsten à 4: 50	315: —		
Omläggning af kantsten	110: —		
810 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och transporter à 8: —	6,480: —		
504 kvmtr nubbsten till trottoarer à 5: 40	2,721: 60		
Diverse	386: 05	12,000: —	
		Transport	137,400: —

Transport 137,400: —

*Smedjegatan från den nuvarande nubbstensättningen
till och med Sturegatans korsning, förses med
nubbsten:*

320 kbmtr schaktning à 0: 60	192: —	
254 » grus à 2: 25	571: 50	
130 lpmtr omhuggning af kantsten à 2: 50	325: —	
30 » ny kantsten à 4: 50	135: —	
160 » läggning af kantsten à 0: 50	80: —	
360 kvmtr nubbsten till körbana med sättning och tran- sporter à 8: —	2,880: —	
240 kvmtr nubbsten till trottoarer à 5: 40	1,296: —	
Diverse	120: 50	5,600: —

*Biskopsgatan från Kyrkogatan till Svartån utlägges
i enlighet med stadsplan och förses med
fältsten:*

420 kbmtr schaktning à 0: 60	252: —	
420 » grus à 2: 25	945: —	
140 lpmtr sid- och kantsten à 7: —	980: —	
140 » läggning af kantsten à 0: 90	123: —	
420 kvmtr fältsten till körbana med sättning à 1: 50	630: —	
390 » nubbsten till trottoaren à 5: 40	2,106: —	
Diverse	164: —	5,200: —

*Sturegatan från den plats söder om Stora gatan där
den nuvarande stensättningen upphör och till
Trädgårdsgatan, förses med fältsten:*

Schaktning	450: —	
354 lpmtr sid- och kantsten à 7: —	2,478: —	
354 » läggning af kantsten à 0: 90	318: 60	
700 kvmtr fältstenssättning af körbanan à 3: —	2,100: —	
Diverse	53: 40	5,400: —

*Kopparbergsvägen från Utanbygatan till Norra
esplanaden sänkes i enlighet med profilen, hvar-
efter körbanan makadamiseras och trottoarerna
förses med fältstenskanter:*

2,100 kbmtr schaktning	1,050: —	
750 » makadam	3,750: —	
640 lpmtr fältstenskanter	1,920: —	
250 kbmtr grus	562: 50	
Diverse	117: 50	7,400: —
		Transport 161,000: —

Transport 161,000: —

Vestgötegatan. Backen å gatans östra del bortspränges.

700 kbmtr sprängning m. m. à 6: —	4,200: —	
Schaktning af den öfriga delen af gatan	350: —	
Undergrund och sockel till fröken Närströms byggnader	900: —	
540 lpmtr kant- och sidsten mellan Slottsgatan och Hållgatan	4,374: —	
1,620 kvmtr fältstenssättning af körbanan mellan d:o gator	4,860: —	
Diverse	316: —	15,000: —

Stora gatan, västra delen.

Södra sidan från den nuvarande stensättningen till västra esplanaden:

Utfyllning af gatan	500: —	
3 mtr bred trottoar anbringas å södra sidan från den nuvarande stensättningen till Västra esplanaden med kant af fältsten och en 1,20 mtr bred gångbana af nubbsten, den öfriga delen af gångbanan sättes med fältsten	3,460: —	
Dagvattenbrunnar	500: —	
2,700 kvmtr fältstenssättning i körbanan	8,100: —	

Norra sidan från Västra esplanaden till denna körbana träffar den södra körbanan:

Schaktning	450: —	
Rännsten sättes med fältsten	950: —	
Dagvattenbrunnar	400: —	
Makadamisering af körbanan	1,200: —	
Ordande af planen mellan de båda körbanorna enligt af Direktör Forsberg angifven kostnad	1,650: —	
Diverse	90: —	17,300: —

Vasagatan från Munkgatan till Trädgårdsgatan, utlägges å västra sidan och förses med fältsten:

Flyttning af staketet för gårdarna N:o 111—112 Södra kv.	100: —	
380 kbmtr schaktning	190: —	
350 » grus à 2: 25	787: 50	
95 lpmtr sid- och kantsten	712: 50	
285 kvmtr nubbsten till västra trottoaren à 5: 40	1,539: —	
Fältstenssättning i körbanan	1,140: —	
Diverse	31: —	4,500: —

Kronor 197,800: —

Västerås den 6 November 1905.

F. Wict. Johansson.

Drätselkammaren, Västerås.

Enär till min kännedom kommit, att Drätselkammaren har för afsikt hos Stadsfullmäktige göra framställning om upptagande af ett obligationslån för bestridande af utgifter, hvilka ej genom uttaxering af endast nuvarande skattskyldige till kommunen böra bestridas, får jag härmed på gifven anledning fästa uppmärksamhet därå, att sedan nu under byggnad varande stadshuset blifvit färdigt till inflyttning, förestå utgifter dels för möblerande af fästvåningen inom detsamma, hvilken våning är afsedd att af staden disponeras och till hvars möblering nuvarande möbler i fästvåningen i rådhuset ej torde vara tillräckliga, dels ock för omredande af rådhuset till enbart lokaler för Magistraten och Rådhusrätten samt dess underlydande tjänstemän äfvensom för stadens myndigheter såsom Drätselkammaren och Byggnadsnämnden.

Till hvilka belopp dessa afgifter böra beräknas, kan ej uppgifvas, förr än förslag till möblerande af fästvåningen i stadshuset och till omredande af rådhuset blifvit uppgjorda och godkända af Stadsfullmäktige.

Ett belopp af 50,000 kronor högst 60,000 kronor bör dock vara fullt tillräckligt för båda ändamålen.

Västerås rådhus den 13 November 1905.

John Karlsson,

Ordförande i Magistraten och Stadshusbyggnadskommittén.

Beredningsutskottets utlåtande öfver uppgjort förslag till reglemente för vatten- och afloppslednings- samt gas- och elektricitetsverken i Västerås.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 26 sistlidne Oktober till beredningsutskottet remitterat af Drätselkammaren uppgjort förslag till reglemente för vatten- och afloppslednings- samt gas- och elektricitetsverken i Västerås upptagande i skilda afdelningar föreskrifter för styrelsen, vattenledningen, gasverket och elektricitetsverket jämte särskilda taxor å afgifter för begagnande af vatten, gas och elektrisk ström äfvensom instruktion för verkens föreståndare, får utskottet härmed, efter att hafva genomgått ifrågavarande förslag, anföra följande:

Utskottet instämmer i Drätselkammarens förslag angående förening af stadens vattenverk med gas- och elektricitetsverken samt tillstyrker tillsättandet af en särskild styrelse för förvaltningen af dessa verk.

Följande ändringar i reglementet vill utskottet föreslå:

I reglementet för styrelsen § 9 2 mom. böra orden »äfvensom förändringar i tjänstemännens antal» utgå såsom stridande mot föreskriften i § 14 2 mom.

I § 14 mom. 1 utbytes ordet »drätselkammare» mot stadsfullmäktige.

§ 16. Första momentet utgår och paragrafen erhåller i öfrigt den lydelse, Drätselkammaren föreslagit, endast med den ändring, att orden »längre ledighet» utbytas mot tjänstledighet.

I afseende å af Drätselkammaren föreslagna afgifter för begagnande af gas från Västerås gasverk anser utskottet en nedsättning af desamma önskvärd men vill för närvarande ej göra något förslag till ändring härutiinnan, förrän det visat sig i hvad mån öfvertagandet af gasverket kommer att bära sig.

Vid större gasförbrukning, hemställer uttkottet, att samma rabatt måtte tillsvidare lämnas som under gamla bolagets tid.

Instruktion för föreståndaren.

I § 3 föreslår utskottet att efter orden »är skyldig» införes »dels att i den mån hans tid sådant medgifver såsom tekniskt biträde tillhandaga Drätselkammaren och stadens öfriga myndigheter dels ock».

Slutligen vill utskottet till ledamöter i vatten- och gasverksstyrelsen föreslå Fil. Doktor J. O. Bergstrand, Ingeniören K. Bladin, Bankdirektören A. Sundström, Fabrikören J. R. Keijser och statens Landtbruksingeniör A. V. Nordin samt till suppleanter Stadsläkaren K. G. Tingvall och Byggmästaren K. J. Karlsson.

Västerås den 13 November 1905.

Å Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Gustaf Qvarfott.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stad år 1906.

UTGIFTER.

A. Stadens allmänna drätsel:

Ränta och amortering å Obligationslån:

För 1892 års lån	14,014: —	
» 1896 » »	45,560: 32	
» 1902 » »	89,181: 60	148,755: 92
Ränta å Vallöfska donationen		1,100: —

Räntor å tillfälliga lån:

Från Sundinska donationsfonderne	5,458: 75	
Å medel, som i öfrigt behöfva upplånas	23,000: —	28,458: 75

Aflöningar m. m.:

a) för Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjänstemän och betjante:

Borgmästaren: Lön	4,000: —	
Lönetillägg för år 1906	800: —	4,800: —
1:ste Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —	
Personl. lönetillägg	500: —	2,500: —
Transport	7,300: —	178,314: 67

	Transport	7,300: —	178,314: 67
2:dre Litt. Rådmannen: Lön	2,000: —		
Villkorligt löne-			
tillägg	1,000: —		
Ansl. till skriftbitr.	200: —	3,200: —	
Illiterate Rådmannen: Lön		750: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden enl. Kungl.			
Brefvet den 27 Februari 1868		200: —	
Trycknings- och annonskostnader samt skriftmateriel			
och bokbinderiarbeten för Magistraten och Råd-			
husrätten		1,000: —	
Stadsfogden: Lön	1,000: —		
Personl. lönetillägg	650: —		
Hysesbidrag	150: —	1,800: —	
Kronouppbörds-kassören: Lön	900: —		
Tjänstgör.-pengar	650: —		
Ansl. till skriftbitr.	600: —	2,150: —	
Stadsfiskalen: Lön	1,000: —		
Tjänstgöringspengar	800: —	1,800: —	
Bostad, värme och belysning i polis-			
stationen i värde 750: —.			
Stadsvaktmästaren: Lön	900: —		
Beklädnadsersättning	100: —		
Hyses- och vedbrands-			
ersättning	200: —	1,200: —	
Exekutionsbetjänten: Lön		1,000: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren och exeku-			
tionsbetjänten		30: —	
Anslag till en biträdande exekutionsbetjänt under			
delar af året		500: —	20,930: —

b) för Poliskåren:

En poliskommissarie: Lön	2,000: —		
Hyses- o. vedbrands-			
ersättning	400: —		
Beklädnadsersättning	100: —	2,500: —	
En öfverkonstapel: Lön	1,700: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,800: —	
En detektivkonstapel: Lön	1,200: —		
Personl. lönetillägg	300: —		
Beklädnadsersättning	100: —	1,600: —	
Två inspektionskonstaplar, enligt Stadsfullmäktiges			
beslut den 24 November 1904: Lön för hvar-			
dera 1,200 kr.		2,400: —	
	Transport	8,300: —	199,244: 67

Transport	8,300: —	199,244: 67
Sexton ord. poliskonstaplar: Lön för hvarje: 1,000 kr.	16,000: —	
Tre extra konstaplar, däraf en föreslagen ny à 70 kr. pr månad, eller pr år 840 kr., med bostad för dessa i ett af logementen uti polis- och brand- stationen	2,520: —	
Beklädnad in natura för två inspektionskonstaplar, sexton ordinarie och tre extra konstaplar, = 21 man à 120 kr.	2,520: —	
Ålderstillägg åt tre poliskonstaplar, som tjänat öfver fem år, à 100 kr. pr man	300: —	
Anslag för vikarie åt ordinarie poliskonstapeln Kind- blom, som för sjukdom erhållit tjänstledighet med bibehållande af halfva lönen, 500 kr., . .	400: —	
Olycksfallsförsäkring åt poliskommissarien, öfverkon- stapeln samt 22 polismän	325: —	
Läkarearvode åt poliskårens medlemmar med familjer	100: —	
Extra polisbevakning	500: —	
Telegram, telefonafigifter och telefonsamtal	400: —	
Trycksaker och skrifmateriel	200: —	
Koks och lyse	1,250: —	
Ersättning åt brandkåren för eldning af ugnarne . .	50: —	
Skurning och städning	200: —	
Brandstodsafgifter för lösegendom	50: —	
Underhåll och nyanskaffning af vapenpersedlar och inventarier	500: —	
Oförutsedda utgifter	320: —	33,935: —

c) *Drätselkammaren m. m.:*

Stadskamreraren: Lön	3,000: —	
Personligt lönetillägg	500: —	3,500: —
Drätselkammarens bokförare	1,500: —	
Skrifbiträde å Drätselkamrerarekontoret	1,000: —	
Stadens arbetschef	3,000: —	
Stadstimmermannen (arbetsförman)	1,200: —	
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige	1,000: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom fattigvården)	400: —	
För skrifmaterialier, bokbinderiarbeten m. m. . . .	350: —	11,950: —

Pensioner:

F. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —	
» Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —	
» Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —	
Transport	3,200: —	245,129: 67

	Transport	3,200: —	245,129: 67
F. Poliskonstapeln E. A. Westén	300: —		
» Tornväktaren J. E. Norén	150: —		
» D:o C. E. Eriksson	75: —		
» Städerskan å f. poliskontoret, Johanna Söderlund	100: —		
» Barnmorskan Carolina Närström	400: —		
» Patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
» Sysslomannen vid Karlslund, J. E. Pettersson	800: —		
Fröken Anna Gedda, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30 Mars 1905	1,000: —		
Anslag till Magistratens Embets- o. Tjänstemäns reservfond enl. Kungl. Brefven den ¹¹ / ₁ 1850 och den ²¹ / ₂ 1868: 1 ¹ / ₅ -dels rådmanslön efter äldre stat	360: —		6,485: —

Brandväsendet:

(Bilaga litt. A.)

Årskostnader	16,485: —
Naturaförmåner till beräknadt värde:	
Brandchefen: Bostad med uppvärmning och lyse kr. 400: —.	
Brandmästaren: D:o d:o » 250: —.	

Byggnads-Nämnden:

Stadsingeniören: Lön	1,200: —	
Tjänstgöringspengar	800: —	2,000: —
Arvode till Sekreteraren		300: —
D:o för tillsyn därom att stadfästade ritningar följas vid pågående arbeten		200: —
Oförutsedda utgifter		200: —
Förslagsanslag till sakkunnigt arkitektsbiträde	100: —	2,800: —

Sundhetsvården:

(Bilaga litt. B.)

Årskostnader	19,580: —	
Brist från år 1904	2,462: 88	22,042: 88

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten år 1906 samt afgäld för nubbstensbrott	5,000: —	
Kostnader för makadamslagning	4,000: —	
D:o » en del större gatuarbeten:		
å Källgatan mellan Kungs- o. Kristinagat. 4,280: —		
å Pilgatan mellan Allégatan o. Östra esplan. 1,600: —		
för en gångbana i Norra esplanaden . . 1,120: —	7,000: —	16,000: —

Vägunderhåll:

Grusning och makadamisering af vägar	4,000: —	
	Transport	312,942: 55

Transport 312,942: 55

Hamnen:

(Se bilaga litt. C.)

Vattenledningen:

(Bilaga litt. D.)

Årskostnader . . . . . 22,800: —

Gasverket:

Årskostnader (bilaga litt. E.) . . . . . 45,744: —

Elektriska belysningsstationen:

Årskostnader (bilaga litt. F.) . . . . . 28,355: —

Gatubelysningen:

Gasbelysning, se bilaga litt. E.	17,200: —	
Belysning med luxlampor, se bilaga litt. E.	500: —	
Elektrisk belysning, se bilaga litt. F.	240: —	17,940: —

Renhållningsverket:*Aflöningar:*

Föreståndaren: Lön	1,500: —	
Ersättning för kontorslokal och kontorsbiträde	400: —	1,900: —
Ordinarie arbetare:		
1 man (förman)	722: —	
1 » (fodermarsk)	692: —	
6 » à 642 kr.	3,852: —	
Hyresersättning för 2 man à 150 kr.	300: —	5,566: —
Extra arbetare	1,200: —	
D:o körslor m. m.	300: —	
Inköp af torfinull	4,725: —	

Stallet:

Inköp af kraftfoder för utfodring af 7 hästar	800: —	
Hästkoning	150: —	
Underhåll af seldon, faltar o. täcken m. m.	200: —	
Försäkring och brandpremier för hästarne	150: —	
Arvode till veterinären	25: —	1,325: —

Diverse utgifter:

Olycksfallsförsäkring	60: —
Trycksaker och räkenskapsböcker	30: —
Vattenavgift	50: —
Sotning	22: —
Upphämtning af sopor söndagsmorgnar	225: —

Transport	387: —	15,016: —	427,781: 55
-----------	--------	-----------	-------------

	Transport	387: —	15,016: —	427,781: 55
Brandstodsafgifter		60: —		
Komplettering och underhåll af latrinkärl		250: —		
Reparation och underhåll af fordon . .		500: —		
Beklädnadskostnader		250: —		
Telefonafgift		100: —		
Tapetsering af 8 rum i arbetarebostaden		80: —		
Läkarearvode		50: —		
Oförutsedda utgifter		300: —	1,977: —	
Arrenden och afgälder:				
Kungsängen, Regimentets mark	200: —			
Upplagsplats å Hammarbygärdet . . .	30: —	230: —		
Drifkraft för blandningsmaskin		800: —		
Inköp af utsäde		200: —		
Utbyte af en häst		400: —		
Vatten och kloakledning i arbetarebostäderna		1,000: —	19,623: —	

Stadens parker och planteringar:

(Bilaga litt. G.)

Årskostnader	7,446: 20	
Brist från år 1904	1,053: 76	8,499: 96

Hästholmarne:

Reparationer och sandning af gångar å Elba	400: —
--	--------

Skogarne:

Aflöningar,

Jägmästaren för tillsyn om stadens skogar	200: —	
Skogvaktaren	1,000: —	1,200: —
Diverse skogsarbeten	1,200: —	2,400: —

Rådhuset:

Björkved, 20 famnar å 16: 50	330: —	
Barrved	50: —	380: —
Vedsågning och uppbärning af ved		200: —
Antracitkol och koks		210: —
Skötsel af uren		40: —
Belysning		600: —
Diverse utgifter		300: —
Brandstodsafgifter		96: —
Städningspänningar	600: —	2,426: —

Kallbadhuset:

Aflöning åt simlärare och simlärarinna	300: —
Transport	461,430: 51

Transport 461,430: 51

Stallet:

(Tre hästar i och för körsior i stadens arbeten.)

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring	1,500: —	
Diverse utgifter för stallet	200: —	
Aflöningar till tre karlar	2,184: —	
Olycksfallsförsäkring för tre karlar	33: —	
För inköp af 2 hästar, efter afdrag för en försäld häst .	1,075: —	4,992: —

Diverse renhållning:

Bortrensning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och spolning) å diverse gator och allmänna platser . .	1,800: —	
Renhållning af gatan mellan kyrkogårdarne vid kvarntullen S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinpersoner å 125 kr	50: —	
	1,750: —	3,600: —

Arrenden och afgälder:

a) Afrad för s. k. »Gästgifvarejorden» i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång, cirka	11: —	
Arrende för den s. k Falkenbergiska tomten vid Kvarntullen	75: —	
Afgäld efter medelmarkegång för till staden upplåten mark:		
Af länslasarettets område cirka	18: —	
» länscellfängelsets »	10: —	28: —
» länscellfängelsets jorområde afsöndrad mark från järnvägen, enligt Kungl. Brefvet den 21/11 1873	100: —	
Afgäld för Vasaparken:		
Lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång cirka	414: —	628: —
b) Ersättning till biskopslönens innehafvare för mistning af arrendet för lägenheten Klockartorp	500: —	
c) Ersättning enligt Kungl. Brefvet den 21 September 1900 för upplåtande till staden af:		
1:o) Stadskomministerns förut anslagna löningsjorlar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet:		
Lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —	
Transport	155: —	1,128: —
		470,022: 51

	Transport	155: —	1,128: —	470,022: 51
2:o)	Domkyrkosysslomannens förut å lön anslagen löningsjord å Trädarön: Lösen för 97,2 liter spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	7: 50	162: 50	
d)	3:dje årets afgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnes öfverflyttande till staden	49: 77		1,340: 27

Årliga utgifter:

Fångars vård och förplägning å Cellfängelset, cirka . . .	200: —	
Krono- och kommunalutskylder:		
För den af staden exproprierade delen af Kungsängen cirka	50: —	
För Östra utmarken »	270: —	
För Viksäng	20: —	
För diverse jordägor o. annan fastighet c:a	300: —	640: —
Brandstodsafgifter:		
Materialboden vid Sjöhatten:		
för fastighet, årsafgift	38: —	
för inventarier »	25: 50	
Materialier, förvarade i Vågboden vid Stora torget, årsafgift	1: 20	
För ångvälten och gatuvattningssvagnar årsafgift	39: 78	
Andel i brandstodsafgiften för brand- och polisstation	100: —	
För skogvaktarebostället, årsafgift . . .	1: 99	206: 47
Telefonafgifter för ledningar till:		
Magistraten med anknytningar	145: —	
Stadsfullmäktiges sekreterare	50: —	
Drätselkammarens ordförande	50: —	
Drätselkamrerarekontoret	75: —	
Stadens arbetschef	50: —	370: —
Stadens andel i lön till Skarprättaren, $\frac{12}{32}$ -delar af 200 kr.		75: —
Vågboden vid Stora torget, hyra		125: —
Paviljongen i Stadsparken:		
Diverse, såsom brandstod och utskylder m. m. . . .		250: —
Klapphuset: tillsyn därpå	100: —	
diverse utgifter	100: —	200: —
Anslag till sockenbiblioteket	100: —	
För skötsel och vård därpå	75: —	175: —
Trycknings- och annonskostnader, cirka		2,000: —
Premier för olycksfallsförsäkring för stadens arbetare . .		200: —
Arfvoden till ombud vid mantalsskrifning		120: —
Anslag till uppehållande af skjutsningen vid Västerås skjutsstation	800: —	5,361: 47
	Transport	476,724: 25

Transport 476,724: 25

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:

Till slöjdskolan och tekniska skolan, 3:dje året . .	2,000: —	
» Arbetareinstitutets bibliotek	1,000: —	
» föreläsningskurser för arbetsklassen	600: —	
» reparation af brand- och polisstation	<u>4,300: —</u>	7,900: —

Afkortningar:

För debiterade, men ej ingående utskylder	8,000: —
---	----------

Förslagsanslag:

Till diverse utgifter och oförutsedda behof	9,435: 78
---	-----------

B. Fattigvården.

Enligt bilaga litt. I.	46,994: 45	
Afgår å aflöningen till sysslomannen	<u>300: —</u>	46,694: 45

C. Kyrkliga ändamål.

Enligt bilaga litt. K.	20,450: 12
--------------------------------	------------

D. Folkskolorna.

Enligt bilaga litt. L.	<u>95,599: 69</u>	
	Kronor	664,804: 29

INKOMSTER.

Stadens allmänna drätsel:

Beräknad behållning från år 1905 . . . . . 10,000: —

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården, som upplåtits till N:o 113, 114 och 115 Södra kvarteret och till varmbadhuset	214: 89	
För magasiner vid sjön	360: 32	575: 21

Arrenden för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (Carl Eriksson)	250: —	
» Gustafsslätt (C. J. Sjöberg)	281: —	
» Andersbo (A. Anderssons sterbhus)	300: —	
» Gården utmarken (A. P. Pettersson)	699: 30	
» Enbacken (C. G. Lindholm)	400: —	
» Grönbo (Myggbo sågbolag)	225: —	
Sundinska utmarken och jord närmast lägenheten Eriksdal (A. V. Andersson)	310: —	
Utmarksjord invid Nordanby (R. Drotty)	450: —	
» cirka 1½ tunnland vid Malmaberg (Thedéns änka)	25: —	2,940: 30

Västra utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Käringberget (Er. Andersson) . .	35: —	
1 » » » (Doktor Holm . .	50: —	
1 » » » (G. V. Johansson) .	50: —	
1 » » » (C. G. Åhfeldt) . .	25: —	
1 » » » (Rich. Blohm) . .	30: —	
1 » » » (Jenny Blohm) . .	25: —	
1 mindre område intill lägenheten Carlsfrid (C. J. Carlsson)	3: —	
1 » af Käringberget (G. Sandberg)	25: —	
En del af s. k. Käringbrinken (C. J. Andersson)	8: —	
Ett till ridbana använt område (Grefve Lewenhaupt) . .	10: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. A. Thelén) . .	10: —	
1 » » » (A. R. Andersson) . .	10: —	
Transport	281: —	13,515: 51

	Transport	281: —	13,515: 51
1 byggnadsplats å s. k. Ragvallsbacke (J. O. Larsson) . .	5: —		
1 » » » (W. Hellström)	15: —		
Ett till Masugnsaktiebolaget på 50 år för rätt till framdragande af järnvägsspår upplåtet område	25: —		
Mark upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	35: —		
1 område intill Manneborg (Frans Johansson)	5: —		
1 område intill Ljungstorp (C. A. Törnblom)	3: —		
1 område å s. k. Pistolsvreten (A. Jansson)	20: —		
S. k. Gästgifvarejorden å gamla Stohagsjorden:			
egofig. N:o 544 och del af N:o 545 (G. M. Westman)	50: —		
» N:o 556 (C. F. Vetter)	30: —		
» N:o 512 (C. A. Stensson)	40: —		
I nya Stohagsjorden:			
egofig. N:o 571, 572 och 573 (A. G. Carlsson) . .	60: —		
Ett mindre område vid Valhalla (Th. Sundeman)	10: —		579: —
<i>Viksäng:</i>			
Sju villatomter utarrenderade på 50 år (13:de året)			210: —

Diverse arrenden:

Persbohagen (Kristiansborgs gård)	10: —		
Östra holmen (Arv. Andersson)	150: —		
F. d. stadskassörsjorden:			
i Iggebygdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
i Rigärdet (Nord. Metall A. B.)	18: —		
å Trådarön (A. W. Utterström)	30: —		
Stadskommisternas f. d. lönejord:			
i Kopparbergsvreten	50: —		
i Ängsgärdet	30: —		
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön . . .	7: —		
Två mindre områden utom Gåsmyretullen	10: —		
Mark af Persbohagen upplåten till Trångfors Kraftaktiebolag	6: 90		
En backbrink utom Kvarntullen (J. E. Jansson)	5: —		
För den del af biskopslönelägenheten Talltorp som ej kommer att till regementet upplåtas	200: —		551: 90

Arrende för fiskvatten:

Fiskvattnet i västra Västeråsfjärden, från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund .	50: —		
Fiskvattnet från och med Gustafsvik till Stallhagen . . .	25: —		
» » » Stallhagen till Lillån	100: —		
» från Lillån till Viksäng	45: —		
» vid Viksäng	15: —		
» vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —		385: —
	Transport	15,241: 41	

Transport 15,241: 41

Hyresmedel:

Paviljongen i Stadsparken	1,600: —	
Elbaholmen: för restaurationsbyggnaden	500: —	
för en villa med tomt	100: —	
Platshyra:		
för en källare vid Loviseberg	10: —	
för ett magasin å södra Skallberget	10: —	
för ett jordområde å »	10: —	
Remontstallarne:		
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka	400: —	
Vågboden vid Stora torget	55: —	
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —	
Plats för Vattenkiosken i Vasaparken	10: —	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:		
13 platser à 25 kr.	325: —	
1 plats	50: —	375: —
Afgäld för upplåten mark:		
till tomten N:o 4 i Södra kvarteret	10: —	
» » » 133 i Västra »	10: —	
» » » 104 i Södra »	4: —	
» » » 113 & 114 i Västra kv.	10: —	34: —
		3,604: —

Hyror af stadens gårdar m. m.:

Behållning för år 1906 af hyror och arrenden för de i och för stadsplanens genomförande inköpta gårdar och mark	21,000: —
---	-----------

Epidemiska sjukhuset:

(Bilaga litt. B.)

Beräknade inkomster från Landstinget:		
Fast årsafgift	2,775: —	
Underhållskostnader, förslagsvis	3,500: —	6,275: —

Skogarne:

Östra utmarken, Viksäng och Hästholmarne	2,600: —
--	----------

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen	1,000: —
-----------------------------	----------

Hamnen:

(Bilaga litt. C.)

Ränta och amortering å hamn- och tullhusbyggnaden	8,445: 25
	Transport 58,165: 66

Transport 58,165: 66

Vattenledningen:

Bilaga litt. D. . . . . 34,000: —

Gasverket:

Bilaga litt. E. . . . . 66,050: —

Elektriska belysningsstationen:

Bilaga litt. F. . . . . 41,840: —

Renhållningsverket:

Försäljning af torfmull, pudrett och komposter, förslagsvis	10,500: —	
Å auktion försäld slog	700: —	
Hämtning af latrinkärl	200: —	
För krossning af hafre	40: —	11,440: —

Utdelning å aktier:

Järnvägsaktier: i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg 1,074,700
kr., å 5 proc. . . . . 53,735: —

Bränvinsmedel:

⁵/₁₀-delar af utminuterings- och utskänkningsavgifter för
försäljningsåret ¹/₁₀ 1905—¹/₁₀ 1906:
Västerås Spritbolag . . . . . 2,250: —
Ångfartygen Aros och Västerås . . . . . 300: —   2,550: —
⁵/₁₀-delar af vinst å utminuterings- och utskänknings-
under försäljningsåret ¹/₁₀ 1904—¹/₁₀ 1905 . . . . . 85,535: 26   88,085: 26

Diverse inkomster:

Källarefrihetsmedel	349: 05	
Bötesmedel	350: —	
Hundskattemedel, cirka 170 st. hundar å 15 kr.	2,550: —	
Auktionsprovision	100: —	
Behållning af influtne registreringsavgifter af handels- firmor	10: —	
Ränta af elementarläroverket för flickor å det belopp, 30,000 kr., hvarmed kostnaden för nybyggnaden jämfte stadens bidrag till gymnastikhus vid flick- skolan öfverskridit det af staden lämnade an- slaget	1,200: —	
Transport	4,559: 05	353,315: 92

	Transport	4,559: 05	353,315: 92
Ränta af elementarläroverket för flickor å 9,500 kr. lån			
af stadskassan, à 4 proc.		380: —	
D:o å af Drätselkammaren förskotterade medel för skol-			
husbyggnaden å Herrgärdet 42,500 kr. à 5½ proc.		2,337: 50	
Platshyror för karuseller, skjutbanor m. fl. föreställningar		1,200: —	8,476: 55
Att genom uttaxering fyllas			303,011: 82
	Kronor	664,804: 29	

Sammandrag af uttaxeringen:

Stadens allmänna drätsel	kr. 140,267: 56,	motsvarande för bev.-krona	2: 78
Fattigvården . . . . . »	46,694: 45,	» » »	0: 93
Kyrkliga äddamål . . . . . »	20,450: 12,	» » »	0: 40
Folkskolorna . . . . . »	95,599: 69,	» » »	1: 89
Summa kr. 303,011: 82			6: —

Antalet bevillningskronor inom staden utgör 50,501: 97.

(Bilaga litt. A.)

Utdrag af protokollet vid Brandnämndens
sammanträde den 27 Oktober 1905.

Närvarande: Hrr Tersmeden, Oest, Edv. Karlsson, A. Daniels-
son, L. Blume samt Brandchefen.

§ 1.

För att vid extra kommenderingar kunna hafva reglementsenligt antal manskap å stationen hemställde Brandchefen att 6 extra brandsoldater skulle anställas i stället för 5, och beslöts att bifalla detta samt i förslag till utgiftsstat upptaga aflöningen för en sjetten man.

§ 3.

Då brandstationen användes för andra ändamål än för Brandkåren ansågs lämpligt att Drätselkammaren ombestyrde brandförsäkringen af byggnaderna och beslöts att härom anhålla hos Kammaren.

I förslag till utgiftsstat beslöts upptaga 60 kr. såsom andel i premien för fastig-
heten och kr. 40 för brandförsäkring af lösöre.

§ 4.

Då bland de anställda brandsoldaterna finnas yrkesarbetare, såsom smeder, smickare, skräddare, skomakare, och för att dessa skola kunna tillgodogöras erfordras diverse verktyg, beslöts att för inköp häraf hos Stadsfullmäktige begära ett förslags-
anslag af 500 kr., som skulle upptagas på nästa års budget.

§ 5.

Uppgjordes följande förslag till utgiftsstat för år 1906:

Aflöningar:

Brandchefen: lön	1,800: —	
beklädnad	100: —	1,900: —
Vice Brandchefen: lön		300: —
Brandmästaren: lön	1,000: —	
beklädnad	120: —	1,120: —
Stallkorpralen: lön		800: —
4 Brandsoldater: lön à 600 kr.		2,400: —
2 » » à 300 kr.		600: —
6 Reservbrandsoldater: lön 10 kr. pr månad (120 kr. pr år)		720: —
Reservanslag för sjukdomsfall		200: —
Skorstensfejaren: lön	25: —	8,065: —

Beklädnad:

7 Brandsoldater à 120 kr.	840: —
	Transport 8,905: —

	Transport	8,905: —	
Kosthåll:			
2 Brandsoldater à 365 kr.		730: —	
Kol, ved och lyse:			
		1,250: —	
Stallet:			
Utfodring och skoning af två hästar.....		1,000: —	
Diverse utgifter:			
Kollektiv olycksfallsförsäkring för 14 man	125: —		
Olycksfallsförsäkring för Brandchefen	25: —		
Trycksaker och skrifmaterialier	200: —		
Tvätt, skurning och städning	200: —		
Underhåll af brandtelegrafen	200: —		
» » brandredskapen	500: —		
» » inventarier i brandstation.....	200: —		
Telefonavgifter och samtal	200: —		
Brandstodspremier för inventarier m. m., hvarvid beräknas 40 kr. för in- ventarier och 60 kr. som Drätselkammaren påfört.....	100: —		
Läkarearvode och medicin	100: —	1,850: —	
Krono- och kommunalutskylder, vattenavgift m. m.	200: —		
Oförutsedda utgifter	300: —	500: —	
Brandkårens reserv:			
Ångsprutan: 1:sta maskinistens lön	75: —		
2:dra » »	50: —		
Kol m. m.	100: —		
Tomthyra.....	50: —		
Öfningar med manskapet.....	450: —	725: —	
Allmänna brandstyrkan:			
Hyra för spruthus.....	200: —		
Gratifikation vid sprutmönstringen.....	300: —		
Diverse utgifter vid eldsvådor.....	300: —	800: —	
Reparation af ångspruthuset:			
		225: —	
Nyanskaffning:			
Verktyg och uppsättning för smedjan m. m.		500: —	
	Summa kronor	16,485: —	

Västerås den 27 Oktober 1905.

På Brandnämndens vägnar:

Petrus Tersmeden.

(Bilaga litt. B.)

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårds-
nämnden i Västerås den 2 November 1905.

§ 86.

Upprättades och godkändes följande

**Förslag till Utgifts- och Inkomststat för sundhetsvården
i Västerås år 1906:**

a) *Allmänna hälsovården:*

Aflöningar:

Stadsläkaren: lön	2,000: —	
tjänstgöringspenningar	1,000: —	
Aflöning åt vikarie under semester	250: —	3,250: —
1:sta barumorskan: lön	400: —	
2:dra » »	300: —	
1 ord. sjuksköterska för staden	500: —	
Arfvode till sekreteraren	300: —	
» » veterinären för undersökning af till salu hållet kött.....	200: —	
Hälsovårdspolisen: lön	1,200: —	
ålderstillägg	300: —	
beklädnadsersättning	100: —	1,600: —
Köttbesiktningbyrån: hyra	200: —	
ved och lyse	30: —	230: —
Animal vaccin för skyddskoppympning.....	100: —	
Diverse utgifter (desinfektion, rese- och annonskostnader).....	500: —	
Anslag för vård af medellösa lungsjuka	1,500: —	8,880: —

b) *Epidemiska sjukhuset:*

Aflöningar:

Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	500: —	
Tre ordinarie sjuksköterskor	1,500: —	
Gårdsdrängen vid sjukhuset.....	500: —	2,500: —
Extra sjuksköterskor (förslagsvis)	400: —	
Matvaror och medicin, förslagsvis (för såväl stadens som landsbygdens sjuka)	4,000: —	
Ved, kol och lyse	2,000: —	
Brandstod, vattenskatt och telefonavgifter.....	300: —	
Diverse utgifter och reparationer	1,500: —	
Brist från år 1904	2,462: 88	13,162: 88
	S:a Kronor	22,042: 88

c) *Beräknade inkomster från landstinget:*

Fast årsavgift.....	2,775: —
Underhållskostnad (förslagsvis)	3,500: —

In fidem

Gustaf Qvarfjott.

(Bilaga litt. D.)

Västerås Vattenverks Budget för 1906, ordnad enligt följande fördelningssätt:

Driftkostnaderna:

	Inkomster	Utgifter
Ångkol och ved.....		3,500: —
Oljor, putsmedel, packning, pumpning af brandposter m. m.		900: —
Ny sand, skurning, tvättning, filter, reservoar och regleringskammare		2,000: —
Rensning, spolning, pumpning, kranar m. m.		1,150: —
Turbinhuset		2,400: —

Förvaltningen:

Kontorspersonalen	2,500: —
2 maskinister	2,400: —
1 eldare	800: —
Rörnättsförman	1,300: —

Diverse utgifter:

Telefonafgifter	140: —
Brandstod	65: —
Skriftmateriel, utskylder, arrende.....	125: —
Ändringar för gatuomlägg. m. m.	400: —
Kollektivolycksfallsförsäkringar	70: —
Renhållning, snöskottning, sopning m. m.	150: —
Oförutsedda utgifter	400: —

Underhåll:

Pumpverken, besiktning, byggnader, vägar, stängsel, planteringar m. m. ...	800: —
Sugbrunnar, sug- och tryckledningar.....	100: —
Vattenledningen, brandposter, trummor, spolposter, luckor, mätare, m. m.	700: —
Aflopsledning	100: —
Serviser, gårdsaflopp, dricksposter och undersökningar	600: —
Rännstens- och rensbrunnar	200: —

Nyanläggningar:

Nya serviser och gårdsaflopp		2,000: —
Beräknad inkomst af c:a 690 serviser	34,000: —	
	Kronor	34,000: —
	Vinst	11,200: —
Summa kronor	34,000: —	34,000: —

Naturaförmåner i beräknadt värde:

Föreståndare och maskinist vid gamla verket.....	400: —
Eldare vid gamla verket.....	100: —
2 maskinister vid nya verket.....	200: —

Västerås den 23 November 1905.

Gerh. Gustafsson.

(Bilaga litt. E.)

Västerås Gasverks Budget för 1906, ordnad enligt följande fördelningssätt:

Gasberedningen:

	Inkomster	Utgifter
Stenkol med frakter m. m.		13,500: —
Retorternas betjäning och diverse andra arbeten		4,400: —
Gasreningen		250: —
Apparaternas underhåll		150: —
Fastighetens underhåll		200: —
Redskap		100: —
Nyanläggningar		300: —

Förvaltningen:

Kontorspersonalens aflöning	2,700: —
Gasmästarens aflöning	1,600: —
Revisionskostnader	200: —
Gratifikationer	350: —
Förvaltningsbyggnadens underhåll	150: —
Af Stadsfullmäktige till Belysningsbolagets direktör beviljad arvode för ett år	1,500: —

Diverse utgifter:

Skriftnatiel, böcker, annonser m. m.	200: —
Post- och telefonafgifter	200: —
Brandförsäkringar	350: —
Olycksfall och sjukhjälp	300: —
Vattenafgifter	275: —
Eldning och städning	125: —
Renhållning, snöskottning, sopning m. m.	150: —
Utskylder, diverse omkostnader m. m.	1,400: —
Hyreshidrag åt rörläggarne Anderson och Tunell ...	170: —

Allmänna belysningen:

Lykttändareaflöningar	2,750: —
Glödkroppar, glas m. m.	575: —
Fotogén, sprit m. m.	60: —
Hufvudrörledningars och lyktors underhåll	800: —
Nyanläggningar	5,000: —
Diverse materialier och redskap	200: —
Ersättning af staden för belysning med 222 gaslyktor, i jämt tal förslags- vis 442,500 timmar, inberäknadt överbelysning å 4 öre pr timma	17,700: —
Därifrån afgår kostnaden för belysning å hamnen med 8 lyktor	500: —
	17,200: —
Ersättning af staden tillika med utgifter för 7 stycken luxtampor	500: —
	500: —
Transport	17,700: —
	38,455: —

Transport	17,700: —	38,455: —
-----------	-----------	-----------

Enskild gasförbrukning:

Förbrukning genom mätare	32,915: —	
Rabatter å genom mätare förbrukad gas		1,100: —
Mätarehyror	1,050: —	
Utgifter för afläsningar, inkasseringar, mätarejusteringar m. m.		275: —
Enskild förbrukning för gårdar	235: —	
Förbrukning vid gasverket		699: —
Inköp af nya mätare		1,200: —

Biprodukter:

Koks	5,950: —	525: —
Tjära	1,400: —	990: —

Installationer för gasbelysning:

Vinst på arbeten, materialier m. m.	1,550: —
---	----------

**Installation af diverse utom gasverket stå-
ende arbeten såsom anläggning af
rörbrunnar, vattenledningar m. m.,
hvilka arbeten utföras af gasverkets
personal:**

Vinst på utförda arbeten, försälda materialier m. m. vid anläggning af rörbrunnar	700: —
Vinst på vattenledningars anläggning, försälda materialier m. m.	4,550: —

Räntor:

Sala—Tillberga Järnvägs-Aktiebolag, 50,000 kronor		2,500: —
	Kronor	66,050: —
	Vinst	45,744: —
		20,306: —
Summa kronor	66,050: —	66,050: —

Västerås den 23 November 1905.

Gerh. Gustafsson.

(Bilaga litt. F.)

Västerås Elektricitetsverks Budget för 1906, ordnad enligt följande fördelningssätt:

Driftkostnaderna:		Inkomster	Utgifter
Ängkol med frakter m. m.			7,065: —
Maskinernas och apparaternas bejämning			2,800: —
» » » underhåll: oljor			700: —
» » » » packning, remmar, trassel, reparationer m. m.			700: —
Akkumulatoreernas underhåll			350: —
Fastighetens underhåll			100: —
Redskap			30: —
Förvaltningen:			
Kontorspersonalens aflöningar			1,900: —
Maskinmästarens aflöning			1,600: —
Revisionskostnader			150: —
Gratifikationer			60: —
Diverse utgifter:			
Skrifmateriel, böcker, annonser m. m.			100: —
Post- och telefonaufgifter			100: —
Brandförsäkringar			350: —
Olycksfall och sjukhjälp			120: —
Vattenaufgifter			160: —
Eldning och städning			100: —
Renhållning, snöskottning m. m.			100: —
Utskylder, diverse omkostnader m. m.			1,000: —
Belysningen:			
Från staden		240: —	
Enskild belysning		37,500: —	
Rabatt å privat belysning			3,200: —
För vattenkraft från turbinhuset			1,200: —
Mätarhyror		3,350: —	
Reparationer af mätare			130: —
Lampsläckning			35: —
Ledningsnätets underhållning			1,000: —
Nyanläggningar			1,000: —
Lön till hufvudmontör			1,165: —
Afläsningar och inkasseringar			720: —
Hyresbidrag för hufvudmontör			120: —
Transport		41,090: —	26,055: —

	Transport	41,090: —	26,055: —
Ersättning för galgar			300: —
Inköp af mätare			2,000: —

Installationer för elektrisk belysning:

Inledning af elektriskt ljus, arbeten och materiel		750: —	
	Kronor	41,840: —	28,355: —
	Vinst		13,485: —
	Summa kronor	41,840: —	41,840: —

Västerås den 23 November 1905.

Gerh. Gustafsson.

(Bilaga litt. G.)

Förslag till utgiftsstat för stadens parker och planteringar för år 1906.

Aflöningar: C. A. Forsberg	1,500: —	
en elev	540: —	2,040: —
Telefonavgift		53: —
Årlig brandstodsavgift för materialhuset vid Stenläggaregatan		3: 20
För skötsel och underhåll:		
Vasaparken och trädplanteringar utom stadens tullar samt parken mellan Sten-		
läggaregatan och Kaserngatan	1,500: —	
Stadsparkens vård och underhåll	600: —	
Hamngatan söder om järnvägen och vid turbinhuset	350: —	
Planteringar vid esplanader och öfriga gator, samt vid läroverket för gossar	700: —	
Stallhagens vård och underhåll	300: —	
Djeknebergets vård och underhåll	750: —	
Skötsel af planteringar å Mariaberget och å s. k. Käringberget	100: —	
Sand till alla planteringar	500: —	
Lagning och ändring af svenska flaggorna som tillhöra Djekneberget,		
borttagning af unionsmärket och insättning af blå duk	50: —	
Dansbanan å Djekneberget, omläggning af golfvet, reparation af sitt-		
bänkarna och räcket kring densamma samt virke, spik, tjär-		
ning, målning och arbetskostnad enligt arbetschefen Johans-		
sons beräkning	425: —	
Reparation (cementering) af dammen vid östra sidan af berget	75: —	550: —
	Summa kronor	7,446: 20

Västerås den 8 November 1905.

Claes Ugglå.

C. A. Forsberg.

Inkomst- och Utgiftsstat för Fattigvården i Västerås stad år 1906.

Inkomster:

För allmänna fattigvården:

Åfgäld för tvänne planteringsland	50: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	500: —	
Andelar i böter	50: —	
Auktionsmedel efter aflidna fattiga	20: —	
Räntemedel	400: —	1,020: —

För fattiggården Carlslund:

För verkställda arbeten	600: —	
Tillfälliga inkomster	600: —	
För sålda jordbruksprodukter	150: —	1,350: —
Att genom uttaxering fyllas		46,994: 45
	Kronor	49,364: 45

Utgifter:

För allmänna fattigvården:

Nybyggnad af svinhus vid Carlslund	2,500: —	
Ränta och amortering å köpeskillingen för Carlslund	1,001: —	
Ränta och amortering å kostnad för nybyggnad vid Carlslund	1,282: 20	
Tillfälliga understöd med penningar	10,000: —	
Tillfälliga understöd med rågmjöl, 5,000 kg. å 16 öre	800: —	
Underhåll för utpensionerade fattighjon	500: —	
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn	6,800: —	
Hyreshjälp	5,000: —	
Beklädnadshjälp	200: —	
Sjukvårdskostnader och medikamenter	2,800: —	
Lasarettersättningar	600: —	
Ved till utdelning, 120 famnar å 13 kr: —	1,560: —	
Årsanslag till diakonissan	250: —	
Bespisning af skolbarn	600: —	
Revisionsarvode	50: —	
Diverse utgifter	500: —	
Arvode till predikant vid Carlslund	150: —	
Arvode för å Hall intagna barn	400: —	
Aflöningar: Kamreraren	700: —	
Sekreteraren	500: —	
Vaktmästaren	100: —	1,300: —
		36,293: 20
	Transport	36,293: 20

Transport 36,293: 20

För fattiggården Carlslund:

Rågmjöl	10,000 kg. à 0: 15	1,500: —	
Hvetemjöl	1,000 » à 0: 22	220: —	
Korngryn	1,000 » à 0: 18	180: —	
Hafregryn	125 » à 0: 30	37: 50	
Kornmalt	425 » à 0: 23	97: 75	
Ärter	900 » à 0: 18	162: —	
Kött	850 » à 0: 65	552: 50	
Korf	375 » à 0: 50	187: 50	
Mjök, skummad, 17,000 liter à 0: 04		680: —	
» oskummad, 2,500 » à 0: 13		325: —	
Smör	120 kg. à 2: 00	240: —	
Margarin	450 » à 1: 08	486: —	
Sill, 10 tunnor à 28: —		280: —	
Kåbiljo, 400 kg. à 0: 38		152: —	
Salt, 7 hl. à 2: —		14: —	
Sirup, 140 kg. à 0: 28		39: 20	
Kaffe, 180 kg. à 1: —		180: —	
Socker, 475 kg. à 0: 68		323: —	
Intubikaffe, 200 paket à 0: 20		40: —	
Grädde, 200 liter à 0: 65		130: —	
Snus, 13 fjärdingar à 15: 60		202: 80	
Fotogén, 450 liter à 0: 16		72: —	
Barrved, 140 famnar à 13: —		1,820: —	
Koks, 100 hl. à 1: 25		125: —	
Grisar, 10 st. à 25: —		250: —	
Sjukvård och medikamenter		200: —	
Beklädnadskostnader		300: —	
Begravningskostnader		100: —	
Diverse utgifter, såsom underhåll af linne, sängkläder och inventarier m. m.		1,000: —	
Aflöningar: sysslomannen	1,500: —		
föreståndarinnan	400: —		
portvakten	775: —		
sköterskan	300: —		
tjänstepigan	200: —		
		3,175: —	13,071: 25
		Kronor	49,364: 45

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.*Axel Eklundh.*

(Bilaga litt. K.)

Inkomst- och Utgiftsstat för kyrkan och kyrkliga ändamål i Västerås stad för år 1906:

(Godkänd å kyrkostämman den 25 Oktober 1905.)

Inkomster:		Gemensam in- komst för Västerås och S:t Ilan	Stadens andel
5:te årets arrende för den inköpta jorden i Kopparbergsvreten, som icke till begravningsplats är anordnad	163: 90		
Försäljning af grafplatser, förslagsvis	400: —		
Afgifter för likvagnens begagnande, förslagsvis	100: —		
» » klockor och lister	400: —		
Summa kronor	1,063: 90		
däraf <i>stadens andel</i> enl. Kungl. Förordn. den ³¹ / ₅ 1901			1,036: 22
Personala afgifter, som uttaxeras å 1 kr. pr man och 50 öre pr kvinna för prästerskapets aflöning			1,625: —
<i>Att genom uttaxering fyllas</i>			20,550: 12
	Kronor	23,211: 34	

Utgifter:		Gemensam ut- gift för Västerås och S:t Ilan	Stadens andel
Enligt Kungl. Brefvet den ²¹ / ₁₀ 1869:			
<i>Pastor</i> , lön i kontant			425: —
<i>Konminister</i> , lön i kontant	700: —		
Ränteersättning från Drottning Kristinas fond	125: —		825: —
Personligt lönetillägg för år 1906 i enlighet med 1901 års kyrkostämmobeslut, c:a			1,000: —
<i>Domkyrkosysselman</i> , lön i kontant	500: —		
Hysesmedel	277: 50		777: 50
<i>Pastorsadjunkt</i> , lön för år 1906	2,500: —		
<i>Domkyrkoorganisten:</i>			
Lön efter äldre stat från stadsförsamlingen			825: —
Lönetillägg den ²⁵ / ₁₀ 1905, c:a		991: 71	
Från domkyrkan på församlingarne öfverflyttadt belopp eller lösen för 6,57 hektol. (25 kft 1 kna) spannmål, ¹ / ₂ råg, ¹ / ₂ korn efter medelmarkegång med tillägg af försellön och penningar		65: —	
<i>Domkyrkoklockaren:</i>			
Lön enligt kyrkostämmobeslut den ³⁰ / ₁₀ 1888	750: —		
Lönetillägg enligt » den ³¹ / ₁₀ 1899	100: —		
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för tvätt och oblat	75: —		
Personligt lönetillägg den ²⁶ / ₁₀ 1904	250: —		
Transport	4,731: 71	3,852: 50	

	Gemensam ut- gift för Västerås och S:t Ilan	Stadens andel
Transport	4,731: 71	3,852: 50
<i>Kyrkovaktaren:</i>		
Lön från stadsförsamlingen enligt kyrkostämmobeslut den 27/10 1892		273: —
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för be- klädnad	20: —	
Lönstillägg den 30/10 1900	75: —	
D:o » 26/10 1904	150: —	
För inre städning i kyrkan	150: —	
» yttre renhållning	200: —	
» likvagnens skötsel	20: —	
<i>Extra kyrkovaktaren:</i>		
Lön	60: —	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för beklädnad	17: 67	
<i>Ringareällderman:</i>		
Lön enligt kyrkostämmobeslut i Okt. 1888	38: —	
<i>12 Ringare:</i>		
För 12 man à 24: —	288: —	
Från domkyrkan på församlingarna öfverflyttadt belopp för beklädnad, 12 man à 26: —	312: —	
Lönstillägg till 12 ringare à 15: —	180: —	
D:o d:o den 26/10 1904 à 10: —	120: —	
Kostnadsfri begravningsringning för obemedlade	90: —	
Olycksfallsförsäkring af 12 ringare	38: 88	
<i>Dödgräfvaren:</i> Lön	125: —	
<i>Enkefru Maria Bolander:</i> Pension	300: —	
<i>Prästgårdsbyggnadsmedel:</i>		
Diverse utgifter för oförutsedda behof		300: —
Brandstodsafgifter: för domprostgården	54: 78	
» komministergården	41: 80	
» klockaregården	13: 25	109: 83
Domprostgårdens reparation, 6,000 kr., där af för 1906		1,200: —
<i>Kyrkans behof:</i>		
Kyrkans belysning med elektriskt ljus samt elektrisk kraft till orgelmotorn	450: —	
Underhåll af ledningar, lampor m. m.	100: —	
Stearinljusbelysning	30: —	
För reparation och tillsyn af orgeln	200: —	
» tillsyn af den elektriska motorn	150: —	
Bänkhysesersättning	1,600: —	
Klockor och lister	400: —	
Tornurets skötsel	75: —	
Skurning i kyrkan	100: —	
Konsistorii cirkulär och prästänkemedel	2: 50	
Transport	10,023: 76	5,735: 33

	Gemensam ut- gift för Västerås och S:t Iljan	Stadens andel
Transport	10,023: 76	5,735: 33
Biblar m. m. till nattvardsbarnen	125: —	
Trycknings- och annonskostnader	200: —	
Ljuspengar till kyrkobetjäningen		10: —
Arvode för kyrkans räkenskaper	250: —	
För utdebitering af prästerskapets löner		250: —
Kyrkokören	400: —	
Kyrkosalen		150: —
Diverse utgifter:	200: —	
Kyrkans och sakristians uppvärmning:		
Koks, 1,900 hl., förslagsvis, å 1: 25 pr hl.	2,375: —	
Frakt, lämpning, körning m. m. af koks	200: —	
Reparationer	200: —	
Sotning af apparaten och skorstenen	40: —	
Hyresafgift för upplag af koks	125: —	
Ved med sågning och spänning	30: —	
Aflöning till eldaren	400: —	
Diverse utgifter	50: —	

Kyrkogårdarne:

Anslag till Trädplanteringssällskapet	700: —
Diverse, såsom snöskottning, sprängning af sten	200: —
Sand	300: —
Oförutsedda behof	100: —

Arrende:

Arsafgäld för östra kyrkogården utom Kvarntullen, lösen för 13,19 hl. (50 kft 4 k:r) spanmål, $\frac{1}{2}$ råg, $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarkegång, ca	100: —
---	--------

Ränta och amortering å obligationslån:

I 1896 års obligationslån för Västerås stad ingår för anskaffande af ny orgel
i domkyrkan ett belopp af 20,000 kr., hvaraf återstår att
amortera kr. 17,080: —:

Ränta för 1 år	607: 68
Amortering för 1 år	400: —

Beräknad brist för år 1905:

Af kyrkostämman den $\frac{28}{12}$ 1904 beslutna utgifter för södra småskolans apterande till s. k. kyrkosal, kr. 1,000: —, att uttaxeras under 3 år, däraf för år 1906	330: —
För underhåll af kyrkosalen 1905	150: —
Kronor	16,926: 44
däraf stadens andel enligt Kungl. Förordningen den $\frac{31}{5}$ 1901	16,486: 01
Summa kronor	23,211: 34

(Bilaga litt. L.)

Inkomst- och Utgiftsstat för Folk- och Småskolorna i Västerås år 1906.

(Godkänd å kyrkostämman den 25 Oktober 1905.)

Inkomster:

Statsbidrag:

Till folkskolan:			
för 4 lärare (-innor) å kr.	666: 67	2,666: 68	
» 2 » » »	600: —	1,200: —	
» 7 » » »	533: 33	3,733: 31	
» 12 » » »	466: 67	5,600: 04	
» 1 » » »	466: 67	466: 67	13,666: 70
» 1 » (inspektör) å »			466: 67

Till småskolan:			
för 7 lärarinnor å kr.	300: —	2,100: —	
» 5 » » »	266: 67	1,333: 35	
» 6 » » »	233: 33	1,399: 98	4,833: 33
Till fortsättningsskolan:			
» slöjdskolan för gossar, 29 grupper å kr.	80: —	2,320: —	300: —
» » » flickor, 24 » » »	40: —	960: —	3,280: —

Hysesmedel:

För 1 rum	100: —
-----------	--------

Räntemedel:

Å upp- och afskrifning, ca	30: —
----------------------------	-------

Fattigvårdsstyrelsen:

Till barnavårdsnämnden för 6 barn vid Hall	600: —	730: —
--	--------	--------

Att genom uttaxering fyllas:

För folk- och småskolorna	76,460: 99	
» barnavårdsnämnden	900: —	
» ränta och amortering	18,238: 70	95,599: 69
	Kronor	118,876: 39

Utgifter:

En ord. lärare (Lindqvist): lön	1,950: —
Bostad in natura.	
En » » (Werkelin): lön	1,950: —
Bostad in natura.	
En » » (Malmberg): lön	1,950: —
Bostad in natura.	
En » » (Walter): lön	2,250: —
En » » (Ahlm): lön	1,550: —
Bostad in natura.	
En » » (Bohlin): lön	1,750: —
En » » (Fröier): lön	1,750: —
En » » (Dahlberg): lön	1,500: —
En » » (Næslund): lön	1,500: —
En » » (Andrén): lön	1,500: —
En » » (ny plats i st. för e. o.): lön pr $\frac{1}{2}$ år, från $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$	750: —
En e. o. lärare (Rudqvist): lön pr $\frac{1}{2}$ år, från $\frac{1}{1}$ — $\frac{1}{7}$	600: —
En » » (Gralén): lön	1,200: —
En ord. lärarinna (Stenström): lön	1,350: —
Bostad in natura.	
En » » (Svanholm): lön	1,550: —
En » » (Hammarskiöld): lön	1,475: —
En » » (Fröman): lön	1,400: —
En » » (Bohman): lön	1,200: —
Bostad in natura.	
En » » (Fernqvist): lön	1,325: —
En » » (Johansson): lön	1,250: —
En » » (Svanbom): lön	1,325: —
En » » (Kolmodin): lön	1,250: —
En » » (Köhlberg): lön	1,250: —
En » » (ny plats): lön	1,250: —
En » » (ny plats i st. för e. o.): lön pr $\frac{1}{2}$ år, från $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$	625: —
En e. o. lärarinna (Månsson): lön pr $\frac{1}{2}$ år, från $\frac{1}{1}$ — $\frac{1}{7}$	500: —
En » » (Hellman): lön	1,000: —
En » » (Rune): lön	1,000: —
Läraren i slöjd (Brandt): lön	1,800: —
Bostad in natura.	
Till slöjdundervisning för gossar i Herrgårdsskolan	2,200: —
En lärarinna i slöjd (Hellström): lön	1,000: —
En » » (Wahlbäck): lön	900: —
En » » (Lindqvist): lön	466: 66
En lärarinna i huslig ekonomi (Tunell): lön	1,000: —
En småskolelärarinna (Törngren): lön	900: —
En » » (Hallin): lön	800: —
Bostad in natura.	
En » » (Bergh): lön	900: —
Nio småskolelärarinnor (Kjellin, Lennmalm, E. Eriksson, J. Johansson, A. Eriksson, Norling, Karlsson, Wahlberg, Anna, Ahlström): lön à kr. 800: —	7,200: —
Transport	55,116: 66

	Transport	55,116: 66	
En småskolelärarinna (Sewelin): lön	750: —		
En » (Pettersson): lön	750: —		
Fyra lärarinnor (Häggroth, Swensson, Österberg, Wahlberg, Märtha): lön å kr. 700: —	2,800: —	59,416: 66	
Vaktmästaren i Herrgårdsskolan (Johansson): lön	800: —		
För badning	200: —	1,000: —	
Bostad och ved in natura.			
Till biträde med tillsyn vid ugnar och ångpannor (Sahlqvist):		500: —	
Förslagsanslag för hjälp vid städning i Herrgårdsskolan		500: —	
Vaktmästaren i Djeknebergsskolan (Andersson): lön	800: —		
För badning	200: —	1,000: —	
Bostad och ved in natura.			

Fortsättningsskolan:

Arvode till lärare och lärarinnor	1,000: —	
-----------------------------------	----------	--

Ersättningsskolan:

Arvode till lärare och lärarinnor	1,000: —	2,000: —
-----------------------------------	----------	----------

Pensionsavgifter:

Till folkskolelärares pensionsinrättning, ca	950: —	
» » änke- och pupillkassa, ca	267: —	
» småskolelärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt	240: —	1,457: —

Pensioner:

Till f. folkskoläraren A. Thunmarks änka	160: —	
» f. slöjdlärarynnan J. Bothén	400: —	
» f. småskolelärarynnan M. Holm	100: —	
» f. » L. Melin	500: —	
» f. folkskolevaktmästaren K. G. Löndborgs änka	200: —	1,360: —

Diverse utgifter:

Koks, förslagsvis, 1,730 + 700 hl. å 1: 25 pr hl.	3,037: 50	
Ved, 82 famnar å 13: —	1,066: —	
Vedhuggning	246: —	
Kol och antracit till ångpannor och kaminer	800: —	
Diverse utgifter för uppvärmningen	400: —	
Belysning: elektrisk och gas	2,400: —	
Reparationer	2,400: —	
Sand till skolplanerna	400: —	
Brandstodsavgifter	363: 53	
Vattenavgifter	150: —	
Skolträdgårdarne	300: —	
Krono- och kommunalutskylder för jord	5: —	
Arvode för skolkassans räkenskaper	400: —	
Skurning och rengöring i skollokalerna	2,200: —	
Transport	14,168: 03	67,233: 66

	Transport	14,168: 03	67,233: 66
Skötsel af ur		30: —	
Skolköket: ny uppsättning, 2,400: —, fördeladt på 5 år, däraf för år 1906		480: —	
Driftkostnad		500: —	
Skolmateriel		1,300: —	
Inventarier, däribland gymnastikattiralj		2,000: —	
Ny uppsättning af materiel till Herrgårdsskolan, kr. 1,000: —, fördeladt på 5 år, däraf för år 1906		200: —	
Slöjdmateriel, 1,350 + 150		1,500: —	
Ny uppsättning af slöjdmateriel till Herrgårdsskolan, kr. 2,200: —, fördeladt på 5 år, däraf för år 1906		440: —	
Inventarier, kr. 3,925: —, däribland gymnastikattiralj till Djeknebergsskolan fördeladt på 3 år, däraf för 1906		1,325: —	
Ny anskaffning af inventarier till Herrgårdsskolan, kr. 2,200: —, fördeladt på 5 år, däraf för år 1906		440: —	
Trycknings- och annonskostnader		300: —	
Lärarepersonalens bibliotek		75: —	
Telefonavgifter		230: —	
Vikarieavgift för sjuka lärare och lärarinnor		2,000: —	
Arvode till en skolläkare		200: —	
» för hämtning af skolbarn		150: —	
Årsavgift till sjuk- och begravningskassan för 2 lärarinnor à kr. 8: —		16: —	
Skolkängor		500: —	
Diverse samt oförutsedda utgifter		2,000: —	27,854: 03
<i>Barnavårdsnämnden:</i>			
För 6 barn vid åkerbrukskolonien Hall		900: —	
<i>Anslag till Trädplanteringsällskapet:</i>			
För diverse arbeten å skolgårdarne		400: —	
Arvode åt en folkskoleinspektör		3,250: —	
<i>Beräknad brist år 1905:</i>			
Enligt kyrkostämmans beslut till nya slöjdgrupper		1,000: —	5,550: —
<i>Ränta och amortering å obligationslån:</i>			
a) För andel i 1892 års obligationslån, kr. 100,000: —, hvaraf återstår den $\frac{1}{4}$ 1906 kr. 82,250: —:			
1 års ränta		3,255: —	
1 års amortering		1,750: —	5,005: —
b) För andel i 1902 års obligationslån, kr. 215,000 kr., hvaraf återstår den $\frac{1}{4}$ 1906 kr. 207,905: —:			
1 års ränta		8,316: 20	
1 års amortering		2,580: —	10,896: 20
c) Af Drätselkammaren förskottade medel för skolhusbyggnaden å Herrgårdet		36,500: —	
för gårdsplan och trädgård		6,000: —	
		42,500: —	
1 års ränta			2,337: 50
		Kronor	118,876: 34

Berättelse

öfver

verkställd granskning af Västerås stads räkenskaper för år 1905.

Till Magistraten i Västerås stad.

Sedan Magistraten till oss, af Herrar Stadsfullmäktige utsedda revisorer, öfverlämnat de i härhos bilagda protokoll den 23 April 1906 upptagna räkenskaper m. m. samt styrelsen för Västerås Vatten- och Gasverk den 11 innevarande Juni till oss likaledes öfverlämnat sina räkenskaper för tiden 1 Juli—31 Dec. 1905, få vi, efter fullbordad revision af oss sålunda tillställda räkenskaper och med återställande af desamma, afgifva följande

Revisionsberättelse.

Siffergranskningen af Drätselkammarens och Strömsholms vågs räkenskaper har verkställts utaf H. Tersmeden och af Vatten- och Gasverkets räkenskaper utaf J. T. Hülphers, därvid några skrif- och räknepel iakttagits, hvilka under året blifvit vederbörligen rättade med undantag af hvad å bifogade förteckning finnes angifvet.

Vid granskning af utgifts- och inkomststaten för år 1905 ha vi funnit anmärkningsvärdt,

att anslaget för särskilda poliskåren öfverskridits med 5,994 kronor 5 öre, hvilket torde bero dels på arbetsinställelse vid Allmänna Svenska Elektriska Bolagets verkstäder härstädes och därigenom erforderlig ökad bevakning, dels på beslutad omorganisation af poliskåren;

att anslaget till stadens parker och planteringar öfverskridits med 1,133 kronor 13 öre samt bristen för år 1904 utbalanserats till år 1906, hvadan en brist å nämnda anslag förefinnes med tillhoppa 2,186 kronor 89 öre;

att anslaget till vattenledningen öfverskridits med 7,751 kronor 26 öre, men att inkomsterna däraf samtidigt uppgått till 5,592 kronor 55 öre mera, än i staten beräknats;

att Drätselkammaren utanordnat till Ingenjören G. Gustafsson ett flyttningsbidrag å 435 kronor, hvilket icke, så vidt vi kunnat finna, behörigen beslutats; samt

att sammandrag öfver brandkårens räkenskap saknas, såsom fallet varit äfven en del föregående år;

hvarjämte vi anse oss böra omnämna, att enligt räkenskapen och till densamma hörande verifikation N:r 1,227 vid gasverkets öfverlämnande till staden på stadens bekostnad af Drätselkammaren anordnats för gasverkets gamla styrelse en supétillställning å 110 kronor.

Samtliga af Drätselkammaren och af styrelsen för Strömsholms våg förvarade säkerhetshandlingar och värdepapper äro genomsedda och i god ordning befunna.

Enär räkenskaperna äro förda med synnerlig noggrannhet och reda, få vi härmed för så väl Drätselkammaren som styrelsen för Strömsholms våg samt äfven för Vatten- och Gasverkets styrelse tillstyrka ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattat.

Vid denna revisionsberättelse fogas Drätselkammarens berättelse öfver Västerås stads räkenskap för år 1905.

Västerås den 15 Juni 1906.

Alfr. Thunblom.   Georg Enhörning.   Aug. Wetterling.

Med instämmande för öfrigt i ofvanstående berättelse anser undertecknad, att Drätselkammaren vid utanordnandet af flyttningsbidraget till då i Bremen anställd Ingenjör Gustafsson icke öfverskridit sin befogenhet, enär den af Stadsfullmäktige åt Drätselkammaren lämnade fullmakten att tillsätta ingenjörsbefattningen vid Vatten- och Gasverket väl kan enligt mitt förmenande anses så vidsträckt, att en därmed förenad måttlig kostnad af ifrågavarande art, kunnat utan Stadsfullmäktiges hörande af Drätselkammaren utbetalas.

Västerås som ofvan.

Alfr. Thunblom.

Uppgift å vid siffergranskningen af Västerås stads räkenskaper för år 1905 iakttagna felaktigheter.

I. Brandverkets räkenskap:

Verifikation N:r 12 upptager summan 82:47, men motsvarande post i kassan 87:47.

Balansen till mars månad är angifven till 76:02 men skall vara 86:12.

Mathållningen under augusti månad är upptagen till 491:85 i stället för rätteligen 491:55.

Verifikation N:r 290 är ej vederbörligen kvitterad.

Å verifikation N:r 332 står kr. 9:61 i stället för kr. 8:61.

II. Hamnens räkenskap:

Å sidan 325 står transport 663:67 men skall vara 563:67.

Västerås den 15 Juni 1906.

Alfr. Thunblom.   Georg Enhörning.   Aug. Wetterling.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren, i anledning af de i bilagda berättelse öfver verkställd granskning af Västerås stads räkenskaper för år 1905 gjorda anmärkningar, infordrat förklaringar från vederbörande myndigheter i hvad rörer dels öfverskridna anslag för poliskåren och trädplanteringssällskapet dels ock förekommande sifferfel i brandverkets räkenskap, får kammaren, med öfverlämnande af samma förklaringar jämte den af Fattigvårdsstyrelsen afgifna förklaringen öfver anmärkningar mot fattigvårdens räkenskap, enligt jämväl bilagda revisionsberättelse, härmed beträffande anmärkningarne i öfrigt anföra följande:

Den i Hamnens räkenskap anmärkta feltransporteringen, hvarigenom hamnuppbördsmanen har sig till godo ett belopp af 100 kr., kommer att i innevarande års räkenskap rättas.

Det har anmärkts, att anslaget till vattenledningen öfverskridits med 7,751 kronor 26 öre, men då i beräkning tages, att de influtna vattenledningsavgifterna för år 1905 öfverstiga det i staten upptagna inkomstbeloppet med 5,592 kr. 55 öre, blir den verkliga bristen i vattenledningens budget endast 2,158 kronor 71 öre. Denna brist härleder sig därifrån att arbetena för vattenledningens underhåll och rörnätets utsträckning, hvilka arbetens omfång är svårt att vid budgetens uppgörande någorlunda exakt bestämma för nästpåföljande år, dragit större omkostnader än hvad för ändamålet beräknats.

I fråga om Drätselkammarens åtgärd att till föreståndaren för härvarande Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk, ingenjören G. Gustafsson vid hans antagande till platsen utbetala flyttningsskatt med 435 kronor, vill kammaren, med hänvisande till hvad en af revisorerna i afgifven reservation i anledning däraf anfört, allenast erinra, att kammaren ansåg sig befogad att till Gustafsson, hvilken af de medsökande var den mest kvalificerade, på hans egen begäran lämna ersättning för de med den långa hitresan från Bremen förenade, för honom dryga kostnader.

Hvad slutligen angår det endast såsom ett omnämnande af revisorerna antecknade förhållandet att Drätselkammaren på stadens bekostnad vid gasverkets öfverlämnande till staden anordnat en supéutställning å 110 kronor, kan kammaren ej annat än vitsorda riktigheten däraf.

Sedan många år tillbaka har kammaren ansett sig berättigad att använda något mindre belopp till s. k. representationskostnader och mot detta förfaringssätt hafva förutvarande revisorer ansett sig icke böra framställa anmärkning eller ens göra ett omnämnande i revisionsberättelsen.

Västerås den 13 September 1906.

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.

"Såsom förklaring af förenämnda revisionsanmärkning meddelas:

Förenämnda belopp 5,994 kronor 5 öre, hvarmed anslaget till särskilda poliskåren år 1905 öfverskridits, täckes till 2,000 kronor af det förslagsanslag till sistnämnda belopp, som stadsfullmäktige beviljat till extra polisbevakning under de arbetarestridigheter, som till följd af lockout och arbetsnedläggelse under sommaren 1905 ägt rum.

Att anslaget ändock öfverskridits är beroende därpå att till extra polisbevakningen utöfver sistnämnda belopp ytterligare måst utbetalas cirka 500 kronor samt att för beklädnadsanskaffande och uppsättning af vapenpersedlar m. m. åtgått cirka 3,000 kronor högre belopp än därför beräknats.

Västerås Rådhus den 19 Juli 1906.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson."

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Öfver den anmärkning, som af stadens revisorer gjorts beträffande Trädplanteringssällskapets räkenskap, nämligen att utgiftsbeloppet öfverskridit det lämnade anslaget, får Styrelsen afgifva följande förklaring:

I Sällskapets utgifter har oriktigt inräknats kostnaden för soffor å Elba, hvilken post, 127:50, sålunda bör utgå.

På grund af det norska unionsbrottet hafva nya flaggor anskaffats, hvilken utgift ej kunnat i budgetsförslaget beräknas.

För öfrigt får Styrelsen framhålla, att det anvisade anslaget är ett förslagsanslag, hvars öfverskridande därför ej nödvändigt bör blifva föremål för anmärkning, särskildt då de arbeten, som utförts, varit nödvändiga och, en gång påbörjade, ej kunnat nedläggas, äfven om det blef tydligt, att det gifna anslaget måste öfverskridas. Sådana nödvändiga arbeten, som ej på förhand kunnat beräknas, hafva särskildt utförts å Mariaberget och Käringberget.

Västerås den 19 September 1906.

Enligt uppdrag:

F. Linders.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

De af siffergranskaren å Västerås Brandkårs räkenskaper för år 1905 anmärkta felaktigheter, uppkomna dels under förutvarande och dels under nuvarande brandchefens tjänstetid, skola rättas.

Differensen 3 kr. 80 öre, mig till favör, skall påföras innevarande års räkenskaper. Räkningen N:o 290 är nu vederbörligen kvitterad.

Med utmärkt högaktning

C. G. Sjöqvist.

Brandchef.

Till Magistraten i Västerås.

Efter verkställd granskning af Västerås stads Fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1905 få undertecknade af Herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer afgifva följande

Revisionsberättelse.

Af siffergranskaren enligt bifogade förteckning gjorda anmärkningar befunnos följande förtjåna afseende:

- 1:o) Fol. 60 (kassan) är H. Hedvig Lovisa Looström upptagen med kr. 25 i understöd och fol. 64 med kr. 25 i hyra, men i motsvarande verif. 664 är hon antecknad för endast kr. 25.
- 2:o) Verif. 742 utvisar 14: 50 kr., däraf 12: 50 till hyreshjälp för Hustru Sofia Fahlborg, men i kassan fol. 70 är hon upptagen med kr. 2: 50 i understöd och kr. 12: 50 till hyra, således kr. 15.
- 3:o) Verifikation 1,714 saknas.
- 4:o) Verif. 1,819 är utanordnad för Arb. C. E. Eklund, men motsvarande i kassan för C. E. Carlsson.

För egen del hafva vi funnit skäl till följande erinringar:

- 1:o) Bevis om erlagd brandförsäkringsavgift äfvensom gravationsbevis för gården N:o 4 i stadens Södra kvarter, där fattigvården har stora in-teckningar, böra finnas ibland Styrelsens säkerhetshandlingar.
- 2:o) Hela årsräntan å Anna Helena Almströms donationsfond bör oafkortad enligt testamentets ordalydelse delas i lika delar mellan fyra änkor eller barn af borgerliga klassen, så att ökad kapitalisering undvikes.
- 3:o) I Styrelsens protokoll den 7 September 1905, § 28, omnämnes, att J. E. Hallin är skyldig Styrelsen omkring sexhundra (600) kronor; men bör Styrelsen enligt vårt förmenande, om den vill göra anspråk på återbetalning, se till, att understöds- eller låntagare ej komma i så stor skuld, utan bör den behöfvande då hellre intagas å fattiggården.
- 4:o) Då C. O. Borell enligt protokollet den 6 april, § 13, är skyldig 65 kr. jämte ved och enligt protokollet den 4 Maj, § 3, ej verkställt någon inbetalning, men enligt protokollet den 3 Augusti, § 19, endast är skyldig 5 kr., så äro hans däremellan gjorda afbetalningar ej protokollförda.
- 5:o) Vid besök å fattiggården Karlslund hafva vi funnit förhållandena därstädes fullt tillfredsställande; dock befunnos en del logement nedrökta och mörka och därför i behof af ommålning.
- 6:o) Siffergranskningen har äfven nu verkställts af Hr Herman Tersmeden, hvilket framgår af närlagda sifferrevisionsberättelse.
- 7:o) Resultatet af vår granskning af räkenskaper och förvaltning är, att vi med framhållande af fattigvårdsstyrelsens och dess tjänstemäns oförtröttade samvetsgrannhet och nit i uppfyllandet af deras svåra värf, bedja få tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Västerås den 13 Juni 1906.

Karl Berglind.

Karl Hägwall.

R. Beijnoff.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den af revisorerne vid granskning af Västerås stads Fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1905 får Styrelsen öfver gjorda anmärkningarne afgifva följande förklaring:

Hvad först beträffar de af revisorerne vid räkenskapen anmärkta felaktigheter och brister, hvilka medgifvas, vill Styrelsen hafva nämnt, att desamma komma att af undertecknad, Styrelsens t. f. Kamrerare, vederbörligen rättas och kompletteras, där så ej redan skett.

Vidkommande så anmärkningarne och erinringarne i öfrigt får Styrelsen tillkännagifva beträffande

1:o att gravationsbevis för gården N:o 4 Södra kvarteret redan anskaffats, och skall jämväl kvitto å brandförsäkringsafgiften länehandlingarne biläggas;

2:o att beträffande *Anna Helena Almströms* fond, så som revisorerne föreslagit af Styrelsen ordnas från och med år 1906;

3:o att *J. E. Hallin* åsamkat sig ifrågavarande skuld därigenom, att Styrelsen varit nödsakad att under flere år draga försorg om Hallins ett barn; samt

4:o att *C. O. Borell* den 6 April 1905 visserligen häftade i en skuld till Styrelsen å tillhoppa 65 kronor, därå han ej under tiden till den 4 Maj samma år gjort någon afbetalning, men utgjorde däraf ett större belopp sådan äldre skuld, som Styrelsen ej gjort sig räkning på kunna återbekomma; äfvensom att Styrelsen angående

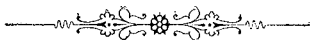
5:o om *målning* af en del logement, vill draga försorg därom i samband med annan skeende reparation vid fattiggården.

Västerås den 10 Augusti 1906.

På Fattigvårds-Styrelsens vägnar:

A. Johansson.

Axel Eklundh.

Register:

1. Sammandrag öfver Utgifter och Inkomster	Utgifter sid. 1—7 Inkomster „ 8—11
2. Reserverade köpeskillingsmedel för försåld diverse mark och byggnader	„ 12—15
3. Räkning öfver Hamnbyggnaden, utvisande med hvilket belopp, som kostnaden för byggnaden beräknas ingå i stadens obligationslån vid 1905 års slut	„ 16—17
4. Räkning öfver Hamnafgifterna för år 1905	„ 16—17
5. Räkning öfver Hamnens Underhålls- och Reparationsfond	„ 18—19
6. Sammandrag öfver kostnaden för vatten- och afloppsledningen	„ 21—22
7. Sammandrag öfver Renhållningsverkets Utgifter och Inkomster år 1905	„ 22—25
8. D:o Tillgångar och Skulder för d:o	„ 26—27
9. D:o af Drätselkammarens räkenskaper (utgående balans-konto) Tillgångar och Skulder den 31 December 1905	„ 28—37
10. Sammandrag öfver Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning	„ 38—40

Berättelse

öfver

Västerås stads Drätselkammars räkenskaper 1905.

Sammandrag öfver allmänna utgifter och inkomster.

Utgifter för året:

Ränta och Amortering å Obligationslån:

Obligationslånet af den $\frac{1}{6}$ 1892:

Ränta	13,300: —	
Amortering	7,000: —	
Provision	50: 75	20,350: 75

Obligationslånet af den $\frac{15}{6}$ 1896:

Till Stockholms Handelsbank:

Ränta	20,592: —	
Amortering	16,000: —	
Provision	45: 74	36,637: 74

Till fonder under Drätselkammarens förvaltning:

Ränta	6,498: —	
Amortering	3,000: —	9,498: —

Till Aktiebol. Mälareprov. Bank:

Ränta	180: —	46,315: 74
-----------------	--------	------------

Obligationslånet af den $\frac{1}{8}$ 1902:

Till Stockholms Handelsbank:

Ränta	57,097: 78	
Amortering	7,000: —	
Provision	76: 91	64,174: 69

Till fonder under Drätselkammarens förvaltning:

Ränta	6,240: —	
Amortering	16,000: —	22,240: —

Till Domkapitlet i Västerås:

Ränta	1,200: —	87,614: 69	154,281: 18
		Transport	154,281: 18

Intresse-Konto:

	Transport	154,281: 18	
Ränteutgifter	12,126: 86		
Wallöfska lifräntan	1,100: —	13,226: 86	

Aflöningar:

Till Magistraten och underlydande tjänstemän och betjante	18,215: —		
Vid Drätselkammaren m. m.:			
Stadskamreraren och Sekreteraren	3,500: —		
Räkenskapsföraren	1,500: —		
Arbetschefen	3,000: —		
Arbetsförman	1,200: —		
Sekreteraren hos Stadsfullmäktige	1,000: —		
Anslag till skrifbiträde å Drätselkammarekontoret	1,000: —		
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper	400: —		
Arvode för uppehållande af Rådmanbefattningen	200: —	11,800: —	30,015: —

Pensioner:

f. Stadsfiskalen Aug. Westerling	1,500: —		
„ Räkenskapsföraren J. R. F. Lundberg	1,200: —		
„ Poliskonstapeln J. F. Asplund	500: —		
„ „ E. A. Westén	300: —		
„ Tornväktaren J. E. Norén	150: —		
„ „ C. E. Eriksson	75: —		
„ Städerskan Johanna Söderlund	60: —		
„ Barnmorskan Carol. Närström	400: —		
„ Patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
„ Sysslomannen J. E. Pettersson	800: —		
Fröken Anna Gedda (Oktober—December)	250: —		
Anslag till Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns reservfond enl. Kungl. Brevet den $1\frac{1}{4}$ 1850 och den $2\frac{1}{2}$ 1868, $1\frac{1}{5}$ Rådmanlön efter äldre stat	360: —	5,695: —	

Brandväsendet med gemensamma Brand- och Poliskåren:

(Årets uttaxering kr. 39,735: —.)

Gemensamma brand- och poliskåren	28,205: —		
Särskilda poliskåren	11,530: —		
Af Drätselkammaren förskotteradt belopp	5,994: 05	17,524: 05	45,729: 05

(Att gäldas genom uttaxering).

Byggnads-Nämnden:

Aflöningar	2,500: —		
Diverse utgifter	265: 80	2,765: 80	

Sundhetsvården:

Allmänna hälsovården	7,147: 74		
Epidemiska sjukvården	8,124: 50		
1904 års brist	2,462: 88		
Anslag för vård af medellösa lungsjuka	1,500: —	19,235: 12	
	Transport	270,948: 01	

Transport 270,948: 01

Gatubelysningen:

(Efter afdrag af 12 gaslykter som bekostas af hamnen.)

Belysning med 202 gaslykter	16,040: 41	
elektriska lampor	238: 87	
Flyttning af lykter	85: 11	16,364: 39
Afgår for en försåld luxlampa		50: —
		16,314: 39

Gatuläggningen:

(Årets uttaxering enl. budgetförslaget.)

Kostnaden för mindre gatuarbeten år 1905 samt afgæld for grustag och nubbstensbrott	5,000: —	
Kostnader för makadamslagning	4,000: —	
D:o för större gatuarbeten efter Stadsfullmäktiges närmare bestämmande	15,000: —	24,000: —

Vägunderhåll:

Anslag af uttaxerade medel	4,000: —
--------------------------------------	----------

Vattenledningen:

Aflöningar	3,241: 67	
Drift och underhåll	14,362: —	
Inköp af Materialier och inventarier	2,846: 26	
Nyanläggningar under året	3,931: 33	
Kostnader för sugledningen utöfver anslaget af 1902 års lån . . .	881: 15	25,262: 41

Pudrettberedningsanstalten:

Bidrag genom uttaxering till bestridande af renhållningsverkets ut- gifter för året	8,976: 46
--	-----------

Stadens parker och planteringar:

Årets uttaxering enl. budgetförslaget	7,090: —	
Af Drätselkammaren förskotteradt belopp	1,133: 13	8,223: 13
(Att gäldas genom uttaxering.)		

Skogarnes Konto:

Jägmästarens årsarvode	200: —	
Skogvaktarens årslön	1,000: —	1,200: —
Skogvaktarens vedbränsle		34: —
Kostnader enl. konto		34: 50
Diverse utgifter enl.		
Jägmästarens redovisning	1,185: 39	2,453: 89

Stallet:

Årets uttaxering enl. budgetförslaget	2,678: —
---	----------

Rådhuset:

30 famnar björkved	480: —	
3 famnar barrved	42: —	
50 hl. antr.-kol	125: —	
Upphugning och uppbärning af Ved och kol	173: 20	820: 20
Uppdragning och reparation af uren		48: —
Brandstodsafgifter		96: —
	Transport	964: 20 362,856: 29

	Transport	964: 20	362,856: 29
Skorstensfejning		6: —	
Renhållning af klosetten		35: —	
Elektr. belysning		295: 26	
Gasförbrukning		2: 42	
Uttagning och insättning af innanfönster		51: 50	
Reparationer m. m.		125: 66	
Diverse utgifter		122: 48	
Inköp af inventarier		49: —	
Ett års städningspengar		600: —	
		<hr/> 2,251: 52	
Enligt budgetförslaget			2,730: —

Diverse renhållning:

S. k. kapitelhjonen för sopning å diverse gator och allmänna platser, 14 kvinns personer å 125 kr.	1,750: —	
Renhållning af gatan mellan kyrkogårdarne vid kvarntullen och del af Vesterlånggatan	106: —	
Renhållning af tomten N:o 16 Norra kvarteret	42: 50	
Vinterunderhåll:		
Plogning, snökörning, sopning och sandning	283: 06	
Sommarunderhåll:		
Sopning af gator och allmänna platser samt bortrensning af ogräs	636 02	
Diverse utgifter	35: —	2,852: 58

Arrenden och afgälder:

För till staden upplåten mark af Stallhagen:			
af Lasarettets område	19: 36		
„ Läns cellfängelsets område	10: 08		
„ d:o för jernvägen, enl. Kongl. bref- vet den $21\frac{1}{11}$ 1873	100: —	129: 44	
För s. k. Falkenbergsska tomten		75: —	
„ till staden upplåten mark i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Härrgårdet		161: 21	
„ till staden upplåten äng å Trådarön		7: 50	
„ Klockartorp och Talltorp:			
för tiden $\frac{1}{5}$ 1905— $\frac{1}{5}$ 1906; 315 kb.-fot = 82,45 hl. spannmål, $\frac{1}{2}$ råg och $\frac{1}{2}$ korn efter medelmarkegång å 7:71 kr.	635: 69		
kontant	50: —	685: 69	
2:dra årets afgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnes öfverflyttande till staden		49: 77	
Afgäld för Vasaparken efter 1905 års medelmarkegång		411: 53	1,520: 14

Årliga utgifter:

Fångars vård och förplägning å Cellfängelset	247: 52		
Krono- och kommunalutskylder:			
för Viksäng	46: 90		
„ stadsjorden Kungsängen	63: 32		
„ Östra utmarken	313: 95		
„ diverse jordägor	258: 72	682: 89	
Brandstodsafgifter		94: 98	
Telefonafgifter för ledningar och anknytningar:			
till Magistraten	75: —		
	Transport	75: —	1,025: 39 369,959: 01

	Transport	75: —	1,025: 39	369,959: 01
till Borgmästaren		70: —		
„ Stadsfullmäktiges sekreterare.		50: —		
„ Drätselkammarens ordförande.		16: 67		
„ Drätselkammarekontoret		75: —		
„ Stadens arbetschef.		50: —		
„ Kronokassören		25: —	361: 67	
Stadens andel i lön till Skarprättaren		75: —		
Hyra för vågboden vid Stora torget		125: —		
Paviljongen i Stadsparken:				
Brandstod och utskylder m. m.			357: 47	
Klapphuset:				
Tillsyn däraf	100: —			
Diverse utgifter	4: 80		104: 80	
Anslag till sockenbiblioteket	100: —			
för vård och skötsel däraf	75: —		175: —	
Anslag till uppehållande af skjutsningen vid Västerås skjutsstation			800: —	
Premier för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare			215: 46	
Mantalskrifningsombuden			240: —	
Trycknings- och annonskostnader.			2,309: 26	5,789: 05

Diverse särskilda ändamål:

Anslag af uttaxerade medel:				
till Slöjdskolan och Tekniska skolan.		2,000: —		
„ Arbetareinstitutets bibliotek		1,000: —		
„ föreläsningskurser		600: —		3,600: —

Anslaget till Magistraten:

för trycknings- och annonskostnader m. m.:

Trycknings- och annonskostnader	783: 85		
Skrifmaterialer	288: 20		
Bokbinderiarbeten	205: —		
Post- och inrikes tidningar	17: —		
Telefonsamtal under året	17: 62		
1 st. stämpel i stativ	17: —		1,328: 67

Anslag till Drätselkammaren:

för skrifmaterialier m. m.:

Räkenskapsböcker m. m	101: 35		
Skrifmaterialier	138: 11		
Postafgifter.	67: 23		
Telefonsamtal och telegram.	17: 88		324: 57

Reserverade köpeskillingsmedel:

Beräknad brist från år 1904 är i årets budget uttaxerad	8,000: —
---	----------

Turbinhuset:

Årets uttaxering enl. budgetförslaget:

Aflöning till maskinist	1,000: —	
Driftkostnader.	400: —	1,400: —
Transport		390,401: 30

Transport 390,401: 30

Hästholmarne:

Årets uttaxering enl. budgetförslaget:

Till reparation och sandning af gångar å Elba . . . . . 400: —

Å 1902 års lån 2,000,000 kr.

har ytterligare influtit, som använts neml.:

Hydrologiska undersökningar	10,663: 30	
Undersökning rörande vattenledningens utvidgning	3,000: —	
För byggnadsplan å stadsområden	3,000: —	
Till planteringar m. m. vid Epid.-sjukhuset.	8,619: —	
För mätningar för nya stadsplanens antagande	2,000: —	
Köpesumman för gården N:o 49 Norra kvarteret.	9,500: —	
D:o för en villa å Elba	1,400: —	
Epidemiska sjukhusets nybyggnad	20,000: —	
Nya Stadshusbyggnaden	600,000: —	
Köpesumman för jord i Herrgårdet	5,600: —	
D:o för tomterna N:o 31 & 32 i Norra kvarteret	9,215: —	
D:o för jord från Johanneslund	2,169: 50	
Karlskrogens utläggande	2,400: —	
Hamngatans omsättning med tuktad sten	20,000: —	
Kongl. Västmanlands Regementes mötesplats	19,259: 46	
Lillåns igenfyllande m. m.	17,300: —	
Elektr. kraft och belysningsanordningar	22,500: —	
Ersättning för upphörande med garfverirörelsen	10,000: —	
Sugledningar	10,373: 74	777,000: —

**Genom förskotterade medel verkställda likvider att gäldas
genom lånemedel eller på annat sätt:**

Anslag för inköp af stenkross och ångvält	10,663: 40	
D:o till ny vattenledning	113,068: 74	
Kommitterade för folkskolebyggnaden	39,414: 69	
S. V. B. Nya Järnvägsaktiebolag 2,000 st. aktier	200,000: —	
Ett års ränta därå till den 1/1 1906	10,000: —	210,000: —
Sala—Gysinge—Gefle Jernvägsaktiebolag:		
Lån till ränta å bolagets obligationslån	1,317: 31	
Kongl. Västmanlands Regementes mötesplats:		
Kostnader under året	1,280: 68	
Inköp af 2 st. hästar	1,350: —	
Inlöst 494 st. gasverksaktier å 140 kr.	69,160: —	
Reparation i brand- och polisstation:		
Kostnader under året	2,248: 06	
Kungsängens expropriation:		
Kostnader under året	495: —	
Köpesumman för gården N:o 119 Vestra kvarteret	4,500: —	
D:o för gården N:o 54 Norra kvarteret	4,000: —	
D:o för hus vid Gustafsslätt	1,200: —	458,697: 88

Förslagsanslaget:

(En del utgifter som bestridits af förslagsanslaget:)

Diverse utbetalningar:

enl. <i>Diverse allmänna Utgifters Konto</i>	4,841: 77
Kostnaden för urinoaren i Stadsparken	581: 01

Transport 5,422: 78 1,626,499: 18

	Transport	5,422: 78	1,626,499: 18
Hundskattemärken och kvittensblanketter		45: 40	
Kallbadhusets utgifter öfverskridit inkomsterna med		307: 66	
Hästhalmarna, diverse utgifter		1,544: 08	
Anslag till Västmanlands Nykterhetskommitte		600: —	
Er. Hahr för ritningar till restaurationsbyggnad å Elba		200: —	
För ritningar till köttbesiktningslokal		300: —	
Ingeniör Gustafsson beviljadt flyttningsbidrag		435: —	
Omkostnader vid gasverkets öfverlämnande till staden.		110: —	
Notarien Grönvall för ordnande af Magistratens arkiv.		500: —	9,464: 92

Afkortnings-Konto:

å kommunalutskylder	9,408: 69
-------------------------------	-----------

Kyrkokassemedel:

Uttaxering år 1905	20,460: 55
------------------------------	------------

Folkskolemedel:

Uttaxering år 1905	91,180: 91
------------------------------	------------

Fattigmedel:

Uttaxering år 1905	45,559: 94
------------------------------	------------

Krono- och tertialtiondemedel:

(som är prästerskapet i Västerås till lön anslagen af jord inom stadsområde.)

Lösen för 329,86 hl. spannmål, $\frac{1}{2}$ råg och $\frac{1}{2}$ korn, medelpris 7,51 kr. pr hl.	2,477: 25
--	-----------

Saldo till 1905:

Behållning, motsvarighet i fordringar	49,448: 02
---	------------

Kronor 1,854,499: 46

Inkomster för året:

Saldo från år 1904:

Behållning, motsvarighet i fordringar 59,801: 26

Andelar i ränta och amortering:

å 1892 års obligationslån:

Af folkskolestyrelsen:

för nya folkskolebyggnaden:

Ränta . . . . . 3,325: —

Amortering . . . . . 1,750: —   5,075: —

Af fattigvårdsstyrelsen:

för fattiggården Karlslund:

Ränta . . . . . 665: —

Amortering . . . . . 350: —   1,015: —   6,090: —

å 1896 års obligationslån:

Af kyrkorådet:

för nya orgeln i Domkyrkan:

Ränta 621: 72

Amortering . . . . . 380: —   1,001: 72

å 1902 års obligationslån:

Af folkskolestyrelsen:

för nya folkskolebyggnaden:

Ränta 8,415: 10

Amortering 2,472: 50   10,887: 60

Af fattigvårdsstyrelsen:

för nybyggnad vid Karlslund:

Ränta 990: 24

Amortering 290: 95   1,281: 19   12,168: 79   19,260: 51

Intresse-Konto:

Ränteinkomster 23,319: 47

Arrende m. m. för diverse jordlägenheter m. m.:

Östra utmarken:

För diverse jordlägenheter 2,774: 30

Västra utmarken:

För diverse byggnadsplatser m. m. 585: 90

Viksäng:

För villatomter . . . . . 240: —

Diverse arrenden:

Persbohagen . . . . . 10: —

Stadskassörsjorden . . . . . 83: —

Östra holmen . . . . . 150: —

En backbrink utom kvarntullen . . . . . 5: —

Ett mindre område utom Gåsmyretullen . . . . . 5: —   253: —

Transport   3,853: 20   102,381: 24

	Transport	3,853: 20	102,381: 24
Stadskommunernas f. d. lönejord i Kopparbergsvreten och Ängsgärdet		80: —	
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön		7: —	
Biskopslägenheten Talltorp		200: —	
Fiskvattensarrenden		385: —	4,525: 20

Hyresmedels konto:

Paviljongen i Stadsparken	1,650: —	
Restaurationsbyggnaden å Elba.	500: —	
Villa med tomt d:o	100: —	
<i>Platshyra:</i>		
för ett magasin å Södra Skallberget	10: —	
„ magasinplats d:o	10: —	
„ en källare invid Loviseberg	10: —	
„ Vattenkiosken i Vasaparken	10: —	40: —
<i>Remontstallarne:</i>		
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne	533: 09	
<i>Marknadsafgifter:</i>		
Nettobehållning genom uthyrning af stånd och bord	458: 92	
Vågboden vid Stora torget	55: —	
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten	375: —	4,212: 01

Gräs- och sjöslog:

Diverse grässlog	1,839: 70
----------------------------	-----------

Skogarne:

Diverse Skogsprodukter.	2,041: 13	
För skogsvårdsstyrelsens plantskola	100: —	
„ en hönsgård vid förra skogvaktarebostället	4: —	
„ slog å utmarken	2: —	
„ 10 lass sten.	1: —	2,148: 13

Epidemiska sjukhuset:

Från landstinget	7,151: 87	
Influtna vårdafgifter	88: —	7,239: 87

Stadens div. mark och gårdar:

Behållning för år 1905 af hyror och arrenden	20,561: 32
--	------------

Vattenledningsafgifter m. m.:

Årets vattenledningsafgifter	36,592: 55	
Elektr. ström, 3 kvartal till d. $\frac{1}{10}$	939: 80	37,532: 35

Hamnafgifter:

Ett års ränta å ing. Balans den $\frac{1}{1}$ 1905:		
76,905 kr. å 5 %	3,845: 25	
1905 års amortering	3,000: —	6,845: 25
<i>16:de årets ränta och amortering:</i>		
för Tullhusbyggnaden enl. af Stadsfullmäktige den $\frac{14}{12}$		
1890 § 5 fastställda plan	1,750: —	8,595: 25
	Transport	189,035: 07

Utdelning å aktier:

S.—W.—B:s Nya Järnvägsaktiebolag 600,000 kr. å 5 $\frac{1}{2}$ %	33,000: —	
Sala—Tillberga Järnvägsaktiebolag 206,000 kr. å 6 %	12,360: —	
Gasverksaktier 48,700: — kr.	4,090: 80	49,450: 80
		<hr/>

Transport 189,035: 07

Bränvinsmedel:

Stadens andel:

$\frac{5}{10}$ -delar af vinstmedlen för året den $\frac{1}{10}$ 1904— $\frac{1}{10}$ 1905	86,380: 30	
$\frac{5}{10}$ -delar af utskänkings- och minuteringsafgifter för året den $\frac{1}{4}$ 1905— $\frac{1}{4}$ 1906	2,245: 50	
Influtna afgifter för utskänkning under år 1905 å ångfartygen Aros och Vesterås	271: 88	88,897: 68
		<hr/>

Anmärkningsmedel:

Skillnaden, stadskassan till godo	2: —
---	------

Diverse inkomster:

Källarfrihetsmedel.	349. 05	
Hundskatt för 170 st. hundar.	2,550: —	
<i>Stadens andel:</i>		
i bötesmedel	205: 75	
i auktionsprovision.	181: 50	
<i>Platshyror:</i>		
för karuseller, skjutbanor m. m.	2,008: —	
För sålda stadganden.	13: 65	
„ rester efter eldsvådan	73: 10	
Ränta å 30,000: — kr som öfverskridit det af staden lämnade anslaget till flickskolan å Mariaberget å 4 %	1,200: —	
Ett års ränta å af Drätselkammaren förskotterade medel för skolhusbyggnaden å Herrgårdet	2,007: 50	8,588: 55
		<hr/>

Uttaxerade medel:

(dels efter 1904 års bevillning och dels utskylder, som för löpande året uttaxeras nämligen):

<i>Personella afgifter</i> för år 1905:		
för prästerskapets aflöning,		
å 1 kr. för man och 50 öre för kvinna	1,684: —	
<i>Kommunalutskylder:</i>		
efter 1904 års bevillning,		
å 6 kr. pr kr. bevillning	270,006: 24	
<i>Tomtören</i> för bebyggda och obebyggda tomter, som äro belägna på stadens grund, enl. tomtöreslängd	199: 75	
<i>Afgifter till prästerskapet:</i>		
å 1 $\frac{1}{2}$ öre för bevillningskrona med undantag af bevillning för åker och äng	668: 16	
<i>Tomtören å sjöbodar</i>	664: 90	
<i>Krono- och tertialtionde:</i>		
efter 1904 års medelmarkegång	2,477: 25	275,700: 30
		<hr/>

Transport 611,674: 40

Transport 611,674: 40

Å 1902 års lån 2,000,000 kr.

har Stockholms Handelsbank ytterligare levererat kontant. . . . . 777,000: —

Af Drätselkammaren förskotterade medel:

(Att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt).

Inköpt stenkross och ångvält.	10,663: 40
Kostnader utöfver reserverade medel för folkskolebyggnaden å Herrgärdet	39,414: 69
För tecknade 2,000 aktier i S.—W.—B:s Nya Järnvägsaktiebolag.	200,000: —
Ett års ränta därå till d. 1/1 06.	10,000: —
Lån till Sala—Gysinge—Gefle Järnvägsaktiebolag, till ränta å bolagets obligationslån	210,000: —
Kungl. Västmanlands regementes mötesplats	1,317: 31
Ersättning till nämnden vid expropriation af Kungsängen	1,280: 68
Köpesumman för gården N:o 119 Västra kvarteret	495: —
Köpesumman för gården N:o 54 Norra kvarteret	4,500: —
Köpesumman för byggnaderna vid Gustafsslätt	4,000: —
Kostnader för ny vattenledning.	1,200: —
Inlöst 494 st. gasverksaktier	113,068: 74
	69,160: —

Att gäldas genom uttaxering:

Trädplanteringssällskapet	1,133: 13
Särskilda Poliskåren	5,994: 05
Inköpt 2 st. hästar	1,350: —
Reparation i brand- och polisstation	2,248: 06
	10,725: 24
	465,825: 06
	Kronor 1,854,499: 46

Debet.

Reserverade köpeskillingsmedel för

1905

Dec. 31. An.

Utbetalningar år 1905.

Diverse lagfarts- och fastemättningskostnader m. m. 1,464: 72

Uplands Ensk. Bank:

Uppburen ränta å 1,000: — kr., inteckning i gården Kristineberg 8: 33

Pastor Helmer Öster:

Ränta å 500: — kr. 11: 53

Västerås Stads Sparbank:

Upplupen ränta å 1,250: — inteckning i gården N:ris 11 & 12 b. Vestra kvarteret	53: 12	
	59: 03	112: 15

Aktiebol. Mälareprov. Bank:

Upplupen ränta å 1,000 kr., inteckning i gården Kristineberg 100: 33

Kyrkoherden O. V. Bolin:

18 mån. 7 dag. ränta å 1,000 kr. å 5 % 75: 97

Gården N:ris 11 & 12 b. Vestra kvarteret:

Inlöst inteckning . . . . . , ... , ... 1,250: —

Lägenheten Kristineberg:

Inlösta inteckningar	4,000: —	
Återstående köpeskillning	500: —	4,500: —

Muddringen i Lillån:

Kostnader under året 3,797: 02

Nya gatuläggningar:

Diverse arbeten:

å Norra esplanaden	934: 11	
å Engelbregtsgatan	1,205: 25	
å Kristinagatan	200: 07	
å Vestra Bergsgatan	172: 60	
å Floragatan	168: 55	
å Håkansgatan	136: 10	
å Vasagatan	68: 60	2,885: 28
		14,205: 33

Transport	14,205: 33
-----------	------------

försåld diverse Mark och Byggnader.

Kredit.

1905

Jan. 1. Pr. Saldo från år 1904:

<i>Ogulden köpeskilling:</i>			
Byggmästaren K. J. Karlsson	2,022: 60		
” Edv. Karlsson	2,900: —		
Upplupen ränta	169: 17	5,091: 77	
Hos Stadskassan innestående		5,550: 53	10,642: 30

Dec. 31.

Inkomster år 1905:

<i>Fru Hedvig Lindroth:</i>			
1905 års hyra till den $\frac{1}{4}$ 1906 för tomten N:o 84 b. Vestra kvarteret		10: —	

<i>Stadsläkaren K. G. Tingvall:</i>			
$\frac{1}{2}$ års ränta å 29,000: — kr. å 5 $\frac{0}{100}$	725: —		
$\frac{1}{2}$ d:o å 28,000: — kr. å 5 $\frac{0}{100}$	700: —	1,425: —	

<i>Pastor Helmer Öster:</i>			
$\frac{3}{4}$ af 1904 års ränta till Mälarbanken för inteckning i Kristineberg	45: —		
$\frac{3}{4}$ af 1904 års ränta till Kyrkoherden Bohlin för inteckning i Kristineberg	37: 50	82: 50	

<i>Byggmästaren K. J. Karlsson:</i>			
Ett års ränta till $\frac{1}{10}$ 05 å 2,022: 60 kr. å 5 $\frac{0}{100}$		104: 13	

<i>Byggmästaren Edv. Karlsson:</i>			
1 år 8 mån. ränta å 2,900 kr. å 5 $\frac{0}{100}$		241: 66	

<i>Å auktion den 28 Augusti 1905:</i>			
Sålda byggnader i gården N:o 11 Vestra kvarteret	351: —		
Magasinet å tomten N:o 111 Södra kvarteret	410: —	761: —	

<i>Byggmästar Blomqvist & Handl. Johansson:</i>			
Enl. köpekontrakt d. $\frac{22}{5}$ 1905 köpeskilling för 1,206,5 kv.- meter mark å tomten N:o 4 i byggnadskvarteret Kalla å 5: — kr.		6,032: 50	

<i>Gårdsägaren Axel R. Nordström:</i>			
Enl. bytes och köpeaftal d. $\frac{28}{3}$ 1905 skall Nordström för öfverskjutande 449,9 kv.-meter betala å 2: 50 kr.		1,112: 25	

<i>Gårdsägaren W. Gottfr. Andersson:</i>			
Enl. köpebrevet den $\frac{21}{10}$ 1905 köpeskilling för tomten N:o 2 i kvarteret Nanna 810 kv.-meter å 2: 50 kr.		2,025: —	

Transport	11,791: 04	10,642: 30
-----------	------------	------------

Debet.

Reserverade köpeskillingsmedel för

1905

Dec. 31. An.

Transport 14,205: 33

*Saldo till år 1906:**Ogulden köpeskillning:*

Byggmästaren K. J. Karlsson 1,022: 60

Gårdsägaren E. A. Eriksson. 3,120: 25 4 142: 85

Hos Stadskassan inestående 26,110: 08 30,252: 93

Kronor 44,458: 26

försåld diverse Mark och Byggnader.

Kredit.

1905

Dec. 31. Pr.

Transport 11,791: 04 10,642: 30

Gårdsägaren Erik Axel Eriksson:

Enl. köpekontrakt d. ¹³/₁₀ 1905, köpeskilling för den från lägenheten Gustafsberg å gamla Stohagsjorden förvärfvade mark, tomten N:o 3 inom byggnadskvart. Nanna 1,783 kv.-meter å 1: 75 kr. 3,120: 25

*Bankdirektör Axel Sundström:*Enl köpebref d. ³⁰/₁₂ 1905:

Köpeskilling			
för 679 kv.-meter af tomten N:o 1 Magnus å 2: — kr.	1,358: —		
för 1,560 kv.-meter af tomten N:o 2 Magnus å 2: — kr.	3,120: —		
för 1,911,7 kv.-meter af tomten N:o 3 Magnus å 1: 75 kr.	3,345: 47		
för 1,540,6 kv.-meter af tomten N:o 8 Magnus å 2 kr.	3,081: 20	10,904: 67	25,815: 96

Allm. Utgifters & Inkomsters Konto:

Beräknad brist från år 1904 är i årets budget uttaxerad	8,000: —
	<u>Kronor 44,458: 26</u>

Debet.**Hamnbyggnadens**

1905

Jan. 1. An. *Balans från år 1904:*

Det belopp hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i stadens obligationslån vid 1904 års slut . . . . . 76,905: —

Dec. 31. 1 års ränta å 76,905 kr. å 5 % 3,845: 25

 Kronor 80,750: 25

Debet.**Hamnafgifters**

1905

Dec. 31. An. *Af motstående hamnintrader ingår till stadskassan:*

Till ränta och amortering å kostnaden för hamnbyggnaden, hvilken kostnad ingår i stadens obligationslån 6,845: 25

16:de årets ränta och amortering å kostnaden för Tullhusbyggnaden . . . . . 1,750: —   8,595: 25

Hamnens Underhålls- och Reparationsfond mottager öfverskottet af hamnintraden för året. 16,543: 31

 Kronor 25,138: 56

Konto.**Kredit.**

1905

Dec. 31. Per. I anledning af Kongl. Brevet den ³⁰/₁₂ 1899 och Stadsfullmäktiges beslut den ²¹/₁₂ 1900 skall ränta och amortering å beräknade återstående kostnader för hamnbyggnaden sålunda beräknas från och med år 1900, nämligen ränta 5 % och amortering för år 3,000 kr. för att kunna åskådliggöra med hvilket belopp kostnaden för hamnbyggnaden vid hvarje års slut beräknas ingå i stadens obligationslån.

1 års ränta å vid årets början ingående balans

76,905 kr. å 5 % 3,845: 25

Amortering för år 1905 . . . . . 3,000: — 6,845: 25

Balans till år 1906:

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas

ingå i stadens obligationslån vid 1905 års slut . . . . . 73,905: —

Kronor 80,750: 25

Konto.**Kredit**

1905

Dec. 31. Per. *Uppbörd år 1905:*

Enligt Hamnuppborrdsmannens räkning 25,138: 56

Kronor 25,138: 56

Debet.

Hamnens Underhålls-

1905

Dec. 31. An.

Utgifter för år 1905:

Lön till Hamnuppbördsman	1,500: —	
Provision 6 % å intraden 25,246: 56 . .	1,514: 79	
Lön till Hamnfogden	100: —	
Ersättning för skrifmateriel	50: —	3,164: 79

Hamnunderhållskostnader:

Diverse utgifter under året	4,645: 06
---------------------------------------	-----------

Tullhuset:

Diverse utgifter under året	189: 20	7,999: 05
Behållning till år 1906		23,124: 02
	<u>Kronor 31,123: 07</u>	

och Reparationsfond.

Kredit.

1905

Jan. 1. Per. *Behållning från år 1904* 14,321: 76

Dec. 31.

Inkomster för år 1905:

Öfverskott af hamnintraden för året	16,543: 31	
Influtna afgifter för båtbyggarna vid hamn	108: —	
Hyra för ett rum i Tullhuset	150: —	16,801: 31

Kronor 31,123: 07

Debet.

Sammandrag öfver kostnaden för

1905

Jan. 1. An. Balans från år 1904 . . . . . 445,530: 86

Dec. 31. Utförda Vatten- och Afloppsledningsarbeten år 1905 för nya
anläggningar:

(Betalt af vattenavgifter för året):

Serviser	602: 40	
Gårdsaflopp	798: 32	
Sugledningar	150: 48	
Äldre röret	26: 44	
I Västra Bergsgatan	179: 48	
Brandposter	689: 09	
Brunnar	1,485: 12	3,931: 33
		<u>Kronor 449,462: 19</u>

Vatten- och Afloppsledningen.**Kredit.**

1905

Dec. 31. Per. *Balans till år 1905:*

Kostnader till 1905 års slut 449,462: 19

Kronor 449,462: 19

Debet.

Renhållnings-
Sammandrag öfver Utgifter

1905

Dec. 31.	An.	Utgifter för året:	
	Diverse utgifter	874: 45	
	Telefonafgift	103: —	
	Komplettering af utslitna klädespersedlar . .	288: 50	
	D:o och underhåll af fordon . . .	353: 78	
	D:o d:o af latrinkärl . .	220: 10	
	Diverse mindre reparationer	581: 03	2,420: 86

Stallet:

(Utfodring för 7 hästar).

Diverse foderartiklar:		
Från jordbruket	1,877: —	
Kontant inköpt	791: —	
Häsförsäkring, hästskoning, medicin, läkare- arvode samt sadelmakeriarbeten	565: 30	3,233: 30

Hästars konto:

Uthytte af en häst	625: —
------------------------------	--------

Jordbruket:

Utsäde	67: 50	
Diverse arbeten m. m.	324: 25	391: 75

Arrenden:

Arrende för Kungsängen:		
för tiden $\frac{14}{3}$ 1903— $\frac{14}{3}$ 1904	658: —	
" " $\frac{14}{3}$ 1905— $\frac{14}{3}$ 1906	250: —	
Arrende för regementets mark	200: —	
" " upplagsplats å Hammarbygärdet	30: —	1,138: —

Inventarier:

Inköpt en vattencistern	25: —
-----------------------------------	-------

Torfmull:

Inköpt under året 4,139 balar	4,982: 86
---	-----------

Allm. Sv. Elektriska Aktiebolaget:

För drifkraft till blandningsmaskin	986: 28
---	---------

Aflöningar:

Föreståndaren	1,900: —	
Ord. arbetare	5,566: —	
Extra d:o	1,219: 81	
Läkarearvoden	50: —	8,735: 81

Transport 22,538: 86

verket.

och Inkomster år 1905.

Kredit.

1905

Jan. 1. Per. Saldo från år 1904:

Behållning i fordringar	2,903: 34	
Afgår arrende för Kungsängsdelen	250: —	2,653: 34

Dec. 31.

Inkomster under året:*Försäljningar:*

577 balar torfmuU	1,038: 60	
61 st. komposter	1,717: —	
287 lass stallströ	287: —	
20,157½ hl. pudrett	8,153: 08	11,195: 68

Diverse inkomster:

För krossning af hafre	47: 25	
„ hämtning af latrinkärl	274: 80	
„ 800 kg. gammalt hö	40: —	
„ 1 lass ströhalm	5: —	
„ diverse grässlog	727: 75	1,094: 80

Jordbruket:

(Beräknade värdet af årets skörd).

Hö 23,540 kg.	1,177: —	
Halm 4,000 kg.	160: —	
Hafre 4,395 kg.	439: 50	1,776: 50
Minskning i fodertillgången		100: 50
Från Drätselkammaren levererade medel af årets uttaxering		8,976: 46

Transport 25,797: 28

Debet.

Sammandrag öfver Utgifter

An. Transport 22,538: 86

Afskrifningar:

K. J. Lundborg, Berga:

Skuld å grässlog år 1901 ... .. 13: 40

P. G. Eriksson, Margretelund:

Skuld å grässlog år 1901 ... .. 50: 60

C. E. Öhman, Bjärby:

Skuld å grässlog år 1902 ... .. 106: —

Myrberg, Fridhem, Västerås:

Skuld å pudrett år 1902 ... .. 4: —

P. E. Pettersson, Smedjegatan 8, V:ås:

Skuld å grässlog afskrifves i brist af tillgång
i P. E. Petterssons konkurs ... .. 51: —

Fordringar å afhämtade latrinkärl:

För hämtning af 302 kärl latrin från Marie- berg	18: 12	243: 12	22,781: 98
--	--------	---------	------------

Saldo till år 1906:

Behållning i fordringar	3,015: 30
	<u>Kronor 25,797: 28</u>

och Inkomster år 1905.**Kredit.**

Per.

Transport 25,797: 28

Kronor 25.797: 28

Drättselkammarens

Sammandrag öfver Tillgångar och

Debet.

An.	Tillgångar:	
<i>Kassabehållning</i>		16,525: 09
<i>Fordringar:</i>		
Af enskilda personer	209,321: 95	
Gasverkets lånekonto	<u>48,586: 39</u>	257,908: 34
<i>Restantier:</i>		
Utestående fordringar, enligt restlängd	<u>11,267: 18</u>	269,175: 52
(Att gäldas genom uttaxering):		
Trädplanterings-Sällskapet	2,186: 89	
Särskilda Poliskåren	5,994: 05	
Reparation af Brand- och Polisstationen	<u>2,248: 06</u>	10,429: —
<i>Wallöfska inteckningarne</i>		20,000: —
<i>Förråder:</i>		
Diverse skogsprodukter		708: —
<i>Inköpta div. fastigheter:</i>		
(Gäldadt af köpeskillingsmedel).		
Gården N:o 11 & 12 b Västra kvarteret	8,000: —	
» 72 »	3,500: —	
» 80 »	3,000: —	
» 99 »	4,500: —	
» 76 a »	3,000: —	
» 70 & 71 Södra kvarteret	13,000: —	
» 6 Norra kvarteret	7,474: 76	
» 7 a »	11,000: —	
» 52 & 53 »	8,500: —	
» 55 »	8,900: —	
» 56 »	7,500: —	
» 7 & 8 Kvarteret Frej	18,000: —	
Lägenheten Adolfsberg	15,000: —	
» Kristineberg	7,000: —	
Jord i Herrgårdet	11,379: 20	
» i Gåsmyrevreten	10,813: 20	
» i Vestermalm, 1 tomt	1,000: —	
Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret	3,300: —	
Tomten N:o 119 Norra kvarteret	4,883: 02	
» 84 b Vestra kvarteret	2,500: —	
Andel af tomten N:o 76 Norra kvarteret	500: —	
Andelar af tomterna N:ris 39 & 40 Södra kvarteret	<u>8,000: —</u>	160,750: 18
<i>Lägenheten Sofielund:</i>		
(Gäldadt af 1892 års lån)		9,000: —
		Transport 486,587: 79

Räkenskaper.

Skulder den 31 December 1905.

Kredit.

Pr.

Skulder:

Till nedanstående:

Bankdirektören Axel Sundström	150: —	
Professorn C. E. Bergstrand	450: —	
Gästgifvaren P. Eriksson	400: —	1,000: —

Reserverade medel:

(Att af Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål).

Anslaget för tryckning af senast fastställda stadsplane-kartan 2,400 kr., återstod	1,028: 70	
Förslagsanslaget 2,000 kr. för ordnande af byggnads-kvarteret Maria, återstod	1,482: 40	
Anslaget för byggnadsplan å stadsområden: återstoden å anslaget af 1902 års lån	1,275: 16	
Anslaget för vård af lungsotssjuka: återstoden af årets anslag	161: 65	
Anslaget för mätningar för Nya stadsplanens antagande: återstoden af 1903 års anslag 2,000 kr.	200: —	
Förslagsanslaget år 1894 för ny vägdelning	1,000: —	
Klapphusets reparation	1,353: 92	
Kungsängens nybyggnadsmedel för 10 år	1,000: —	
Nya, å s. k. Sjöhatten, Upplagsmagasinets brandstods-ersättning	7,484: 10	
Nya Epid. sjukhusets nybyggnad	1,713: 45	
Västerås allm. läroverks nybyggnad	1,940: —	
Kommitterade för Stadshusbyggnaden	328,059: 49	
Rådhusets omkostnader: Behållning till år 1906	1,724: 29	
Jord från lägenheten Johanneslund: Ersättning för flyt-tande af ett uthus inestår tillsvidare	200: —	
Kungsängsarrendet	500: —	
Gatulägningsmedel	10,324: 83	
Lillåns igenfyllande	4,619: 30	
Elektr. kraft- och belysningsstation	8,520: 30	
Donationsjordsmedel	2,634: 88	
Krono- och tertialtiondemedel	1,255: 48	
Hamnens underhålls- och reparationsfond	23,124: 02	
Reserverade köpeskillingsmedel	30,252: 93	
Anslaget för upprättande af karta öfver alla under Väs-terås jurisdiktion hörande ägor 3,500 kr., återstod	1,000: —	430,854: 90
Kapitalet för Wallöfska lifräntan		20,000: —

Ogulden köpeskilling:

Kungl. Maj:t och Kronan	1,566: 67
--------------------------------	-----------

Tillfälliga lån:

Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank	300,000: —
---	------------

Transport 300,000: —   453,421: 57

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

An.

Transport 486,587: 79

Paviljongen i Stadsparken:

(Gäldadt af 1896 års lån) . . . . . 18,000: —

Inköpta diverse fastigheter:

(Gäldadt af 1896 års lån).

(Bokföringsvärden enl. Drätselkammarens protokoll den
27/2 1897 § 7):

Gården N:ris 13 & 14 Norra kvarteret	26,000: —	
» 116 Västra kvarteret	12,000: —	
Lägenheten Loviselund	5,000: —	43,000: —

Inköpta diverse fastigheter:

(Gäldadt af 1902 års lån).

Gården N:o 74 Västra kvarteret	5,000: —	
» 77—79 »	10,000: —	
» 93 »	25,000: —	
» 25 Södra kvarteret	18,000: —	
» 111 »	33,750: —	
» 112 »	65,000: —	
» 2 Norra kvarteret	50,000: —	
» 18 »	18,838: —	
» 21 »	30,000: —	
» 33 »	14,500: —	
» 43 »	14,400: —	
» 49 »	9,500: —	
» 60 »	5,050: —	
» 59 & 120 »	3,500: —	
Lägenheten Berget	50,000: —	
» Smedsbo	20,000: —	
Hästholmarne	20,800: —	
Jord i Törnebladiska vreten	10,706: 20	
» i Herrgårdet	5,600: —	
» i Kyrkbacksgårdet	10,000: —	
Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret	3,606: 95	
Tomterna N:ris 31 & 32 Norra kvarteret	9,215: —	
Jord från lägenheten Johanneslund	1,969: 50	434,435: 65

Kallbadhuset:

Bokföringsvärdet motsvarande brandförsäkringsvärdet . . . . . 8,000: —

Allmänna byggnader . . . . . 1,196,700: —*Gårdsfastigheter:*

Gården N:o 134 & 136 Södra kvarteret	21,000: —	
» 137 & 138 »	22,000: —	43,000: —

Dammbyggnaden i Svartån:

(Gäldadt af 1892 års lån m. m.) 76,549: 81

Stadshustomten . . . . . 102,000: —

Transport 2,408,273: 25

Skulder den 31 December 1905.

Kredit.

Per.	Transport 300,000: —	453,421: 57
Sundinska donationsfonden:		
för pauvres honteux m. m.	45,000: —	
upplupen ränta		325: —
för beklädnadsfonden	5,000: —	
för välgörande och allmännyttiga ändamål	<u>65,750: —</u>	<u>115,750: —</u>
		415,750: —
<i>Utelöpande obligationer:</i>		
Obligationslånet den $\frac{1}{6}$ 1892	329,000: —	
D:o den $\frac{15}{6}$ 1896:		
(Millionlånet).		
Stockholms Handelsbank	564,000: —	
Fonder under Drätselkammarens förvalt-		
ning	179,000: —	
Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank .	<u>5,000: —</u>	<u>748,000: —</u>
Obligationslånet den $\frac{1}{8}$ 1902:		
(Tvåmillionlånet).		
Stockholms Handelsbank	1,756,000: —	
Fonder under Drätselkammarens förvalt-		
ning	148,000: —	
Domkapitlet i Västerås.	<u>30,000: —</u>	<u>1,934,000: —</u>
		3,011,000: —
<i>Allm. Utgifters & Inkomsters Konto:</i>		
Behållning, motsvarighet i fordringar.		49,448: 02

Transport 3,929,944: 59

An.

Transport 2,408,273: 25

Epidemiska sjukhuset:

Anläggningskostnaden, efter beräkning af hvad detsamma kostar till och med år 1889.	50,763: 10	
Värdet af nybyggnaden, gårdsplanens ordnande och plantering samt uppsättande af staket m. m.	75,536: 90	126,300: —
(Gäldadt af 1902 års lån).		

Likvider genom tillfälliga lån:

(Att gäldas genom obligationslån).

Inköp af fastigheter:

Tvänne tomter i kvarteret Henrik	8,067: 50	
Gården N:o 119 Västra kvarteret	4,500: —	
» 54 Norra kvarteret	4,000: —	
Byggnader vid Gustafsslätt	1,200: —	17,767: 50

För andra ändamål:

Inköp af stenkross och ångvält	10,663: 40
Nya vattenledningen	113,068: 74

Nya Brandstationen:

Kostnaden till och med 1901	131,472: 64
därifrån afgår disponibla tillgångar	37,260: 70
(Gäldadt af medel af 1902 års obligationslån 39,030: 31 kr.).	94,211: 94

Kommitterade för Folkskolebyggnaden:

Kostnader utöfver 1902 års anslag	39,414: 69	
2,000 aktier i S.—W.—B:s Nya Järnvägsaktiebolag	200,000: —	
Nya gatuläggningar m. m.	25,385: 54	
Kungl. Västmanlands Reg:tes mötesplats	23,332: 62	
Inlöst 494 gasverksaktier	69,160: —	
Kostnader för expropriation af Kungsängen	495: —	575,731: 93
		593,499: 43

*Jordfastigheter:**Stadsjorden Kungsängen:*

Återstod af expropriationsvärdet 27,500 kr., efter försäljning af mark till och med år 1897	5,749: 55
---	-----------

Bokförda värdet:

å Stallhagen	4,866: 40	
å Munkängen	7,714: 05	12,580: 45

I gamla Stohagsjorden:

(Betalt af 1896 års lån).

Återstod efter försäljning	10,000: —
--------------------------------------	-----------

Transport 28,330: — 3,128,072: 68

Skulder den 31 December 1905.**Kredit.**

Per.

Transport 3,929,944: 59

Transport 3,929,944: 59

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

An.

Transport 28,330: — 3,128,072: 68

Jordfastigheter (efter taxeringsvärden):

Äldre värdet af jord	59,923: 43		
Östra utmarken	70,900: —	130,823: 43	159,153: 43

Aktier:

S.—W.—B:s Nya Järnvägsaktiebolag	600,000: —		
Ett års ränta å tecknade 2,000 st. nya aktier	10,000: —		
Sala—Tillberga Järnvägsaktiebolag	206,000: —		
Sala—Gysinge—Gäffe d:o:			
Aktier	25,000: —		
Lån	4,509: 62		
Upplupna räntor	372: 06	29,881: 68	845,881: 68

Gasverket:

Värdet å stadens förut tillhörande 487 st. aktier	68,180: —
---	-----------

Hamnen:

Det belopp, hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i obligationslånen vid 1905 års slut	73,905: —
--	-----------

Inventarier:

För Epidemiska sjukhuset	8,314: 20		
» Brandverket och Polisvaktkontoret	31,527: 50		
» Rådhuset	18,006: 75		
» Marknadsstånden	875: —		
» Vågboden vid Stora torget	326: 88		
» Skogsredskap	161: 45		
» Trädplanteringen	1,660: 75		
» Arbetsredskap och verktyg m. m.	4,219: 13		
» Trikinbyrån	75: —		
» Stallinventarier	47: 25		
» Hästars konto (3 st. hästar)	2,100: —		
» Byggnadsmaterialier	3,376: 55		
» Tullhuset	1,199: 25		
» Hamnen	643: 10		
» Järn- & metallvågen	200: —	2,042: 35	72,732: 81

*Fordringar:**För andelar i 1892 års obligationslån:*

Af Folkskolestyrelsen för Nya Folkskolebyggnaden:

(Nominelt 100,000 kr.).

Återstod efter 1905 års amortering	82,250: —
--	-----------

Af Fattigvårdsstyrelsen för Karlslund:

(Nominelt 20,000 kr.).

Återstod efter 1905 års amortering	16,450: —	98,700: —
--	-----------	-----------

Transport 98,700: — 4,347,925: 60

Skulder den 31 December 1905.**Kredit.**

Per.

Transport 3,929,944: 59

Transport 3,929,944: 59

Debet.

Sammandrag öfver Tillgångar och

An.

Transport 98,700: — 4,347,925: 60

För andel i 1896 års obligationslån:

Af Kyrkorådet för nya orgeln i Domkyrkan:

(Nominelt 20,000 kr.).

Återstod efter 1905 års amortering . . . . . 17,080: —

*För andelar i 1902 års obligationslån:*Af Folkskolestyrelsen för Nya Folkskolebygg-
naden å Herrgårdet:

(Nominelt 215,000 kr.).

Återstod efter 1905 års amortering . . . . . 207,905: —

Af Fattigvårdsstyrelsen för nybyggnad vid
Karlslund:

(Nominelt 25,300 kr.).

Återstod efter 1905 års amortering 24,465: 10   232,370: 10   348,150: 10

Kronor 4,696,075: 70

Skulder den 31 December 1905.**Kredit.**

Per.

Transport 3,929,944: 59

Sammandrag:

Tillgångar enl. motstående	4,347,925: 60
Skulder enl. ofvanstående	<u>3,929,944: 59</u>
Skillnad, mera tillgångar	417,981: 01

Kapital-Konto:

Mera tillgångar enl. ofvanstående sammandrag	417,981: 01
--	-------------

Fordringar:

För andelar i 1892, 1896 och 1902 års obligationslån, enl. motstående	<u>348,150: 10</u>	766,131: 11
--	--------------------	-------------

Kronor 4,696,075: 70
Verkliga skulder den 31/12 1905:

Amorteringslån, återstod	3,011,000: —
Tillfälliga lån	415,750: —
Ogulden köpeskilling	<u>1,566: 67</u>

Kronor 3,428,316: 67

Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1905:

		Kapital	Ränta
<i>Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.:</i>			
Västerås stad		45,000: —	
d:o	325: —		
Depositionsräkning	1,590: 61		
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning.	<u>66: 09</u>		1,981: 70
<i>Sundinska beklädnadsfonden:</i>			
Västerås stad		5,000: —	
<i>Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål:</i>			
Västerås stad	65,750: —		
d:o	8,000: —		
Fordran mot inteckningar m. m.	36,500: —		
Fondens fastigbet: Gården N:o 146	60,000: —		
Depositionsräkning	<u>4,750: —</u>	175,000: —	
<i>Curry Treffenbergs fond:</i>			
Depositionsräkning		2,000: —	
<i>Gustaf Wahlbecks gåfva:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	1,000: —		
Depositionsräkning	<u>2,000: —</u>	3,000: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			4: 14
<i>Västerås Gilles donationsfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer		1,000: —	
<i>Magistratens Embets- och Tjänstemäns reservfond:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	27,000: —		
Depositionsräkning	<u>4,288: 06</u>	31,288: 06	
<i>Engvallska donationsfonden:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	25,000: —		
Depositionsräkning	<u>5,000: —</u>	30,000: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			580: 25
<i>Altinska fonden:</i>			
Västerås stad, mot obligationer	3,000: —		
Depositionsräkning	<u>1,000: —</u>	4,000: —	
	Transport	296,288: 06	2,566: 09

Transport	296,288: 06	2,566: 09
-----------	-------------	-----------

Sundinska donationsfonden för barnhemmet:

Obligationerna i S.—V.—B. Nya Järnvägsaktiebolag	10,000: —	
Senare halfårets ränta från den ¹⁵ / ₇ 1905		200: —

Ol. Norells testamentsfond:

Västerås stad, mot obligationer	20,000: —	
Depositionsräkning	<u>10,000: —</u>	30,000: —

A. Engströms donationsfond:

Västerås stad, mot obligationer	10,000: —	
---	-----------	--

Zimmermanska slöjdskolefonden:

Västerås stad, mot obligationer	129,000: —	
Aktier i Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank 95 st. med 10 % förhöjning	52,250: —	
Fondens fastighet: Gården N:o 1 Norra kvarteret	44,750: —	
Depositionsräkning	<u>34,290: 94</u>	260,290: 94
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning		3: 21

Gården N:o 146 Västra kvarteret, reservfond:

Depositionsräkning	2,983: 37	
------------------------------	-----------	--

Sundinska Nämndens Konto:

Västerås stad, mot obligationer	5,000: —	
Depositionsräkning	<u>2,000: —</u>	7,000: —
Nämndens behållning till år 1906		8,173: 07

Sundinska donationsfonden för skarpskytteföreningen:

Depositionsräkning	500: —	
------------------------------	--------	--

Bilshierska Testamentsfonden:

Depositionsräkning	275: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning		39: 81

Natalia Anderssons stipendiefond:

Depositionsräkning	1,000: —	
------------------------------	----------	--

Wahlbeckska välgörenhetsfonden:

Västerås stad, mot obligationer	71,000: —	
Fordran mot inteckning	30,000: —	
Depositionsräkning	<u>21,289: 70</u>	122,289: 70
Upplupen ränta	166: 67	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	<u>166: 67</u>	333: 34

Bergmanska donationsfonden för arbetareföreningen:

Västerås stad mot obligationer	3,000: —	
Fordran mot inteckning, ...	<u>8,000: —</u>	11,000: —

Bergmanska donationsfonden för natthärberget:

Depositionsräkning	3,000: —	
------------------------------	----------	--

Transport	754,627: 07	11,315: 52
-----------	-------------	------------

Transport 754,627: 07 11,315: 52

Torngrenska fonden:

Västerås stad, mot obligationer . . . . . 15,000: —

Aktier (Af Drätselkammaren åsatta värden):

S.—V.—B. Nya Järnvägsaktiebolag	9,000: —	
Sala—Tillberga d:o	625: —	
Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget	10,000: —	
Aktieb. Stockholms Handelsbank	45,000: —	
Byggnadsaktiebol. Vestmannia	700: —	
Västerås Varmbadhus-Aktiebolag	150: —	
Aktiebolaget Mölnbacka—Trysil	600: —	
Aktiebolaget Mälareprov. Bank	28,875: —	94,950: —

Teater-Obligationer:

Af år 1889, 100 st.	2,000: —	
Af år 1893, 7 st	70: —	2,070: —
Depositionsräkning	22,191: 70	134,211: 70
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning		1,123: 17

Fastigheten Ålderdomshemmet.

Bokföringsvärdet	14,900: —
Västerås stad, mot obligationer	9,000: —
	23,900: —

Wilka Erikssons donationsmedel:

Depositionsräkning	1,400: —
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	119: 20
	1,519: 20

Fru Carolina Hygrells donationsfond:

Depositionsräkning	12,102: 57
------------------------------	------------

Mark Modins minne:

Depositionsräkning	500: —
------------------------------	--------

Doktor P. O. Linds skollofsfond:

Depositionsräkning	10,000: —
	Kronor 935,341: 34 13,957: 89

Västerås den 30 Mars 1906.

På Drätselkammarens vägnar:

Thorsten Kalén.

Bernh. Carlson.